24

PROTOCOLLON

ANNO 1[illegible]54

Zebrał

Eligi Korwin Piotrowski

Prezes Sądu Głównego Wołyńskiego

w Motowidłówce.

Własność córki Stanisławy

z Piotrowskich Malinowskiej.

I

1430.

CONTINUATIO PROTOCOLLI ANNI 1754 atq Series Transactionum subseqventer EXPEDITARUM

TRANZAKCYE niektore do Dobr Ostrogskich reguluiące się.

Kopia Listu JW. Pana Kanclerza W. Kor. do J. O. Xcia Prymasa de 6° Januarii 1754° pisanego.

Przy nadchodzącey Uroczystosci Narodzenia Panskiego, miałem honor złożyć moie powinszowanie W. X. Mci Dobrodziciowi cum voto omnium prosperitatum, kiedy mnie łaskawa teraz Jego na mnie pamięc przy nowo zaczętym Roku napełnia dobroci Serca swego expressyami, nayniższe z głębokim Respektem ściele W. X. M. Dobrodziciowi podziękowanie, ponawiaiąc y powtore zyczliwe chęci moie. Przyłączasz W. X. M. Dobro: wiadomość że JMć P. Hetman W. Kor. pisał, że ex Munere Senatorio et ducalis Ministerii quid quid sciverit nocivi, powinien avertere, y dlatego ganiąc dyspozycyą Dobr uczynionych per resignationes przez X. Sanguszka Marszałka Nadwornego W. X. Litt. Acsi Ordinationi podległych, pisał y do Wey Xcey Mci Dobro: y do Krola JMci. Niewiem motiva JP. Hetmana W. kor., ktore go do tego przywiodły, ale ktore mnie pociągnęły, explikuię się.

Sciendum że X. JMć Sanguszko Marszałek Nadworny W. X. Litt. maiąc dawniey Intencyą, a vanitate mundi oddalić się, y pomyślał y o tym aby y po Smierci swoiey takiey kłotni niezostawił, ktoraby domową między Jmionami, albo familiami wzniecić mogła woynę, y chciał za żywota to uspokoić, niemaiąc beatitudinem Sukcessora de Lumbis. JP. Hetman W. Kor. przeieżdzaiąc na Ruś, iak się o tym dowiedział, przysłał do mnie Pa Wyhowskiego Buńczucznego swego, ktory ze mną mowiąc w tym Interessie, powiedział, że Dyspozycyi X. Sanguszka Dobr swoich, JP. Hetman W. Kor. niebędzie przeciwny, byle ustanowiona Milicya przez X. niegdy Janusza Ostrogskiego na obronę Ukrainy nieginęła, Na com Ja odpowiedział, że ambulatoria każdego Człeka Voluntas niewiem czy odmieni primas Intentiones X. Sanguszka Marszałka Nadwornego W. X. Litt. ale ieżeli mnie będzie wokował, upewniłem, że tego dopilnuię żeby Sypta in Contingenti z tych Dobr stawienia Zołnierza na obronę Ukrainy niebyła frustrata.

Ziezdza potym X. Sanguszko do Kolbuszowy, pisze do mnie, zebym iak nayprędzey do Niego przyiechał, z otwarciem życzliwego ku mnie Serca, y niebawiąc poiechałem. Tam zapatrzywszy się na Cały Interess dwie dałem do przystąpienia mego Kondycye, żeby fundusz zostawiony na Usługę Rptey niepadł, y Donataryuszowie dziedzący w Dobrach nieregulując się do żadnych innych Ewikcyi na tychże Dobrach suam mieli securitatem, y Prawa Ich żeby illaesa maneant. In hoc tedy fundamento rzecz zakonczona, y po ułożoney plancie przez X. Sanguszka Marszałka Nadwornego W. X. Litt. iednym ex propinquitate sanguinis, drugim ex propinquitate Cordis zaszły Rezygnacye y Donacye w Grodzie Sandomirskim. Poteyrzetelney Historyi wracam się do słow JW. Hetmana W. Kor. pisząc do Wey Ney Mi Dobro., że ex Munere Senatorio et Ducalis Ministerii musi temu obstawać. Ex munere Ducalis Ministerii że nie ocu mowic wyexplikowałem się, bo obwarowana Milicya pod Kommendą Hetmanską na obronę Ukrainy że ex Munere Senatorio omnia nociva avertere powinien, przyznaię, ale że nie iest nic nocivi Reipublicae tak to oświecam. Pozwolenie stanowienia Ordynacyi Dobr Xcia niegdy Ostrogskiego 1609. nastąpiło, ale to tylko praeambulum bo trzeba drugiey konstytucyi, że ią Rpta approbowała, tey niemasz, y owszem clare konstytucya 1677. opiewa, że decisionem otey Ordynacyi zostawuie sobie Rpta na przyszłym Seymie, a zatym in suspenso rzecz została, a tak niezłamane Prawo tam gdzie go niemasz. Iest konstytucya 1624. et 1677, że na obronę Ukrainy Supplement Woysku Kwarcianemu zostawiła Rpta te milicyą, ktorą X. Ostrogski z Dobr swoich naznaczył, ergo ten Punkt tacite approbowała, pozwalam na to, że zaś kiedy in Parte ergo in toto to nego, bo posledniejsza konstytucya 1677 iako się wyżey namieniło zostawiła sobie decisionem otey ordynacyi na przyszłym Seymie, a zatym gdyby iuz była approbowana in toto toby była niemiała oczym mowic na przyszłym Seymie. Pozwolenie itidem Rezygnacyi Pałacu w Warszawie ta konstytucya, kiedy stanęła mogę mowić, że kiedy na iedno, to y na drugie. quod nego, bo ten kto kupował, obawiał się aby kiedy Rpta do Approbacyi tey Ordynacyi nie przyszła, y chciał sobie obwarować kupno Pałacu, y to było ante Constitutionem 1677. tak iak się wyżey namieniło. Że zaś Rpta nigdy nie mogła approbować per rationes Status, y niemoże te dać racye. Ordynacya Dobr non mutat naturam Bonorum Terrestrium, tylko mutat naturam Successionis, co się dzieie favore Conservationis Imienia et Domus, tak iako Ordynacya Zamoyska, y insze nie sądzą się iuxta gradus naturae et leges succedendi, sed iuxta Ordinationem praesciptam w Ordynacyi, żeby alienować niemogł Haeres Bona illa, y na to trzeba pozwolenia Rptey osobliwego, aby te Dobra nie podpadły Legi Publicae

sed privatæ, bo æqualiter nati, æqualem Legem ferre powinnismy, chyba kiedy Rptá eximit kogo ab aliqua Lege, tey wolno, bo iest Domina Jurium Suorum. Na to tedy nietylko potrzeba pozwolenia stanowienia Ordynacyi, ale y approbaty, tak iako wszystkie insze approbowała Rptá Ordynacye, żeby widziała, ieżeli illa Ordinatio niema Punktow, ktore vel præjudicant æqualitati, vel Juribus, vel Dominio Supremo. W Pozwoleniu uczynienia Ordynacyi X^ia^ Niegdy Ostrogskiemu, tak była ostrożna Rptá że dołożyła Clausulam: Ita tamen, ut inalüs omnibus Conditionibus Ordynacya ta Juribus et Oneribus terrestribus subiaceat: a tak niechciała nigdy mutare naturam Bonorum terrestrium. Kiedy Ostrogski uczyniwszy Ordynacyą spisał succedendi modum, a na ostatku napisał, in casu defectus Successionis, powinny te Dobra cedere Kawalerom Maltanskim, pytam się teraz ieżeli dobra non mutant Naturam Bonorum Terrestrium, kiedy idą ad Spirituales et convertuntur in Bona Spiritualia, co iako było contra mentem Reipublicæ, tak approbować tego niemogła y niemoże. Rptá napisała raz nazawsze Prawo, że ten tylko może Dobra possidere w Polszcze, ktory subest, Juri et pœnæ Reipublicæ; Kawaler Maltański choćby był y Szlachcic Polski et non extraneus, wychodzi ex æqualitate Juris, wychodzi ex Jure Regni, wychodzi ex Supremo Dominio Oyczyzny, przysięgaiąc Ordini Suo, et dependentiam Supremam à Magistro Ordinis maiąc non a Republica: a tak Rptá bez woyny, bez przymusu straciłaby tak wielkie Porcye kraiu Xtwá Wołyńskiego, Bracławskiego, y Kijowskiego. Idę daley: Rptá zotenczas wypowiada Woynę Turczynowi kiedy chce, albo kiedy od tego Sąsiada zaczepiona broni się, na tę woynę gotuie się et fert subsidia. Teraz z tym Sąsiadem od traktatu Karłowickiego żyiąc w pokoju, niema racyi zaciągaić na siebie cięższey Woyny, a tym bardziey przy szczupłości Woyska. Kawaler Maltański dependentiam od Malty maiąc in vicinitate Granic Tureckich Dobra osiadłszy z supplementem pieniędzy obcych Woyska by zaciągał, a przysięgaiąc zawsze na Woynę z Turczynem Woynę by toczył, exponendo całą Polskę nieszczęściu wtenczas kiedy Rptá niemiałaby Intencyi Woyny toczyć, ani przygotowała na to sił. Turczyn by nie Kawalerow Maltańskich attakował, ale całą Polskę; a ieżeliby Rptá chciała się opponować temu, ktowie, czyby była in Statu, bo z Supplementem Obcych Pieniędzy, mogłby bydź mocnieyszy Kawaler Maltański, niż całe siły Rptey, iako nas terrent exempla Krzyżakow; To tedy per rationem Status niemogła ta approbari Ordinatio, y trzymaiąc Ordynacya nie może bydź tylko nocivum Reipublicæ. Niegdy Ostrogski otrzymawszy 1609 pozwolenie uczynienia Ordynacyi podobno sam potym ex subsequentibus reflexionibus niestarał się o Approbatę tey Ordynacyi, albo znalazł trudności, bo supervixit kilku Seymom, ktore stanęły a żadney

na nich niebyło Approbaty tey Ordynacyi, dopiero kiedy Hieronim Lubomirski amplectendo Statum Kawalera Maltanskiego ex mente Ordinis sui chciał pismare jus Kawalerow na Seymie, Rptà niechcąc zepsucia Seymu 1677 odłożyła tę materyą do przyszłego Seymu. Decesit tedy teraz Familia Xiążąt Ostrogskich, ktoz succesit in Bona? nie Kawaler Maltański, ale de lumbis procedens Lubomirski z Xiężney Ostrogskiey urodzony, ponim Siostra, po tey teraznieyszy Xżę Sanguszko Marszałek Nadworny Wo Xo Litt. z Lubomirskiey urodzony. Teraznieyszy zaś Xżę Sanguszko lubo nie iest w tak podeszłym wieku, ani podległy iakowey zdrowia alteracyi, żeby bliskoń śmierci widział, ale że życia każdego termin w ręku Boskich, niechciał po swoim życiu zostawiać chaos kłótni, y za żywota swego uczynił Dispositiones Terrestres. Niech Bog wydza zdrowia Xo Sanguszkowi, ale gdyby Fata Jego zaszły, y niestanęłaby przed tym dispositio Terrestris, sobi Successores Sanguinis mogliby się brać ad Possessionem Dobr, bo Ordinatio non approbata, y niemoże approbari z racyi wyżey wyrażonych, y byłaby była kłótnia y domowa Woyna in Jure succedendi. Jeżeli kto powie że Administracya na takowe Dobra powinna wychodzić, Ja na to odpowiadam, że są Bona Terrestria, na ktore od Krola niemogą wychodzić Administracye, y lubo wyszła była Administracya za S.p. Augusta IIo na osobę niegdy JP. Jasła Woдy Sandomirskiego na tenczas Lubelskiego, iednak y Krol iako zawsze voluit Legibus adorari, uznał Informationem sui sinistram, y JP. Jasło Wda na tenczas Lubelski ex abundantiori scientia odstąpił ab Instrumento Administrationis. Jeżeliby zas y to kto mowił, że te Dobra Jure fisci ad Dispositionem Regiam devolvuntur, Ja na to replikuię, że sub Jus Fisci te tylko podpadaią Dobra, ktore albo niema Sukcessora ad octavum gradum, albo kto od nich oddalony iuxta gradus Juris, co u twmą się nieznaydnie. Jeżeliby zas kiedy Rptà decydowała iuxta velle sum otych Dobrach, zostaia secure wtych ręku, ktorzy subsunt Juri et poenae Rpcae, y ktorzy muszą słuchać co każe, á Kawalerowie Maltańscy temu tylko obediunt, co Magister Ordinis każe, nie co Rptà, a zatym y drugi raz concludo, że nihil nocivi Rpcae praevideo. Wo X. Mo Dobro: wspominasz, że się obawiasz, aby ta Materya, niezatrudniła Seymu, masz tę reflexyą ex amore Boni Publici, że widząc tak dawno inconsultam Rpcam, nieżyczysz nowych materyi, ktoreby Seym zatrudniały, ale teraz Xo Sanguszko, Marszałek Nadworny W. X. Litt. żyje, to niema na Seymie o czym mowić, a po Smierci Jego kto nie kontent, będzie szukał sposobu zawsze allewiacyi Żalu swego, gdzie kolwiek go będzie mogł znaleść. Kazałeś mi Wo Xo Mo Dobro: wyexplikować się, uczyniłem, przepraszam, że nie zostawuiąc nic in Recessu, musiałem przedłużyć List moy, ktory konczę nieskonczonym obowiązkiem zostawania nazawsze z głębokim Respektem etc.

ZEBRANIE PRAW

do interessu o Dobra Ostrogskie ściągaiących się.

Prawa Koronne pokazuiące naturę Dobr Rzeczypospolitey, a zatym roznice, Dobr Ostrogskich od Dobr Rptey.

1598 Fol: 689 Tit: o Pozwiech Zadwornych. Zabiegaiąc temu aby ludzie Szlachecczy niebyli wyciągani za Dworem o Dobra swe dziedziczne y własne postanawiamy, że niema być nikt pozwan, iedno ratione Bonorum, ktoreby były liquidi Juris Nostri Regii, to iest, ktoreby były uznane in revisione Literarum bydź dobry naszemi Krolewskiemi wolnemi, y na nie Rewizye y Lustracye zaszły. 1631. Fol: 3. to iest o Dobrach Zywieckich. Za deklaracyą y podaniem Ney Krolowey Małżonki Naszey, pozwalamy aby z Dobr Zywieckich przez Krolową nabytych Summa 600,000 Złotych bądź Publico, bądź privato Nomine odłożona była etc. żeby skoro Rpcæ Pecunia te Dobra od Jey Krolowey, albo Potomstwa Jey eliberowane będą in Bona Regalia pleno et integro Jure obracały się etc. A gdy Privatus Nobilis te Dobra wykupi swoiemi Pieniędzmi in Bona hæreditaria Terrestria Jego y Successorow Jego obrocić się maią.
1590 folio 576 Tit: kwarta z Wtw Wołyńskich. Iż Wtwie Wołyńskim z Dobr Naszych to iest, Łucka, Włodzimierza y Krzemienca, a w Bracławskim, z Bracławskiego y Winnickiego Starostw kwarty nigdy przedtym niepłacono etc. Probantur Bona Rpcæ in dictis Palatinatibus quærunt. — 1641 Fol: 12. Tit: o Podawaniu Dobr Rptey. Reassumuiąc dawne Prawa o rozdawaniu Dobr Rptey novis Possessoribus przez Urząd Skarbowy opisane zabiegaiąc dezolacyom, ktore się przez to dzieią postanawiamy, aby każdy ad Possessionem wszelakich Dobr Rptey post decessum przychodzący non alio modo one obeymował, tylko aby wprzod przez Urząd Skarbowy zinwentowane y oddane Mu były, a takowe zaś Dobra podług Inwentarzow spisanych Successores Zmarłego Possessora Skarbowi Naszemu oddawać będą powinni, a Skarb nowym Donataryuszom Naszym etc.

Dowody że Dobra Ostrogskie są Dobra Ziemskie

1609 Fol: 895 tit: Ordynacya Xcia Ostrogskiego Kasztelana Krakow: Za radą PP: Rad y pozwoleniem Posłow Ziemskich tak Kor: iako y W: Xc Litt. y Ziem do tego należących pozwalamy Seymu niniejszego Lege perpetua nunquam in posterum abroganda, iako iuż od kilku Seymow przez wszystkie Stany pozwolono iest, iż mu będzie wolno uczynić Ordynacyą in futurum w Dobrach swoich, ktore teraz ma y mieć może etc: ita tamen ut in aliis Omnibus Conditionibus Ordynacya ta, Juribus et Oneribus terrestribus subiaceat.

1618 Feria Secunda in Crastino Festi Nativitatis Sancti Joannis Baptistæ Ordinatio Illustrissimi Ducis Ostrogski sic edisserens. Ea vero Bona huic Ordinationi Possessioni Primi Hæredis et Successoris subicit Castrum et Oppidum Ostrog, prout Sibi divisione ab Illri olim Mco Alexandro Duce in Ostrog Palatino Volhyniæ cessit. cum Oppidis Prædiis etc. tam indivisione, qm in aliis per se acquisitis exemptionibus sunt expressæ et specificatæ, cœteraquæ Bona sua Hæreditaria, et obligatoria etc. Reliqua vero Bona videlicet Castrum et Civitas Tarnow juxta quod Sibi divisione cessit, includendo omnia Bona his supra scriptis contiqua per se, sive ante, sive post divisionem quovis Juris titulo acquisita, vel post modum acquirenda non Ordinationi sed divisioni subicienda censet. Cała ta Ordynacya swiadczy że Dobra Ostrogskie są Dobra Dziedziczne Ziemskie, y Sukcessorow Dziedzicami Nazywa, sądzić ich in Jure Terrestri każe procz innych tak wiele Donacyi, Działow, Dekretow probuiących że to Dobra Dziedziczne. Prawa zastaniaiące a Jure Regio Dobra Ostrogskie.

1422 fol. 275. Statum Vladislai Jagiellonis. Promittimus quod ex nunc et deceto nunquam alicui Subdito Regni Nostri cuiuscunq Dignitatis, Eminentiæ, Status, aut gradus fuerit, Bona hæreditaria accipiemus, confiscabimus, recipi et confiscari faciemus nec se de eis per Nos et Officiales Nostros, vel alios quoscunq Homines intromittemus, vel intromitti faciemus, pro quibuscunq excessibus aut Culpis, nisi prius super hoc præcedat Judicium Nostrum, quos ad hoc deputaverimus cum nostris Prælatis Baronibus, matura cognitio et Sententia sequatur. 1454. fol. 92. Statutum Casimiri. Imprimis igitur pollicemur verbo Nostro Regio omnes Regni Nostri Incolas in Juribus quibusvis, Ipsi a Prædecessoribus Nostris datis integraliter conservare, nullius Bona recipi mandabimus, aut captivari faciemus, nisi prius fuerit Jure victus.

1505. fol. 94. Statutum Alexandri. Quodsi aliquid contra libertates, Privilegia, Immunitates, et Jura præfata Regni fecerimus, illud totum cassum, irritum, inane, nullumq esse volumus, ac decernimus, ipso facto, atq irritamus, et cassamus tenore præsentium mediante. Similis Confirmatio Jurium 1736.– 1569 fol. 158 tit. o Ziemi Wołynskiey. puncto 6. ktorem znayduiemy y osobliwie to waruiemy iż PP. Rady Nasze Duchowne y Swieckie Mło. PP. Szlachta wszystka y każdy z Osobna Obywatele przerzeczoney Ziemi Wołynskiey, toiest Wdztwa Wołynskiego y Bracławskiego, nigdy ani są powinni podlec exekucyi Statutowi Alexandra Krola Polskiego etc. Y bądziemy, iż powinni zachować tak iako zachowywamy według opisania Przywileiow tak od nas samych iako y od Przodkow Naszych Krolow Polskich etc. Jakoż obwarowywamy i to Przysięgą Naszą Krolewską, że ta exekucya toiest odbieranie Dobr y Miast, Zamkow, Dworow, Wsi y Ziem, Gruntow, Zamian, Wysług, danin wszystkich

Im^na^ danych teraz y na potym Ich samych y Potomkow Ich niedołęze, ani Im y Potomkom ich zadnemi Seymy wynalazki, y Konstytucyami Seymowemi kon^e^ nikt szkodzic nie moze. A na ostatek &. wszelakie Listy Przywileie nadane, mocnemi y wiecznemi, y zadnym Obyczaiem nienaruszonemi miec, y zachowac chcemy, y one zawsze takowemi zachowywamy My sami y Potomkowie Nasi Krole Polskie zachowac y w niczym ich nienaruszenie dzierzyc tym Przywileiem Naszym obowiązuiemy. 1576. fol. 256. de non interpretatione feudorum takze obiecuiemy: iz wykładow nieprzypuscimy, ani Wywodow zadnych z Prawa obcego ani Daniny z Przodkow Naszych Dobr Prawem Dziedzicznym nadanych, aby miały bydz za lenne poczytane, tylko na ktorychby stało, mianowicie ze są nadane iure feudali etc.

1717. fol. 11. Articulo 2° Paragrapho 6° Według zwykłey cnotliwości swoiey ten Prawem sobie pozwolony mieć będzie dozor etc. Nikogo mianowicie Prawem nieprzekonanego imać, y owszem doyrzą y starać się będą, aby J^o^ K^a^ M^c^ sobą y Krolestwem swoim przez Prawo ograniczonym szczęśliwie rządził. Pacta Conventa iako nayswiętobliwiey wypełniał etc. Uczynią to wyżey wyrazone obie Ministeria według powinności Urzędow swoich, pod obowiązkiem y zachowaniem Prawa, tudziez pod ostrością, teraźnieyszego Traktatu —

1736. fol. 58. Punctum Pactorum Conventorum, tum et folio 69. A na ostatek wszystkie Prawa y Swobody, Przywileie y wolności Wszelkich Osob Statuta Kor^e^ y W. X. Litt^o^ etc. utrzymać et integre zachować in Omnibus punctis, Clausulis, nexibus, et ligamentis manutenere et adimplere spondemus etc. Punkt przysięgi Pieczętarzow. Nullas Literas Pargamenas sine scitu et expressa voluntate S. R. M. tradam, Papyreas vero nullas tam in Regno quam extra Regnum, quæ vel Regiæ Dignitati, vel honestati, derogent, vel ex quibus damnum aliquod ad Maiestatem Eius, vel Regnum pervenire possit. et quæ Iuri Communi et Libertatibus adversentur etc.

Prawa Ostrzegaiące Immunitatem Dobr Ziemskich Dziedzicznych od Władzy Woyskowey.

1601. fol. 763. o Leżach Zołnierskich. Zabiegaiąc temu aby Narod Szlachecki y Poddani Ich, takze Duchowni od Zołnierzow uciszeni niebyli, uchwalamy y ustanawiamy, aby w Dobrach Szlacheckich y Duchownych od Hetmanow Naszych Kor^e^ y Litt^o^ Zołnierzom leże dawane niebyły, tylko w Dobrach y Dzierzawach Naszych. Wyimuiące iednak Ekonomie Nasze, ktore wolne od leż bydz maią, y Rotmistrzowie, takze Towarzysze Ich, ani Ich Pacholikowie w Domy Szlacheckie y Duchowne zaiezdzać, y Stancyi zadnych wyciągać niemaią, y niebędą mogli. 1654. fol. 403. tit. Obostrzenie Disciplinæ Militaris. A kto kolwiek by się ważył stawać we Dworach y Dobrach Dziedzicznych Szlacheckich, takze we Dworach Duchownych y Naszych, taki pœnâ Capitis albo infamiæ karany bydz ma. Ratione zaś Stano=

wisk we Wsiach dawne reassumuiemy prawa. Reassumuiemy przytym wszystkie konstytucye de disciplina Militari osobliwie konstytucyą Seymu blisko przeszłego o porządku koło zachowania Żołnierza. A contra Aggressores Violentos Dobr Dworow Naszych Szlacheckich y Duchownych dawne reassumuiemy Prawa 1655 fol. 484. tit. Disciplina Militaris. a w Dobrach Ziemskich ktore są dosyc Prawem obwarowane, y od Stacyi y Stanowisk Żołnierskich y Noclegow Podwod uwolnione, takie y w Duchownych ktore Servitium bellicum od prawuią, chleb y Stacye brane bydź nie maią non derogando dawnym Prawom y Konstytucyom de Immunitatibus Dobr Duchownych opisanym. Ani Dobra y Domy Szlacheckie ciągnieniem y noclegami y Stanowiskami aggrawowane podświowością Artykułow Woyskowych opisaną.

1661. fol. 31. tit. Securitas Bonorum et Honorum Woiewodztw Kijowskiego, Bracławskiego, Wołyńskiego, y Czerniechowskiego. A lubo ta tak wielo Praw warowana iest securitas od Woyska Dobrom Ziemskim, przecie iednak przeciwko tym Prawom w przeszłych czasiech uciążone Dobra tych Wkiu były, kedy reassumuiąc wszystkie konstytucye de disciplina Militari deklaruiemy y mieć chcemy, aby żaden Pułkownik, Rotmistrz tak Polskiego iako Cudzoziemskiego Narodu, a nawet y Wni Hetmani Naszi do Dobr tych Wkiu Szlacheckich żadnego pretextu nie mieli, ani Obywatelow tameczných in Possessionibus eorum impediować, albo do Possessyi y apprehendowania nie przypuszczać, lubo za Naszemi Ordynansami Informacyami choćby też ex Senatus Consulto wydane były. lubo ieśliby też praetextu Militari ważył się in his bere Possessiones haereditarias Obywatelow tameczných, albo in Possessionibus Bonorum inkwietować, lubo te Dobra uciążać. każdy takowy nemine excepto ab injuriato do Trybunału Kor. inter Causas Militates pozwany, poena trium millium Marcarum, et triplici refusione damnorum ma bydź karany. Eodem Anno fol. 105 tit. Bespieczeństwo Dobr Szlacheckich. Lubo to Securitas Dobr Szlacheckich tak wiela konstytucyi przeszłych iest warowana, przecie iednak, iż znayduią się tacy z Woysk naszych, ktory in Contemptum Legum, in aggravationem Stanu Szlacheckiego Dobra Ziemskie Stanowiskami, Noclegami, Wybieraniem pobocznych Chlebow, y Stacyi aggrawuią, zaczym wszystkie Prawa, konstytucye to iest Anum 1588, 1589. 1649. 1652, 1653. 1654. 1658, 1659. y inszo wszystkie de disciplina Militari o Dobrach Szlacheckich y Werbunkach nowych, o przechodzących Chorągwiach, o dochodzeniu krzywd, in toto reassumuiąc Authoritate praesenti Conventus. postanawiamy, aby nikt nieważył się z przechodzących, y supplementuiących Chorągwi żadnych Stanowisk, y Noclegow w Dobrach Szlacheckich miewać, ani Stacyi tak pieniężnych iako y inszych cuiuscunque generis pieniędzy, Chlebow pobocznych, także y podwod brać, y Dobra Szla Szlacheckie aggrawować, takowy poenis iisdem, ktore są konstytucyą Ani 1651 deklarowane karany bydź ma. A ktoby się też ważył assygnacye a Dobra Szlacheckie da=

wać, y Possessye Szlacheckie praepedire, takowy eo Nomine convictus, ipso facto Infamis zostawać ma a pogotowiu y ten, ktoryby takową Assygnacyą na Dobra Szlacheckie wzył się otrzymywać. 1683. fol. 4. tit. Securitas Dobr Ziemskich. Reassumowana ta konstytucya z przydatkiem, wczym że żadna Nikogo niechroni Amnestya Lege praesenti perpetua deklaruiemy. 1662. fol. 4. tit. Securitas Dobr Woiewodztw Kiiowskiego, Bracławskiego, Podolskiego y Czerniechowskiego. Warowana iest dostateczna Securitas Bonorum Wództw Kiiowskiego Bracławskiego Podolskiego y Czerniechowskiego, aby ni od kogo Obywatele tameczni in Possessionibus Dobr swoich niebyli inkwietowani, ani w apprehendowaniu Possessyi impedyowani, nawet y przez Woyska Nasze Kor. y Cudzoziemskie, lubo zo Naszemi Ordynansami Informacyami, lubo tez ex Senatus Consulto wydanemi. 1676. fol. 22. tit. Immunitas Dobr Szlacheckich. o konstytucyach iednak w Dobrach Szlacheckich po Wyściu z Wołoch ex necessitate belli naznaczonych, lubo przeciwko wyraznemu Prawu, ad praesens maią bydź wolni, ale ta indulgentia za osobliwszym faworem ku Woyskom Wództw Ruskiego y Podolskiego prosemel oswiadczona, niema trahi ad exemplum na potym, y owszem omnem rigorem w przeszłych konstytucyach de Immunitate Bonorum terrestrium contra excessivos założone Authoritate Seymu teraznieyszego reassumuiemy y stwierdzamy. 1677. fol. 6. tit. Immunitas Dobr Szlacheckich. Przestrzegaiąc Immunitatem Dobr Szlacheckich, aby in suo vigore et robore zostawała, wszystkie Prawa y konstytucye o niey napisane reassumuiemy, supra Contraventores iezeliby w Domu Szlacheckim albo rozrodzonych Braci ktokolwiek uparcie stanąc poważał się Poenam Capitulis. A iezeliby w Dobrach Dziedzicznych u Poddanych poenas Criminales irremissibiliter extendendas zakładamy non obstante Constitutione de immunitate hac na Seymie szczęśliwey koronacyi Naszey postanowioney, ponieważ praejudicat immunitati.

1678. fol. 22. tit. Immunitas Dobr Szlacheckich. Chcąc Dobra Szlacheckie ab oppressione Żołnierza zawsze mieć wolne, wszystkie Prawa de immunitatibus Dobr Ziemskich reassumuiemy, y ktokolwiek by noclegiem albo popasem Dobra Szlacheckie gravare śmiał poenis Criminalibus subiaceat, a ktoby Chleby albo Stacye w Dobrach Dziedzicznych wybierać ważył się, aby poena Capitis irremissibiliter był karany Lege praesenti injungimus; y forum w Trybunale Kor. w Regestrze Militarium injuriatis naznaczamy. 1683. fol. 4. tit. Disciplina Militaris. Wiele iest konstytucyi de disciplina Militari, ktore ab Anno 1590 in toto reassumuiemy obowiązuiąc W.W. Hetmanow Naszych Oboyga Narodow fide, Honore, et Conscientia, aby gemitum Pauperum na Nas y na Państwa Nasze niezaciągali, y nieodwłocznie z Przestępcow Prawa Pospolitego według opisania Artykułow Woyskowych y konstytucyi de disciplina Militari sprawiedliwość czynili, a w Dobrach Naszych krolewskich, Żołnierz podczas ciągnienia oprocz wody, trawy, dachu więcey pretendere niema albo pretekstu. Ziemskich Dobr żadnym sposobem nietykaiąc.

1699. fol. 4. tit. Immunitas Dobr Ziemskich. Lubo tak wielo konstytucyami ale Disciplina Militari et de Immunitate Dobr Ziemskich osobliwie Annorum 1652. 1653. 1658. 1659. 1661. 1673. 1674. 1678. et Annorum 1683. ktore in toto et in Omnibus punctis, Clausulis, Articulis, et ligamentis, reassumuiemy. Tychze Dobr securitas warowana, przecież ze vigore konstytucyi w Dobrach Dziedzicznych cum Summo praejudicio Stanu Szlacheckiego naznaczone bywały, tedy tę konstytucyą, iako przeciwną immunitati Dobr Szlacheckich in toto abrogowawszy y annihilowawszy, za zgodą Wszech Stanow postanawiamy, iż ieżeliby na potym quocunque praetextu et titulo ktory kolwiek z Woyskowych Obyga Narodow ważył się nie tylko Stacye, Chleby poboczne, Dyskrecye, et quocunque titulo nazwane exakcye, lub pieniężne, lub prowiantowe, wyciągać, ale y konsystencye mieć praesumat, kiedy pociągniony do Sądu lub Hetmańskiego, lub Trybunalskiego będzie, ma bydź criminaliter praecissis Omnibus Juris beneficiis sądzony y karany cum refusione damnorum de Bonis Convictorum, A ieżeliby tez przeciwko teraznieyszemu Prawu ważył się kto quocunque praetextu w Dobrach Dziedzicznych uzurpować Sobie albo naznaczać konsystencyą, tedy rigori wzwspomionych wyżey konstytucyach expresse subiacere powinien będzie.

1703. fol. 17. tit. Warunek Immunitati Dobr Ziemskich. Fortecy Tykocina aby przez wprowadzenie Woysk Naszych Auxyliarnych do fortecy Tykocinskiey convulsio Praw et Immunitatis Dobr Ziemskich niebyła pretendowana, tedy tez Woyska Nasze z tey fortecy, y z innych Maiętności Szlacheckich Dziedzicznych Ziemi Bielskiey Wdwa Podlaskiego exnunc po skonczeniu Seymu teraznieyszego wyprowadzić przyobiecuiemy. A praesidium Sebiey JW. Kasztelanowi Krakowskiemu Hetmanowi W. Kor. pro hac sola vice ex ratione belli do tey fortecy wprowadzić, niederoguiąc inposterum Immunitati kwesti tychże Dobr pozwalamy.

Eodem Anno fol. 39. tit. Assekuracya fortecy Lachowickiey. poniewaz fortecą Lachowicka w Wdztwie Nowogrodzkim będąca wielkie przynosiła Woyskom W. X. Litt. Meditationes et impedimenta, aby iey Nieprzyiaciel nieubiegł podczas teraznieyszey Inkursyi Szwedzkiey, zaczym Armata y Ammunicya za Radą Sessyi Rozanskiey częścią do Słucka, częścią do Woyska W. X. Litt. iest wyprowadzona etc. ktore to Dobra Lachowickie ab hinc immunitate Dobr Ziemskich, iako antea zostawały gaudere maią in perpetuum, et ab Onere Militari maią bydź wolne.

1710 fol. 66. Immunitas Dobr Duchownych y Ziemskich. Lubo Immunitas Jurium Kościoła Bozego y Dobr Duchownych, tudziesz bezpieczenstwo Dworow Szlacheckich, y Dobr Ziemskich Dziedzicznych, a oraz Securitas Dobr naszych tak wielo dawnemi y swiezszemi in Volumine Legum. Prawami y konstytucyami gruntownie iest obwarowana, iż się iednak tacy z Woysk Kor. podczas tych przeszłych zawieruch znaydowali, ktorzy in Contemptum Legum et Summam aggravationem Stanu Duchownego y Szlacheckiego ważyli się po Dworach roznych

chodzić etc. tedy chcąc mieć in vividi Observantia et executione tak surowo opisane Prawa, nietylko in futurum omni modam et inviolabilem indemnitatem Authoritate teraznieyszego Walnego Ziazdu warujemy, ale oraz de praeterito wolną windykacyą Wszystkich krzywd, gwałtow, excessow, y szkod, iako się obszernie de Disciplina Militari wyrażiło etc. vigorem Legis in futurum na takowe exorbitancye lub w Sądzie Hetmańskim, lub w Trybunale Kor. vindicandum, et irremissibiliter tenendum, to iest poenas Criminales cum refusione damnorum de Bonis et Stipendiis Convicti postanawiamy. J to waruiąc, iż omnem casum Whom y Ziemiom iako Contra Hostes Patriae consurgere wolno będzie.

1717. fol: 29. Arti: 5. A ponieważ Stany Rzpltey etc. Hetmanom W. y Polnym Oboyga Narodow tylko moc y władzę za Zdaniem y Rozkazaniem Rzpltey woiowania y Granic Oyczystych przestrzegania y bronienia przeciw Nieprzyiaciełom Wszelakim, y Inwazorom, Ordynansow przytym eo intuitu do Woyska wydania powagę zostawili dlatego odtąd Hetmanom W.W. y Polnym Kor. y W. X. Litt. teraz będącym y po nich następuiącym, Assygnacyi cale żadnych, tak na zasługi alias Łoddy, iako na Stanowiska Lokacye, konsystencye, albo też etc. wydawać, a tym bardziey linie, kantony, diwizye osobliwe formować Regimentarzow z niemi posełać, y iakie kolwiek exakcye przez Nich lub kogo inszego za Paletami wyciskać albo Lud Pospolity ucisząc etc. Niebędzie wolno. a to pod winami perduellionis ac privationis Officiorum, tudzież refusionis szkod ipso facto pod padnionemi, ktore w Sądach tak Traktatem teraznieyszym postanowionych, iako Trybunalskich Kor. y W. X. Litt. nie mniey Grodzkich, gdzie swoie Dobra maią za Położeniem Pozwu ad Jnstantiam Cuiusvis, windykowane y wskazane bydz maią. Eodem Anno fol: 34. Przysięga Hetmanow inhis Punctis: Nad Woyskiem mnie powierzonym wiernie Zwierzchność zachowam, ani go cięższemi nad słuszność niewygodami y Pracami Prywatnemu Pożytkowi memu służącemi nieobciążę, ani wycieńczę. Ale go tylko na zważenie Naiazdow Nieprzyiacielskich wewnętrznych y zewnętrznych zażywać będę etc. Elekcyi także Marszałkow y Deputatow Trybunalskich, y innych Ziemskich Urzędnikow, tudzież Seymikow, po Whach, Ziemiach, y Powiatach w Koronie y W. X. Litt. Woyskową Assystencyą, privatoq Studio mięszać y onym przeszkadzać, y szkod żadnych Obywatelom Kor. y W. X. Litt. czynić nie będę, y aby Ich Woyska Rzpltey podwładne moią, zostaiące onymże nieczyniły wszelkim sposobem zabiegać temu będę. Na Odbieranie Dobr Wszelakich tak Urzędowne y Prawne za Dekretami iakich kolwiek Sądow albo kondemnatami alias na poiazdy, iako też za pretensyami alias na Zaiazdy Assystencyi Woyskowey nikomu nieprzydam y Żołnierzow ktorzyby się w to mięszali kryminalnie karać będę.

Remonstracye że Dobra Xtwa Ostrogskiego są Dobra Dziedziczne

Szlacheckie, azatym nie są Dobra Immediati Juris Rptey consequenter Administracyi zadną miarą podlegać niemogą.

1º Zkąd się wziąły y ktore są Dobra Rptey, rzecz Wszystkim Wiadoma że absolutni na tenczas w Wlwach swoich, ktore potym accesserunt do Korony y w samym krolestwie Polskim PP. rozdawali Dobra Dziedziczne swoie, Prawem Dziedzicznym. Osobom roznym respectu Sanguinis et meritorum. Że zaś przez wolną Monarchow Elekcyą zniesiona Sukcessya Tronu, azatym y Dobr naturalne Dziedzictwo, dlatego te wszystkie, ktore od rozdanych zostały krolewskie Dobra, stały się dobrami Rptey, że iednak Dyspozycya ich woddaniu dożywotniey komu chcąc Possessyi zostawiona przy Nayw. Monarchach, dlatego zostawiony Tytuł że są krolewskie. Prawo zaś Dziedzictwa tych Dobr dla Rptey usolidował dopiero Alexander krol Polski, ktory statutem swoim postanowionym in Anno 1507 deklarował Nikomu iuż wiecey Dziedzictwa Dobr niedawać, chyba na Seymie de Consensu Ordinum. Oprocz tych Dobr zdawna Rptey własnych accedunt czasem dla niey nowe po osobach, ktore albo post octavum gradum steriliter zeydą według konstytucyi 1588 tit: o kadukach fol: 458 albo ktore de Crimine perduellionis przekonane będą, według konstytucyi 1670. fol. 15. Cokolwiek by iednak czyli tym sposobem, accederet Reipublicae, czyliby na własne taz Rpta nabyła pieniądze zaraz te Dobra odmieniaią naturę Dobr ziemskich, a biorą Naturę y Tytuł Dobr krolewskich, iako oczywiste praktyki informuią, y konstytucya 1631. fol. 3. tit: o Dobrach Zywieckich, ktore krolowa konstancya nabyła za 600,000 Zło: Pol., te uznano pro exemptitilibus, y ostrzeżono, iż ieżeli ie wykupi Rpta będą Bona Regalia, ieżeli zaś Szlachcic wykupi, będą Bona Terrestria, iakoz wykupione przez Myszkowskiego są teraz Terrestria.

Takie tedy Rptey Dobra, ktore razem et indivisibiliter są Dobra krolewskie podpadaiące Przywilejom Lustracyom, Administracyom, y Sądom Assessorskim iako swiadczą tak liczne konstytucye o Dobrach krolewskich. Że zaś Dobra Assessorskie nie są tey natury et Juri Regio podlegać nie mogą iasnie patet. Żeby tez Dziedziczne Janusza Ostrogskiego przed Ordynacyą rozumiem kwestyi oto niema bo były dzielone, iure terrestri rządzone, y sama konstytucya pozwalaiąca na tey Ordynacyi Ostrogskiey wytyka, że mu wolno będzie uczynić Ordynacyą z Dobr Jego Dziedzicznych, wzakie z krolewszczyzny nie mogł iey stanowić. Że tez Dziedzictwo nie iest utracone przez postanowienie Ordynacyi rzecz przecież iasna, bo żadna Ordynacya nieodmienia Natury w Dobrach, ale tylko naturę Sukcessyi w Osobach, ktorym przydaie kondycyą, aby tych Dobr nie przedawali, ktore sama kondycya probuie, że są Dziedziczne, bo y na Dobra krolewskie tey kondycyi nietrzeba, pro-

bią, to wszystkie Ordynacye, gdzie Ordynatow piszą Dziedzicami.
Forum naznaczaią Ziemskie, nie w Assessoryi, y w Samey Ordynacyi Ostrogskiey naczy=tać się tego. Bonorum Ordinationi præsenti Subiectorum constitutis et Ordinatis Hæredibus Dominis et Possessoribus, quicunq pro tempore ex vi Ordinationis præsentis Hæres Dominus et Possessor, quicunq Dominio et hæreditate et Bonorum Possessione cedere debet, y tak w inszych mieyscach. Po skonczoney Masculorum Linii, nieodmienity też Dobra natury Dzie=dzictwa; bo ostatni Alexander Zasławski nieszedł impłoli ad octavum gradum, ale miał siostrę rodzoną Eufrozynę, ktorey dla ustałey linii Ordynatow, oddane te Dobra w naturalną sukcessyą, y w niey nemine contradicente do tych czas trwały, teraz per Transactiones Terrestres dyspono=wane; zkądby wziąć miały naturam veram Bonorum Regalium, y podpadać Administracyi, po=iąć tego niemożna; Jezeliby brać Przykład ze in anno 1722. wypadła była na te Dobra Admini=stracya, to iniest rzecz nowa, że contingunt errores w kancellaryach, co że się dawniey trafi=ło, świadczy konstytucya 1641. fol. 15. ktora na tych, co na Dobra Ziemskie wypraszaią sobie Przy=wileie Krolewskie, 1000 Grzywien postanowiła, świadczą Trybunały, że takie Sprawy, y do tych czas im się do sądzenia trafiaią, świadczą Assessorye, bina Privilegia super unam rem exportata decyduiąc. Ta koż y ta 1722 Administracya żadnego skutku nie przyniosła, bo Dziedzic się przy swoiey własności utrzymał, y tylko za uczynionym Attakuiącym się wioleneya zapłacił pretio solo pacis. Jezeli sądzić że Xżę Marszałek abusus est Jure przez poczynione Donacye, to queritur quali Jure? czyli Jure Ordinationis, czyli Jure naturali; Jure Ordinationis nie mogł abuti, bo go nigdy na sobie niemiał, ponieważ on iako ex Fæmella idący y Jure Ordinationis tych Dobr nieutrzymał, nie iest też abusus Juris Naturæ, bo Prawo każdemu pozwala swoiey własności, iak chce dysponować, napisało formam Donationis, ale gdyby Xżę Marszałek nayw[i]ększy grzech popełnił, toby go wprzod wiecey osądzić trzeba, a podobno naywiększy excess niemogłby być suro=wiey karany, iak privatione Possessionis Bonorum co samo zrobiłaby Administracya przed Sądem y konwikcyą. Jezeli powiedzieć że go Prawo Ordynackie exkludowało ab hæredi=tate Bonorum, to czas y mieysce będzie mowić circa resolutionem Recessu Seymowego, gdzie utrzymuiąc exclusionem Xcia Marszałka, trzeba będzie utrzymywać razem kawale=row Maltanskich iezeli zaś natenczas pokaże się zła Ordynacya, że w punkcie postanowienia Sukcessorow mimo woli Rptey przypuściła Kawalerow Maltanskich, toc zła będzie y w tym, że exkludowała fæmellas, bo to obie w iednym punkcie się zamyka co do naznaczenia Suk=cessorow, a przecież żadna niemoże być w iednym punkcie zła y dobra, ale to wszystko resol=wować y decydować Sama y Samey sobie zostawiła Rptâ. ktora znaiąc dobrze naturam tych Dobr, w tym zostawiła kwestyą, albo są Juris naturalis, albo Juris Ordinati, dopraszać zaś Ad=

ministracyi. iest chcieć privata Authoritate odmienić naturę Dobr Dziedzicznych ex Kolestwie, czego nikomu in libero Regno gwałtem niezrobiono, chyba że ie kto ultro Aptuy Sam obtulit. Azatym iest gwałt inferre tak wielu konstytucyom de Immunitate Bonorum Terrestrium napisanym, iest incutere publicum metum, że nikt nie iest pewnym swoiego Dziedzictwa, bo żyiącemu ieszcze nawet contra Constitutionem 1641. o podawaniu Dobr Aptuy sancitam wolnoby odebrać Dobra, y dać w Administracyą.—

Literae ad S. R. M. ab Illmo Supremo Equitum Militensium Magistro in Negotio Ordinationis Ostrog: 13 Julii 1754 Scriptae

Serenissima &— La Disposizione de beni che fece nell' Anno 1618 il Signor Janussio Duca di Ostrog di chiara memoria, e certamente nota alla Serenissima Maestà Vostra Sapra Ancora la Controversia vicina á proporsi nella dieta per motivo Signor Principe Sangusko Detentore di Essi. Nos ignoro Jo quello, che da pertutto sparge la fama intorno alla vigilanza con la quale la Serenissima Mtà Vostra amministra, e fa amministrare a chie che sia la Giustizia in codesto vastissimo Regno. questa Viene adimplorare dalla Serenissima Mtà Vostrá il Prior d'Ungheria Frà Emanuele dei Conti di Kolluvratt in nomine, e in nome di questa bene merita Religiones la supplico pertanto umilissima mente accoglierlo favore vol mente, quandosi presenterá, al di lei Augusto Trono onorallo del suo Altissimo Patrocinio, e ascoltar le Proposizioni che sara per fare alla Serenissima Mtà Vostra in primo luogo, epoi nella Dicta tutte fondate in ragione, tutte vantaggiose rispetto alle convenienze dell' Indita Nobilità di Codesti Magnati. e niente pregiudizievoli alla riferita Ordinazione Ostrogiense Prego in fine calda mente il sommo Iddio: Colmare di tuttele Celestiali Benedizioni la sua Real Persona la sua Real famiglia, e faccio alla Serenissima Mtà Vrà profondissimo inchino Malta 13. Luglio 1754.— Di Vostra Serenissima e Potentissima Mtà—

Umilissimo Servidore Il Gran Maestro dello Spedalle ed'l S. Sepolcro di Grtme.

Fr. D. Emmanuele Pinto.—

Literae ab Eodem Magistro ad Illmum Supremum Rni Cancellarium in eodem Negotio die et Anno eodem scriptae.

Monseigneur.— L'ordination de feu Mr le Duc Jannusius d'Ostrog interessant mon Ordre en faveur des Chevaliers Polonois et par consequent toute la Noblesse

de ce Roiaume je ne saurois manquer à un devoir aussi essentiel, que celui d' emploïer tous mes soins, pour lui procurer les avantages, qui doivent resulter de l' accomplissement de la volonté du Fondateur. L' importance de cette affaire m'a determiné a jetter les yeux sur le ven Grand Prieur Comte de Kollowrath, qui par sa naissance et par sa Dignité est en état de répondre à l' empressement, que j' ai de temoigner l'attention et les egards, que je dois à la Serme Republique de Pologne. En donnant tout Pleinpouvoir a ce Ministre, je lui ai ajoint le Frere Donat Cesar de Maia Secretaire de mon Ordre Personne instruite des affaires, qui en dependent. Je prens la liberté de Vous supplier Mr: non seulement d' ecouter favorablement les propositions, que le Ven Grand Prieur fera à la Serme Republique et à tous les Peres conscripts tendantes au bien du Roiaume, et à l' avantage de toute son illustre Noblesse, mais aussi de lui accorder une Protection aussi Puissante que la Votre par le Rang Emminent, que vous donne Votre Dignité: Elle fera honneur à la Justice de la Cause, qui est plutot la Cause de Votre Patrie, que celle de mon Ordre, dont l' institut, bien loin de s' opposer aux Constitutions de la Republique, n'a d' autre obiet, que de lui etre utile, et de bien meriter de toute la Chretienté. Ce seroit une epoque bien flateuse pour moi si pendant mon Magistére j'ai le bonheur de consommer une ouvrage aussi salutaire pour le Monde Chretien, et de partager cet honneur avec un Pere de la Patrie aussi respectable que Vous par ses sentimens pour l' equité, et par son Zele pour la Religion. C'est dans cette Confiance Mr: que je vous recommende la Commission, dont j'ai Chargé le Ven Grand Prieur Ministre de mon Ordre, et dont le succés doit vous être garant de toute la reconnoissance de sa part et de la mienne, joint à l' attachement tres sincere, avec le quel je suis Monseigneur votre tres affectionné Serviteur le Grande Maitre – Pinto.

Deduction des Raisons fondamentales et des Droits de l' Ordre de Malte à l' Ordination d' Ostrog presentees à S. M. le Roi et a la Serme Republique de Pologne.

L' Ordre de Malte composé de tout ce qui Il y a de plus Illustre dans la Noblesse de toute l' Europe ne sauroit donner une marque plus convaingcante de son Attachement et de son Zele pour les Interets de la Noblesse de Pologne qui seule a droit

de pretendre à l' Ordination de feu M. le Duc Janussini d' Ostrog. ni prouver d'une fac, on plus edatante son Attention, et les egards qu' Il doit à la Serme Republique qu' en lui envoyant le grand Prieur de Boheme Comte Czacowski de Kollowrath revetu du caractere de Ministre Plenipotentiaire pour soustraire les familles des Signeurs Polonois à un prejudice aussi Manifeste que Celui de les priver à jamais du Droit, qu' ils ont en commum d'aspirer à la Possession des Biens de l' Ordination d' Ostrog si la Volonté de l' Ordination d' Ostrog si la Volonté de l' Ordinateur ne devoit point avoir son effet. L' Ordre n'a jamais per du de vue les Droits des Chvaliers Polonois aprés l' extinction des trois familles en descendence Masculine Appellées successivement (: à l' exclusion des femmes:) à la juissance des Biens d' Ostrog, puisque du Moment, qu' ils etoient devolus aux Chevalier de Malte de la Nation Polonoise il n'a point abandonné ses Droits legitimes en mettant au jour ses raisons contre les voyes de fait, que la faveur, et la tollerance ont mis à l' abri de la Justice et en reiterant des Actes et des Protestations successive de puis l' an 1701. (*) — En 1701. l' Ordre de Malte fit un acte de concession des Biens d' Ostrog au Chevalier Proski à Titre de recouvrement, à Condition de faire les demarches Convenerables pour en avoir l' agrement de la Republique selon la forme de l' Ordinatie. En 1711. la Nation envoya à Malte le Chvalier Gordon avec plein pouvoir de transiger avec l' Ordre pour les biens d' Ostrog, vüe l' impossibilité d' en deposseder la famille trop puissante, qui s'en etoit emparée; Mais les Vicissitudes du Throne de Pologne empecherent le Chvalier Gordon d' aller en avant et de consommer le Traité de transaction avec le Grand Maitre. En 1722 le P. Czartoryski etant alors Chevalier de Malte et presentement Palatin de Russie demanda et obtint effectivement la Concession de ces Biens a titre de recouvrement, et fit en consequence un long Manifeste et une Protestation presentée à la Diete Generale (*) —

Jusqu' au 1722 et quoique ces Actes n'ayent rien effectué contre la force et la Puissance des Possesseurs ils ont du moins servi à constater l' abus de la Possession et a conserver vivans les Droits legitimes de l' opposant. C'est en consequence de toutes ces demarches que l' Ordre de Malte, ne pouvant plus compter sur l' existance d'une Diete Generale, que les exemples rendent trop incertaine, a chargé son Ministre de porter trés humblement à la superieure Considération de Sa Mté le Roi et de son Ministere, et à la Sage penetration des Peres conscripts de la Sermo Republique les motifs, qui ont determiné le Grand Maitre et son Con-

seil a faire cette demarche Publique et les moyens de Concerter, qu'Elle ne soit faite à pure perte de l'ordre, sans faire attention aux Droits incontestables de Chevaliers Polonois, et sans l'impetration de la Justice, qu'Ils attendent de la Clemence et de l'Equité de Sa Majesté et de la Droiture et de la Sagesse du Senat.

Ces motifs sont.

Nº De Constater les Droits qui competent aux Chevaliers Polonois sur la succession d'Ostrog et le Cas de devolution avenu aprés l'extinction de la derniere famille et ligne Masculine Nommée par le Duc Ordinateur, et demontrer la validité de sa disposition faite le 25me du mois de Juin 1618. par ou il conste en termes trop clairs de l'exclusion donnée aux femelles pour pouvoir encore adopter avec une ombre de bon sens la question; si c'est une Ordination ou un Bien hereditaire? Rien de plus positive que l'exclusion de la Ligne feminine et la Nomination d'un Chvalier de Malte. Rien de plus solemnel, que l'acte par le quel l'Ordinateur a determiné sa Volonté libre et immuable: Rien de Plus legitime et de valable, que l'Ordination precedée par un acte de la Diete Generale tenu a Varsovie en 1609. qui à Autorisé l'Ordinateur et par plusieurs Actes posterieurs, qui en ont confirme la disposition. En 1667. le 4me jour aprés les fetes de Pagues la Diete tenue a Varsovie en presence du Roi Jean Casimir a Confirmé en tous ses points l'ordination d'Ostrog (*).

(*) Cela Conste par un Decret Comitial tiré des Registres des Decrets de la Chancellerie et Vice Chancellerie du Roiaume avec la permission du Roi Jean IIIe le 10me du mois d'Avril 1696 (*)

En 1673. le 19me Juillet le Procureur fiscal du Royaume a declare qu'aprés la mort du Duc Alexandre d'Ostrog dernier Possesseur legitime decedé alors sans Descedans males, les Biens de la Succession etant devolus a un Chvalier de Malte Polonois selon l'Ordination, il n'appartenoit qu'à la Republique et à son Tresor d'en percevoir les revenues jusqu'à l'Election du Chvalier heretier; Acte qui demontre la valité de l'Ordination reconnue par le sens de tous les Actes publiques et par consequent de l'aveu tacite de toute la Nation. La Declaration du Procureur fiscal est immatriculée dans les Actes du Royaume, dont on a tire un Extrait Authentique le 12. fevrier 1754. avec permission du Roy Auguste presentement regnant (**) –

Dans la Diete de l'Année 1673. on fit bien plus câte Senat, les Officiers, et toute la Noblesse du Palatinat de Cracovie rassemblés legitimement a la Dietine de Proszovice convoquée pour l'Election des Juges Deputés en presence des Messieurs les Chanoinnes de la Cathedrale de Cracovie, et de tous les Nobles du clergé ayant reconnu que par la mort avenue du Duc Alexandre d'Ostrog sans Enfans Males dernier Possesseur legitime, et que par l'Exclusion donnée aux Femelles, la Succession etoit devolue a un Chevalier de Malte Polonois ou Lithvanien qui eut les qualites requises

par l'Ordination, et que ces qualités se trouvoient alors dans la Personne du Prince Lubomirski qui entretenoit à ses frais et Depens une Compagnie des soldats au Service de la Couronne, ils procederent unanimement à le declarer heritier des Biens d'Ostrog et resolurent de le presenter à la Diete Generale des Etats: acte dont on a été ecrite meme l'execution de l'Ordination (a)

L'Election du P. Lubomirski a etée tirée des Matricules de la Couronne en forme authentique l'an 1754 la Veille de la Purification avec Permission du Roi Auguste (a).

Si malgre la solemnité, la legitimité, l'approbation, et l'execution resolue de l'Ordination. Elle est encore, susceptible de Discussions de Droit ou de fait, en ce cas Il faudra regarder tout ce qui emane de l'Auguste Corps qui constitue la Republique, ses loix et ses Constitutions memes, comme des Actes d'une force et Valeur purement arbitraire.

2.° Deprouver que la validité de l'Ordination ne sauroit plus admettre la necessité d'une Nouvelle Confirmation à moins d'invalider tous les Actes faits en pleins Comices avant et après la dite Ordination, et que tout au plus il pourroit y avoir lieu d'examiner, si l'Ordinateur n'a point abusé de l'Autorité, qu'on lui a donné au præjudice du Roiaume, lors qu'on seroit Convaincu, que sa Disposition est entierement contraire aux loix et Constitutions de la Republique: Mais dans ce Cas le Prince ne feroit que les fonctions de Juge et son approbation ne regarde pas autant la validité de l'acte, que son execution pour laquelle on peut demander en tout tems son consentement.

3.° Demettre en evidence que l'execution de l'Ordination en faveur des Chevaliers Polonois ne s'oppose point aux loix et Constitutions du Roiaume ni à la liberté de la Republique et encore moins au sisteme de Pacification de son gouvernement à l'egard des Puissances limitrophes.

Aux loix et Constitutions du Roiaume parceque celle de l'an 1726 qui defend les Fondations Ecclesiastiques, et de donner en propre les Biens fonds aux Gens d'Eglise (: outre qu'Elle est posterieure à l'Ordination approuvée par la Republique:) n'a été faite qu'en vue d'empecher, que les Biens fonds ne tombent entre mains mortes, et par consequent Elle ne sauroit etre appliquée dans ce Cas soit à la Personne soit à la Chose.

Quant à la Personne les Chevaliers n'ont de Commun avec les moines, que les Voeux, mais s'en faut beaucoup, qu'Ils leur ressemblent du Coté de leur Profession et de l'usage de leur Bien. Les Premiers devoués au Service de Dieu, et Obligés à une vie retirée, sont comme retranchés de la Société, et morts pour le service de la Patrie et du Souverain, tout ce qu'ils acquierent, est à leur couvent qui s'enrichit à pure perte du particulier et du Public. La simplicité de leur habilement et l'Economie de leur Depense diminuent la circulation. Exempts de Contribuer aux Charges Publiques, les fonds qu'ils accumulent sont perdus à jamais pour le Prince

et pour les Suiets. Il n'en est pas de meme dans l'Ordre de Malte les membres, dont il est composé, dipersés dans les differentes Contrées de l'Europe sont utiles à leur Patrie à leur Souverain dans les Emplois de Cour ou de Guerre. Ce qui leur revient par heritage, ou par acquisition est uniquement à eux memes: Maitres de le depenser à leur Gré Ils le repandent au profit des Arts et du Commerce, qui fournissent à tous les besoins d'un entretien Convenable à leur Naisance. Obligés de Contribuer aux Charges publiques Ils remplisent touts les devoir des Cytoyens utiles à la Patrie et à la Societé, de sorte qu'on les regarde plutot comme des Seculiers, que comme Ecclesiastiques. Quant à la Chose, les biens-fonds donnés en propre aux Ecclesiâques sont entirement perdus, pour le Souverain et pour le particulier, soit pour les revenus, soit pour la Diposition du fond, dont l'utile et la proprieté se pepetuent reunies entre les mains de la meme Communauté, qui ne s'en desaisit jamais meme par la voye d'Administration ce qui s'appelle: tomber en mains mortes. Au Contraire les Commenderies de l'Ordre de Malte n'etant point administrées pour compte de l'Ordre en Corpus; mais uniquement pour Corps du Commendeur qui en est en Possession, servent d'appanage aux Cadets des familles Nobles, d'où il s'en suit, qu'à Chaque Vacance d'une Commenderie de Grace la Republique dispose du fond par la Prerogative, qu'Elle a de presenter le Successeur et davoir par la le moyen de recompenser le merite de ses Suiets, sans qu'il lui en coute, et de tirer parti des revenues, que le Commendeur depense à son service: Avantage, dont Elle ne jouiroit certainement point, si les Biens de l'Ordre fussent de la Nature de ceux, qui tombent en mains mortes.

Il faut bien que tout cela ait été Connu au Duc Janusius d'Ostrog. puisque en substituant les Chevaliers de Malte au defaut de la 3me ligne Masculine appellée a la Succession de ses Biens il a declaré expressement, que tout Ecclesiastique est incapable de Succeder à son Ordination preuve de la difference, qu'il mettoit entre les Chevaliers de l'Ordre et les Ecclesiastiques, d'ailleurs il n'a point oublié d'etablire la même prerogative en faveur de la Republique de pouvoir nommer le Commandeur et recompenser de cette facon les Suiets de Merite. La liberté de la Republique ne peut pas être un obstacle à l'execution de l'Ordination, vu qu'elle se trouve en surété à tous égards, soit par la Constitution même de l'Ordre de Malte, recus dans tous les Gouvernemens Monarchiques et Republiquains de l'Europe, qui ne l'auroient certainement point admis, s'ils n'avoient eu une parfaite connoissence de ses Statuts, et du rapport, qu'ils ont avec les loix du Pais et la surté de l'Etat; soit par la qualité de suiets, que les Chevaliers conservent à l'egard de leur souverain et de leure Patrie en entrant dans l'Ordre, ce qui ne les dispense point des devoirs de toute autre citoyen, n'y ayant pas d'exemples qu'ils s'en soient eccartés; soit enfin par les Conditions prescrites par l'Ordinateur, qui les oblige d'entretenir 600 hommes, sous

les Ordres des Generaux de la Couronne, d'être toujours Suiets aux Loix du Royaume, et Considerés comme citoyens, et de ne pouvoir etre Choisis, qu'à la pluralité de suffrages de la Republique. Bien au contraire l'Ordination aussi bien que la forme de leurs statuts, en leur otant tout pouvoir de faire le mal, les mettent dans le cas de procurer tout le bien à leur Patrie. Ce seroit se faire une illusion peu digne de cette partie saine, du jugement si necessaire dans touf gouvernement que d'adopter un fantôme pour un equivalent de ces dangers eminents qui determinerent autrefois le Senat de Rome à Ordoner à ses Consuls de Veiller, ne quid detrimenti Respublica caperet. A la verite on ne sauroit aporter trop de soin à la conservation de cette pretieuse liberté qui fait le bonheur de Republiques, mais lorsque l'excés de cette attention scrupuleuse et craintive va jusqu'a faire egalement reietter ce qui est nuisible, et ce qui est utile, il en est de la liberté tout comme de cet enfant cheri, qui est étouffé a force de caresses dans les bras de sa mere. L'ordination s'oppose encore moins au sisteme pacifique de la Republique à l'egard des Puissances limitrophes, parce que l'Ordre n'ayant la souvrainete que dans l'Isle de Malte, ses Chevaliers dependent pour leurs persones et pour leurs biens du Gouvernement sous lequel ils vivent. Il leur est defendu par les Statuts de l'Ordre de se meler des guerres que les Puissances se font entre elles et de prendre les Armes, si ce n'est pour la defense de leur Patrie ou pour le service de leur Souverain. Ce n'est que sur mer ou l'Ordre Arme ses Vaisseaux et ses Galeres et fait militer les Chevaliers sous son Pavillon: mais dans leurs Commenderies ils recoivent la Loix du Souverain du Pais et se referment dans les justes bornes de fidelles Suiets, temoin les Etats de la Maison d'autriche et de la Republique de Venise limitrophes aux Turcs, ou les Souverains ne se sont jamais troves compromis à l'egard des Chevaliers qui y posedent des Commanderies. 4.e De demontrer les effets tres salutaires que doit immanquablement produire l'execution de l'Ordination comme la defense de la Couronne, le service de la Republique, l'avantage du Pais, la paix et la tranquilité du Royaume, et un nouveau lustre de la Nation. La defense de la Couronne, parceque selon la lettre de l'Ordination le Possesseur se trouve dans l'Obligation de maintenir en bon état les Chateaux et fortifications aux confins du Royaume et des Provinces de la Podolie, d'entretenir des Troupes à pié et à cheval au service de la Republique et sous les Ordres de ses Generaux. Le service de la Republique parceque les Chevaliers ne sont point dispenses par leurs voeux de Servir tous comme les autres suiets et d'employer même au service les revenus qu'ils tirent de leurs Commanderies, temoin les armées de presque tous les Princes de l'Europe, ou il y a nombre d'Officiers et de Generaux de l'Ordre de Malte.

l'avantage du Païs, parle devoir constitutif de l'ordre attaché à chaque commandeur, d'ameliorer sa commanderie dans les premieres 5 Années à Compter du jour qu'il est entré en vente sous peine d'en courir l'incapacité de parvenir à d'autres commenderies, Prieurés, et dignités de l'Ordre, qui sont acquises aux Chevaliers par leur ancienneté, temoin tous les Païs ou l'ordre est possessionné, et ou les ameliorissemens rendant les terres florissantes parle labourage et la population, en font le Domaine le plus utile du souverain. Ce même devoir d'ameliorer seroit le gage le plus sur pour la Couronne de l'entretien de 600 Soldats, qui pourroient etre augmentés en cas de besoin à un plus grand nombre vus que des biens administrés par de Chevaliers selon leurs statuts seroient bien moins sujets au deperissement, qu'entre les mains de toute autre personne, qui n'ayant pas le meme interet, de les ameliorer, se trouveroit à la fin dans l'impossibilité de remplir les intentions du Fondateur, au prejudice de la Couronne.

La paix et la tranquilité du Royaume s'ensuivroit aussi, parceque ce seroit là l'unique moyen de Concilier les differens interêts de familles, et de prevenir des troubles et des divisions tou jours dangereuses pour l'Etat, car en executant l'ordination en faveur des Chevaliers de Malte on ouvre aux Pretendans un Chemin tous simple, de posseder a un titre legitime des biens qu'ils ne sauroient plus conserver a titre d'heritage.

La Nation auroit un nouveau lustre en établissant en Pologne un Ordre le plus ancien, et le plus illustre, qui soit en Europe, qui a pris sa naissance en Terre Sainte, et qui est distingué des autres Ordres par son institut de Combattre les Infideles par les exploits heroiques de ses Chevaliers rapportés dans l'histoire, par les revenus dont il jouit, par la prerogative d'envoyer des Ambassadeurs, qui sont traités sur le pie de ceux des Têtes couronnées, et par le droit que chaque Chevalier a d'aspirer à devenir Souverain d'un Etat tel que celui de Malte.

Des Motifs aussi plausibles que ceux que le Grand Maitre a eu.

1.° De Constater les Droits des Chevaliers Polonois & de demontrer la validité de l'Ordination par l'approbation de la Republique. 2.° De prouver que sa validité ne sauroit plus admettre une Nouvelle Confirmation. 3.° De Mettre en evidence que l'execution de l'Ordination ne s'oppose point aux Loix et Constitutions du Royaume ni à la liberté de la Republique et encore moins au sisteme de pacification de son gouvernement à l'egard des Puissances limitrophes. 4.° De demontrer les effets tres salutaires qui s'en ensuivraient pour la defense de la Couronne pour le service de la Republique pour l'avantage du Païs pour la tranquilité du Royaume et pour le lustre de la Nation.

Literæ á Sanctissimo Papa Benedicto XIV. ad Ssmum Regem Poloniæ Augustum III. intuitu Ordinationis Ostrogiensis die 16. Augusti 1754. Aº Scriptæ. Benedictus P.P. XIV.

Carissime in Christo fili Noster Salutem et Apostolicam Benedictionem. Quam plurimis hactenus, iisq insignibus. Tuæ erga Nos filialis Observantiæ argumentis, ita rebus ipsis compertum exploratumq est, quam libenter humaniterq Votis Nostris obsecundare studeas, Carissime in Christo fili Noster, ut lucudentiora semper, ubicunq opportuna sese dederit occasio, a Regia Tua, humanitate, Clementia, auctoritate, ac potissimum Justitia et æquitate Nobis certo polliceamur. Quoniam autem apertissimé constat, secundum Ordinationem sive Primogenituram 1609 a bo. mem: Duce Janussio de Ostrog dum viveret, de Bonis suis factam, et institutam cum Consensu Sapientissimæ Reipublicæ Polonæ, a qua nimirum Republica 1638 etiam comprobata fuit, post electum sive extinctionem Trium primarum familiarum, ad eorundem Bonorum hæreditatem vocatarum, quemadmodum re ipsa accidit, in ipsa Bona Janussiana de Ostrog, succedere debere Equitem Nationis Polonæ Fratrem Militem Professum Indyti Ordinis Hospitalis Sancti Joannis Hierosolimitani Melitensis vulgo nuncupati á laudata Republica nominandum: Cui sané Equiti Hierosolimitano onus injunctum est, non solum generali stemma, sive insigne familiæ de Ostrog, sed retinendi etiam suisq sumptibus alendi Sexcentos Viros, Trecentos quidem Equites, Trecentos veró Milites ad Continuum adversus Turcas Regni Poloniæ Præsidium et Tutelam excubantes. Ea propter minimé dubitandum, imo pro certo habendum est, dispositionem, sive Distributionem eorum Bonorum Ducis Janussii de Ostrog, quæ sine ullo valido ac legitimo titulo possidet Dilectus filius Nobilis Vir Princeps Sanguskus, ab ipso Sanguszko factam, et pro diversis familiis ad se attinentibus constitutam, nullam prorsus esse, ac nullius momenti esse ac fore, quinimo apertam continere violationem Voluntatis Ducis Janussii, quippé quæ ab Ipsa Republica non sine maturo Consilio Comprobata summa cum Religione ac fide servari, ac debitæ quo ad omnes Partes Executioni mandari debet. Nos veró accuraté expendentes hujus modi Negotium ac dispositionem, distributionemq sæpédictorum Bonorum Janussianorum de Ostrog ut præmissum est, á Sanguszko factam, memoratæ Ducis Janussii Voluntati contrariam, in maximum quoq laudati Ordinis Hierosolimitani præjudicium fore cessuram animadvertentes, facere non possumus, quin ad Maiestatem Tuam ejusdem Ordinis Hierosolimitani preces apertissimis rationum momentis conjunctam, deferamus. Maiestati enim Tuæ præ cæteris patet, quam firmum omni tempore fuerit adversus infessissimum Christiani Nominis hostem propugnaculum Hierosolimitanus Ordo ex insignibus totius fere Europæ Equitibus præclara nobilitate conspicuis constans, atq adeo facile intelligit, et quanti

illum Ordinem de Christiana Republica meritissimum facere, et quantis Studiis prosequi decet Nos inprimis, quibus quamvis immerentibus suprema Christianæ Religionis procuratio à Rege Regum a Domino Dominantium commissa est; nec dissimili certé, sed graviori etiam cura urgemur pro majori Inclytæ Reipublicæ Polonæ à Nobis plurimo semper in honore habitæ decore atq incremento. Dilectus autem filius Emanuel Pinto ejusdem Ordinis Magnus Magister, postquam à quatuor Ordinis Hierosolimitani Commissariis Negotium hujus modi accuraté expensum fuerat, destinavit peculiarem Sui Ordinis apud Mtem tuam et florentissimi istius Regni Diætam in proximé venturo Mense Octobri celebrandam Deputatum Procuratorem legitimis Mandatis instructum Dilectum filium sæpedicti Ordinis Bajulivum Emanuelem Comitem de Kollwart Priorem Hungariæ, cui tam Suo, quam Consilii Melitensis Nomine in Mandatis dedit, ut ea, qua par est, observantia, et vigore, inconcussa rationum Ordinis Sui momenta quo ad Ordinationem Janussianam de Ostrog in celeberrima Diæta proponat, explicet, ac tueatur. Te igitur Carissime in Christo fili Noster, Cujus singularis pro Catholica Religione Zelus, et filialis erga Nos pietas maximopere commendatur, Paterna Caritate Complectentes, rogamus et poscimus, ut omni ope et Regia Auctoritate Tua Eundem Comitem de Kollwart Bajulivum, non solum Regia Humanitate Tua excipias et foveas, atq inipsam Diætam ad proponenda et propugnanda Sui Ordinationis Jura admitti facias: Verumetiam adnitaris, ut optatum Justitiæ successum consequatur. Porro Ipse Comes de Kollwart inter cætera Sibi â Magno Melitensi consilio commissa, illud quoq accepit in Commissis, ut Sapientissimæ Diætæ proponat et explicet viam rationemq pro maiori Religionis Polonæq Rpcæ commodo et utilitate Ipsam Ordinationem Janussianam de Ostrog non quidem quo ad substantiam, verum quo ad modum formamq commutandi, hoc nimirum pacto /: dummodo reditus ex Bonis Principis Janussii de Ostrog provenientes sati sint et sufficiant, quem ad modum existimatur :/ cum Nostro et Apostolicæ Sedis beneplacito, quod Nos nunc protunc etiam impertimur erigerentur unus Prioratus et aliquot Commendæ, sicut Ipse Deputatus fusius Explicabit. Hujus modi sane providentissimum Consilium omni procul dubio redundare videtur ad decus et utilitatem non tam Hierosolimitani Ordinis, quam plurium Nobilium familiarum tui Regni Poloni, quarum Nobiles Viri Melitensi Militiæ adscripti interdum Janussianorum Bonorum reditibus fruerentur, atq ad gloriosius etiam opportuniusq Reipublicæ Polonæ commodum et Subsidium, quæ præter laudabilem tot Equitum acerrimorum Christiani Nominis juxta Eorum Institutum adversus turcas propugnatorum cætum, habebit quoq si forte bellum immineat, non solum Sexcentorum Virorum Equitum et Militum Copias, verum etiam potentia auxilia Cæterum Te Carissime in Christo fili Noster facile intellecturum esse nondubitamus, quo Apostolica Nostra apud Mtem tuam Officia tendant,

ac propterea pluribus Te hoc in Negotio, quod maxime Nobis Cordi est, morari et obsecrare supersedemus, certi quod illud Te Rege, Te Præside, te Auspice, Te Auctore faustum ac pro Nostris Votis felix succedat. Interim Mti tuæ Apostolicam Benedictionem uberrima cum Cœlestium Charismatum copia Conjunctam amantissime elargimur. Datum Romæ apud S. Mariam Maiorem Sub Annulo Piscatoris die ut Supra Caietanus Amatus.

Manifest JO. Xcia Janusza Sanguszka Marszałka Nadwornego Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

Ja Xżę Janusz Alexander na białym Kowlu, Smolanach, Rakowie, Zasławiu, y Ostrogu Lubartowicz Sanguszko, Hrabia na Wisniczu, Tarnowie y Jarosławiu, Marszałek Nadworny Wo Xa Litt. Stanąwszy przed Aktami Grodzkiemi Warszawskiemi dla Publiczney Wszystkich Informacyi, tern z moiey Strony zanoszę Manifest. iak prędko przeciwko mnie uczyniony do Akt Grodzd Lwowskich Roku teraznieyszego podany Feria tertia in Crastino festi Sanctæ Agnetis Virginis et Martyris do moiey przychodzi wiadomości; a nayprzod wiadoma całemu Swiatu Wierność ku Królom a Panom swoim y Oyczyznie w Antecessorach moich słynąca z Naturalną wszystki Dobr sukcessyą nierozdzielnie w Osobę moię wlana nigdy się nieodmieniła y nieodmieni. Teraz znowego przeciwko mnie odgłosu, iakobym przeciwko Nm Panu dla mnie zawsze dobrotliwemu, a dla Całey Oyczyzny zawsze łaskawemu miał zgrzeszyć, z tym się protestuię, że iako w każdych Zycia mego postępkach, Wierność ku Nu Panu moiemu Miłosciwemu zachowywałem, tak do ostatniego Zycia mego tchu dochować nie przestanę. w Dyspozycyi zas dobr moich teraznieyszey czyli to prawnie, czyli nieprawnie uczynioney, zawsze iednak według słow z prawa wyięty Dobr Ziemskich, żadnego ani uczyniłem, ani uczynic niemogłem przeciwnego Maiestatowi kroku; Wzmiankowana Konstytucya 1609 Roku, w Manifescie, yiakobym miał ią łamać per resignationes Dobr moich, ktorem teraz uczynił, ta konstytucya pozwala czynic Ordynacyą Dobr swoich Xciu Januszowi Ostrogskiemu favore Conservationis Nominis et Domus Xcia Ostrogskiego temi słowy: Iż mu wolno będzie uczynic Ordynacyą in futurum w Dobrach swych nieruchomych y ruchomych gdziekolwiek leżących, ktore teraz ma, kto, yiakoby miał sukcedować, tak z Potomstwa Iego Masculini Sexûs; iako eo deficiente, quocunqꝫ gradu Succedentium z dalszych Osob. Daley potym taż sama opiewa konstytucya. Ita tamen ut in aliis Omnibus Conditionibus Ordynacya ta Juribus et Oneribus Terrestribus subiaceat. Xżę Janusz Ostrogski wypisawszy in parte Successionis w Ordynacyi Dobr swoich modum, zamiast wezwania in Casu defectus successionis dalszych Osob quocunqꝫ gradu Succedentes, oddaie te Dobra Kawalerom Maltańskim, czy może taka Ordinatio stać?

ktora repugnat Prawu w pozwoleniu teyzy Ordynacyi napisanemu, y czy może kto pozwolić Sobie więcey niż Konstytucya daie mocy. Że zaś niedosyć iest natym mieć pozwolenie od Rptey czynienia Ordynacyi Dobr własnych, ale trzeba ieszcze drugiey Konstytucyi Approbationis, ratio Status exigit: Że gdy kogo Rpta excipit od Prawa Pospolitego, y komu pozwala insze u Siebie Stanowić aby widziały Stany Rptey, że te Prawa nie są dla Oyczyzny ciężkie, dlatego wszystkie insze Ordynacye maią, iedne Prawo pozwolenia czynienia Ordynacyi, a drugie Approbationis Stanow Rptey, ktore to Prawo po pozwoleniu czynienia Ordynacyi Dobr Xciu Januszowi Ostrogskiemu nigdzie się nie znayduie. Aże Rpta nieapprobowała, miała racye ex Contextu Konstytucyi, że Xże Janusz Ostrogski zamiast zawołania ad Successionem quocunq gradu Succedentes, z dalszych osob, oddaie Dobra swoie Kawalerom Maltanskim, przez co nietylko mutatur natura Bonorum terrestrium, et convertuntur in Spiritualia contra mentem teyże samey Konstytucyi, ale ciż Kawalerowie Maltanscy choćby in æqualitate Urodzeni, per Jus Religionis, ktore na Siebie biorą, wychodzą ex Jure Regni, wychodzą ex Supremo Rptey Dominio, dependentiam á Magistro Ordinis, non á Republica maiąc, a na ostatku co tu mowić przeciwko Konstytucyi 1677, ktora zostawiła Sobie facultatem na przyszłym Seymie Decisionis o Ordynacyi Ostrogskiey, a tym samym nieapprobowała, boby była niemiała o czym mowić na przyszłym Seymie. Pytam się teraz gdybym oddalaiąc á fastu Swiata tego według Manifestu w Grodzie Lwowskim teraz świeżo przeciwko mnie uczynionego, ktory utrzymuie, że Ordinatio non eget approbatione Stanow Rptey, y że ta Ordynacya Stat pro Lege perpetua, gdybym mowię maiąc Ordynacyą za Ordynacyą oddał ią Kawalerom Maltańskim, czybym niepopełnił był Crimen Status? Wzywam teraz zdania kochaiącego Oyczyzny Syna, w rękach Boskich życia każdego termin, gdyby mi był naznaczył w prędkim czasie śmiertelnie zawrzeć oczy moie, zostawiłbym był Kawalerom Maltanskim bity gościniec do Dobr moich, á Successoribus Sanguinis czyli między sobą summum Chaos, czyli z Kawalerami Maltańskiemi domową Woynę. Uczyniłem tedy per Resignationes Dobr moich Dyspozycyą niezostawuiąc szkodliwey dla Oyczyzny Kawalerom Maltańskim do nich ścieżki, ktorzy czyli przez Woynę ustawiczną z Turczynem, czyli exemplo krwawey z Krzyżakami Woyny, mogliby bydź samey Oyczyznie cięzcy; Dobr zaś moich Dyspozycya favore tych uczyniona, ktorzy subsunt Juri et pœnae Rpcae, tak iako chce mieć Konstytucya, y muszą słuchać co każe Rpta. Wspomniono w tym Manifeście, że Dobra Ostrogskie są to Rptey Dobra przyznaię y więcey, że wszystkie Dobra w Okręgu Państwo Rptey zamknięte są Dobra Rptey, ale y to przyznaię, że gdyby Ordinatio miała stać, niebyłyby iuż Rptey Dobra Mutando naturam Supremi Dominii w rękach Kawalerow Maltanskich. Jeżeli zaś kto sekretnie myśli przez Nomenklaturę Dobr Rptey, że ad fiscum należą, iakimże to Prawem mogłaby przyiść ta Imaginacya komu? żeby te Dobra, z ktorych miłości godnych niegdy Oyczyzny Synow tak piękną na Obronę Jey zostawiła milicyą, teraz świeżo przeze mnie stwierdzona Tranzakcyami,

śmiały podpadać temu nieszczęściu, ktoremu subsunt perduellionis Crimina. Rzpta Łaskawa Pani, żywi mnie y żywić będzie, wiernie Jey służę nieprzestanę. Daie ta chleba, ale nikomu ani bierze, ani brać pozwala, y wniey wszystkich moich obrotow zakładam ufność. Wspomniona w Manifescie przeciwko mnie konstytucya 1624. 1627. 1628. iakobym był ich Przestępcą. Te konstytucye obracaią Milicyą z Dobr Ostrogskich na Obronę kraiu od Pogan, ktorą Ja ostatniemi Tranzakcyami utwierdziłem pinguiori Jure, bo nietylko przeciwko samym Poganom, iako chcą mieć te konstytucye; ale na każdą Rzpltey potrzebę pod kommendą Hetmana Wo Kor. y forum Trybunału Radomskiego wniedosyć uczynieniu naznaczyłem. Obracam się teraz do Ich Mćw P.P. Donataryuszom y Possessorow Dobr Ostrogskich: Wszyscy siedzący w Dobrach, albo od Antecessorow moich, albo odemnie Prawo maią. Nieodbieram com raz dał, y owszem utwierdziłem Prawo Ich, kiedy in pretium Bonorum wkontraktach Resignationis Prawa Ich wszedł, a zatym securitatem Praw swoich utrzymywać powinni, Ja tylko samey od Ich Mćw wspoł Braci moich wzywam z Serca ku mnie wdzięczności. Wtymże Manifescie wyrzucone mi Uniwersały æqualitatem wzruszaiące, przeciwne mnie serce może dać Cyrkularnemu Listowi Uniwersału Jmie, ktory to list niedla tego dany, abym Grodzkich Urzędow, Ziemskich, y Trybunałow nie znał Jurysdykcyi, tylko aby do Wiadomości przyszła dla wszystkich Dyspozycya moia, yżeby każdy odemnie Juris quæsitor wiedział co komu dotrzymać należy, ieżeli zaś kto amicabiliter nieuczyni, niemasz tam wtym mianym Uniwersale dołożonego rigoru, ktory z Dekretow ustanowionych Sądow przez Rzptą tylko naznaczony bydź może. Nieskarzył się nikt na mnie, żebym kogo rownie urodzonego miał przerzucać okiem. Miałem dotąd co dawać rozdałem, dopiero teraz wspieraią, we mnie wyniosłości umysł, nigdy w Osobie moiey niepraktykowany. Wspomniona wtymże Manifeście konstytucya 1669. ktorą Rzpta pozwala Opiekunom Xcia Alexandra z Zasławskich Ostrogskiego Grunt Ordynacki w Warszawie leżący favore Pe Donhoffa alienować, Druga konstytucya 1673. hanc Alienationem approbuie. Co może bydź większym dowodem że Rzpta nigdy plene de Jure et forma Ordinationis niebyła informowana, kiedy sub Nomenklatura Ordynacyi żadne Grunta wWarszawie, ani Pałace nie wchodzą, iako świadczy podana do Aktow Lubelskich Primi fundatoris Ordynacya, co tylko przypisać trzeba scrupulosæ sollicitudini Po Donhoffa nabywaiącego tego Gruntu y niewiadomości. Tytuł Ordynata w żadnym Prawie Prerogatywy niemaiący, ieżeli bywał przezemnie brany, nie mogł mieć mocy z Partykularnych moich Tranzakcyi, było było contra æqualitatem, gdyby Partykularnych Osob tranzakcye vim legis brały. Naostatku wydane do Milicyi z Dobr Ostrogskich Ordynanse, surowy na mnie ferunią Dekret, z ktorego zaś Sądu przez Stany Rzpltey ustanowionego, niedoczytuię się po Publiczney Explikacyi moiey, z tym się protestuię, że przy wdzięczności Nu Panu, y wierności, iako y ku Oyczyźnie, wszystkie życia mego Momenta obracać zawsze będę, a w rowności z wszystkiemi Urodzony, szczęśliwey Wolności przy łaskawym Krola Miłościwego Panowaniu, y Sam rowno ze Wszystkiemi zażywać żądam.

Reflexye krotko zebrane iakim sposobem przyiść się może do iednomyślności względem kontrowersyi, czyli maią bydź rozumiane Dobra Ostrogskie za Stałą Ordynacyą, albo nie?

1° Administracya wyniść niemoże do tych Dobr, bo są Dobra Ziemskie, czyli to za Ordynackie miane, czyli nie zawsze Ziemskie, á Administracya tylko wychodzi na Dobra Krolewskie. Nie iest kaduk bo extant Successores ante Octavum gradum, nie są Dobra konfiskowane, bo bez Sądu y bez Dekretu Dobra żadne niemogą bydź konfiskowane. A zatym Chcieć Dobr Ostrogskich Administracyi, iest to chcieć bez Sądu bez Dekretu odebrać Dobra komu, ktorego Prawa w naygrubszych Narodach niemasz na całym swiecie, iakżeby się miał zaczynać przykład na Sukcessorze Przodkow z Chwałą Miłości Oyczyzny w konstytucyach mianowanych a na Synie Oyca, ktorego sam Nyś Pan Łaskawie zawsze wspomina, y My wszyscy z żalem straconego Godnego Ministra. Jednym słowem iako komu bez sądu, bez Dekretu brać Substancyą. Jeżeli powiedzą, że Godney pamięci Wielki August II. wydał Instrument Administracyi, dobrze informowany nieprzyprowadził do skutku tey Administracyi, y Godni do tego Aktu Kommissarze niebrali się do Possessyi Dobr, y JKsże Marszałek teraznieyszy, nie za Instrumentem Administracyi trzyma, tylko Jure Successivo po Przodkach swoich. Godzi się w tym punkcie przypomnieć, że skonfederowana Rptá w Tarnogrodzie w ktorym Czasie rationi belli et Status ustępuią Prawa, z tym wszystkim Garnizonu do Dubna niewprowadziła, tylko za pozwoleniem Dominika Alexandra Lubomirskiego na tenczas wszystkich Dobr Xiąt Ostrogskich na siebie spadłych Jure Sanguinis Sukcessora, y na to zaraz dany Rewers przez Godnego Marszałka teyże Konfederacyi Ledochowskiego, iako ten Garnizon, Proprietati trzymaiącego na tenczas te Dobra, niema praejudicare, y za uspokoieniem się Rptey zaraz wyidzie, quod et factum–

2° Co do Interessu samego nietrzeba się dziwować, że w tey Cyrkumstancyi każdy sobie według wolney Opinii myśl swoią kieruie, bo Recess Seymowy zostawiwszy do przyszłego Seymu uspokoienie względem Ordynacyi Ostrogskiey, y odłożywszy tę Materyą na inszy czas nierezolwował, zostawił zaraz wątpliwość o subsystencyi teyże Ordynacyi, niedecydowawszy dotąd; a zatym gdzie konstytucya niekrępuie myśli Syna Oyczyzny tam bez nagany każdy się tey chwyta Opinii, ktora rozum Jego konwinkuie. Niemożna inaczey tłumaczyć w tey okoliczności Intencyi JPa Hetmana Wo Korgo, tylko że iako go Miłość Oyczyzny zawsze prowadziła przez całe życie, tak nigdy niemogł mieć, tylko Intencye niepodpadaiące Nayznieyszey z tey interpretacyi. Wzaiemnie interessuiących się do Dobr Ostrogskich w Perspektywie zostawiona porcya tychże Dobr do Zażycia, y tak mała, czy może zaślepić nieposzlakowanych Oyczyzny Synow, żeby preferencyą dawali temu Interessowi nad spokoyność Oyczyzny–

3° Położywszy te dwa fundamenta wchodzi mi w pamięć, że za Panowania Jana IIIo skończyła się była Linia na ostatnim Męzkiey Płci Sukcessorze Xiążęciu Ostrogskim, ktory tylko według opisania tey

Ordynacyi mogł pretendować Possessyi Dobr Ostrogskich w Opisanie Ordynacyi weszłych. Były iuz na tenczas w Oczach rozumnego Krola Konstytucye, w Oczach Godnego Senatu, y Stanu Rycerskiego, z tym wszystkim żeby ta Materya nie trudniła Obrady Publiczne, zostawił Nÿ Pan z Deputowanemi z Senatu y Stanu Rycerskiego spokoyną Possessyą Dobr w rękach naturalney Sukcessorki Xżney Teofili Ostrogskiey, lubo według Opisania Ordynacyi Białogłowska płeć nie powinna była brać się do Possessyi Dobr ~~Ostrogsk~~ Ordynacyi podległych. A tak Seym Seymem, y stało się zadosyć Prawu Natury y przy obwarowaniu spokoyney Possessyi Xżnie Teofili ostatniey z Domu Ostrogskich Damie, a że nastąpiły rozne Prawne Terminy, zaiazdy etc. umorzone to wszystko pod Powagą Pamięcego na tenczas Jana III.go Następuie teraz Seym czemuzby podobnego niezażyć sposobu, starać się powinni Wszyscy o Seym, bo tak miłość Oyczyzny każe, ale interessowani do Dobr Ostrogskich, mieliby y partykularne racye, bo choć by sub Authoritate Łaskawie nam Panuiącego Krola stało się uspokoienie, iednak tylko ad approbationem Rptey, więc starać się będą z tego Interessu o Seym dla Otrzymania Łaskawey na Siebie Konstytucyi –

4.o Przychodzi Punkt służby Woienney u tych Dobr, czyli ma bydź Ordynacya czyli nie?

Juzem wyzey wyraził, że P.a Hetmana W.o Kor.o kroki wszelkie, Publiczny tylko Interess dyrguie nie prywatny, dziwować się nie trzeba że pracuie, aby bez kosztu Rptey nastąpić mogła iak naywiększa aukcya Woyska. Interessuiący do Dobr Ostrogskich nie powinni mieć ukurczoną ręki w Publicznym Interessie. Dotąd te 600 ludzi przez Xcia Ostrogskiego assekurowani, byli tylko w Obietnicy na samę expedycyą przeciwko Imienia Chrześciańskiego Nieprzyiaciołom, niemaiąc płacy punktualney y rigoru naznaczonego w Sądach żadnych w niestawieniu Żołnierza, ani na to przez Fundatora Ordynacyi wydzielono Dobr służnych od Stołowych. Regimentarze Pogranicznego wieku rzadko widzieli w Woysku tę Milicyą, a nigdy zupełną y iescze krotko cały nie dotrwali kampanii a przeszłe Wieki toz Samo twierdzą iako Nas uczą Seymowe Dekreta, zgoła bardziey byli w Obietnicy niż w Samey Istocie. Teraz trzeba regularną ustanowić płacą, ktora komput 600 Ludzi trzymaiąc, wszystkę Intratę, ktora iest w ręku Xcia Marszałka, terazby zabrała, y niewystarczyła. Notandum że Xżę Marszałek z Miast sobie tylko Intratę zostawił, y iedne Wieś, inne Wszystkie porozdawał. Potrzebna tedy na to iest Kommissya ktora bydź powinna ułożona ieszcze przed Seymem, ktoraby dystracyą Dobr uczyniła, kiedy będą zawołani do tego Proiektu wiadomi tamtego kraiu, może się znaleść sposob, y aukcyonowania Żołnierzy z tychże Dobr, ieżeli Seym szczęśliwie doydzie, będzie Kommissya Seymowa, ieżeli się rozeydzie, niech będzie ex mente Senatus Consilii, byle był Proiekt przed Seymem gotowy. Ta zaś Kommissya niechay będzie pod Prezydencyą P.a Hetmana W.o Kor.o, Senatorow et Equestri Ordine, a tak stanie Seym, to cum Approbatione Rptey Interess się uspokoi, niestanie, to ad Approbationem Seyma przyszłym Seymie.

5º Punkt bespieczenstwa Possessorow trzymaiących Dobra Ordynackie trudności nie znaydzie, ani znaydzie, Prawa Ich powinny mieć wszelkie utwierdzenie. Hæreditatem zaś pretendować nie mogą, bo ieżeli Rptą uzna Ordynacyą Ostrogską za Ordynacyą, to ta Ordynacya pisze temi słowy o Possessorach: Nullo autem modo prætendere poterunt Hæreditatem; ieżeli będzie Deklarowana Ordynacya pro insubsistenti, to są insi Dziedzicy nie oni, a tak wszedszy szczerze ten Interess powinien się ułatwić przed Seymem, wszak też Osoby Component Seym, co immediate y przed Seymem, a trzeba consulere Tranquillitati Publicæ, y zgromadzić wszystkich Sentymenta do Jedności –

Respons na Proiekt JaWo Po Hetmana Wo Kor.

Nomenklatura 4º Dobr Ostrogskich dana Dobr Rptey niemoże subsistere, bo iest cum eversione Status, bo Constitivum Rptey cierpieć nie może, tylko trzy gatunki: Dobr Krolewskich, Dobr Ziemskich, y Dobr Duchownych. Konstytucye Dobra Ostrogskie nazywaią Dobra Ziemskie, w samymże pozwoleniu Xciu Ostrogskiemu uczynienia Ordynacyi.

Na punkt żeby 4ty Grosz dawać respondetur.

Jego Kr Mc iako całey Oyczyzny Oyciec wielkim swoim staraniem dla wewnętrznego uspokoienia podał punkta takowe: ktore Interessuiący się do Dobr Ostrogskich przyięli z wszelkim Respektem od Łaskawego Pana, nic niemowiąc o ciężkości wypłacenia 4º Grosza na Woysko, bo chcieli pokazać temu Panu posłuszenstwo, ktory całego Kraiu szczęście za swoie utrzymuie. Niemasz tak obciążonego Kraiu Podatkami, ktoryby 4. Grosz płacąc niemiał mocno żalić się na ciężki podatek; Interessuiący się do Dobr Ostrogskich przyimuią ten ciężar, bo chcą Pokoiu, y te Sacrificium czynią dla Pana y Oyczyzny. Że 4. Grosz ciężki do płacenia probatur: Grad wybiie w 4. Grosza defalki nie będzie, Wieś zgore, 4. Grosz dać trzeba, Bydło wyzdycha, 4. grosz niezginie, Hostilitates zaydą, 4. Grosz nieminie, a tak porachowawszy Calamitates bez ktorych Życie ludzkie bydź nie może, czystokroć nic niewziąwszy, z swoiey kieszeni nie z Intraty wydzieloną kwotę 4º Grosza wypłacać trzeba będzie, a tak 4. Grosz lubo z tych racyi iest arcy ciężki, iednak dla tak dobrego Pana, przyimuią na siebie Interessuiący się do Dobr Ostrogskich ten ciężar.

Na punkt, że Dobra wydzielić na Aukcyą Żołnierza zamiast Pieniędzy, na to się tak replikuie.

Dla interessuiących się do Dobr Ostrogskich daleko lepiey Dobra wydzielić y securè w innych siedzieć bez boiazni Żołnierskiey exekucyi, ale Interessuiący się do Dobr Ostrogskich, satysfakuiąc się Panu y Oyczyznie, nie tym Osobom, ktoreby te Dobra trzy=

mali Titulo Administracyi, nieh mi pokażą w Rachunkach Podskarbiego, żeby z Administracyi zebrał Prowentow dla Rptey, y lubo ie na swoię nieobroił expensę, ale ci co trzymali, nic nie dali, y dać niechcą, y musi Podskarbi dyssymulować, dla tego może każdy uczynić sacrificium dla Oyczyzny, ale nie dla tych, ktorzy Juxe Gratiae trzymaią, nieby niechcieli dawać, z tych Dobr, ktore raz wzieli, a potym na całym swiecie Dobr Żołnierskich niemasz, bo by było quartum genus, correpugnat rationi Status, y owszem cum eversione ich by się Stało.

1717 kiedy Rptą przez rozruchy Domowe przyszła była do tey mizeryi że płacąc Woysku Słowy Nasze okupuiemy do tych czas, z tym wszystkim Pianowi Kor[ne] 30,000. 70,000 na Lergicye Hetman z zmnieyszeniem Komputu została sakryfikować, nizeli Krolewszczyzny obrocić in Bona Militaria, a dopiero co by mowić o Dobrach Ziemskich. — .

Na punktach aby była Kommissya pod Rezydencyą Xcia Biskupa Krakowskiego przy Assystencyi Hetmanow Senatorow et ex Equestri Ordine osob nakształt Leszczynskiey, respondetur.

Kommissyą do Dobr Leszczynskich zrobiła ratio Status, utrzymanego Tytułu przez Traktaty w cudzych Kraiach favore Osoby, ktorey tytuł niemogł bydź dany w Polszcze w Trybunałach, ktore się sądzą pod tytułem Krola Aktualnie nam panuiącego, y to nie była Kommissya o Sukcessyą, tylko była bardziey liquidatio Jurium cum Creditoribus. Dawać tedy moc Kommissyom rozsądzać Sprawy Sukcessyonalne et his similia, iest to znosić Subsellia przez Rptą postanowione. Jako tedy Bog postanowiwszy per Supremam Potestatem Ordinem Natury nieczyni gwałtu Rządowi, nie dla tego że nie ma mocy, bo iest Creator omnium rerum, ale dla tego, aby raz ustanowiwszy porządek utrzymał, tak y Rptą ma w mocy wszystko zrobić, ale nie zrobi, bo niechce zgubić formam Regiminis sui.

Jako zaś Rptą Hetmanom Custodiam tylko Granic zostawiła, et Solum usum Gladii contra Hostes Patriae y oddaliła ich od wszelkiey Assystencyi Sądow, iakżeby tu znowu mieli assystować Sądowey Kommissyi.

Questiones Politico Statisticae.

1° Stabilita Legibus Regni Terrestreitate Bonorum Nobilitarium, num valida censeri debeat Ordinatio Ostrogiensis, et utrum approbatione Reipublicae indigeat.

2° Quid interest inter Terrestreitatem et Ordinationem? et num per hanc fiat Ordini Equestri injuria?

3° Quod emolumentum lucrata sit Respublica per Concessam Ordinationem Ostrogiensem?

4° Utrum Ordinatio Lege concessa, et Possessorio firmata, infringi potest et quomodo?

5° Succedente defectu Ordinatorum, aut abusu Ordinationis, Cuinam competit directio ipsius?

6° Rex Joannes deficiente Linea Mascula Ordinatorum transferendo Possessorium Ordinationis ad lineam femininam Anno 1674, utrum infregit Legem favore Ordinationis latam, aut mentem Fundatoris?

7° Translato Possessorio ad gradum femininum, quo Titulo gaudere poterant Possessores Ordinationis? et utrum licite Bonis disponere valeant?

8° Quibus ex Caussis et motivis Rex Augustus Secundus dederit Administrationem Ordinationis Ostrogiensis, Sublato Titulo Ordinati?

9° Militia pro Servitio Rei publicae ab Ordinato designata, cum in dubium vocari nequeat, quomodo manutenenda?

10° Casu quo Respublica ex incidenti nupero dismembrationis Bonorum Ordinationi subiectorum, Recessum Anni 1677 non resolverit, quid agere expediat?

Responsum ad easdem Questiones

Ad 1^{am} Responsum. Respondetur Affirmative 1° Quia in Comitiis A° 1609 accessit assensus Reipublicae, quae in tribus Ordinibus agens Juris sui Suprema Domina est. 2° Patet ex Contextu Constitutionis, Ordinationem hanc non subreptitie obtentam, sed matura Statuum deliberatione concessam, additum enim est: iako isz od kilku Seymow przez Wszystkie stany pozwolono iest: adeoq valida censeri debet. 3° Cum salus Rpcae illa temporum tempestate, dum continuos Infidelium incursus repellere necesse fuit, in eo Statu Provinciam illam ponere, ut tum per Militem certum, tum per munitiones Castellorum defenderetur, id quod stante Terrestre itate scilicet Bonorum in stirpes & familias dismembratione fieri nequit. Quo ad Approbationem Rpcae num fuerit necessaria? pluribus argumentis et exemplis deductum legimus, Legem Rpcae concessivam ad formandam ordinationem datam, approbatione non egere. Nihilominus quoniam per ea verba Constitutionis de successoribus Ordinandis: Tak z Potomstwa Jego Masculini Sexus, iako ex deficiente quocunq Gradu nb: Succedentium z dalszych Osob dicitur ignorasse Rpcam eam Ordinantis fore mentem, quod extra agnatorum et descendentium seriem in alienas Personas, scilicet Equites Melitenses transferre intenderit, videtur consequens esse, ut ea obsequens Ordinantis dispositio, nova Reipublicae Approbatione firmaretur, nec vane Succedanei Ordinati Approbationem hanc in Multis Comitiis satagisse dignoscuntur, et cum directe specificam obtinere non valerent per Decretum Comitiale sub Rege Joanne Casimiro A° 1667 tum per Approbationem Conditionis fundi Zlinka (sed Ordinationi non suberat) Authoritatem Rpcae firmandae Ordinationi procurabant—

2do Terrestreitas est Jus Nobilitare plenum exemptum ab Omnibus Oneribus Servitutis, prœterquam quœ ad Conservationem Boni Publici per Comitia decernuntur et sponte á Statibus Rpcœ acceptantur. Terrestreitas item communi Privilegio gaudere sinit, tam Patrem, quam filios, ac Nepotes, Successoresq in infinitum, adeoq dismembrationem Patrimonii seu Hæreditatis admittit ad minimas etiam portiunculas. Prim ævis Rpcœ Seculis, cum Omne robur ejus consisteret in Armis Civium Nobilium, quinimo eo fine a Regibus dabantur Bona /: uti sonant Constitutiones :/ ut proprio Sumptu ac Persona viritim ad Bella convolarent, successive demum dum eadem Bona in Capita et Stirpes dividerentur, neq congruus Armorum et defensionis apparatus haberetur, sed verius tumultuarie manus convenirent, visum fuit Consilio Reipublicœ, intacto Terrestreitatis Jure, alium defensionis modum stabilire, scilicet erigere Militem dectum, Cui ex Bonis et facultatibus proportionata prœberentur stipendia, id quod etiamnum practicari videmus. Ordinationis autem natura est, quod etsi Jure Terrestreitatis gaudeat, quo ad libertatem Nobilitati communem, dividi tamen et divelli minime possit, eo intuitu ad evidentiorem et certiorem Rpcœ defensionem capax esse dignoscitur. Hinc est quod fundator Ordinationis Ostrogiensis ad prœstandos 600 Milites pro obsequio Rpcœ sese obligaverit. Restat considerandum: num per hanc Ordinationem Ordini Equestri fiat injuria? Cum in hac Ordinatione tot ac tantas Nobilium Possessiones videmus, quia ad Servitium Militare sunt obstricti, eo modo prout in exordiis Rpcœ militabant Nobiles suo sumptu et prout vera Nobilitatis est vocatio, nulla fit Equestri Ordini injuria vel decessus, Rpcâ vero certiorem, quam á Terrestreitate habet Armorum provisionem. Nam etsi dantur tantarum aetam amplarum Ditionum, prout hæc Ordinatio, Possessores Terrestreitate gaudentes, nullum tamen Militem ex facultatibus suis prœbent pro Servitio Reipublicœ, uti hæc Ordinatio.

3° Innuimus supra emolumentum, quod Rpcœ evenit ex Ordinationes et integrali ejus manutentione, videlicet 1mo lucratur paratos ad omnem ingruentiam 600 milites, quorum auxilii, prout apparet, facile fieri potest: non item verò, si Jure Terrestreitatis in Stirpes et familias scinderetur. 2do lucratur Rpcâ directum vasallatum in Tractus illius Servagii Ordinatione comprehensos, adeo ut deficiente Linea Ordinatorum directè ad Dispositionem et subiectionem Bona Omnia Ordinationis pertineant, liceatq eo casu iis disponere, prout Rationes Status et exigentia Salutis Rpcœ exigeret. 4um Quum Ordinatio strictè sumpta definiri aliter nequeat, quam Pactum cum Rpcâ initum /: prout in Casu moderno patet Ducem Ostrogiensem Janussium

pactum inisse, scilicet ut Rpcâ permittat Ipsi, et ab eo designandis Ordinatis integro Bonorum derelictorum statu sine avulsione, sive dismembratione gaudere, eximendo Bona Ipsius a Jure Communi, Regni de Successionibus; Ipse verò Sexcentos Milites pro Servitio Rpcæ obtulit; Rpcâ quoq fidem Publicam manutenendæ in perpetuum Ordinationis invadiavit, prout ipsa Constitutionis Verba fidem Publicam involventia expressé sonant: Ktora to Ordynacya wiecznemi czasy ma trwać non obstante ulla praescriptione et fatalibus etsi admissio Possessionis non obsequit. Nescio quomodo salva fide Publica Status Ordinationis præmissæ, ac Possessorio inviolabili ad Ducem Alexandrum firmatæ, infringi possit. Definiunt ad hunc juris periti Casum Modernum Ordinationis respici debere: seu ab intestato hinc deficiente designato Successores ad Arbitrium Supremi Dominii, quod est Rpcæ in tribus Ordinibus, regulari debere, etiam restat videre, quomodo non tam infringi, quam regulari et disponi debeat Ordinatio.

5um Succedente defectu Ordinatorum, aut abusu, cuinam competit directio? quæstio hæc rescindi debet, si per decisionem Comitiorum determinari potest integrum est Juris Rpcæ, sin secus indubitanter prout alia Omnia Negotia Publica inter Comitia et Comitia provisionaliter per Serenissimum Regem cum Senatu præsenti dirigi debent, sic intelligendum et de Ordinationis directione, sicuti exemplum est Serenissimi Regis pie defuncti in A^{o} 1720 eadem Norma Serenissimo Regi feliciter Regnanti convenit dispositio cum Concursu Senatus.

6um Rex Joannes deficiente Linea Ordinatorum Masculorum etsi transtulerit possessorium Ordinationis ad Lineam fœmineam per Complanationem factam inter Matrem Catharinam et filiam Sophiam, descendentes a Duce Ordinante, non censetur infregisse Ordinationem, uti gravem Legum Patriarum, sed Possessorium tantum applicavit Capitibus Provisorioribus, ne sit absq regimine et gubernio. Cæterum Supremam desiis decisionem reliquit integre Rpcæ per Recessum 1677. patet igitur Regem Joannem neq Ordinatos directos instituisse, neq jus Reipcæ ademisse, sed tantum suspendisse, adeoq Constitutionem latam favore Ordinationis non sustulit, sed mentem Ordinantis interruptam Arbitrio Rpcæ reliquit. 7um Translato Possessorio Ordinationis ad gradum fœminarum certum est vigore primitivæ Constitutionis 1609. et mentis fundatoris Successores earum minimé Titulo Ordinatorum gaudere potuisse, disponere vero multo minus, dismembrare minime poterant obstante Legis tenore: Aby te Dobra vel in toto vel in parte prout ordinaverit,

niemogły bydz per Haeredes etiam de Lumbis eius et Successores eius alienowane. et quamvis non nulli Conveniente Rëâ Titulum Ordinati assumere praesumpserint, id tamen absq Juris Titulo usurpabant, prout modernus Princeps Sanguszko Mareschalcus Curiae Lithvaniae Literis suis Publicis probè fatetur.

8vam Ex superius adductis, specialiter Responsum ad quaestionem quinta patent Causae et rationes Status, quibus permotus Serenissimus Rex Augustus Secundus habito cum Senatu Consilio edictum etc. ministrationis dederit, ne vel Ordinationis Dispositio ad resolutionem Rpcae suspensa concidat, vel Bona Ordinata absq Regimine et Guberno depereant, aut deniq' Militia pro servitio Reipcae destinata mutatione rerum absorbeantur. ad 9nam Quaestio haec trahitur in dubium ab his, qui super Ordinationes: nam et si sponsione quadam ipsimet promittant, Militiam hanc pro Obsequio Rpcae manutenendam. et dispartionem Militum in Bona sua sponte suscepisse demonstrant, allegant tamen, juxta tenorem Ordinationis, Milites designatos ab ordinante in certis Terragii portionibus locatos fuisse ea Conditione, ut nullibi haereditatem sibi attribuant, sed Jure advitalitio /: ceu sunt Advocatiae Regales; / aut adgenerationes concesso gaudeant, alias cum tempore exemptibiles. Eo casu interest Reipcae magis fixum et stabilem modum adinvenire, ne Militia haec indubium veniat aut aliquando concidat, si Bona Ordinationis in sortes divisa forent, et dismembrationi ulteriori subiacerent, nam tum nulla Militiae hujus Securitas praeberetur. Sed hoc Puncto ulterior ad huc oritur quaestio: utrum hi, qui ad Servitium Militare Ordinata Bona possident exemptibiles sint nec ne? Respondetur ad hoc Scripto quodam in Archivo reperibili cujus summula est haec: cum in illis oris ubi Bona Ducis Ostrogiensis ac aliorum Nobilium extendebantur, continuae Tartarorum excursiones Regionem devastarunt, adeo ut Possessores et Incolae Eorum in Viscera Regni secedere evacti fuerint, Bonaq' sua deseruerint. Dux protunc Ostrogiensis desertorum Bonorum, seu verius derelicti Terragii Jus Caducum a Rege obtinuit, quo Possessiones Suas auxit, et ex his pariter ac ex Suis Ordinationem formavit. Pacato Belli statu, reclamarunt non nulli Successores Haeredum Possessiones suas, recursuq' ad Ordinantem facto admissi quidem sunt ad Possessiones suas, sed Jure Ordinationi obstricto, quatenus Servitium Militare obeant, Ordinatumq' Suum recognoscant. Et horum Prima Classis demonstratur. Secunda Classis Eorum qui pariter ad Possessiones Suas ad missi, sed pro restauratione aut Vasallagii Titulo summas certas dare fuerant

obstricti, et hi quoque ad Servitium Militare et recognitionem Ordinati sunt ad scripti. Tertia Classis Eorum, quibus ob servitia Duci Ordinanti praestita, Portiones Terragii clargitus esset, Conditionibus sibi bene visis. Hinc primae et Secundae Classi Possessores, Jure et Justitia dictante conservandos esse decernendum; Tertiae Classis Possessores, quos famatos suos Ordinatos nominant, justum est Ordinati legitimi subesse Legibus. Verum cum in Alexandro Duce videlicet Tertio Successores Ordinantis Linea decesserit, nullusq post eum Ordinatus legitimus censeatur, nullus pariter post extinctum Alexandrum, Privilegiorum usum immutare potest, sed res in Statu quo ad decisionem Rpcae referatur.

10° Casuquo Rpca in imminentibus Comitiis Recessum 1677 non resolverit, nec aliter de Ordinatione disposuerit, ad Regem cum Senatu pertinebit modum ponere. Et quoniam neq Regi, neq Senatui Ordinationem a tribus simul ordinibus concessam, fas est extra Comitia immutare, consequens est, ut sub Regimine Administratores vel Plurium integra conservetur prout supra responsum ad quaestionem quintam et octavam.

Odpowiedz na Pytanie iezeliby na Dobra Ostrogskie Administracya uproszona bydz mogła.

Nikt podobno między Królewskiemi a Ziemskiemi Dobrami inney nie wynaydzie rożnicy, oprocz że Królewskie, Regio Jure dawane y rządzone, Ziemskie zaś Dobra Prawem Ziemskim nabywane y dysponowane bywaią. Nikt y temu nieprzeczy, iż Prawo Administracyi, między Ziemskiemi Prawami mieysca dla siebie niema, łatwo zatym każdy proiektowaney na Dobra Ostrogskie Administracyi sprzeciwiać się będzie, kiedy dowodnie obaczy, iż te Dobra y przed y przy fundowaniu Ordynacyi były, y dotąd są Ziemskie, to iest Dziedziczne. Że Dobra Ostrogskie przed y przy fundowaniu Ordynacyi były Ziemskie Dziedziczne, są tego dowodem Daniny Wieczne, Działy, Donacye, y Wszystkie Dobrom Ziemskim służące Tranzakcye; Jest tego dowodem Konstytucya 1609. pozwalaiąca Xciu Ostrogskiemu fundować Ordynacyą tak iż mu wolno będzie uczynić Ordynacyą in futurum w dobrach swoich, które teraz ma y mieć może. Robi nie tego cała pisana Ordynacya w tych punktach: Ea vero Bona huic Ordinationi Possessioni Primi Haeredis et Successori subiicit Castrum et Oppidum Ostrog prout sibi divisione ab Illustri olim Mgco Alexandro Duce in Ostrog Palatino Volhyniae cessit, cum Oppidis Praediis, tam in Divisione, qm in aliis per se acquisitis emptionibus, sunt expressae et specificatae, caeteraq Bona sua Haereditaria et obligatoria; Reliqua vero Bona videlicet Castrum et civitas Tarnow, iuxta quod sibi divisione cessit, includendo omnia Bona his supra scriptis contigua, per se sive ante, sive post Divisionem, quovis Jure, Titulo acquisita, non Ordinationi, sed Divisioni subiicienda censet? Z tych Punktów Ordynacyi liquet, że tak Ostrog Ordynowany, iak Tarnów nieordynowany, były równie Dziedziczne Dobra Xcia Ostrogskiego, ponieważ Mu się razem Działem dostały: podczas którey Or-

dynacyi, że nieodmieniły natury, bo iedyna tylko między niemi stała się różnica, iż Dóbr Tarnowskich niekazał dzielić y przedawać X. Ostrogski. a Dóbr Ostrogskich dzielić y przedawać zabronił, czego się mieć w całości dla tych, których naznaczył Sukcessorów, ale nie dla Rptey. albowiem nierozdzielność Dóbr nieodmienia Natury Dóbr Ziemskich w Dobra Królewskie, bo wszystkie Dobra Duchowne są nierozdzielne, a przecież są Ziemskie, y przez Szlachtę Ofiarowane na fundusz, ad Jus Maiestaticum nienależą. owszem Dobra Królewskie choć nieco do formy, ale co do istoty podpadały y podpadaią rozdzielności y przedażom. Wszak Lwów, Jaworów, Szczerzec, Janów, Mościska y Gródek, było iedno Starostwo, y tak wiele innych, które odmieniły dla tego Natury Dóbr Królewskich, że podzielone, y przez przedaże chodziły y chodzą. Jakże mogły odmienić Ostrogskie Natury Dóbr Ziemskich? że ich dzielić y przedawać niekazano. Tego też nigdzie w całey Ordynacyi niedołożył Ostrogski, iż te Dobra Rptey oddaie, owszem kiedy in casum zeyścia wyznaczonych linii nieśmiertelnych Sukcessorów, to iest Maltę Dziedzicami uczynił, y chciał mieć Sędzią Rptę, aby decydowała, który ma bydź z Kawalerów Maltańskich Dziedzicem, toć tym samym niechciał, aby te Dobra były Rptey, gdyż nikt by Sądu takowego nieobierał, o którym by supponował, iż miasto przysądzenia Dóbr Legataryuszowi, sobie ich przysądzi, albo nim się zbierze do formowania Decyzyi, tym czasem sam trzymać Fortunę będzie. Wszak y Zamoyski poddał Decyzyi Maiestatu Sukcessorów do Ordynacyi w dwóch Przypadkach, raz gdyby się bliźnięta primogeniti urodzić mieli, drugi raz gdyby naznaczeni od niego Sukcessorowie wymarli, tedy z pomiędzy innych Zamoyskich który ma bydź Ordynatem: Serenissimus Rex tunc temporis futurus, cujus eorum praestantiora merita sint, dijudicabit et Is succedet. Ale że Jus Maiestatis prócz wybierania Ordinata nic więcey nieznaczy, wyexplikował w tych słowach: In quo tamen id diserte recognoscens cavet, ne per hanc Sententiam utroviis Casu Regii Juris Bona ea aliquando fiant vel Censeantur; Serenissimiq Reges praeter Supremum Dominium quod in aliorum Nobilium Regni hujus Bona habent, nihilq aliud Juris usurpare sibi in ea possint, ita ut caeteris Omnibus rebus Terrestris Juris semper permaneant. I dla tego w Konstytucyach pozwalaiących na Ordynacyą, tak Zamoyskiemu, iako Ostrogskiemu dołożono: ita tamen ut in aliis Omnibus Conditionibus Ordynacya ta Juribus et Oneribus Terrestribus subiaceat. Z kąd oczywisty dowód: iż ieżeli Ordynacya Ostrogska subest Oneribus Terrestribus, y kwarty niepłaci, toć nie iest Rptey. Jeżeli subest Juribus Terrestribus, toć Regali Juri subesse niemoże, wszak Lex iubet non disputat. Że y do tych czas też Dobra Ostrogskie są ziemskie, probuią wszystkie Acta, iż żaden Sukcessor Ostrogskiego, nie dawował ich Rptey. Probuią wszystkie Volumina, iż ta Konstytucya 1609. która kazała, aby subsint Juribus Terrestribus, do tych czas nieznieśiona. Probuią wszystkie Subsellia: iż Possessorowie tych Dóbr Ziemskim Prawem dotąd się sądzili y

sądzą. Dowodzi Recess Seymowy 1677. że Rzplta sama sobie decyzyą o nich zostawiła, a zatym qua Lege, quo fundamento et qua Authoritate mogłby kto decydować, że to są Dobra Rzpltey y subsunt Juri Maiestatico non Terrestri, ktore ex hoc Jure ani per Crimen Perduellionis, ani per Crimen Perduelli ad Dispositionem Regiam nieprzychodzą. Jezeli praetenditur że Xżę Marszałek przestąpił Prawo, iż źle poczynił Donacye, że czynić był niepowinien, ktozby o to mogł legitime agere? iako tylko ten, komu z tąd krzywda Ordynacyi z łaski Rzpltey et in praemium Zasług Janusza Ostrogskiego, á nigdy dla Rzpltey z Domu Ostrogskiego, ieżeli sam Xżę Marszałek Sukcessorem? to sam sobie krzywdę zrobił, ieżeli iest kto więcey? niemoże mu praecludi Via agendi, tak iak y Kawalerom Maltańskim, bo od tego iest Prawo, są Subsellia dla innych Sukcessorow, a Recess dla Kawalerow Maltańskich. Zaś Rzplta zyskuie a nie traci na tych Donacyach, ktorych gdyby nie było miałyby tylko 600 ludzi, teraz gdy są, zwykła w Donataryuszach Wyrokow Maiestatu Rewerencya, przyczynia więcey ludzi, kiedy według woli Pana, 4tą część Wszystkich Intrat na Woysko Ofiaruie. Ale niech y tak będzie, że one poczynione Donacye wolno komu chcieć agere, tod przynaymniey obstante Recessu Wszystkim razem, ale nie każdemu decydować wolno. Gdyby zaś nakoniec mimo wszystkie Prawa pozwolić iż każdy sądzić y karać Xcia Marszałka może, to ktory z Sędziow będzie utrzymuiący Prawo Ordynacyi, aby za to, że Xżę Marszałek dobra według Prawa Ordynackiego Kawalerom Maltańskim należące, komu innemu przedał, te Dobra miał przysądzać Rzpltey, y do nich Jus Maiestati przyznawać, gdyż tym samym chcąc utrzymować to Prawo, teraz same y Malcie faworyzuiące, wydziedziczałby Maltę, a przeciwko Ordynacyi, dobra dla Rzpltey przysądzałby, y utrzymuiąc konstytucyą 1609. kassowałby ią, bo non Juri Terrestri iak chce mieć Prawo, ale Juri Regio przeciwko Prawu te Dobra by oddawał, alias szczerze utrzymuiąc Prawo Ordynacyi, należałoby skassować Donacye, a Dobra Malcie przysądzić, czego ieżeli dla ważnych racyi czynić nie można, iakże można utrzymywać Ordynacyą? iak można Sukcessorow odsądzić? iak można w Krolewszczyznę obracać Dobra Ziemskie.

Gdzież przykład iest taki, aby ktory sąd za źle zeznaną przez kogo Donacyą, zeznaiącego karał privatione Bonorum? Tym bardziey gdzie taki sąd, ktory niemaiąc Prawa, skassować albo approbować Donacyi, miał prawo karać za zeznanie iey, tanquam pro abusu Legis. Byłby podobno większy abusus Legis, gdyby kto presse na krolewskie dobra, tym bardziey ieszcze na Dobra Stołu Krolewskiego osobliwszy w Prawie maiące Przywiley, zeznał komu Donacyą, a przecież tak przedaiący, iako kupuiący, że na żadną niezasługuią karę, pokazuie Konstytucya 1562. fol. 18. tit. o Zastempcy w te słowa co do ewencyi pisząca. Co też opatrzyć chcemy iż gdyby się trafiło, gdyby kto w tym czasie iako iest Krolom Polskim zawarta Ręka, Dobra

Stołu Krolewskiego u Nas uprosił, a potym maiąc to za Dziedzictwo, komu inszemu przedał, albo za frymarczył etc. tedy Król Possessora patrzyć ma, a Possessor Ewiktora, który peremptorie ma odpowiedzieć etc. Dla ubogich Ludzi et propter æquitatem w używaniu tychże Dobr, zostawuiemy tego Possessora, aż mu się z Dekretu Naszego od Ewiktora dosyć stanie. Jeżeli tedy dla transformuiącego naturę Dobr Stołu Krolewskiego, w naturę Dobr Dziedzicznych, tak łaskawe Koronne Prawa, iżby się nie wzdrygnął z Wychowanych w Delikatney Wolności Synow tak wielkiego wygoru privationis fortunæ zato, że Xżę Marszałek na dobra bez Kwestyi Ziemskie, Lat kilkadziesiąt przez Przodkow swoich y siebie Prawem Natury trzymane, dla zabieżenia wielorakim między Sukcessorami kłotniom, Prawem Ziemskim poczynił Donacye, których Wagi lub nieważności uznanie, Sama Sobie Rzpta przez Recess zostawiła. Kiedy wykonana na iednym nieprzerażiła klęska, y nieprzestrzegła Sąd poprzedzaiąca Surowość kary, wspomniawszy Sobie na tak wielkie powszechnego bezpieczeństwa filary, ktore pod ciężarem niesłychanego dotąd rygoru, kruszyć by się y upadać musiały. Upadłby ubezpieczaiący Possessyą Dobr Ziemskich, to iest Dziedzicznych Statut Władysława Jagiełły.

1422. fol. 275. Promittimus, quod ex nunc et de cætero, nunquam alicujus Subditi Regni Nri. Cuius cunq. Dignitatis, & eminentiæ, Status aut gradus fuerit, Bona Hæreditaria accipiemus, confiscabimus, recipi aut confiscari faciemus, nec re de eis per Nos vel Officiales Nostros, vel alios quoscunq. Homines intromittemus, pro quibus cunq. excessibus aut Culpis, nisi prius super hoc præcedat Judicium Nostrum, quos ad hoc deputaverimus cum Nostris Prælatis, Baronibus, matura Cognitio et Sententia sequatur.

Upadłby drugi Kazimierowski. 1454. fol. 92. Imprimis igitur pollicemur verbo Nostro Regio Omnes Regni Nostri Incolas in Juribus quibusvis Ipsis a Prædecessoribus Nostris datis, integraliter conservare, nullaq. Bona recipi mandabimus, aut captivari faciemus, nisi prius fuerit Jure victus; co w każdych Paktach konwentach ponowiono.

Upadłyby Konstytucye, szczegulniey Wwom Wołyńskiemu y Bracławskiemu służące, w ktorych Wwach cała Ostrogska Fortuna sytuowana.

1°. 1569. fol. 158. tit: o Ziemi Wołyńskiey Puncto Sexto: ktorem znayduiemy y osobliwie to Warniemy, iż PP. Rady Nasze Duchowne y Swieckie, Xsta. Panowie, y Szlachta Wszytka, y każdy z osobna Obywatele, przerzeczoney Ziemie Wołyńskiey, to iest Wwa Wołyńskiego y Bracławskiego, niebędą ani są powinni podlec exekucyi Statutowi Alexandra Krola Polskiego &. Widziemy ie powinni zachować, tak iako zachowywamy wedle opisania Przywileiow tak od nas Samych iako y od Przodkow Naszych Krolow Polskich &. Jakoż obwarowywamy im to pod Przysięgą Naszą Krolewską że ta Exekucya, to iest odbieranie Dobr y Miast.

Zamkow, Dworow, Wsi, y Ziem. Gruntow, Zamian. Wysług, Danin Wszystkich im nadanych, teraz y na potym Ich samych, y Potomkow Ich, niedołęze, ani Im y Potomkom Ich Zadnemi Seymy. Wynalazki, y Konstytucyami Seymowemi koronnemi nikt szkodzic nie może.

Druga Konstytucya: 1661. fol. 31. tit: Securitas Bonorum et Honorum Wtw Kijowskiego Bracławskiego, Wołynskiego y Czerniechowskiego. A lubo tak wielą Praw Warowana iest Securitas od Woyska Dobrom Ziemskim, przecie iednak na przeciwko tym Prawom, w Przeszłych Czasiech uciązone dobra tych Wtw były, tedy Reassumuiąc wszystkie Konstytucye de disciplina Militari deklaruiemy y mieć chcemy, aby zaden Pułkownik, Rotmistrz, tak Polskiego, iako Cudzoziemskiego Narodu a nawet y W. W. Hetmani Nasi do Dobr tych Wtw Szlacheckich, zadnego Pretextu niemieli, ani Obywatelow tameczznych in Possessionibus, Rerum impedyować, albo do Possessyi y Aprehendowania nieprzypuszczać, lubo za Naszemi Ordynansami, informacyami, choc by też ex Senatus Consulto wydane były, lubo ieżeli by też pretextu Militari ważył się in libere Possessiones Haereditarias, Obywatelow tameczznych, albo in Possessionibus Bonorum inkwietować, lubo te Dobra uciązać, każdy takowy Nemine excepto ab injuriato do Trybunału Kor^o inter Causas Militares pozwany poena Trium Millium Marcarum, et triplici refusione damnorum ma bydz karany.

3^a Konstytucya: 1662. fol. 4. tit. Restytucya Dobr Wtwu Kijowskiego, Bracławskiego, Podolskiego y Czerniechowskiego. Warowana iest dostateczna Securitas Bonorum Wtw Kijowskiego, Bracławskiego, Podolskiego y Czerniechowskiego, aby ni od kogo Obywatele tameczni in Possessionibus Dobr swoich niebyli inkwietowani, ani w aprehendowaniu Possessyi impedyowani, nawet y przez Woyska Nasze koronne y Cudzoziemskie, lubo za naszemi Ordynansami, Informacyami, lubo by też ex Senatus Consulto wydanemi.

W iakiey zas obserwancyi chciano mieć wszystkie Prawa, wyraza Konstytucya 1576. Puncto 6° w te słowa: Częstokroć się też to przytrafiać może, iż między tak wielu Senatorow, Sentencye, Zdania y rozumienia bydź mogą rożne, a nie nawszem zawsze zgodne w Sprawach wszelakich, przeto my y Potomkowie Nasi Władzą swą nic konkludować niemamy, ale się co naylepiey starać, abyśmy Wszystkie do iedney Sentencyi przywieść mogli, umarzaiąc wszystkie Wywody ich, ktoreby się z Prawem Wolnościami Pospolitemi, y zwierzchnym pozytkiem Rptey pokazywały, a ktoreby Wolnościom, Prawom, y Swobodom Wszystkim Panstwom nadanym przeciwne niebyły a ieżelibyśmy ich do iedney a zgodney Sentencyi przywieść niemogli tedy przytych Konkluzya Nasza zostawać ma, ktoreby się naybliżey ku Wolnościom, Prawom a zwyczaiom wedle Praw każdey ziemi y Dobremu Rptey stkaniali. Okrom spraw Seymowych, ktore się zwykłym Obyczaiem z Wiadomością y przyzwoleniem Wszech Stanow odprawować maią. Ktoby tedy radził etiam Supposita pluralitate Senatorow,

że na Dobra Ziemskie wydaó Administracyą, y bez sądu y Dekretu Xciu Marszałkowi odebraó fortunę można, do którego by się Prawa Wolności y swobód nadanych takowe przychyliło z danie? raczey ieżeliby wszystkim wyżey cytowanym Prawom nieoczywiście przeciwne było? Nietylko zaś tego chce pomieniona Konstytucya, aby konkluzya przytych zostawała, którzy by się ku Wolnościom y Prawom skłaniali, lecz chce y tego aby Sprawy Seymowe do takowych Decyzyi nienależały. Odebranie zaś Dobr Xciu Marszałkowi Sukcessorowi Ostrogskiego za Administracyą nietylko by decydowało, że też dobra do Sukcessorow Ostrogskiego nienależą, ale że ani są Ziemskie, a przecież ta Materya przez Recess Seymowi zostawiona. Wszystkie zaś Prawa Nasze, nietylko że Nam wszyscy Monarchowie przy Elekcyach swoich potwierdzaią, ale nadto przy końcu każdego potwierdzenia na wzor Alexandra Króla, tak ubespieczaią. Quod si aliquid contra libertates, Privilegia, Immunitates et Jura praefata Regni fecerimus, illud totum Cassum irritum, inane, nullumq esse, volumus ac decernimus ipso facto, atq irritamus et cassamus tenore praesentium mediante. Dla zupełnieyszey jeszcze wtym punkcie konwikcyi, gdyby przeciwko oczywistym dowodom pozwolić nato, że to są Dobra krolewskie, to iest Rzpltey, coż będzie za fundament Administracyi? ktora kiedy y odkogo dawana bydź może informuie Konstytucya 1641. fol. 12. tit. o Podawaniu Dobr Rzpltey wte słowa: Reassumuiąc dawne Prawa o rozdawaniu Dobr Rzpltey novis Possessoribus przez Urząd Skarbowy opisane, zabiegaiąc Dezolacyom, ktore się przez to dzieią, postanawiamy: aby każdy od Possessyonem Wszelakich Dobr Rzpltey post decessum przychodzący, non alio modo one obeymował, tylko aźeby wprzod przez Urząd Skarbowy zinwentowane, y oddane Mu były, a takowe zaś dobra Successores zmarłego Possessora Skarbowi Naszemu oddawać powinni będą, a Skarb nowym Donataryuszom Naszym, a co kolwiek by się Intraty znalazło intra hoc tempus, nim się Tenutario po śmierci pierwszego dostanie, to wszystko do kwarty ma bydź oddano. Ta tedy Konstytucya daie miejsce Administracyi od czasu śmierci dawnego Possessora do czasu Przywileiu nowego Possessora. Teraz Podskarbiowie Kor. z mocy Prawa y Urzędu swego są uprzywileiowani od Krola Jeneralni Administratorowie publiczney fortuny, z ktorey rachunek Rzpltey swoiey to iest Rzpltey oddaią, dlategoż aż tylko Podskarbiowie z ramienia swoiego substituunt Administratorow, za ktorych sami odpowiedaią Rzpltey. Krol zaś iako Nayższy Rządca nie administrator, Powagi swoiey wtakowe Urzędy niemiesza y na Dobra Rzpltey Administracyi nie daie, bo ma wyższą nierownie moc dać Przywiley na dożywotnią Possessyą y Prawo od Krola na Dobra Rzpltey dane znosi, y niszczy Administracyą. Ieżeli kto mniema że Dobra Ostrogskie są Dobra Rzpltey, a prosi o Administracyą, to derogat Juri Maiestatico, y wyciska szacunek Skutku krolewskiey Łaski, ktora Uczestni=

kom swoim Obfite pożytki czyni; Administracya zaś iest tylko dozor cudzych Prowentow, ktore Prawo wracać do Kwarty, a nie z nich pożytkować każe. Potym też Prawo pisze, że podawanie Dobr Aptey Nowemu Possessorowi, powinno bydź post decessum dawnego Possessora. Xżę Marszałek zapisawszy w Grodzie Łuckim 1729 Anno die 11. februarii Urzędowną w te dobra Possessyą, zasiedział się przez Lat 25, y aktualnie żyie, iakże Nowemu Possessorowi oddawać, kiedy Stary żyie, y ani nawet bliski śmierci. Jeżeli nikt go Jure trzyma, to iest od tego Assessorya, ktora ma moc uznać czyli legalis vel ne Aptey Possessor, tam dopiero, albo z te Prawo zkassuią, albo żadnego nieuznawszy, każą mu deoccupare y w ten czas można by prosić o Przywiley, a nie o Administracyą. Jeżeli zaś ani go z Dobr do Assessoryi pozywać można, a ni o Przywiley prosić się godzi, iakże mowić się godzi, że to są Dobra Aptey. Gdy znowu Dobra były Aptey, ktoż kiedy komu krolewszczyznę, odbierać może nieskonwinkowawszy go pierwey? gdzieby się podziały 800,000 o expulsyach powtorzone Prawa, ktore nikomu bez sądowey decyzyi, a przynaymniey przewiedzionego Processu, Dobr odbierać niekażą, y odbieraiących karać rozkazuią. Ani może bydź Cytowany pro ratione nie dozor Kancellaryi wydaiącey ad malam informationem otrzymaną 1720 Administracyą, ktorą na sprawiedliwym krolu opaczna wymogła interpretacya. Niemoże bydź Cytowana ex Parte Krola, bo tak wspaniałemu tego Pana Umysłowi y Straszney Postronnym ręce nie wydołałby był oprzeć się Xżę Sanguszko gdyby przyprowadzenia do Skutku tey Administracyi, niezatamowała postrzeżona Sądzących parcyalność, a zatym Sprawiedliwość Pańska, że danego Prawa iako Prawom y słuszności przeciwnego popierać niechciał. Niemoże bydź Cytowana ex Parte Administratorow, bo tym co inspirowało Sentymenta udawać te Dobra za Krolewskie, odkryta iawnie z Xcem Sanguszkiem komplanacya. Niemoże bydź cytowana ex Parte Okoliczności, bo wtenczas tey godziny iak przyszła wiadomość o Śmierci Lubomirskiego Starosty Sandomirskiego Dobr tych Possessora wydana ta Administracya, żeby po śmierci dawnego oddać nowemu Possessorowi. tu zaś rzecz nienagle, ale tak obszernemi Remonstracyami obiaśniona, nie po śmierci dla niedopuszczenia Sukcessorow Zmarłego Possessora, ale na wygnanie Żywego, ktory sobie do żywocie zostawił, czy mogłaby Administracya wypadać? Gdyby ieszcze były te Dobra Aptey y favore Aptey odbierane, coż miała za szkodę Apteka, że ie trzymał y trzyma Xżę Sanguszko, a co za awantaż by miała, gdyby Administratorowi iednemu, a tym bardziey, Wielu oddane były? ktoszby y kiedy miał tak szczęśliwe oczy aby upatrzył Regestra erogowanych Summ na Interess Aptey przez Administratorow zebranych? owszem ktoby był tak ślepego wzroku, aby w tym prywatnego niewidział Interessu? ale niechby teraz ci Administracyą mieli, ktorzy własne opuściwszy Interessa, poświęcą czas cały tak obszernych Dobr Ekonomice. Niech wszystkie prowenta nayściśleyszym Własnego Sumnienia rachunkiem importuią do Kwarty, iak chce mieć Prawo, ieszcze zostanie kwestyi mieysce: co z tąd za awantaż

Publiczny bydź? kiedy tak szczęśliwa dla Oyczyzny nastąpi pora? aby Interessa swoie y te Summy na Seymie rozporządzone bydź mogły; albowiem obracać Jch bez Seymu na Aukcyą Woyska Konstytucya 1717 zakazuie.
Doszły zaś Seym przy rezolucyi Recessu salva Immunitate Bonorum Terrestrium, pewnieby na Sukcessorach takowego niewymuszał funduszu. Gdyby zaś na ostatek Wszystkie Dobr Ostrogskich Prowenta na Aukcyą Woyska obrocone były, czyliżby te kilka tysięcy Ludzi do Żołnierskiego przyłączone komputu, tak potężnych w Okolicy Sąsiadow Naszych ustraszyć, y avulsa rekuperować wydołało? y czyliżby ta Aukcya tyle każdemu od postronnych bezpieczeństwa przyniosła, iak wiele słuszney o domowe bezpieczeństwo bojaźni przyniosłoby tak wielorakie złamane Prawa, ktore tey Administracyi ustąpić by musiały, y cała Personarum, honorum, et Bonorum upadać Securitas, gdyby za Akcyą bez grzechu, kara bez Sądu następować miała. Coż dopiero mowić, ieżeliby Administrator y Prowentow nie oddawał, y dla przedłużenia Administracyi przeszkadzał dochodzenia Seymow, y Recessu rezolucyi, pewnieby et Publicum szkodowało, y każdy z Prywatnych słuszną boiaźnią z tego Przykładu, wzdychałby nad obalinami Murow, ktore mu bezpieczeństwo dawały. Neminem captivabimus, nisi Jure victum, Nulli Bona recipi mandabimus, nisi prius praecedat Judicium. Jakoż ten rozgłoszony Proiekt Wszystkich by ustraszyć powinien, gdyby nas nie upewniała w bezpieczeństwie tak wielka Nº Pana Naszego Sprawiedliwość, ktory od Krola Krolow na Namiestniczą Jego dla nas zesłany Władzą, znaiąc że Wszechmocność Boska doskonale się wydaie w zachowaniu przedwiecznych Wyrokow Jego, przez to Oryginałowi Swemu przypodobać się stara, że iak Własne /bo przez Przodkow swoich Krolow Polskich nadane Narodowi Naszemu/ Prawa, w nienaruszoney pielęgnuie Całości, a przez to Powagę tychże Przodkow swoich utrzymuie. Niekaże Nam się spodziewać tego, tak obfita w skuteczne Dobrodzieystwa dla Państw swoich Krola Naszego Miłość, ktory szczęśliwość Poddanych za cel Panowania Swoiego założywszy, pracą y rozrządzeniem nieporownaney mądrości swoiey, starał się wszystkich w tym opływać szczęśliwieniu, że zapalonych w Okolicy ogniow y dymu do nas nie puścił, ktoryby y nayostatnieyszemu Poddanemu miły smak w Słodkim Panowaniu Jego zatruwał. Jakżeby ten Łaskawy, powszechny Oyciec z pomiędzy gminu Uczestnikow Łask swoich iednego miał wyłączać, y ktorego ubrał iako dobrego Syna w ozdobną Szatę Łaski Marszałkostwa Litt°, żywność mu miał kazać odbierać. Niekażą się spodziewać rowne tak Wielkiemu Monarsze wszystkie Krolewskie Cnoty, y nawet pomyślić pod Winą Urazy Maiestatu bronią, aby świątobliwą, y niewinną dotąd od takowey skazitelności rękę miał ciągnąć na Podpis tak szkodliwego Jnstrumentu Prawom y Wolnościom Naszym, ktore nam Sam Łaskawie utwierdzić raczył.

Replika na Reflexye krytykuiące Pierwsze, że nie mogła bydź do Dobr Ostrogskich Administracya uproszona.

Tę ma przyzwoitą sobie prawda Własność, że niemoże bydź żadnemi przywalona Prze=
ciwnościami, ani nayobfitszą słów wymową zasłoniona, iakoż lubo wypracowane z Usilno=
ścią reflexye przeciwne pierwszym niedopuszczaiącym Kommissyi y Administracyi do Ordyna=
cyi Ostrogskiey pod Recessem będącey, popieraiąc też same Kommissye y Administracye, ia=
koby żadnego nienaruszali prawa, iednak szczerey nie mogli zetrzeć prawdy y wymowić odsta=
mania wielu Przywileiów, y Praw, iest wprawdzie znaczna wzbytniey żwawości wyrażona żar=
liwość, ale taby za Prawami, niżeli przeciwko Prawom należytszą była. A nayprzód protestuię
się przed Bogiem naytaiemnieysze skrytości Serc ludzkich przenikaiącym, że gdyby ten
Skrypt: Odpowiedź na pytanie, że Administracya na Dobra Ostrogskie nie mogła bydź uproszona
wczym kolwiek N[o] Pana szczęśliwie Nam Panuiącego nieśmiertelności Wieków godną sławę,
Powagę królewską krzywdził, przez powinne Ukoronowanym Głowom uszanowanie, Boską
Zwierzchność w Sobie pokazuiącym, przez zwykłą wolnego Narodu Polskiego do królów y Panów
swoich Wierność, że na każdego szlachcica Polskiego łonie bespiecznie mogą zasypiać, nieod=
ważyłbym się bronić y owszem z zwykłego do Pana przywiązania mego, o surowe na ten Skrypt
iako y Autora Onego żarliwie domawiałbym się kary, ale że żadney urazy Maiestatowi Pań=
skiemu, szczerze rzetelnie uważaiąc nikt dopatrzyć niemoże; a zatym gdy tak niewinnie y
Piotrkowskim Dekretem przyciśniony, y temi Reflexyami ostro prześladowany, wziąłem przed
się obiaśniać go, y utwierdzić, że żadney N[o] Panu nieprzynosi urazy, gdy szczerze przy powin=
nym Uszanowaniu Prawa wyraża. Ta iest Narodu Polskiego Wolnego rzadka szczęśliwość sen=
tire quæ velis? dicere quæ sentis, którą się różniemy od Obywatelów pod absolutnemi Monar=
chów swoich będącemi Rządami, że tym boiaźni nieograniczoney Prawem Władzy szczere przyci=
ska y tłumi zdania; że Autor wyraził swoie zdanie w tey Odpowiedzi, że Administracya niemogła,
ani powinna była bydź uproszona, nie zgrzeszył ani zganiony z tąd bydź może, gdy każdemu rozu=
mieć y mówić według zdania swego pozwolono, niezgrzeszyłaby tak dalece y przeciwna Strona na
tym fundamencie przeciwnie rozumieiąc, chociaż przeciwko Prawom, gdyby tylko na pisaniu y
mówieniu rzeczy się kończyły, gdyby bez prawne Postępki nie następowały.
Ta iest nieśmiertelna Polaków chwała, mówić Prawdę Panom swoim z głębokim onych Uszanowa=
niem, przypominać Prawa, o zachowanie onych prosić, iako z dawnych przykładów Starożytney
przy Prawach żarliwości możemy wiedzieć, to iest powinnością każdego z Prawa Natury, z Praw Miło=
ści Oyczyzny swoiey Wolności y Swobód, z Prawa Oyczystego nietylko pozwolono, ale nakazano, a za=
tym gdy do tego przypadku Autor Odpowiedzi dla utrzymania zdania swego przypomina Panu
Prawo, niepopełnia Urazy przeciwko Maiestatowi, któremu szczęśliwie teraz Panuiącemu słusznie
przypisano. Tanto autem maior Sanctissimis hisce Institutis accedit Regio, quanto et Ipse libentius

ad Cæterorum exemplum Authoritati Legum Tuam ultro sub mittere non dubitas Maiestatem, ut necdum primus condendarum sit Autor sed et observandarum regula. Wzak nayświętszy Prawodawca Zbawiciel Swiata wyznał sam u Mateusza S.o Non veni solvere Leges neq Prophetas sed ad implere iako y daley dodaie: Amen dico vobis donec cælum et terra transeat Jota unum aut unus apex non prœteribunt a Lege donec omnia fiant. Wiadomo każdemu że Władza Krolow Polskich iest Prawem Ograniczona, a zatym przypomnienie w tey odpowiedzi Praw, ile gdy iescze niebyły te Instrumenta Kommissyi y Administracyi podpisane, nie uraza Maiestatu. Jest u Polityków kontrowersya, czy może Krol przestąpieniem Prawa zgrzeszyć, y większa część konkludnie, że niemoże z przyczyny Sinistræ Delationis, która od Winy uwalnia, y tak wydane Diplomata, Przywileia od Krolow przeciwne Prawom w Sądach onych własnych niekrzywdzą Jch sławy, ani umnieyszaiąc Jch powagi, iako ad sinistram delationem bywaią znoszone. Nic czerni to ale więcey blasku przydaie nieśmiertelney Chwale Augusta II.o, że dane Przeciwko Prawom ad sinistram Informationem Diploma Morytzowi na Xstwo Kurlandzkie, rewokował, pozwoliwszy go uznać pro Morte Patriæ, tak gdy Autor przeciwne Prawom widział wyiednanie Administracyi, mogł bez urazy Maiestatu, Prawa ktoreby z tąd naruszone były przypomnieć: Tym więcey gdy przed Podpisem Aski Pańskiey wyraża, że iako Pan Wszystkie Prawo zwykł z wszelką pilnością zachowywać, y dotychczas wolny od złamania ktorego kolwiek Prawa, tak się niespodziewa Autor, aby miał ściągnąć Rękę na Podpis tak szkodliwego Instrumentu Prawom y Wolnościom Naszym, ktore sam łaskawie utwierdzić raczył, nieuraził Maiestatu, ale y po podpisanych tych Instrumentach mowić, że to przeciwko Prawom, gdy tak Prawa iawne pokazuią, nie iest, ani być powinno urazą Maiestatu, y niekrzywdzi to podpisuiącey Aski, ale Sinistram Informationem do tego przywodzącey, ile gdy w naymnieyszym punkcie z powinnego N.o Panu niewychodzi uszanowania Przywiedziony w Reflexyach przeciwnych Odpowiedzi przykład Juliusza Cesarza, nad pierwszego Prawa złamaniem drżącego, daley bezpiecznie bo po tyraniku Oyczyznę y Wspoł Obywatelow depcącego, bardziey do przeciwney strony stosować się może, iak do Xcia Marszałka Nadwor: Litt.o, ktory tylko przyrzeczoną w Recessie 1677 do tych czas przeciwko Prawu o Recessach, że od tych Seymy zaczynać się powinny, nie rezolwowano uprzedził Apteki Rezolucyą, inney winy nie można mu przypisać, gdyż ten Recess od wszystkich Konstytucyi, y Dekretow, ktore strona przeciwna protestamine suo brata nayposlednieyszy wspomina, niedeterminowaną tę Ordynacyą y determinacyi potrzebuiącą, toć gdy Prawem niebyła determinowana, wszak Stanom Apteki nanależy wierzyć, toć nią dysponią cy Xże Sanguszko, Prawem Natury do tych Dobr należący, żadnego nie złamał Prawa, ile gdy Donacye Uczynione gaudentibus æqualitate Juris et pœnæ, tylko uprzedził Rezolucyą Recessu, a zatym do niego stosowany niemoże być ten przykład, ale raczey do tych ktorzy przez zgwałcenie Praw y Przywileiow przez

krzywdę Honoru Xcia Marszałka (przypisuiąc mu Crimen Status nigdy niedowiedzione) przez krzywdę wydzierania Mu fortuny, w ktorey Possessyi dotychczas go trzymała Rzplita po tylu dotychczas Seymach, przez krzywdę y Possessorow tych Dobr, tak bez prawne poczynili kroki, y wymogli przeciwnemi Prawdzie, Słuszności, Prawom, Informacyami Łaskawego Pana Podpisanie Ręki na tak szkodliwych Instrumentach. Niesophistice, iako te Reflexye Tłumacza, odpowiedź opisuie, że Administracya niemogła bydź wyiednana, ale słusznemi przyczynami, y Prawami, ktore wszystkie przewyższać powinna racye, tam Sophismata trzeba zażywać, gdzie kto chce Prawo zaćmić, tu zaś iawnie y iaśnie Prawa mowią, że Dobra Ziemskie nienależą Ad Jus Maiestaticum, że nikomu niewolno Dobr odbierać, bez poprzedzaiącego Sądu, że Woyska niemogą odbierać Dobr żadnych, chociażby Prawo na nich było przewiedzione, ani się wdawać do Dobr Ziemskich, y inkwietować Szlachtę w Possessyach Onych za Ordynansami Krolewskiemi, Hetmańskiemi, et ex Senatûs Consiliis wydanemi, że Senatus Consilia odprawuiące się według Prawa, niemogą się wdawać w Sprawy Seymom przyzwoite, że tam nawet, to iest do Dobr Krolewskich, gdzie należy Administracya niepowinna wychodzić przez Reskrypt Krolewski, tylko od Podskarbiego; dowodzą rzeczywiście, że Kommissya y Administracya iako przeciwne Prawom, niepowinny były bydź wymagane. Przyznaie Autor Reflexyi na Odpowiedź, że Dobra Ostrogskie przed Uformowaną Ordynacyą były Dobrami Ziemskiemi, a zatym tym samym pozwolić musi, że do Dyspozycyi Krolow nienależą; że zaś Stanowienie Ordynacyi nieodmienia Ziemskich Dobr Natury, iawniey sami Fundatorowie tych Ordynacyi, y Konstytucye pozwalaiące na Ordynacye Ostrzegły to: Jaśnie to obwarował Zamoyski w Ordynacyi swoiey. In quo tamen id recognoscens cavet ne per hanc Sententiam ullo vis Casu Regii Juris Bona ea aliquando fiant vel censeantur, Serenissimiq Reges praeter Supremum Dominium quod in aliorum Nobilium Regni hujus habeant, nihilq plus Juris usurpare Sibi in ea possint, ut in Caeteris Omnibus rebus Terrestris Juris semper maneant iakoż wszystkich Konstytucyi pozwalaiących na wszystkie Ordynacye, są ubespieczaiące o nieodmienności Natury Dobr Ziemskich słowa: Ita tamen ut in aliis omnibus punctis, Juribus et Oneribus Terrestribus subjaceat. a tu z niewytworności należy Tłumaczyć, że te słowa do Cięzarow, y Jurysdykcyi tylko Ziemskich stosuią się, a z tąd wymyślanie wnosząc, że Ordynowane dobra odmieniaią Naturę Dobr Ziemskich ale tak rozumieć należy, iak Prawa brzmią. Wszakże Herburt naucza, iak Prawa należy rozumieć, gdy mowi: Privilegia Publica et privata non debent aliqua interpretatione verti in alium quam sonant Sensum, edita, ut in suis tenoribus scripta sunt, et non aliter intelligi debent. w Ordynacyach Prawo wyimuie tylko od Pospolitego o Sukcessyi Prawa, niedzielności Dobr pozwala, alienować zabrania, w innych zaś wszystkich, qui ponit totum, excipit nihil, non mutando Naturam Dobr ziemskich w Kontraktach y kondycyach, Juribus et Oneribus Terrestribus parere nakazuie, gdyby albowiem pozwolić na osobliwszą Dobr Ordynowanych od Ziemskich naturę, byłyby S.te Dobr

Gatunkiem, dotychczas w Polszcze nieznanym; poniewaz 4. tylko mamy, to iest Krolewskie, ktore iak poznawai uczy nas Konstytucya 1588 liquidi vero Juris Regii Bona są te ktoreby były in revisione Literarum uznane bydz Dobrami Krolewskiemi Wolnemi, y na nie Lustracye y Rewizye zaszły. Dobra Duchowne są te, ktore Stanowi Duchownemu są nadane, ktoremi Laica Personce dysponowai niemogą. Dobra Mieyskie do Miast przyłączone, z ktorych Hyberna idzie. Dobra same Ziemskie Juribus et Oneribus Terrestribus parent, toc do tych Ordynowane wszystkie Dobra należą, poniewaz niemoze dari piąty stan y gatunek Dobr, ilegdy nie doczytamy się nigdzie in Volumine Legum, azeby Ordynowane dobra miały odmieniai Naturę Dobr Ziemskich, a iako dobra z Natury swoiey Krolewskie niemogą bydz obracane w Ziemskie, chyba mocą Konstytucyi. iako się trafiło dla nadgrod Wielkich Ludzi; tak tym bardziey Ziemskie Dobra bez osobliwego Rptey pozwolenia niemogą się odmienie w Krolewskie, aby mogły należeć ad Jus Maiestaticum; Owszem iakom wyzey wyraził, kiedy Konstytucye pozwalaiące na Ordynacye, w przypadkach tylko Sukcessyi nierozdzielności Dobr, y nie alienowania, od pospolitego wyimuią Prawa, we wszystkich innych kondycyach y punktach, Juribus et Oneribus Terrestribus subiacere każą, więc Dobra Ordynowane przy Ziemskich Dobr Naturze zostawiaią a zatym słusznie tu w Odpowiedzi przytoczono Prawa de Immunitatibus Dobr Ziemskich. Przywiedzione w Odpowiedzi Podobieństwo Dobr Duchownych y Krolewskich dla porownania tylko, z ktych dzielności nieodmienia Natury Dobr Ziemskich, przeczyć temu nie można, ze wiele Dobr Duchownych należy do dyspozycyi Krolow, a ztąd sprawiedliwa wynika Konsekwencya, ze poniewaz Ordynacya iest fundowana z Dobr Ziemskich, a zatym nieodmienia Natury Dobr. więc od Jus Maiestaticum nienależy. Ze Autor Odpowiedzi przyznaie, ze Konstytucya 1609. pozwalaiąca na Ordynacyą Ostrogską, niższym znieśiona Prawem swoiey daie dowod rzetelności, ze publicznemu nie niechce zakryć Widokowi, ale ze niedosyć iest mieć pozwolenie na Ordynacyą, ze taz Konstytucya ustawą swego fundatora naruszona, nie Linea quocunq gradu descendentes, ale Kawalerow Maltańskich do Sukcessyi wzywaiącego, a tak nie Ziemskim Prawom iako mieć chce Prawo pozwolenia. ale Duchownym tak wielkie dobra narnaczył, albowiem y sami Kawalerowie Maltanscy, y onych Dobra gaudent Immunitatibus Ecclesiasticis, naostatek ze ta Ordynacya potrzebowała approbacyi, ze miała defecta, ze niebyła determinowana, probuie Recess w dawnieyszych wyrazony Refleksyach, ale ztąd nie można wnośić dobrey y słuszney Konsekwencyi iako Autor Refleksyi na Odpowiedz pretenduie, aby gdy na Dobra Ostrogskie zaszło pozwolenie Rptey aby były Ordynowane, odmieniły zaraz naturę Dobr Ziemskich, gdy zadna Ordynacya przyzwoitym innych sposobem według swego pozwolenia, y wszystkich Praw Oyczystych uczyniona nieodmienia natury Dobr Ziemskich. Wielka iest roznica między Ordynacyami ktore maią formę Maioratow innych Kraiach praktykowaną et inter feuda ktorych dla skrocenia tego Dzieła

nie wyliczam, ale iako fœuda z rożnych dawane są przyczyn, tak rożne maią kondycye, a często takowe, ktoreby się niezgodziły z Własnością Maioratow. Widzimy kilku Krolestwu Naszemu Fœudatarios, iakoto Oswiecimskiego y Zatorskiego Xżcia, ktory wziąwszy zupełną za te Xtwa Satysfakcyą rezygnował Xtwo Oswiecimskie Kazimierzowi Jagiellonczykowi w Roku 1454. Zatorskie Janowi Woyciechowi 1494. Krolom Polskim, po Smierci Jego y Żony Jego te Xtwa do Krolestwa przyłączone, y dlatego gdy ta kondycya była położona, spełniona, że do Krolestwa przyłączono. Drugi Fœudatarius Rptey Mistrz Pruski, trzeci Wwoda Multanski, ale ci gdy niezachowali tey kondycyi, lubo byli w poznieyszym Czasie od Granic Polskich nieodpadli, iako odpadli niemogliby bydź do Possessyi Rptey pretendowane. Czwarty Fœudatarius Xżę Kurlandzkie z Xtwem swoim, ktory według swoich pierwszych poddania się Zygmuntowi Augustowi Paktow, nigdyby nienależeli do Dyspozycyi Rptey, poniewaz niebyło tey kondycyi, gdyby byli pod Zygmuntem III. nieprzydane, że w przypadku Upadku familii Kietlerowskiey z Męskiey płci to Xtwo do Dyspozycyi Rptey obrocić się powinno, iakoż wrociło się szczęśliwie, ale znowu nędznie prawie odpadło, nad czym milczemy, daiąc dowod, że parvæ Curæ loquuntur, in gentes stupent. zgoła in fœudis, ktore y przez Przysięgi Fœudatariorum, y przez inne, iako opisuią Autorowie, sposoby rożnią się od Maioratow, iakoż y konstytucya wszczegulności 1562 Lenne dobra krolewskie, ktore za zasługi bywaią nadawane Feudami nazywa, kiedy niesą położone te kondycye, zostawienia do Dyspozycyi Rptey niemoże niemi dysponować, tylko tyle ma prawa, ile Pacta Subiectionis pozwalaią, tym więcey kiedy Dobra Ostrogskie nie są z nadania krolow, ale z natury swoiey są zawsze dziedziczne, kiedy w sobie przy Ordynowaniu swoim y pozwoleniu Rptey tey nie miała sobie wyrażoney kondycyi y owszem przeciwnie, bo w czasu upadłych Ordynowanych familii Zasławskich y Radziwiłłow, nie Rptey ale kawalerom Maltanskim naznaczone y obwarowane konstytucyą pozwalaiącą; Ut Juri Terrestri et Oneribus Terrestribus pareant; a zatym gdy są z natury Dobrami Ziemskiemi, gdy z mocy Prawa Pozwalaiącego Jurri Terrestri Oneribus parere powinny, toć tym samym ad Regalia Jura ad Maiestaticam Jura nienależą.

Nienależy się dziwować iako Autor Reflexyi czyni, że od powiedzi Autor wyraża, że Ordynacya Ostrogska Jure Maiestatico niepoddał fundator, y że Rptą Sędzią nie Panią chciał mieć fundator. Przeczytać Ustawę tey Ordynacyi, aby z podziwienia wychodząc zgodzić się na tę prawdę, procz generalney nad wszystkiemi w obrębu swych Panstwo Dobrami Władzy, ktorą Ma Rpta więcey do Dobr Ostrogskich mieć nie może w Ordynacyi Zamoyskiey wyżey cytowaney Jan Zamoyski fundator w dwoch przypadkach naznaczył Sędzią Rptą, ale zaraz obwarował, iako się wyżey rzekło, aby z tąd więcey Prawa Krolom Polskim do tych Dobr nieprzyrastało iako maią, do innych.

Janusz Ostrogski lubo nad pozwolenie Rptey w przypadku skonczenia wyznaczonych familii,
te Dobra Maltanskim kawalerom naznaczył oddać, Jego tylko obieranie Rptey pozwalaiąc
iakże tu mażą Tłumaczyć y wnosić, że te Dobra ad Jus Maiestaticum należą, gdy tego w Usta=
wie Ordynacyi (ktorą przeciwna Strona chce utrzymywać) nie doczytaliśmy się, y owszem ot=
warcie widziemy, że y Ustawa tey Ordynacyi, y Prawa pozwalaiące ięczynie, Juri Terrestri
parere każą, a zatym Regali subesse niemoże, ani też ta dobra iest Konsekwencya, że kiedy
Rptā iest postanowiona Sędzią, iest postanowiona y Panią, albowiem insza iest własność Pana
rzeczy, insza Sędziego. Lubo Rptā postanowiła rozne Subsellia do rozsądzenia o Fortuny Nasze,
iednak Onych Panami nieuczyniła, y owszem te iest Jurydyczne Axioma pospolite, że Nikt
swego Interessu nie może bydź Sędzią, a zatym luboby Rptā miała moc decydowania tey
sprawy między kawalerami Maltanskiemi, a Sukcessorem z białey Płci pochodzącym Xm̄
Marszałkiem od Janusza Ostrogskiego, lub obierać według zdania swego do tych Dobr Kawa=
lera Maltanskiego, lubo to sprzeciwia się słuszności et rationibus Status, przecież osobliwego
przez Sprawiedliwość, ktorą we wszych zwykła zachowywać wyrokach, niemoże sobie Prawa przy=
znać, byłoby to bowiem Niesprawiedliwością, Chciwego Sędziego, Prawuiących się dwoch Stron
niechcąc pogodzić, Sobie tę rzecz przyznać; Jle kiedy y Przywileia dawnieyszych Krolow y
świeższe Konstytucye Wszystkie mocno obwarowały, aby się nieumnieyszały żadnym sposobem
Dobra Ziemskie, od ktorych iedynie Obrana Rptey zawisła. Jako zaś wyznaczenie 600 ludzi
przez fundatora Janusza Ostrogskiego przeciwko Nieprzyiaciołom Jmienia Chrześciańskiego,
y nakazane budowania y naprawiania fortec Pogranicznych, Zamkow, nie iest potrzebną Ko=
niecznie Ordynacyi Istotą, y essencyonalną powinnością; albowiem w Nieświezkiey y
Ołyckiey, ani ludzi daią ani zachowuią fortecy Ordynacyi. Zaś w Zamoyskiey po ustanowie=
niu oney, dopiero w osimdziesiąt kilka lat dobrowolnie Marcin Zamoyski 200 ludzi Rptey
ofiarował, a tu fałsz Autora Reflexyi pokazuie, iakoby Rptā sua Authoritate tych ludzi z Za=
moyskiey Ordynacyi nakazała, albowiem te są Konstytucyi 1674. słowa: Aże JmćPan Pod=
stoli Lwowski na każdą expedycyą wojenną Rptey 200 ludzi wystawić deklarował, et con=
servationem Fortecy przyobiecał, y oną na Rptę utrzymać obowiązał, tak tey deklaracyi in fa=
cie Wszystkich Stanow Rptey uczynioney dosyć czynić będzie powinien. Tak ani ludzie wyzna=
czeni, ani Fortece, nieodmieniaią Natury Dobr Ziemskich, y owszem z Dobr Ziemskich Wszyscy
na Woysko Płaciemy, a Fortece w Brodach, Stanisławowie, Brzezanach y innych mieyscach wy=
stawione nieodmieniaią Ziemskiey Natury tych Dobr, ani przydaią więcey Prawa y mocy Rptey
do tych iak do innych ma. Byłoby to źle bydź nadgrodzonym od Rptey za uczynione Przysługi

w wystawieniu Fortecy, lub naznaczeniu ludzi na Obronę iey, aczby z tąd Rpta więcey sobie do tych Dobr formowała Prawa iako 600 ludzi Ofiarowanych na Obronę swoię od Janusza Ostrogskiego Rpta kilką konstytucyami przyiąwszy, niemi dysponowała, tak o tych trwałości intressować się powinna, że zaś niemiała pozwolonego Sobie osobliwego Prawa do tych Dobr przez słuszność, y teraz go niemoże formować, iakieby kolwiek były Natury te Dobra. Ta 600 ludzi Milicya niemoże przepadać, i że gdy y Tranzakcyami swemi podczas Przedaży, y Manifestem swoim, iako Jurisquesitorowie wieczną tey Milicyi upewniaią trwałość, y owszem nową konstytucyą, a gdyby do tey nie przyszło Dekretem tym czasem Radomskim exequendo dawniey sze Prawa w tey mierze stało, mogłaby bydź utwierdzona. Rzecz pewna że choćby było do tych gwałtowności nieprzyszło. Sami Jurisquesitorowie dla upewnienia y Ubespieczenia praw swoich o Rezolucyą Recessu 1677. dopraszaliby się Stanom Rptey, ktora gdyby favorabiliter miała dla nich nastąpić, nienastąpiłaby, tylko aby tę Milicyą, ieżeliby nieaugmentowali, przynaymniey w swoim konserwowali stanie. a gdyby stanęła konstytucya, ktoż by się iey mogł sprzeciwić, aniby ta wrażała Prawa Dobr Ziemskich iako niektorzy rozumieią, gdyż Ziemskich Dobr własność iest podatki na Woysko wypłacać, y trafia się że iedne Dobra więcey płacą, niż inne iako na Seymach nasłuchać się można, że iedne bardziey drugie mniey są obciążone podatkami, przecież nieprzestaią bydź Ziemskiemi Dobrami, tak y te Dobra nieutraciłyby Natury Dobr Ziemskich, choćby więcey według Prawa wypłacali; y iako Woysko komputowe ma niezawodny teraz Żołd, tak y ta Milicya mogłaby go mieć przy opisaniu Prawa, ktoremu takby sprzeciwić się mowi Dziedzice niemogli, iako y teraz czyniąc zadosyć Konstytucyi 1717 z swoich wypłacaią Porcyi. Wszak że tenże rigor mogłby bydź w Prawie wyrażony, ktory na nie wypłacaiących wtwarzniejszych praktykuie się Czasach. Przytoczony słusznie w odpowiedzi przykład z Ordynacyi Zamoyskiey nietylko utwierdza że Ordynowanie Dobra Ziemskie niemogą się obracać w Krolewskie, y ad Jus Maiestaticum nie należą, iako wyżey słowy tey Ordynacyi dowiodłem, ale też konstytucya 1674. determinuiąca rożnicę między Koniecpolskim a Zamoyskim, sprzeciwia się tym wszystkim, ktore się teraz dzieią gwałtownościom, gdyż się wyżey słowy Prawa dowiodło, że nie Rpta propria Authoritate albo raczey przymuszeniem na Marcinie Zamoyskim tych 200 ludzi wymogła, ale iey dobrowolnie ofiarował, ale też w tey Materyi, y to rzecz prawdziwa, nie sobie ale Marcinowi Zamoyskiemu Podstolemu na ten czas Lwowskiemu te Dobra naznaczyła; a zatym iako similia similibus judicantur, tak w teraznieyszym przypadku, gdyby rationes Status nie przeszkadzały, y Sprawiedliwa przez słuszną konsekwencyą boiaźń, niemogłaby Sobie Prawa przywłaszczać, iako go niema przyznanego, ale kawalerom Maltanskim, według ustawy tey Ordynacyi, iakoż z tey konstytucyi miarkuię, a Tranzakcye o Dobra Ostrogskie między

Radziwiłłową Matką, a Wiśniowiecką Córką wtenże sam czas uczynionych, że która się z dotą bydź dobrą, Prawną y pożyteczną Ordynacyą iako Zamoyska approbowała według ustawy oney Marcinowi Zamoyskiemu reprezentuiącemu Imie Zamoyskich, dla których fundowana była, do Dobra naznaczaiąc. Ostrogską zaś przeciwko Jey ustawie w ręku iuż białey Płci trzymaną, natenczas iako przeciwną Natury Prawom, y Oyczystych Konstytucyi pozwolenia swego rationibus Status dyssymulowała. Prócz tego ieszcze Roku 1677. którą ostatni raz determinowaną Sprawę między Zamoyskim a Koniecpolskim y Ostrogską z tychże przyczyn iako determinowaną w Recess puszczono do dalszego Seymu. Jeszcze te dwie iednego Roku na Konwokacyi y Elekcyi Króla Jana 1674. Konstytucye uczą nas: że Koniecpolskiemu nie przez Kommissyą z Reskryptu Królewskiego naznaczoną, nie przez Administracyą odbierano dobra Zamoyskie, y oddawano Zamoyskiemu, ale przez Kommissyą z Seymu naznaczoną aż za poprzedzaiącym Prawem. Zaczym do Ostrogskiey tyle maiącey defektów, przy ustałych familiach Ordynowanych Zasławskich y Radziwiłłów, dla których fundowana była, zaczym było przeciwnych Prawom y Przywileiów, Zwyczaiom wymagać Instrumentów, wszakże do Dóbr Królewskich wydane przez Reskrypta Kommissye (: co iest właśnie Juris Regii) chyba consentientibus Partibus swóy biorą skutek. Jeżeli zaś która Strona pro repositione pozywa, pro reponibili uznana w Sądzie bywa. Druga wychodzi z Dekretu tym więcey niepowinna była do Dóbr Ostrogskich zawsze Ziemskich od Jus Maiestaticum nienależących z Mocy Prawa y przykładu w Ordynacyi Zamoyskiey praktykowanego. Kommissya wychodzi, naostatek y to się może przydać, że Kommissye obydwie z Konstytucyi Obydwóch iednego Roku 1674. do Ordynacyi Zamoyskiey były naznaczone bez tey Woyska Assystencyi, zaczym iey było zażywać teraz kiedy Konstytucya 1717 zabroniła Hetmanom nowych bez pozwolenia Rzpltey formować dywizyi, Kantonów, kiedy też Konstytucya zabroniła surowie, aby Woyskiem Komputowym nieodbierać Bona etiam Jure victa, tym bardziey nienależałoby się wdawać w odbieranie Dóbr tych bez processu zostaiących Xiążęciu Marszałkowi nie przekonanemu Prawom, kiedy Konstytucye 1601. 1662. obwarowały, aby Szlachta w swoich do Woyska niebyli inkwietowani Possessyach za Ordynansami Królewskiemi, Hetmańskiemi, etiam ex Senatus Consiliis wydanemi, a zatym słusznie ten Przykład z Ordynacyi Zamoyskiey, y Konstytucya 1674 do niey ściągaiąca się przywiedzione, których godziło się naśladować, aby tak wiele iako się teraz dzieie niebyło bez Prawa. Jeszcze tu Autor Reflexyi na Odpowiedź Recessem 1677. usiłuie dowieść, że Dobra Ostrogskie są oddzielone od Natury Dóbr Ziemskich, ale tego nie słowy Prawa, które powinny Konwinkować, ale słowy własnymi fałszu pełnymi fundamentu słuszności niemaiącymi popiera, lecz iako wyżey wyrażono, że Ordynacye żadne non mutant Naturam Bonorum Terrestrium, y owszem y Prawo

pozwalaiące, y ustawy onych, iako y tey mniemaney Ostrogskiey, ut Juri Terrestri & Oneribus
pareant, tak y ten Recess od teyże Natury Dobr Ziemskich nieoddziela, ani przyłącza do
Krolewskich, y owszem z tego Recessu nauczyć by się należało, aby kiedy tę Ordynacyą Rzpta
trzymaną, iuż przeciwko opisaniu iey przez Siostrę Ostatniego Janusza Alexandra Zasła=
wskiego 1mo Wisniowiecką 2do Lubomirską w Konstytucyi 1676. Panią Ostroga y Zasławia
nazwaną w Recess 1677 puściła nieodbieraiąc od niey iako niesłuszney według Ustawy iey
Possessorki Dobr, y dotych czas przy tak wielu dorzych Seymach dyssymulowie, prywatną
Wolą przeciwko Prawom nieodbierano, co każe Prawo powinnismy czynić, co dyssymuluie
dyssymulować. Jest to większą nad Rzptą formować Zwierzchność, a przeto iey umnieyszać
powagi, iey Prawa łamać, odbierać prywatnie, co sama tak długo znosi, sobie samey decyzyą
tego zostawiwszy. Jako Autor Reflexyi na Odpowiedź fałszu pełnymi słowy nie mogł istotney
zakryć prawdy, że y Wszystkich Ordynacyi y tey mniemaney Ostrogskiey Dobra są Dobrami
Ziemskiemi, tak przywiedzione w Odpowiedzi Prawa o Dobrach Ziemskich, a wszczegulności
Statuta 1422. 1454. y Konstytucya 1569, aby bez poprzedzaiącego Sądu nikomu Dobr nieodbie=
rać; 1667. 1662 aby Szlachta w swoich Possessyach inkwietowani niebyli przez Woyska za
Ordynansami Krolewskiemi, Hetmanskiemi, etiam ex Senatus Consiliis wydanymi, iako od kra=
nieyszego należą przypadku, tak z wielkim dla Oyczyzny niebespieczeństwem przez te są poła=
mane gwałtowności, albowiem ktoż się na bespieczeństwie życia, fortuny, y Własności swoiey
może fundować? o ktorym upewniły Prawa, gdy z podeptaniem onych, kara bez Sądu roz=
szerzać się będzie. Wszakże gdyby kto na Krolewszczyznę pewną ad Jus Maiestaticum należą=
cą z natury swoiey, uczynił donacyą, nieodbierano by mu iey bez poprzedzaiącego Dekretu, ia=
ko Konstytucye swiadczą; tym więcey Dobr Ziemskich, iakiemi są Dobra Ordynowane Ostrog=
skie, od ktorych Prawo, wszelką Krolow oddaliło Dyspozycyą. ile gdy Rzpta Wszystkim Sta=
nom przez Recess 1677. tey zostawiła decyzyą Sprawy, nienależało odbierać. Jakoż przeczo
na w Rządach swoich Rzpta, iako Krolow swoich Pactis Conventis y Prawami obowiązała,
aby do Dobr Ziemskich niewdawali się, ani onych bez poprzedzaiącego Dekretu nieodbierali,
tak zabroniła Osobom wszystkim Partykularnym, aby iedna drugiey prywatną Wolą swoią
y zdaniem bez decyzyi Sądu nieodbierała Dobr, aby żadnego nikt bez prawia nieczynił. y
dla tego cto są Sądy postanowione. Jeżeli co zgrzeszył Xże Marszałek, odpowiedziałby in fa=
cie Rei publicae, ieżeli nie należy tym tey Ordynacyi być Possessorem, sprawiedliwym Rzptey
osądzonym zostałby wyrokiem, ale mu odbierać Dobra iuż nie 4. niedzielną ile by
dosyć było z mocy Prawa, ale 25 letnią, a zaczynaiąc od Babki Jego 1o Wisniowieckiey
2o Lubomirskiey 80. letnią dissimulante Rpca et obstante Recessu Possessyą, iest zła=

maniem y podeptaniem wszystkich Praw Przywileiow, swobod y Wolności, na ktorych wolności y każdego bespieczenstwo zasadza się, w początkach tey Repliki obiaśniłem że była Kommissya y Administracya przeciwne Prawom y Przywileiom, iednak szczęśliwie panuiącemu Krolowi Jmci nietrzeba winy przyznawać, ale z tey Radzie Sinistram informationem daiącey, dlatego teraz niepowtarzam niektore iednak Zarzuty że chcę zwyciężyć. Prawda że Kuratele, Tutorye, y jeszcze przydaię Kaduki, Krolowie Polscy mogą dawać, ponieważ Prawa pozwalaią, Dobr zaś bez sądu odbierać niemogą, Ani Administracyi wydawać, ponieważ Prawa zabroniły. Coż bowiem iest grzech, iezeli nie Prawa przestępstwem? gdzie Prawa niemasz tam y grzechu: a za złamaniem Prawa następuie wina; Wszakże y Kuratele z kancellaryi na mente captos bez Jnkwizycyi dawane bydż niemogą, iako Konstytucya 1638. świadczy, a ieżeli dane są, zapoprzedzaiącą Jnkwizycyą dowodzącą tey potrzebę, wydane bydź powinny salvo Jure Proximiorum, iako taż Konstytucya probuie, taż Clausula w Tutoryach Salvo Jure Proximiorum zwykle dawana bywa, y to wtenczas tylko może mieć swoy walor, kiedy albo na zapisanych, albo na Naturalnych zbywa Opiekunach, ale Jus naturæ nigdzie w żadnym przypadku non ex hæreditatur. Kaduki na Dobra Konfiskowane czyli to za Występki, czyli w niedostatku Sukcessora ad Octavum gradum, iako Prawo chce, inney Szlachcie rozdawać Krol ma y powinien według świadectwa Praw, ale chociaż takie pozwolone Prawem wychodzą Przywileia, Dobra nie mogą bydź odbierane bez sądu y Dekretu, gdy czyia inna 4º niedzielna zasiedziana opponitę Possessya, ani z tych Dobr cokolwiek przywłaszcza Prawa. Przyznaie Autor Reflexyi że Krol Jmć nie mogł sam decydować bez innych Stanow Rptey Interessu Ordynacyi Ostrogskiey. Coż są wydane Instrumenta Kommissyi y Administracyi przeciwne prawom ieżeli nie decyzyą y determinacyą przez odięcie tych Dobr Xciu Marszałkowi, Konstytucya 1642. fol. 12. w odpowiedzi przywiedziona, że iesliby Administracya należała do Dobr Ostrogskich, lubo nie należy, nienależałoby ią dawać przez Krolewski Reskrypt, ale do Podskarbiego Urzędu, do ktorego wszystkie Administracye do Dobr ktore onym podlegać mogą, iedynie należą, od Autora Reflexyi tłumaczone że non ad Casum przywiedzione z przyczyny że kwarty tez Dobra niewypłacaią, a to z tąd łatwo można wnieść, że ieżeli te Dobra, iako tak iest, niepowinny kwarty wypłacać, ponieważ są Ziemskiemi Dobrami nie Krolewskiemi, a zatym nie tylko od Urzędu Podskarbiego do ktorego wszystkie przyzwoicie należą Administracye, ale tym barziey, za Krolewskim Reskryptem, niepowinna była wychodzić Administracya. Jeszcze Autor Reflexyi dobrze immaginowana tylko bo w samey rzeczy przeciwnych Prawom Instrumentow chcąc popierać mowi, że in Casu wygasłey Linii Męskiey do Sukcessyi

Ordynacyi naznaczonych Rptey do Dyspozycyi tez Ordynacya Fundator zlecił. y że Jus Dominii supponit Jus Possessorum, a nayprzod iest rzecz przeciwna prawdzie aby ten Fundator dyspozycyą tych Dobr Rptey przyznał, ale tylko obrania między kawalerami Maltanskiemi iednego do obięcia tych Dobr, iako ustawa tey Ordynacyi opiewa; ani tez te słusznie wnieśiono Feuda nad ktoremi Krolowie nie maią Jus Dominii sine Jure Possessoreo; co do Naszey rzeczy mowiąc Rpta nad wszystkiemi Dobrami y Nad Ziemskiemi w Granicach swoych Panstw będący nie ma Jus Supremi Dominii sine Jure Possessoreo, a przecież do Ziemskich Dobr iako nie mogą wychodzie Administracye, tak y do tych Ostrogskich gdy za Ziemskiemi nie powinna była wychodzić, do ktorych większy Prawa Dominii nie może formować iako do innych, albowiem o Wszystkich Dobrach gdy iakowey kwestyi podpadaią, Rpta między stronami decyduie sobie nie przywłaszczaiąc z tą tylko dystynkcyą, że Ordynacyi Ostrogskiey komu by się miała dostać, czyli Kawalerom Maltanskim iako fundator opisał, czyli Sukcessorom z białey płci, iako wyciąga słuszność y lepsze Rptey bezpieczeństwo, wszystkim Stanom na Seymie decyzyą zostawiła, o innych zaś w swoich Subselliach y Jurysdykcyach decyduie. Lubo zaś fundator Ordynacyi Ostrogskiey nie pisał, ktoby miał te Dobra trzymać Ordynowane w przypadku bez potomnie zeyścia familii Ordynowanych, do obrania Kawalera Maltanskiego do Possessyi tych Dobr, ale zwykła Rptey sprawiedliwość y iystanow na Seymie 1674 złączonych, godny naśladowania zostawiła przykład, gdy w Recess puszczaiąc Ordynacyą te, zostawiła w Possessyi tych Dobr Ludwikę 1º Wiśniowiecką 2º Lubomirską, ostatniego Xcia Zasławskiego Corkę, Ustawą Ordynacyi exkludowaną, a ieżeli tym Sobie Rpta postąpiła sposobem przy Recessie, ieżeli przytylu doszłych Seymach nie odbierała iey, ani Jey Sukcessorom przez do kilka lat, ale owych Konserwowała, iakże teraz prywatnie bez Sądu, bez Dekretu, bez Decyzyi Rptey y godziło się odbierać. Jeszcze Autor Reflexyi na poparcie Administracyi przywodzi wyższych dwa dawnieyszych przykłady, pierwszy za Krola Jana o czym wcale niewiadomo y niepodobna do wierzenia: iest pewna wiadomość że ostatni Xże Zasławski Janusz Alexander 1674. z tym się rozstał światem, poniewaz iescze żyiącego Konstytucya 1673. approbuiąca gruntu rezygnacyą wspomina; Teyże 1674. po Smierci Alexandra Janusza Zasławskiego Komplanacya w Warszawie podczas Seymu uczyniona między Matką Radziwiłłową a Corką Wiśniowiecką, na ktorey y Senatorowie y ex equestri Ludzie ordine podpisani znayduią się, w pewnia że nie od Administratorow odbierali Dobra, ale między sobą godzili się o ustąpienie y oddanie Dobr. Konstytucya 1676. tit. Exempcya Zywca tez Wiśniowiecką Xżną pisze na Ostrogu y Zasławiu a po Recessie 1677. nie mogła wychodzic Administracya; 2ᵈᵒ zaś nieśmiertelney pamięci Augusta IIᵒ gdy na tez Ordynacyą wyszła Administracya 1720, ale

iak ad sinistram Informationem wydana była, tak Senatus Consilium 1721. poźnieysze według prawa złożone niedciało tey Materyi sine pomocney od Xcia Pawła Sanguszka Oyca teraźnieyszego oppozycyi decydować, ale ią do następuiącego odesłało Seymu. nadto Omyłki nie powinny były bydz naśladowane, ale poprawione: iaśnie dowiedziono iest że Administracya do Dobr Ostrogskich iako iako ziemskich iest nienależyta y przeciwna Prawom a zatym ieżeli przedtym przeciwko Prawom uczyniono, że wydano, tego naśladować niebyło trzeba ale raczey czekać rezolucyi Rptey Recessem przyrzeczoney. Autor Reflexyi iako Autora Odpowiedzi wszędzie uszczypliwie y niesłusznie szarpie tak y to Aristidesem nazywaiąc chciał ukrzywdzić, ale mu więcey chwały przydaie, ten albowiem Aristides według świadectwa Cycerona był zacnym filozofem y roztropnym Mężem, a według Platona był to Człowiek wielkiey Cnoty y Sprawiedliwości wtym wszystkim co do Publicznego należy Interessu, zkąd na Imie Sprawiedliwego sobie zasłużył. Słusznie Autor Odpowiedzi z tym Aristidem porownany gdyż krzywda Xcia Marszałka Krzywdy bronic Publiczney. Jeżeli bowiem godziło się Ministrowi nie przekonanemu Prawem odbierać Dobra bez Sądu za coż niebędzie wolno z innymi sobie tymże postąpić sposobem, złe przykłady tym są szkodliwsze za pamiątkę zostawuiące, nie tylko teraźnieyszym, ale przyszłym szkodą Wiekom, y toć to iest rzecz nayciższa, ktora wszystkich powinna straszyć, że Xciu Marszałkowi 25. letnią Possessyą trzymano Dobra odbieraią bez Sądu, ieżeli się raz mogło stać za co nie drugi raz, wszak ab actu ad potentiam valet Consequentia, nietrudno będzie oraznie teraźnieyszemu pretexta. Nie iest to exageracya, ale szczere przywiedzenie Praw. Przywileiow, ktore iako są zrodłami Wszystkich Wolności y Swobod Naszych, tak każdego do Sądowey decyzyi bespiecznym Fortuny y swoiey własności czynią, y Prawa o expulsyach słusznie cytowane, za ktore non intrando in Cognitionem Sprawy dosyć iest pokazać Possessyą, ante mensem nakazano Reindukcyą a tak nie można naganiać Autora Odpowiedzi że Prawa wiernie przywodzi. Wyrażone Pretexta niemogą utrzymać dobroci Administracyi, albo znosic Cytywane Prawa, iakoż inaczey być nie może Dobrą ta Administracya tylko przez zniesienie sprawiedliwości y Praw Oyczystych żeby Xżę Sanguszko Marszałek teraźnieyszy dicti trzymał te Dobra tylko iako Syn Zmarłego Administratora Oyca swego, rzecz ietna fałszu dla czego niby Administracyą przyiął Nieboszczyk Xżę Paweł Sanguszko Marszałek Nadworny dicti, żeiey Prawem niezgadził się, że tym krokiem naturalnemu Prawu Syna swego przeszkodzić nie mogł, dawniey informowano. To tylko uważać należy, że iako kto odbieraiący Dobra wyraża w Intromissyi iakim Prawem ie odbiera tak y Xżę Janusz Sanguszko Marszałek Nadworny dicti wyraził w swoiey 1729. że Jure naturae odbierał te Dobra, ale choćby y było tak iako Autor Reflexyi niesłusznie wyraża, ponieważ inaczey Opiewa Intromissya, y ta obrana iest za czasow żyiącego Oyca, toby przecież kilkoletnią zasiedziana od Smierci Oyca Possessya niegodziło by się odbierać bez Dekretu. Ta zaś Intromissya Xcia Marszałka nie wyprdziła Rptey z Possessyi

Ordynacyi tey, bo iey nigdy niemiała, ani się do tego wracać mogła, czego nigdy nietrzymała. Xżę Albowiem Sanguszko po Matce swoiey, Wuiu, Babce, naturalnym Sukcessyi Prawem odebrał te Dobra. Prawda że Konstytucya 1663. na ustawę Ordynacyi, albo raczey Ustawa Ordynacyi według tey Konstytucyi pozwolenia exkludowała go iako z białey płci pochodzącego, ale Recess 1677 zostawiający iuż w Possessyi i Babkę Jego Xła ten czas Wisniowiecką, a potym Lubomirską, dyssymulacya Rptey że iey Sukcessorowie interrupto trzymali tractu, niezabroniła Xciu Marszałkowi trzymania tych Dobr, ale choćby Xżę Marszałek niemiał żadnego do tych Dobr Prawa, żeby przeciwko Wszystkim Prawom trzymał te Dobra, albo nie iest dosyć że ie trzymał, to powinien był bydź sądzonym, y od tych Possessyi odsądzonym. dalej Autor Refflexyi targaiący się na fortunę Xcia Marszałka sciągnął złośliwie rękę na Honor Onego Crimen Status nigdy niedowiedzione mu przypisuiąc; Uczy Nas Konstytucya 1588 iasnie pokazuiąca Crimina Status, Crimina przeciwko Krolowi, gdy mowi: Crimen læsæ Maiestatis tylko machinatione, Conspiratione, violento Conatu et facto ipso in Personam Regiam committitur, dalej wyraża; Crimina Contra Rem Publicam, takie ma bydź postępek in Causa perduellionis Contra Remp̄cam, gdy kto uczynił Bunty przeciwko Rptey porozumiewaiąc się z Nieprzyiacielem Korᵒ ku szkodzie Kor. wynosił taiemnice Rptey zwierzone, oddał mu na zmowie Zamek, albo ktorykolwiek inny postępek popełnił. Pytam się teraz ktory z tych Wystęрkow znayduie się w Xciu Marszałku, każdy przyznać może, że żadnego nie iest winnym, ale choćby y popełnił Crimen Status, nienależałoby karać bez sądu, odbierać Dobra bez Dekretu, Wszakże na Crimina læsæ Maiestatis Regiæ et Perduellionis naznaczyła Rpta aby były bez Sądu niebyły karane. Wszakże w relaxacyi Dekretu na Jerzym Lubomirskim Marszałku Korᵒ Konstytucya 1667. Rpta obwarowała, aby takowe sprawy nietylko ex levi occasione niebyły zaczynane ale też aby opisanym sposobem w Konstytucyi 1588 sądzone były gdzie y w iakim sądzie y iaki Dekret na Xcia Marszałka wypadł uznaiący go reum læsæ Mtis & Perduellionis. Niedosyć iest na ukarzeniu, bo gdyby te dostateczne były do Obwinienia y potępienia Człowieka, ktoż by był niewinnym. Że Xżę Marszałek poczynił Donacye Dobr Jure naturæ na siebie spadłych Pod Recessem tylko będących, tym ktorzy subsunt æqualitati Juri et pœnæ nie popełnił Crimen Status, kto bowiem na krolewszczyznę pewną ad Jus Maiūm należącą czyni Donacyą, nie popełnia Crimen Status, ani mu odbieraią bez Sądu, y dlatego to Autor Odpowiedzi przytoczył Konstytucyą 1562. wyraźnie opisuiącą że y takowy postępek bezprawny powinien być sądzony, gdy kto na dobra Dożywocia swemu podległe czyni Donacyą, popełnia tylko abusum Dożywocia swego, że w sądzie z tey miary może bydź Inicsione, ale nie popełnia Crimen Status, ani mu bez Dekretu odbieraią. Gdy kto na ostatku cudzey fortuny czyni Dona=

cya, nie popełnia Crimen Status, ani tym odbieraią bez Sądu; Za coż Crimen Status przyznawać JW Marszałkowi, że tymi Dobrami Jure Naturæ na Siebie Spadłymi, pod Recessem tylko będącymi dysponował; y to ieszcze przypisuią JW Marszałkowi, że cudzey fortuny uczynił Donacyą, co ieżeli tak iest albo nie, po rozwiązaniu od Aktu Recessu tego zniesieniem Ordynacyi wolno będzie w Zwykłych Jurysdykcyach Krzywdy swoiey dochodzić zwyczaynym Prawa trybem, ale teraz tym sposobem nienależało JW Marszałkowi odbierać Dobr bez poprzedzaiącego Dekretu, gdy onych był 25 lat Possessorem. Z całego tych Reflexyi Skryptu, zamiast fundamentalnych racyi, ktorych nie podobna znaleść, same tylko inwektywy na Autora Odpowiedzi są wyrazone aby łaskawy Pan uważony przeciwnością w słowach tylko tłomaczoną, ale wistocie nie dowiedzioną, nie poznał krzywdy JW Marszałka, za ktorym wszystkie Prawa wołaią do Maiestatu. Krytykuie Zdanie Autora przywodzące że Krolowie Polscy nowo obrani poprzysięgaią Konserwacyą Praw na wzor Alexandra, quod si aliquid contra Jura &, illud totum in cassum irritum inane esse albo ż to Prawo przypominać iest kryminał? albo ż to prawdę mowić sprawiedliwemu Panu, iakim iest teraz Oyczyzna Nasza uszczęśliwiona, uraza Maiestatu? si veritatem dicit, quare caeditur? Wszakże na każdym Seymie Ordynaryinym według Konstytucyi 1699 y dawnieyszych o porządku Seymowania, zaraz po przywitaniu Krola od Marszałka czytać Pacta Conventa Prawo napisało, y przymowić się do nich każdemu Posłowi pozwoliło, a przecież to czyniący Poseł gdy czyni przy zwykłym uszanowaniu, nie popełnia Crimen Status, za coż tak nieznośnie y uszczypliwie obwiniać Autora Odpowiedzi, gdy zdania swego, gdy Prawdy Oyczystemi dowodzi Prawami, iest to Prawa nieszanować, łzyć, deptać, cytuiącego też Prawo tako srogo y nie słusznie naganiać: Ponieważ ieszcze Autor Reflexyi odwołuie się do Manifestow od WW zaniesionych, do Posełstw od Trybunałow y WW expedyowanych, do Instrukcyi Posłow na Seym, do Rady alias Memoryału Senatorow, do ktorych Kommissyi y Administracyi Instrumenta referuiąc się aby dobroć onych utrzymać, więc za nie odpowiedzieć iestem obowiązany, dlego ten pretext prawdę zasłaniaiący zetrzeć; A nayprzod co do Manifestow: flere et manifestari cuique licet, są Manifesta przeciwko Marszałkowi, są y tym przeciwne ieszcze w większey liczbie podpisane, pokazuiące że nie iest wtym iednostayna Wszystkich Obywatelow zdan zgoda, ale choćby Wszystkie WWa przeciwko JW Marszałkowi y Jego Donacyom poczynili Manifesta, gdyby się nawet Remanifesta nieznaydowały, te Manifesta niemogłyby Praw stanowić ani dawnego bez Seymu znosić, do ktorego stanowienia y znoszenia iednostayność Zdan iest koniecznie potrzebna, a ta Remanifesta w WWach, y Manifest na Seymie uczyniony, lubo uszczy=

pliwie, bo z Uszczerbkiem Interessow Rptey, predkiego przez Konstytucye nowe zakonczenia potrzebuiących probuią, przeciwność Umysłow; nadto też Manifesta tylko są zaniesione przeciwko Sanguszkowi o Donacye na te Dobra, ale w zadnym, to iest nieomylna, niedoczytamy się aby o Administracyą do tych Dobr proszono, a chocby proszono, Wszakze Manifest zaden Dekretem bydz niemoze, pisano iak się zdało, odpisywano iak się podobało. Nie krytykuie z dan wyrazonych w przeciwnych Xcia Marszałkowi Manifestach, bo tych wolność kazdemu Szlachcicowi Polskiemu pozwolona, y te chwalić należy, ktore są do utrzymania Rptey Prawa, do 600 Ludzi Ofiarowanych, do Bezpieczenstwa Praw Przywileiow Possessorow tych Dobr, a swoich wspoł Obywatelow sciągaią się, ktore nie są Interessowane zazdroscią, Nienawiscią y gwałtownymi przeciwko Prawu nastąpione Skutkami, iezeli to przydać moze, zegdy przed Rezolucyą Recessu przez Rptą disponował tymi Dobrami, wolno było oto Manifestować się Niewywodząc przyczyn y podniet do tych Manifestow, ani onych obiasniam defecta, æqualitatem Prawa, y formę Manifestow znoszące, abym kogo nieuraził, moy bowiem umysł iest bez narazenia się komu kolwiek, niewinność Autora Odpowiedzi pokazać y dowodzić tego, ze te Instrumenta przeciwko Prawom, a zatym niepowinny były być ziednane, ale iako te Manifesta niedopraszały się o Administracyą y Kommissyą, tak z mocy Prawa y słuszności niebyły zdolne onych uproszenia. Co do Poselstw od Wtw do Krola wyprawionych, ze lubo po większey części za kontradykcyami stawali, iako w Grodach swoich uczynione Manifesta probuią, iednak iako się przysłuchać było mozna Audyencjom o Administracyi y Kommissyi Instrumenta nie proszono, tylko aby Krol Jmć chciał remediare ile podczas aktualnie odprawuiącego się Seymu zachodzącym roznicom z okoliczności Dyspozycyi Xcia Marszałka, ale chocby te Partykularne Poselstwa y te miały w Sobie prozby o Administracye, przecież iako przeciwne Prawom niepowinny były bydz wysłuchane. Jedni tylko Trybunału Głownego Korᵒ z Instrukcyą swoią wyraznie Administracyi dopraszali się, ale kto wie obowiązki Trybunałow; ze tylko Poselstwa swoie cum recognitione Maiestatu, pod ktorego Imieniem sądzą, mogą wyprawować, ze się nie powinny wdawać w Materye Status, Materye Seymom należące iako Konstytucya 1667. wzpomiona, iako Recess uczy, ze ta Materya do Wszystkich Rptey należy Stanow, tak kazdy przyzna ze w tey mierze nie należyte y niesłuszne było Poselstwo, albowiem Trybunałow Obligacya iest ściśla przysięgą związana aby prawuiącym się Stronom bez zadnego względu należytą według Praw Oyczystych czynili sprawiedliwość, iakze Trybunał polecona sobie maiące tylko Oyczystych Praw Straz ktore proprium Mantillum vi repellere non permittunt, ktore dochodzenie drogą prawną nullo Jure Bonorum ademptorum opisały, ktore bez Dekretu Dobr zabierać zabraniaią, ktore na expulsye tak surowo są postanowione, czyliz

mogli słusznie wdawać się in Materiam Status, w Materye Seymowi przyzwoite, przeciwne
Prawom wyiednać Instrumenta Kommissyi y Administracyi, które onego Jurysdykcyi y powadze
ubliżaią iako się niżey dowiedzie, a tak y Poselstwa od Wtw y od Trybunałow nie powinni byli pro-
sić o Administracyą iako Prawom przeciwną, a choćby prosili nie powinni byli uprosić, wię-
cey na Prawa, na Przywileie, na których wolność y swobody Nasze ubespieczaią się, względu
mieć nie należało niż na prozby przeciwko nim oswiadczone; Trzeba było odpowiedzieć na pro-
zby te które iak Zbawiciel Swiata zbył ustawiczne nalegania Matki Zebedeuszowych Synow Ne-
scitis quid petitis non est meum dare, że iako oto niepowinni byli prosić, tak niepowinni byli u-
prosić, ponieważ niebyło władzy Samey Królewskiey takowe Instrumenta dawać. Cozaś do In-
strukcyi Posłow na Seymami było zalecono od Wtw, Ziem y Powiatow, ani bydz mogło aby prosili
o Administracyą; że niebyło, widziałem sam wiele Instrukcyi, nie doczytałem się w nich tey prozby,
iedne Instrukcye lub niewspomniały tego Interessu, lub Indifferenter go traktowały prosząc o
Rezolucyą Recessu 1677. ani bydz mogło, bo na coz by się zdawała Administracya do tych Dobr
gdyby przy doyściu Seymu rozwiązany był Recess y determinacya onych stanęła, ale choćby
tak było, iako Autor Reflexyi fałszywie udaie z wszystkich Wtw, Ziem, Powiatow, Posłom swo-
im na Seym Instrukcye zgodnie wymagały Administracyi, co niebyło ani bydz mogło, prze-
cież przy zerwanym Seymie niemogłoby brać skutku. Wszakże Aukcya Woyska y inne Publi-
czne Materye na tylu Seymach zgodnym Wszystkich Posłow promowane Staraniem, nawet
same Proiekta zgodną formowane wolą według opisania Prawa przez Marszałka Poselskiego pod-
pisane przy niedoyściu Seymow niemiały żadney Wagi. Niedochodzą Seymy, y to iest nieszczę-
ście Publiczne, ale y częściey by a prawie nigdyby niedochodziły, y gorszy by był Rzpltey upadek,
gdyby w przypadku niedoyścia Seymu Punkta Prywatnie umowione miały brać moc y powa-
gę Praw. Nawet Proiekta wszystkie zgodnym Posłow Wszystkich w Poselskiey Izbie Stanowione
Zdaniem niemaią dzielności Prawa a w Senatorskiey Izbie przez Krola y Senat pozwolone,
iako Konstytucya 1588. wspomina, a zatym choćby wszystkie Instrukcye wyciągały Administracyi,
choćby się iey wszyscy dopraszali Posłowie, lubo niebyło takowych Instrukcyi, lubo większa część Posłow
inszego była zdania przecież przy zerwanym Seymie dawnieyszych Praw y Przywileiow na których
powszechna wolność ubespiecza się, niegodziło się naruszać. Ani Memoryał Panow Senatorow Krolowi
Podany dopraszaiący się Administracyi, powinien był wyiednać tych Instrumentow Prawom przeciw-
nych, ile że te same Pocztowe [?] Senatus Consilium Prawom szkodzące y przeciwne zakazuie w praw-
dzie Konstytucya 1717. aby Senatus Consilia stante pede nieodprawiały się: też sama Konstytucya
1717. opisała porządek Senatus Consiliorum iak się ma zachować, gdzie propozycya była od Tronu w tey
Materyi, na które tylko deliberować mogą Senatorowie, czyli z była przytomność Krola tey radzie.

Xiążę Jmć Prymas natenczas w Warszawie zostaiący y inni Senatorowie przytomni, wszakże od Ra=
dy Wszystkich przytomnych Senatorow wzywać Prawa nakazuią, czyliż zwykła wzasiadaniu iako Pra=
wo chce mieć, była forma, a ponieważ niebyło to wszystko zachowane, a zatym te Senatus Consilium, ie=
żeli się go tak nazwać godzi, to z Istoty swoiey bezprawney. Ani Autorowi Reflexyi ani mnie dziwo=
wać się trzeba, ani za złe mieć, y sposob tey Rady, y skutek oney naganiam, czynię to wsparty prawa=
mi, extra metum est qui Legibus paret albowiem Konstytucye 1607. 1641. 1717. nakazuią Senatus Con=
siliis secundum Leges Conditas reddere rationem y pozwalaią oskarżyć gdyby się rady nad moc porzą=
dek Prawem pozwolone rozciągnęły. Takżu tey Radzie nieprzyganiać kiedy z Istoty swoiey y skutkow
iest przeciwna Prawom. Należało Krola prosić o złożenie Senatus Consilii, y tam dopiero według Prawa
decydować w Materyach pozwolonych y w tey Ordynacyi Ostrogskiey ieżeliby mogła bydź decydowana, ale
czyli to przez Memoryał czyli przez partykularną Radę nienależało się wymagać Instrumentow
Prawom przeciwnych, lecz iako z Istoty swoiey ta rada iest Prawom przeciwna tak y skutkow, albo=
wiem Konstytucye 1662. 1717. wyraźnie zabraniaią aby Senatus Consilia nie wdawały się w
Materye, Sprawy Seymom przyzwoite, iakże ten Interess y porządne Senatus Consilium mia=
ło decydować, kiedy Recess 1677 zostawiwszy w Possessyi tych Dobr Babkę Xcia Marszałka 1o
Wiśniowiecką 2o Lubomirską, exkludowano przez ustawę tey Ordynacyi iako kobietę, Wszyst=
kim Stanom Rzpltey do Seymu oddał rezolucyi, co uważaiąc Senatus Consilium porządnie
według Prawa złożone 1721. niechciało tey materyi decydować iako do swoiey nienależącey Wła=
dzy, do Seymu odłożyło następuiącego iakoż z Istoty Interessu y słow Recessu, łatwo można po=
znać te Materyą Samemu Seymowi należącą, za coż ią poczłowe determinowało, Senatus Con=
silium z gwałceniem Praw y Przywileiow, kiedy iey porządne według Prawa złożone, niemogłoby
decydować kiedy Rzplta z trzech złożona Stanow na tylu doszłych Seymach dyssymulowała Posse=
ssyą Białey płci Sukcessorowy Sobie samey rezolucyę zostawiła, nienależało się wdawać Senatus
Consilio ani tak szkodliwych Instrumentow powinno było wyiednać. Niepodobna tego chwalić y ow=
szem każdy Interessowanym tylko do Oyczyzny swoiey przywiązaniem może przyznać że Xże San=
guszko powinien był czekać rezolucyi Recessu, y prosić o nię Stanow Rzpltey, a odebrawszy dla sie=
bie pomyślną iakoby się z Słuszności należało spodziewać, dopiero tymi Dobrami według swego dy=
sponować upodobania, ale ta akcya Xcia Marszałka, ktorą dosyć pozornymi w Manifeście swo=
im wymawia przyczynami, uprzedzaiąca tylko Recessu Rezolucyą Stanow Rzpltey mogłaby bydź
rezerwowana innym sposobem a nay więcey przez szczęśliwe Seymu doyście poprawiona ale nie
tymi gwałtownymi z Naruszeniem Praw, Przywileiow, krokami, Zatto przynosić gorsze lekarstwa
od choroby, uprzedzoną rezolucyą Rzpltey w Recessie przerzeczoną windykować złamaniem Praw

y Przywileiow. Wolności Publiczney y każdego upewniaiących własne bespieczeństwo, iakie z Dyspozycyi Xcia Marszałka niebespieczeństwa wynikać mogą, gdy są poczynione tym którzy Subsunt æqualitati Iuris et pœnæ, w których rzku bespiecznie zawsze może decydować Rpta maiąca nad nimi Supremum Dominium, kiedy y Milicya 600 ludzi y Prawa Possessorow są upewnione, ia żadnego niewidzę, ale gdyby władza Krolow miała się rozciągać do Ziemskich Dobr, gdyby bez Sądu odbierano Dobra, gdyby Senatus Consilia w Materye Seymom przyzwoite wdawały się, gdyby też Materye Reskryptami Krolewskiemi decydowane były, gdyby wolno było Woysku inkwiotować Osoby y Dobra Szlacheckie, gdyby bez pozwolenia Rptey ustawiczne czynić marsze. Transmarsze, nowe kantony y dywizye formować niebespieczne pewney zguby y nieuchronnego upadku otworzyłyby się konsekwencye, lepiey było mnieysze znosić, iak do większego, bo nieszczęśliwy, do gorszych skutkow zostawiać Przykład. Nietrzeba obwiniać Donataryuszow Xcia Marszałka, że 4te części Intrat z tych Dobr Ofiarowali na Woysko z zwykłego swego do Oyczyzny przywiązania, tę Ofiarę wdzięcznie było przyięto, y spodziewam się, że przy dochodzącym którym Seymie przy rozwiązaniu Recessu od Stanow Rptey łaskawie będzie przyięta. Iawnie dowiedziono iest, że z tych Dobr, przez 600 Ludzi, niema więcey Prawa Rpta iako do innych Ziemskich, a zatym przez słuszność niepowinna z nich więcey swoią Powagą wyciągać, chyba ofiarowane dobrowolnie. Prawda że gdyby Cała Intrata z tych Dobr szła na Woysko korzystnieyszeby było, ale y to rzecz pewna że gdyby i wszystkich Dobr Ziemskich Wszystkie Intraty obrociła Rpta iako maiąca nad niemi nieograniczoną moc na Woysko, iescze by było bardziey aukcyonowane, a z tego przez słuszność, aby stan Szlachecki niebył zubożony, niepowinna czynić, tak też słuszność y przyczyny sprawiedliwe będą okazyą Rptey, aby wszystkich Intrat z Dobr Ostrogskich niezabierała, nawet z Dobr Krolewskich niewszystkie Intraty na Woysko naznaczyła, ani ie pod Zwierzchnością Żołnierską mieć chciała, ale w Szlacheckich Osob Possessyi, aby tylko 4. część Intrat wypłacili do Skarbu na Woysko Dosyć to iest dla Dobr Ziemskich uciemiężenia rownie z Dobrami Krolewskiemi (iakby powinni wypłacać) 4. część Intrat dawać na Woysko, ale że to dobrowolnie przyięto, toć niema krzywdy, bo Volenti non fit injuria, więcey zaś wymagać niewidzę przyczyny, a słuszność zabrania. Uciemiężliwy to iest ciężar 4. grosz Intrat dawać na Woysko, nie uważaiąc na żadne Calamitates, podczas których ledwie Dziedzicowi 4 części przyidzie odebrać, a na Woysko będzie musiał oddać 3 części, do czego go Prawo Żołd nieomylny Woysku naznaczaiące będzie przymuszało; a zatym przywiedziony od Autora Reflexyi Przykład o Tyrannie, Syrakuz Wełniany za Złoty Płaszcz oddaiącym, tu nie służy, gdyż Donataryuszowie

przyczyniaią Dobra Rptey nieumnieyszaią, gdy przy rozwiązaniu Recessu favore Xcia Marszałka, Jego dyspozycye będą utrzymane, nietylko 600 Ludzi z tych Dobr należących na każdą Rptey ofiarnią potrzebę ale też 4. części Intrat, z ktorey znacznie aukcyonować się będzie Ludzi na Służbę Rptey, ale raczey przeciwniey Xcia Marszałka podobnemi staią się do owego Faryzeusza zganionego od Chrystusa Pana, ktory prochu doyrzał w oczach bliźniego, a w swoich nie widział Balki; gdy Xcia Marszałka akcyą uprzedzaiącą Recessu rezolucyą nazywaią kryminałem, a swoie kroki Prawa y Przywileie depczące dobrym sądzą dziełem. Jeżeli nakoniec wzięto za pretext do tego bezprawnego postępku wyproszenia Kommissyi y Administracyi do Dobr Ordynacyi Ostrogskiey pod Recessem tylko będących, ale zawsze Ziemskich, aby Xżę Sanguszko, y Jego Juriquesitorowie niedopuszczaiąc doyścia Seymow nieprzeszkadzali Rptey prędkiey o tych Dobrach Rezolucyi, rowna y ieszcze większa powinna była bydź przewidziana boiaźń aby Panowie Administratorowie iako maiący też do zepsucia Seymow sposoby y srzodki, nie zażywali onych. Wszakże pretensya Koniecpolskiego do Dobr Zamoyskich Ordynowanych nieprzeszkodziła Rptey do Determinacyi o kalkulacye z Publicznych Prowentow, o iak wiele popsuta Seymow. Mogą Administratorowie aby iak naywięcey y naydłużey z tych Dobr profitowali aby się z Prowentow onych nierachowali niedopuszczaiąc do Skutku Seymow ażeby Recess niebył rezolwowany. J lubo ci Kommissarze y Administratorowie ad tempus benevisum Krolowi, są naznaczeni, iako wyraźne tych Instrumentow są słowa, ale ieżeli w przypadkach, ktorych od Sądu Krolewskiego mogą bydź dawani Kommissarze, gdy pierwsze Kommissye skutek swoy wezmą, bydź niepowinni Kommissarze y Kommissye powtorzone, ponieważ te są Pactorum Conventorum słowa: Commissionem supra Commissionem non dabimus, neq Revisores mittemus, et si quid hi constituerint pro rato et grato tenebimus. iakże powtorna ma wychodzić Kommissya do Dobr Ostrogskich, kiedy pierwsza iest przeciwna Prawom, wiemy że Krolowie Polscy iedynowładney Woli swoiey powierzoną łask szafarnią maią, ale y to iest wiadomo, że dawszy odbierać niemogą, y tak gdy ad sinistram Informationem wychodzi iakowy Przywiley nieodbieraią rzeczy tey przez ten ~~czas~~ Przywiley daney bez Dekretu przyzwoitego Sądu, iakżeby Krol naznaczywszy raz Kommissarzow y Administratorow własną swoią wolą bez sądu miał odmieniać. Sądu zaś z Prawa w tey okoliczności znaleść by niepodobna, gdy cała rzecz iest przeciwna Prawom. Naznaczono wprawdzie Administratorom kalkulacyą na każdym Seymie, na każdym Senatus Consilium czynić, ale Seymy iako zwykły, nieszczęśliwością Czasu niedoydą, kalkulacya przepadnie, nadto trzeba było nowe wprzod postanowić Prawo, aby kalkulacye Administratorow Ostrogskich były rownie odprawione na Seymie, iako się odprawią Podskarbiow y Generałow Artylleryi obovga Narodow nakazane Prawem, niepowinny zaś bydź in Senatus Consiliis kalkulacye, bo Prawa bronią, a tak y naydłużey mogą profitować Administratorowie, chybaby im przyszło tym

Prawem przez naruszenie Praw lubo z mnieyszą gwałtownością odbierać, iakim wolno teraz X[ią]żęciu Marszałkowi. Nad tym się zadziwować koniecznie trzeba, że te Pieniądze z Intrat tych Dobr kazano w Warszawskim Zamku konserwować za kluczami Hetmana, Podskarbiego Starosty tamteyszego, gdy żadnego przykładu y Prawa niemamy, aby Grod Warszawski był schowaniem Prowentow Publicznych z Dobr winnych Ustawach leżących. Wiemy że Hetmanow obowiązek y Powaga do Dyspozycyi samego Woyska powinna się ściągać, ale nie do Prowentow Publicznych; znamy obowiązki Starostow Grodowych, y tym nie iest pozwolona Publicznych Konserwacya Prowentow tylko samemu Podskarbiemu powierzone są publiczne dochody, tak one ma konserwować bez pomocnikow na mieyscu sobie bardziey zdatnym iako Prawa wspominaią, a tak y tu Prawa obalone eversio Status, wtargnienie do obowiązkow Ministerii Podskarbiego z umnieyszeniem Powagi y Prerogatywy pokazuią się, a tak ta Kommissya y Administracya z istoty swoiey, y skutkow, y zapisania swego są przeciwne Prawom. Przyznaie Possessyą X[ię]cia Marszałka, a przecież ią każe odbierać bez dekretu: Ten Reskrypt niemoże bydź nazwany Dekretem, bo Krolowie Polscy sami nie sądzą chyba z Senatem, a Seymowe Sprawy y z Posłami Ziemskiemi, za coż przyznaie illegalem, usurpativum, et abusivum Possessorem Ordynacyi tey X[ię]cia Marszałka, trzeba było w Sądzie tego dowieść, a że tego żaden Sąd obstante Recessu nie powinien był sądzić, do tego y Krola przyprowadzać. Jeszcze y w tym upatruiemy eversionem Status, umnieyszenie Powagi Trybunałow y innych Rzpltey Jurysdykcyi, gdy nowe bez Seymu postanowione subsellium, ktoreby forti persvasione, bo circa assistentiam Militarem, non obstante quarumcunq[ue] Personarum oppositione praecisa appellatione, Prawa Possessorow rozeznało, y inne czyniło decyzye w tych Instrumentach zlecone gdy te Donacye X[ię]cia Marszałka obstante Recessu do samey Rzpltey należące z istoty swoiey iako na Ziemskie Dobra, od Trybunału kassuie w punktach: non attentissimo exclusis quibusvis Donationibus, alienationibus, et Transactionibus alienationes praeseferentibus, ad illas sese regulantibus, tum quibusvis Scriptis et Instrumentis manualibus Antidatam Sapientibus, illis praecipue, qui ad Acta Castrensia proprii districtus poźniey niż należało, nempe circa tempus Transactionum Kolbuszoviensium sunt porrecti nakazą si opus fuerit Juratoriam Comprobationem non obstantibus quibusvis Manifestationibus, atq[ue] quibus Juridiffugiis. Zgoła iako Autor Odpowiedzi dowodzące, że Administracya byłaby przeciwna Prawu, nie popełnił Crimen laesae Maiestatis, gdyż te prawdę w zwykłym iako Panu swemu wyraził Uszanowaniu, tak gdy z temi Radami przyprowadzono Łaskawego Pana (: ktory si non potest esse immortalis sit diuturnus :) do podpisania tych Instrumentow, mowić że te Przeciwko Prawom y Przywileiom wyszły, gdy tak wsamey rzeczy iest iakoś

dowiodło, nie iest Crimen Laesae Maiestatis, ale przywiązanie do Oyczyzny, do iey Praw, y nie skaziona ku Maiestatowi Wierność. In hoc vel maxime eminet Fidelitas, ut suo Principi non ex adulatione, sed ex aequo et vero adulatur, nam veracitas est pars fidelitatis, adulatio semper fraudis crimine notata.

Memoryał J. K. M. względem uproszenia Kommissyi y Administracyi do Dobr Ostrogskich podany.

Po tak wielu dolendo fato niedoszłych Seymach, gdy y teraźnieyszy w czasie y mieyscu Prawem naznaczonym y Nam per Observantia Legis z nieustawnego ku dobru Pospolitemu starania W. K. M. intymowanym z przyczyny dysmembracyi Ordynacyi Ostrogskiey illegaliter et abusive uczynioney niedopuściwszy nawet do Obrania Marszałka Seymowego, ale in passivitate przeciwko Konstytucyom o porządku Seymowania tam praeiudicioso in posterum exemplo expectationem Publicam elusam widziemy; Więc ubolewaiąc nad tak nieszczęśliwym Legum in deterius pessundatarum upadkiem, a oraz iawnie widząc, że to pochodzi z okazyi usurpative y bezprawnie rozerwanych y totaliter alienowanych Dobr Ordynacyi Ostrogskiey, których integritatem et decisionem zostawiła sobie in plenis Ordinibus Rzpta Konstytucyą 1609. y Recessem 1677 znaiąc się przytym obowiązanymi Juramento Senatorio. si quid nocivi sivero avertam & me opponam. exonerulamus w tym Conscientias Nostras, y to oświadczenie Nasze Oczom y Sercu dobrotliwemu Królewskiey Mci Naszych Praw Obroncy zwinnym podaiemy Respectem uno labio & Corde Maiestatowi Pańskiemu & Legibus devincto upraszaiąc, aby tak szkodliwy inscia Maiestate & Republica postępek niebespieczne konsekwencye za sobą pociągaiący, bo procz infractionis Legum nietylko cognatas familiarum Collisiones, ale y wzruszenie pokoiu wewnętrznego wzniecić może. Jure Maiestatico W. K. M. był zgładzony, to iest N. M. Króla nieodwłocznie Diplomata swoie, które właśnie ad Jus Maiestaticum należą, y od niego emanare powinny tak na Administracyą iako y na Kommissyą przykładem Wiekopomney Pamięci N. Oyca swego wydać raczył, ile że poszczególne Senatus Consilium y dwoch Kommissyach Królow Jana IIIo y Augusta IIo teraźnieysze Senatus Consilium dawnieyszym przeciwne bydź by niemogło, bo ratio reddenda Senatus Consiliorum tylko do Seymu należy y z tey okoliczności więcey Juri Maiestatico władzy y mocy, iaką zupełną masz W. K. M. przydać nie może, do tey prozby usilney daie nam pochop nietylko niezmienna nasza Praw Oyczystych observancya, nie tylko powszechny niemal Concivium sensus, tak praesentium iako y absentium,

ktory scriptis suis y w listownych expressyach pro manutentione teyże Ordynacyi zdania swo=ie wyrazili nietylko przez Manifesta Publiczne mianowicie Lwowski y wielu bardzo Włu, ale też y obligacye wszystkich prawie Oboyga Narodow, Włu Ziem y Powiatow na ten Seym Posłom swym w Instrukcyach dana, aby Prawo o Ordynacyi Ostrogskiey napisane, intaminate utrzymywali; Vota zatym Publica abys W. K. M. przez wydanie nieodwłocznie Diplomatum Suorum tak na Administracyą iako y na Kommissyą wysłuchać y dobrotliwie akceptować et effectuare raczył, a tak przyczynę Malorum Nrum uprzątnąć do Naywyższey powagi y opatrzney W. K. M. pro manutenendo Jure Maiestatico przezorności Nasze Nayniższe zufność ziednania Łaski Panskiey Zeminamus Datt w Warszawie 29. octobris 1754.

X. Andrzey Załuski Biskup Krakowski.
X. Antoni Sebestyan Dembowski Bi: Kuiawski.
X. Josef Eustachi Szembek Biskup Płocki.
X. Adam Stanisław Grabowski Bi: Warminski.
X. Wacław Hieronim Sierakowski Bi: Przemyski.
X. Mikołay Dembowski Biskup Kamieniecki.
Jan Branicki Wda Krakowski Hetman W. Kor.
Xzę Michał Radziwiłł Wda Wilenski Het: W. Litt.
Franciszek Bielinski Marszałek W. Kor.
Jerzy Mniszech Marszałek Nadworny Kor.
Tadeusz Oginski Kasztellan Trocki
Stanisław Potocki Wda Kijowski
Władysław Szołdrski Wda Jnnowro: Jenc: Wielko:
Wacław Rzewuski Wda Podol: Het: Pol: Kor.
Antoni Potocki Wda Bełski
Michał Podoski Wojewoda Płocki.

Kazimierz Rudzienski Wda Mazowiecki Jenc. Xo Mazo:
Kretkowski Wda Chełminski
Stanisław Swiecinski Wda Bracławski
Andrzey Wyssogata Zakrzewski Kasztell: Kalis:
Jozef Poc Kasztellan Xo Zmudzkiego
Dąbski Kasztellan Brzeski Kuiawski
Michał Łoś Kasztellan Lwowski
Izydor Grzybowski Kasztellan Czerski
Antoni Migczinski Kasztellan Podlaski
Jan Zabiełło Kasztellan Mscisławski
Ignacy Twardowski Kasztellan Międzyrzecki
Trzebiński Kasztellan Biecki
Stepkowski Kasztellan Zarnowski
Rzewadowski Kasztellan Halicki
Giżycki Kasztellan Wyszogrodzki.

Administracya na dobra Ordynacyi Ostrogskiey z kancellaryi Mnieyszey Kor. Dnia 11. Listopada 1754. expedyowana

August III.

Oznaymuiemy niniejszym listem Naszym &. Jż zabiegaiąc ubliżeniu Praw Naszych y Septu około Dobr Ordynacyi Ostrogskiey postanowionych, tudziesz uważaiąc konstytucyą 1609. ostrzegaiącą, aby też Dobra Ordynacyi Ostrogskiey in toto vel in parte alienowane niebyły, y Secun

Seymu 1677 determinacyą Ordynacyi do rezolucyi Stanow Rpltey odkładaiący, a zapatruiąc się nato że Wmy Xżę Janusz Sanguszko Marszałek Nadworny Litt: po Oycu swoim Administratorze Dobr Ordynacyi Ostrogskiey, illegalis, usurpativus et abusivus Possessor, też Ordynacyą motu proprio et in suis Nobis et Rpcae ważył się dysmembrowac, dzielic, y alienowac, y owszem niedaiąc winney attencyi na nasze admonicye, ani listy do niego powtorzone aby tu do Warszawy ziechał do Nas dla poprawienia tego szkodliwego y Prawom Oyczystym przeciwnego dzieła: (lubo dobrze y doskonale wiez samey tylko Rpltey należało y należy decydowac o przyszłym rozporządzeniu teyże Ordynacyi:) niezieclał y naymnieyszego do reparacyi wzpomnioney zbawiennego nieuczynił kroku; tedy more ni dispensabili osądziliśmy skłonic się na ostatek do reprezentacyi longe potiori Numeri Senatus, tudziez ad desideria Publica Wtw, Ziem, y Powiatow ktore tak przez Manifest Lwowski y inne temu podobne po wielu Wtwach poczynione, oraz Instrukcye Posłom swym na Seym dane, iakoteż y przez liczne do nas Poselstwa, praecavebant y upraszały aby Ordynacya Ostrogska w Całości y nienaruszenie utrzymana była y przez Administracyą ubespieczona została. Przeto umyśliliśmy ile post elusam przez Manifest autentyczny publicam dosycia Seymu expectationem Dobra Ordynacyi Ostrogskiey przykładem Nº Nieśmiertelney pamięci Krola Oyca Nº: podać w Administracyą y ziednoczyć, iakoż ad hunc effectum Wiel. Władysława Szołdrskiego Wwdę Jnowrocławskiego Generała Wielkopolskiego, Nikodema Woronicza Kasztellana Kijowskiego, tudziez Urº Xcia Czetwertynskiego Podkomorzego Bracławskiego, Tomasza Sołtyka Chorążego Lubelskiego, Wiktoryna Wereszczynskiego Sędziego Ziemskiego Chełmskiego, Administratorow Naszych daiemy y naznaczamy, et eo intuitu Kommissarzow dyspozycyi tez Dobra Ordynacyi Ostrogskiey, ze wszystkiemi tak iak z dawna in totalitate Ordynacyi zostawały, Kluczami, Wsiami, Folwarkami, Poddanymi y Jch robociznami, Czynszami, intratami y wszelkiemi przynależytościami, nic nieexcypuiąc, każdy Administrator pro Sorte sua equali od Kommissarzow Naszych spisanych w Administracyi swoiey trzymac będzie ad tempus pro exigentia Rpcae Nobis bene visum lub do wydania ieżeli nam się zdawac będzie kommissyi Administracyi Naszey inszym kommissarzom y Administratorom do tey Sprawy nieinterewenowanym. Daiemy oraz plenariam potestatem pomienionym Wm y Urm Administratorom Naszym Dobrami Ordynackiemi rządzic, od naiazdow czyichkolwiek zastaniac admoto etiam Brachio Militari od Wº Wwdy Krakowskiego Hetmana Wº Korº suppeditando, o krzywdy tymże Dobrom poczynione, tudzież o dobytki wygnane, lub zboza y rzeczy do Dobr Ordynackich należące przez kogokolwiek zabrane ieżeli się

.to pokaze w Trybunale Kor^{ym} czynic, Rząd dobry Ordynacyi prowadzić et ne deterie vetur. Ordinatio pilnie przestrzegać, Proventa wszelkie zniey odbierać, y Pomienione Proventa w Zamku Warszawskim pod dozorem Ur^{o} Starosty Warszawskiego lub Jego Substytuta dobrze oziadłego podtychże W^{ch} Ur^{ch} Administratorow Naszych tudziez W^{ch} Podskarbiego y Hetmana W^{ch} Kor^{ch} kluczami y pieczęciami pręvisa omnimoda Securitate składać, złożonych nienaruszać et ad ulteriorem Nostram et Rpcæ dispositionem konserwować. ktorzyto W^{i} y Uro^{i} Administratorowie, powinni będą nietylko na każdym Seymie, ale też na każdym Senatus Consilium oddawać Calculum de perceptis Proventibus; na co dla lepszey Wiary ręka własną podpisawszy Pieczęc przycisnąć rozkazaliśmy —

Kopia kommissyi do Ordynacyi Ostrogskiey z kancellaryi Mnieyszey kor. dnia 2° Listopada 1754. expedyowaney August III^{ci}

Przewielebnemu w Bogu Andrzeiowi Stanisławowi kostce Załuskiemu Biskupowi krakowskiemu, wielebnemu w Bogu Mikołaiowi Dembowskiemu Biskupowi kamienieckiemu, W^{u} Janowi klemensowi Branickiemu Wdzie krakowskiemu Hetmanowi W^{u} Kor^{u} lub na mieyscu Jego W^{u} Wacławowi Rzewuskiemu Wodzie Podolskiemu Hetmanowi Polnemu Kor^{u}, ktory po J^{ie} Wm Wdzie Wilenskim ex statto Wtwa swego siadaiąc ma, tudzież J^{m} W^{u} Michałowi X^{ciu} Radziwiłłowi Wdzie Wilenskiemu Hetmanowi W^{u} W^{o} X^{o} Litt^{o} Ur^{m} Alexandrowi Stadnickiemu Podkomorzemu Podolskiemu Staroście Tyszowieckiemu, Renardowi Staroście Rozanskiemu, Szmulanskiemu Chorążemu Halickiemu, Łętowskiemu Podstolemu Krakowskiemu, Mogilnickiemu Staroście Nieszawskiemu, Jozefowi Łopuskiemu Miecznikowi Chełmskiemu Uprzeymie y Wiernie Nam Miłym Łaskę Naszę krolewską. Przewielebny Wielebny w Bogu J^{e} W^{o}. W^{i} y Uro^{i} Uprzeymie y Wiernie Nam mili. Przestrzegaiąc ex speculo Zwierzchności Naszey Krolewskiey, aby z okazyi W^{o} X^{cia} Janusza Sanguszka Marszałka Nadwornego W^{o} X^{o} Litt^{o}, ktory po Oycu swoim Administratorze Dobr Ordynacyi Ostrogskiey illegalis, usurpativus, et abusivus Possessor, tęz Ordynacyą motu proprio & inscijs Nobis et Rpca ważył się dysmembrować, dzielić, y alienować, owszem niedaiąc winney Attencyi na nasze admoniсye ani Listy do Niegoz powtorzone, aby tu do Warszawy przybył do Nas dla poprawienia tego szkodliwego y Prawom Oyczystym przeciwnego dzieła, lubo dobrze y doskonale wie ze samey tylko Rptey należało y należy decydować o przyszłym rozporządzeniu teyże Ordynacyi, niezieciał y nayomnieyszego do Reparacyi wspomnioney zbawiennego nieuczynił kroku: / Rpta in suis Juribus niemiała uszczerbku, y żeby te Dobra w zupełnym zostawały uca=

lenie, takiako mieć chce konstytucya 1609. ostrzegaiąca aby też dobra Ordynacyi ostrogskiey in toto vel in parte alienowane niebyły, tudzież y Recess Seymowy 1677. determinationem teyże Ordynacyi do Rezolucyi Stanów Rptey dokładaiący; kiedy pro re indispensabili oglądziwszy, skłonić się naostatek do reprezentacyi longe potioris numeri Senatus, tudzież ad desideria Publica WWództw, Ziem y Powiatów, które tak przez Manifest Lwowski y inne temuż podobne po wielu WWach poczynione, oraz Instrukcye Posłom swoim Na Seym dane, iakoteż y przez liczne do nas Poselstwa praecavebant, y upraszały, aby taż Ordynacya Ostrogska w całości y nienaruszeniu utrzymana, y przez Administracyą ubezpieczona została, oraz y porządek w teyże Ordynacyi opisany respektem wyprawy Żołnierza na Usługę Rptey był punktualnie zachowany; Umyśliliśmy, ito post elusam przez Manifest autentyczny publicam doyścia Seymu expectationem, też Ordynacyą podać w Administracyą Wm Władysławowi Szołdrskiemu Wdzie Inowrocławskiemu Generałowi Wielkopolskiemu, Nikodimowi Woroniczowi Kasztellanowi Kijowskiemu, Urm Xciu Czetwertyńskiemu Podkomorzemu Bracławskiemu, Sołtykowi Chorążemu Lubelskiemu, y Wiktorowi Wereszczyńskiemu Sędziemu Ziemskiemu Chełmskiemu. Zlecamy zatym Uprzeymościom y Wiernościom Waszym, abyście obwieściwszy pomienionych Wd y Urd Administratorów od Nas naznaczonych, y tych którzy za Prawami swymi Posessye w Dobrach Ordynackich trzymaią, tempore Vobis bene Viso iak nayprędzey, nay później zaś na dzień pierwszy Lutego w Roku da Bóg następuiącym 1755 do Miasta Dubna, lub też ad locum Dóbr pomienioney Ordynacyi, który Uprzeymościom y Wiernościom Waszym commodior videbitur, ziechali; y tam Jurysdykcyą swoią kommissarską circa assistentiam Militarem za Ordynansem Wm WWdy Krakowskiego Hetmana Wo Koro praestandam, ufondowawszy non obstante quavis quarumcunque Personarum oppositione et impugnatione in praesentia Wd y Urd Administratorów, lub in casu niezieciania Wszystkich, in praesentia choć iednego Administratora Dobra wszystkie Ordynacyi Ostrogskiey in totalitatem Tojest też Dobra per Commissarios Subalternos od każdego z Uprzeymości y Wierności Waszych in aequali Numero delegandos zlustrowali y zinwentowali; Statum Dóbr opisali, Inwentarze ieśli się stare znaydą, cum Statu moderno tychże Dóbr zweryfikowali, a ieżeliby starych Inwentarzów niebyło, nowe spisali, oraz przykładem Kommissyi za S. P. Króla Jana IIIgo de 1674. Inwentarz fortecy Dubieńskiey y Archivum porządnie spisali; a gdyby też Archivum wywiezione było, nazad sprowadzenie onegoż nakazali, Prawa Posessorów obaczyli, konnotowali, y rozeznali; dobytki ieżeli przez kogo wygnane, albo zboża ieżeliby przez kogo pokazały się być wywiezione lub rzeczy iakie z tych Dóbr zabrane, Intraty

wybrane, Inkwizycyą nato uczynili, y przywrócić nakazali et pro restitutione etiam w Trybunale Kor^{rm} W^m y Ur^m Administratorom oto y o inne krzywdy, ktoreby tym Dobrom uczynione były, Jure agere zlecili, y tez Wszystkie Dobra y Klucze Ordynackie na 5^c części rownych między W^{ch} y Ur^{ch} Administratorow rownie rozdzielili, y opisanymi Inwentarzami W^m y Ur^m Administratorom Naszym w Posessyą Administratorską podali, a in quantum ktory z W^{ch} y Ur^{ch} Administratorow Naszych tey Dyspozycyi Naszey y kommissarskiey akceptować niechciałby, et in Contrarium dispositioni nostrae czynił, abyscie Uprzeymości y Wierności Wasze reliquis Administratoribus sortem Jego w Administracyą oddali, posłuszenstwo y powinność Poddanych według dawnych Inwentarzow uczynic kazali, krzywdy zadney zeby Poddani niemieli skutecznie wto weyrzeli; y zeby Servitium Milicyi na słuzbę Aptey niespadało ostrzegali; y cokolwiek in rem Commodum et emolumentum Publicum Uprzeymościom y Wiernościom Waszym potrzebnego zdawać się będzie, postanowili y opisali; absentia non nullorum non obstante dummodo tres adsint, et dummodo między trzema kommissarzami jeden z Wielebnych Biskupow adsit. Co wszystko Uprzeymości y Wierności Wasze czynic będziecie non attentis imo exclusis quibusvis donationibus, alienationibus, et Transactionibus alienationes praeseferentibus, ac ad illas sese regulantibus, tum quoq; scriptis et Instrumentis manualibus antidatam sapientibus: illis praecipue quae ad Acta Castrensia seu Regestria propriis districtus pozniey niz nalezało, nempe circa tempus Transactionum kolbuszovientium et Sandomiriensium sunt porrecte, y nakazuiąc ubi opus fuerit Juratoriam Comprobationem non obstantibus quoq; quibusvis Manifestationibus, Citationibus, dilationibus, Contumaciis, oppositionibus et impugnationibus atq; quibusvis diffugiis Juris, ac praecisa omni penitus appellatione et Remissione. Ta zaś kommissya y wszelka Uprzeymości y Wierności Waszych kommissarska Jurysdykcya mediante facultate limitandi onea pro exigentia, dnia Ostatniego Styczna w Roku da Bog 1756. skonczyc się powinna y dłuzey pod zadnym pretextem trwać nie moze, idq; sub nullitate quorumvis Actuum tey kommissyi kommissarzow lub kommissarza, ktoryby co kolwiek po Terminie y dniu naznaczonym y wyzey wyrazonym czynic wazył się. Co Uprzeymości y Wierności Wasze uczynicie dla Łaski Naszey w Warszawie Dnia ut supra.

Innotescencye na kommissyą Dobr Ordynacyi Ostrogskiey przez kommissarzow wydane.

My kommissarze nizey podpisani według obowiązkow kommissyi J^o K. Mci w

Warszawie dnia 2° Listopada 1754 wydaney Pieczęcią Koronną, z których naznaczeni kię-
ty taz Kommissya dobra Ordynacyi Ostrogskiey przez JO. Xcia Janusza Sanguszka Marszał-
ka Nadwornego W° X° Litt° po Oycu swoim Administratorze nienależytego Possessora dy-
smembrowane, podzielone y alienowane do pierwszey Całości przyłączyć, Statum Dobr y Intrat
zlustrować chociażby per subalternos Commissarios zinwentować y doskonale opisać. Inwenta-
rze Fortecy Dubieńskiey y Archivum wywiezione być miało, nazad sprowadzenie onego nakazać.
Prawa Possessorow obaczyć, konnotować y rozeznać, dobytki ieżeli przez kogo wygnane, zboża wy-
wiezione, lub rzeczy wyprowadzone pokazały się za poprzedzaiącą Inkwizycyą przywrócenie o-
strzedz, y upomnienie się JW.W. Administratorom choćby w Trybunale Koronnym o wszystkie krzy-
wdy tym Dobrom uczynione rezerwać y dopiero JW.W. Administratorom, na każdego część u miar-
kowawszy Inwentarzem podać opisane, Milicyą na służbę Aptey Ordynowaną, y cokolwiek in
Publicum emolumentum zdawać się będzie potrzebnego, do należytego porządku przyprowadzić
zleciła, y obszerniejszym reguły wyrażeniem dosyć uczynić obwarowała; Dlatego na fundamencie
przerzeczonego Instrumentu N° Pana czas naznaczenia y expedyowania Kommissyi dzień 26 No-
vembra w Roku 1754 w Mieście Dubnie zostrzeżeniem przeniesienia Jurysdykcyi, ieżeli tego po-
trzeba będzie naznaczamy, Strony y Wszystkich iakimkolwiek Prawem Dobr Ordynacyi Ostrogskiey
Possessorow, wydaniem teraźnieyszych Innotescencyi obwieszczamy, nakazuiąc, ażeby W.W. y U.U. Po-
ssessorowie Dobr Ordynackich Prawa wszystkie iakiemi Dobra trzymaią na terminie wyż wyra-
żonym stanąwszy pokazali y remonstrowali, Ichć Panowie zas Plenipotencyi Archivum Ordy-
nacyi trzymaiący, y ci ktorzy do Interessow Ordynackich implikowali się dla Doskonałey in-
formacyi ad dandam rationem personalitas Ich potrzebna by była ażeby się znaydowali, ktore
to Innotescencye Rękami naszymi podpisane, do Akt własnych Grodow przez Oblatę po-
dać, tudzież po Miastach y Miasteczkach Ordynackich publikować rozkazaliśmy. Dan dt.

A. Załuski Biskup Krakowski	Rostkowski Starosta Tyszowiecki
M. Dembowski Biskup Kamieniecki	Renard Starosta Sozański
Jk. Branicki H. W. Kor.	Szumlański Chorąży Halicki
vel in absentia Het. Polny Kor.	Łętowski Podstoli Krakowski
M. X. Radziwił W. W. H. W. W. X. Litt°	Mogilnicki Starosta Nieszawski
Stadnicki Podkomorzy Podolski	Łopuski Sędzia Grodzki Chełmski

Reskrypt do Kommissyi Dubieńskiey in twitu wakancyi Dobr Ordynacyi
Ostrogskiey na służbę Woienną wyznaczonych z Kancellaryi mnieyszey Kor.
4° Lutego 1754° expedyowany Augustus III-

Przewielebnemu Wielebnemu w Bogu. JEW.W.m y Ur.m Kommissarzom y Administratorom do Dobr Ordynacyi Ostrogskiey od Nas naznaczonym Uprzeymie y Wiernie Nam Miłym Łaskę Naszę Krolewską. Przewielebny Wielebny w Bogu JE.W.W. y Ur. Uprzeymie y Wiernie Nam mili. Doniesiono Nam iest, że Ur. Officyalistowie y Towarzystwo Pułku Ordynacyi Ostrogskiey dla zupełnego kompletu swego, usilnie po Uprzeymościach y Wiernościach Waszych żądaią deklaracyi Ich Kommissarskiey względem nieodwłocznego dysponowania zdarzonych wakancyi Dobr Ordynacyi Ostrogskiey na służbę woienną Szpęy a suo Ordinante wyznaczonych, moc zaś dysponowania w Instrumentach Kommissyi y Administracyi Uprzeymościom y Wiernościom Waszym od nas dnia 2.o Listopada 1754. w Warszawie danych nie iest im zlecona owszem tym samym Prawu Naszemu Krolewskiemu zostawiona zupełnie Przeto My iako dla ucalenia Prawa Szpęy y dla ziednoczenia rozerwanych Dobr Ordynacyi Ostrogskiey wydaliśmy Administracyą tey Całey Ordynacyi, tak y Dobrażniey a primo Ordinante na Służbę woienną Szpęy wydzielone wraz z tą punktualną służbą, ubespieczyć usiłuiąc, oraz do przerzeczoney żądzy Ur.ch Officyerow y Towarzystwa Pułku Ordynackiego łaskawie skłaniaiąc się, umyśliliśmy w tey mierze deklaracyą Naszę obwieścić y obiaśnić, iakoż Niniejszym Listem Reskryptem Naszym obiaśniamy y obwieszczamy, takowe w tym Punkcie czyniąc y postanawiaiąc /: suspenso iednak plene ulteriori Arbitrio Nostro zachowanie aby poki zupełna Stanow Szpęy około tey Ordynacyi Ostrogskiey nie nastąpi decyzya, do zdarzaiących się Wakansow Dobr Servitio Bellico podległych W.y Jan Klemens Branicki Wwda Krakowski Hetman W. Kor. trzech kandydatow z pomiędzy Towarzystwa zasłużonych y do służby Woienney zdolnych Nam proponował, a My pro Jure et Authoritate Nostra iednemu z tych proponowanych y rekommendowanych na te wakuiące Dobra, co się o Szarżach Milicyi Ordynackiey y konsensach rownie rozumieć ma, Przywiley Nasz Krolewski konferować będziemy, y te Dobra w Possessyą iego z obowiązkiem przyzwoitey służby Woienney Inwentarzem podać W.m y Ur.m Administratorom Ordynacyi Ostrogskiey zlecimy, ktorą to deklaracyą Naszę Uprzeymościom y Wiernościom Waszym do zachowania y obwieszczenia komu należy podaiąc niewątpiemy po doświadczoney przezorności y doskonałości Ich, że zachowanie oney, iako y wszystkie inne dobrego porządku y Publicznego pożytku w rozporządzeniu tey Ordynacyi Ostrogskiey exygencye skutecznie wypełnić starać się będziecie dla pomnożenia sobie sławy y Łaski Naszey Krolewskiey ktorą Uprzeymościom y Wiernościom Waszym Oświadczemy. Na co dla tym większey Wagi przy podpisie Ręki Naszey Krolewskiey Pieczęć Kor. przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie ut Supra –

Reskrypt do teyże Kommissyi Dobr Ordynacyi Ostrogskiey względem Milicyi z tychże Dobr. August III etc.

Przewielebnemu Wielebnemu w Bogu Ur. Wm. y Urm. Kommissarzom Uprzey=mie y Wiernie Nam Miłym Łaskę Naszą Krolewską etc. Niemogła tylko nas kontento=wać przyzwoita Uprzeymości Waszych ku Nam Attencya, y doniesienie de fructu prac swoich podiętych około ucalenia, ziednoczenia y opisania Dobr Ordynacyi Ostrogskiey, tym Milsza zaś nam iest Wiadomość z opisaney Informacyi Uczynioney przez Ur. Instygatora Kor. relacyi, że staraniem y usiłowaniem swoim, uczyniliście Uprzeymości Wasze z komportowa=nych Praw Possessorow, y Lustracyi iuż teraz skonczonych pomiarkować Statum tey Ordynacyi y Ostrowczań z niey, iako się obracaią. Nas informować tudziesz y o Milicyi Ordynackiey ta=kiey iaka nietylko ex nexu et instituto Fundatora bydz powinna, ale też iakowie in Statu praesenti zastali, y iako potrzebną bydź nietylko pro Usu Publico ale też y na potrzebę tey Or=dynacyi Uprzeymości Wasze sądzicie, widziemy to dostatecznie z tych relacyi iako w przeciągu tylu lat z dyssymulacyi Antecessorow Naszych y Nas samych iakoteż y Rptey w nienależytych rządach zostaiąca taż Ordynacya z chluby y opisania fundato=ra wyszła y w kardynalnych ustawach swoich iest zgwałcona, kiedy iedne Dobra Ordy=nackie nienależycie rozszafowano, drugie przeciwko wyraźney Woli y Intencyi tegoż Funda=tora pobciązano, y na dożywocia rozne, iakoby swoie własne, rozdano. Zrobiliście Uprzeymo=ści Wasze perspektywę dla Stanow Rptey, że te każdy snadniey pozna y rozezna, dla iakiego nieprzyzwoitego ta Ordynacya przyszła szafunku, pokażą się z tąd skutki iasne intencyi Naszych, że niemieliśmy innego celu w wydaniu Administracyi y naznaczeniu Kommi=ssyi, tylko ażeby Stany Rptey o wszystkich Cyrkumstancyach y inkonweniencyach informowane były, y aby wspolną radą wyprowadziły z błędow y mniemanych gorli=wości tych, ktorzy od zbawiennych Intencyi fundatora zdrożyli, y nasze przyzwoite srzod=ki y interessowanie się opacznie tłumaczyli: Konczcież Uprzeymości y Wierności Wa=sze te prace swoie, ktoremi tak Nas iako y Stany Rptey ukontentuiecie, ieżeli zaś w Diplomacie Kommissyi z Kancellaryi Naszey wydanym niedosyć iest wyrażona facultas Uprzeymościom y Wiernościom Waszym do uczynienia należytego w tey Ordynacyi porzą=dku, uregulowania Milicyi, y innych potrzebnych Dyspozycyi czynienia, o czym nas teraz w Instrukcyi przez Ur. Instygatora Kor. podaney informuiecie, obiaśniaiąc zatym wolą naszę stosuiącą się do ustanowienia lepszego porządku, żądamy, ażebyście Uprzeymości

y Wiernośći Wasze z dostateczney teraz wiadomośći y odkrytych cyrkumstancyi, iż Dobra Ordynacyi roznym kształtem y pretextem są rozrzaſowane, z ktorych Fundator Ordynacyi tak Subsidium dla Rptey 600 ludzi konserwowac, iakotez i præsidia po Fortecach utrzymowac, y tez Fortece Ammunicyami et proventibus opatrowac, stosuiąc się do intencyi tegoz Fundatora, ktorą My inviolabiliter zachowaną miec chcemy, nayprzod ludzi 600 to iest 300 konnych y 300 piechoty na Usługę Rptey uregulowali y dla nich punktualną płacą ex patrimonio Dobr Ordynacyi u Urd. Possessorow postanowili, tudziez do Fortec pryncypalnieyszych, iako to Dubna, Ostroga, y Konstantynowa Garnizony potrzebne do obrony własney ułozyli, y dla nich także z tychze samych Dobr subsystencyą y regularnią płacą obmyslili, minime iednak augendo vel minuendo całą tę Milicyą, także tez Fortece Opatrzyli Ammunicyami, Chorągwie Tatarskie, quo in statu są konserwowali; hoc præcauto aby Dobra Ordynacyi Ostrogskiey w Administracyi WW. y UU. Administratorow zostaiące w Intratach swoich bynaymniey nietykane były, y od wszelkiey płacy y Milicyi ustanowioney wolne zupełnie zostawały. Na inne zaś punkta & desideria Uprzeymośći y Wiernośći Waszych w Instrukcyi U. Instygatora Kor. podane Responsa obszerniey z Kancellaryi Naszey Wydać rozkazalismy, a cokolwiek Uprzeymośći Wasze postanowicie, to wszystko do dalszey Woli naszey y dyspozycyi Stanow Rptey zachowuiemy pod Łaską naszą Krolewską. Na co się dla lepszey wiary et.

Instrukcya Jmć Panu Instygatorowi K. dana.

Jmć Pan Kraiewski Instygator Koronny przyiachawszy do Drezna ogłosi się WW. Jmć Panom Ministrom Naszym, że wyprawiony iest od Kommissyi Dubieńskiey do JKMci dla informowania de peractis, y dalszey Instrukcyi de peragendis, toz uczyni WW. Panu Ministrowi Generałowi Artylleryi Kor. a to w 3 punktach List JKMci od Kommissyi Jmciom Oneyze odda — 1º Jezeliby się powietrze szerzyło, czy zalimitować Kommissyą? na długi czas? y na ktore mieysce? 2º Kommissya gdy się zakonczy, komu zdać sądzenie nad tąz Ordynacyą in Actionibus fundum tangentibus ponieważ WW. Administratorowie dalej rezydować kluczach, interim codziennie się pilnować trzeba w Trybunałach y Grodach na rozne wiolencye, gruntow Ordynackich uzurpacye, ktorych kazdy chce uszczknąc iakoby sub interregno Ordynacya była et sine Capite, doziraiac należy Towarzystwa ne deviat nad poddanstwem, y rozpędzaiąc ie niepostrzyzono Wsiow, niewycinano Lasow, bo impunitatis securi

będąc wielce ruinować będą patrimonium Ordinationis. Bywał ad mentem funduszu Ordynacyi, Sąd Zadworny Ordynacki, który Excessantów karał, graniczył, doziérał czy Wsie nie pustoszeią, tego tedy teraz niemasz, convenit go ustanowić z Pułkownika Ordynackiego, Sędziego iakiego, y Assessorów Ludzi Sumiennych y umieiętnych.

3° Komput Milicyi Ordynackiey, aczby według Tabelli był ustanowiony, reprezentować JoKMci y JW. Panom Ministrom, y dać racye y motiva, oraz obiekcye, które być mogą rationibus elidere, a które niebędzie trudno wiedząc Statum tey Ordynacyi, gdyby się teraz nieustanowiło adaequate, siła który Pocztów stawiać ma Towarzysz, toby myśami między sobą, to Subordynacya byłaby laesa á bardziey authoritas JoKMci; gdyby się sine ejus Consensu stało to postanowienie. Niewchybnie że Panowie Ordynacyi propria defensione uczynią to, bo iak się komputowe Woysko umknie ztąd, to będą in continuo metu zaiazdu od Sądzieckich y ludzi w pogotowiu maiących Ante Ordynatów y pretendowanych Dziedziców. Kommissya zakończywszy się non obstabit sua Authoritate, Jchmć Panowie Administratores, et plurimum daley rządować niebędą. Broń Boże czyto fata Hetmana utrzymuiącego Ordynacyą, czy iakiego internė zamieszania, naypierwszy byłby zaiazd Ordynacyi, gdy non provisa plena securitate zakończyc by kommissya przyszła. Atteruie tu nietylko Kommissya, ale y Wwa tuteysze rozgłoszona fama, iako JWć Marszałek Nadworny Litt. miał iakowes czynic propozycye do Dworu o przywrocenie się do Ordynacyi, coby nieomylnie motum Civilem uczynić mogło, ile gdy Dekret Trybunału Lubelskiego generalnie plausum znayduie in populo, który ex motivis et rationibus na Prawie ugruntowany, tegoż JWa Marszałka ab Ordinatione amovcya solidat, że zaś na Manifest Warszawski JWo Marszałka niewidać dotąd Remanifestu od Jmć Pana Instygatora kor. więc ztąd wynika Suppozycya, że Dwor za czyna favere JWa Marszałka propositionibus. Przyprowadzenie do Recessow niektórych Donataryuszów Sandomirskich, iest Cordi Całey kommissyi, Jakoż Jmć Pana Wwdz. Mścisławskiego temi Dniami spodziewa się flectere, ale JWo Wwda Nowogrodzki iako w Wschowie, deklarował takby powinien mieć Compulsoriales, żeby dotrzymał słowa, bo zdaie się vacillare in hoc puncto. Jmieniem Kommissyi A. X. Biskup Krakowski.

Respons na tęż Instrukcyą Uro Instygatorowi kor. od JKMci dany z kancelaryi Mnieyszey kor. — . Aa Ponieważ z Miłosierdzia Boskiego ustaią niepocieszne Nowiny ograssuiącym powietrzu, więc JoKMc rekommenduie kontynuacyą

Kommissyi w Dubnie, quo Casu zaś ta plaga Boska miałaby się przed finalnym zakonczeniem tejże Kommissyi szerzyć, subveniendo każdego życiu, dyspensuie I^o. K^o. M^c. Prze Wielebnego Wielebnego w Bogu, J^o. W^o. W^d. y Ur^d. Kommissarzow commodiorem securiorem obrać locum. 2°. Niechcąc wniczym derogare Statutis pierwszego Fundatora Ordynacyi, dopieroż potrzebną być sądząc Jurysdykcyą Ordynacką, azeby tym prędzey y łatwiey dla każdego Possessora Ordynackiego mogła być Administrowana sprawiedliwość, in Causis mere fundum Ordinationis tangentibus, żąda J^o. K^o. M^c. azeby w czasie Kończącey się kommissyi statuere sąd Ordynacki sub praesidio W^d. y Ur^d. Administratorow dummodo unus adsit, ktoremu Sądowi debitam sądzenia regulam kommissya opisać raczy y do tego Sądu Pułkownik Ordynacki także należeć ma. 3°. Co należy do uregulowania Milicyi tak y na usługę Septy iakoteż y na obronę Całości Ordynacyi tudzież y usługę dla niey J^o. K^o. M^c. rezolucyą swoią obiaśnić raczył Reskryptem osobnym; Tatarskim zaś Chorągwiom ieżeli niebędzie można obmyślić subsidium, suspendere do dalszey naszey dyspozycyi. 4^{tum}. Remanifest na manifest X^cia Sanguszka Marszałka Nadwornego Litt^o. Ur^o. Intygatorowi kor^o. J^o. K^o. M^c. indilate uczynić y sprawę o kassacyą Donacyi w Trybunale prosekwować zaleca. A jako J^o. K^o. M^c. dostatecznie iuż de Statu tey Ordynacyi upewniony iest, tak nietylko chcąc mieć względy azeby Dobra tejże Ordynacyi iak nayleprzych zostawały rządach y utrzymaniu Intrat, ale też na prozby W^o. Jana Jabłonowskiego Wwdy Bracławskiego zważywszy reprezentacyą, iż ponieważ Miasta połowa Ostroga Jego Dziedzictwa y Possessyi podlega, druga zaś pod dyspozycyą Administracyi iako Dobra Ordynacyi podpada, a iako zwyczaynie z tak bliskiego, bo zgoła podiednym dachem Sąsiedztwa bywały y wynikać by mogły między tak Gubernatorami iako y Ludźmi kollizye y ustawiczne kłotnie, przez co y uszczerbek w Intracie bydź może, czemu zabiegaiąc Singulariter zaleca J^o. K^o. M^c. Prze Wielebnemu Wielebnemu w Bogu J^o. W^o. W^m. y Ur^m. Kommissarzom, tudzież W^m. y Ur^m. Administratorom, aby pensata justa ratione proventus z Połowy tey Miasta Ostroga do Ordynacyi należący per Contractum Arendatorium Triennalem, salva Solutione anticipative na każdy rok umowioney Summy w Possessyą W^o. Jabłonowskiego Wdy Bracławskiego puścić ustanowili.

Manifest JO. X^cia Sanguszka Marszałka N^o. Litt^o. do Akt Grodz: Warszawskich 1775 zaniesiony.

Actum in Curia Regia Varsaviensi feria quinta Magnae Coenae Domini Anno ejusdem 1775. ad Officium et Acta praesentia Capitanealia Varsaviensia personaliter veniens Illmus

Janussius Alexander in Białykowel, Rakow et Smolany Princeps Lubartowicz Sangu=
szko Mareschalcus Curiæ Magni Ducatus Lithvaniæ, Eidem Officio & Actis præsentibus
obtulit Manifestationem Polonico idio mate scriptam Tenoris sequentis. Stanąwszy
przed Aktami Grodzkiemi Starościnskiemi Warszawskiemi. Ja Janusz Alexander na
Białym Kowlu, Rakowie y Smolanach Lubartowicz Sanguszko Marszałek Nadworny
W^o X^o Litt^o w tak publicznym Praw Oyczystych złamaniu iakoteż w prywatney moiey
Krzywdzie Szlachcie przy Całości Prerogatyw Narodu Swego, oraz przy bespieczenstwie wol=
nego Krolestwa Manifestuie się o to, iż Rzpta Polska zazdroszczoną od Postronnych Na=
rodow szczyci się ycieszy Prerogatywą że tak Praw Stanowienie y Rządow władz między
3 Stany owe podzieloną ziednoczyta, iż naypierwszy Stan w sobie N^o Krola bez rady y po=
mocy Senatu, a przezacny Senat z godnych zasługami w Oyczyznie wybranych Osob bez przy=
łożenia się y pozwolenia Stanu Rycerskiego y wolnego decyzyi głosu konkludować nie
może. Stan Krolewski iest to głowa Rpltey, iest to primum movens, ktore posredniczy Stan, to
iest Senat, iako Serce Rpltey inspiruie, ale żyć niemoże bez Ducha wolnego głosu, to iest Sta=
nu Rycerskiego. Senat między wielowładnością krolawać postuszenstwem Poddanych, rowno
utrzymywać szale, Wiernie radzić Krolom, y prawdę Jm mowić powinien, do czego tym
smielszy przed obliczem Monarchow swoich aby był każdy Senator, takową iest obowiązany
przysięgą: quid quid nocivi sciero avertam. Stan zaś Rycerski zrzenica Wolności uszczęśli=
wienie Krolestwa Polskiego, w swey ma mocy myśleć co chce, a co myśli mowić, y dlatego Kro=
lowie Polscy choc z drugim Stanem to iest Senatem, nic dwa bez powszechney zgody 3° Ry=
cerskiego Stanowić niemogą. Stanowienie tedy w tym Krolestwie Prawa w tych 3. Stanach
ubespieczaiące wolności dla każdego y rowności każdemu to sprawuie, iż ani Krol ani Se=
nat żadnego Szlachcica bez poprzedzaiącey Konwikcyi pewney ani potępiać, ani karać mo=
że, niesłychany dotąd w Krolestwie Polskim przykład, aby bez powodu bez Sądu przyiętego
Szlachcica, zruinować Senatora lub Ministra, wziąwszy za pozor Dobra Publicznego miłość;
y do tego teraznieysze przychodzą czasy, że wyzuta zostaie z swych Osob Oyczyzna, Stan iey
e Cardinibus pomieszany, ruszona z fundamentu porządkow Naszych, ustanowione Prawa
y Wolności trwozą się osobnie y powszechnie z tego przykładu konsekwencyą, aby niebyli
ucisnieni Poddani szemrzą y czują skrycie przyszłe dla siebie niepomyślności wszystkie w
Koronie Stany. Dziwi cie się cały swiat z przewroconych Ustaw Krolestwa Polskiego ktore
każdego Wolnego bronity y zaszczycaty Szlachcica, złamane tylu Popszysięzonych Praw

bespieczenstwa, y przeczuwać każdy powinien zgubę Wolności, a włożonego Wszystkim
na karki spodziewać się niewoli Jarzma. Doznałem na Sobie tey przeciwney Prawom
y wolności okoliczności rowny wszystkim, ale też nieposledniey z Przodkow y Familii
moiey wtey Oyczyznie szlachcic, Społecznik Senatu y Minister, wiadoma wszystkim
iuż iest oppressya moia, a we mnie wzruszenie Prawa, y zdeptanie Oyczystey Wolności,
zgwałcenie oraz bespieczenstwa Dobr Szlacheckich; Zatrzymywałem się dotąd z tym moim
przed Całą Oyczyzną Manifestem, wytrzymywałem acz y pogardzone Prawa w osobie mo=
iey przez moią Cierpliwość nawrocą się do swoiey pogodney kluby, spodziewaiąc się, że pier=
wsze gwałtowne rady na wzruszenie pospolitego Oyczyzny pokoiu przez moią modestyą,
włagodnieyszą obrocą się chwile, a ile prozby y skargi moie do Przeswietnych Wkw, do Przyia=
ciol y Obywatelow za występki mi poczytane, ile zawziętość gwałtownych niewstydzą=
ca się uczynkow tak wygurowała sądząc w Siebie, że Prawnie, słusznie, y sprawiedli=
wie sobie ze mną postępuie. I dlatego moiey niewinności Osoby, honoru, y zdeptanego
Stanu Szlacheckiego, oraz zniesioney nayważnieyszey wolności Prerogatywy to czynią o=
swiadczenie, prosząc do czyich kolwiek rąk przyidzie, aby wiara dana była, a potym każdy
niech Sobie wnosi konsekwencyą, do jakowey Oyczyzna, wolność, y Prawo przyiść może
z niewagi, kiedy to co ab universis tylko resolvi może, y od tychże przez Recess Seymo=
wy zawieszone zostało, resolvitur et exequitur à non nullis, a gdzie? w partykularnym
posiedzeniu przez Litewską do Nayś^o Pana representacyą. Gdy zaś Nas rowność tak po=
miarkowała, że wszystkich iednakową choc zdobi zacnością, przecież nie czyni Lustru,
ktory nie przez Urodzenie ale przez Cnoty y zasługi Przodkow swoich w potomności ka=
żdemu na przykład brać każe Dom moy z Imienia swego, a wyżey biorąc od Xiąt Ostrog=
skich y Zasławskich, wiernie Oyczyznie służył, też w potrzebie radą y fortuną wspierał.
Przodkowie moi Prawa Oyczyste, dostoyność swych Monarchow, nieraz krwią swoią od
kupowali, a bez prożney chwały niedawno z Marty Oyciec moy nietylko N^w Augu=
stowi II°, ale y teraz Miłościwie panuiącemu Krolowi do zgonu życia tak służył, że
go stante Interregno żadna nieodciągnęła okoliczność, żadna go niepochwiała proźność,
albo iakowey offerencyi nadzieia, wszak istotne tego skutki, gdy panuiący teraźniey
szy N^y Monarcha uznał go za pierwszego Ministra Prowincyi Litt: Laską Marszałkow=
ską Tron dobrego y sprawiedliwego Pana ze zasławszy Prawa w nienaruszoney nigdy powa=
dze, y ze onych trwale było we wszystkim dotrzymanie, ała życzliwość pociągnęła ię dodo=

broczynnego Monarchy, że bez chluby mowię po wielkim wiernością dla Krola Oycu moim, mnieyszą mnieyszemi Zasługami Synowi konserwował mi Łaski. Znała cała Rzpta zasługi Domu y Antecessorow moich, ci wszyscy nie z kraiow przychodni, ale de Omnibus Braci Szlachty w rowności urodzeni wypielęgnowani w Wolności, za tey utrzymanie y całości Praw życie pokładali; niewynosili się nigdy ambicyą dobrego mienia, owszem wykorzeniali zuchwałości, ktoraby z dostatku y znacznych fortun przez słabości defektu ludzkiego mogła się w nich mnożyć, y zażywali tego danego sobie od Boga Dobra dla chwały Jego S., dla przysługi Oyczyzny, y w wiecze Urodzonych Przyiacioł. Spadły tandem po ostatnim Xciu Zasławskim wszystkie Dobra Jure naturae & Jure Successionis na Xżnę Teofilę Babkę moią, tych spokoynie zawsze zażywała y onymi rządziła. Niewspominam iaka medyacya Nº Jana IIIº naówczas Krola nastąpiła znaiącego y kochaiącego Naturę Prawa Kor., y iak chwalebnie Matkę z Corką pogodził, a gdy zwyczayna między ludźmi mnożyć się ustawiczna zazdrość, tak wszystta, kwityą otez Dobra od kawalerow Maltanskich na pozorze pozwolony ale niepotwierdzoney Xciu Januszowi Ostrogskiemu Ordynacyi, lecz sprawiedliwość y Powaga Maiestatu, przychylność Rady Senatu, miłość stanu Rycerskiego w Zachowaniu Praw, niedopuściły, aby kawalerowie Maltańscy utrzymać się mogli przy tychże Dobrach y negotium tak Matki, iako y Sukcessorow krwi Recessem 1677 do przyszłego odłożone Seymu, spokoyna potym w rządach swoich długo zostawała Oyczyzna, miłym w pokoiu zaszczycała się Seymow utrzymywaniem. Tyle Praw Postanowiono, tyle pożytkow dla Dobra Pospolitego poważne przynosiły na Seymach Rady, a nigdy niepretendowano Dobr Ostrogskich wziąść w służbę Dobr Rzptey dopiero się urodziła, bo w Okręgu Państwa Rzptey tylko są Szlacheckie y Krolewskie a z nich urodziły się Duchowne. Tak krew sama w dawnieyszych Antecessorach naszych była Polakach, że dnakowi y przed tym wszyscy Oyczyzny byli Synowie rownym miłości ku swey Matce spoieni węzłem, za Prawo y wolność odważnie zawsze stawali, znaczne były Wszystkie postępki Antecessorow moich iako w tym Krolestwie pod Prawem Wd., nienaganiła ich nigdy Rzpta o używanie własnych tych Dobr, znała onych za Synow prawdziwych, kochali Oyczyznę iako prawdziwą Matkę Rzptey, poczciwie służyli iako wnicy Wd. y dla niey życie swoie pokładali; po Smierci Alexandra Dominika Lubomirskiego Starosty Sendomirskiego Wuia mego prawem Natury S. P. Oyciec moy po Zonie swoiey a Siostrze tegoż Starosty te Dobra odebrał y lubo S. pa. Krol August II. wydał był Administracyą na tez Dobra, przecież chociaż z upokorzeniem modestyą ale circa immunitates Dobr Ziemskich Oyciec moy mocno opponował się, y tey administracyi nie-

niedopuścił, niebrano tego pro Crimine Maiestatis, ani pro rebelli. Sądzono że Szlachcic circa tuitionem Praw swoich z kilkadziesiątney w Imieniu swoim zasiedziałey rugowaó się niedaie Possessyi, a zatym nastąpiła N^o. tegoż Monarchy Łaskawość, że nie tylko utrzymał te Administracyą ad sinistram wydaną informationem ale y wzniecona oto kwestya (iako resultatum Senatus Consilii 1722 wypadła de tenore tali uczy. Sacra Regia Maiestas Dnus Noster Clementissimus Negotium Ordinationis Ostrogiensis respectu Juris petitionis ad decisionem Ordinum Regni in Comitiis Generalibus proxime celebrandis remittit) do uznania 3. Stanow odesłał: tymże prawem po Matce moiey też Dobra objąłem, spokoyney kilkanaście lat używawszy Possessyi niż wieku mego stawały Seymy Sięła nigdy żadnego dla siebie ani do mnie ani do tych Dobr nieformowała pretextu, zażywałem tey fortuny dla przysługi Oyczyzny 600 Ludzi co rocznie in subsidium dawaiąc Bellicum własnym kosztem pod Kommendę Hetmanow. Niechcę się zuchwalie wynosić abym kogo porcyą Chleba mego ubogacił, ale las równość wszystkich w tym Krolestwie iednakową uszczęśliwiła zacnością, ale wspomnieć mogę, że nie iednemu pokazałem drogę do Fortuny, nie wynosiłem się nigdy wysoką ambicyą żem maiętny, chodziem się z łaski Bożey y Antecessorow moich z tym urodził, alem tego wszystkiego rownie ze wszystkiemi zażywał. Skarby moie y Bogactwa miłość Przyiacioł, dobre z niemi zachowanie, całe życie nato strawiłem, abym wszystkich kochał, y od wszystkich był kochany: cudzego nie pragnąłem, abym wszystkich kochał zabawy moie te były, starać się o Przyiacioł, y tym wszystkim wierzyłem ktorzy powiadali że mnie kochaią, ale tandem doznałem, że samo szczęście staie się często zazdrości, nienawiści, y prześladowania początkiem. Znaiąc spadkową z Domow tak licznych fortunę moią, widziałem oraz wiak kłotliwy po śmierci moiey zostałby podział, a wielkie y potrzebne w Oyczyznie zamieszau Imiona, z tego Bogu y światu dać trzeba rachunek, rozdałem fortunę moią w te Domy, ktorym przez wdzięczność iestem obowiązany bo z tychże Imion nie iedna u mnie porcya znaydowała się owszem oddałem Ludziom dystyngowanym w Oyczyznie oddałem takowym, ktorzy gaudent paritate Legis ac Juris, y ci zawsze w Sięły dosiadaci, y do odpowiedzi dość znaczni; Ugruntowałem 600 Ludzi na potrzebę Oyczyzny, ktorzy dawniey in perimenti necessitate powinni byli być do obrony Ukrainy, a teraz na każdą expedycyą Woyskowey służby pod Kommendę Hetmanow są determinowani. Jednu Possessorow Prawa summy onychże, dożywocia Żon y dzieci tak mocno ubezpieczyłem, że nikt w Polszcze pod Prawem żyiący inwalidować ich nie potrafi, y dla tego wspomnieć tu muszę, co żal z serca wyciska, żem udany y rozgłoszony między tymiż

Bracia, iakoby moie ostatnie Kolbuszowskie Tranzakcye nazguby fortun Jmw, na poniżenie Ich Prerogatyw y nawydanie im tych z Affektu mego udzielonych kawałkow po czynione były, oddaiąc tę fortunę, przez przyiaźń y rekognicyą, Domow y Familii czyż mogłem chcieć podać też godne Jmiona na cel niewidzi Jchmw Panow Posessorow przez znoszenie Praw favore Tychże Jchmw Panow Posessorow dawniey przezemnie nadanych, a przytym przez zgwałcenie Prawa Kor^o o zasiadłych Posessorach obszernie opisanego Statutem się strzegoł nie oto co ieden w Osobie moiey od Jchmw Panow Posessorow mieć powinien bym wdzięczności, to żeby Donataryuszowie a Bracia moi partykularnie od Jchmw Wszystkich Posessorow korzystali w Affektach y przyiaźni. Ostatnie Tranzakcye w Kolbuszowey przezemnie czynione, maią ważność determinowanego na Osoby Dziedzictwa, y podług Statutu dla każdego ze znane, przecież do Uczciwego qua Ministra pożycia excypowałem sobie wszystkie tych Dobr Prowenta, niewspominam jakim kształtem, bo wszyscy w Polszcze wiedzą, iakom z Dobr gwałtownie wypędzony, iak mi alimentum życia odebrano. Nie żądze się abym występek przeciw Oyczyznie popełnił, żem te Dobra w nieyże Kr^o oddał bo gdyby moie niebyły własne, to by mnie wnich cierpieć niechciała y niemogła tak długo Rptta. Utwierdzał mnie przedtym Recess 1677. między Matką a Sukcessorami Sangvinis, y nierozumiem żebym co przeciw Prawu wykroczył, żem godnym oddał Jmionom, od ktorych rowna byłaby iako y odemnie dla Malty de Consensu Ordinum rekuperacya, ile Rpta nigdy tych Dobr nie uzurpowała dla swoiey własności, niebyłem porwany, nie iestem skonwinkowany, nie iestem Prawołomcą, chyba ctym grzeszę, że wołam, gwałt, Prawo cierpi, tamuie się wolności, bespieczeństwo każdego Szlachcica w Domu siedzącego nie pewne. Dom moy z Kro^a że Godny, że zacny, byłż ma poniżony? że zaś ex superficie że piękny, y że Jntratny oddaię go komu innemu, y te to są Chyba przyczyny kryminatu mego, iż dotąd pokornie proszę Braci, proszę Przyiacioł, proszę Sąsiadow, ratuycie Prawo, gingo wolności in praeiudicato na moiey nie dopuszczaycie Osobie. Familia Bracia moi na Okup Praw y wolności, oraz dla niewzruszenia Publicznego pokoiu zostawiony tey Porcyi 4. części Jntraty na Wszystko Ożarowali pociągano mnie przez rozne prośby y wynalazki, abym moie Authentiis Actu reklamował, y tu się godzi uczynić reflexya, byłem ogłoszony incompetens abusivus tych Dobr Haeres et Dominus, a potawum pretendowano po mnie, abym przeciw tymże Tranzakcyom czynił Manifest, do ktorych czynienia gdybym Prawa niemiał, czoby za walor moia miała onych reklamacya, Prawa moie arcy gruntowne bo naturalnie przez Sukcessya spadłe. Posessya zaś nigdy nie wątpliwa, gdyż od lat kilkudziesiąt zasiedziała, a przyznane komu odemnie Prawa czyż powinny mieć mieysce przed kim kognicyi swoiey, ile że Dobra Juribus Terrestribus zaszczycone chyba wiednych tylko Trybunałach y Ziemstwach, gdzie onym de lege forum competit iudem Posessor tyle lat zasiedziały, a potawum bezprawnie z Dobr wygnany, a ieżeli

Prawodawca złey był natury, too y dane odemnie Prawo iak y teraz Donationes zanieważne Uzna=
czą się, tak pariet identica ratione potym y dożywotnie y Summowe Ichmćm Panom Posseso=
rom odemnie służące, za nieważne Uznaczone będą. Podchlebia do czasu błyszczące nie iednemu
szczęście, iż Ja tylko ieden zły iestem niby przez popełniony grzech w uczynieniu Donacyi, a wszy=
stkim obiecuie faworyzować pomyślnie, wciągnowszy nie iednego w posłuszeństwa niewolą,
a tey podobno cięzki będzie wykup chyba z zapomnieniem Praw y zgubą Wolności, Prerogatywy
każdego Szlachcica obrzezney y swobodney, a ta się kroci postrachem ostatniey nie iednemu wyrwa=
nia fortunki; tandem y groźnie y kształtniey wprowadzony zapomina nie ieden o dziatkach,
że y te potrzebować będą swego Czasu wolności. Wziętemi są Dobra, ale mi Wolność iako żyiącemu
Człowiekowi oraz iako Szlachcicowi zostawiona. Urodzenie moie nie insze tylko Obywatela z Ante=
natow wrowności wychowanego. Tarczą Praw Koronnych iestem uzbroiony Charakterem Mini=
stra od Łaskawego ozdobiony Krola, zaś się przed całą Oyczyzną iak wszystkie opacznie obrone
Prawa, y wiaką mienią się podłość wszystkie Prerogatywy, Upadaią w swoim dostoieństwie
wszystkie subsellia, Stracie Ziemstw y Grodow dawna powaga, y ta obarczona czyli ustra=
szona iakowymiś pogrożek zamachem Kancellarye pod dependencyą nie swoich Starostow,
kiedy według zwyczaiu Praw Polskich iako wygnany iuż z Domu mego tułałem się po kilku na=
stu Grodach z zaniesieniem skargi moiey, użaleniem się złamanego bezpieczeństwa Szlacheckiego,
nieznalazłem przyzwoitey tam akceptacyi. y tak iako exul ex Patria choc porodowitych miey=
scach w Grodach. Stwa swego byłem nie przyięty, choc nie iestem Bannit, nie iestem infamis.
tylko, dobry rowny Wszystkim Szlachcic, a do tego Minister in Stallo swo maiący Activitatem ia=
ko drudzy. Gdybym co wykroczył przeciwo Krolowi przeciwo Rptey y przeciwko Kardynalnym Kro=
lestwa Prawom iako Minister iako Szlachcic Syn Oyczyzny skłoniłbym głowę pod karzącą ręką=
tey Matki, ktorąbym widział wzruszonych 3 Stanow, ale niezdradziłem w niczym Oyczyzny,
owszem przykładem Przodkow moich czyniłem więcey niż oni obiecali, przeciwo Krolowi dopieroż bar=
dziey, ktoremu przez wdzięczność zachowywałem posłuszeństwo, Crimen przeciwo Rptey chyba sint
allegant: / wtym popełniłem, że własne moie Dobro Ludziom zasłużonym w tey Rptey do sposo=
bnieyszych onęże oddałem Usług. Tandem wszystko mi wzięto nie tylko Processem nieskonwin=
kowanemu, ale nawet nikt Akcyi zemną niewszczynał. Przyrodzona mi iest dotkliwość, to nie zar=
kngi nie podobna, ! Szlachectwa niewyzułem się hoc manifestari licet; odbiera mi malevolo=
rum invidia a bardziey podobno praetextuosa Officia ku drugim wszystkie Fortune moią, wdzie=
ra się do moiey własności, a podobno wydzierami życie albo sposoby do niego zazdrośliwa nienawiść,
a Szlachcicowi Dobra odbieraią bez Prawa, Intraty Sekwestruią, Woyskiem Wioski napełniaią,

y wnich się Poddanym naprzykrzaiąc. czyż nie iest rzecz godziwa użalić się, zapłakać, y kołatać do Serc Braterskich, równość y Wolność kochaiących, powolnie ia Brat y Sługa WWiᵒ Panow do tych walecznych Serc JL, w których rządzi się wspaniałość Wolnego Urodzenia który wychowanego w równości wraz z oycem kochaiąc wdzięcznie mnie w szczęściu swobodnym żadney niepodległego wyniosłości, prosząc abyście to moie oświadczenie po Bratersku rozważyli y dobrotliwie przyięli, które naypierwey czynię przed Bogiem Naywyższym wszystkich Sędziow Sędzią. Manifestuię się przed całą Rptą która obszernym rządom tego Królestwa nadaie Prawa, Ja iednak trzymaiąc aequilibrium WWᶜ Szlachetnych Obywatelow w kondycye żyiących determinus absolutnego bez prawia niecierpieć, zas zasłużonym znakomite oddaie nadgrody; Ta na występnych surowe opisała kary, ta każdemu do ostatniey konwikcyi postanowiła gradum Juris. I do Ciebie Naypierwszy Rpltey Stanie Nyᵒ Myᵒ Krolu zanoszę żalenie moie; Jesteś Oycie Oyczyzny, poufale iako łaskawemu przystępnemu Syn Oycu składam skargi. Sprawiedliwości Naywyższego Sędziego Boga iest ci Nyᵒ Panie oddana w Moc Namiestnicza, a Panowanie Twoie okrutney nigdy nieznało Surowości, owszem w świątobliwym zachowaniu prawie, wygnany z Dobr iestem naiechany gwałtem, chociażbym nato zasłużył, dożyię żem Szlachcic ieszcze nie skonwinkowany, czyż godziło się z Domu Wypędzać? Ale łzy które przy zgwałconym wylewam Prawie niech wpadną w miłosierne y obfite dobroci morze, to iest serce twoie nieznaiące żadnego okrucieństwa, Niechay łaskawość Twoia dla wszystkich zmiesza zazdrości, pochodzącą do mnie Niewiem exquo demerito ludzką nienawiść. Nyᵒ Panie znam ia to dobrze, że maiąc Rząd Państwa Rpltey, rząd Państw swoich Dziedzicznych, niemożesz mieć tyle czasu, abyś przestrzegnął Sam wszystkie Jnteressa, ale gdybyś mi tę łaskę chciał uczynić, obaczyłbyś iak Maiestat twoy opacznymi złudzony relacyami; Dobroć Wspaniałego serca twego wydźwignęłaby mnie z straszniejszego nieszczęścia. Prześwietny Senacie Wespół Kolledzy moi Bracia, u Was szukam w nieszczęśliwym Praw upadku a na moiey wypełnionym osobie, Rady y pomocy, postanowiły Was Prawa in intermedio Ordine, znacie Urzędu swego powinność, która przy Oyczystych przykładach tyle Wam pewnie daie światłości, iż każdemu z Was Wolno domowić się o wolne swobody każdego Szlachcica, obezpieczeństwo równości o zniewagę kardynalnych Ustaw Królestwa Polskiego, nieszukamy parcyalności dla mey Osoby, albo iakowego zysku, bo dość z Łaski Boskiey miałem y z tey wielu udzielałem fortuny moiey, ale pamiętać potrzeba, iak są gwałtu początki na Prawa, iaki zaczyt superest Jmienia Wolności, y czego dalej spodziewać się równie Urodzeni maią, kiedy nullo Attentato processu wszystko mi zabrano, non de Consensu Rptey z Dobr Wygnano, przeciw którey gdybym co był wykroczył, słodkaby mi była niewola w takim kary y pokuty zostawać Jarzmie. Stanie Rycerski nadzieio uciekaiących się, do Ciebie wespoł Braci, z których ia

ieden w tobie nadzieię obroconą aequalitatis ac paritatis pokładam, y tobie te moie oddaię użalenia. Bog pierwszy niech sądzi myśli y serce moie widzący, ieżeli zrobiłem na zdradę lub zgubę Praw Oyczystych, ieżeli moiey wykonaney qua Minister niedotrzymałem przysięgi, y teraz nayszczegulniey dla odzyskania tey fortuny, ale szczerze ex nexu Conscientiae powtarzam y ostrzegam; giną Prawa, przytłumia się wolność, swobodney Wolności niepomyślna otucha. Odwołuię się na Straszny Straznego Sąd Boga, nietylko uczynki ale y myśli nawet rozstrząsaiącego. Oddałem Praw własności moiey in melius et Commodum Oyczyzny, przytłumiony iest opaczną nieprzyiaznych interpretacyą, ten zysk, ktory in usum Bellicum moi Bracia dawali, upokorzenie się powinne Maiestatowi przez skolligowanych moich za zuchwałość mi poczytane, wszystkie moie prozby, pokorny kroki, do tey nieszczęśliwey, w ktorey mnie teraz JO. JW W. M Wmć Panowie y Bracia widzicie, przyprowadziły sytuacyi, owa Prerogatywa Wolnego Szlachcica zamieniona w ostatnią niewolę, y dla każdego w wary pożytecznie pamiętną przestrogę, oddaliła mnie ta Cyrkumstancya od Dobr własney fortuny, ale mnie nigdy nieoddali od wrodzoney miłości Stanu Rycerskiego, od społeczności y zaszczytu rownego Szlachectwa, zostawiono mi tę śmiałość, że iawnie mogę użalić się przed Bracią swymi Prawem nieprzekonany Szlachcic, Minister nieodsądzony a Munere suo, wolnym y otwartym głosem proszę y supplikuię, abymi wierzyć, że cały moy postępek w tey okoliczności był zawsze w pokornych do Maiestatu prozbach zdawaiących się za medy dobrego y Sprawiedliwego Monarchy Wszystkich moich Nieprzyiacioł wszystkiemi sposobami starałem się tak przeiednać, aby przez tak gwałtowne rezolucye, początek niestał się zguby Prawa, a z Czasem y Wolności powszechney: a na ostatek. do Sprawiedliwych umysłow Wszystkich JO. JW. Wmć Panow w całey Rptey Prawem Koronnym zaszczyconych udaię się, poprzysięgaiąc, niech ginie Fortuna Moia a wraz choćby z nią y osoba moia, niech tylko Prawa w całości, Wolność swobodna, bespieczeństwo każdego Szlachcica zostaną, a przytym niech będzie rowność zachowana, wyniosłość przytłumiona, Ambicya zepchnięta, ktorey Krolestwo Polskie wolne nie cierpi; a dla mnie dość zysku, gdy znaydą kiedyś życzliwe moie dla Dobra Pospolitego Sentymenta, ktore do Braterskich Serc wiernie y szczerze podaię y przy nich zawieszam nieskazitelną ku Panu a Krolowi memu Wierność, y Oyczyznie miłość. Janusz Xżę Sanguszko Marszałek nadworny W. X. Litt. mpp. in parata Copia porrexit. Correxit Niemiera mpp. Locus Sigilli Castri illius. Lectum cum Copia per Oberski &c.

Remanifest na tenże Manifest przez Jmć Pana Kraiewskiego Instygatora Kor. do tegoż Grodu 1756. zaniesiony.

Actum in Curia Regia Varsaviensi Feria quarta post Dominicam Invocavit quadragesimalem proxima Anno Domini 1756.

Ad officium & Acta praesentia Castrensia Capitanealia Varsaviensia personaliter veniens Magnificus Joannes Chrisostomus Krajewski Instigator Regni eidem Officio & actis praesentibus Remanifestationem ac Manifestationem polonico idiomate scriptam manu eiusdem Magnifici propria subscriptam obtulit Tenoris sequentis: Stanąwszy przed Aktami Grodzkiemi Warszawskiemi osobiście Wyż Imć Pan Jan Chryzostom Krajewski Instygator Kor. z obowiązku Urzędu swego przy powadze Konstytucyi Kor. dla całości Praw Ordynacyi Ostrogskiey służących, nie tylko z pogorszonych Wiadomości o mniemaiącym tak Nmu Maiestatowi, iako tez y całey Rptey wbrew tylu Konstytucyi uczynionym w Grodzie tymże Warszawskim feria Quinta Magnae Coenae Domini Roku przeszłego przez JO. Xcia Janusza Alexandra na Białym Kowlu, Smolanach Lubartowicza Sanguszka Marszałka Nadwornego WeXe Litte Manifescie, ale tez ex plena & sufficienti na Kommissyi Dubienskiey o arandowaniu Dobr Ordynackich Informatione, nanieprzyzwoity Manifest de Actu supra wyrażony tegoż JO. Xcia Marszałka, w ktorym to niby nayprzyncypalnieysze żalu wzbudzaiące do Skarżenia się wziąwszy motiva, iż nayprzod Ordynacyi Ostrogskiey bydz niepowinno, że Mu Dobra iakoby własne Dziedziczne odebrano gwałtownie, a ztąd upadaiącą przeczuwaiąc wolność, y inne tym podobne exklamacye, asseweracye iako że Prawa Oyczyste gwałt cierpią, wolność violatur, Stan Rycerski vim patitur, ad motum prawie Civilem concitando poczynił, więc aby tak szkodliwie postacią żalu ukryte Remonstracye, choc pierwsza myśla od kogo przyszłe niebyły, teraznieyszym każdemu do wiadomości obiaśnia Remanifestum. A wszakże JO. Xżę Marszałek Nadworny Sam będąc Wolnego Narodu Pielęgnowany Zasługami y Cnotami Przodkow swoich też same Prawa sacro sancte obserwujących y Łaską Nm Pana sobie powierzoną wsparty przy władzy Dobr Rządom Rptey podległych, tylko Konstytucyami ubespieczonych, z samey tylko szczodrobliwości y Dobroci teyże z 3. Stanow złożoney Rptey przez czas niemały ciesziony, miasto powinney wdzięczności, Sam nieprzyzwoity ważył się uczynić krok. Jeżeli JO. Xżę Marszałek Nadworny Ordynacyi Ostrogskiey Niechciał znać y wierzyć za Ordynacyą, lubo od przywłaszczoney Possessyi na tylu wydanych Prawach wszafunku Dobr mieniłci bydź Ordynatem, to należy przypomnieć Konstytucyą 1609. ktora Rpta nigdy S.P. JO. Xciu Ostrogskiemu Kasztelanowi Krakowskiemu Ordynacyą uczynić pozwoliła et pro perpetua & nunquam in posterum abroganda Lege postanowiła, a według tey Konstytucyi podanie do Akt Trybunalskich Ordynacyi od pierwszego fundatora 1618. nastąpione; Druga Konstytucya 1624 aby 600 Ludzi Prawem wOr=

-dynacyi naznaczonych do Obrony Ukrainy należało. Trzecią Konstytucyą oleyże Milicyi 1627. Czwartą 1628 Similiter oleyże Milicyi; Piątą Konstytucya 1635 sub titulo Kwarty że du- dzie Ordynacyi Ostrogskiey z Woyskiem Kwarcianym do Obrony Ukrainy obroceni bydź powinni. Szostą Konstytucya 1661. Siodmą 1673. y Osmą na ostatku 1677. Accessową pozostey Linii męskiey Xiąt Ostrogskich ktoby miał Sukcedować następioną. Po tych Konstytucyach zapatrzyć się należy na Dekreta Seymowe, Konsyderować Administracye od Nych Krolow An- tecessorow JKommissye podobne tey ostatniey Dubieńskiey expedyowane y wydane przytym Dekreta Trybunalskie, Ziemskie, y Grodzkie, Konsensa na Dobra Ordynackie z Obowiązkiem służby woienney Rptey przez niegdy JO. Xcia Pawła Sanguszka Marszałka Wo WXLitto Oyca, virtute pozwoloney od No Augusta IIo nad tęż Ordynacyą Administracyi tudzież y samego te- goż JO. Xcia Marszałka ad praesens Nadwornego Litte Syna dissimulante Republica do Aktu Tranzakcyi Kolbuszowskich y Donacyi Sandomirskich dawane, nadto Podpisy na Seymik Konwokacyi Tegoż JO. Xcia Marszałka uzurpuiącym przez Siebie samego tytułem Ordyna- ta Ostrogskiego, przytym Ograniczenia nie dawne Dobr Ordynackich, y inne niezliczone Tran- zakcye, wyraznie Ordynacyą Ostrogską twierdzą y piszą; Czyli się zatym godziło Ministrowi wiadomość Praw Oyczystych maiącemu Autentycznie wyrazić, że Ordynacyi Ostrogskiey bydź niepowinno. Nadaremnie wspomniona Komplanacya JO. Xiężny Teofili. Powagą No Krola Jana IIIo stwierdzona, bo ta prawda Ordynacyi Ostrogskiey bynaymniey nienaruszyła, dopiero niewniosła. Wszak za podobną tegoż No Krola medyacyą do życia prowentami dysponowała, a przecież dotąd wnienaruszoney zostaie porze, a co nayważnieysza że też Sama JO. Xna Teofila po wyż wyrażoney Komplanacyi przywłaszczaiąc Sobie Ordynacyą Ostrogską Dobra służbie Woienney Rptey podległe, nie innym tylko wyraznie Ordynackim Prawem wielu nadawa- ła, iako na Kommissyi Dubieńskiey z komportowanych Praw Oryginalnych y Dyspozycyi rę- ką własną podpisanych pokazało się. Trzeba się tedy lepiey było rozpatrzyć w tych wszystkich Prawach y Tranzakcyach wspomnionego No Krola, iakowe przed wniściem swoim na Tron Polski będąc Opiekunem Ordynacyi Ostrogskiey czynił dyspozycye, ktorymi na Kommissyi Dubieńskiey liczni Dobr z Obowiązkiem służby Woienney Rptey zaszczycali się Possessorowie, y temiż wszystkie Grody do ktorych Juryzdykcyi Ordynacya Ostrogska należy napełnione. Na- to wszystko niemważaiąc JO. Xże Marszałek Nadworny od niemiciąc w Sobie postać y w Ordynacyi naturę skarżąc się o gwałtowne odebranie fortuny, niebędące Prawem skonwinkowa- nym, niech tu Każdy niesprawiedliwego żalu uważy przyczynę, a niech zaraz y na rygor w Ordy- nacyi Ostrogskiey wyrażony zapatrzy się, coza myśli, y intencya świątobliwa Pierwszego fun- datora była to dołożyć y mocno ostrzedz a to na fundamencie wyrażonego Punktu Konstytucyi

o niealienowanie Dobr Ordynacyi Ostrogskiey iż ieżeliby większey części Ordynacya Ostrogska alie=
enowana była. Prawo Ordynat traci, y od Ordynacyi odpadać powinien; a ieżeli to Prawo napisane
dla Ordynatow, daleko ta wina ściąga się bardziey do nienależytego Possessora. Kto tekst iest ciemny m zetego
niemiał wyczytać, że pierwszy Fundator w Protekcyą y Władzą oddał Ordynacyą Ostrogską Nyżm Mo=
narchom Polskim. Otoż przyznać należy a niepraecznie rozstrzygać że na dobrym fundamencie J.K.M.
idąc chwalebnym torem y przykładem Nayśl. Antecessow swoich protekcyonalną Władzą rozdzie=
loną na części Ordynacyą Kommissyi do Całości przyprowadzić chciał, niepościągnął się nikt do Ja=
rosławia, Tarnowa, Wiśnicza, Opatowa, y innych Dobr od Ordynacyi Ostrogskiey excypowanych
wyjawiona grzechu Okazya, że się sądu pierwey spodziewano, ale kiedy Prawodawca Ordyna=
cyi wsparty pomienioną Konstytucyą to przepisał, zabiegaiąc w Czasie iakowey alienacyi dal=
szey, słowa są w Ordynacyi, bez żadnych Processow odpadać od Possessyi powinien, toć sprawiedliwa
dla ziednoczenia z Administracyą wypadła Kommissya. Nietrzeba się domagać Sądu, ani chlu=
bić, że Tranzakcyi bezprawnych odstąpić dla uyścia kary życzyno, bo by przez samą sprawiedli=
wość trudno było uniknąć. Wystawia na Widok JO. Xżę dla większey animozyi Wolnego Na=
rodu przenikaiącą każdego zgubę wolności, chwalebna była była myśl, y Ministrowi przystoi=
ła, ale ktoż prędzey zgubić ią może, iako ten co iey nad miarę Prawami ustanowionymi za=
żywa. Ktoż nieprzyzna że daleko więcey JO. Xżę Marszałek Nadworny Litt. niż Stany Rptey
przywłaszczył sobie wolności. N. Krolowi na Remonstracye Posłow Ziemskich y Trybunalskich
Sędziec przy zaniechionych ledwie nie od wszystkich Wdztw y Powiatow Manifestach niemiało
się godzić (iako wyraża:) myślić y żądać Rady Senatu wiedząc pod Panowaniem swoim czynio=
ne bezprawia oczywiste; a iako JO. Xciu Marszałkowi wolno było trzymać bez wszelkiego
fundamentu Ordynacyą Ostrogską, wolno było pretextem udzielenia y niezatowania chleba,
zapomniawszy że to Chleb y fortuna Cudza, a prawem y opisem Ordynacyi samey ściśnie za=
kazana, do kilku Milionow zaciągnąć długu, czyli oznaczney części przypisać y prawie Całą
Ordynacyą inonerować, a potym niesłychanym od początku Wolności Polskiey zwyczaiem prze=
dać, y oni Konstytucyi zgodą 3. Stanow Rptey napisanych złamać y zgluzować, wolno ieszcze
na ostatek nie Manifestem ale bardziey Proiektem szkodliwym pokoy wewnętrzny pod słodkim Pa=
nowaniem N. Krola Wszystkie czasy dawniey za Antecessorow Jego szczęśliwie Ciągłością lat
przewyższaiący nieuważaiąc na Konstytucyą 1699. wzruszać y Stan Rycerski animować, z tych
wyraznych Serce każdego przeniknąć należących racyi, w ogólności dla wszystkich, w szczegulno=
ści dla każdego gdzie o Całości Praw złamanych y Publiczną idzie Krzywdę, sprawiedliwe y iasne na
zarzuty JO. Xcia Marszałka uczyniwszy dowody tenże Pan Instygator Kor. iako funkcya Jego

powinnoma mieć chce Solennie przy Manifestacyi Remanifestuie się, obiecuiąc prawnie wszędzie należytym czynić y do należytego przyprowadzić zakończenia, salva Manifestationis praesentis auctione et Melioratione in Robore servata. Jan Chryzostom Kraiewski Instygator kor. mpp.

Reflexie na Remanifest Ostatni.

1º. Konstytucyi niemasz żadney, któraby służyć mogła do całości Praw Ordynacyi Ostrogskiey, ponieważ cały ten Interess Ordynacyi Konstytucya 1677 Recessem zawiesiła Rzpta, y tak wszystkie Konstytucye y dyspozycye in ante rozpoczęte końca około tego nie wzięły, ale wszystko to pendet od Rezolucyi i Rptey, która zcab Aº 1677 na tak wiele mowach o tey Materyi non inter rezoluta, lubo zawsze w Rząd iey Jure Sanguinis idący Successores do tey Possessyi absq minima oppositione cujusquam brali się iako y Xżę Starosta Sandomirski; ani oto redarguebantur de peccato, toć y ta kiedy się tak podoba nazywać tollerantia do tych czas Juris naturalis do Dobr Ostrogskich pokazuie, że ie Rpta uznała bydź zawsze za Dobra Dziedziczne et Juri Sanguinis obnoxia, tanti temporis Silentio, pokazuiąc że iey się nigdy ta Ordynacya nie podobała z wielu miar. y nie ma się z czego podobać cale. 2º Xżę Sanguszko Marszałek Nadworny W. X. Litt. ieżeli iako Remanifest niesie z dobroci y rozdrobliwości Rptey był przy Władzy Dobr Ostrogskich Konserwowany, toć nie mogł od nich amoveri, chyba przez tęż samę Rptą, która wyraźnie przez Konstytucyą Recessową tę Materyą do Seymu relegowała.

3º Konstytucya 1609. pro perpetua et nunquam abroganda Lege Ordynacyi pozwalaiąca pozniejszą Konstytucyą Recessową 1677 iest zawieszona, toż samo o wszystkich, które nastąpiły Actus in Antecessum tey Recessowey dyspozycyi mowić należy iakoto 1618 podanie Ordynacyi do Akt Trybunalskich, 1624. o Ludziach 600, 1627, 1628 o teyże Milicyi, 1638 o tymże, ponieważ te wszystkie ostatnią Recessową Konstytucyą 1677 zawieszaiącą cały ten Interess poprzedziły, y do Seymu rzecz cała odłożona została. Actus także które allegantur, iakoto Dekreta Seymowe, Dekreta Trybunalskie iako antecedanee przed Recessem 1677 pozachodziły tymże Recessem zatamowane y zagrodzone. Ani też mowić można, że ten Recess tylko się tycze kwestyi kto ma być Possessorem Linea masculina deficiente, bo w tym Recess non distinguit, gdzie zaś Lex non distinguit, nec Nos distinguere debemus. ile że ta Konstytucya Recessowa generalnie sonat o Interessie Ordynacyi Ostrogskiey, która w sobie nie tylko pugnantia, ale y repugnantia Rptey zamyka.

5º Pozwolenie dane w Ordynacyi Zamoyskiey które allegatur non quadrat ad casum po approbacyi bowiem Ordynacyi Zamoyskiey, żaden expost nie zaszedł Recess dyspozycye y intress iey tamuiący zawieszaiący do Seymu tak, jako zachodzi na Interess Ordynacyi Ostrogskiey.

6° Na Oyca Xcia Marszałka wyszła ex post administracya, ale to było sub minorennitate tegoż Xcia, ktory potym przyszedłszy do lat. Jure Sangvinis ex Capite Matki swoiey Siostry Xtwa Sandomirskiego te Dobra w Dukcessyą wziął, ani na niego żadna administracya nie wyszła, trzymał ie iako swoie własne absq minima kogożkolwiek oppositione, a żyli wszyscy, ktorzy iako Oycu iego się poczeli opponować, tak y Jemu opponować się mogli, gdyby byli postrzegli defectum Juris Jego. 7° Actus Possessorow, ktorzy się za Ordynatow gesserunt nihil concludunt, poki nad Recessem swoim Rpta in plenis Ordinibus no interloquetur.

8° Napisano w Ordynacyi, iż ipso facto ipso Jure cadere debet ad Possessyi, ktoby iey opisaniu przestąpił, ale to przed Recessową konstytucyą było, po ktorey samego Seymu moc iest rezolwować Negotium, Remonstracya zaś Posłow, Manifesty Wtw, Rady Senatorow mogą sternere viam do Seymowey rezolucyi, ale nie dadzą Seymową rezolucyą, Jus zaś Naturæ każdemu conservari powinno firmum & Constans, poki de alio Jure clare non Constiterit, wszakże Xżna Teofila Jure Naturæ trzymała na ten czas te Dobra, kiedy ta konstytucya Recessowa stawała.

9° Na ostatek iest wiele Praw in Volumine Legum napisanych, nominatim Pacta Hadziackie dosyć obszernie, a przecież to Prawo nikt nie ma za Prawo ex quo alius nastąpił rerum Status, przez co to nie dawało się być ex re Rpcæ, wisi aparitate rationis concludendo w tym Interessie Ostrogskim a mianowicie Recessem zatamowanym y zagrodzonym, luto na tamte Pacta Hadziackie żaden Recess nie zaszedł, a przecież nikt ich za Prawo nie ma, y Starostwo Lubomlskie do tych czas iest Starostwem.

Rescriptum S. R. M., quo Administratio & Commissio ad Bona Ostrog et Dubno ex minori Cancellaria Regni Expedit, tum quævis aliæ Transactiones eo rese regulantes Cassantur, & pro insubsistentibus declarantur Varsaviæ 16 Maii 1758. expeditum. Augustus III.

Significamus &. Quia Nos post suscepta Regni Gubernacula, cum plus felicitati Publicæ, quam Nostræ studeremus, volumus ut et in particulari, unus quisq Civis Sentiat Nos esse Dnum et Communem universorum Patrem. Quare cum ex variis Palatinatibus Nobilitas juncta Senatoribus, per remonstrationes suas Nos commovisset, ut contra Mcum Janussium Ducem Sanguszko Mareschalcum Curiæ Magni Ducatus Lithuaniæ procederemus vix Animum Nrum ad petita Eorum defleximus. Dismembratio Bonorum Ostrog Transactionibus Variis facta, non expectata decisione Statuum Regni, quam Sibi sola Rpca definitivam decreverat Recessu Comitiorum Regni Anni millesimi Sexcentesimi Septuagesimi septima ita delarante, occasionem dederat Nobilitati Numerosas querelas Nobis exponere.

et qua dismembratione particulari Bonorum Ostrog facta, privari Remcam militia Sexcentorum Hominum facile posse, exindeq quod grata memoriæ Mficus olim Janussius Dux in Ostrog pro Rpcæ servitio sumptibus suis conservandam constituerat, et quod Ordines Regni variis Constitutionibus corroboraverunt, Jureq suo usi sunt, et quod decisioni Suæ Rpcæ reliquerat, hoc totum vere vi prætactarum Transactionum Kolbusoviensium /: si subsisterent :/ videbatur, sed quoniam nunc ex Relatione Dignitariorum Nrûm Ministrorumq Status Nobis constant, Mfici Janussii Ducis Sanguszko Mareschalci non aliam esse mentem, nisi ut sine ulla intermissione Militia hæc Sexcentorum Hominum pro usibus Rpcæ conservetur, eoq Jure adire Possessionem Bonorum Ostrog, qualiter ante Transactiones Kolbusoviæ factas possidebat, expetit Legibusq Regni et manutentioni Sexcentorum Hominum Militiæ nunquam contrariam fore declarat: Idcirco præsentibus Instrumentum Administrationis ex Cancellaria Nrâ subdata die secunda Novembris, Anno 1758., ipsamq Administrationem nec non Commissionem Dubnensem seorsive de eadem data ex Cancellaria itidem expeditam, actusq omnes vigore prætactorum Instrumentorum emanatos et subsecutos Cassamus, annihilamus, et pro insubsistentibus declaramus, ulteriorem Jurisdictionem á data præsentis Instrumenti Mfcis et Gñis Administratoribus et Commissariis Nrîs interdicimus, eamque totaliter absorbemus, et ut Bona Dubno, Ostrog et alia in administrationis et Commissionis Instrumentis specificata, in quinq Septimanis ab Actu insinuationis hujusce Rescripti Nri ad Possessionem tranquillam Mfci Janussii Ducis Sanguszko Mareschalci Nri Curiæ Magni Ducatus, prout ante præfata Instrumenta, eadem Bona tenuerat, indilate redeant, neq amplius Mfci Administratores ad Proventus horum Bonorum ab insinuatione præsentis Instrumenti sese implicent, mandamus, præsentibusque declaramus, ac in Possessionem Mfcum Janussium ducem Sanguszko, absq ulteriori ad Nos recursu et aliqua dilatione restituimus. Quod vero tangit Jus petitorium ad decisionem Statuum Rpcæ totum negotium hac in parte remittimus. Ut vero sinistris insinuationibus obviet. quod per Instrumentum hoc Administrationis labefactata possessio Nobilium tot Legibus vallata, et quod nonnisi Judicium competens privare Nobiles Bonis decreto suo possit, solenniter declaramus Nos semper alienos esse et fuisse, aliquid de Prerogativa è Legibus Rpcæ detrahere velle, imo semper cordi Nro inhærere, Legum injuriam pro Nostra semper reputare. Hæc omnia ut ad omnium Notitiam perveniant, Manu Nrâ subscripsimus & tum ad Acta quævis Publica ingrossari permisimus. Datum Varsaviæ die ut supra. Augustus Rex. Locus Sigilli maioris Regni. Adalbertus Rakowski Sigillator Terræ Vizenensis, Sigilli Maioris Rpcæ Secretarius manu propria.

ANNUS 1755.

Literæ ad Præ Nblēm Magistratum Thorunensem in negotio Domini Franki ab Illmo Supremo Rñi Cancellario die 12ᵒ Januariis 1755ᵒ Anno Scriptæ.

Literis non ita pridem ad Præ Nbles Dominationes Vestras scriptis emisse commendaveram omni meliori modo in negotio derelictæ Substantiæ Dultkiewiczianæ præstandam diligentiam, cum itaq̃ denuo per Dõum Franki Doctorem Medicinæ, et prout asserit, proximum Consuccessorem eveniat commoditas insinuandi dicti negotii; propterea Convenio Prænobiles Dominationes Vestras intimando ipsis ante omnia, et quantocius ad memoratam Substantiam designentur juxta obloquentiam Juris sufficientes obeundi muneris quasi Curatores, ne iis deficientibus, idimet Prænobiles Dominationes Vestræ incurrant responsionem inconvenienter gestæ Tutelæ, atq̃ ex conscripto per eosdem fideliter Inventario, valeat perfici ulterior dispositio, et vel maximè ratione mercium, quæ subeunt corruptioni, et exigende Successoribus damnum causare possent, si aliquomodo diventitio earundem foret impedita; his itaq̃ pro omni Justitia et equitate premissis ad decidendam legalitatem Jurium à Consuccessoribus demonstrandorum sine quibusvis dilationibus Prænobiles Dominationes Vræ accedere non intermittent. Quod iterum ac singulariter commendans, maneo solita propensione Konsciis et die anno quibus supra.

Responsum à Prænobili Magistratu Thorunensi Illmo Supremo Rñi Cancellario Thorunio 17. Januarii 1755ᵒ datum.

Illustrissime etc. Literas Illmæ Excellentiæ Vræ 12. et anni currentis in favorem Dñi Franki Medicinæ Doctoris, et prouti asserit, Consuccessoris hæreditatis Dultkiewiczianæ, ad nos gratiose exaratas, rectè per eundem accepimus; ad quas in vim debiti responsi Illmæ Excellæ Vræ pro obsequii Nri ratione insinuamus, Nos; quam primum Inventarium dictæ hæreditatis fuerit confectum, indeq̃ constiterit qualis et quanta deducta ære alieno dabitur hæreditas, omnimodam præfato Dño Franki facilitatem præstituros esse, facta tamen prius eiusq̃ prout et Cetrorum Cohæredum legitimatione, quinam de Jure proximiores fuerint.

Quod vero administrationem prædictæ hæreditatis attinet, non intermittimus ea conscientiose observare, quæ immemorabilem praxim et consvetudinem, tam apud Nos, quam reliquas Civitates Terrarum Prussiæ Maiores usitata sunt. De reliquo pretiosæ Illmæ Excellæ Vræ Gratiæ Nos unà cum Juribus Nris enixe Commendamus, profundo Venerationis Cultu manentes Thorunii die ut Supra.

Literæ ab eodem Illmo Supremo Rni Cancellario ad Eundem Præ Nblem Magistratum Thorunensem in eadem Materia Konsciis die 20e Januarii 1755e Scriptæ.

Negotium ex Interesse derelictæ Substantiæ Dutkiewicianæ pullulans, jam aliquoties Prænobilibus Dominationibus Vri per me insinuatum, quatenus pro omni Justitia ac æquitate juxta obloquentiam Jurium ac Prærogativarum circa similes casus practicatarum quantocius sopiri queat, cum denuo a Dno Giller Secretario Civitatensi habeam sibi Commendatum, ac insimul remonstrationem cum querimonia expositam, Qualiter Causa derelictæ Substantiæ ac conficiendi per designandos Tutores Inventarii per quosdam tam e gremio Concivium atq Consuccessorum Dutkiewicianorum sumatur pro Causa seu Interesse Religionis, propterea Præ Nbles Dnes Vrâs præsentibus conveniendas esse volo, et prout suppono easdem minime præjudicare Religioni, ita enixe Conveniendo, ut divenditis quibusvis corruptibilibus mercibus, perficienda ea tantummodo curent, quæ decenter servata Jurium observantia indigitat. utq Tutores ad conscribendum Inventarium sint viri bonæ famæ Sufficiens pignus habentes, ac gerendi Muneris gnari, ne eorum aliquomodo commissi defectus totum Magistratum Præ Nobilium Dominationum Vrum afficiant. Convenio itidem Literis meis distinctis tam Dnum Czarnecki Consulem, quam etiam et Dnum Maryanski, meliorem fidem in curando ac manutenendo Communi Bono, tam quorumvis Creditorum quam etiam Uniuscujusq Consuccessoris legitime succedendi incutiendo opinionem. de cætero cuncta prospera vovens maneo Konsciis die ut Supra. P.S. Convenientem rem puto, ut præclusa omni mora, Inventarium rerum mobilium Conscribatur, cui Dnaones Vræ sine retardatione quantocius invigilent.

Literæ itidem ab Illmo Supremo Rni Cancellario ad Spectabilem Czarnecki Civem ac Consulem Thorunensem Konsciis die eadem ejusdem Scriptæ.

List Wmi 30. elapsi do mnie pisany odebrawszy, y Contenta onegoż zważywszy, pro Resolutione to wyrażam że Interes po Szlachetnym Dutkiewiczu pozostałey Substancyi, iako w niczym niepowinien afficere Religii Katolickiey, tak y niespodziewam się, ażeby w kim znaleźć się

mogła takowa temeritas, tżący intwen Substancyi a Causa Religionis całe dalki, w którym ante omnia Magistrat powinien to czynic, co mu Prawa, Prerogatywy, y zdawna praktykowane effectus w podobnychże okolicznościach pozwalaią, na co y ja sam pro Munere meo wzgląd maiąc osobliwszy ali quoties zaleciłem Szlachetnemu Magistratowi, ażeby áte o= mnia przystąpił do naznaczenia Opiekunow, ktorzyby nietylko dobrą stawą byli za= szczyceni, w obrządkach włożoney na Siebie funkcyi umieiętni, ale y podług Inwentarza spisanego Substancyi całey Dutkiewiczowskiey sufficiens pignus względem dania zniey= ze rachunku maiący, zleciłem oraz y to, ażeby wszelki Towar korrupcyi podległy, lub do ze= psucia prędki niodwłocznie był przedany. Co wszystko in emolumentum tak kredytorow ia= ko y Sukcessorow dzieie się, ktorych cum tempore legalitatem succedendi zważywszy Magistrat, nie wątpię, aby miał wczym przeciwko Prawu y słuszności excedere, niełrzeba zatym formować sobie takowey opinii, ażeby postępke Prawem pozwolony Magistratowi miał afficere Reli= gionem, y bardziey concurrere do iednomyślnego pro Justitia zdania, aniżeli bydź powodem do wzniecenia nienawiści circa Consultationes na Ratuszu, y implikować ad praemissa ta= kowe Osoby, ktorym ufacylitowanie Interessu minime incumbit. Gdyby miał w czym excedere Magistrat, znaydować się będę in Martio w Warszawie, y na tamtym mieyscu przy reassumpcyi Sądow Jo K Mci, mieć będę większą snadność Judicialiter etiam zabieżć iakowey kolwiek Inkonweniencyi ktoraby czyli samemu Wmu, czyli komu z konsukcesso= row dziać się, miała. In reliquo wszelkich od Pana Boga życzę pomyślności z zwykłą przychylnością zostawam w konekich etc. – PS. Dziwno mi y temu bardzo, że ma bydź za= kazane posłuszeństwo ludziom w Sklepie Dutkiewiczowskim przy Towarach pozostałym, za= czym chciey Wmć sam do tego concurrere, ażeby dla tym lepszego pożytku Konsukcessorow, ci ludzie wszelkie przyzwoite posłuszeństwo czynili.

List Mca Krakowa z racyi Dyrektora Szkoły Strzeleckiey do JWo Kanclerza Wo Koro 23o Ity: 1755o

Jako ad Conditorem Legum et Supremum Judicem recurrimus z uniżonymi prozbami Na= szymi do JWo Pana y Protektora. Nowa się tu wszczęła kontrowersya między 12u Mężami Szkoły Strzeleckiey, iest dawna Ordynacya y zwyczay approbowany Dekretem Sądow Jo Ko Mci Assessorskich, że co rocznie obieraią, primo Dyrektora ktory iest kollega nasz, á potym 12u Mężow, ktorych powinno bydź 6u z Kupcow, a 6u z Cechowych. Pan Żmudzinski opuściw= szy owoy Cech Kuśnierski do Kupieckiey Kongregacyi wpisał się, należało zaraz aby Cechowym mieysca ustąpił, ktorego za Wielkiemi Instancyami non praejudicando quidquam Decreto Sro Ro Mci utrzymaliśmy przy mieyscu ob spem zawakowania mieyśca Kupieckiego. Ten teraz

wyjednał sobie dwa Reskrypta J. K. M., nadto wydał Mandaty, zatamował electionem, y do-
tąd ta Szkoła Strzelecka bez porządku została, suplikuiemy o wielkie zdanie J. W. Pana y
Protektora, gdy iest w Ordynacyi J. K. M. dołożono non obstantibus Rescriptis porządek Szkoły
Strzeleckiey powinien bydź zachowany, iak mamy tę Szkołę rzadowac, gdyż ieżeli poydą in di-
ties, enervabuntur Cives, a innym otworzy się pole do zakłocenia. Co z głęboką adoracyą wyraziw-
szy, bydź się wyznawamy &.

Respons na tenże List od J. W. Pana Kanclerza W. Koronnego z Konskich Dnia 28. Stycznia 1755. dany.

Poniewasz Szlachetny Zmudzinski wpisawszy się do Kongregacyi Kupieckiey powinien był niewy-
włocznie Cechowym mieysca ustąpic, a nieustąpił, zaczym nierwazaiąc na te Reskrypta, które
mu były wydane nie tą Intencyą aby czynił zamieszanie w dobrym porządku Szkole Strzeleckiey
Prawami obwarowanym, ani na te Mandaty, któremi tak sobie samemu, iako y Stronie niepotrze-
bną, szkodę czynic zamyśla. Zalecam WMciom pro Authoritate mea, ażebyscie ad mentem Prawa y Or-
dynacyi Dekretem Sądu J. K. M. Assessorskiego stwierdzoney, przystąpili do uczynienia porządku
ex antiqua Praxi przyzwoitego, oraz wnoszącemu Litigia, tę ekiam uczynili reflexyą, że ieżeli persi-
stet w umyśle dalszey kłotni wprowadzania, będą expedyowane Revocatoriae wydanych in ante Reskry-
ptow, które in tantum by exequi należało, si quantum iakowego nieczynią praeiudicium. Te tedy zda-
nie moie pro Communi Bono wyraziwszy, reliqua skutecznemu WMciow pro Justitia & aequitate
staraniu powtornie zalecam zostaiąc propenso animo &.

Literae à Prae Nobili Magistratu Thorunensi ad Illmum Supremum Rni Cancellarium in Negotio delati cae Substantiae Dutkievitianae Thorunio die 8. Februarii 1755. directae.

Cum brevi temporis spatio Illmae Excellentiae Vrae negotiis Rnu saepius molesti fuerimus, jam
eandem interpellare nos propre pudet, sed ea est rerum Nrarum miseranda facies, & malevolo-
rum Ausus eo temeritatis procedunt, ut spe lucri ex turbidis rebus percipiendi semper novis
Artibus quieta movere non vereantur. Posteaquam enim Dominus Czarnecki Consul huius
Civitatis circa haereditatem Dutkievitianam ea molitus est injuste, quae Illmae Excellae Vrae
ex crebis anterioribus compellationibus Nris satis prospectarunt, nunc subsecuto post morbum
brevem Nri Collegae Catholici Dni Kiens obitu, idem Dissidens huius loci criminatur acsi hunc
veneno occidi Curavit, eamque ob causam obductionem defuncti propria sua Authoritate et
unilateraliter instituere praesumpsit, indiciis vero venefícii nullis inventis nihilominus
Catholicos contra reliquos Cives irritare, et sparso frequenti Sermone de Commissione qua-
dam praesenciatur inquem finem obtinenda animos perturbare studet. Quo factum est ut illa

obductione tetram suspitionem refutante Vidua defuncti cum non nullis, qui Civitati huic minus favent, tonsorem quendam ad peragendam demortui Corporis iteratam visionem culma huc requisiverint, quamvis et hic veneri. Cujus argument, ab hominibus comparati digna haud reperiri non diffesus sit. Praeterea Supra nominatus Dnus Consul Personas Status Equestris Consiliorum Suorum participes reddidit, id adhibita ope quorundam Spiritualium agens, ut majores ex Parte Status Equestris oriantur motus, qua propter vergente quadam ut in excidium vergente Commissione frequentes illorum audiuntur minae de his uti omni expectationi contrariis. Illmam Exllam Vram forsan haesitantem Dnus Doctor Franki, qui supra fatae obductioni interfuit, ut opinamur, iam in Residentia ejusdem existens, tanquam Testis osculatus, et omni exceptione maior, certiorem reddere potest, quae ex illo cognoscere, ut Illma Exlla Vra non sit gravatura, omni quod decet Cultu et observantia contendimus. Cum vero ex his technis tranquillitati internae hujus Civitatis maximum immineat periculum, non solum Muneris Nri debito satisfacientes de hisce ad Illmam Excellmam Vram deferimus, sed etiam pro Negotii gravitate observantissimé et instanter rogamus, dignetur eadem pro singulari, quae sua est in rebus gerendis dexteritate et prudentia, Nos benignissimé instruere, qua ratione his malorum Conatibus obviam ire possimus. Si igitur Illma Exlla Vra maximé Consilii esse reputet, ut Dno Czarnecki tanquam Auctori et pacis internae turbatori actionem intentemus, eo alacriores id amplexuri sumus, quo magis confidimus in Judicio Illmae Excellae Vrae tanquam aeterni Justitiae et Civitatum Servatoris, hanc expectandam esse suo tempore decisionem, qua tranquillitati et saluti hujus Civitatis in sera tempora optime prospiciatur. Quod superest Illmae Exllae Vrae Jurium Commodorumq Nrum incolumitatem, iterum iterumq observantissimé commendantes, Eidem perennia felicitatis nunquam interrumpendae incrementa apprecamur. Dabantur Thorunii die ut Supra. etc.

Literae á Prae Nobili Magistratu Elbingensi ad Illmum Supremum Rni Cancellarium intuitu Praedii Panklaviensis, Elbinga 8. februar. 1755. Scriptae.

Illmae Exllmae Vrae instans, uti ad Nos perlatum est, Varsaviam reditus, ibiq reassumenda proxime Judicia permoverunt Nos, ut circa litem ab Illmo Comite Dabski Castellano in Cuiavia Brestensi ratione Praedii Panklaviensis Civitati Elbingensi motam ad Tutelarem Illmae Excllae Vrae gratiam venerabundo iterum Cultu confugiendo Illmae Excellae Vrae adjacentes rationes pro avertenda Commissione humillime adductas maxima qua decet submissione insinuaremus. Quae quidem rationes quum Juribus, Privilegiis et Decretis Regiis innitantur, jucundissimum easundem Nobis pollicemur

effectum. Illmâm Excellmâm Vrâm submissi denuo Efflagitantes precibus, dignetur Eadem pro solito suo ergo miseram Civitatem hancce affectu saluti ejusdem benignissimè prospicere, ac circa futuram Judicialem Causæ hujus decisionem, Jura avita Commodaq Nra gratiosissime tueri, quo Civitas Elbingensis Territorio suo orbata, sumptibusq pro eiusmodi commissione ferendis prorsus impar, circa suam legitimam justis titulis partam, Juribus, Privilegiis et Decretis Regiis innisam ac per sæcula tutam Prædii Sylvæq Panklaviensis Possessionem indulgentissimè Conservetur. Novum hocce patrocinantis gratiæ documentum ab Illmâ Excellentia Vrâ Afflictissimæ Civitati exhibendum, devotissimis ad supremum Numen pro perpetim duratura Illmæ Excellæ Vræ incolumitate precibus, pariter ac quibusvis obstrictissimarum mentium obsequijs demereri Sedulo annitemur, profundissimo Venerationis Cultu manentes Elbingæ die ut Supra etc.

Literæ a Præ Nobili Magistratu Thorunensi intuitu evocationis eorundem per Mcâm Tucholka & Illmûm Dąbski Castellanum Brestensem Cujaviensem ad Tribunal Rni, ad Illmûm Supremum Rni Cancellarium Thorunio die 9e Februarii 1755o directæ.

Gravissimas Illmæ Excellentiæ Vræ Curas querelis Nrîs in opportuno forte tempore denuo interpellare omnino religioni duceremus, nisi continuæ eaq eventu periculosæ Civitatis hujus ad Forum Tribunalitium evocationes, vel invitos Nos, alia tamen ope destitutos ad Eandem pleno Venerationis Cultu Confugere cogerent; Siquidem inter alios non solum Mcûs Dnûs Tucholka Succamerarius Mariæburgensis in Causa granitiali inter Bona Orzechowo & Orzechowko, verumetiam Illmûs Dąbski Castellanus Brestensis Cujaviensis Sub prætextu aeri debiti cujusdam Octodecim Millium florenorum perverso in perniciem Nrâm Consilio ambo ad Tribunal Rni evocare Nos præsumpserunt, prouti Illmâ Excella Vrâ ex adiacenti utroq Statu Causæ prolixius perspicere dignabitur. Notorium equidem est, Nos inde ab accessione Nrâ ad Regnum, soli Regiæ Jurisdictioni subiectos, privilegiatumq illud forum, tam circa fundationem Tribunalis, quam etiam ex post innumeris passim Regni Constitutionibus; Provinciæ hujus Laudis Regiisq Decretis quam Sollennissimè Nobis reservatum determinatumq fuisse ita, ut ob notorietatem exemptionis Nrâe a Judicio Tribunalitio, nequidem cum exemptione fori ibidem comparere teneamur, attamen proh dolor! eo jam recedit Conditio Nrâ, ut haud raro ob qualescunq Causas ad incompetens illud forum evocemur; qui periculosus procedendi modus, cum in convulsionem Jurium Nrorum, Jurisdictionum Confusionem, summum deniq Nrûm præjudicium & Certissimum damnum tendat; Proinde ad Illmâm Excellmâm Vrâm ceu Jurium Maiestaticorum pariter ac Nostrorum

Immunitatum Zelosissimum Custodem convertimus, humillime rogando, dignetur Eadem media partim in Causa Lipskiana adhibita gratiosissime repetere, atq nonsolum sublimi sua authoritate disponere, et Mfcos Judigatores per literas, si ita placuerit, convenire, ut citra utrumq Terminum interveniant, Juraq Maiestatica et comprehensam in iisdem Jurisdictionem Regiam salvando, causas illas ab incompetenti foro avocandas, legitimo Judicio subiciant. In quibus omnibus cum non magis Civitatum periclitentur Privilegia, quam ipsorum Maiestaticorum Jurium plurimum intersit, eo certiori fiducia nitimur, Illmam Excellam Dnam pro innata sua aequitate, preces Nostras benigne Suscepturam, tandemq Ejus auxilio, potentissimum Regale Brachium fideles suos Subditos ex ejusmodi vexis clementissime erepturum, quoniam verendum omnino est, Civitatem hanc praetensionibus, processibusq iniustissimis hac perversa Nos lacessendi via, obrutum oppressumq iri, nisi maliciosa intentio propere irrita Cassaq reddatur. Qua spe dulcissima freti de reliquo post observantissimam Jurium, Privilegiorumq Nrorum Commendationem, ardentissimas concipimus preces, ut summum Numen Illmam Excellam Dnam Reipcae d. afflictis Omnibus quam diutissime salvam, sospitemq superesse jubeat. Dabantur Thorunii die ut supra.

Status Causae Dąbskianae.

Ao 1692. Illris et Mfca Ludovica Comitissa de Schileben, olim Illris et Mfci Casimiri Zawadzki Castellani Culmensis Consors steriliter relicta, summam Octodecim millium florenorum ad decennium in Camera Civitatis Thorunensis locavit, quae pro majori securitate Illri Dnae Creditrici in Bonis Civitatis Orzechowo, et Węgorzyn inscripta et inhypothecata est, hac tamen coditione, ut Eadem Illustris Domina Comitissa ipsa Bona Dnis Oeconomis Civitatis hujus mediante speciali Contractu locaverit, et Titulo Arendae concesserit intromiseritq, post factam vero Illri Dnae Creditrici vel ipsius legitimis Successoribus tam Summae Capitalis quam provisionum Annualium abinde provenientium, per sex florenos a singulis centum, exsolutionem, Bona eadem integra restitura, in eaq Civitatem reintromissura sit. Interim Illra Dna Comitissa ad secunda Vota cum Illri ac Mfco Działyński Palatinida Culmensi progressa, Eidem Marito suo ac Successoribus ejus legitimis, in Assistentia Parenti sui Illri et Mfci Theodori Comitis á Schlieben Palatini divoricae memoratam summam octodecim Millium florenorum in Camera Civitatis locatam, una cum provisione annuali, Jure dominio, Proprietateq, nihil pro se et Successoribus suis reservando, irrevocabili Donatione in Castro Chistburgensi coram Officio Castrensi Palatinatus Mariaeburgens.

die 2° Martii 1693° inscripsit, plenarieq́ in Personam prædicti Illis Mariti Sui et Ipsius Successorum incorporavit perpetuo & in ævum, data Eidem Illi Donatario suo et ipsius posteris plenaria facultate summas easdem tam Originalem quam et provisionalem á supra nominatis Debitoribus levandi, de levatis quietandi, et in suos suorumq́ successorum beneplacitos usus convertendi. Hancce donationem coram eodem Officio Castrensi Christburgensi subsecuta est submissio ex parte Illis et Mfcæ Donatricis in eadem assistentia Patris sui, Illo Marito suo facta, quippe qua sese suis cum Successoribus obligavit, Mfcos Fridericum natu majorem, Ernestum Sigismundum. et Joannem Vilhelmum Comites de Schieben fratres suos germanos, postquam competentiam Annorum de Jure ad habilitatem recognoscendorum Actuum Officiosorum præscriptam nacti fuerint, ad Acta quæcunq́ Regni Authentica statuendi, idq́ ab iis efficiendi, quatenus Ipsi Inscriptionem donatariam approbent, et confirment sub Vadio octodecim Millium florenorum in Casu non satisfactionis præmissorum ad solvendum succumbendo, et in se successores et Bona sua quævis libere assumpto nullis exceptionibus evadendo, sub suæ Suorumq́ Successorum totius Causæ amissione. Post expirium locationis decennii, seu præscripti Solutionis Termini, Illris et Mfcus Dzialynski suprafatam Summam ab Illri Consorte sua Sibi donatam, et á Camera Civitatis eidem debite renuntiatam levavit, eandemq́ Cameram de levata & percepta in Castro Christburgensi d. 4° octobris 1701. quietavit, Indemnitatemq́ modo de Jure firmissimo cavens omnimodam evictionem spopondit ac promisit, Intromissionemq́ Bonorumq́ Orzechowo et Migorzyn summa supradicta inoneratorum nemine contradicente præstitit. Tractu tandem temporis Illum Dzialynskiel Conjugum sterilites defunctorum Successores ex utraq́ parte de hæreditate imprimis Summa illa Octodecim millium florenorum disceptarunt, donec 1717 Complanatione inter se creta atq́ in Castro Christoburgen. Corroborata, sese mutuo ac invicem tam ratione Donationis super summam eandem per olim Illem et Mfcam Ludovicam de Schlieben Dzialynska Illi Marito suo factæ, quam intuitu cæterorum Mobilium quietarunt. Quibus sic legitime comparatis rebus et plus quam quinquaginta ab hinc annis á Camera Civitatis exsoluta Summa, nullaq́ interim á quopiam desuper facta Controversia, ex improviso accedit, quod 1753. Illis et Mfcus Dąbski Castellanus Bresteensis Cujaviensis Illis Eleonoræ Comitissæ de Schlieben, olim Illis et Mfci Joannis Wilhelmi Comitis de Schlieben Castellanidæ Livoniensis filiæ, olim Illis Ludovicæ Comitissæ de Schlieben primarum Nuptiarum Zawadzka, secundarum Dzialynska, filiastræ Germanæ, et nunc unicæ Successricis Maritus, Nblem Magistratum Thorunensem de Summa

illa octoginta Millium florenorum acti sibi ennumeranda, ad Judicia Terrestria Palatinatus Culmensis adcitavit, ubi tandem ex comparitione Utriusq Partis Subsecutum Decretum, ut po te quo Parti Citatæ videlicet Nobili Magistratui dilatio munimentorum ad Causam hanc spectantium ad futura Judicia Sua proxima concessa est, simulq injunctum ut tam Pars citata successores olim Illmi et Mgci Stanislai Działyński tanquam evictores suos, quam Pars Actorea Eosdem Successores pro Cognitione Transactionum, prout Parentem Eorum Mgcum Tuchol-ka Succamerarium Mariæburgensem pro eodem Termino conveniant & adcitent. juxta cujus Decreti Tenorem, Utraq Pars Citationem Sibi invicem & prædictis Successoribus Działyńskianis pro iisdem Judiciis Terrestribus porrigendam fecit. nihilominus tamen Illustris & Mgcus Dąbski nulla litis pendentiæ habita ratione, Nobilem Magistratum Thorunensem ad Judicia Tribunalitia Petricoviensia ceu incompetens Civitatis forum evocare sustinuit.

Status Causæ Tucholkianæ.

Bona Orzechowo ab Aº 1616. mediante Contraktu permutationis cum Gñô Valeriano Bystram inito, Civitatis Thorunensis propria, atq in hunc usq diem in pacifica di-ctæ Civitatis possessione fuere, sine ulla Controversia vel quæstione de Granicies bus, donec Illmus et Mgcus Dnus Tucholka Succamerarius Mariæburgensis suo, liberorumq Suorum ex Mgcâ Ludovica de Krzcowski susceptorum, ac Bonorum Orzechowko Modernorum Possessorum Nomine 1748º Magistratum totamq Communitatem Civitatis Thorunensis ratione acti convulsorum finium ad Judicia Terrestria Palatinatus Culmensis citari fecit, ubi etiam parte citata in primo Termino comparente feria Secunda post festum Sanctæ Hedvigis proxima, ceu in Causa quæ sine visione decidi haud posset, condescensio decreta fuit, ita ut Judicium in fundum Controversum condescendens ibidemq ad ductum Decreti omnia peragerat, quæ in ejus modi granialibus Controversiis Juris et praxeos sunt. Feria itaq Secunda post festum S.S. Trinitatis 1749. ceu Termino per Decretum Judicii Terrestris statuto, idem Judicium ex Mgcis Laurentio Ludovico Działowski Notario, et Francisco Ciborski atq Chrysostomo Browinski Assessoribus Terrestribus consistens, ad debitum locum condescendit, prævüsq Juris formalibus omnia et Singula juxta obloquentiam Decreti Terrestris summa fide expedivit eo tandem effectu, ut Actore vigore Juris correcti neq documentis, neq testibus quidquam probante Judicium ductu Partis citatæ in virtute possessionis suæ antiquissimæ et nunquam præpeditæ probabiliori adinvento, eundem ductum et fundos per Partem Actoream prætensos eidem Parti citatæ adjudicaret, sipationemq scopulorum in illo ductu decerneret. prout hæc omnia

in Decreto Condescensoriali fusius expressa inveniuntur. Quo minus tamen ripatio scopulorum perficeretur, obstitit Illus et Mcus Dnus Succamerarius hanc Causam ad Tribunal Petricoviense movens; Cui motioni quod Eus Plenipotens Civitatis non statim in termino Contradixit, sed potius in consultis Principalibus suis quodammodo acquiescere visus fuerit, Nobilis Magistratus Thorunensis pro Salvando Jure suo ac foro coram Judiciis Assessorialibus sibi unicé competenti solennem interposuit protestationem. Quod etiam factum est contra Visionem quandam ab Illo et Mco Dno Succamerario ex post privata authoritate in fundo controverso peractam, prouti hæc omnia ex documentis distinctius intelligi possunt. Tandem Illus et Mcus Dnus Tuchotka Civitatem Torunensem ad Judicia Regia Assessorialia feria Secunda post festum B. V. M. 1750. Citavit, ibidemque testante Citationis Contextu, non recedendo tamen á Foro Tribunalitio Cassationem Decreti Condescensorialis efficere, novamq Commissionem super inducere intendit; Cui intentioni Nobilis Magistratus ut obviam iret, Illo et Mco Dno Succamerario mandatum ad prædicta Judicia Regia 29. Julii eodem Ao poni fecit. Ao tandem 1753. Causam ipsiusmet Judiciis in Contumaciam acclamatam Illus et Mcus Succamerarius Arrestavit. Quo facto licet errorum suum ratione per se motæ Appellationis á Decreto Condescensoriali ad Tribunal Rni corrigere, Causamq coram Judicio Assessoriali prosequi velle videbatur, nihilominus iterato abagnito á se jam semel foro Civitati competenti, nulla habita ratione inscriptionis ex Actoratu Ipsiusmet in Regestro Judicii Sae Rae Mtis Assessorialis et hinc litis pendentiæ, imo facto per eundem coram Actis Kovalevienibus á modo dicto Judicio Recessu, nova quadam citatione Nobilm Magistratum Thorunensem ad Judicia Rni Tribunalitia feria 2a post festum Purificationis B. V. Mariæ proxima Ao 1753 incompetenter evocare præsumpsit. Ubi cum idem Magistratus Thorunensis non Comparuit, ut potè ad quod neguidem cum exceptione fori tenetur, Illus et Mcus Dnus Tuchotka primam Condemnationem obtinuit. E contrario posita secunda vice ex parte Nblis Magistratus Illi et Mco Tuchotka ad Judicia S. R. M. Citatione de 22 februarii 1753. videlicet intuitu iteratæ Ipsius illegalis evocationis, una cum inhibitione pœnali de lite in Judiciis Assessorialibus pendente nihil innovando, Causamq In Judicio Tribunalitio non promovendo, interpositaq desuper solennissima Protestatione, ex Actoratu Civitatis in Contumaciam per non sunt condemnata est ac arrestata d. 4 Septembr. 1754. Post hæc Illus et Mcus Succamerarius, nescit quo perverso Consilio Nbli Mgtui Thorunen secundam ad Tribunal Petricoviense die 27 Januarii Ai præsentis posuit Citationem acti pro ulteriori lucro et finali executione seu dijudicatione ratione non attentatæ Appellationis, inhærendoq Recessui á Judicio S. R. Mtis Assessoriali, per se actorem facto.

Literæ à Præ Nobili Magistratu Gedanensis ad Illmum Supremum Rñi Cancellarium intuitu binorum Rescriptorum Regiorum ad Eosdem ex promotione Reverendi in Christo Patris Episcopi Cujaviensis directorum. Gedano d. 21° februarii 1755° Scriptæ.

Illustrissime &. Pervenere ad nos Januario hujus Anni duo Rescripta Regia promovente Illmo Rndmo. et Excellmo Dño Episcopo Cujaviensi et Pomeraniæ ex Cancellaria Regni Maiori expedita. Unum ad Omnes Civitatis Ordines directum, agit de tollendo ligne Vecte, sive obstaculo ante biennium et quod excurrit, in fundo Civitatis prope Schottlandiam posito nec non de abroganda certa accisa, quam Incolæ Schottlandienses pro Mercibus, quas ex urbe exportant, solvere cœperant. Statim Contulimus, ut parest. Consilia de eo cum Cæteris Civitatis Ordinibus, habitaq in Commune deliberatione suia consueverint Ordines, ut S. R. M. Dño Nro Clmo nomine Ordinum exponeremus subjectissimé, tum connexa rebus, quorum meminit Rescriptum, Civitatis Jura, tum, quam proni et faciles sint Ordines ad præstanda in gratiam Illmi et Rdmi Dñi Episcopi, quæ, salvis modo iisdem Civitatis Juribus, præstari possunt. Altero Rescripto Nobilis Dñus Burgrabius Regius, qui illud Nobiscum communicavit, jubetur, ut D. Ernestum Augustum Bertling, Professorem Theologiæ in Civitatis Gymnasio et ad eadem Sanctissimæ Trinitatis Ministrum Augustanæ Confessionis primarium, quod in Ecclesiam Romanam injuriosa, imo blasphema in publicum protulerit, ab Officiis suis et ex Urbe pro Nos removendum curet. Rescripti hujus argumentum divulgare merito dubitavimus, nimirum juste metuentes, ne Animi Civium & Incolarum Urbis, quorum maxima pars Augustanæ Confessioni ad hæret, compertis, quæ postulantur non solum legitimo Juris Ordini et usitato Judicii processui in Omnibus causis hic observando per notissimos Tractatus Portorii olim cum D. Rege Stephano initos stabilito, sed etiam libertati Religionis, Cujus summam Augustana Confessio Continet, Sñum Regum Poloniæ Privilegiis et Cautionibus concessæ ac firmatæ adversissima, commoti et inquietiores redderentur, quod publicam Civitatis salutem et tranquillitatem in summum discrimen conjiceret. Ipsa enim Illma Exllа Vra probe novit et sub honorifica sua ante triennium in hac Urbe præsentia satis vidit, quid Vulgus in caussis etiam levioribus, ubi sibi periculum imminere credit, moliri, tentare & agere audeat. Unde facilis conjectura est, quantæ exorientur turbæ, si in momentiosissimo Religionis, quæ Conscientias Afficit, Negotio novi et sinistri quid multitudo Populi vel suspicandum haberet. Devotissimæ igitur erga S. R. M. fidei, et quæ pro Civitatis quiete publica Nobis incumbit, Curæ, quam Convenientissimum et maxime necessarium duximus, ut apud Eandem Maltem, quæ mandantur

contra Berlingium, modestissime deprecaremur, illum simul ad testimonium veritatis decenter excusando. Adsunt hic binæ istæ Informationum Literæ, quarum salutari remedio intra bimestre tempus ex præscripto supradictorum Tractuum Postorii uti Nobis licet; Mittimus ipsas ad Illmãm Excellãm Vrãm tanquam Tutorem ac Defensorem Jurium integerrimum moderationisq et pacis amantissimum, demisse rogantes, ut per pensa casum, quæ in illis amplius adductæ sunt, rationum gravitate, omnem hanc Causam ità Sibi commendatam habere velit, ut ad solidissimum & gratiosissimum Ipsius Suffragium Rex Serenissimus Clementissimè acquiescat, et Civitatem adversus ea, quæ ipsius Juribus tam Civilibus, quam ad liberum Religionis exercitium spectantibus, intentarentur noxia, tutam benignissime præstet. Quandocunq etiam occasio erit, ut justis accommodatissimisq Illmæ Exllæ Vræ persvasionibus Animus Illmi et Rdmi Dni Episcopi Cuiaviensis, mansvetudine alias et indulgentia valde Celebris, qui nunc non sine acerbo dolore Nrõ à Civitate tanti Præsulis reverentissima alienior esse videtur, in eandem proclivior et mitior effici possit, ne Illmã Exllã Vrã in id favorabilem dare gravetur operam, enixissimis oramus precibus. Eximium erit et ingens beneficium ac patrocinium, quo Illmã Excellã Vrã Civitatem dignabitur, in cujus vicem immortales debebuntur et dicentur laudes et gratiæ, omni observantiæ et paratissimorum Officiorum studio exsolvendæ. Multiplicamus Vota pro Illmæ Excellentiæ Vræ continua incolumitate et quavis alia prosperitate. Dabantur Gedani die ut Supra.

Pro Memoria Secretarii Civitatis Elbingensis intuitu Commissionis inter eandem Civitatem & Mfcam Dzbski Castellanum Brestensem Cuiavien. Illmõ Supr: Rni Cancellario porrectum.

Quando quidem in Causa inter Illmũm atq Excellmũm Dnũm Comitem Paulum à Lubranice Dzbski Castellanum Brestensem in Cuiavia ab una, et Civitatem Elblingensem ab altera parte coram Judiciis S. R. M. Assessorialibus hucdum Ventilata, Sylvamq Panklaviensem in Territorio Elbingensi sitam concernente Commissio decreta est, hujusq Decreti vigore prædictus Illmũs ac Excellmũs Dnũs Castellanũs a Lubranice Dzbski per magnum Commissariorum Numerum insinuavit, qui autem Commissarii sæpè memorato Illmo ac Excllmo Dno Castellano Consangvinitate, aliisq necessitudinis genere juncti, ideoq ob metuendum exinde Civitati præjudicium inadmissibiles sunt, idcirco Illmãm Excellãm Vrãm submissè Cliens Civitas Elbingensis humillimis efflagitat precibus, dignetur Illmã Excellã Vrã repetitis toties erga miseram Civitatem benevolentiæ ac favoris documentis illud ad hæc addere, ut ad gratiosissimum Illmæ Exllæ Vræ Mandatum

expeditio Decreti Commissionis tamdiu differatur, donec afflictissima Civitas Elbingensis reditibus Territorii Sui prorsus Carens eaque propter sumptibus pro tanta Commissione ferendis plane impar coram Judiciis S. R. M. Assessorialibus per Causarum Patronos Nomine Suo præfatam Causam ibidem tractantes rationes suas allegaverit, quare contra memoratos Commissarios ab Illmo ac Excellmo Dno Castellano Communicatos ob intercedens iisdem cum præfato Dno Castellano necessitudinis vinculum de partialitate merito suspectos excipiendi, totamq Commissionem humillime deprecandi necessitate prematur; siquidem vero Decreto Commissionis simul annexa est inhibitio, ut partes utræq ab usu fundi controversi abstineant, dolet quidem summopere Civitas Elbingensis, se excisione Signorum in dicta Sylva Panklaviensi tanquam actu Possessorio in Signum competenti Sibi Dominii modice hactenus exercito hac ratione privari, attamen pro obsequii Sui Obligatione inhibitionem hancce se religiose observaturam esse pollicetur, nihilominus hisce præcavet, ne tanquam infractio memorati Decreti consideratur, quando invita Civitate, Serenissimi in Borussia Regis Intendens Territorii Elbingensis, ligna quædam, quorum certa quoq mensura Custodi Sylvæ prædictæ pro annuo Salario assignata est imposterum quoq forsan excidere faciet.

Illmæ Excllæ Dnæ profundissimo Venerationis et Submissionis Cultu humillime deditus Servus.

Sigm Mich Sieffert Civitatis Elbing: Secrius.

Informatio In eodem Negotio ex parte Civitatis Elbingensis porrecta.

Constat Bonum seu ut potius hodie audit, Desertum Panklaviense iam tempore Crucigerorum Prædium ad Villam Lentz pertinens atq accessorium in agro, pratis, atq Sylva consistens fuisse, eiusq Colonos Censum qui possessionem et dominium involvit, hic annuatim Elbingæ et postea Mfcô Intendenti Serenissimi in Borussia Regis exsolvisse, et ipsummet hoc Prædium inclusive limitibus Civitatis Elbingensis contineri, non solum vetustissimum quoddam examen Testium de Aº 1511 Sigillo Civitatis Mariæburgensis Corroboratum, nec non antiquissima descriptio Granitierum Territorii Elbingensis Aº 1662. Consignata, et Innumera Signa Granitialia variaq ex illis Insigni Civitatis huius notata, sed etiam præprimis Privilegium Divi Casimiri Regis Poloniarum, quo Aº 1457. in remunerationem fidelissimorum Contra Crucigeros præstitorum Servitiorum Bona ista Terrestria, quibus Sylva Panklau cum Terminis suis pariter comprehenditur, Civitati huic assignavit, atq proprietarie concessit. Hujusq Privilegii interpretatio in notissimo illo Decreto Comitiali specialiter intuitu horum Bonorum Civitati motam post solennem revisionem et ocularem inspectionem Aº 1572. Sub divo Rege Sigismundo Augusto ex seriis Partium controversiis et ex Consilio Omnium Dnû Ordinum lata satis superq demonstrant.

Quæ interpretatio sicuti Authentica et a Principe ipso, qui fons & origo omnis Juris facta, exindeq Civitas hæc inquieta sua possessione proprietaria Prædii hujus plenarie confirmata atq stabilita est, ita etiam his Juribus innixa sæpé dictum Prædium cum agro, pratis, et Sylva sua inter aliorum Bonorum Omnium Civitati huic incorporatorum tanquam suum proprietarium et hæreditarium Bonum sine ulla interruptione in hoc usq tempus possedit et in quieta ejusdem possessione et usu fructu per trecentos ferè annos pacificé semper permansit, donec per paucis abhinc annis Illmi Bonorum Kadynensium Possessores, quamvis Ipsis haud incognitum fuerit, Prædii hujus pertinentis et accessorii ad villam Lenti intra fines Territorii et Bonorum Patrimonicorum Civitatis Elbingensis consistentem plenum dominium et Jus proprietatis ad civitatem Elbingensem Spectare, nihilominus id ipsum dominium et Jus proprietatis impugnando Sibiq argumentis licet omni prorsus fundamento Juris destitutis tribuendo, variis modis quietam hanc possessionem turbare et infestare præsumpserint. Quibus vero ex ingenio fictis impetitionibus uti Civitas Elbingensis ex Legum præscripto obviam eundo de Jure contradicere et contra Jus hac in re iniqué affectatum quam solenissime protestari studuit, ac Omnes interea ad hunc usq diem actus Possessorios in Prædio Panklau ejusq Sylva exercere, et annuos agri pratorumq hujus Prædii census, quos nunc Serenissima Aula Berolinensis percipit, levando, Custodem Sylvæ ponendo, domum pro habitaculo Ipsi servientem ibidem extruendo, et arbores ligna q hac in Sylva annuatim cædendo, et tam pro sustentatione Custodis Sylvæ, quam conservatione et reparatione domicilii ejusdem divendendo Juribus Dominii atq proprietatis omni modo prospicere nihil reliqui, ita etiam iustum suum titulum, bonam fidem et fundatissimam Suam ac antiquissimam Prædii Sylvæq Panklaviensis possessionem in Judiciis Regiis Assessorialibus, quando ex Beneplacito Illmæ Rlæ Srcæ Causa hæc iterum ad ventilationem strepitumq Juris ventura sit, multo evidentioribus ac irrefutabilibus argumentis documentisq comprobare ac demonstrare sedulo allaborabit.

Rationes pro avertenda Commissione inter Civitatem Elbingensem in Causa fundum Panklau concernente, ex parte Civitatis porrectæ.

1º Causa hæc non est gravitatis, quæ non partem aliquam fundi, sed totum fundum Panklau in controversiam ponit et á territorio Elbingensi rescindit, hinc non nisi est actio fundi seu vindicatio Boni illius Panklau, in qua Commissio locum non habet, quippe quæ Secundum Jura Terrarum Prussiæ fundamentalia in nulla alia Causa nisi Limitum et familiæ hærciscundæ decerni potest.

2º Civitas Elbingensis fundum Panklau una cum reliquis Bonis ad Arcem quondam Elbingensem pertinentibus ex donatione D. Regis Casimiri de Aº 1457. per trecentos iam Annos non interrupté unquam possedit, actusq omnes Possessorios, cædendo ligna in Sylva, exigendoq census de agro et pratis

Panklavienses, palam et libere exercent, quæ quidem per tempus plus quam immemoriale possessio, et inde fluens longissimi temporis præscriptio secundum omnia Jura tam peregrina quam domestica Canonica et Civilia Omnes adversæ partis excludit actiones et persecutiones, plenumq; et indubitatum prorsus Civitati Jus tribuit, et dominium.

3º Civitas Elbingensis à Divo Rege Sigismundo Augusto Aº 1572. per Decretum ex Serüs Partium Controversii ad Relationem D.D. Revisorum, Omnium Ordinum Consensu, in fundamento Constitutionis de Bonis nullo Jure ademptis latum, circa possessionem Dicti Panklau inter alia Bona fuit conservata, Cui quidem Decreto Comitiali inserta simul invenitur Clausula prohibitoria, nequis in futurum sub specie executionis, Unionis, restitutionis, aut exemptionis, Civitatem Citationibus, Commissionibus, edictis, vel Decretis molestare præsumat, imposito omnibus et Singulis perpetuis temporibus silentio, quod quoties insequentibus temporibus rumpi voluit, aut ruptum fuit, toties idem præfatum Decretum novo Confirmatorio imprimis de Anno 1597º fuit roboratum.

4º Civitas non pleno proh dolor! in Bonis Territorii gaudet dominii Jure, ex quo Usus fructus eiusdem Territorii Patrimonii, pro debito totius Spæ per Tractatum retraditæ Elbingæ Sumo Borussiæ Regi in hypothecam fuit concessus hinc cum absq; dominio utili super fundo ab illo cum toto usu fructu possesso in Dnum directum solum cum effectu Juris nil quicquam decerni possit, metuendum hic est, nec sine ratione Eundem Dnum usufructuarium, cujus disponendi in Territorio facultas indies proh dolor! adaugetur, Commissionem eius modi sine suo Consensu super parte quadam pignoris, unilateraliter forte suscipiendam recusaturum esse, præsertim quum: 5º in Pactis Velaviensibus de die 6º Novembris 1657. expresse provisum sit. hisce Verbis: Commissio, quoties opus erit, instituetur ab utraq; parte pari numero Commissariorum ut omnium Interesse habentium ac imprimis Civitatum Pruthenicarum habeatur ratio.

6º Tandem cum Civitas sic non Omnibus ex Territorio Suo Patrimonico reditibus /: qui alienis Manibus cedunt:/ destituta magis magisq; tabescat, et nihilo minus ad defensionem Jurium et proprietatis in hoc casu si dominii tenetur, durum Omnino foret, si ei depauperata Civitate et ex loculis Civium exhaustis sumptus in Commissionem erogandi conficiendi essent, cum fructus ex Territorio alteri cedant; Juris vero et æquitatis est, ut is ferat incommodum, qui habet ex re commodum. /

Decretum comitiale ratione Bonorum Terrestrium Civitatis Elbingensis & Piscaturæ in Sinu Maris Haaff Aº 1572. latum. ex parte dictæ Civitatis in tuitu Prædii Panklau exhibitum.

Sigismundus Augustus D. G. Gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lith: etc. Dñus et haeres. Significamus praesentibus Literis Nostris quorum interest, Universis. Postea quam deducta esset ad Tribunal Nrum Regium per Literas Citationum atq Commissionum Mandatorumq Nrorum cum praefixione Termini designatas Causa inter Instigatorem Officii Nri Actorem, et Spbles ac famatos Pro Consules ac Consules Civitatis Nrae Elbingensis citatos, ratione Bonorum Terrestrium Lentz, Panklau, Bomgarth, Pommerendorff, Schonmohr, Benekitz, Birkau, ac Pradii Wikerau et Piscaturae Sinus Maris Haaff, nec non Lanceorum Kiebsfeld et Buchte: Quae quidem Bona Instigator Noster, Civitatem illam partim in Summis pecuniariis obtinere, partim vigore Juris Caduci ad Mensam Nrãm devoluta esse asseverabat, quamvisq superiori tempore ipsi Elbingenses per Mandatarios Suos asseverabant atq Privilegio Divi Casimiri Regis edocebant Bona supramemorata Civitatem Nrãm Elbingensem vero justoq Titulo ac bona fide sine aliqua interruptione possessionis jam inde a data Concessionis Privilegiorum Divi Casimiri Regis, tanquam Sua proprietaria et haereditaria Nrae Civitatis Elbingensis semper in hoc usq tempus possidere. Nos tamen Bona ea ipsa et Rationibus Decretis Nris adsertis quasi ad Mensam Nrãm pertinerent Nobis adjudicasse; quo quidem tempore Mandatarios eorq supplici libello vivaq voce in Continenti retulisse, Protestationemq Solennem fecisse, Causae ejus Cognitionem ad Conventum Rni Generalem pertinere, atq tum temporis in Conventu Rni Generali paratos fore Coram Nobis et Consiliariis Nris edocere comprobareq Bona commemorata Civitatem Nrãm Elbingensem haereditario perpetuoq Jure vigore Privilegiorum Suorum obtinere. In termino praesentis Conventus Regni Gnalis huncusq Continuato, Instigatoribus Causarum Officii Nri Gñi Anshelmo Strzeczki et Martino Gorski praesentibus. Pro Consulibus vero, Consulibus ac tota Communitate Civitatis Nrae Elbingensis per Internuntium et Mandatarium Suum Spectabilem et Famatum Joannem Sprengelium Artium Liber. Magistrum Collegam Consularem Suum legitime Comparentibus terminumq cum attentantibus atq Mandatario Elbingensium exhibitis coram Nobis et Consiliariis Nris atq Nuntiis Terrarum Literis Privilegiorum Civitati Nrae Elbingensi tam ab ordine Cruciferorum 1246 quam a Divino Casimiro Rege 1457 concessis aliisq Munimentis, primum quidem in medium non productis, nunc tandem pro maiori informatione et comprobatione deducente Bona superius recensita Civitatis Nrae Elbingensis esse haereditaria, atq intra Limites Bonorum Civitatis Elbingensis eadem comprehendi contineriq. Neq ea in parte Decreta Nra extra cognitionem legitimam Comitiorum Rni prolata in tam Manifestis ac Claris probationibus et documentis concessioni Vetustissimorum Privilegiorum praenominatorum Civitati Nrae Elbingens. quaecunq nocere aut obesse posse. Instigatores vero Nri, cum Contrarium edocere neq Privilegia ac munimenta

per Mandatarium Elbingensem producta impugnare valebant: Nos cum Consiliariis Nrũ et Nunciis Rni ac Dnõrum Rnõ Nrõ unitorum et incorporatorum Controversia Partium, Juribusq Privilegiis, monumentis, et documentis ad Causam pertinentibus diligenter revisis, perlectisque, comperimus in nemoratis Bonis Terrestribus Lentz, Panklau, Bomgarth, Schonmohr, Pommerendorff Weklelitz, et Birckau nullas pecuniarum Summas inscriptas, multominus eadem Jure Caduco aut alio quocunq Jure, modo, et prætextu ad Mensam Nrãm devoluta esse. Sed plenum dominium et jus proprietatis eorum Bonorum ad Solam Civitatem Nrãm Elbĩgensem spectare, eademq Bona Civitatem Elbingensem Semper quiete et pacifice habuisse et possedisse, ac etiamnum possidere, eisq uti frui, atq vigore Privilegii Divi Casimiri Regis instar aliorum Bonorum Dominiorum Civitati illi incorporatorum una cum Prædio Wickerau in fundo Sylvæ Civitatis illius consistente, cujus aliqua pars extirpatis arboribus ante Annos aliquot pro Commodo Publico Communitatis Civitatis illius in usum Prædii illius elaborata excultaq fuit. Deinde etiam Piscaturam universam in sinu Maris Haaff quondam Arcis Elbingensis propriam itidem secundum Privilegium Divi Casimiri Regis intra limites antiquos quemadmodum alia Bona in Privilegio eodem contenta perpetuo et hæreditario Jure ad Civitatem Elbingensem pertinere. Lacus item Kuebsfeld et Buchstube non Nobilium sed Civitatis Nrãe memoratæ esse proprios, neq Jure caduco ad fiscum Nrũm fuisse unquam devolutos, sed in ipsa circumferentia Granitierum et Limitum Civitatis juxta dispositionem Privilegii Ordinis Teutonici a Divo Casimiro Rege Confirmati, quemadmodum idex actu Revisiorum Nrũm Constat, consistere, neq etiam Instigatores Nrõs contrarium probare potuisse, animadvertentes itaq Bona ea omnia superius enumerata a D. Casimiro Rege Confirmati, quemadmodum idex Actu Revisiorum Nrũm constat, consistere, neq etiam Instigatores Nrõs Contrarium probare potuisse. Animadvertentes itaq Bona ea omnia superius enumerata a Divo Casimiro Rege propter plurima fidelissima Servitia Mti Suæ Regnoq Nrõ Poloniæ a Maioribus Civitatis Nrãe Elbingensis præstita in compensationem Cladium et damnorum in propulsandis hostibus Crucigeris deliberato animo maturoq Consilio consentientibus unanimiter Rnĩ et Terrarum Nrũm Prussiæ Consiliariis perpetuo et hæreditariæ Civitati Elbingensi concessa esse, præscriptionem etiam longissimi temporis una cum possessione continua pacifica quietaq Bonorum eorundem penes Civitatem illam Semper fuisse esseq; Ex iis igitur et aliis compluribus gravissimus et evidentissimis rationibus Nos ex certa Scientia Nrã de unanimiq Consilio Consiliorum Nrũmq Nuntiorum Rni Nri ac Dnũm Rnõ Nrõ unitorum et incorporatorum in eo præsenti Conventu Rni Nri Generali congregatorum Constitutionibus Rnĩ Nri de Bonis per Nos nullo Jure ademptis inhærentes Decretis supra nominatis Nrĩs extra Cognitionem legitimam Conventus

Generalis decernimus. Bona Villarum prædictarum Lentz, Pantlau, Baumgarth, Pomerendorff, Schonmor, Wentitz, Birckau, Prædium Wickerau, Lacus Kiebsfeld et Buschhube, nec non universam Piscaturam in Sinu Maris Haab intra aquam Scharffaviensem et limites Venerabilis Capituli Varmiensis secundum antiquissimam observationem et distimitationem perpetuo, hæreditario et irrevocabili Jure ad Ipsam Civitatem Elbingensem omnino pertinere, ejusq esse et manere debere propria et perpetua. Nec in ipsa Piscatura Tenutam Tolkmitensem a Cives in Tolkmit possessionatos aliam piscandi facultatem in Sinu Maris Haab habere, quam quæ ab Ordine Teutonico Crucigerorum certis conditionibus et restrictionibus illis olim permissa fuit, ea nimirum lege, quod secundum dispositionem Privilegii ejusdem Ordinis certificationem sive Recognitionem à Magistratu Elbingensi quotannis accipient. Statuentes insuper pro Nobis et Serenmis Successoribus Nris Rgni Poloniæ Regibus omnia ea Bona cum cæteris quibus cunq intra Civitatis Limites juxta Contenta dispositionis Privilegiorum Divi Casimiri Regis et Ordinis Teutonici Crucigerorum inclusa quocunq tandem Nomine et Cognomine Appellentur, cum Omnibus et Singulis suis Juribus, reditibus, proventibus et fructibus penes Nram Civitatem Elbingensem in perpetuum et in omne ævum omni sinistra suspitione remota permanere debere, non quasi ea nova aliqua concessione à Nobis facta ea acquisiverint, sed quod a D. Casimiro Rege consentientibus Dnis et Terrarum Nrum Prussiæ Consiliariis hæreditario Jure cum dominio et proprietate Civitati Elbingensi vigore vetustissimorum Privilegiorum Concessa obtinent, merito quoq illa Civitas Elbingensis in perpetuum quietè, pacifice et absq cujusvis molestatione vel per horrescentia possidere ac iisq frui debet. Neq permittemus Nos, nec Successores Nri permissuri sunt, Bona præfata omnia in dictorum Privilegiorum limitibus inclusa quocunq modo, forma, ratione, via vel prætextu Executionis, Unionis, Restitutionis, Redemptionis, aut alio quovis nomine inquietari, uti per Instantiam Instigatorum Causarum officii Nri attentatum nunc quidem fuit, minime tamen deductum et comprobatum nullis etiam obstantibus Decretis, Edictis, Citationibus, Commissionibus, et mandatorum Nrum literis latis et extraditis, aut unquam ferendis et extradendis, sed ut vigore recensitorum Privilegiorum a Divo Casimiro Rege et Ordine Teutonico Crucigerorum concessorum iis Bonis Universis et Singulis libere utantur atq fruantur, prout Civitati eidem Nræ concessa sunt, cum pleno Jure hæreditario dominio et proprietate atq usu fructu, nihil Juris aut dominii in iisdem Bonis omnibus, præterq in Sinu Maris Haab Jus aquillare ac Jus Patronatus in Parochia tam Veteris quam novæ Civitatis, et quæ de annua pensione ibidem adjecta sunt, alias secundum dispositionem Privilegii Casimiri Regii Nobis et Succbus Nris reservando, habeant, teneant, atq possideant, pacificeq utantur fruantur,

inq̄ usus communes prædictæ Civitatis beneplacitos convertant. Atq̄ exipsis Sylvis locis desertis, Subetis intra eorum limites vicdeunt plura et nova Prædia, Allodia, pascuaq̄ excolant prout iisdem Pro Consulibus pro tempore existentibus et futuris, melius, utilius, et commodius expedire videbitur in sempiternum. Acneq̄ Nos, neq̄ Successores Nrõ Reges Poloniæ, multominus Instigatores Causarum Officii Nri Civitati Nræ Elbingensi aliquam deinceps litem ratione præfatorum Bonorum ullo unqm tempore et loco movere posse aut debere permittemus et quibus vis Instigatoribus perpetuum silentium imponentes. Hoc Nrõ Decreto mediante. Jn cuius rei fidem Sigillum Nrũm præsentibus est subappressum. Actum et datum in conventu Dni Gnali Feria quarta ante festa Pentecosten proxima Aº Dni 1572. Regni vero Nri Aº 43. Præsentibus Reverendissimis et Reverendis in Christo Patribus, Mſcũ ac Grũ Jacob Uchanski Archi Eppiscopo Gnesnensi Legato Nato et Rni Primate, Stanislao Karnkowski Vladislaviensi, Petro Myszkowski Plocensi, Valentino Herbort Præmisl. et Alberto Starozrebski Chelmensi Episcopis. Sebastiano a Mielice Castellano Cracovi. Nicolao Radziwill Lithn: diva Comite de Gorka Poznan, Petro Zborowski Sandom. Casparo Zebrzydowski Calisien. Andr. Studzewski de Studzewo Brzest. Joanne Sirowski Jnovlad. Joann Firley de Dąbrowica Luben. Palatinis Rni Nri Supremo Mareschalco Eustachio Wolowicz Castel: Tro: M. D. L. Vice Cancellario Joanne Chodkowicz Castell: Samogitiæ, Tomicki Gnesnen: Stanislao Stupecki Lublin: Nicolao Firley Visicien: Anshelmo Gostomski Plocen. Joanne Herborth de Falstin Plocen Præmisliensiq; Paulo Dzialynski Dobrzynen Joanne Kostka Gedanen. Castellanis Nrumq̄ Terrarum Prussiæ Thesaurario Dirsaviq̄ Capitaneis, Valentino Dembinski de Dembiani Cancellario Francisco Krasinski Vice Cancellario Rni Nri, Hyeronimo Buzinski Rni Nri Thesaurario, Stanislao Carnkowski Commendatore et Stanislao Ossolski Cantore Gnesnensi Curiæ Nræ Referendariis Nuntiis Terrestribus Rni et Dorum Nrum, Joanne Zaborowski Præposito Sandomiriensi, Stanislao Krasinski Scholastico Gnesnensi, aliisq̄ plurimis Secretariis et Officialibus ac Aulicis. Valentinus Dobinski R. P. Can: Secretarius.

Rescriptum ad Communitatem Vielunensem de Obedientia Ordinato Magistratui præstanda. Varsaviæ 25. Februarii 1755º expeditum. Augustus IIItius. Honoratis Civibus et Jncolis totique Communitati Civitatis Nræ Vielunensis fidelibus Nobis Dilectis Gratiam Nrãm Rãm. Honorati fideliter Nobis dilecti. Expositum Nobis est per Certos Consiliarios Nrõ Latri Nrõ assidentes intercessisse quidem per fidelitatis Vrãs decem Candidatorum pro Magistratu temporaneo in annum præsentem in Civitate Nrã Vielunensis constituendo videlicet ad

officia Unius Pro Consulis, et quatuor Consulum Electionem, eam tamen à pluribus ex Communitate fidelitatum Vrûm etiam præcipua Capita repræsentantibus per Manifestationes et querelas coram Gsôo loci Capitaneo fidelitatum Vrûm sub tempus præsentati Instrumenti prædictæ Electionis, petitaeq ex prædictis decem Candidatis ad quinq Officia prædicta selectionis seu Capitanealis Confirmationis fuisse ex plurimis rationibus irritatam, quinimo in litem per Gsûm Loci Capitaneum Fidelitatibus superquadam inobedientia subalternæ Electionis firmioris per eas recusatæ in Judicii Nrî deductam. Novero ex occasione prædictæ irritatæ et viceà lite versa Electionis Civitas Nrâ Vielunensis Regimine ac bono Ordine carere cogatur; Propterea Nos ejusmodi necessitati providere volentes, pro contemporaneo Anni Currentis Magistratu, videlicet ad Officium Pro Consulatus Spblem Joannem Woyciechowski, ad quatuor vero Officia Consulatus, totidem Splês Stanislaum Zitarski, tum quorumvis Nominum Sosa, Kondera & Plonzenski ordinamus, eosq singulos prædictis Officiis de Suprema potestate Nrâ, ac in nihilo derogando futuris Annuis Electionibus et Privilegiis Civitatis Nrâ Vielunensis, præficimus. Fidelitates autem Vrâs requirimus Eisq mandamus, quatenus postquam prædicti taliter Ordinati Pro consul et quatuor Consules Juramenta solita coram Gsô Loci Capitaneo aut ejus locum tenente supereius modi Officiis suis expleverint, Ipsis in Omnibus, ut de Jure et Consuetudine tenentur, obediant, eosq pro vero suo Magistratu habeant et teneant pro Gratia Nrâ, ac sub pœnis in Convulsores Mandatorum Nrûm per Leges sancitis. In cujus rei fidem præsentibus Sigillum Rnî est subimpressum. Datum ut Supra. Ad Mandatum S. R. M. proprium. Joannes Małachowski Supremus Rnû Cancellarius mpp q.

Coadiutoria ad Canonicatum Doctoralem Sandomiriensem favore Gnblis Stanislai Kottka Rosinski Dresnæ die 25° Februarii 1755° Anno emanata q. Augustus Rex III°.

Admodum Reverendo in Christo Patri Stanislao Andreo in Załusko Załuski Episcopo Cracov: Duci Severiæ Sincere Nobis dilecto Gratiam Nrâm Rûm. Reverende in Christo Pater sincere et fideliter Nobis Dilecte. Intelleximus, quod cum Venerabilis Cyprianus Langi Utriusq Juris Doctor Archidiakonus Zavichostensis in Cathedra Cracov:, Canonicus Sandomiriensis fundi Kunice et Popowice, ob ætatem provectiorem et debili valetudinis Suæ incommoda Officia et Onera sibi intuitu ejusdem Canonicatus Sandomiriensis fundi Kunice, et Popowicæ incumbentia supportare nequeat, ideoq Vblem Stanislaum Kottka Rosinski actu Presbyterum ad prædictum Canonicatum Sandomiriensem Juri Patronatus Nri Subiectum in Coadjutorem Sibi assumendo, atq

Eundem post fata sua futurum Succedaneum sibi ad eundem Canonicatum Sandomiriensem relinquere proposuisset, et Nbis eo nomine, ut hanc Ipsius Intentionem et propositum approbaremus, Ratumq̨ haberemus, humillime supplicasset, Nos itaq̨ Supplicationi ejus uti justæ benigne annuentes, habentesq̨ rationem tam Ipsius Venerabilis Cypriani Langi incommodorum, quam Inblis Kosinski Canonici Coadiutoris virtutum pietatis, erga Religionem Catholicam Studii, utilitatiq̨ eiusdem Canonicatus Sandomiriensis fundi Kunice et Popowice in Spiritualibus et temporalibus consulere cupientes, pro Jure Nrõ Regio, quod Nobis in talibus competit, eam voluntatem, propriumq̨ Ipsius Studium approbandum et Confirmandum esse duximus, prout quidem approbamus et confirmamus praesentibus Literis Nrũ, ita videlicet ut praedictus Venerabilis Stanislaus Kostka Kosinski Coadjutor Canonicus Sandomiriensis fundi Kunice et Popowice cum Jure Successionis fiat, ac proinde Ipsum Sinceritati et fidelitati Vræ praesentamus, ab eaq̨ requirimus, ut Eundem tanquam praesentatum Nrũm pro aprobato habeat, et agnoscat, atq̨ Authoritate Loci Ordinaria vigore eiusdem praesentationis atq̨ approbationis Nrǣ pro Coadiutore futuroq̨ Successore saepedicti Canonicatus Sandomiriensis fundi Kunice et Popowice instituat, benedicat, et investiat, Curam Spiritualium, regimen temporalium Ipsi committendo. Cæteraq̨ quæ ad Officium Sinceritatis et fidelitatis Vræ, ac integram praefatae Coadjutoriae Institutionem pertinere videbuntur, perficienda curet. In cujus rei fidem praesentes Manu propria subscriptas, Sigillo regni Communiri jussimus. Datum ut Supra &.

Literae S. R. M. pro avertenda occassione Conflagrationis in Civitatibus Var: observandae ex Cancell: Mni &: eadem ejusdem eodemq̨ aº Expeditae.

Augustus IIItius Significamus praesentibus Literis Nrũ, quorum interest Universis et Singulis. Quod cum ad Nrãm Supremam potestatem super Civitatibus habitam spectet, ordinem et modum securitati omni modo praescribere, occasionesq̨ damnorum et infortuniorum saepe in Civitate Nrã Residentiali Varsaviensi ex incendiis evenientium avertere. Cumq̨ totius fataliter accidit, ex occasione Lignearum Dãmunm et ex depositis et conservatis pulveribus nitratis totam Civitatem Varsaviensem cum Suburbiis, tum Palatiis ac illis omnibus circumferentiis in Summo Conflagrationis periculo extitisse, proinde justum esse duximus, constituere et interdicere, nequævis Personæ in quocunq̨ Statu et Conditione existentes, Possessionesq̨ suas tam in Civitatibus antiqua et nova Varsaviensibus, quam in Suburbiis distinctioribus et principalioribus Plateis habentes, Sarta tecta et ædificia de ligno praeterquam murata ex lapidibus et Lateribus tegulis operta extruere, Pulveremq̨ nitratum (: excepto duntaxat Repositorio Artilleriae

Sn̄i atq Civitatensi antiquæ Varsaviæ / tam in Civitatibus, quam extra Civitates sub quocunq̨ pretextu etiam ad brevissimum tempus, et in quantitate medium Centanarium excedente depo=ne et locare præsumant, sub rigore ædeficiorum ligneorum demolitionis inter dicimus. Contra vero pulverem nitratum deponentes, et de depositione sive collocatione notitiam habentes, pœnam centum Aureorum Hungaricalium piis Locis applicandam interponimus, executionemq̨ præ=missorum Commissioni Constitutione Sn̄i ad avertenda Varsaviæ incommoda Aº 1685. designa=tæ, Rescriptisq̨ Nrīs innovatæ tribuimus et committimus; ut autem præsens Ordinatio Omnibus innotescat, volumus, ut in cunctis plateis intra et extra Civitates Varsavienses dictis, etiam in subur=bii, Omnibusq̨ Circumferentiis per Sonum Tubæ publicetur, atq ab Omnibus et in Omnibus ac pro=semper observetur statuimus. In quorum d. Datt. ut Supra. Augustus Rex. Locus Sigilli Maioris Sn̄i Subscriptio eiusdem Sigilli Secretarii.

Promemoria Rezydenta Dworu Rossyiskiego JW. Panu Kanclerzowi W. Kor. dnia 6. Martii 1755. Podane.

Podany Memoryał J. Wm. Panu Kanclerzowi W. Kor. w Roku immediate przeszłym przez W. Pana Potockiego Sędziego Pogranicznego Wdwa Kijowskiego, iakoby Ichmć Panowie Kommissarze Po=graniczni Rossyiscy nie mieli mocy zupełney, y dla tego wszytkich sądach ubiegali czynić spra=wiedliwości, że non verificatur. Nyña Impa Rossyiska, miłościwie przykazać raczyła swoim Kommissarzom odtąd podpisywać Dyariusze wszelkich spraw y Dekretow na Obie Strony wraz z Jmć Panami Kommissarzami tegoż Wdwa Kijowskiego; a zatym niżey podpisany ma honor u=praszać, gdyby JW. Pan Kanclerz W. Kor. tymże Panom Kommissarzom raczył iniungere, azeby onemu Punktualnie przysyłali takowe Dyariusze z każdey Kadencyi Sądowich z podpisem Sędziow Rossyiskich, z ktorych punktualność tych Sądow Spraw Ich, y na ktorey Stronie zwłoka sprawiedli=wości zawsze dostateczniey patebit, y podobnym droga zagrodzi się Skargom w Warszawie dziś iako wyżey. Rzyszewski

Promemoria Residentis Aulæ Berolinensis Illustri=ssimo Supremo Regni Cancellario die 7. Aprilis 1755. porrectum

Monsieur le Palatin de Smolensko n'ayant encore nullement satisfait aux Remonstrations que le Soussigné a eu l'honneur de faire a differentes Reprises á Son Excellence tant par rapport á la satisfaction á donner au Maior Wedel que par rapport á l'extradition de suiets de ce dernier qui se sont refugiés sur les terres de Zielun, non plus quæ ce qui regarde les pretentions du nomme Jac=nike, selon que le tout l'a ete exposé dans une lettre du 16. fevrier 1754. Son Excellence voudra

bien avant toutes choses regler ces trois points, afin qu'on puisse appuier avec plus de succes les plaintes et les pretentions qu' Elle forme dans le memoire qu' Elle m'a fait remettre le 19. Mars. Varsoviæ le 7e Avril 1755e G. de Benoit.

Pro memoria eiusdem Residentis ibidem Illmo Supremo Rni Cancellario 28e eiusdem eodemq. die porrectum.

Le cy joint Exposé fait voir plus amplement les exces que plusieurs Polonois de Nakel, ont commis envers le Capitaine de Lembke Officier Prussien qui passoit en Voïageant par la ditte Ville comme Mr. le Staroste n'a point voulu donner la moindre satisfaction à cet Officier sur les plaintes et sur la Demande qu' il lui en a encore faite apres son retour en Prusse et que cependant de pareilles brûtalités offensent extremement l'alliance et l'amitié dans la quelle Sa Mté le Roi de Prusse vit avec la Rpque de Pologne chose à la quelle Mr. le Staroste à bien voulu ne pas reflechir non plus qu'aux mauvaises suites que doivent naturellement lui attirer en son particulier ces sortes d'inhumanités en les tolerant dans sa Jurisdiction, le soussigné Secretaire d'Ambassade de sa Mté Le Roi de Prusse residant a Varsovie à Ordre d'en faire les representations necessaires a Son Excellence Mr. le Grand Chancellier de la Couronne pour qu' Elle veuille bien trouver les moyens de faire punir rigoureusement, ceux qui ont commis ces Violences et d'enjoindre principalement a Mr. le Staroste qu'il fasse avant toutte chose et sans delai restituer l'argent specifie qui à été si indignement emporté au Capitaine Prussien puisque quel qu'excuse qu'il poura vouloir alleguer il n'y en a point qui puisse authoriser un vol Manifeste, tel que l'est celui qui à ete Commis par des gens de sa Connoissance et dependants de sa Jurisdiction. Varsoviæ ce 28e Avril 1755. Benoit.

Factum des Violences qu'on a faite au Capitaine de Lembcke des Trouppes de Sa Mté le Roi de Prusse a Nakel.

Le Capitaine de Lembcke du Regiment du Prince Maurice d'Anhalt etant passé à Nakel, il y a quelque tems et le Staroste de cet endroit Mr. Malachowski y etant arrivé le meme jour, ce dernier fit inviter l'Officier Prussien a venir souper chez lui, apres quelques heures d'Entretien ou l'on fit entr'autres entendre au dit Capitaine de ne pas chercher a enroller le moindre Monde pendant son sejour en Pologne, et celui ci aïant assuré qu'il se conformeroit exactement à ce que l'on souhaitoit, a ce suiet, on se separa apres le souper, et le Capitaine se retira a l'hoberge ou il logeoit. Il se vit suivi en s'en allant par plusieurs personnes qui avoient étes du meme souper, et malgres les instances qu'il leur fit de ne pas se donner cette peine elles l'accompagnerent et

entrerent a l'hoberge disant que le Staroste leur avoit donné de se divertir. Sur quoi le Capitaine prit soin d'enjoindre fortement a ses gens d'etre polis et de n'offenser qui que ce soit. On porta d'abord un grand verre au Capitaine a la santé du Staroste qu'il but exactement, et les Polonois aiant exigez qu'il fit donner du vin il s'en acquita pareillement. On exigea plus on voulut de la musique, et l'Officier s'étant excusé la dessus alleguant le besoin qu'il avoit de prendre du Repos, ils firent eux memes venir des Violons. On se mit à danser. Divertissement au quel le Capitaine se preta encore, afin d'eviter tout suiet de chicane. Ce fut alors qu'on commenca a lui faire des niches. On lui donna à differentes reprises le croc en jambe pour le faire tomber et pendant ce tems und'entr eux lui tira sa Tabatiere d'argent de la poche, qu'un bas Officier du Capitaine reprit cependant à celui qui s'en etoit emparé. Le Capitaine voulut envoïer avertir le Staroste de ce qui se passoit, et des suites qu'on craignoit que ce tintamare causeroit mais les Polonois l'ayant remarqué poursuivirent le bas Officier qui y alloit, et le firent rentrer à Coups de poings. Pour apaiser les insultans, le Capitaine voulut tirer un fridrichs d'or de sa borse, et tacher de se delivrer par ce moïen de leurs importunités; Mais a peine eût on vû paroitre sa bourse qu'on la lui arracha des mains, avec trente Fridrichs d'or qui s'y trouverent. On ne se contenta pas de cette violence. On l'accabla d'injures, et on poussa la brutalité, jusqu'a lui donner des Coups de poings sur la tete et au visage. On ne croit pas devoir remontrer ici l'enormité d'un attentat de cette sorte. Il suffit de scavoir que si divers Allemands qui etoient de la Compagnie n'avoient pas fait evader le Capitaine en le faisant entrer dans une chambre voisine ce traitement n'auroit peut etre été qu'un echantillon de ce qui auroit suivi. Enfin ceux qui avoient fait le Coup se retirerent, et il n'y eut qu'un Polonois avec les dits Allemands qui resterent, assurant qu'ils ne souffriroient jamais que telles violences restassent impunies, et qu'on devoit emploier tous les moïens pour se faire rendre l'argent. Le Capitaine fit avertir le landemain le Staroste par l'hote de la maison, ou il logeoit de ce qui s'etoit passé la Veille. Mais au lieu de satisfaction il n'eût que des mauvaises Reponses. Ce qui ne paroit pas faire l'Eloge de Mr. le Staroste en cette occasion. On a crû devoir entrer dans ce detail pour ne pas omettre la moindre Circonstance et pour oter tout suiet d'excuse quelconque.

Breve Apostolicum sive Literæ Summi Pontificis ad S. R. M. in Negotio fidei Romanæ Catholicæ. Romæ 11. Maii 1755.º directæ.

BENEDICTUS P.P. XIV.

Carissime in Christo fili Noster Salutem et Apostolicam Benedictionem. Quod merito in eximia Virtute ac Religione claræ memoriæ Augusti, dum in humanis ageret, optimi Parentis Mtis Tuæ firmum Catholicæ Ecclesiæ præsidium collocatum Apostolicam hæc Sta Sedes et prædicaverat et censerat in Omnibus Orthodoxæ Religionis in florentissimo Poloniæ Regno Adversus Heterodoxos vindicandis tuendisq rationibus, ac præsertim in Comprimendis turbis in Thorunensi Civitate Sacrilego cum Divinarum rerum ludibrio excitis nuper etiam a Mte Tua ibidem pari exemplo, et luculentissimo pietatis Regiæ q Authoritatis tuæ testimonio, comprobatum fuisse non sine maxima paterni Cordis Nri lætitia accepimus. Ea namq religiosi Regiiq Animi Tui fortitudine et Constantia, qua tantum Regem de Catholica fide Semper bene mereri pergentem decebat. Te Carissime in Christo Fili Nri opposuisti Lutheranis, qui publicam sibi in eadem Civitate Thorunensi á fundamentis Ecclesiam Unicuiq patentem construere admitebantur, ut eorundem conatus penitus retundens, irritos inanesq reddideris. Quam ob rem facere non possumus, quin Nos pro imposita imbecillitati Nræ suprema Universalis Ecclesiæ procuratione semper commendantes præcipuum Mtis Tuæ in gravissimis Catholicæ Religionis negotiis zelum meritis quoq laudibus debitaq gratiarum actione prosequamur, atq insimulen Corde cum Mte Tua gratulemur. Quemadmodum vero Nobis, ita Mti Tuæ persuasum esse cupimus, Tibi Carissime in Christo fili Noster, a bonorum Omnium largitore Deo easpropter non solum uberrimam cælestium in Terris donorum copiam, verum etiam in Cœlis immortalem æternæ gloriæ retributionem Collatum iri. Porro etsi nova semper ac maiora in isto Regno tuo ad Divini honoris Cultum et Ordinis Ecclesiastici præsidium Nobis certo polliceamur argumenta, tamen ne ullas Apostolicæ Servitutis Nræ partes hac in re desiderari patiamur, Te Carissime in Christo Fili Noster rogamus et enixis precibus obtestamur, ut ea, qua potes maxima auctoritate Ecclesiasticum præsertim Ordinem in eodem Rno ab omnibus molestiis et perturbationibus, quibus ab hominibus Ecclesiæ et Ecclesiasticæ Jurisdictionis parum aut nihil amantibus assidue afficitur, fovere et tueri pergas. Interim Apostolicam Benedictionem Mti Tuæ amantissime impertimur. Datt: Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die 11. Maii Ao ut supra. Pontificatus Nri Ao 14. Caietanus Amatus.

Uniwersał do Prze Wielebnych, Wielebnych, Wnych y Urodd Dziedzicow y Possessorow Dobra przy Sądach Wiślanych maiących dla zabierzenia tupiestwo Soli pod czas zatopienia trafiaiących się. z Wschowy d: 26o Maia 1755o expedyowany. August III. — Wszem w obec y kazdemu z osobna, Mianowicie iednak Przewielebnym, Wielebnym, Wnym y Urm Dobr Ziemskich Duchownych, y Naszych Krolewskich nad

brzegami Rzeki Wisły leżących, Dziedzicom, Possessorom, Starostom, y Dzierżawcom, tudzież innym Ludziom wszelakiego Stanu y kondycyi nad temiż brzegami y lądami mieszkaiącym Wiadomo czyniemy; Iż maiąc dostateczne y zupełne od Urzędników Żupp Naszych Solnych, tudzież Szyprow z Solą Naszą y Suchedniową płynących doniesienie; iako przez gwałtowne fale y burze na Wiśle powstaiące Statki przerzeczoną Solą napełnione pogrążane y zatopione bywaią, Ludzie niektorzy bezsumienni zamiast dania Ratunku w nieszczęśliwym przypadku, y zamiast wytaczania Beczek y Bałwanow Solnych na Lądy y brzegi przyległe, Łupiestwo y Kradzież popełniaią, otonęłszy Statki, iedni w Łodzie Sol biorą, drudzy z Suchych Beczek obrącz obięłszy w Wory do Domow swoych zabieraią, y takowym sposobem Sol zabraną niegodziwie sobie przywłaszczaią, a co większa Ludzi Sumiennych do ratowania w tey nieszczęśliwości Statkow y Soli z biegaiących się, oraz pomienionego Łupiestwa rozbraniaiących, łzyc y na nich porywai się waząc: Jako niedawnymi czasy przy zalaniu się kilkunastu Statkow takowych, Poddani z Dobr Bolesław, tudzież z Dobr Jezyk y Woli Jezowskiey do Starostwa Naszego Wielickiego należących przerzeczone Występki popełnili. Zaczym chcąc podobnym nieprzyzwoitościom zabieżeć, lubo Boskie y Naturalne Prawo każdego obowiązuie, aby krzywdy czynić, y co iest cudzego sobie przywłaszczać nie woływał. Żeby iednak niewiadomością nikt się niewymawiał, y niezakładał, wydaiemy ten Nasz Uniwersał, żądaiąc po wszystkich Dziedzicach, Possessorach, Starostach y Dzierżawcach Dobr tak Ziemskich y Duchownych, iako y Naszych Krolewskich Lądom y Brzegom Wiślanym przyległych, aby podczas takowey nieszczęśliwości przy opłynieniu Soli Naszey y Suchedniowey przypadaiących wyżey wspomnionego Łupiestwa Poddanym swym czynić pod surowymi karami zakazali, y Przestępnikow aby nie tylko należycie karali, ale też do powrocenia y nadgrodzenia uczynioney szkody y krzywdy przycisnęli y przymusili; bo inaczey za tychże Poddanych w Sądzie przyzwoitym odpowiedzieć by musieli; Żądamy oraz aby ciż Dziedzice Possessorowie Poddanym swym, pomoc y ratunek w takowym nieszczęśliwym przypadku zalecili y nakazali; a My dla broniących y wyciągaiących od każdey Beczki z wyratowanych utopkow napakowaney po Zło: 3. od Bałwanow zaś podług proporcyi y podobieństwa Beczek Skarbowi Naszemu niezwłocznie płacić rozkazaliśmy; z osobna o Lądowe na ktorych Beczki y Bałwany Solne składane będą z Possessorami tychże Lądow Urzędnikom Skarbu N[o] podług słuszności ugodzić się y według Ugody płacić nakazaliśmy. A zatym aby to wszystko co wyżey wyrażono iest od wszystkich zachowane było mieć chcemy, y ten Uniwersał Ręką Naszą Podpisany, a tym prędzey przyiść mogł do Wiadomości wszystkich, oraz po Grodach oblatowany, po Parafiach publikować zlecamy. Augustus Rex. Locus Sigilli Maioris Rni. Woyciech Rakowski J[o] Krolewskiey Mości Pieczęci Wielkiey koronney Sekretarz.

Instrukcya od Trybunału Skarbowego Kor. Radomskiego Panom Ignacemu Kolumnie Czosnowskiemu Podkomorzemu J. K. M. y Franciszkowi Czapskiemu Podkomorzemu Chełmińskiemu, z Prowincyi Małopolskiey y Wiel. Polskiey kommissarzom, a delegowanym z Izby J. K. M. Posłom do Wschowy w Radomiu d. 16. Maia 1755. dana.

Jako nam zawsze Wiernym J. K. M. Poddanym smutne y troskliwe przynosi żale oddalenie się Jego od nas z Granic Rzpltey, tak gdy Nam znowu przyjeżdża z powszechnym ukontentowaniem y z Uniwersalną radością, ulubioną przytomność swoią, y pozwala ante Thronum Gratiae Vultum et ora tueri; z tey pożądaney publiczney szczęśliwości Narodowi y Całey Oyczyźnie Naszey prima Salus et cuncta veniunt solatia rebus. Stawa zatym zgłosnym wyznaniem tego Ukontentowania Trybunał Skarbowy Radomski przez Delegowanych Posłow swoich, witaiąc z nayglębszą pokorą y zupełnym Uszanowaniem W. y Walecznego Monarchę, Sprawiedliwego y Rozumnego Krola, Pobożnego, Łaskawego, Cnotami S. napełnionego Pana, szczęśliwie na Rzymskich Augustow od Boga nam danego, z ktorego pochwały żadnym nie mogą się skończyć wystawieniem. Wyznaie Trybunał Skarbowy Radomski nayglębsze J. K. M. podziękowanie, za nieustaiące o Całość y wewnętrzne Całego Krolestwa uspokoienie, Starania y myśli, wyraża wdzięczności z Całą Oyczyzną złączone za nienaruszone utrzymanie iey Praw kardynalnych, y że niedozwala, aby z swoiego miały wypadać ograniczenia, a mianowicie że Oycowskim pieczołowaniem swoim do Administracyi Ordynacyi Ostrogskiey Arcy Chwalebnego y Wiekami niezapomnionego pozwolił dzieła; oraz aby częście względem tey Ordynacyi wspaniałe Umysły iako nay pomyślnieyszym dla Rzpltey pożytkow utwierdził Końcem, ore publico Trybunał Skarbowy Kor. do J. K. Mci supplikuie. Wyrażą oraz Panowie Posłowie y zaniosą J. K. Mci te in immortalibus Tabulis prawdziwe życzenia te od Kochaiących Synow Swoiemu Oycu obowiązki Regi pio Legum Conservatori Patri Patriae Populiq[ue] Poloni; Vitae longevi dies, rerum Successus, fama immortalis, interminabiles sint; Augusto honor, Augusto Imperium, Augusto Gloria, Augusto summa potestas, łącząc w tym życzeniu N. Krolową wszystkich Cnot S. Dziedziczkę, y całą N. Panstwa familią. a gdy za szczęśliwym J. K. Mci przybyciem do Krolestwa, zasłużonych nadzieie położone w Distributioni J. K. Mci Gratiis et favoribus, więc do tego szczodrego Łask Panskich działu, Panowie Posłowie rekommendować będą J. K. Mci w tey Izbie Trybunału Skarbowego Namiestnicza J. K. Mci sprawuiących władzą Omnes Virtutibus claros, omnes Insignes praestantibus actis: a nayprzod Nayprzewielebnieyszego JMci X. Sierakowskiego Biskupa Przemyskiego Virum Secundum Cor Dei vereq[ue] bonum Pastorem,

Godnego tego Trybunatu Prezydenta, ktorego dostatecznie JJ. KK. MM. zalecic non sufficit nobis materia
laudis. Pana Małachowskiego Starosty Oświecimskiego między Ustawicznemi Publicznemi fun=
kcyami 14 razy in hoc Subsellio Kommissarza, a raz po razy dwa tego Trybunału uno labio o=
branego Marszałka pariter de Rep. de Patria meritum, ad Sagum et Togam ad hoc utrumq natum
będą JJ. KK. MM. rekommendowac Panowie Posłowie z tą Usilnością, aby tego Wgo Męża całym Życiem
szczodrze Oyczyznie Ofiarowane pracowite Zasługi, a dotąd szczęścia ad Panembene merentium niemaią=
ce, naypierwszą y naysprawiedliwszą w Łasce y Pamięci JJ. KK. MM. znalazły uwagę, tudzież aby ten Bene=
ritus in Patria Civis z Wakujących teraz Urzędow Kor. z Łaskawego JJ. KK. MM. podziału był oraz y ozdobiony
honorem. Instabunt także Panowie Posłowie do JJ. KK. MM. aby chwalebne Panow Hetmanow Kor. czyny zelo
erga Patriam zaczęte y kontynuowane, a znacznym JO. Wdy Krakowskiego Hetmana Wo. Kor. y Widomym
przy Manutencyi Ordynacyi Ostrogskiey tantis dispendiis Fortuny hazardem, przy należytey wdzięczno=
ści wspaniałym popierał umysłem, y aby za przezornym JJ. KK. MM. względem ku Dobra Pospolitego mocne fi=
lary, Całości Oyczyzny twierdze y Obroncy Armorum Regimen trzymaiący, Królestwo to Podpanowaniem
JJ. KK. MM. w Pokoiu kwitnące ab omni ictu zastaniali y w niebespiecznych przypadkach bronili, o których
dosyć będzie JJ. KK. MM. namienić pochwałach, że póki świat, y dawni Polska rosnąc będzie Wiekami, pamięć
ich sławnych dzieł y czynow trwała będzie y żywo. Imci Pana Rudzienskiego Wdy Mazowieckiego
Sam wiek podeszły na Usługach Mtu y Rptey y w Publicznych zażywaniach zmużony do Sprawie=
dliwey JJ. KK. MM. zaleca pamięci y łaski z 12. do tego Trybunatu Senatorow naznaczony, tak wielu lat
przeciągiem, Jeden za Wszystkich Urząd ten sprawowie, z tąd in Usum publicum daiąc się szczero sły=
szeć ochotę, Serviam Patriæ donec consumar in usu, dawne y znakomite tego Senatora y Weterana
Zasługi, same za siebie mowić będą, ktorego solenis favoribus Izba nasza Nu Panu poleca. Starozy=
tnę w Rptey Familię Xiąt Jow Czetwertynskich, a w szczegolności zasiadaiącego teraz w Izbie Naszey
Kollegę z Wwa Bracławskiego Xiąża Swiętosława Czetwertynskiego, wiele iuz funkcyi piastuiącego, a
niedawno w Warszawie do JJ. KK. MM. Posła, nieoddalonej Nu Pana Pamięci PP. Posłowie rekommendowac będą.
Zamek Radomski y że to Izba Sądowa w ktorey wzyniemi Rey Sprawiedliwości Namiestnicza JJ. KK. MM.
Zwierzchności swoię rozciąga władzę, ponieważ Pan Granowski Starosta Radomski chwalebnym przykła=
dem własnym swoim kosztem ex rudeoribus podźwignął, y pięknie pro Publico przyozdobił de core, słusznie
bardzo, aby podięte koszta tegoż Pana Starosty y dalsze, ktore do dokonczenia około Zamku tego Reperacyi
są potrzebne, nadgrodzić JJ. KK. MM. obmyślił, Instabunt Panowie Posłowie. Pana Generała Skorzewskiego
niedawnego tegoż Trybunatu Godnego Marszałka u Nu Pana y w całey Rptey zasługami znakomitego
w Wwach Wielkopolskich, y Prowincyi Pruskiey akkredytowanego, będą także particulariter PP. Posłowie
Gratiis et favoribus Nu Pana rekommendowac będą. Nakoniec wszystkich w tey zasiadaiących Izbie

zacnych et ad fortia agenda zdolnych, a od Chleba zasłużonych dalekich, aby J. K. M. dobroczynna
dosięgał ręka, ut Emeritos in Patria Cives non dimittat tristes a facie sua. Tedy Trybunału Skarbowego
kor. do J. K. Mci pokorne żądania, te przed Mtem J. Oycowskie prozby podniesienia. Którą to Instrukcyą Pa=
nom Posłom de Consensu totius Stubæ Rękami Własnymi przy przyłożeniu Pieczęci stwierdzamy. Datt.
ut supra. Locus Sigilli A. W. H. Sierakowski B. P. Prezydent Trybunału Skarb. Adam Małachowski
S. O. P. Sk.M. y Aptcy Marszałek Trybunału kor.

Respons Na tez Instrukcyą z Kancellaryi Wielkiey koronney dany.

Zacny Trybunał Radomski Godnych
Sędziow Wybor przy wszelkiey gorliwości sądząc drugich y siebie sądzi y z dekretem wdzięczności
przez Godnych Posłow swoich popisuie się W. Panu: Przyimuie J. K. M. te zacnego Trybunału Ra=
domskiego oswiadczenie z Wielką dobroci y łaskawości expressyą, życzy, aby Sprawiedliwość S.
wszkrzewiaiąc się przy tak chwalebnych początkach podporą Prawom Oyczystym zawsze była. Doświad=
czone Sentymenta Sprawiedliwe Wielebnego Prezydenta, wyprobowana Wgo Marszałka rzetelność,
generalna przy obwiarstych innych Trybunałach Zasiadaiących Sędziow estymacya, zupełnym
całego kraiu będą Zaszczytem, skąd Jako J. K. M. ukontentowania swego bierze okazyą, tak do pełnego
Łask przypuszczaiąc Wszystkich Serca, Wm y Wm Posłom do poratowania hoyną w Szafunkach Do=
broczyństwa podaie rękę.

Senatus Consilium Wschovæ 23. Maii 1755. Celebratum.

Przy Obecności Nay Przewielebnieyszego w Bogu Xcia Adama Komorowskiego Arcy Biskupa Gnie=
znienskiego Prymasa Korony Polskiey y W. X. Litt. Przewielebnego w Bogu Andrzeia Załuskiego Bi=
skupa Krakowskiego Xcia Siewierskiego, Wielebnych w Bogu Antoniego Dembowskiego Kuiawskiego,
Teodora Xcia Czartoryiskiego Poznanskiego, Józefa Szembeka Płockiego, Antoniego Tyszkiewicza
Żmuydzkiego, Woyciecha Leskiego Chełminskiego, Biskupow, Wch Stefana Garczynskiego Woda
Poznanskiego, Michała Massalskiego Kasztelana Wilenskiego, Hetmana Polnego W. X. Litt. Augu=
sta Działynskiego Wody Kaliskiego, Tadeusza Oginskiego Kasztellana Trockiego, Władysława Szołdr=
skiego Innowrocławskiego, Franciszka Salezego Potockiego Wołynskiego, Wacława Rzewuskiego Podolskiego
Hetmana Polnego kor., Piotra Sapiehy Smolenskiego, Antoniego Potockiego Bełskiego, Kazimierza Rudzien=
skiego Mazowieckiego, Jabłonowskiego Bracławskiego, Franciszka Szembeka Inflantskiego, Wodow. Mel=
chiora Gurowskiego Poznanskiego, Karola Grudzinskiego Gnieznienskiego, Andrzeia Moszczenskiego Innowro=
cławskiego, Lodochowskiego Wołynskiego, Felicyana Trzcinskiego Rawskiego, Urb. Twardowskiego Mię=
dzyrzeckiego, Maximiliana Mielskiego Rogozinskiego, Ubiewskiego Nakielskiego, Józefa Makowskiego
Bielowskiego, Stanisława Bieganowskiego Rypinskiego, Kasztellanow. Wch Jana Małachowskiego

Kanclerza Wo Koro, Michała Xcia Czartoryiskiego Kanclerza Wo Xo Xo Litto, Michała Wodzickiego Koro Michała Antoniego Sapiehy Wo Xo Litto Podkanclerzych, Jerzego Fleminga Podskarbiego Wo Wo Litto Jerzego Mniszcha Marszałka Nadwornego Koro Ministrow Status w Sztowie ut supra.

Propositum podczas tegoż Senatus Consilium od Tronu podane.

No 1o J. Ko Mc Staraniem Ustawicznym około Dobra Pospolitego Oyczyznie przytomny, chętnie Interessa Państw Swoich Dziedzicznych porzucił, aby przy Oświadczeniu od Porty Ottomańskiey Statecznej Przyiaźni przez wysłanie Posła do Jo Kro Mci ychłpłey, mogł wzaiemnie więc środki ex Sensu Senatus do Utwierdzenia tey Sąsiedzkiej Polczeyza nieprzerwaney dotąd dobrey Harmonii y w tym żąda przytomnego Senatu zdania.

2o A dubo iuz Anterioribus Resultatis Sprowadzenie Xiąg ex Archivo Thesauri Rni w Krakowie lokowanych iest naznaczone, że iednak coraz indeteriorationem też Xięgi idą racy przypominać y teraz Jo Ko Mc na teraznieyszey Radzie.

Conclusum tegoż Senatus Consilii.

Nm. 1m. S. R. Mc Dnus Noster Clementissimus perpensis in praesentis Senatus Consilio omnibus Circumstantiis, nontantum Statui prore et Interesse Boni Publici Literis Responsoriis ex Cancellaria Rni expediendis de Constanti bonae Vicinitatis Incremento ex Parte Sui, Totiusq Rpcae Magnum Sultanum Imperatorem Turcarum certiorem reddere, verum Etiam decrevit necessariam esse expeditionem Ablegati ad Praefulgidam Portam, qui reciproca Propensionis accedente ratione, Constantinopolim se conferet, et nullo alio instructus Negotio, moderno Turcarum Imperatori circa felicem Throni Ascensum Omnia fausta Nomine Serenissimi Regis et Rpcae apprecabitur, et de constanti bonae Vicinitatis atq Tractatus Carlovicensis manutentione Serenitatem Suam assecurabit. Adquod Munus obeundum S. R. M. Dnus Noster Clementissimus Grum Joannem Mniszch Succamerarium Magni Ducatus Litt. destinat. Pro Vialibus autem Sumam Sex millium Thalerorum Imperialium, quem libet Thalerum per octo florenos Polonicales computando ex Thesauro Rni et Magni Ducatus Lithvaniae erogandam, duas videlicet partes ex Thesauro Magni Ducatus Lithvaniae assignat. Necnon alteram Summam ex Thesauro Regni depromendam pro extraordinariis expensis In illa Aula practicatis, itidem, Sex millium Thalerorum Imperialium quemlibet Thalerum per octo florenos Polonicales computando. Qui Gnus Ablegatus praedicta Omnia pro Commodo Rpcae juxta Instructionem Eidem datam ex Cancellaria Regni Perficiendo, redux in Patriam relationem gestorum secundum Legis Praescriptum Statibus Regni faciet.-

Qm Sa Ra Mtas Dnus Noster Clementissimus executionem Anteriorum Senatus Consilii Resultatorum Mfcō Thesaurio Rni commendant. Quoniam autem Mfcus Joannes Clemens Branicki Palatinus Cracov: Supremus Dux Exercituum Rni, Centum quadraginta et duo millia quadringentos Triginta tres florenos Polonicales, Grōs quatuordecim pro variis donativis in Aulam Magni Tartarorum Hani missis, necnon pro aliis expensis ex proprio Peculio in Negotiis Publicis (: Prout Regestra edocent:) erogavit, idcirco Sa Ra Mtas Dnus Noster Clmus solutionem Sumae praefatae Centum nempe quadraginta duorum millium Quadringentorum Triginta Trium florenorum Polonicalium, Grūm quatordecim Thesauro Rni sine mora praecommittit. Nobili Marino Ticini Interpreti Linguae Orientalium hic Poloniae manenti, compensando Diales ad latus moderni Legati Prospulgidae Portae aureos ducentos. Nobili pariter Giuliani Interpreti Linguarum Orientalium Constantinopoli Munus agenti Poloniae exercenti, compensado tredecem retroactos Annos, in quibus suo caruit solario, summam mille Aureorum Hungaricalium, Eidemq infuturum quotannis Aureos ducentos. Postquas exolutas Summas, subveniendo expensis necessariis Patribus Scholarum Piarum ad tradendum Luci Corpus Diplomaticum Rni Poloniae et Magni Ducatus Lithuaniae, Sa Ra Mtas Dnus Noster Clmus ex Thesauro Rni duo millia, florenor Polonicalium, ex Thesaurio Magni Ducatus Lithvaniae, unum mille, solvenda assignat, hac adiecta Conditione, ne Patres Scholarum Piarum prius Typis hoc Opus praefatum mandent, antequam Cancellarii Rni et Magni Ducatus Lithvaniae illud reviderint, et Consensum suum ad id in scripto dederint; Insimul Iisdem Patribus Scholarum Piarum quotannis Summam ducentorum Aureorum Hungaricalium per sexennium pro continuatione Fabricae Collegii. Nobilium Varsaviae siti solvendam Thesauro Rni demandat. Grō quoque Roccatani Negotiorum Rni sollicitandorum in Urbe curam habenti summam Trecentorum aureorum quotannis persolvendam ex Thesauro Rni Sa Ra Mtas Dnus Noster Clmus iniungit, idq donec Alter in eius locum Residentis Charactere a Sa Ra Mte insignitus, in Urbem fuerit destinatus. Grō Mikolaszewicz Metrices Rni Magni Ducatus Lithvaniae Praefecto summam Centum Aureorum Hungaricalium ex Thesauro Magni Ducatus Lithvaniae Refundi Sa Ra Mtas determinat. Apparatus Bellici ex mente Senatus Consilii Grodnensis aere Publico Rni comparati, et Gedani in Repositorio Regio collocati ad Armamentaria Rni advectio per Conclusum Senatus Consilii Varsaviae 1755o celebrati Grō, protunc Generali Rei tormentariae Praefecto demandata fuit; quia tamen nonnisi nunc Grūs de Ocieszyno Comes Brühl modernus Generalis Rei Tormentariae Praefectus zelo Boni Publici propriis sumptibus hunc apparatum Bellicum advehi et collocari curavit, idcirco tam pro erogata ad hunc effectum pecunia,

quam pro Reparatione Armamentarii Varsaviensis vel dilatione prout necessitas postulaverit, S. R. M. Dnus Nr Clmus Summam quadraginta Millium florenorum Polonicalium per Mlcum Thesaurarium Rni ex Thesauro Rni exsolvendam decernit. In levamen Civitatis Marieburgensis Contributione Capitali fortiter gravata S. R. M. Dnus Nr Clmus Summam Octo millium florenorum Polonicalium in Senatus Consultis de Ao 1748 et 1750 assignatam praesentibus iterum demandat, eandemq summam Octo millium florenorum, tantisper quotannis solvendam decernit, donec in proximo Generali Prussiae Conventu hactenus semper irrito Eidem Civitati de opportuno Subsidio subveniatur. Sopiendo Omnes difficultates Ortas inter Gos Judices Palatinatuum Kijoviae, Podoliae, et Braclaviae ad judicandas Causas in Confiniis Rni designatos S. R. M. Dnus Nr Clmus obviando, ne Orta Litigia retardent justitiam, Resolutionem in Scripto datam 1750 Mum Senatorum et Ministrorum Status Manu Subscriptam, Senatus praesentis Consulto approbat, et solutionem solariorum juxta hanc Resolutionem praefatam Gis Judicibus Limitaneis Palatinatuum Kijoviae, Podoliae, et Braclaviae designat.

Adamus Ignatius Komorowski Archi Episcopus Gnesnensis Primas Regni pp.

Jędrzey Stanisław K. Załuski Biskup krakowski Xże Siewierski mpa. Antonius Sebastianus Dembowski Episcopus Cujavien et Pomer. mpa. Theodorus Princeps Czartoryiski Episcopus Posnaniensis et Varsavien. Josephus de Słupow Szembek Episcopus Plocensis. Antonius Comes Tyszkiewicz Episcopus Samogitiae, Adalbertus Leski Episcopus Culmen et Pomesaniae. Stephanus Garczynski Palatinus Posnaniensis, Joannes Małachowski Supremus Rni Poloniae Cancell. Michael Princeps Czartoryiski Supremus Mgi Ducatus Lit. Cancell. Michael Wodzicki Pro Cancell. Rni. Michael Sapieha Vice Cancellarius Magni Ducatus Lit. Georgius Fleming Supremus Thesaurarius Magni Ducatus Litt. Jerzy Mniszech Marszałek Nadworny Koronny. Michał Massalski Castellanus Vilnensis Dux Campestris Magni Ducatus Lithvaniae.

Augustus Działynski Palatinus Calissiensis. Thadeus in Kozielsk Oginski Castellanus Trocensis. Vladislaus Kołdrski Palatinus Junivladislavien Majoris Poloniae Generalis. Franciscus Ignatius Potocki Palatinus Volhyniae. Venceslaus Rzewuski Palatinus Podoliae Dux Campestris Rni. Sapieha Palatinus Smolensciae. Jabłonowski W. B. S. C. M. Szembek Palatinus Livoniae. Melchior a Gurowo Gurowski Castelanus Posnanien. Carolus Grudzinski Castelanus Gnesnensis. Andreas de Mokrzenski Cast. Junivla: Felicianus Trzcinski Cast: Raven: Joannes Grabowski Castel: Sedanensis. Ignatius Twardowski Castel. Medereczensis. Zbiewski Castel: Nakłensis. Josephus Małachowski Cast: Biechoviensis. Josephus Głębocki Castel. Cruviciensis, Bartholomaeus Jezycki Castell: Wyszgrodien:

Traduction du Ferman du Grand Seigneur adressé au Pacha de Cotchim et à la Grande Chancell: de la Couronne 14 Janvier 1755e

A toy qui es un entre les Grands de mon empire homme de dignité et de gloire le Gouverneur de Cothim Mahan Pacha, e à toy illustrement Imperial soit notifie qu'etant la Coutume des Puissances Chrêciennes de saluer les Empereurs Ottomanes à leur avennement au Throne par des Personnes envoyées expres pour cette fonction accompagnées de lettres de Creance; la Republique de Pologne par la voye de l'Interprete de Pologne cy esistant aiant donné la Nouvelle que l'Envoüe ou Internonce de cette cour etoit sur son depart, et proche des frontieres, Afin de nous feliciter selon la Coutume pratiquée en telle occasion. sur notre avennement au Throne: Nous avons fait examiner les Registres de la Chancellerie sans y ajouter et mandement Imperial Nous avons expedié le Conducteur cy dessus mentionné toy qui es un des distinguès parmi les Grands de mon Empire selon la teneur de tes lettres qui portoient que le Ministre destiné etant arrivé sur les Confins des Pologne et proprementa Zwaniec au Commencement du mois de Rebuil Evel selon Coutume de cette ditte frontiere les Principeaux de Cotchim s'etant assemblés le sudit Ministre fit savoir etre un de plus distingués de la Couronne de Pologne et que par consequent le Registre emané de la Chancellarie Ottomanne etant modique et non convenable, Il fit redre par le Secretaire de legation qu'etoit venu à Cothim. le Registre necessaire et propre à son Entretien, ajoutant que si le dit Registre seroit accordé Il se mettroit en voiage; ce que tu Nous a notifié. Selon les Etiquetés de mon Empire qui sont toujours reglées sur le pied des Anciennes Loix connues de tout le monde l'Interprete de Pologne y existant nous aiiant fait savoir que l'Envoyé devoit venir avec des lettres de Creance pour Nous feliciter Nous fimes visiter les Registres de la Chancellerie pour savoir quelle etoit la Coutume en pareille occasion nommement le Registre selon lequel fut traité l'Envoye, qui vint feliciter notre Predecesseur dans l'annee 1143. ce fut Mr Sirakowski en 1731 ce que nous avons envoiié tel quel sans aucune diminution. Ainsi je t'ordonne de faire savoir qu'avec cette proposition de Tain à lui assigné Il se porté à Notre cour, et selon l'Etiqueté presantant les lettres de Creance; des qu'il Nous deva Connu le Caractere plus relevé que d'Envoüe, ou Interponence, alors nous lui ferons tous les honneurs possibles et dües au Grade en question, avant donc de presenter les lettres de Creance, à son lieu etant comme desobligeant et hors de propos de faire des Propositions semblables sur tout qui sont tout afait contraires aux anciennes Coutûmes de Notre Sublime Porte, tu fera de maniere que le Ministre, apres lui avoir signifie Nos sentiments d'Amitié, et de Cordialite, passe a Cotchim avec tous les honneurs

possibles sur le pied du Regitre, que nous avons envoie, et le consignant au conducteur destiné; tu l'expediera à Notre Cour. (J.)

Interpretatio Literarum a Serenissimo Turcarum Imp.re ad Serenissimum Regem Poloniæ scriptarum Varsoviæ Maii 1755to receptarum. Illmo Magnorum Principum in Jesum Credentium, Columnæ Eminentium Potentiarum Populi Christiani, Arbitro negotiorum Publicorum Gentis Nazarenæ, Dño Magnificentiæ et Mtis, Possessori honoris et Gloriæ, moderno Poloniæ Regiæ. Venerabundo Amico Augusto III., ac ab Antiquo sincere Vicinæ Rpcæ Polonæ, quorum extrema prospera sint ac felicia. Cum ad vos Imperiales hæ Nræ Literæ pervenerint notum sit, quod eximius Princeps Antecessor et Maior natu frater Nr Imôr Mahmuet Han:/: quem Deus Omnipotens collocet in Paradisi hortis:/: ex Voluntate Divina curræ ad florida æternitatis Rosaria transierit, Omnipotentis et incomparabilis Dei Gratia, ope æterna, auspiciis Divinis, superna ac immutabili Dispositione, ac uberrimis benedictionibus Muhammet Mustaphæ Deo dilectissimi, excelsum Thronum Sublimis Imperii Ottomanici Augusta Mte præditum, prædi, jure hæreditario ac legitimo 1168 Hegira 28o Sefer die Veneris fausto omine occupavimus. Hinc in Universis Mahometanorum fidelium Templis, in elatis Rostrorum locis, Nomine Nro Augusto precibus Populi commendato, Cusis in Officina Monetaria innumeris pecuniis, ac undiq Imperiali Nro Nomine, ac gloriosis Signis condecoratis, in Curiis ac Tribunalibus Omnium Nrum Ditionum, verum Nrum successu ample propalato æquam justitiam administrari, ubiq Tyranidem ac oppressionem dissipandi ergo jussimus. Hæc fausta Notitia accessus Nri ad gloriosum et Sublimem Thronum Potentii ab antiquo cum antecessoribus Imperii Nri almam pacem cupientibus, ut pateat, iuxta piæ religionis Nræ Constitutum, desideriis ipsorum annuendo, Serenissimæ Mti Vræ etiam notificandam esse credidimus, hac de Causa tanquam hilaritatis signum Diploma Nrum Imperiale medio unius ex Cubiculariis Nræ Sublimis Aulæ Honorariis Hagi Ali decore & gloria digni levavimus. Postquam hoc ipsum Diploma ad Manus Serenissimæ Mtis Vræ pervenerit, vigore Pactorum cum Nro Sublimi Imperio initorum ad Imperiale Solium, ut decet æternæ Amicitiæ legibus patefieri volumus, idq communicatum Proceribus ac Magnatibus Regni Vri roborata et vinculata ab utraque Parte fœdera Pacis, ut hic ante intacta et in plena integritate existebant, eodem modo etiam Nris felicibus temporibus firma ac Solida permansura fore, dummodo à Parte Vra nihil contrarii Statutis Pacis et Amicitiæ evenerit, ab Imperiali quoq Nra Persona nullo plane modo illicitum quidquam ac adversum demonstrabitur. Intercedentes itaq puræ amicitiæ ac mutui affectus Lega veluti ac decet ac convenit, tuto, quiete, ac omni observantia ex Ambabus Partibus custoditum iri procul est a dubio. Pax sit Deum unicum adoranti, ex Imperiali Nra

Aula Constantinopoleos datum in principio Mensis Lunaris Rebiul evel 1168.

Responsum ad easdem Literas Serenissimo Turcarum Imperatori, a S.a Regia Maiestate Varsoviae die 26a Maii 1755to datum.

Serenissimo et Potentissimo Principi Dno Sultan Osman Han Imperatori Maximo Constantinopolitano, ac in Asia, Affrica et Europa, Persarum, Arabum, Syriae, et Cipri, Aegipti Dno Amico et Vicino Nro Charissimo. Augustus Dei Gratia Rex Poloniae & Nec non Haereditarius Dux Saxoniae et Princeps Elector. Salutem et bonae Vicinitatis atq Amicitiae mutuae perpetuum Incrementum. Serenissime et Potentissime Princeps Amice et Vicine Nri Charissime. Advenit Serenitatis Vrae Ablegatus ad Aulam Nram Msiüs Hagi Ali, cum notificatione Gloriosissimi Ascensus Serenitatis Vrae ad Imperialem Thronum. Licet indolere deberemus transiisse ad aeternitatis loca Serenissimum et invictissimum Principem Machmud Han heroicis praeditum dotibus, atq Amici Nri dilectissimi, hilaritatem tamen sumpsimus ex Serenitatis Vrae Literis per Msium Ablegatum Nobis decenter exhibitis, ubi non solum legitimis gressibus ad haereditarium Thronum inter Populorum gaudia et applausus Serenitatem Vram Successisse vidimus, sed Virtutum etiam eximiarum Gloriosissimi Praedecessoris Sui esse Successorem; Illumq erga Nos et Rempcam constantis Amicitiae memoriae nunquam delendae sensus adoptando, Serenitatem Vram Nobiscum et cum Rpca ab antiquo Praefulgidae Portae amica bonam Vicinitatem et inviolabilem Amicitiam in perpetuum per Pacta Carlovicensia Divina Providentia favente firmatam, sacro sancte servare et Colere Velle. Demonstraturi Nos gaudium Nrum de felici hoc eventu, et quantum Amicitia Serenitatis Vrae Nobis et Rpcae Chara sit, omni pompa et apparatu Msium Hagi Ali curavimus excipi publicé et in Senatu hac de Causa huc convocato. Gratulamur idcirco Serenitatem Vram de Gloriosissime suscepto Imperio, eandemq Nro Totiusq Rpcae Nomine salutamus, et Vestigia sequendo Gloriae et Virtute ubiq clarissime impressa Serenissimi, Invictissimi, et Potentissimi Principis Parentis et Praedecessoris Nri, Cujus Studio et eximia opera Pacta Carlovicensia subsecuta, aeternam et semper laudabilem pacem Populis utrorumque Dorum dederunt, cum proinde cursum temporis, quo Divina Omnipotentia et Largitione Poloniarum gubernacula gerimus, ad Gentium harum felicitatem conversi, nihil plus Cordi habuerimus, quam Pacem Populis conservandi. Foedera proinde cum vicinis inita Potentiis, et praesertim Pacta praedicta Carlovicensia intacta et inviolabiliter manutenere curavimus. Quo in proposito indesinenter manentes, licet Serenitatem Vram bonae Nrae et nunquam Mutandae Amicitiae persvasam futuram arbitremur tamen ex praesentibus assecurationibus Nris, quam ex Sincera Msii Hagi Ali Relatione, de Consideratione, quam Eidem

erga Praefulgidam Portam testati sumus, tamen immediate decrevimus ex parte Nra et Rpcae legandum esse ad Serenitatem Vram et Personam elegimus ad hoc apprime qualificatam in Aula Nra, Rpcae dignitate et honoribus condecoratam, qui Serenitati Vrae Gratulationes Nras et Rpcae de suscepto Gloriosissime inter Justitiae a Magnanimitatis splendida Signa Imperiali Throno, renovabit, et Omni meliori modo de Nris atq Rpcae firmissimis in bona Vicinitate et Amicitia cum Praefulgida Porta ad Normam Pactorum Carlovicensium Manutenenda sensibus, Serenitatem Vram certiorem faciet. Interea prosperos rerum Successus et longaevum Regimen atq incolumitatem Serenitati Vrae precamur. Dabantur Vschovae die ut Supra. Ad mandatum S. R. M. Dni Nri Ami proprium.

Interpretatio Literarum Supremi Turcarum Vezyrii ad Serenissimum Regem Poniae Scriptarum Vschovae eodem tempore receptarum.

Gloriosissimo Magnorum Principum in Jesum credentium, Columnae Eminentium Potentatum Populi Christiani, Arbitro Negotiorum Publicorum Gentis Nazarenae Dno Magnificentiae et Maiestatis, Possessori Honoris et Gloriae, Moderno Poloniae Serenissimo ac Venerabundo Rgi Augusto III ac ab antiquo Sincaere Rpcae Polonae (quorum extrema sin felicia) posthabitis Salutationibus bonorumq apprecationibus prissimis sincerisq, Substantia contenti tenorisq Literarum ea est, quod ex voluntate Divina eximius praeteritus Princeps Imperator Mahmud Han (: quem Deus collocet in Paradisi hortis) ex hac vita ad florida aeternitatis Rosaria cum migraverit, Omnipotentis et Incomparabilis DEI Gratia, ope aeterna; Suprema et immutabili dispositione, ac uberrimis benedictionibus Muhamedis Mustaphae DEO dilectissimi excelsum Thronum Sublimis Imperii Ottomanici defuncti piae memoriae fratris Serenissimi Imperatoris, a Smo felicissimo, Augustissimo, Potentissimo Dno meo Clementissimo Monarcha ac Imre Sultan Osman Han: (cujus Imperium firmet Deus ad diem usq extremi Judicii Augusta Mte praedito, Jure haereditario et legitimo Ao 1160 Hegira 98. Sefer Die Veneris fausto Omine occupatum fuit. Hinc in Universis Mahumetanorum fidelium templis, in elatis Rostorum locis Nomine Augustissimo precibus Populi commendato ac proclamato, ennis in Officina Monetaria in Numeris pecuniis, ac undiq Imperiali Nomine ac gloriosis Signis condecoratis in Curiis ac Tribunalibus Omnium celsi Imperii Ditionum nunciatorum suae Mtis Imperiali successu ample propalato aequam Justitiam administrari, ubiq Tyrannidem ac Oppressionem dissipandi ergo jussum fuit. Haec fausta Notitia exaltationis Suae Mtis Imperialis ad Golum et Sublimem Thronum ab antiquo cum Antecessoribus Imperii Ottomanici almam pacem tutari cupientibus Potentiis ut patefiat, iuxta piae Religionis Nrae Constitutum exaltationem hanc gloriosam Imperiali Diplomate propalatam una cum Mfico Hagi Ali Cubiculario Smae Aulae Ottomanicae ha-

honorario (: cujus honor perennis sit!) Legatum cum fuisset, Nos etiam amicabilibus ac Officiosis Nrũ Literis condecoravimus, Deo favente quam primum ad Serenissima Mtem Vrãm pervenerint, vigore Pactorum cum Sublimi Imperio initorum Sae Mtis exaltatio ad Imperiale Solium, ut decet æternæ Amicitiæ Legibus patefiat. idq communicatum Proceribus ac Magnatibus Nri Vezri roborata ac vinculata ab utraq Parte foedera Pacis, uti hinc intacta, et in plena integritate existebant, eodem modo etiam Simæ suæ Mtis Imperialibus felicibus temporibus firma ac solida permansura fore, dummodo à Parte Vrã nihil contrarii Statutis Pacis et amicitiæ evenerit, ab Imperiali quoq Persona nullo plané modo illicitum quidquam ac adversum demonstrabitur. Intercedentes itaq puræ Amicitiæ ac mutui affectus Leges, velut decet ac convenit ex ambabus Partibus custoditum iri procul est a dubio Pax &c.)

Responsum Eidem Supremo Turcarum Vezyrio a Sa Ra Mte die et Anno, prout Serño Imperatori, datum Augustus IIdus Illustrissimo Principi Dno. Illustrissime Princeps Amice Nr. Acceptissimus Nobis fuit Mcũs Hagi Ali ad Aulam Nrãm Ram Ablegatus a Præfulgida Porta cum Notificatione gloriosissimi Ascensus ad Thronum Imperialem Serenissimi et Potentissimi Principis Dni Sultan Osman Han Imperatoris Maximi, quem Divina Omnipotentia per gressus Justitiæ et hæreditariæ Successionis super innumeras Turcarum gentes & vastissima Dnia, ad illorum augendam felicitatem collocavit, deditq heroicos atq omni laude et honore semper prædicandos Serenissimi et Invictissimi Principis Mahmud Han fratris et Prædecessoris sui Amici Nri Charissimi, unde post illius ad æternitatem transitum, clarissima eiusdem sequens vestigia legare ad Nos duxit Virum Dignitate et honore apud præfulgidam Portam conspicuum ad bonam Amicitiam et Vicinitatem Nobiscum et cum Rpcã colendam, qua Populi utrorumq Dominorum tam feliciter fruuntur, post memorabilia Pacta Carlovicensia opus Gloriosissimum Serenissimi, Invictissimi, et Potentissimi Principis Regis Parentis et Prædecessoris Nri gratissimam Nobis fuisse Legationem et Personam Suam testabitur Mcũs Ablegatus ex pompa et apparatu eximio quo ipsum excepimus, Publice atq in Senatu hac de Causa huc Convocato, ubi ad Mtem Nrãm Solenniter admissus Imperiales Literas Nobis reverenter tradidit una cum Literis Illmi Principis Supremi Vezyrii Illustritatis Vrãe Antecessoris, honoribus cumulatum et Propensionis Nrãe demonstrationibus distinctum prælaudatum Mcũm Hagi Ali ad Præfulgidam Portam dimisimus Regiis Nris munitum Responsoriis, quibus Serenissimum et Potentissimum Principem Dnũm Magnum Sultan Imperatorem maximum, atq Illustritatem Vrãm decus et gemmam Imperialis Throni, de firmissimo Nro et Constantissimo bonæ Vicinitatis et mutuæ Amicitiæ inviolabiliter et perpetuo ad Normam Pactorum Carlovicensium conservandæ proposito,

Assecuramus; Præter hoc ad patefaciendum adhuc magis propensissimum Nrum. totiusq Rpcæ Animum, legare decrevimus ad Præfulgidam Portam, Personam in Aula Nrã apprime qualificatam, Rcpcæ condecoratam dignitate et honoribus, Cui id præcipue in Mandatis dedimus, Nomine Nrõ et Rpcæ gratulandi Serenitati Suæ de gloriosissimé suscepto Imperio, utq eandem de Constantissima Nrã ac Rpcæ animi deliberatione bonam Vicinitatem et amicitiam Pactis Carlovicienisibus sancté fundatam perpetuó Servandi certiorem Omni meliori modo faciat. Gratulamur etiam Illustritati Vræ de adepta per virtutem, et meritorum excelsos gradus, Suprema Imperii dignitate, eam Illustritati Vræ prospera omnia precamur. &c Ad mandatum S. R. Mtis Dñi Nri Clementissimi proprium.

Literæ Credentiales Mfrô Joanni Mniszech Succamerario Magni Ducatûs Lithvaniæ ad Præfulgidam Otthomanicam a Sa Ra Mte et a Rpcâ Delegato Nuntio ex Maiori Cancellaria Rni Vschovæ die 26o Maii 1755o expeditt. ad Ssmum Turcarum Imperatorem.

Serenissimo et Potentissimo &c Augustus IIIus &c. Salutem et bonæ Vicinitatis atq Amicitiæ mutuæ perpetuum Incrementum. Ssimo et Potentissime Princeps Amice et Vicine Nri Charissime. Nimium Nobis æstimanda fuerat Ssimi et Invictissimi Principis Dñi Mahmud Han, Serenitatis Vræ fratris et Prædecessoris Gloriosissimi Nobiscum et cum Rpcâ stricta Amicitia, ut dolore non deberemus dies finiisse, quos naturalis Illius in augenda Gentium felicitate propensio æternos faciet. Maior tamen adhuc irrepsit in Animum Nrum lætitia ex Universali Ottomanici Imperii plausu, et gratiarum Actionibus ex eo, quod Suprema et Immutabilis Dispositio Divina Serenitatem Vrãm in Maiorum Suorum Augusta Sede, et Sublimis Imperii Throno, per legitima Successionis gradus, collocaverit. Hilaritatem Nrãm adauxit fausta et Nobis gratissima Notitia, quam Serenitas Vrã Nobis immediaté dedit, de felici eiusdem Ascensu inter Acta Justitiæ et liberalitatis commendabilia. Gratulamur Serenitati Vræ quam intensissimo animo, et eam omnem ad faustos Eius Successus partem sumimus, quam bonum, sincerum, et federatum decet animum; Prosperitatum proinde quarumcunq affluentiam et uberrimas benedictiones a Supremo Rerum Omnium Datore Serenitati Vestræ precamur, utq iisdem in longæva Annorum serie quam feliciter fruatur: Et quemadmodum Nos et Rpcâ de Stabili Amicitia Serenitatis Vræ persvasi mansimus, tam propter distincté Nobis et Rpcæ factam Notificationem, quam ex pollicita sacro sancté federum et Pactorum præcipué Carlovicensium manutentione, ita Serenitatem Vrãm persvasam esse Cupimus de Constantissima Nrâ et Rpcâ Amicitia ab antiquo cum Præfulgida Porta inita, Pactis Carlovici=

enibus feliciter firmiterq́ corroborata; Quamq́ Nos hactenus coluimus et inperpetuum religiose colere omnimodo desideramus. Utq́ haec Nrâ et Rpcae firmissima Pactorum servendorum intentio, et Comicitiae Nrô cum Praefulgida Porta indissolubilis nexus nonsolum inter Nos pateant, sed Omnibus Potentiis innolescant. Specialiq́ Nos erga Serenitatem Vrâm considerationes moveri, legare duximus solenniter ad Praefulgidam Portam Personam apprime in Aula Nrâ qualificatam Mafcum Comitem de Magna Konczyce Mniszech Cubiculi Regii Supremum Praefectum Magni Ducatus Lithvaniae, Equitem Aquilae Albae, in Exercitu Nrô Peditum Generalem, ex familia a Saeculis in Regno distinctissima, et primariis in Rpcâ Dignitatibus illustrata. Qui juxta Mandata, quae Eidem dedimus, vigore Pactorum inter Rpcâm et Sublime Imperium vigentium, sincerrimas Nâs, Totiusq́ Rpcae Gratulationes renovabit Serenitati Vrae de Eiusdem ad Sublime Imperii Solium ascensu; Vota etiam Nrâ pro Illius continua felicitate explicabit, quodq́ ex Parte Nrâ nihil nec minimum Amicitiae Legibus, et Pactorum praesertim Carlovicensium Opera Serenissimi et Potentissimi Regis desideratissimi Patris et Praedecessoris Nri conclusorum, et tam feliciter existentium, observantiae quam exactissime attendetur. Cuius Mfci Ablegati dictis utq́ fides detur, Illiusq́ Personam Serenitas Vrâ gratam habeat, optamus. Nunc quod superest, prosperos rerum Successus, et longaevum Regimen, atq́ incolumitatem Serenitati Vrae precamur. Dabantur. &c.

Similes Literae Eidem Mafcô Delegato Nuntio ad Supremum Vezyrium die et Anno iisdem datae.

Augustus IIIus Illmo Principi & Illme Princeps Amice Nr. Eximia Justitiae et aequitatis Sensus, Prudentiae et perspicacitatis in Gubernio fama Serenissimi et Potentissimi Principis Dni Sultan Osman Han Imperatoris Maximi, Amici et Vicini Nri Charissimi, Nos et Rpcâm de Clarissimis Illustritatis Vrae Dotibus persvasos fecit, ex Illius ad primariam Sublimis Imperii Dignitatem elevatione, in qua rerum quarumvis successus felices, utq́ in decore et gloria per longam Annorum Seriem crescat, Illustritati Vrae precamur. Moti proinde reciprocae Amicitiae nexibus, cum legare Voluerimus ad Praefulgidam Portam pro Contestanda solenniter Nrâ totiusq́ Rpcae hilaritate, sincerrimisq́ gratulationibus moderno Imperatori, de felici Illius ad Imperialem Thronum ascensu, Personam elegimus Honoribus et Dignitatibus in Aula Nrâ et Rpcâ apprime qualificatam, Mfcum nempe Comitem de Magna Konczyce Mniszech, Magni Ducatus Lithvaniae Cubiculi Regii Supremum Praefectum, Equitem Aquilae albae, in Exercitu Nrô Generalem Peditum, ex familia a Saeculis in Rnô distinctissima, et primariis in Rpcâ Dignitatibus illustrata. Eundem Illustritati Vrae singulariter commendatum cupimus, utq́ per bona et amica Officia Vrâ, quas in Commissis habet faciendas omni meliori modo ex Parte Nrâ et Rpcae declarationes constantis Nrae et nunquam mutandae amicitiae, Bonae Vicinitatis cum Sublimi Imperio, et praesertim Pactorum Carlovicensium religiosae observantiae, Praefulgidae Portae acceptiores Illustritas Vrâ efficiat. Optamus insuper Illu-

stritas Vra efficiat. Optamus insuper Illustritatem Vram de Nra et Ripcae Amicitia bene sentire, et nulli dubitamus, quin Conatus Illustritati Vrae in Suprema Sua Dignitate Omni tempore Nis Omnino respondeant curis, quas pro Colenda tam feliciter subsistente pace inter utroq Dnia, et ad Illorum felicitatis mutuae incrementum, indesinenter adhibemus. Nunc quod superest Omnia prospera Illtati Vrae precamur.

Instrukcya temuz Wu Janowi Mniszchowi od Je KMci y Rptey do Prze: Porty Ottomanskiey delegowanemu Postowi z kancellaryi Wielkiey Koronney 26o Maia 1755o dana.

1o Odebrawszy expedycyą z kancellaryi W. kor Uro: Jan Mniszek, tojest Credentiales do Cesarza Tureckiego y Wezyra, poiedzie do Wo Jana Branickiego Hetmana Wo Kor: y odda list od Jo K. Mci; według ktorego umowi się z Wym Hetmanem, y wczasie Mensures Wyiazdu swego do Stambułu.

2o Stanąwszy w Stambule będzie się dopraszał Audiencyi Publiczney u Cesarza, y mowę swoię regulowai powinien ad Contenta Listu od Jo KMci, seu Credentialium do Cesarza Tureckiego expeditorum.

3o Po Audiencyi u Cesarza zaraz będzie upraszał oznaczenia Czasu do konferencyi z Wezyrem, na ktorey wyrazi to samo, co iest w liście Wezyrskim od Krola, ażeli nie iest inszo obiectum tego Poselstwa, tylko utrzymanie dobrey sąsiedzkiey Harmonii, y Utwierdzenie Traktatu Karłowickiego, więc w insze materye wdawai się nie ma mocy Urodzony Poseł.

4o Że zaś Articulo 7o tymże traktatem Karłowickim cautum est, aby Religiosi Christiani Romano Catholici sine impedimento functiones suas exerceant, et pacifice vivant, więc instabit o to Uro: Poseł, aby wszędzie osobliwie w Jerozolimie y po inszych mieyscach ciż Religiosi gaudeant sui Privilegiis.

5o Że zaś do zupełney Przyiaźni Panstw Obudwoch konserwacyi należy et Commerciorum abutrinq obwarowanie, zaczym y o to domowi się Uro: Poseł na konferencyi z Wezyrem, aby kupcy Polscy rowno z Inszych Potencyi kupcami gaudeant libertatibus.

6o u Hospodara Multanskiego na Audiencyi trzeba traktowai o Jurysdykcyą Biskupa Bachonskiego, aby in toto et antiquo Statu zostawała, tudzież o Prowentach, aby żadney niemiał przeszkody, y ieżeli y ieśli mu iakie zabrano, aby restituantur, o Kościoły katolickie, ktore antiquitus były a niema, ut restituantur Catholicis, wczym informationem Capiet Uro: Poseł od tegoż Biskupa Bachonskiego.

7o Nienaznacza się czas Wo Posłowi iak długo ma bawić w Stambule bo to Prudentiae Jego committitur.

8o Przy wyieździe z Stambułu prosić będzie Ur: Poseł o Audiencyą Publiczną według zwyczaiu u Cesarza Tureckiego, na ktorey ponowi Uro: Poseł oświadczenie nieustaiącey Przyiaźni y dobrey Harmonii Sąsiedzkiey Jo KMci y Rptey z Cesarzem z nienaruszeniem nigdy Traktatow Karłowickich, życząc będzie Cesarzowi długo letniego Panowania na Panstwami swoymi, w Szczęśliwym powodzeniu.

9o z Drogi powracaiąc do Polskiey Ur: Poseł, obwieści Przyiazd swoy Wo Branickiemu Hetmanowi WKor.

żeby miał konwoy podobny w Granicach Polskich iak i tam, a potym niebawiąc, ieżeli J. K. M. znaydować się będzie w Granicach Polskich, pospieszy ad latus Pana z expedycyą, ieżeliby zaś J. K. M. nieznaydował się w Polszcze, tedy tę Całą expedycyą z relacyą dokonaniu expedyowanego Poselstwa odde W. Kanclerzowi W. kor. Należące J. K. M. rozkazanie.

Instrukcya prywatna temuż W. Janowi Mniszchowi Podkomorzemu W. X. litt. Generałowi Regimentu Pieszego w Woysku kor. od J. K. M. y Rptey do Przeswietney Porty Ottomańskiey Delegowanemu Posłowi z teyże kancell. W. kor. dnia 26. Maia R. P. 1755. dana.

1º Zjechawszy do W. Hetmana W. kor. nie wprzod się ruszyć w podroż, aż będzie Respons od Baszy Chocimskiego, że w Gotowości stoi konwoy Turecki, y zego czeka, gdyż może się exkuzować, że posłał do Stambułu, daiąc znać wprzod o przyieździe Posła.

2º Hospodar Multanski pośle z komplementem zapraszaiąc do Siebie, tam się trzeba umowić o Ceremoniał, bo oni pretenduią dla Siebie Honorow Xiąż. Udzielnych, a nie są, więc trzeba się targować mocno, iako to o prawą rękę, o bicie z Armat, na przyiazd y Wyiazd &.

3º Stanowszy w Konstantinopolu, z nikim nietraktować, tylko z Weyzyrem W., żeby niebyć Jemu pro Suspecto.

4º Jeżeliby uchoway Boże była Mutacya Tronu, czyli przez Rewolucyę, czyli przez Smierć Cesarza, dawać znać przez Umyślnego o wszystkim Królowi, aby wziąć mogł mensuras czyli nowych Credentialium, czyli iak wola będzie Pańska. Caetera supplebit W. Posła prudentia.

Literae á Prae Nobili et Spbli Magistratu Thorunensi ad Illmum Supremum Rni Cancellarium die 22. Junii 1755. Thorunio scriptae.

Illustrissime &. Cum id Officii Nri ratio, naturalisq obligatio exigat, ut quicquid tum Commercio, tum Juribus harum Terrarum nocivum praejudiciosumq comperimus, id debito loco, remedendi gratia deferamus, omnemq negligentiae vel Nimiae patientiae notam sedulo evitemus. Hinc non possumus, non, quin Illmae Excellentiae Vrae profundo Venerationis Cultu insinuemus Georgium Sachleben in fundamento Rescripti Regii Schoviae sub et obreptitie obtenti, mercaturam exercere conantem, Scapham frumento onustam, quam Nobilis Dnus Czarnecki pro Eodem conduxisse dicitur, Gedanum defluitare voluisse, atq eo fine Literas Testimoniales, ad Officiales Camerae Fordanensis, quibus alias proprietas, Civium huius Civitatis asseritur, quaeve adeo, non nisi Civibus extradi solent, petiisse: cum vero illae Eidem utpote non Civi, cuive Mercaturae exercitium, ad decisionem Causae in Judiciis S. R. M. Assessorialibus ex Ipsius Actoratu haerentis,

concessum non est, extradi non potuerunt. Eundem Sachtleben de facto sine ejus modi Testimonio Gedanum predic: defluitare præsumpsisse, nisum, prout fertur, fide literali a præfato Dño Czarnecki apud Officiales Fordanen Cameræ, pro eodem interposita, qui etiam dictam Scapham sine Nro Testimonio, contra Transactiones cum Thesauro Rni initas, non obstante literali Nrâ avisatione et requisitione, Gedanum liberé defluitare permiserunt; quo ipso cum immunitas H. R. specialiter vero libertas ab omni Theloneo Civibus tantum competens manifesté lædatur atq infringatur, ita ut plurimæ Sequelæ exinde verendæ sint, hinc ne circa tam insignia præjudicia Nobis quid imputari posit, Illmâm Excellentiam Vrâm enixissime rogamus, dignetur eadem apud Illmûm et excellmûm Dnûm Supremum Rni Thesaurarium quam efficacissimé instare, ut hunc ejus modi abusus Drûm Officialium Cameræ Fordanensis, ad quos neq Jurium Nrûm, neq Causæ in Judiciis Assessorialibus hærentis cognitio nullatenus pertinet, restringâtur, tum veró etiam illegales ejus modi passus severé animadvertantur, adeoq antiqua Nrâ Jura, immunitatem a Theloneis Civibus Nrîs asserentia, in suo robore conserventur. Quod Illustrissimam Excellentiam Vrâm pro Zelo suo gratiosissimé facturam, sicuti certo certius confidimus, ita Nos singulare hoc beneficium gratissimo pectore semper agnoscemus; Qui de reliquo Juribus Privilegiisq Nrîs iterum iterumq enixissimo commendati Illmæ Excellæ Vræ, prosperrimos rerum Consiliorumve Successus longævæ simul incolumitati pectore devoto apprecamur &.

Litera a Collegio Mercatoriali Thorunensi ad Eundem Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium Thorunio die 26a ejusdem eodem Anno scriptæ.

Pro memoria Rezydenta Rossyiskiego JW^u Jmć Panu Kanclerzowi Wielkiemu Kor^o dnia 16 Julii 1755° podane.

JW. Pan Kanclerz Kor. przypomnieć sobie raczy. Iż wyszłym z Kancellaryi J^o K^{mo} Rescriptem w 1752° in junctum było Panom Sędziom Pogranicznym Wtwa Kijowskiego, aby zjechawszy się z Jmć Panami Kommissarzami Rossyiskiemi, sobie adjuntas Wtwa Bracławskiego, po dwie ka=

dencye w Roku do Sądzenia Spraw Pogranicznych ułożyli y umowili, y takowe Sądy ab=
hinc zwiększą iak dotychczas pilnością y punktualnością sprawowali; Jakoż ziechawszy się
w 1753. in Julio conformiter do tego Reskryptu takowe kadencye in scripto ułożyli y po=
stanowili, to iest pierwszą pro die 4°. alias podług nowego kalendarza pro die 15 Januarii, a
drugą pro die 1°. alias podług nowego kalendarza pro die 12° Julii z tym Obowiązkiem, iż
każda Strona, a ieżeliby tego potrzeba wyciągała, y nieczekaiąc kadencyi ziezdzać się y sprawie=
dliwość czynić. A w przeszłym 1754°. powtornym z tejże kancellaryi wyszłym Krolewskim
Reskryptem y Uniwersałem Onymże tożsamo potwierdzano, y aby punktualnieyszi w sprawo=
waniu tych sądow byli, obostrzono. Z tym wszystkim gdy w roku teraznieyszym 1755 kommissa=
rze Rossyiscy na pierwszą kadencyą 15 Januarii przypadaiącą czyniąc zadosyć tey Umowie y po=
stanowieniu y kommunikowaney w przeszłym roku z kancellaryi W. Kor. powtorzoney dyspozycyi
przybycie swoie na granice przyśpieszyli nietylko Panow Sędziow Polskich nie zastali, ale y za wysła=
niem Umyślnego do nich doczekać się Ich przyiazdu niemogli; iako to JW. Kanclerz W. Kor. z przyłą=
czonego excerptu sub lit. A wyczytać raczy z ktorych ieden zamiast przyieżdżania na Sądy do Lwo=
wa, a drugi do Dubna, z domow swoich oddalili się. Toż samo uczynili Panowie Kommissarze
Wtwa Bracławskiego z tą tylko dystynkcyą że pierwszy Pan Kommissarz tegoż Wtwa przestrzegł Pa=
now Kommissarzow Rossyiskich, iż wysłali e medio sui iednego do Wschowy dla zaciągnienia ex
Senatus Consilio iakowey resolucyi, y z tego na Sądy, ktore według posledniego Reskryptu Kro=
lewskiego miały być kontynuowane w Krzyłowie, ziechać niemogli. Widzieć y miarkować można z tey
dopiero allegowaney konduity Panow Sędziow Obydwa Wtw, z iakową pilnością w przeszłych latach
y teraz pełnią przyięte na siebie powinności, kiedy nawet y powtorzone Krolewskie Reskrypta y
Uniwersały powinney u nich ieszcze nieznayduią obserwancyi, a zatym czego się i od innych spo=
dziewać kiedy ci, ktorym Wolą Pańską exekwować należy, takowy z siebie samych drugim daią przy=
kład. Cierpi przez to na pograniczu sprawiedliwość przewłokę y zawod ponoszą y Kommissarze Ro=
ssyiscy niemnieyszą krzywdę, ktorzy tylko expensuią się nadaremno ieżdżąc na granice, a Panowie
Kommissarze Polscy postępuią sobie zawsze pro libitu suo, albo nie zieżdżaią y tylko Rossyiskim za=
wod czynią, albo y przyiechawszy pro libitu suo Sądy zrucaią, y do Domow swoich oddalaią się.
iak oto Dwoi Rossyiski Rok od Roku y to nie poiednokrotnie czynił y czyni skargi; A ieżeli czasem
trafi się że y sądzą przez czas iakowy, to ich sprawiedliwość y Dekreta nie maią żadney exekucyi, iak
to JW. Kanclerz W. Kor. zważyć raczy z przyłączonego tu Excerptu sub Lit: B: inszych nie allegu=
iąc tu spraw. Ten kupiec y Rayca Kijowski Jozef Hudym pożyczył Panu Janowiczowi 400 Czer=

woncych Zło: ieszcze w Roku 1735. rozpoczął oto sprawę w 1738, y lubo rzecz iest oczywista, to iednak podziś dzień u Panow Sędziow Wtwa Kijowskiego swoiey nieodebrał satisfakcyi, y owszem przewłoką Dekretow swoich nową onemu przyczynili krzywdę, iak to z Suppliki Jego pokaznie się. Dlatego ma rozkaz niżey podpisany Dworu Rossyiskiego Poselstwa Sekretarz gorąco upraszać JW^c Pana Kanclerza W^c kor, azeby w Ministerii Swi, z kimby daley potrzeba było radzić raczył o skutecznieyszych sposobach, ktoreby częściey wzpomnionych Panow Sędziow Pogranicznych tandem raz do powinney przyprowadziły punktualności y exekucyi włożoney na onych funkcyi, a tak y Dwor Rossyiski mogł raz być uwolnionym od podobnych zażob y skarg, ktore mu się iuz y nadto uprzykrzyły, y życzyłby sobie przez to mieć Communikacionem tych srodkow, iakoweby JW. Pan Kanclerz W. kor. dla pobudzenia onych ad obeundum Munus, ieszcze przedsięwziąść raczył. Aże kupiec wzpomniony tlüdym wtak sprawiedliwym Jntressie swoim niemogąc otrzymać satisfakcyi od Jmć Panow Sędziow Wtwa Kijowskiego, szuka u Ney Monarchini swoiey Miłościwey protekcyi y pomocy, upraszа niżey podpisany JW. Pana Kanclerza W^c kor o list do Jeł Mosci na Rece swoie, ktoryby mogł Dworowi Swiemu podług Ordynansu wraz z kopią Onego przesłać, a za tym listem tenże kupiec tak długo oczekiwaną odebrać satisfakcyą według ferowanego przez tychże Sędziow Dekretu. Ma rozkaz na koniec tenże niżey podpisany upraszać ieszcze JW^c Pana Kanclerza W^c kor^o, aby y sądy Wtwa Bracławskiego nieodmiennie w Winnicy, a nie w innym mieyscu kontynuowane były: iakoz nie powątpiwa niżey podpisany, że tenże JW. Pan Kanclerz W. kor, zważywszy iusta petita Dworu Rossyiskiego, raczy z obowiązku swego względem tych Sądow takowe przedsiębrać srodki, żeby Dwor Rossyiski niemiał więcey przyczyny Dwor tuteyszy y onego samego podobnemi obciążać kwerelami. w Warszawie 16. Julii 1755. J. Krzyszewski.

Excerpt z donoszenia Kijowskiey Guberniskiey Kancellaryi do Kollegii Spraw Cudzoziemskich d. 29. Januarii St. vet 1755 roku.

W Raporcie, ktory mało Rossyiscy z Wtwem Kijowskim Pograniczni Kommissarze do Kijowskiey Guberniskiey Kancellaryi 27 Januarii St vt eodem Anno podali, iest napisano, iż oni Kommissarze Rossyiscy czyniąc zadosyć w przeszłym Roku do kontynuowania Sądow Pogranicznych Kadencyi pro die 4° alias po nowym kalendarzu pro die 15 Januarii determinowaney, ieszcze dnia 30 Decembris 1754° alias po Nowym Kalendarzu die 10 Januarii Anno Currenti w Motowiłowce z całą sobie przydaną assystencyą, anticipando stanęli, wraz z Pacyentami w Pretensyach do Obywatelow Polskich; a niezastawszy Polskich Kijowskich Kommissarzow, ysłuchu

naymnieyszego nieodbieraiąc od nich, wyprawili ciz Rossyiscy Kommissarze dnia 7go Alias po nowym Kalendarzu dnia 18o Januarii do Jchmów umyślnego Jwana Klankewicza Znaczkowskiego za praszaiąc onych na wyz rzeczony Sądem przez onychże naznaczony termin, a ten umyślny powróciwszy, tę tylko przywiozł rezolucyą, iż ieździł z Listem do Żytomierza gdzie zwykli przebywać ciz Polscy kommissarze, a niezastawszy wtym Mieście żadnego z Nich, udał się daley do Potockiego maiętności seu Rezydencyi Woytowcy, gdzie w domu iego ten odebrał respons, iż On sędzia Potocki odiechał do Lwowa, a kollega iego Bohdanowicz do Dubna, z tym wszystkim y przy odebraniu takowey relacyi przez wspomnionego Klankewicza, Rossyiscy kommissarze oczekiwali ich na granicy, a niemogąc się ich doczekać, y żadney od nich niemaiąc dalszey wiadomości, obwieścili swoie przybycie y oczekiwanie tameczszym pogranicznym Obywatelom y tak dnia 23 Januarii alias po nowym kalendarzu dnia 3o Februarii nazad do Kijowa powrócili; oczym donosi się do wiadomości kollegii Spraw Cudzoziemskich.

Excerpt Suppliki podaney Ney Jmperatorowey Jey Mci Rossyiskiey od Mieszczanina kijowskiego Jwana Hudyma.

1o Szlachcic Polski bywszy kommissarz Trelewski Franciszek Janewicz pożyczył w roku 1735 u Oyca tegoz Supplikanta kupca y Rayey kijowskiego Piotra Hudyma 400 Czerwonych Zło. z obowiązkiem, iż tę Summę onze Janewicz miał przez 4. Lata wypłacać, do ktorego Obowiązku podpisał się porska, y drugi szlachcic Lityński.

2o Franciszek Janewicz nieczyniąc obligacyi zadosyć, zatym Onego Piotr Hudym w 1738. pociąga przed sąd Pograniczny, a sędziowie Polscy zwlekaiąc ten Jnteres od iedney do drugiey kadencyi, onego niestawiaią, tandem wtym czasie Janewicz umiera.

3o Potym ciz sędziowie Utwu kijowskiego w 1748. y 1751. żądaią, aby temuz Supplikantowi w Grodzie Żytomirskim uprawiać okonfiskacyą na szlachcicu Lityńskim, iako na porscu zmarłego Janewicza, ale dopiero w 1753. ciz sędziowie Utwu kijowskiego, idąc za usilnym staraniem sędziów Rossyiskich fermią, co fine dnia 28o Julii st: nov: Dekret finalny, aby vigore Onego pozostałe po zaszłey takze Lityńskiego y Żony Jego śmierci, ruchome rzeczy, które się w Maiąteczku Borodance należącym do Starosty Płomackiego, znaydowały. Tameczny Borodański kommissarz Okniński, temuz Hudymowi wydał wrekompensę wyrzeczonego długu, wedlug Regestru y oszacowania. 4o Z takowym Dekretem Poszła nieodkładnie wtymże 1753. d: 16 Augusti, alias ponowym kalendarzu dnia 27 eiusdem tenże Hudym do Borodanki swego umocowanego, ktory powróciwszy z niczym, uczynił relacyą, iż te rzeczy, które mu tam oddawano, y 50. Rublów

niebyły warte, a powiedział mu tam Obywatel Borodański Emelian Cyrul, iż po Smierci tegoż Lityńskiego, Szlachcic Stepan Bromirski, y Zięć Jego Franciszek Okninski wszystkie pozostałe rzeczy, iako to Stado konne, Woły, krowy, kotaski, Szable, Pistolety et id genus pozabierali, y przez lat dwie trzymawszy u Siebie potym temuż Cyrulowi z przymusem w konserwacyą oddali tylko odzienia podłe y przez mole nadpsute, niecoż Kśiążek Polskich y Telegii nic nie warte.

5° w 1754. Sąd pograniczny Rossyiski upraszał listownie, aby na kadencyi Januarskiey tegoż roku przed sąd Pograniczny stawic wyż rzeczonych Bromirskiego y Okninskiego, tudziesz y rzeczonego Cyrula, który to Cyrul y drugi Aleyko Obywatele Borodańscy stanąwszy przed sądem zgromadzonym wyznali, iż wyż rzeczeni Bromirski y Okninski, tak iak Cyrul pierwey opowiedział, wszystkie rzeczy y dobytki po wspomnionym Lityńskim pozabierali; Z tym wszystkim Sąd Pograniczny Wdwa kijowskiego, podziś dzień żadney nieuczynił sprawiedliwości, ani satysfakcyi; I tak często rzeczony Hudym nieodbieraiąc kapitału swoiego przez tyle lat, ale in super będąc przez Sędziow Wdwa kijowskiego do nowego pociągniony expensu, do znaczney przyszedł ruiny.

6° Z przerzeczonego pokazuie się, iż Sąd Pograniczny Wdwa kijowskiego, zamiast sprawiedliwości, ktorey często rzeczony Rayca y kupiec kijowski Hudym u niego szukał, onemu nową przyczynił niesprawiedliwość, kiedy w uspokoieniu wyżey pokazanego długu, poty zwłaczał sprawiedliwość, aż Dłużnik y poręka poumierali, y rzeczy po nich poginęły.

7° Supplikuie Ney Monarchini kupiec Hudym, aby go w tak sprawiedliwey pretensyi, y poniesioney krzywdzie, Nayważnieyszą swoią Protekcyą y pomocą do odebrania Satisfakcyi, zaszczycić raczyła.

List JW° Kanclerza W° kor° do WW. Potockiego y Bogdanowicza Sędziów kijowskich Pogranicznych z Warszawy 9° Augusti 1755° pisany.

Z nie małym to umartwieniem moim przychodzi mi list ten pisać WPana w takowey Materyi, ktora obwinia Sędziow Naszych Pogranicznych. Posyłam WPanu Kopią pro Memoria danego mi ex parte Rossyi, zważysz WP. iak siła Rptа by tracila na tym, gdyby te sądy, ktore propter promptam satisfactionem żądaiącym sprawiedliwości są naznaczone, miały upadać z okazyi WWów. Niemoże tylko y J. Pan srodze być niekontent, że Jego Woli ustanowienie według praw Oyczystych dla Dobra Oyczyzny nie iest exekwowane. Ubolewam i ia nad tym, że wszystkie y moie starania dla utrzymania sąsiedzkiey przyiaźni z Potencyami, z ktoremi Nam życ wiąk nay lepiey trzeba Harmonii, niebiorą skutku. Drugi Interess P° Hudyma Konsiliarza Miasta kijowa który także śmiem rekommendować WP. Pożyczył pieniędzy in bona fide, Dekret ma dobry, ale y trzeba dla honoru samych WPanow ten Dekret przywieść do Exekucyi. Zostawam przytym z należytą estymacyą &

Promemoria od Rezydenta dworu Rossyiskiego JW.^u Kanclerzowi W.^u Kor.^u 6.º Martii 1755.º podane.

Podany Memoryał JW.^u Kanclerzowi W.^u Kor.^u wroku immediatè, przeszłym przez W.^o Potockiego Sędziego Pogranicznego W.^ztwa Kijowskiego, iakoby Panowie Kommissarze Pograniczni Rossyiscy niemieli mocy zupełney, y dlatego wtychże Sądach ubiegali czynić sprawiedliwość, że non Verificatur, N.^a Imperatorowa Rossyiska Miłościwie przykazać raczyła swoim Kommissarzom odtąd podpisywać Dyaryusze wszelkich Spraw y Dekretow na obie Strony wraz z Ich m.^ci Panami Kommissarzami tegoż W.^ztwa Kijowskiego; azatym niżey podpisany Ma honor upraszać, gdyby raczył JW. Kanclerz W. Kor. tymże Panom Kommissarzom injungere, aeby Onemu punktualnie przysyłali takowe Dyaryusze z każdey Kadencyi Sądow Ich z podpisem Sędziow Rossyiskich, z których Punktualność tych Sądow zawsze dostateczniey patebit, y podobnym drogą zagrodzi się skargom w Warszawie die ut supra J. Ryszewski.

Literæ à M.^cis ac G.^is Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliariis ad S.^m R.^m M.^m Mitavia 2.º Augusti 1755 scriptæ.

Serenissime et Potentissime Rex Domine Domine Clementissime. Posteaquam G.^us Wilhelmus Alexander de Heÿcking Delegatus horum Ducatuum ad S.^m R.^m M.^m V.^ram et Generalia R.^ni Comitia Anno præterito Varsaviæ celebrata redux advenerat, ad Eiusdem Instantiam Conventum Provincialem G.^o Ordini Equestri S.^æ R.^æ M.^tis V.^ræ sacratissimo Nomine indiximus, qui et Februario et Martio rite habitus est. Facta in Conventu hocce per G.^um Delegatum de Heÿcking relatione, et exhibito S.^æ R.^æ M.^tis V.^ræ Responso G.^o de Heÿcking clementissimè dato, non alienum a S.^æ R.^æ M.^tis V.^ræ plus quam paterno pro Salute Celsissimi Ducis N.^ri et Horum Ducatuum affectu, et ab ipso Bono P.^co Publico fore esse judicavimus, si notificationi per Ministrum Aulæ Imperialis Russicæ Nobis et G.^o Ordini Equestri de Nativitate Principis Pauli Petrovitz factæ gratulatio dimissa horum Ducatuum per Delegatum quendam Succederet, sique non minus Eidem Delegato committeretur, ut omni studio et modo convenientissimo pro eliberatione Celsissimi Ducis N.^ri infelicis apud S.^m Imperialem M.^tem agat, et de restitutione Eiusdem ac Familiæ Ducalis sollicitus est. G.^us Ordo Equestris per plurima Vota Munus hocce Eidem G.^o Wilhelmo Alexandro de Heÿcking contulit, illumq. Instructione expressa desuper munivit, quare idem Nobis quoque accedentibus iter ad Aulam Petroburgensem paravit, et cum Literis liberi Commeatus ex Cancellariis R.^ni et horum Ducatuum extraditis Rigam pervenit ibidem vero a G.^o Vice Gubernatore Rigensi Generali Maiori do

Woieckoff Literas Ulterioris liberi Commeatus non impetravit, adeoq iter cœptum continuare et Muneri Ipsi commissio satisfacere non potuit. Ordentissima itaque Nrâ horumq Ducatuum de restitutione et eliberatione Celsissimi Principis Nri Vota adversis fatis protracta videntur, absentia vero infelicis Ducis Nri Ducatus hosce indies magis magisq premit, et curas Nrâs, Omniumq Incolarum auget. Unicum quod Nobis superest solatium, summus ille est amor, illa paterna sollicitudo et clementia, quibus Sᶜ Rᶜ Mâs Vrâ Populos sibi Subditos complecti consuevit; Provoluti itaque ad pedes Sᶜ Rᶜ Mᵗⁱˢ Vrœ, curas ac dolores, quibus Incolæ horum Ducatuum premuntur in Sinum Dñi ac Patris longe Clementissimi reponimus, & Omnibus modis, ac perquam humillime opem et auxilium indilatum subiectissime sollicitamus; flexis genibus rogantes, dignetur Sᶜ Rᶜ Mâs Vrâ eliberationem Ducis Nri ac Principis sui Feudatarii fidelissimi et in posterum curæ cordiq habere, ac pro Eodem apud Sᵐ Mᵐ Imperialem Russicam modis convenientissimis per sapientissima Mᵗⁱˢ Vrœ consilia adinventi imitare, quo tandem Votorum Nrûm Implementa habere, vel Nos Compotes illorum futuros sperare valeamus. Quod superest Deum ter Optimum Maximum indesinenter precamur, ut vitam ac Valetudinem inæstimabilem Sᶜ Rᶜ Mᵗⁱˢ Vrœ ad Annos proferat Nestoreos, Nobisq Ducatibus hisce; imo Populis Omnibus subiectis benignissimum ac Clmûm servet Dnûm ac Patrem. Hæ sunt unanimes Omnium Incolar. Illorumq præcipue preces, qui intemerata fide ac Subiectione ad cineres usq permanebunt. Christophorus Fridericus Sacken Landhoff Meisterus. Herman, Chri: Finck de Finckenstein Cancellarius. Otto Christophorus ab hoven Oberburgrabius. Henricq Christianq ab Offenberg Land Marschallus. S

Literæ ab Illmô Supremo Rnî Cancellario ad Nobilem ac Honoratam Confraternitatem Mercatorialem Civitatis Thorunensis 14ᵒ Augusti Varsavia 1755ᵒ Anno Scriptæ.

Desideria quarumvis in Universali Civitatum, ac in Particulari unius cujusq earundem Incolæ, ut Juris est, nullo alio convenientiori modo, quam Suprema Regii Judicii Assessorialis tueri Authoritate, Neminem certe latet, hoc itaq Munus quondam mente sollicita cum vel maximo studeam perficere, commendatum à Nobilibus Dominationibus Vrîs Negotium cum Nobili Zachdeben Immediato Incola Thorunensi à longo tempore agitatum matura deliberatione tollitis facilitandum curavi; at ante Omnia rei Justitiæ suum sortiatur effectum, atque ac Immunitas Jurium Cardinalium in Legibus ac Institutis Rnî fundata minime læsa vigeat, et indeq Negotiationes Commerciorum optata magis sumant incrementa; Sint itaq persvasi Nobiles Dominationes Vrœ animum

mum Justitiæ & aequitati iungi semper conari, ac in quibusvis occurrentiis constantem pro Justitia & aequitate gerere sollicitudinem; de cetero maneo Varsaviæ die ut supra.

Promemoria od Rezydenta Dworu Rossyiskiego JW^o Kanclerzowi W^o Kor^o w Warszawie dnia 20° Augusta 1755° podane.

Niżey podpisany Dworu Rossyiskiego Poselstwa Sekretarz z Rozkazu Dworu swego czyni iak nayuniżeńszą Skargę JW^o Kanclerzowi W^o Kor^o, a to na Pana Szczaniawskiego Starostę Trechtemirowskiego, który wprzeciwność Traktatu wiecznego y szczęśliwie między Obiema Państwy kwitnącego pokoiu y dobrey Przyiaźni, zebrawszy mnóstwo ludzi oręzem opatrzonych z Bębnami y Chorągwianemi znakami dnia 24. Maia nieprzyiacielski uczynił podiazd w Granicy Rossyiskiey, w której zabrał cały forpost Ozyny, kilcit Unter Officyera y 12^e Dragonii, y do Rzyszczewa Miasteczka zaprowadził, a chcąc tę Akcyą potym koloryzować dnia 26° przysłał skargę, iakoby onemu przez tęż Dragonią szkoda iakowaś w Rybickach uczyniona, y Sieci Rybne zabrane być miały, y że takowy podiazd zato uczynił; Tandem za listem Pana Kostiuzyna Generała y Vice Gubernatora Kijowskiego, y usilną remonstracyą Pana Orgy Regimentarza Partyi Ukrainskiey, po 7^m dniowym Areszcie uwolnił tych ludzi wziętych nową uformowawszy Sobie pretensyą, iakoby ten Ozyny Ostrow, vigore dawnych iakowychsiś Przywileiow Krolewskich do Dobr Jego Chodorowskich należał, lubo ten Ostrow bez nayumnieyszey kwestyi był y iest Rossyiski; y tak z kommendą ludzi swoich, w tym mieyscu Rossyiskim, z leśnemi Towarami z Kijowa w niz Rzeki Dniepru idącym ludziom nietylko nieznośne czyni przeszkody y krzywdy, Strzela, grabi, y u Brodu Polskiego stawać przymusza, ale in super na tymże Ozyrnym Ostrowie, niby w portach, y 10 Szubienic wystawił. Łatwo poiąc raczy JW. Kanclerz W. Kor. tę dotkliwość y Urazę, ktorą ten Nieprzyiacielski postępek Pana Starosty Trechtemirowskiego przynosi Dworowi Rossyiskiemu, y który Onemu żadnym sposobem wybaczony być nie może, ile dobrze wiadomo iest JW^o Kanclerzowi W. Kor. iż podług Artykułu 4° Wiecznego Traktatu między Obiema Państwy zawartego, y samo Miasteczko Rzyszczew, Trechtemirow, Kaniow, Moszna, Sokolnia, Czerkasy, Borowica, Bużyn, Worowkow, Czehryn, y insze mieysca iakoby na owczas zruinowane, tak pusto zostawać miały, które iednak wprzeciwność temu Traktatowi, nietylko zabudowane y ludźmi po większey części Rossyiskiemi Zbiegami osadzone są, ale iescze z tych że samych mieyscu rozni Obywatele, czego dowodem y krzywicyszy Pan Szczaniawski, przechodząc daley w Granicę Rossyiską wdzieraią się, y Sobie rozne Grunta samowolno przywłaszczać usiłuią; kupcow Rossyiskich nie niewinnych grabią, pieniądze y Towary onym

podług upodobania zabieraią, y na wszystkie kwerele y skargi, ktore Dwor Rossyiski o to czynił, y
czyni; ani Satysfakcyi niedaią, ani nay mnieyszego niemaią względu, y tak iuż y do takowych
przychodzi Akcyi, ktorych tylko pod czas Woyny uzywać się należy. Zatym niżey podpisany ma
rozkaz ode Dworu swego decenti cum Respectu upraszać JW. Kanclerza W. Kor., aby często wspo=
mniony Pan Starosta Trechtemirowski, za takowy postępek, iako Publiczny Wzruszyciel pokoiu y do=
brey między Obiema Panstwy Przyiazni, w satisfakcyą Dworowi Rossyiskiemu był przykładnie skara=
ny, dla oddalenia w dalszym czasie podobnych samowolności, y oraz wyz mianowane mieysca y tym
podobne, ad Statum, iak w Traktacie opisano iest, przyprowadzone, a Zbiegowie Rossyiscy, ktoremi są
osadzone, Rossyi nazad wydani byli; Poniewaz Dwor Rossyiski, ieżeli o tym nieodbierze należytey
Satisfakcyi, a dalej takowe z tych mieysc następować będą gwałty, swawolności y nieprzyiacielstwa, był
by przymuszony, do uzycia swoich przeciwko temu mensur. Interim co należy do wspomnionych Su=
bienic na Gruncie Rossyiskim postawionych przez Pana Starostę Trechtemirowskiego, posłany iest
Ordynans Panu Vice Gubernatorowi Kijowskiemu, aby ie nieodwłocznie poznosić kazał, y bez wszel=
kiey dalszey Ceremonii vim vi repellat, inquantum by Pan Starosta, lub kto inszy ieszcze daley na
iakową miał się tym podobną rezolwować zuchwałość; o czym Niżey podpisany za potrzebno znaydu=
ie donieść JW. Kanclerzowi W. Kor., aby w takowych Okolicznościach kroki Dworu Rossyiskiego, tu w Pol=
szcze nie podpadały zadney opaczney Interpretacyi, ale JW. Kancler W. Kor. y daley komuby o tym
wiedzieć potrzeba było, o przyczynach tego był wcześnie informowanym. Datt. w Warszawie ut Su=
pra. J. Krzyszewski.

Rescriptum ad Nobilem et Spblem Magistratum
Lublinensem pro diiudicanda Causa pupillari Jelinsciana
Summario pro Cesso: ex Cancell. Rni 30. Augusti 1735. expeditum. Augustus III.g
Nobilibus et Spectabilibus Pro Consulibus Totiq Magistratui Civitatis Nrae Lublinensis fideliter
Nobis Dilectis Gratiam Nram Regiam. Nobiles ac Spectabiles fideliter Nobis Dilecti. Expositum
Nobis est Nomine et pro parte Nobilis Rosaliae, Nobilis Mathaei Belchowicz Secretarii Nri, Judi=
ciorum Rni Referendarialium Procuratoris, & Annae Honorati Joannis Rachcynberger, Consortium,
Jelinskich, Sororum inter se germanarum, qualiter Illae, post fata Nobilium et spectabilium Adal=
berti Jelinski et Clarae Coniugum Parentum Suorum in Minorennitate relictae, in tutelam per
Nobilem et Spectabilem Josephum Jelinski fratrem exponentium acceptae fuerant, Eundemq Nblem
et Spblem Josephum Jelinski, Substantias quam Paternam tam Maternam, quam etiam Avuncu=
larem in Utrasq Exponentes Jure Naturali Successivo devolutas, quasi in Manus Suas recepisse, usus
fructusq de Bonis immobilibus tam Lublini quam Varsaviae existentibus percepisse, de taliq Tutela

sua nullamhucusq Calculationem reddidisse, neq suprafatis exponentibus, eandem Substantiam totaliter extradidisse; Supplicatumque Nobis Nomine et pro Parte suprascriptarum Exponentium, quatenus Easdem in protectionem Nrãm et Mandatum ad fidelitates Vrãs pro disjudicanda Summario Processu Causa hac. dare dignaremur; Cum vero aequitas et omnia Jura tutores ad reddendum Calculum & extradendum pupillarem Substantiam fortiter stringant, Nrãe quoq Curae est, Pupillorum indemnitati providere, Ipsisq Regia Authoritate subvenire: Quo circa et praesentibus Exponentibus Protectionem Nrãm Rẽm praestare, & ad fidelitates Vrãs praesens Scriptum Nrũm dare duximus, Serio Fidelitatibus Vrũ mandamus, adq id omnino habere volumus, quatenus modernis Exponentibus Suo Nomine aut per Maritos vel Plenipotentes Suos agentibus, Justitiam in Causa suprascripta uti Pupillari cum praedicto Nobili ac Spbli Josepho Jelinski administrent, Causamq eandem reddendi Calculi de Tutela Processu Summario de die in diem non obstantibus Nobilis ac Spblis Jelinski diffugiis ullis, tergiversationibus, dilationibus, frivolis rationibus ad retardandum Processum inferendis, Cognoscant et decidant, Inventaria Substantiarum tam Paternae, Maternae quam etiam Avuncularis derelictarum, tum pignora in Domibus Mortuariis derelicta, et alia documenta generaliter omnia, massam Substantiarum praefatarum afficientia, producere, Substantias easdem in Clenodiis, Auro, Argento variisq rebus Mobilibus et immobilibus ad Judicium Vrũm una cum usu fructu ex Bonis immobilibus, tum a Summis paratis, si quae in manibus praedicti Tutoris extiterant provenien a tempore receptae substantiae ad Judicium Vrũm comportare demandent, ac Modernis exponentibus, Earumq Maritis easdem pupillares Substantias indilate extradere procurent. Secus non facturi pro Gratia Nrã Srã Officiorum Suorum debito. Ingnorum &. Datum ut Supra. Ioannis Malachowski Supremus Rñi Cancellarius. mppr. d.

— Literae a Praenobili et spectabili Magistratu Thorunensi, denunciantes Nobilem Sachtleben nolle satisfacere Decreto Regio imo refractarium esse, ad Illmũm Supremum Rñi Cancellarium Thorunio 5ta Septembris 1755ti directae. Illustrissime &. Inviti quidem Illmãm Exllãm Vrãm publicis laboribus defatigatam, atq in amaenissimo illo Secessu respirantem, praesentibus interpellare sustinemus: ast Officii Nri ratio exigit, ut sequentem, qui Nobis cum Georgio Sachtleben intercessit, casum, Illmae Exllae Vrãe observantissime insinuemus. Videlicet cum Decretum Judicii Sae Rae Mtis Assessorialis inter Confraternitatem hujus loci Mercatorum et Georgium Sachtleben pro executione ad Nos remissum una cum Submissione Ipsius Judiciali his diebus publicatum fuerit, Eidemq insuper injunxerimus, ut tam Decreto quam propriae Sub=

missioni satisfaceret, modo dictus Sachtleben post hancce publicationem palam contradixit, procaciter opponendo, Submissionem illam à Se non liberè, sed coactè datam subscriptamq esse. Ex qua proterva nimis, et contra honorem Illmæ Excellmæ Dnæ, pariter ac totius Inclyti Judicii Regii publice versa declaratione satis lucide apparet, quam parum in Animo habeat, Justissimo satisfacere Decreto. Proinde ad Illmam ExIlmam Dnam, ea qua decet observantia rogantes, convertimur, dignetur Eadem pro Sublimi Suo Judicio eximioque Justitiæ sensu, gratiosè disponere, quo destinatæ forsan a præfato Sachtleben contraventioni, indeq Præjudiciis ac in Convenientiis Civitati huic orituris efficaciter obsistere queamus; Inquo Illmam ExIlmam Dnam pro Salutari totiesq comprobata erga Nos gratia haud defuturam Nobis ricuti certissime confidimus, ita novum hocce intemeratæ Benevolentiæ documentum gratissimis pectoribus deveneramur perpetuo. Qui quod superest post enixissimam Nri Juriumque Nrorum Commendationem, Illmæ Exllmæ Dnæ diuturnam Valetudinem, omnigenamq prosperitatem ardentissimè apprecamur, profundo Venerationis Cultu manentes. Dabantur Thorunii die ut supra. P

Literæ ad Eundem Illmum Supremum Rni Cancellarium a Pre Nbli et Spbli Magistratu Gedanensi respectu Curæ Literarum ad Sm Rm Mm directarum 26 eiusdem eodemq Ao Scriptæ.

Illustrissime & Junctæ his ad Sm Rm Mm Nrum Nrum Clementissimum Literæ docent, Naves exteras ad Oram Pucensem, ubi nullus est portus, aliquoties advectas ligna exportasse, idq et contra Civitatis Jura, et in Civium Nrum damnum factum, nec non metum gravioris mali incutere, simul remedium adversus præsentia et futura expetunt. Oramus Illmam ExIlmam Dnam, ea, qua par est observantia, dignetur Literas illas ad Sm Rm Mm curare, et Submississimas preces Nras sua Authoritate fulcire, ut Optimus Princeps, pro Sua in Civitatem hanc Indulgentia, illis Clementissimè annuat. Novum hoc, cum bene multa jam existent, singularis Studii, quo Illma Exllma Dna Juribus & Publico commodo patrocinatur, documentum, gratissima Mente prosequemur, & à Deo Illmæ Excellmæ Dnæ Vitam, Valetudinem, et Secunda omnia precari, nunquam cessabimus. Quod reliquum est, Illmæ Excllmæ Dnæ Benignitati, Nos et hanc Civitatem demisse etiam atque etiam commendamus. Dabantur Gedani die ut Supra. Illmæ Excllmæ Dnæ ad Officia paratissimi Pro Consules & Consules Civitt. Gedanend. P

Literæ ab eodem Magistratu ad Sm Rm Mm in tuitu Navium Peregrinarum ad Oram Pucensem consistentium Gedano die eadem ejusdem

eodemq Anno directæ. Illustrissime &c. Divus Casimirus 1457 Civitati huic, quæ jam illa ætate re Nautica et Commerciis Maritimis florebat ad modum, Curam Custodiamq totius Oræ Prussiæ, Portuumq Omnium Commisit, ne vel mari Securitas turbaretur vel Navigantibus Portus intercluderentur. Stephanus immortalis memoriæ Princeps in Tractatu Portorii 1585to, id quod Casimiri Regis Privilegium de facultate Navigationes ac littora regendi, Administrandi, Navigationem cum Regio tamen Consensu et Voluntate aperiendi et claudendi, exprimit ac disponit, Auctoritate Sua pro se et Serenissimis Suis Successoribus confirmavit, et corroboravit, simul jussit et sanxit, ut secundum istiq Privilegii tenorem. Civitas in eius Juris plena ac pacifica possessione et usu, uti hactenus fuit, deinceps etiam absq aliquo præjudicio vel impedimento perpetuis temporibus relinquatur et observetur. Et Civitas quidem pro libera Navigatione ac tuendis augendisq per Portum suum Commerciis Vigilantissima, nullo tempore omisit providere, quibus illa juvarentur, et avertere, quæ nocerent, ac ubi suis Consiliis facultatibusq non suffecerit, Sacram opem implorare, quam frustra imploravit nunquam. Proxime superiore Anno tamen accidit, ut Una alteraq Navis ex Pomerania, quantum Nobis Constat, Suecica, ad Oram Pucensem appellerentur, quo Naves appelli non solent, neq fas est, et inde Lignis antea convectis oneratæ Hafniam tenderent. Nos simul ac deo certiores redditi, ad defunctum nuper Illustrissimum Palatinum Mariæburgensem tanquam Capitaneum Pucensem, tum ad Perillustrem ac Reverendissimum Abbatem Olivensem, ac ejus admodum Reverendum Conventum, ex quorum fundis Naves illæ ligna receperant, scripsimus, rogantes, ne ex Suis fundis lignorum aut aliarum rerum commercium cum transmarinis exerceri paterentur, neq Naves peregrinas Ora Maritima pro Portu uti sinerent, Juribus Civitatis in Animum Ipsis revocatis. Responderunt Nobis ex Sententia, excusantes, quod factum ignorantia, facturumq haud iri inposterum Sibi promittentes. Sed promissum, quod dolemus merito, intra verba mansit; redierunt enim hoc Anno Naves Peregrinæ, ligna Hafniam reportantes et Nos mortuo interea Illmo Mariæburgensi Palatino ac Illma Eius Vidua Eiusq filio, qui simul Capitaneatum Pucensem tenent, quosq Semel iterumq compellavimus, idem, quale Illmus Palatinus dederat, responsum retulimus, non tamen ideo cessarunt Naves commeare, et cum vacuæ venirent, lignis ex Pucensi Capitaneatu oneratæ ad exteros redire, idq mensibus Julio et Augusto factum est. Quod ad Perillrem et Rdum Abbatem Olivensem attinet, is vero post novam Compellationem repetitumq prius promissum ex Suis Bonis ligna in Naves advenas portari, ut Nobis relatum, passus non est; Ita ius portus, quod toto hoc Tractu Solius Civitatis est, temeratum, ita Custodia Oræ Maritimæ, quam Civitati Divi Reges mandarunt, elusa, & Maioris incomodi majorumque damnorum jacta

veluti fundamenta,

ac ad ea monstrata via est. Ut enim taceamus, minui insigniter Ligni Copiam, quando ad exteros exportatur, Cuius etiam pretium Singulis fere Annis non sine justa Civium Incolarumq Nrũm querela, intenditur, cuiusq penuria non tantum imminet, sed jam sentitur. Aliud est, idq gravius malum, quod metuimus, ne scilicet postquam consueverunt Peregrinæ Naves ad Oram Pucensem accedere, præter lignum, etiam alias Merces domesticas recipiat, et trans marinas adferant, Portusq Nr̃i cum Magna Sæ Ræ Mtis Vræ redituum ex Portorio jactura ac Notabili Commerciorum diminutione, minus frequentetur. Igitur ad Sæ Ræ Mtis Vræ paternam providentiam confugimus Submississime orantes, dignetur Clementissime Mandati ex Cancellaria Sui, Possessores Bonorum, quæ aut Oram Pucensem attingunt, aut non longe absunt Admodum Reverendos Sukovienses Monialium, et Carthusianum Monachorum Conventus, tum Mfcõs Dexiliferum Pomeraniæ, et Judicem Pucensem. Illum Bonorum Kalibke, hunc Bonorum Katz Possessorem simul Illm̃am Palatini Mariæburgensis Viduam, et Mfcũm Capitaneum Pucensem, simul Civitatem Pucensem monere, ne Peregrinas Naves ad Oram Pucensis Capitaneatus pro recipiendis Lignis consistere, aut illarum gratia in eoq Capitaneatu aliquam Convectorum Lignorum struem fieri sinant. Confisi Sæ Ræ Mtis Vræ perpetuæ, qua ut pro Omnium Salute, ita et Civitatis huius Commodis excubat, curæ, Deo ardentissime supplicamus, ut Sam Ram Mtem Vram salvum et incolumem per longam Annorum Seriem præstet, ac Omni felicitatum genere cumulet, Cuius Clementiæ, Nos totamq hanc Civitatem commendamus quam subiectissime. S.

Literæ a Residente Aulæ Berolinensis ad Illmũm Supremum Regni Cancellariæ Pa Obris Scriptæ.

La derniere lettre dont Votre Excellence a bien voulu m'honorer en reponse aux memoires, que j'ai eu l'honneur de lui presenter sur les griefs que nous avons contre quelques Habitans des frontieres de la Grande Pologne M'a été rendüe. Je supplie Votre Excellence de me Communiquer les reponses lorsqu'elles lui seront entrées de Nouvelles plaintes que les Marchands de la Ville de Neidenburg en Prusse forment contre les premiers frequentent pa̲rticulierement les foires m'obligent de faire tenir ce nouveau memoire a Votre Excellence. Le Commissaire Sobolewski dont il y est question depend de Madame la Starostine Jolubska. Votre Excellence voudra bien faire representer aux Gens de ces Villes frontieres de quelle consequence il est de ne point troubler le commerce et ce que c'est que de violer des traites dont

ils n'ont vrai semblablement pas la moindre idée. Comme il ÿa eu tout recemment des occasions ou l'on allegue pour excuse, qu'on auroit volontiers donné une satisfaction requise en pareill cas, si on avoit eté averti à tems par les Ministres de la Couronne, j'ai cru devoir faire part de ce trait a Votre Excellence pour qu' Elle emploÿe l'authorité que sa Charge leci donne afin qu on procure l'indemnisation et la satisfaction que j'ai Ordre d'exiger. J'ai l'honeur d'etre avec un tres profond respect. Benoit.

Promemoria Ejusdem Residentis Illmo Supremo Rni Cancell: Varsoviæ 6e Octobris eodem 1755o porrectum.

Les Marchands de la Ville de Neidenberg en Prusse Lottuh et Knobbe qui ont coutume de frequenter les foires des Villes de la Pologne situees sur les frontieres de Mazovie et de Podlachie s'étant trouvés comme a leur Ordinaire à Nasielsk petit endroit appartenant à certain Mr Wessel, son Commissaire nommé Sobolewski leur fit defendre de ne plus y etablir de boutique malgré la quittance ci jointe de la chambre du Thresor que ces Marchands eurent soin de produire. Ils auroient meme fait leur voÿage sans aucun fruit si le Curé de la Ville de Sr Nikasiewski ne leur avoit pas permis de se placer sur un terain appartenant a son Eglise. Cet acte raisonnable du Curé loin de faire revenir le sudit Sobolewski des injustes pretesions qu'on sait lui avoir été suggerées par les Juifs de ces environs, lui fit au contraire prendre la resolution d'attendre les dits Marchands sur le grand chemin du Village Gollomin, et de se saisir avec l'assistance de plusieurs Gens qu'il avoit ramassé pour cet effet des Chévaux et des Chariots de ces Marchands, en les maltraitant d'ailleurs d'une maniere trop indigne, pour ne pas en avoir merité des Chatiments proportionnes aux violences que ces perturbateurs du Repos public ont osé commettre en enfreignant par là le Privilege, que les Conventions qui subsistent entre les deux Couronnes donent aux Marchands, de faire leur Commerce en pleine liberté en paÿant aux Douanes les droits usités. Le susmentionné Sobolewski a à la verité restitué les Chariots et les Chevaux sur les fortes instances que le Marchand lui en fit mais ce n'est qu'apres l'avoir obligé de lui paÿer vingt Ecus argent comptant. Quoi qu'il n'y auroit riens de plus aisé que de tirer raison du dit Sobolewski, et de se vanger sur les Juifs et les Marchands de la Pologne qui frequentent egalement les foires des Villes frontieres situées dans la Prusse on ne voudroit cependant point donner lieu à une pareille interruption de Commerce qui ne manqueroit pas de s'en suivre si l'on avoit recours ad autres voies qu'a celle des remontrances que le Soussigné a l'honeur

de faire la demande à Mr le gran Chancelier de la Couronne. Son Excellence voudra bien faire ecrire au Seigneur ou bien aux Jugements dont depend le dit Sobolewski pour qu'il soit puni des violences qu'il a fait à des Marchands qui ont le droit de Commercer en Pologne et qu'il rendre ensuite les vingt Ecus qu'il a extorquer de ces Marchands. Comme ces derniers se plaignet qu'ils ont egalement inquietes à Praszwitz, Endroit peu eloigné de la precedente Ville, et que ce sont les Juifs qui par des presents qu'ils font aux Commissaires et aux Oeconomi de ces endroits, leur occasionnent ces inconvenients. Son Excellence voudra bien par une lettre circulaire enjoindre aux dites Villes ou representer aux Starostes et Seigneurs dont elles dependent, de ne point troubler le commerce et de ne plus inquietter les Marchands Prussiens, des qu'ils paÿent uniquement aux Chambres de la Douane les impots unites. Les presentes representations aÿant en même tems été faites à Mr le Grand Thesorier de la Couronne, on ne doute pas que leurs Excellences ne veuillent prendre toutes les precautions necessaires pour prevenir les mauvaises suites qui resultent ordinairement de ces sortes d'attentats, et pour oter principalement aux Juges au aux Seigneurs de ceux dont on se plaint, l'excuse qu'ils voudroient faire valoir dans ces occasions qu'ils n'ont proint été avertis à tems par les Ministres de la Couronne des griefs dont il s'agit. Varsovie 6e Octobre 1755. Benoit. ℓ.

List od Magistratu Lwowskiego do JW. Kanclerza W. Kor. ze Lwowa 22. Octobris 1755. pisany.

Pospolite Dobro Magistratu tuteyszego podług możności utrzymuiący tak w pospolitości iako y partykularni od drugich Kollegow Naszych Radzce złośliwie et praepotenter będąc angaryzowani, z nayglębszym u Nog Pańskich przeproszeniem musiemy do JW. Pana Supplikowai o łaskawą manutencyą. Pominąwszy Sprawę o Armatne pieniądze, Ulekcyą y inne kategorye, w ktorey wysłuchania Nas następuiącey Kadencyi Sądow J. K. Mci przez Ablegatow Naszych teraz w Konsilich Pana Mojego otrzymaliśmy deklaracyą, y przy Jego sprawiedliwości y Pańskiey Klemencyi od Dekretow Kontumacyalnych w Interessie Pana Nieszczyńskiego nastąpionych nie tak dla opieszałości Naszey, iak dla niedostatku pod ten czas wielu Kardynalnych Dokumentow, relewowai się nieomylną mamy nadzieię; same teraz de Novo zachodzące krzywdy exponiemy. Pan Haszewicz więcey od Lat Dwoch Kollega Nasz na ten rok podług Dekretu JW. Pana 1753. ex ritu graeco inter duos latini ritus z Panami Wenino y Wiszniowskim pro Consulatu Residentem obrany y poprzysiężony, gdy był ad sinistram informationem Strony distem JW. Pana 17 Septembris pisanym praeventus, żeby legitymacyą Urodzenia swego, w ktorym przez też Stronę, iey podeszły, y umyślne na to subordynowanie, iako swego Czasu pokaże się nie dobrze informowanego o Własnym Urodzeniu Synow

Duchownych.

Religii Greckiey Konstytucya 1659 zaszczyconych był temu / pierwszy mu odbierze Prezydencya pokazał, a takową legitymacyę przez produkowaną Metrykę do Akt Radzieckich Lwowskich per Oblatam podaną, przez List Testimonialny od W^o^ Losia Podstoka Lwowskiego pod nieobytnośći W^o^ Skarbnika brata swego według tym kraiu znayduiącego się pisany, iako iest Syn Duchownego Mieryszczowskiego z Antenatow swoich y konstytucya wyzey allegowaną probował y pokazał, y o oddanie sobie Prezydencyi kollegow upraszał. Ze zaś Panowie Sohki, Wenino, Franki, Wemmer y Mathei na tey legitymacyi złosliwi na honor Szlachecki przestać niechcieli, wymagaiąc swiększych takowych się dokumentow, o ktore za przybyciem W^o^ Losia Skarbnika Lwowskiego P. Hassewicz nietrudnił, owszem nieiakiś zwytknieniem Authorow tey swoiey Prostytucyi ofiarował się, a tym czasem aby P. Wiszniowski dnia dzisieyszego kończący Prezydencyą swoią na Mieysce Jego kontynuował, albo żeby P^o^ Kocieom podług Dekretu P^o^ kollo^o^ tertio Residenti ex ritu græco konferowana była, wnosił. y upraszał, lecz Jchmo kolledzy przeciwni wyzey mianowani osobliwie P. Sohki Senior P^o^ Wiszniowskiemu niedawszy Mu Sądow swoich Prezydentskich po biednich zakończyc, po ktorych zwyczay był inniemu Następuiącemu Rezydentowi Prezydencya oddawać, præpotenter Familią to iest Sług Prezydentskich odebrali, posłuszeństwo zakazali, Reiestr Spraw z Stołu przed niego wzięli, a Prezydencyą P^o^ Weninemu oddali, same zaś insignia to iest Pierścień Prezydentski Uprzywiliowany, Skrzynka, y Ornatura Præsidiaria, Iudicii Proconsularis Officii Proconsularis ac przytym ze P^o^ Wiszniowskim zostały, ktore ieżeli ma oddać P^o^ Weninemu, albo ie przyszłej do Rezolucyi Pańskiey zatrzymać, w tym wszystkich do W^o^ Pana referuiemy się. y takowey rezolucyi Pańskiey wyglądamy z nayglębszą Adoracyą W^o^ Pana Naynizsi podnozkowie Woyciech Wiszniowski Rl. Jerzy Kocia Rl. Bazyli Hassewicz Rl. — f.

Literæ à Præsidi et Consuli Magistratu Thorunensi ad Illmum Supremum Rni Cancellarium Thorunio 31. Octobr. 1755° scriptum. Illustrissime etc. Inter innumeras Calamitates, quæ miseram hanc Civitatem hisce temporibus premunt, haud postremum locum Sibi vindicat punibilis non nullorum Civium refractariorum Audacia, qui ipse qui et Decreto Judicii S^c^ R^æ^ Mis Assessorialis satisfacere detrectant, et iussibus Nostris obedientiam debitam præstare renuunt, id quod exemplum Confraternitatis Jaculatorum huius loci abunde declarat. Cum enim die 4° Augusti Anni præsentis Decretum Regium in Judiciis Assessorialibus inter dictos Jaculatores ex eorum Actoratu et Civitatem atq interveniendem Confraternitatem Braxatorum ex variis Controversiis fuit latum.

quo mediante Jaculatoribus in exercitio jaculandi conservati, omnis Cerevisiæ propinatio interdicitur, idem die 25ta Augusti Confraternitati Jaculatorum Officiose intimari fecimus, injunximusq; quo a propinatione abstinerent, atq; Hortum Jaculatorium Stato tempore ad Mentem Decreti occluderent: facta tali Decreti intimatione Seniores Confraternitatis hujus coram Officio Nobilis Præsidis illam intulerunt declarationem de qua Cives obedientes huic Decreto in Omnibus punctis satisfacere, atq; propinationem distractis tantum pauculis Cerevisiæ Tonnis ad huc superstitibus, plane auferre velle. Tantum vero abest, ut huic Submissioni Mandatoq; Superiorum Suorum morem gererent, sed potius paucis ab hinc diebus elapsis prævia Manifestatione Nobis mandatum, Cujus Copiam hice subiungimus ad Judicia Assessorialia posuerunt. Licet vero ejus modi Mandata contra rem Judicatam exportata, ipso Jure non subsistant, attamen contra immorigeros hos Cives media Coactiva non adhibuimus, verum spatium ad huc pro recollectione iisdem concessimus; Cum autem in Contumacia persisterent, demum die 13 octobris ut hortum Jaculatorum intra spatium trium Septimanarum occluderent injunximus, quibus sine effectu elapsis eosdem ratione Contraventionis coram Nobis citare fecimus; Comparuerunt tandem ad Secundam citationem dicti Confraternitatis Jaculatorum Seniores, cumq; iisdem eorum inobedientia, qua et Decreto Regio satisfacere, et Magistratus præcepta recusare ausi sint, exprobrata fuerit contra omnem expectationem pro sua defensione minime Convenientem atq; elusoriam intulerunt responsionem, scilicet: Sibi Contenta Decreti Regii, cum latino Idiomate sit scriptum, cumq; nullum Interpretem ab ambiguum Verborum, quæ in eodem Decreto continentur, sensum, hic invenire potuerint, ignorasse. Quibus ita Actis in superfluum ad huc in plena Nrã sessione sat distincte momenta Decreti iisdem fuerunt exposita, simul vero injunctum, ut intra octiduum hortum Jaculatorum occluderent, nullatenus tamen morem gesserunt, verum potius coram Dño Præside Civitatis provocando ad sua Privilegia, se huic Decreto Regio non posse nec velle satisfacere declararunt, hortumq; Jaculatorium, ut ante, Armata Manu custodiunt, ibidemq; seditiosa Conventicula sua habere continuant, expectantes Deputatos suos ad Aulam Sacram missos. Rebus ita comparatis, cum metuamus, nequid turbulenti ex inde suboriretur, noluimus contra immorigeros hos Cives Nros pro coercendos tanto aum, media adhibere coativa, verum potius saluti Nræ prospiciendo ad Illmam Exllam Dñam convertere cogimur, humillime petentes, dignetur eadem gratiosissime Nobis subvenire, quo et Decreti Regii integritas, et Magistratus Authoritas illibata conservaretur. Quod sicuti Nobis ab affectu Illmæ Exllæ Dñæ Senatorio in Nos Nrãq; Salutem propensissimo certissime promittimus; ita Novum hocce ejusdem preciosissimæ Benevolentiæ documentum

devinctissimis Animis agnoscemus. Qui quod superest post subnexam Jurium Privilegiorumq Nrûm observantissimam Commendationem Illmæ Excellæ Vræ faustissima quævis ardentissime apprecamur. Dabantur Thorunii die ut supra.

Responsum ad easdem Literas Magistratui Thorunensi ab Illmô Supremo Rni Cancellario: Białoczow dnia 8° Novembris 1755° datum.

Recepi Literas Dnûm Vrûm d. 31. Elapsi ad me exaratas, quibus notificant mihi contra fraternitatem Jaculatorum varias inconvenientias explosisse, et Citationem ad Judicia Rgâ dedisse. Laudo moderationem Donûm Vrûm, qua usi sunt, et ducente illa expectent decisionem Judicii, vel si animadvertent Jaculatorum pœnitentiam non fictam, Dominicam Componant; Non omnes enim Doctores, non omnes Prudentes, indulgendum est ruditatia liquid, nisi malitia Clementiæ obstet. Interim maneo &c in Białaczow die ut Mense, Annoque quibus ut supra.

List od Magistratu Lwowskiego do JW° Kanclerza W° Kor° ze Lwowa dnia 29° Octobris 1755° pisany.

We wszystkich Rozkazach JW° Pana chcąc z iak nayściśleyszą applikacyą uczynić zadosyć, staralismy się podług Mandatów Pańskich, azeby Pan Haszewicz legitymował się, iakoż niech czas na Niego obicia funkcyi Prezydenckiey nadchodził, przez P° Pisarza Naszego oto go conveniebamus, ale że tenze P. Haszewicz pinitam non præsentavit legitimationem, zaczym conclusum było ex Pluralitate Votorum Magistratus, azeby tantisper ad mentem Rozkazów Pańskich abstineat od Prezydencyi: Pan Wiszniowski zaś anteactus Pro Consul gdy expiracya czasu funkcyi Jego przyidzie, żeby ad dispositionem Magistratus, funkcyą Prezydencką złozył; y tak gdy czas P° Wiszniowskiemu wychodził Prezydencyi, według dawnych Zwyczaiów, zeszlismy się na Ratusz, lecz P. Wiszniowski niestosuiąc Conclusum ex pluralitate, koniecznie chciał albo P. Haszewiczowi oddać Prezydencyą, iako iemu addictus, albo sam ią ultra mentem Decretorum S°. R°. M. Dni Nri Clmi vi et potentia trzymać, w czym będąc Magistratus laesus, że tak præpotenter P. Wiszniowski sobie postępuie, musiał Sua Authoritate uti, y zakazać Obedientiam familii alias Sługom Prezydenckim, ale zważaiąc że stante functione Præsidentiali P° Wiszniowskiego wielkie kwerymonie zachodziły że Possessionatów karami obciąża, Wiszi bez słuszney racyi sola tylko invidiâ ductus; takowe tedy Prezydencyą Magistrat oddał in Manus P° Prezydenta na ten rok popprzysięzonego iednak sine insignibus Proconsulatus, to iest bez pierścienia, Skrzynki, Prezydenckiey,

Pieczęci y klucze odwiesienia, poniewasz P. Wiszniowski vice praepotenter takowe insignia przytrzymuie, ow Okocbyt rekwirowany oddać niechce, a co większa odiezdżaiący ze Lwowa klucze od Wisienia nieoddał, z ktorych iednych wypuscić należy ini, a drugich pro ratione delicti osadzie; y tak sua praepotentia cum adminiculo P. Kocego y Glaszewicza chce toti Magistratui imponere legem, contraveniendo Prawom, Dekretom, et invertendo Ordinem Mta tego, zaczym My udaiemy się do Wielowładney Protekcyi JW. Pana, ktorego Protekcya Wszystkie Mta y Magistraty zaszczycaią się, azebyś JW. Pan, iako Supremus Dnus przykazał takowe insignia P. Wiszniowskiemu reponować ad Manus Magistratu, in Casu zaś renitencyi przez niego, quid agendum oczekiwać będziemy Rozkazow JW. Pana, ktoremu inviolatam fidem et recognitionem prezentuiąc, z nayglębszą zostaiemy Adoracyą. Franciscus Wenino Pro Consul C. L. mp. Jan Tolski Senior Radca Lwow. Jan Wemmer K. y Woyt M. L. mpp. Tomasz Francki M. D. K. L. Ludovicus Mathei M. D. C. L. mpp.

Respons na List Magistratu Lwowskiego od JW. Pana Kanclerza W. Kor. z Białaczowa 10. Novembris 1755. dany.

Przybyli tu do mnie Panowie Wiszniowski y Glaszewicz Obywatele Mta Lwowa reprezentuiąc mi dolegliwości swoie, iakie od niektorych ex Magistratu osob cierpią; lecz Ja iako niezwykłem nigdy nic extrajudicialiter decidere, tak y w tey Okoliczności zadney niedałem rezolucyi; co zaś z Niemi ustnie mowiłem, to WMom listownie namieniam: Iż widząc Mto Lwow do Ostatniey dążące ruiny, Compassione ductus starałem się takowe wynaleść media, przez ktore by to Mto reflorescere mogło, dlaczego tym bardziey teraz nadtym ubolewam, kiedy widzę iż tak wielkie Starania moie należytego wziąść niemogą skutku dla Niezgod Wewnętrznych, ktore w tym Mcie regnant, y Ostatnią z czasem bydż mu mogą zgubą, obviando zatym tey klęsce życzyłbym WMom, abyście poprzestawszy wszelkich między sobą kłotni y nienawiści, to tylko szczegulnie prae oculis mieli, y o to się zgodnie y usilnie starali, aby tak piękne Mto wydzwignąć z ruin, a do dawney przyprowadzić pory, pamiętać bowiem na to WMom trzeba, aby Successorow swoich w podobney niezostawić sytuacyi. Wtym zaś WMom przestrzegam Promotorow wszelkich kłotni y ci ktorzy nie obrewiwszy gwałcą Judicatum niedawno w Sądzie JKMci Assessorskim ferowano, gdy przed tymże stanąć będą musieli Sądem, nieznaydą we mnie Judicem Clementem. Hisce expressis zostaię w Białaczowie &.

Approbacya kontraktu Zamiany Dobr JKMci Eko-

nomicznych Kuchary Rudna za Dobra Ziemskie Bogucice
Ur. Slaskiego Woyskiego Krakowskiego Dziedziczne. w Drezni d.
4. Pazdziernika 1755. expedyowana. August III.

Oznaymuiemy &c. Iż zachodziły Graniczne Spory y differencye między Dobrami Ziemskiemi
Bogucice Ur. Jana Slaskiego Woyskiego Krakowskiego zwaney, a Dobrami Naszemi Mikłu=
szowice Gawłowka, y Bratucice zwanymi do Ekonomii Niepołomskiey należącemi z drugiey
strony, na których uznanie y uspokoienie wydaliśmy Instrument kommissyi w Warszawie
die 15. listopada 1754. Maiąc zaś dostateczne uwiadomienie, iż dla częstey odmiany biegu Rze=
ki Raba y dla zachodzących y zamieszanych hinc inde gruntów, niemogłoby nastąpić do stateczney
uspokoienie, y tak Dobra pomienione Ziemskie Bogucice, iako y nasze Ekonomiczne wyżey wytknię=
te w nieprzestanney zostawałyby kłotni. Gdy tedy do zupełnego pokoiu innego niebyło sposobu, nad=
ten aby pomienione Dobra Ziemskie, przyłączone były do Dobr Naszych wyżey wspomnionych przez
zamianę innych Dobr Naszych, iako y pomieniony Ur. Jan Slaski Woyski Krakowski od Nas tego żą=
dał: Więc wydaliśmy Osobny Instrument dnia 23. lipca 1755. do Ur. Jana Chryzostoma Kraiew=
skiego Instygatora Kor., Stanisława Ankwicza Stolnika Krakowskiego, Michała Leszczynskiego Woyskie=
go Sandomirskiego Pisarza Grodzkiego Sztzyckiego, y Piotra Celestyna Zapolskiego Miecznika Czerskiego
Pisarza Naywyższego Skarbu Kor. Zlecaiąc onym lub dwiema z nich aby ziechawszy na grunt przed Termi=
nem następuiącey Kommissyi do weryfikacyi rzetelney y praktykowaney w Instrakach przystąpi=
li, one wywiedli y na Piśmie wyrazili, Proiekt do Zamiany uformowali, providendo Securitati O=
biema Stronom, takowy kontrakt y umowę opisali, y do Approbacyi Naszey odesłali. Podług którego
Instrumentu Ur. Jan Kraiewski Instygator Kor. y Stanisław Ankwicz Stolnik Krakowski do Dobr
Bogucic 11. Sierpnia 1755. ziechawszy podług opisu y Woli naszey sprawuiąc się, po uczynionych
Inwestygacyach y wyprowadzeniu tak z Dobr Ziemskich Bogucice, iako też z dobr Naszych Rudno y
Kuchary do Wielko Rządow Krakowskich należących, dochodach y pożytkach, kontrakt z tymże Ur.
Janem Slaskim Woyskim Krakowskim pomienionych Dobr Ziemskich Bogucice Dziedzicem d. 14.
Sierpnia 1755. na piśmie uczynili, y tenże przerzeczeni Ur. Instygator Kor. y Stolnik Krakowski de=
legowani Nasi, iakoteż y Ur. Jan Slaski Woyski Krakowski Rękami swymi podpisali; Jako wyżey
wyrażony Instrument Nasz y Delegowanych Naszych Ugoda, to wszystko szerzey w sobie opiewaią,
które są brzmienia takowego. Na terminie dzisieyszym z kommissyi J. K. Mci N. Augusta III. szczę=
śliwie nam Panuiącego na Instancyą W. Jana Slaskiego Woyskiego Krakowskiego in Ordine rozgrani
czenia

Dobr Jego dziedzicznych Wsi Bogucicie nazwaney, a Wsi Mikluszowicz Gawłowska y Bratucicie do Ekonomii Niepołomskiey J. K. Mci należących w Warszawie dnia 16. Novembra 1754. wypadłey, oraz Limity teyże Kommissyi do dnia dzisieyszego to iest 11. Sierpnia 1755. uczynioney, namieyscu tożnie między wspomnionemi Dobrami zachodzących sporów, stanęwszy WW. Jan Chryzostom Kraiewski Instygator Kor. Stanisław Ankwicz Stolnik Wdztwa Krakowskiego, Instrumentem osobnym J. K. Mci dnia 23. Lipca w Dreznie Roku teraźnieyszego 1755. datowanym, Ręką J. K. Mci y Pieczęcią stwierdzonym Charakteryzowani Kommissarze, którego Instrumentu takowy iest tenor. August III. z Bożey łaski Król Polski, W. X. Litt. etc. a dziedziczny Xżę Saski y Elektor. WW. Janowi Chryzostomowi Kraiewskiemu Instygatorowi Kor. Stanisławowi Ankwiczowi Stolnikowi Krakowskiemu, Michałowi Leszczyńskiemu Woyskiemu Sandomirskiemu Pisarzowi Grodzkiemu Chęcińskiemu, Piotrowi Celestynowi Zapolskiemu Miecznikowi Czerskiemu Pisarzowi Nayiwyższemu Skarbu Kor. Wiernie nam Miłym Łaskę Naszę Królewską. WW. Wiernie Nam mili. Gdy ranie zachodziły differencye z okazyi granic między wsią Mikluszowice Ekonomii Naszey Niepołomskiey z iedney, a Wsią Bogucice nazwaną W. Starskiego Woyskiego Krakowskiego dziedziczną z drugiey Strony, przez to y inszynkowe Sprawy wynikały, czemu zabiegaiąc wydaliśmy byli Reskrypt Nasz na Kommissyą Graniczną, która do tych czas swego nieodebrała skutku, a tak za przeciągiem czasu tego, kiedy W. Starski Woyski Krakowski uczynił do Nas rekurs, proponuiąc Nam zamianę wieczną Wsi swoiey Dziedziczney Bogucice za Wsie Rudno y Kuchary nasze Ekonomiczne, My skłoniwszy się łaskawie do prozby Jego, a chcąc differencyom rożnym pochodzącym założyć koniec, żądaiąc iednak pierwey być informowanym tak o Prowentach Wsiow Naszych Ekonomicznych, iako y o Prowentach Wsi Dziedziczney W. Starskiego Woyskiego Kra. aby lub aequivalencya intrat, iedna drugiey korresponduiąca, albo in quali quantitate przewyższaiąca, constare Nam mogło, umyśliliśmy ad locum loci Kommissarzow in ordine do takowey weryfikacyi naznaczyć, a znaiąc dobrze exactitudinem et probatam Virtutem w Interessach Naszych Wierności Waszych, onych ipso facto niniejszey Kommissyi Naszey Instrumentem naznaczamy y delegujemy, mieć chcąc abyście Wierności Wasze za odebraniem tego Instrumentu Naszego / w niebytności niektorych, byle Wierności Waszych dwoch było / w Czasie między sobą umowionym nieodwłocznym przed terminem z Limity na dniu 11. Sierpnia w R. ku tym przypadaiącym, tam na mieysce prawia avisitatione Stron Obydwoch ziechali, y za raz ante omnia do Weryfikacyi rzetelney sprawiedliwey, y praktykowaney w Intratach przystąpili, y one wywiedli, z konnotowali, y na Pismie wyrazili, po którey uczynioney / zważywszy wywiedzione Prowenta, iaka quantitas z których pokazała się, czyli aequivalens, czyli notabili-

ter excedens:/ uwidzieć Wierności Wasze, którym zupełną moc daiemy, w Proiekt y uformowanie takowey Zamiany ad interim przez Kontrakt Emphyteutyczny na lat 50. Wsi naszych Ekonomicznych a odebranie y przyłączenie Wsi dziedziczney Wo Słaskiego Woyskiego Krao, niżeli Successu temporis pierwszy Seym stanie, na którymby przez konstytucyą takowey in perpetuum Zamiany Approbacya nienastąpiła, y omni meliori modo Providendo Securitati Obudwom Stronom takowy kontrakt y umowę Wierności Wasze Opisszcie y do Approbacyi Naszey odesłecie, y całe Negotium finaliter zakonczycie, y iakie kolwiek Uszynkowe sprawy, Wiolencye, y inkonweniencye ex Capite hoc wyniknąć mogły umorzycie y uspokoicie, ne ullum Praejudicium Ekonomii naszey z Tranzakcyi Wsiw Wam powierzonych inferatur. Extra ad perfectum opus w tey mierze peragenda Activitati Wierności Waszych zlecamy, którym za podiętę prace dalsze Łaski y Respekta Nasze Krolewskie przyznawaiąc swiadczyć obiecuiemy. Naco dla lepszey Wiary Ręką Naszą własną podpisawszy Pieczęć Naszą przyciśnąć rozkazaliśmy. w Dreznie dnia 23o Lipca 1745o Panowania Naszego 12o Augustus Rex. Locus Sigilli Cubiculari Sae Rae Mtis Antonius z Głogowy Kossowski Podskarbi Nadworny Kor. manu propria. Instrumentum Commissoriale do weryfikacyi Prowentow z Dobr Rudna Kuchary Ekonomicznych y Bogucice Wo Słaskiego Woyskiego Krao Dziedzicznych:/ a wizowawszy wprzod ze swoim delegowaniu Strony do tego Interessu należące, pro primo do Weryfikacyi Intrat z Dobr Bogucice Wo Słaskiego Woyskiego Krao dziedzicznych, iako też Wsi Kuchary y Rudna do Wielko Rządow Krakowskich należących, udali się. Ktorą weryfikacyą naypierwod we Wsi Bogucicach, za konsensem Wo Słaskiego Woyskiego Krao, potym we Wsi Kucharach, inde w Rudnie w Dobrach Wielkorządow Krakowskich uczyniwszy, y tę dostatecznie osobliwym exemplarzem opisawszy, gdy się pokazało, iż Dobra Bogucice Wo Słaskiego dziedziczne, rocznego Prowentu ultra expensa fundi 5000 Zło: Pol:, a Rudno 2000 Zło: Pol: do Wielkorządow Krakowskich należące, exkluduiąc także expense Gruntowe importuią, do Kommutacyi Dobr tych umowi wszystkim tey Okoliczności z Wm Słaskim, umarzaiąc wszystkie z Kontrowersyi Granicznych pochodzące tegoż Wo Słaskiego do dnia dzisieyszego, tam Juris quam aliarum intervenientiarum pretenzye, wsposob niniejszy przystąpili. Iż Dobra Kuchary y Rudno Wielkorządow Krakowskich za Dobra Bogucice Wo Słaskiego dziedziczne, tak iak każde Dobra te w swoiey cyrkumferencyi y ograniczeniu zostaią, y iako ich dotąd używano, nic niewyłączaiąc z nich, oprocz Macieia Maya, Stanisława Dziuba, Antoniego Zanduk, Jana Pawlika, Marcina Bałoga, Tomasza Sitka, Andrzeia Seniaka, Błażeia Mrozika,

Szymona Czekaią, Jozefa Biernata, Tomasza Bratoga, Woyciecha Jagłę, Michała Łatapiszka, ze Wsi Bogucic Poddanych, w Służbie W. Staskiego zostaiących, którzy Prawem Dziedzicznemu tegoż W. Staskiego in perpetuum służyć będą, wiecznym sposobem kommutuią. Aże ta Kommutacya dla swey stałości Approbacyi Stanów Rzpltey ultra Approbationem infra subsequentem J. K. Mci specialem wyciąga, przeto iż do tey za naypierwszym doyściem Publiczney tychże Stanów Rzpltey Obrady przyidzie, y wspomnioney tam otrzymania Approbacyi Zamiany teraznieyszey W. Staski Woyski Krakowski Dobra przerzeczone Kuchary y Rudno Jure Emphyteutico seu Commutario dotąd poki ta nienastąpi Approbacya, mediante distincto Instrumento Regio Suis cum Successoribus trzymać będzie, których Dobr zamienionych zobopolna Possessya od przyszłego da Bog S. S. Jana Chrzciciela 1756. przypadaiącego zaczynać się będzie, w którym czasie W. Staski Woyski Krakowski Dobra Bogucice w Possessyą Ekonomii Niepołomskiey, a Wielko Rządy Krakowskie Dobra Kuchary y Rudno W. Staskiemu praevijs Partis utriusque Officiosis Intromissionibus libere admittendis oddać będą powinni. Niżeli iednak do Approbacyi wyżey wspomnioney przez Rzptą przyidzie, [illegible] W. Staski do Skarbu J. K. Mci co rocznie po Zło: 500 za kwitami Skarbowemi z Dobr tych Kuchar y Rudna na każde S. S. Michała Archanioła in recognitionem Dominii wypłacać będzie. A ponieważ W. Staski Woyski Krakowski w dobrach wspomnionych Bogucicach na reparacyą iawnie znaczną erogował expensę, względem którey po oddaniu Dobr swoich Bogucice w Possessyą Ekonomii Niepołomskiey, życzy sobie per Tenutam Dobra te do lat 12u trzymać, Prowent z nich wyżey fixowany co Rok 5,000 Zło: Pol: płacić deklaruie, przeto WW. delegowani Kommissarze J. K. Mci niebacząc w tym praeiudicium Skarbu J. K. Mci na takową Tenutę W. Staskiemu mediante Contractu eo nomine Conscribendo pozwalaią, z którey Tenuty od zaczęcia Possessyi przez Wielko Rządy Krakowskie na ówczas wziętey komputuiąc, co rocznie Prowentu 5,000 Zło: Pol: dwiema Ratami, iedną Ultima Junii, a drugą ultima Decembris do Skarbu J. K. Mci indispensabiliter, żadney niepretenduiąc defalki, która praesentibus abrogatur, pod nieważnością y utraceniem w niedosyć uczynieniu teyże Tenuty, importować obligowany będzie. Casu zas quo, żeby po wyściu tey Tenuty lat 12u approbacya Rzpltey na kommutacyą teraznieyszą Dobr wyżey wyrażonych nie nastąpiła, tedy W. Staski ulteriorem Dobr tych Possessionem, usque ad plenam Ordinum Regni Approbationem mediante importantia Prowentu wyżey opisanego co rocznie do Skarbu J. K. Mci kontynuować będzie. Gdyby iednak przed lat 12u Tenuty przerzeczoney naznaczonych Approbacya Rzpltey Zamiany teraznieyszey nastąpiła, kontynuacyi tey Possessyi W. Staskiego do wytrzymania lat 12u ab utraque niepowinna.

Zeraz na Dobra Kuchary y Rudno Sol Sukcedniowa nie, więc gdy Dobra Bogucice sposobem wyżey opisanym Ekonomicznemi, a Dobra Kuchary y Rudno Ziemskiemi się staią. Sol Sukcedniowa na Dobra Bogucice należącą, W. Szaski Woyski Kra.o na Dobra zamienione Kuchary y Rudno wiecznemi czasy brać będzie, a za wszystkie impedimenta, ktoreby od kogokolwiek o dobra Bogucice kiedykolwiek wyniknąć miały, W. Szaski suis cum Successoribus zapisuie się, i one na Dobra Kuchary y Rudno, postquam plenariam Statuum Rni ad praesens Conclusorum subsecuta fuerit approbatio, przenieść, w każdym Sądzie od nich ewinkować zapisuie się. Wzaiemnie oczem wszytkie, ktore Dobra Kuchary y Rudno afficiunt, oprocz pogłownego Skarb J. K. Mci zastępować od nich W. Szaskiego ewinkować tenebitur. A gdy do aktualney wyżey determinowaney Dobr Kuchary y Rudna W. Szaski Woyski Krakowski przyidzie Possessyi, że Dobra nie alteruiąc zwyczaiow tych Dobr y Poddanstwa powinności, poki ey dostateczna Stanow nie nastąpi Approbacya, w tym Stanie y używaniu iak się teraz znayduią, zachowywać będzie. Dokumenta do Dobr tych Bogucic y do zupełnego Dziedzictwa należące, gdy przez Approbacyą Stanow do własności zupełney Wielkorządow przyidą, W. Szaski wszytkie ad Archivum Wielkorządow Krakowskich, lub Skarbu J. K. Mci oddać, praesenti obstringitur Instrumento, et e converso Dokumenta wszytkie do Dobr Kuchary y Rudna in Archivo Wielkorządow Kra.ch lub Skarbu J. K. Mci iakieby się znaydować mogły W. Szaskiemu, lub Jego Sukcessorom oddane być powinny. Ponieważ zaś Dobra Rudno dotąd zostaią w Tenucie W. Nideckiey Starościny Chęcińskiey, więc z tey Possessyi Wielkorządy Krakowskie w wspomnioną Possessorkę przed czasem odebrania Possessyi Dobr tych W. Szaskiemu wyżey determinowanym, ewakuować, lub in Casu non evacuationis, W. Szaski corocznie 2000 Zł. Pol. z Prowentu z Rudna wyredukowanego z Summy 5000 Zł. Pol. z Tenuty przyszłey Dobr Bogucic należącey, quousque Bonorum eorundem Rudna non adiverit possessionem, potrącać sobie powinien będzie. Ktory to Instrument niniejszey Kommutacyi Authoritate qua supra uczynioney Rękami WW. Kommissarzow ad hunc Actum delegowanych, tudzież W. Szaskiego Woyskiego Kr.o manutentionis ergo podpisany, ciż W. Kommissarze do Approbacyi J. K. Mci podaią, y że Approbacyą teraźnieyszey Kommutacyi Authoritate Instrumenti suprascripti S. R. M. otrzymać przyrzekaią. Działo się w Bogucicach Dnia 14o Sierpnia 1755o. Jan Chryzostom Kraiewski Instygator Kor. do Tey Tranzakcyi Reskryptem J. K. Mci delegowany Kommissarz manu propria. Stanisław z Pohorowic Ankwicz Stolnik Wsch.a Krak.o delegowany Kommissarz mppa Jan z Sas Szaski Woyski Krak: mpp My tedy Krol widząc przerzeczoney Zamiany rzecz potrzebną a przytym sprawiedliwą, dokąd nie nastąpi Wszytkich Porządkow zezwolenie y potwierdzenie, tym czasem onę stwierdzamy, y approbuiemy, za doyściem zaś Sey-

mu szczęśliwym, aby pomieniona Zamiana od Stanow Rptey. za ważną y trwałą uznana była. Starania Naszego przyłożyć obiecuiemy. Ktory to List Ręką Naszą podpisawszy, Pieczęcią Kor. z kwierdzić rozkazaliśmy. Dan w Dreznie dnia ut supra iako to 4° Paździemika R.° 1755. Panowania N.° 22.° Augustus Rex. –

List od P.° Mniszcha Podkomorzego W.° X.° Litt.° do JW.° Kanclerza W.° Kor.° z Wisniowca dnia 23.° 8bris 1755.° pisany.

Monseigneur. Instrukcye z Kancellaryi Kor. iako też y listy ode Dworu do Stambułu doszły mnie z Rąk Pana Julianiego, za ktorych odesłanie winne składam JWP.° maiąc iuż dostateczne expedycye co należy do Podroży Stambulskiey 26.° praesentis infallibiliter wyieżdzam w przedsięwziętą podroż. Łasce mnie JGo nieprzestanney oddawszy, wyznaiąc żem iest z należytą obserwancyą. JWWP. Dobrod. Nayniższy Sługa Mniszech P. W. X. Litt.°

Literae à Magistratu Graudentinensi ad Illmum Supremum Rni Cancellarium Graudentino 1.° 8bris 1785.° Scriptae.

Praesentes ad Illmam Excellmam Vram supplices clare literas compellit Nos ea, quae in Judiciis S.° R.° M.tis Assessorialibus à M.co Dnô Josepho Plaskowski Capitaneo Brodnicensi Spectabili Judicio Scabinali Graudentinensi movetur, Controversia. Exposuit scilicet Nobis praefatum Judicium Scabinale, venisse die decima quinta Septembris, ac ad Acta sua Venerabilem Laskowski Dembolęcensem, una cum fratre suo Bartholomeo Saeculari, et duos Ignos judicialiter taxari fecisse, postmodum videndam Manifestationis in et contra M.cum Plaskowski Capitaneum Brodnicensem a Se, Venerabili Parocho, conscriptam in parata Copia, Nomine fratris Sui Bartholomei, ad Acta Scabinalia porrexisse, ac narratione sua Judicium Scabinale Nomini Acta denegare audentem, induxisse, ut hanc videndam susciperet, Partibusque pro Extractus ederet, M.cum vero Capitaneum Brodnicensem desuper valde exacerbatum saepe fatum Judicium Scabinale et eiusdem Notarium, pro Judiciis S.° R.° M.tis Assessorialibus citasse, ad videndum nimium et audiendum, Ipsos Officiis suis privari, ad alia obeunda inhabiles declarari, paenis condignis affici, Manifestationem hanc, seu potius infamem quelelam hominis impossessionati, ex actis eliminari mandari. Petiitque quatenus Illmae Exllae Vrae innocentiam Suam humillime exponeremus, Eiusque Gratiam et Clementiam demisse ac subiectissime imploraremus. Proinde Illmae Exllae Vrae sub vinculo Conscientiarum Nrûm fidem facimus atque asseveramus, Spectabile Judicium Scabinale nullo maligno in M.cum Capitaneum Studio, sed Venerabilis Parochi Narratione delusum, atque ex necessitate Officiorum Suorum, nemini Acta Publica denegare iubentium, hanc videndam, quam Copialiter hic adnectimus, suscepisse, Partibusque extradere iussisse, cum praeterea vacantibus ad praesens Castris Terrarum Prussiae, Judiciorum Scabinalium Civilium esse rationem, ut Numerosae Nobilitati aditum ad Acta

sua nec impune denegare, nec obtemporis Angustias in Cujus vis rei circumstantias et veritatem inquirere sineat. Itaque una cum præfato Judicio Scabinali Graudentinensi ad pedes Illmæ Exllæ Vræ devolvimur, humillime et enixissime rogantes et supplicantes; dignetur eam, quæ toto Orbe Polonico celebratur, Clementiam suam Judicio huic Scabinali impertiri, perspectaq ipsorum innocentia, et quam sint delusi ac circumventi; in tota hac causa benignissime ac clementissime statuere.

Indulgentia, qua Illmâ Exllâ Vrâ omnes Terrarum Prussiæ Civitates et Collegia amplecti consuevit, sperare Nos jubet, Eam in hoc quoque Casu Judicii hujus Scabinalis Clemam rationem habituram, Ipsisque gratiosissime subventuram. Nos vero non desinemus DEum ter Optimum Maximum ardentissimis semper precibus implorare, ut Illmam Exllam Vram firmissimum Nrum Præsidium quam diutissime servet incolumem Illmamq Ejus Domum in maius indies fastigium et in incrementum evehat. De cetero Gratiæ et excelsæ Protectioni Illmæ Exllæ Vræ Nos totamq Civitatem hanc iterum atq iterum quam demississime Commendantes, profundissimo Cultu et veneratione permanemus. Graudenti die ut supra.

Responsorum ad easdem ab Illmô Supremo Rni Cancellario Magistratui Graudentinensi 12° Novembris 1755° datum.

Redditæ Mihi sunt Literæ Dominationum Vrum, in quibus expositis Mihi Negotium novæ querelæ Mfci Dni Capitanei Brodnicensis ex occasione susceptæ Manifestationis contra illum coram Actis Scabinalibus ac Reverendo et Dnô Sarkowski porrectæ in parata Copia, quam susceptionem lævivam Dnus Capitaneus apud se decidens, Mandatum ad Judicia Regia sistendi se dicto Scabinatui intimavit. Cum autem hæc Citatio ad Judicem Competentem Scabinatum provocavit, restat Judicio, justa ne querela vel non? dignoscere. Interim Dominationes Vræ Caveant, a Personis non Possessionatis Manifestationes suscipere non crassis verbis læsivis, ita ut tangant negotium sine duritate Verborum, Judex ex inquisitionibus rei veritatem eruet, et ante Sententiam latam non possessionati verbis injuriosis gravare non debent possessionatum. Interim maneo.

Literæ a Sa Ra Mte ad Illmum Supremum Rni Cancellarium in Negotio Abbatiæ Sitovien, Hubertsbourgio 14° 9bris 1755° scriptæ.

Monsieur le Grande Chancelier de la Couronne. M'aïant eté fait de tres humbles representations de la part des Abbes et Moines de Witow, et de Sulejow au suiet du Decret quæ Vous avez porté touchant les Cens et Corvees aux quels ces Abbaïies sont obligées envers la Starostie de Pettrcow. Je crois de l'equité de Vous faire connoitre, que quoique Je ne trouve rien, qui doive empecher l'effet d'un tel Decret, quant au futur, Je souhaiterois

cependants que pour le passé l'execution ensoit differé afin de chercher des moiens convenables pour accomoder à l'amiable après mon retour dans le Roiaume, les pretensions qui regardent les susmentionnées redevances arrierées et d'obvier par la aux suites que rigoureuse execution de ce Decret pourroit occasionner. Sur ce Je prie Dieu qu'il vous ait, Mr. le Grand Chancelier de la Couronne, en sa sainte et digne garde. Fait à Hubertsbourg 14. Novembre 1755. Auguste Roi.

Responsum ad eadem ab Illmo Supremo Rni Cancellario Sae Rae Mti 3a Decembris 1755.

Sire. J'ai eu l'honneur de recevoir les Ordres de Votre Majesté par la Lettre du 14e de Novembre concernants les Decrets prononcés Contre les Abbés de Witow et de Sulejow, les quels n'étant pas contents de ma sentence ont eu recours aux plaintes contre moi. Aussi tot que le Procés a eté entamé j'ai eu la prevoyence de prier Mr. l'Evêque de Livonie et autres Ecclesiastiques pour assesseurs et pour etre temoins ou de ma partialité ou de ma Justice Mais Messieurs les Ecclesiastiques accoutumés a prendre toujours ne peuvent digerer qu'il se trouve des cas pour Eux ou il faut donner. L'Abbé de Sulejow n'a pas paru devant la Justice, l'Abbé de Witow, pour le passé n'a pas voulu paroitre non plus, ainsi ils se doivent attribuer eux memes la Sentence en Contumace. Touts ces Decrets sont entre les mains de leur partie adverse je ne peux pas la retracter, cependant c'est aux Abbés de paroitre devant la Justice justier ses raisons pour informer le Juge du Contraire à ce que l'on propose contre Eux. Ce qu'il sera en mon pouvoir je tacherai de differer le procés ulterieur et j'ai deja ecrit la dessus au Staroste de Petricau, et l'Obeissance dut á Votre Mté me servira de guide. puisque je ne peux vivre, qu'avec une entiere soumission à ses Ordres et je suis trés respectuesement. &

List od Rezydenta Dworu Rossyiskiego do JW. Wo. Kanclerza Wo. Ko. z Warszawy dnia 4. Lobru 1755 roku.

Niemoże być niewiadome JW. WMPD. te Skargi, które Dwór Rossyiski iuż od lat tak wielu czynił y czyni o Zbiegłych, y coraz więcey do Kor y do Litt uchodzących ludzi przyrodzonych Poddanych swoich, rożnego zwania y kondycyi, z których iedni z Zonami, z Dziećmi, y ruchomościami swemi, poprzechodziwszy za Granice, po rożnych Miejscach, całemi y liczenemi Wsiami y Słobodami mieszkaią, y coraz swieże dla nich zakładaią się z Wielką dla Dworu mego krzywdą y Wszytkiem uprzedaniem; drudzy włocząc się z iednego mieysca na drugie, a wieczney z sobą korrelacyi zostaiąc, nadto w Granicy Rossyiskiey iescze często złodzieystwa, pozogi, y rozboie czynią, Panow swoich nachodzą, rabuią, a przez to do Wielkiey ruiny onych, y ustawicznego niebespieczenstwa, resztę zaś Chłopow na pograniczu do rowney ucieczki y samowolności, przyprowadzaią, maiąc u których, a osobliwie u Żydów bespieczne dla siebie schronienia, y przemieszkiwania: Iżby nieustanne o takowe krzywdy dzieiące się Pograniczu Rossyiskiemu, y samemu JW. WMPD. czyniły się Skargi y Remonstracye z po-

kazaniem nawet Wsi y Słobod, y rożnych Hultaiow y Rozboynikow, pod kim, y w ktorych Wsiach cię Rabownicy de Nomine et Cognomine swoie przemieszkiwania mieli, z tym wszystkim w tak oczywistych krzywdach Dwor moy, iak sam JW. WPD. tego iestes swiadkiem, ani według Traktatu wiecznego, ani według Sprawiedliwości należącey dobremu Sąsiedztwu, do tych czas nieotrzymał Satisfakcyi, nad iedne tylko Deklaracye y przepiśki, z prolongacyą tychże samych krzywd. Dla czego Dwor moy chcąc Kray y Granice swoie ubespieczyć od podobnych inkursyi y rabunkow, y oraz dla wstrzymania Poddaństwa od dalszych ucieczek, postanowił Granice swoie, wyiąwszy publiczne drogi, wszęz Zasiekami y Rogatkami pozamykać, y aby w naymnieyszym kroku dobrey z Rptą Przyiazni y Sąsiedztwa nieuwłoczyć, w Roku przeszłym pod przytomność Stanow Rptey na Seym zgromadzonych, wprzod NN. Krolowi, y Samemu JW. WPD. Sąsiedzką Przyiacielską o tym przedsięwzięciu swoim y czynic kazał Kommunikacyą: atoli gdy w Roku teraznieyszym przystąpiono do exekucyi tego postanowienia, w rożnych Mieyscach w Koronie, a osobliwie w W. X. Litt. Niektorzy Panowie Obywatele tak zuchwale w Nadziei swoiey Wolności zaczęli czynic przeszkody, że nie tylko bez odezwania się, y zaniesienia iakowey Skargi, takowe Zasieki, y postanowione Rogatki, rozrucać y rąbać ważyli się. Ale też Ludzi, nawet y Woyskowych do tey Roboty przydanych krwawić, y rany zadawać, w Areszta brać, y Jnkwizycye z Nich Sobie czynic praesumpserunt, allegando iakoby o takowey ex parte Dworu Mego dyspozycyi nie wiedzieli, y iakoby w niektorych Mieyscach temi Zasiekami w Granice Polską wkraczono, y Onym grunta zaymować miano; Jednakże te Jch Allegata żadnego niemaią fundamentu, ale owszem zacząwszy od Ukrainy, a wziąwszy przed oczy Traktat wieczny, y w nim opisaną Granicę, każdy doczytać się y widzieć może, iak te Mieysca, ktore vigore tegoż Traktatu miały zostać in Statu quo, poosadzane z Polskiey Strony, y pierwsze po większey części Zbiegami Rossyiskiemi, a przytym w rożnych Mieyscach zwolna co raz daley pomykaiąc się samych nieprzecznych Gruntow do Rossyi należących na 988. Wiorstw nadto poza bierali, y Sobie przez to przywłaszczyli, że dawniey Forposty Rossyiskie nie na samey Granicy, ale dla lepszey wygody zawsze głębiey w Kraiu stawały, y tak daley idąc do Litwy z rownych przyczyn powstały rowne sprzeczki, y kontrowersye; We wszystkim tubo Dwor moy iustissimas suas sensibilitates nieraz remonstrował, y ote w Roku teraznieyszym niegodziwe y cale nieprzyiazne postępki y Samemu JW. WPD. iak nay mocnieysze iuż pozanosił skargi, z tym wszystkim, aby y w tey cyrkumstancyi dał nowy dowod zwykłey swoiey wielkiey Moderacyi, y oraz pokazał, iak wielce szacuie zachowanie dobrey Przyiazni y Sąsiedztwa z Rptą., porozdawał Ordynanse Panom Gubernatorom Kijowskim y Smoleńskiemu, aby te Granice, ktore żadney nie podlegaią sprzecce według wspomnioney dyspozycyi Zasiekami y Rogatkami pozamykane, y Forposty na samey Granicy odtąd lokowane były; Wszelkie zaś mieysca, gdzie controvertitur o Granice, albo o iakowy Kawał Gruntu, aby cofnąć się głębiey w Kray od tych pierwszy na dwa Sążnie, rownie one pozamykać, y

y na tymże Miejscu Forposty postawić kazali; z tą Solenną przytym deklaracyą, którą mam honor z wyraźnego desuper Rozkazu, remonstrować JW. WPD., iż Dwór móy in pleno robore zachowuie Sobie wszelakie Prawo na te Grunta y Miejsca póty, pokiby nie były przez zesłanych z obustron Kommissarzów rozebrane, y uznane komu należeć maią. aby z tego tych Miejsc y Gruntów ustąpienia, Panowie Obywatele, tak Koronni, iako y W. X. Litt. nie wnosili konsekwencyi, że Im te Grunta y Miejsca należą, y są ustąpione, ale żeby bardziey hoc interstitio Czasu, tym pilniey starali się, według Dokumentów swoich, z Obywatelami Rossyiskiemi po przyiacielsku pomiarkować się tak aby żadna Strona nie miała krzywdy, ale co którey należy, raz na zawsze determinetur. upraszaiąc JW. WPD., abyś raczył Ministerialiter napisać do JWW. Senatorów Pogranicznych, conveniendo onych, ażeby Panów Obywatelów Pogranicznych w Powinney Traktatowi y dobremu Sąsiedztwu Obserwancyi, perswazyą swoią odtąd utrzymywać chcieli; gdyż inaczey przymusiliby Dwór móy do zażycia przyzwoitych Mensur, kiedyby y mimo y te wyż mianowane więcey iak przyiaźni kroki Dworu moiego, kto daley z nich miał czynić przeszkody w wyż wzpomnionych Dyspozycyach y Zasiekach, albo gromadno daley naieżdżać Robotnika, y Rogatki rozrucać wszystkie. Spodziewam się iż ten List móy doydzie Rąk JW. WPD., y bez Skutku nie zostanie, którego łaskawości interim siebie Samego oddaiąc, wyznaię żem iest z głębokim Respektem JW. WPD. Nōu Kugr. J. Kryszewski.

Respons na tenże List od JW. Pana Kanclerza W. Kor. z Niekłania dnia 11. Decembris w tymże Roku dany.

Donosisz mi WP. de 7. Xbris Listem swoim, że N. Imperatorowa z Samey ku Polszcze przychylności, nie naruszaiąc iednak pretensyi Gruntów swoich, kazała cofnąć Rogatki w swoy Kray dla zamknięcia Krainy swego, żeby Chłopów swawola do Ucieczki skłonna zabroniona była; Pokazuie się w tym wspaniała wzaiemność Ney Mości, że odkłada do uznania Granic Interess, y woli się cofać w kray swoy, niżeli Szlachcie iakowe czynić przykrości. Pokazuie się y dobroć Serca tey Monarchini ku Polszcze, ale naybardziey mam w uwadze przezorność tey Pani, że nauczywszy się rządzić absolutnie, wchodzi w Sentymenta Wolnego Narodu. Wszystkie te tak przyiazne kroki ku Narodowi Polskiemu N. Imci, powinny pociągnąć każdego do prawdziwey wdzięczności, którą Ja nay pierwszy w moim lokuię Sercu, y aby wszyscy dobrze to poięli, starać się będę. Piszę z temi Remonstracyami do Panów Senatorów y Urzędników Pogranicznych; ieżeliby zaś kogo zuchwałość wzburzyła do swawolnych Akcyi, niech na Siebie potym narzeka, kiedy na łaskawości nie znaiąc się, wciągnie na Siebie ostrość, nie wątpię że tym sposobem uspokoi się tlis expressis zostaię &c.

List JW. Kanclerza W. Kor. do Magistratu Lwowskiego z Niekłania dnia 9. Decembris 1755. pisany.

Zotnię bardzo że Mto Lwow dotąd dissensionibus Scinditur, yże praca moia niebyła tak mocna, aby Wszystkim zabieżeć Inkonweniencyom mogła. Ponieważ zaś teraz imminet Elekcya Prezydentow, a dotąd insignia zostaią w ręku P. Wiśniowskiego, zaczym nihil justius aby tak pierścień Prezydentski, jako y Pieczęci Mc., klucze od Bram y Wiszień oddał JP. Wiśniowski teraznieyszemu Prezydentowi, lub Całemu Magistratowi: Chcieycie tedy WMć oznaymić tę Wolą moią JP. Wiśniowskiemu y ieżeliby był renitens, to zatym listem moim, możecie Sobie pozwolić, y wziąć te insignia gwałtem, ale to tylko in Casu protervitatis extremæ tegoż JP. Wiśniowskiego. Względem P. Głaszewicza, ponieważ Mto Lwow tantis gaudet Privilegiis, że iest porownane cum Jure Nobilium, więc kiedy Subditatus obiicitur od JP. Kasztellana Lwowskiego, zaczym poki się non expurgabit, niemoże eligi pro Præsidento, ale ut adsit qua Layca na Sessyach zwykłych, od ktorych ponieważ /ut informor/ wraz y P. Wiśniowskim często absentuią się, y tak Ich absentia limity spraw non adimpleto Complotu causat, dlaczego sitientes Justitiam, finalney wsprawach swoich doczekać się niemogą decyzyi. Więc chcieycie Ichmćów y wtym Imieniem moim przestrzedz, aby częściey Ratusza pilnowali, y przeto Każdowi swemu zadosyć czyniąc, o niedbalstwo przy powinności niebyli. Co pro Bono Publico Mtu wyrazi wszy, zostaię &.

Promemoria Residentis Aulæ Berolinensis Illmo Supremo Rni Cancellario 24e Decembris 1755e Varsaviæ porrectum.

Monsieur le General Major Mostowski Staroste de Petricow aiant depuis quelque tems amassé une trouppe de Gens pour s'aller mettre en Possession de la Starostie de Christburg n'a non seulement passé avec ce monde /: dont le Nombre pouvoit monter à 150 Soldats ou Gens Armés de toute espece :/ sur le Territoire de sa Mté Le Roi de Prusse sans en avoir fait la moindre requisition ou sans avoir ~~fait~~ eu aucun passeport necessaire en pareille occasion, mais on ya encore repassé de la meme maniere, sans avoir egard aux suites qui devoient naturellement resulter d'une action aussi peu mesurée. Cette trouppe Armée qui suivant le rapport qu'on en fait avoit quatre Canons avec elle, s'est entr'autre presenté a l'Entrée de la Ville de Garnsée, qui n'a point de Garnison et qui n'a pas eu pouvoir refuser un passge qu'on demandoit avec tant d'impetuosité. Le Soussigné Charge d'affaires de sa Majté Roi et la Republique de Pologne aiant ordre de faire a ce sujet les representations les plus fortes au Ministere de la Couronne et d'exiger une satisfaction eclatante d'une pareille violation de Territoire il s'adresse particulierment à Son Excellence Mr le Grand Chancellier de la Couronne croiant au reste pouvoir se dispenser de montrer l'importance du Grief dont il s'agit. On se flatte que sa dite Excellence voudra bien procurer le plutot possible la Satisfaction à laquelle on à lieu de s'attendre Varsovie die ut supra. Benoist.

Literæ à Magistratu Thorunen ad Illmum Supremum Rni Cancellarium Thor. die 2º Xbris 1755º Anno Scriptæ.

Quam sollicito Illma Exllã Dñã affectu Nos Juraq Nostra, sicuti in Omnibus, ita quoq novissime in Causa cum Dñõ Konopka intercedente complectatur, id quidem ex Literis Eiusdem de 17º Novembris ad Nos exaratis, quibus adversarii ulteus audaciam non nisi per Interventionem Mfci Instigatoris Rni comprimi posse certiores reddimur, intima Cordium gratitudine perspeximus. Cum vero ante duodecim et quot excurrunt Annos in Eodem processu evacatorio per Literas Regias tam Inclytum Judicium Regni Tribunat. fuerit dispositum, quo vexatoriam et alienam hanc Causam a limine Judicii repelleret, quam Mfcõ Dñõ Instigatori Rni commendatum, ut circa ipsum Terminum defendendo Jura Mtiã et comprehensam in iis Rãm Jurisdictionem in Judicio Tribunalitio citra ullam Civitatis Comparitionem interveniret, atq Caussam illam ab incompetenti hoc foro avocaret, quæ etiam intimum habuere effectum: Proinde eundem finem optantes Illmãm Excellãm Dñãm rogamus humillime, dignetur Eadem propensissimo suo afflictis succurrendi affectu, media illa pro compescendo adversario iam antea adhibita gratiosissimè repetere, Nobisq et eius modi Literis Regio Nomine ad Inclytum Tribunal Rni scriptis in tempore benignissimè prospicere, quo circa incidentiam Causæ ibidem insinuari possent, et Sublimi sua Authoritate tam Illmum Judicii Tribunal. Mareschalkum ad Decretum Remissionis inclinare, quam Mfcum Dñum Instigatorem pro facienda tali interventione disponere. Nos verò nunc Illmã Exllæ Dñæ convenienter haud intermittemus, Amicum Nrum Petricoviæ de Meritis Causæ informatum, ut ibidem vigilet, obligare. De reliquo sublimi Illmæ Excellæ Dñæ et nunquam satis æmesendæ benevolentiæ, Nos Juraque Nra observantissime commendamus, Eidemq in Concussam valetudinem, ac circa exitum huius Anni, felicissima mox inchoandi primordia devoto pectore apprecamur. Dabantur Thorunii die ut supra. Illmæ Exllæ Dñæ ad Studia et Officia quævis paratissimi Præ Consules et Consules Civitts Thorunen.

Responsum ad easdem ab Illmo Supremo Rni Cancell. Nieszlanii d. 11. Decembr. 1755º datum.

Recepi Literas Dominationum Vrum, quibus accusant Dñum Konopka iterum ad Judicia Tribunalitia Causam velle promovere, non est modus compescendi audaciam Dñi Konopka, nisi iterum per Interventionem Instigatoris Regni, opus tamen est, ut Dnaones Vestræ invigilent huic Causæ, Patronum Petricoviæ informent, et me de incidentia, circa quod tempus hæc Causa agitari potest, ut Ego conveniam Dominum Instigatorem Regni, et protegam à Malevorum Insultu. Interea maneo. &

ANNUS 1756°

Literæ á Residente Aulæ Berolinensis ad Illmum Supremum Rnī Cancellarium Varsaviæ d. 1° Januarii 1756° Scriptæ.

Le memoire ci joint que j'ai l'honneur d'envoyer á Votre Excellence Lui faira voir plus amplement la facon de la quelle Mr. le Staroste de Petricow s'y est pris pour se metre en possession de la Starostie de Christburg. On veut á la verité m'assurer, que ce dernier n'apoint été present a l'affaire, comme cé soit cependant son monde, on se sauroit s'en prendre a d'autres qu'a lui. Je supplie Votre Excellence de me donner un Reponse que je puisse envoyer a ma Cour. Vous avez eu la grace Mr. de m'assurer dans Votre derniere lettre, que je saurois en peu l'issue de l'affaire de Nakiel. Ma Cour me recommendant trés fort de ne pas perdre un moment de vue un suiet aussi serieux; Votre Excellence voudra bien chercher a le terminer. Oserois je encore La prier de m'indiquer s'il n'y auroit pas quelque autre moïen de tirer raison Mr. le Staroste. Je suis faché pour Mr. Mostowski qu'il se soit mis dans un si mauvais pas quoi que d'ailleurs son affaire ne soit point á comparer a celle qui s'est passée á Nakiel, en ce que cette derniere est proprement une infamie, pour la quelle ceux qui y sont impliqués doivent naturellement subir un autre genre de punition, et telle que des voleurs la meritent. On nous avoit fait esperer que nous aurions l'honeur de voir Votre Excellence á Varsovie pendant ces fetes, et c'est ce qui a causé que j'ai retenu le present memoire croïant pouvoir le lui remettre en main propre. Au reste vous voudrez bien Mr. que j'aie l'honneur de vous feliciter sur ce renouvellement d'année et que je saisisse cette occasion pour me recommander de nouveau a Votre gracieux souvenir en suppliant Votre Excellence de continuer á m'accorder. Sa bienveillance. Je mettrai toute mon étude á m'en rendre digne et je tacherai de la meriter par les temoignages du respect infini avec le quel j'ai l'honneur d'etre. Mr. de Votre Excellence le trés humble trés obeissant et tres devoue Serviteur Benoit

List JmPana Mostowskiego Starosty Piotrkowskiego do JW. Pana Kanclerza W. Kor. z Łowicza Dnia 20. Januarij 1756. Pisany.

Przez powinność Synowską obrządek Ciała Zmarłego S. P. Oyca y Dobrodzieia czyniąc, wybiegłem w Wdztwo Płockie, teraz powracaiąc do Piotrkowa, w drodze List JW Pana Dobro: z przyłączonym Memoryałem od Pana Sekretarza Legationis Dworu Berlinskiego mam honor odebrać, z kąd zaraz naypierwey do Nog JW. WPD. składam moią adoracyą, a przytym iako Ministrowi Narzemu daię Justifikacyą na podany Skargi Memoryał. Rzecz prawdziwa, że ludzi moich osób potrzebna na odebranie Possessyi

Kiszporskiego Starostwa ex parte Skarbu Kor., przeszta przez Prussy Brandeburskie z Dobr Moich Dziedzicznych leżących w Prusach Polskich, ale się to nie tak stało, iak pomieniony Memoryał okazuie że bez pozwolenia Zwierzchności, istotną czynię JW WPD. relacyą. Trakt przypada do Kiszporska na Mto Brandeburgii Garnsee przecięcim całego kraiu mil 4. miernych, raz die 25. Octobris posłałem z Komplementem do Zwierzchności tego Mta, to iest do Pa Prezydenta, gdyż na ow czas żadnego Garnizonu niebyło, pytaiąc się ieżeliby mogł być wolny przeiazd Ludziom moim. odebrałem rezolucyą Saßiedzką wszelkiego wolnego przeyścia, z tą iednak przestrogą, aby wdzien nie wnocy prze iezdzać, a tak moi Ludzie mogą wolno przechodzić y niebędą zatrzymywani, zczego się podług zwyczaiu Pruskiego obawiałem, niedość natym ale 1o Novembris drugi raz posłałem, ieżeli pewno mieć będę pozwolenie przechodzenia z Ludźmi, podobnez we wszystkim pierwszey odebrałem rezolucyą, za ktorą się ruszyłem sam z ludźmi, y 5o Novembris przeieżdzałem przez Mto Garnsee o godzinie 8 rano, a oświadczaiąc wdzięczności za pozwolenie, wstąpiłem sam do Pa Prezydenta, ktory z wszelką ludzkością mnie przyiął, y upewnił o wolnym przeyściu: Jednakże zachowuiąc wszelką skromność Ludziom moim broń do Wozow pokłaść kazałem, y iak nie żołnierze na Wozach iechali. Osądzisz sam JW. WPD. z tey realney relacyi że miałem pozwolenie od Pa Prezydenta, na ktorego przywoicie trzebaby się gniewać Dworowi Berlinskiemu, ieżeli na mnie skarzyć przed JW. WPD. Zważ JW. WPD. iakaby moia była złośliwa moia impertynencya szkoda, żebym bez proszenia o pozwolenie Ludziom moim kazał przechodzić, miałbym ten Zysk, że mogliby Ludzi przytrzymać wareście, a gdybym takowego niepozyskał przeyścia, mil 5o wszczey Polsko na Gniew bez kontrowersyi przeszliby byli. Jeśliż Memoryał wspomina, że mieli z sobą moi Ludzie 4. Armaty, y że gwałtownie do Mta Garnsee weszli, utrzymuię niepokaże się nigdy. bom miał iednak dla wszystkiego ostrożności y Polsko na Gniew 8. sztuk Armat do Nowego Dworu y nazad Ordynowałem, a nareszcie niech Pa Prezydent tegoż Mta Garnsee da sam świadectwo, y ieżeli dla większey Justifikacyi będzie potrzebna kommissya. Sam proszę ani będzie ani gwałt, ani Armaty nie pokażą się tylko przeyście za pozwoleniem, z Nowego Dworu byłem w Probutach u Xcia de Holstein Gottorp, prosząc nazad o przeyście wraz z Panem Rittberskim Generałem będąc z wszelką ludzkością przyiął, y pozwolił; zatym upadam do Nog Pańskich y Protekcyi mnie oddaię. JW. WPD. Sczerze życzliwym N. Sługą Mostowskim S. P. Jm.

Promemoria tego Pa Mostowskiego Starosty Piotrkowskiego in eodem Negotio ad explicationem JWo Kanclerzowi Wo Koro dnia 24o eiusdem tegoż Roku podane.

Wielką mi krzywdę uczynili Moi Nieprzyiaciele przez udanie podług wyrażenia Pa Posła Maltza ... iakobym miał to bezpieczeństwo przez kray No Krola Pruskiego Ludzi dla Interessu Skarbu Kor. do Starostwa

Kiszporskiego bez pozwolenia prowadzić, znam ia iak tak wielkiego Monarchy kray konsyderować y re=
spektować; Azebym zaś pokazał niewinność na Memoryał podany. daię tę Justifikacyą zupełną pra=
wdzie tey okoliczności, iaka się stała. Roku przeszłego dnia 28 8bris posłałem do Garnsee do JP. Prezy=
denta tamteyszego Mta, prosząc o wiadomość, ieżeliby moi Ludzie mogli wolno przyiść, Odebrałem
od Niego rezolucyą że mogą przyiść bezpiecznie, tylko z tą przestrogą, aby wdzień nie wnocy przechodzi=
li, a dla większey pewności moiey, bo mi chodziło aby Ludzie moi niebyli przetrzymani, powtórnie
1o Novembris do tegoż JP. Prezydenta posłałem, ieżeli pewno Ludzie moi przyiść mogą, y ieżeli zatrzy=
mani niebędą, także odebrałem rezolucyą y upewnienie, iak y pierwszy raz. Zaczym pozwolenie
y rezolucyą odebrawszy od JP. Prezydenta, mniemaiąc, że w takowey cirkumstancyi dość [illegible] dy=
cyi, Sam z Ludźmi 5o Novembris rano o godzinie 9. przez Garnsee przeszedłem, a dla Respektu y u=
szanowania powinnego kraiu N. Króla Ludzie moi bez broni, broń zaś w Wozach y wszelką Skromno=
ścią szli, y szkody żadney nieuczynili, y ci Ludzie nie byli komputowi Woyskowi, tylko moi Nadworni,
których Szlachcic z Szlachcicem maiąc Interess prawny w Kłótni y Procesie między sobą do dopomoże=
nia Prawu y Dekretom konserwować zwyczay maią. Sam byłem u JP. Prezydenta z podziękowaniem
należytym za pozwolony Wolny przechód, Armat żadnych nieprowadziłem, iak udano, nigdy się to
nie pokaże, bo przez Polskę na Gniew Ordynowałem; Wczym mieć Ludzie Obywatele tamteysi w
Garnsee y Sam JP. Prezydent da Swiadectwo, y ieżeli tego potrzeba będzie, Swiadkami to dowieść gotów ie=
stem, y prosić o Kommissyą: Wiem że od Poddanych N. Króla Pruskiego Skargi żadney na mnie niebyło,
a chociaż Wieś moia dziedziczna Gnoyno w Wdztwie Płockim leżąca Granicy z powiatem Działdowskim
N. Króla, y owszem P. Buchollz Agent tegoż Powiatu, kiedy miał iakiś Interess z innemi Sąsiadami
w Polszcze, zawsze dopomagałem do wszelkiey Sprawiedliwości. Co rok prawie Ludzie N. Króla, którzy
idą z końmi z Wołowszczyzny przez moie Starostwo Piotrkowskie, dadzą mi Swiadectwo, iakie maią u=
szanowanie y bezpieczeństwo wszelkie; Spodziewam się zatym że N. Król Pruski, iako Monarcha dosko=
nały, Łaskawy y dobrotliwy tę Justyfikacyą uważy y przyimie Łaskawie. w Piotrkowie. Mostowski W.
S. P. E. M. manu propria.

List JoKo Mci do JWo Kanclerza Wo Kor. w Interessie Mta Krakowa z Drezna dnia 7o Stycznia 1756. expedyowany. August III etc.

W. Uprzeymie Nam Miły. Doszła Nas tu wiadomość że Zacne Wdztwo Kra. pod pretextem otrzyma=
nych 3. kondemnat w Trybunale Radomskim dnia 15o Grudnia Ro zeszłego, dobra Stołecznego Mta
Naszego Krakowa dziedziczne, ad hibito forti brachio zaiechało, y wnich Sędzi swoich osadziło. Azeli
przyiaźń Wasza znaydzie się tam w bliskości, y w tym Wdztwie liczną masz Kolligacyą, więc żądamy
mocno po nim, abyś z obowiązku Ministeryum Swego w tey okoliczności zadać się raczył, y wszelkiemi

sztukami y sposobami, tudziesz Wielkim kredytym y przezornośći swią zacnych Ziemianow tego Xtwa. czyli przez komplanacyę, czyli tez przez iaką inszą Tranzakcyę, do Ugody nakłonił, zeby ostatecznych prawie na ostatnią tego Mtu zgubę, Ludzi swoich nieodstępnie z tych Dobr wyprowadzili; Uzłożyć się tez dni powrotu Naszego do Krolestwa, na ten czas świadnicy wynaleść które mogli sposoby do zupełnego uspokoienia tey roznice. Oddaiemy tedy ten Interess doswiadczoney Uprzeymośći Waszey przezornośći, y iego powszechney in Publico miłośći, a ufamy, ze salvis Juribus to Stołeczne Mto y Mieysce Koronacyi do Wzaiemney zgody z Xtwem swoim przyprowadziłe, prawien będzie z tąd Laski Naszey Krolewskiey, ktorą mu zarazono ofiaruiemy, dobrego od Pana Boga zyczemy zdrowia. Dan w Dreznie iako wyzey August Rex. locus Sigilli Minoris Cancellariae Regni etc.

Commissio ad dignoscendam et facilitandam Angustiam loci ante Ecclesiam et Conventum Religiosorum Ordinis Sancti Francisci Reformatorum in fudo Arcis Graudentinensis situatorum. ac amovendum in aditu ad eandem Ecclesiam impedimentum. Dresdae d. 23° Januarii 1736° expedita. Augustus III Rex etc.

Venerabili Hyacintho Rybinski Abbati Olivensi, et Gnoso Stanislao Skorzewski Generali locumtenenti in Exercitu Regni. Lasti Vexillifero Mariaeburgensi, Sincere Nobis Dilecti. Gratiam Nram Ram. Expositum Nobis est per Certos Consiliarios Nros ad Latus Nrum existentes, certam particulam fundi ante Conventum et Ecclesiam Religiosorum Reformatorum Ordinis Sancti Francisci Graudentini in fundo ad Arcem Graudentinensem spectantibus noviter aedificari curantium, extitisse, quam nonnulli Incolae Civitatis eiusdem Graudentinensis, sibi et suae proprietati vendicant, et quae particula fundi Angustiam loci, et impedimentum dictorum Religiosorum Conventui et Ecclesiae in Aditu tam ad Conventum, quam et ad Ecclesiam, tum et in Processione peragenda praesefferre videtur. Proinde id Negotii Fidelitatibus Vris, de quorum fide, prudentia rerum gerendarum dexteritate optimè persvasi; dandum et Committendum esse duximus, praesentibus literis Nris, Mandantes iisdem, quatenus Communicato inter se Consilio Certoque Constituto tempore ad eam particulam fundi, inter praefactam Ecclesiam Religiosorum Reformatorum Ordinis Sancti Francisci et Eorum Conventum descendant, et simul conveniant, Vocatisque ad Sui praesentiam Incolis Civitatis Graudentinensis, quorum interest, Eorumque Allegationibus, propositionibus, et probationibus exauditis, et Documentis Officiosis benè visis, ac intellectis, probisque

discussi. tum Re ipsa Oculis subiecta, et veritate plene Cognita et perspecta, hocce Negotium perficiant; Remq̃ probe constituant, ac omnem Angustiam facilitent, et amoveant, et quid quid per eos in Negotio constitutum et determinatum fuerit, Nos certiores reddit, ratum et gratum habituri sumus, illudq̃ firmiter teneri et observari volumus, Unius Eorum absentia non obstante. ut supra. Augustus Rex.

Rescriptum Restitutionis Causæ in integrum Gõ Simoni Iwinski Bonorum Sokołowo Possessori 22. ejusd. Augustus Rex.

Significamus praesentibus Literis Nris, quorum interest, Universis et Singulis, Agitatam fuisse Causam in Judiciis Post Curialibus Serenissimi olim Augusti Secundi Praedecessoris et Parentis Nri desideratissimi, inter Venerabilem Franciscum Wysocki Primicerium Wladislaviensem Actorem ab una, atq̃ Nobilem Josephum Wolski Bonorum Sokołowo in Palatinatu et districtu Bresteni Cuiaviæ sitorum Tenutarium in Aº 1756., in eadem q̃ Decretum intercessit; quo mediante Decima ad Mensam Episcopalem Wladislaviensem ex dictis Bonis Sokołowo pertinens, Eidem Actori ab Episcopo donata, in Manipulis adiudicata fuit; Cum vero Gnus Simon Iwinski Senator Novogrodensis, modernus praefatorum Bonorum Sokołowo Tenutarius, noviter reperta documenta libertatem a praestatione Decimæ manipularis evincentia reproducit, restitutionemq̃ adversus praefatum Decretum exposcit; Proinde Attenta aequitatis et Justitiæ ratione, habitaq̃ eo Nomine sufficienti informatione, beneficium Restitutionis Causæ in integrum concedendum esse duximus, et concedimus, Citationisq̃ literas ex Cancellaria Nri Cum termino peremptorio pro restitutione praedictæ Causæ extradi, atq̃ Causa praedicta extra Ordinem et Cadentiam Registri in Judiciis Nris Postcurialibus cognoscatur et decidatur, permittimus. In cuius rei fidem et Datum in Cancell: Nri die ut supra. Augustus Rex.

List Pᶜ Malechowskiego Stavosty Nakielskiego do JWᶜ Kanclerza Wᶜ Kor: 20ᶜ Januarii 1750ᶜ pisany. Odebrawszy Memoryal od JW: Mć Pᶜ Sekretarza Legacyi Pruskiey, na który przytam JWWPD. Rescrypt. emendujące Charakter moy tak skommatyzowo okrzyszony, y odsyłam przez Memoryal wzmiony Jednakże starając się wszystko, aby dalszy ni nikomu nadawali JWWPD. piratum do tego Pᶜ dembska aby siedział na pewne miesiące, y tam ten Interes ufacilitował zupełnie, od którego w momencie spodziewam się rezolucyi; Teraz zaś nakazałem Sądy przywołać pro 9ᶜ Februarii, y tych Idmów, którzy są Specyfikowani w Reskrypcie, przy pozwać, którzy exemplarnie karani będą.

z Moich zaś Ludzi, na których się pokaże, na naznaczonym przez tegoż Pa Kapitana mieyścu przykładną uczynię Satisfakcyą; Oczym wszystkim WW. WPD. donieść nieprzepomnę, sam zaś siebie nieodstępney WWWPD. oddawszy Protekcyi, piszę się zem iest zuprofessyjowaną Submissyą y obliga...

Informacya Okoliczności co się stało w Nakle z Pa Lembekiem Officyerem Pruskim. Pan kapitan Lembek przyiechawszy do Nakła, przez kilka dni tamże się bawiąc, posłał Żołnierza swego na Wieś poblisze temuż Miastu przyległe, Żołnierz ten wKarczmach y Gościńcach z Ludźmi piiąc y przepatruiąc, namawiał Parobków do Służby Pruskiey, co postrzegłszy Gospodarze, że im tenże Żołnierz Ludzi od Służby odmawiał, udali się do Sołtysa, mówiąc aby to doniósł Jurysdykcyi moiey Starościńskiey, co gdy się do mnie doniosło, Wprasiłem Pa Lembeka kapitana do siebie, któremu dosyć ludzkości pokazawszy, perswadowałem, aby tego werbunku zaniechał, co gdy mi przyrzekł, ochotny odszedł do Austeryi Stancyi swoiey, do którey na ten czas, przybyli także Szlachta. P. Tomicki przeieżdzaiący, y P. Gumowski z kancellaryi gości Mnie niesłużący, z ktoremi tenże P. Lembek kapitan skłócił się, y wtey kłótni 4. luidory, iak sam swemi Listami do Mnie pisanymi wyraża wzięte Mu być miały; o co Pan kapitan rekwirował mnie abym Mu satisfakcyą w Jego Krzywdzie uczynił, naco odpisałem Jemu, że co się do do Moiey należy Jurysdykcyi chętnie uczynię wszystko rzeczy, y czekałem Jegoż do Niedziel kilku, wtym P. kapitan nieiechał, ani przysłał, Jam też dalszych kroków do Wałtwienia tego Interessu czynić nie mogł, ile że P. Tomicki Szlachcic iest sobie Possessionat, z którego początek tey kłótni był, Pa Gumowskiego wKancellaryi Nakielskiey bawiącego się, przy którym iste 4. luidory, iest supponit, znaydować miały, z kancellaryi relegowałem.

Respum additionis Judiciorum Terrestrium Siradien et Vielunen, atque Officii Oswiecimen ad alia Officia Decreto Regio deputata pro Expedienda Commissione inter Gos Opalinskie Capneos Boleslavien et Conventu Oboben Varsaviæ 3. februarii 1756o Augus Wes.

Significamus etc. Intercessisse Decretum Nrum Assessoriale de Actu eius Varsaviæ Sabbatho in Crastino festi Assumptionis in cœlum Gloriosissimæ Virginis Mariæ, proximo die scilicet decima Sexta Augusti anno immediate elapso 1755o Inter Gnum Instigatorem Rni, eiusq Delatores Gos Albertum Comitem de Bnin Opalinski et Theressiam

de Potockie Coniuges Capneus Boleslavienses ab una, atq Venerabilem Ludovicam Kozminska Abbatissam Monialium Conventus Olobocensis Ordinis Cisterciën. totumq eundem Conventum, mutuus Actores et citatos parte ab altera ex Controversiis prolatum. Quo mediante decisis non nullis Cathegoriis, necessariam esse Commissionem, Agrorum Bonorum eiusmodi Conventus videlicet Lubnica, Dzierzkowice, Chrosino, Odrzdino, Milezyno et Radostow Omethonalium visionem, et praevia Comportatione Originalium Antiquorum Inventariorum dictarum Villarum previoq Corporali Juramento super reali comportatione, per Ipsammet Venerabilem Abbatissam praestando, earundem Agrorum Omethonalium constitutionem, alias eodem Decreto praemissa fusius obloquente decrevimus; Ad quam expediendam Commissionem, Officia Castrensi a Calisiense et Siradiense deputavimus, utque quam primum certo certius Commissio eiusmodi expediri possit. ne videlicet in Casum legalitatis, publicae praefatorum Judiciarum aut unius dicta protrahatur Commissio; Suplicatum Nobis est Nomine et pro Parte praefatorum Grium Adalberti Comitis de Brin Opalinski et Theresiae de Potockie Coniugum Capitaneorum Boleslaviensium, quatenus Judicia Terrestria, Siradiense et Vielunense, atq Officium Castrense Osviecimense, Atq; Quorum Supplicatione uti justae benigne Annuentes, dicta Judicia Terrestria Siradiense et Vielunense, atq Officium Castrense Osviecimen praesentibus superaddimus. Committendo supra recensitis Judiciis Terrestribus Siradiensi et Vielunensi, tum Officio Castrensi Osviecimensi; quatenus una cum praefatis Officiis Castrensibus Calisiensi et Siradiensi Decreto mentionato Nrō deputatis, captato et constituto certo die inter se tempore, praeviis Innotescentiarum Literis duabus septimanis anteponen insisten eo praelibato Decreto supra de Actu specificato ac praesenti Rescripto Nrō ad Bona Villae Lubnica Conventus Olobocensis, condescendant, et absentia unius Officii ex praedictis vel duorum, et contumacia alterutrius Partis non obstante, praelibatum Decretum Nrūm iuxta obloquentiam ipsius ad finalem decisionem deducant et Negotium praecommissum pro Justitia decidant, iniungimus et mandamus. In quorum fidem Datum ut supra. Ad Mandatum Sᵉ Rᵉ Mᵗⁱˢ Dñi Nri Clmi. Joannes Małachowski Supr: Rni Cancell.

Litera Illmi Supremi Cancell: Rni ad Magistratum Thorunensem intuitu Ordinationis Commerciorum Varsavia die 5ᵉ februarii 1756ᵉ scriptae. Literae Dominationem Vrum, dum ad me una cum inclusa Collegii Commerciorum Ordinatione pervenerint, flexissent me facile ad Supplicem

S.ae M.ti D.no N.ro Clem.mo porrigendum pro confirmatione libellum, nisi aliqua Puncta in illa Ordinatione laedentia Supremum Regium D.um nec non observantia Equestris Ordinis Praerogativas, quod iam Thorunii per Manifestationem suam Nobilitas expressit, in aliisq Palatinatibus quid simile facere intendit, ab hoc intento me removissent. Idcirco antequam haec ordinatio sit purgata, Ego Oratorem pro Confirmationem ejus non agam etc.

Praememoria Residentis Aulae Berolinensis, quo incusatur G.us Czapski Capitaneus Knyszynensis d.io 6.o Februarii 1756.o porrectum.

Mad. de Pohlentz Veuve du General Maior de ce nom s'est plaint de ceque M.r le Staroste de Knyszyn, dont les Terres ne sont separées de siennes que par la petite Riviere d'Ossa, y a fait construire un moulin qui a causé une très forte inondation sur les terres de la ditte Veuve. Comme ceci ne manquera pas d'arriver encore fort souvent, si M.r le Compté Czapski n'y remedie promptement. on lui en a fait faire des remontrances par le Resident de sa M.té le Roi de Prusse à Dantzig. Mais ceci n'a yant produit aucun effect, et les Terres de la dite Dame formant cependant les frontieres du Royaume de Prusse, le Soussigne Secretaire d'Ambassade Chargé des Affaires de sa dite M.té en Pologne a Ordre d'en faire les representations necessaires a Son Excellence M.r le Grand Chancelier de la Couronne pour qu'Elle veuille bien rectifier M.r le Staroste sur cet Article. On se croit dispensé d'allegues en combien la demande que M.e de Pohlentz forme, est fondée dans toutes les loix du monde et l'on se flatte que tous les Avocats que M.r le Staroste pourra consulter sur cet Article, lui en donneront des preuves evidentes. Varsoviae die ut supra. Benoit.

Rescriptum Monitorium ad Contubernia Grandentinensia, Svecen. et Neoburgen. pro Spectabili Martino Donelson. Varsaviae 17.o Februarii 1756.o emanatum Augustus III etc. Famatis Senioribus ac Magistris Molitoribus Contuberniorum Grandentinen. Svecen. et Neoburgen. fidelitèr Nobis dilectis. Expositum Nobis est per certos Consiliarios N.ros Lateri N.ro Assidentes Nomine et pro Parte Spectabilis Martini Donelson Scabini Civitatis N.rae Brodnicensis Molendini Nistic Brodno ex Antecessoribus suis Privilegiati Haeredis et Possessoris, eicem in possessione praedicti Molendini ac exercitio Molitura ex subordinatione non nullorum Magistrorum Molitorum conniventiaq fidelitatum V.rum variis modis, partim per Socios dictorum Contuberniorum, partim per alias Instructas Personas non modica praeiudicia et impedimenta inferri attentariq. Supplicatumq Nobis est nomine ejusdem Spectabilis Donelson, quatenus Ipsi per praesentes li-

tras Nrã in præmissis subvenire dignaremur; Nos itaq eidem Supplicationi benigne annuentes, inhærendo Privilegiis sæpe dicto Spectabili Donation super prædicto Molendino servientibus, fidelitates Vrãs monemus, Easq Serio requirimus, quatenus eidem Spectabili Donation Socios Moliturae gnaros et peritos ad quamcunq eius requisitionem ex Contuberniis Vris denegare, exercitiumq Moliturae in Molendino Nitkie Brodno nuncupato, nec per Magistros Vros, eorumq Socios, nec per alias quascunq Subordinatas Personas impedire audeatis, usq ad decisionem Causae, sub gravi Animadversione Nrã, ac sub pœnis contra Convulsores Mandatorum Nrum. Facturæ sunt præmissa fidelitates Vrã pro Gratia Nrã, officii sui debito. In quorum fidem et datum ut Supra.

Rescriptum Supradictionis DD. Commissarior in Causa Spblis Magistratus totiusq Communitatis Crasnostavien Cum Spiritualibus ibidem degentibus ex Cancellaria Rni 17° febr. 1756° expeditt. Augustus IIIus. Significamus et Intercessione Decretum Nrum Assessoriale de Actis illius Varsoviæ Sabbatho pridie Dominicæ Reminiscere Quadragesimalis, die scilicet decima septima Martii Anno Domini inter Spectabilem Pro Consulem, Consules, totumq Magistratum et Communitatem Civitatis Nrae Crasnostaviensis ab una, atq Venerabiles Vicarios Ecclesiæ Cathedralis, Religiosos Missionarios, Priorem totumq Conventum Ordinis Sancti Augustini, Rectorem totumq Collegium Societatis Jesu, aliosq Spirituales Crasnostavienses et Personas sæculares in eodem Decreto fusius specificatas et mentionatas mutuos Actores et citatos parte ab altera ex controversiis prolatum. Quo mediante pro executione finali tam eius supra de Actu specificati quam Anterioris Anni 1756° Noni Decreti Nri tam in Cathegoriis decisis, quam aliis ex visione, Calculatione, et Inquisitione deciden alias Decreto eodem Nrõ fusius præmissa iniu olloquente, certos Grõs Commissarios Nrõs mentionato Decreto Nrõ specificatos deputavimus et assignavimus. Verum quoniam ob legalitates eorundem Grum Commissariorum Nrum eodem Decreta Nrã hactenus suum non sunt sortita effectum, Civitasq Nrã Crasnostaviensis per continuas limitationes extenuantur; Supplicatum Nobis est nomine ejusdem Civitatis Nrã, quatenus propter accelerationem expediendæ Commissionis et executionis Decreti Nri superius de Actu expressi, ad anteriores Grõs Commissarios in Supra memorato Decreto Nrõ specificatos, alios superaddere dignaremur. Cui supplicationi uti justæ benigne annuentes Grõs Theodorum Krzewski Dapiferum Bartaviensem Assessorem Judiciorum Nrum, Thomam Hamilowski Vice Capitaneum, Martinum Koźmian Judicem Castrensem Crasnostaviensem, Josephum Łakuszewski Capitaneum Grodecensem, Josephum Niepiszki Regentem Terrestrem Lublinensem, Joannem Grajewski Vicegerentem

Castrensem Mielnicensem, et Dnum Borzecki, superaddimus et assignamus, dantes et concedentes eisdem Gsis Commissariis Nris tam Decreto memorato, quam praesentibus litteris Nris designatis, qui prius et felicius sanciri poterint modo juxta Decretum Consignatur adsint pro termino et limitatione deveniendi mutuo Partium sumptu condicen plenariam facultatem et potestatem Decretum Nrum supra de Actus pacificatum inxta 1749 ad executionem deducendi, discindicandi, et decidendi, ac finaliter praecisa appellatione et limitationibus determinandi. In quorum fidem et Datum ut supra ad Mandatum Sac. Rae Mtis Dni Nri Clmi proprium. Joannes Malachowski Supr. Rni Cancellarius.

Rescriptum de excarcerando Nobili Josepho Odrowązki ad Jure agendum cum Honestis Bielanskie ex Cancellaria Rni 17a februarii 1756o expeditum – Augustus III etc. – Gsis Sierakowski Judici Castrensi Capitaneali Cracoviensi, tum Josepho Zuchalski eiusdem Officii Nri Castren Capitanealis Cracovien Instigatori atq Markuszewski Praesidii Militum Arcis Nrae Cracovien Rotha Magistro et Andreae hoc Praefecto, aliisq Officialibus eiusdem Praesidii fideliter Nobis dilectis Gratiam Nram Ram. Expositum Nobis est pro Parte Nobilis Josephi Odrowązki Scultetiae in villa Odrowaz in Capitaneatu Nro Neoforiensi sitae Possessoris, qualiter postquam inter eund ac honestos Casimirum et Stanislaum Bielanskie fratres inter se germanos devoluta fuisset Causa ad Officium Castren Capitaneale Sandecense respectu medietatis mentionatae Scultetiae per reconitos Honestos Bielanskie praetensae Officium illud ex quo vitabat Cognitio Privilegiorum a Nobis hinc inde super memoratam Scultetiam obtentorum. Causam hanc ad nos et Judicia Nra Assessorialia remiserat. in Virtute Cujus Remissae praedictus Nobili Odrowązki supraf atos Honestos Bielanskie fratres adhuc de Ao 1746o ad Judicia Nra Assessorialia citaverat, ac demum in iisdem Condemnationem super praeexpressis Honestis Bielanskie obtinuerat, quae Condemnatio quoniam in tempore ex parte illorum fuit arestata, idcirco eadem Causa in Regestris ex Aresto coram Judiciis Nris Assessorialibus pendet indecisa. Qua stante Litis pendentia dicti Honesti Bielanskie Causam ad Judicia Nra Assessorialia praemisso modo introductam in Judiciis Referendarialibus Nris praelibati Honesti Bielanskie promovendo primo nonnulla Decreta, postremo Condemnationem super praefato Nobili Odrowązki obtinuerunt. Vigore cujus Condemnationis iidem Honesti Bielanskie eundem Nobilem Josephum Odrowązki in Carcere Castri Cracoviensis et sub Aresto posuerunt, ac a festo Transi=

quisitionis Christi Dñi Anni præteriti ad huncusque tenent. Supplicatum itaq Nobis est Nomi-
ne eiusdem Incarcerati salvo Conductu Nrõ freti ac muniti, ut Eundem Incarceratum sub-
Arrestoq positum ad Jure agendum ex carcere et ex Arresto eliberari mandare dignaremur.
Cui supplicationi uti justæ ac rationi consonæ annuentes Attendentesq, quod Causam su-
am idem Incarceratus in Judiciis Nris Assessorialibus prosequatur, Eundem Nobilem Jose-
phum Odrowąski ad Jure agendum cum dictis Honestis Bielanitiis ac aliis Citatis excarce-
randum ac ab Arresto per præsentes liberandum esse duximus et liberamus. Qua propter fide-
litates Vrãs per præsentes requirimus, atq ab eisdem omnino habere volumus, ut visis præ-
sentibus Literis Nris Eundem Nobilem Josephum Odrowąski ex Carcere et Arresto ad Jure Agendum
et coram Nobis Judicio Nro comparendum ex nunc dimittant et liberent. Facturæ sunt præ-
missa fidelitates Vræ pro Gratia Nra Rã et Officii Sui debito. In quorum fidem et Datum
ut supra ad Mandatum Sæ Ræ Mtis proprium. Joannes Malachowski Supremus Rni Can-
cellarius mppa

Rescriptum levandæ Summæ Decreto Regio locatæ, fama-
to Michaeli Howacki permissum 20ᵃ Februarii 1756ᵒ expeditum Augustus IIIus.
Nobilibus et Spectabilibus Pro Consuli Consulibus, totiq Magistratui Civitatis Nræ Antiquæ
Varsaviæ fideliter Nobis dilectis. Nobiles et Spectabiles fideliter nobis dilecti. Intercesserat
Decretum Nrũm de Aº 1749 sub die Januarii inter olim famatum Stephanum Łysakie-
wicz Civem et Mercatorem Antiquæ Varsaviæ ab una, atq famatum Michaelem Howac-
ki Civem Mercatorem Leopoliensem parte ab altera, quo Decreto mediante summam Capi-
talem 3305 florenorum Polonicalium grossorum 24. famatam Mariannam Howacka Consor-
tem prædicti famati Michaelis Howacki post Parentes eius ex Successione provenientem pro com-
modiori alimentatione eiusdem Nobilis Mariannæ Howacka in Bonis aliquibus locari deman-
davimus. Cum vero eadem Nobilis Marianna Howacka Anno Currenti non pridem e vivis excessit,
dictamq Summam Trium Trecentorum quinq florenorum Polonicalium, grossorum Viginti-
quatuor, seu Substantiam suam devolutioni Juris Culmensis subiectam in Maritum Superstitem
et liberos ex dicto Marito susceptos reliquit, qui liberi jam adulti ex divisionem portionis
suæ Maternæ circa a Patre requirunt. Proinde Supplicatum est nobis Nomine eiusdem Nobilis
Michaelis Howacki atq Successorum eius, ut Ipsis facultatem hancce Summam levandi et
intersese dividendi daremus et concederemus, prout damus et concedimus, Mandantes fidelita-
tibus Vrĩs, ut postquam ex loco locationis prædicta Summa levata fuerit, ipsam iuxta Di-

positionem Juris Culmensis inter Patrem et liberos ccedividant, et unicuiq quod suum e=rit, prævia Officiosa quietatione extradant. Facturæ sunt præmissa fidelitates Vræ pro Gratia Nrâ Regia et Officiorum Suorum debito. In cuius rei fidem præsentibus Sigillum Rni est appressum. Datum ut supra, ad Mandatum S. R. M. proprium. Joannes Małachowski Supremus Rni Cancellarius.

Rescriptum superadditionis Commissariorum inter Nblem Michaelem Sokołowski ab una, ac Successores olim Nblis Catharinæ Marnczynska et aliis citt parte ab altera. Varsoviæ 21. februarii 1756. expeditum. Augustus IIIus. Mfcis Sigismundo Linowski Lanciciensi Andreæ Morzczynski Innowroclaviensi Castellanis tum Venerabili Josepho Potocki Canonico Cracoviensi. Officiali Sandomiriensi. Mfci ac Venerabili fideliter Nobis dilecti. Licet quidem ad effectum executionis Cujusdem Decreti in Judiciis Nris Assessorialibus Varsaviæ pridie Dominicæ Rogationum die scilicet Vigesima quinta Mai Ao Di inter Nobilem Michaelem Sokołowski Actorem ab una, atq Successores Nobilis Olim Catharinæ Marnczynska aliosq in ejus modi Decreto Nrô de Nominibus et Cognominibus suis expressos parte ex altera lati, quo mediante Commissio, Regestrorum Negotiationum Comportatio, illorumq revisio, Summarum liquidatio, ac super Violentiis investigatio et assignata, certos Commissarios Nrôs in eodem met Decreto specificatos dedimus et deputavimus, Verum quoniam interveniantibus non nullorum tam Publicis quam etiam privatis legalitatibus, hocce Decretum Nrûm suam hujus modi executionem sortiri non valuit: ideo fidelitates Vrâs superaddendas et deputandas esse censuimus, prout superaddimus et deputamus præsentibus literis Nrîs, committendo et demandando Ipsis, quatenus fidelitates Vræ una cum Aliis Nrîs Commissariis in præcen(sito) Decreto cognominatis absentia non nullorum non obstante dummodo Numerus fidelitatum Vrûm in eodem Decreto specificatus adsit, idem supramentionatum Decretum in toto exequantur, et juxta obloquentiam illius procedant, ac ea omnia, quæ hujus modi Decreto præcommissa sunt, diligenter peragant. Facturæ sunt fidelitates Vræ pro Gratia Nrâ et Officiorum suorum debito. In quorum fidem Sigillum Rni præsentibus est appressum. Datum Varsoviæ die ut supra.

List Mta Krakowa do JWo Kanclerza Wo Kor. 28. februarii 1756. pisany. Nieleczemy naszych Miaskow powtornie reprezentowac JWo Panu y Protektorowi, bo te nie sa wiadome, to tylko donosiemy, ze niektorzy Jchmo ex Processibus Wtwa intendunt, nie kontentuiąc sie Zaiazdem Dobr Miejskich, aliis modis przyciskac Mto, quibus nam: Nobis ignotum, z ktorych iakich obawiamy się nieszczęśliwosci. Rekurrimus do Wielkiey Protekcyi

JW^o WPD. abys iak Supremus Minister, y N^o Maiestatu Authoritatem reprezentuiący, chciał Nobis subvenire. Mais iż się tu ziechać po wtey przy Niedzieli Jchmć Senatorowie y Urzędnicy Prześwietnego Wdwa dla uczynienia Dyspozycyi Gospodarskiey, spodziewamy się, że o kompozycyą z Mtm rzeczą traktować, My zaś bine specialis decisione JWP^o y Protektora niechcemy nayMnieyszego kroku czynić, wczym wyglądamy Paińskich JWPD. Rozkazow, iako sobie mamy postąpić, Ktorego się Wielkiey Protekcyi pilno oddaiemy, y wyznaiemy się bydź cum Profundissimo Cultu et adoratione. JW^o Protektora Nayniżsi Sludzy. Prezydent y Rada M.S. Krakowa.

Respons na tenże list Mta Krakowa od JW^o Kanclerza W^o Kor^o Załuskich 29° Februarii 1756° dany.

Jak prędko odebrałem List J^o K. Mći, tak zaraz Rozpisałem Listy do rożnych Jchmćw Obywatelow tegoż Prześwietnego Wdwa Krakowskiego. Odebrawszy zaś od Jchmć P^o Łętowskiego Podstolego Krakowskiego respons, wktorym wyraża, że trzeba, aby Mto Krakow poddało się wprzod Czopowemu, a dopiero wszystko wkombinacyą; na tak tedy surowy Respons niemiałem niewięcey do pisania. Ja życzyłbym WMćm kombinacyi, ale tylko ad interim poki Sprawa na Seymie decydowana niebędzie, gdyż Mto Krakow nie może benewole tracić prawa swoie, a ieżeli Cała Rzpta odsądzi od Praw raz nadanych, wolno Jey będzie, bo iest Domina Jurium Suorum, y na ostatku, gdyby Mto przegrało na Seymie, taż sama Rzpta znalazłaby sposoby subvenire afflictae civitati; y tak mocnym poglownym obciążonemu Mtu, lecz gdyby Mto miało samo dobrowolnie recedere a Privilegiis suis, iakże by znowu mogło się wrocić ad amissa. Z tych tedy racyi życzę WMćm akceptować zgodę, y proszę się o nią, ale zawsze z tym dokładem, że się godzicie ad decisionem tey Sprawy zawiszoney na Seymie. Co wyrażiwszy życzę quaeque felicia et prospera.

Na tenże Respons JW^o Pana Kanclerza W^o Kor^o Respons od Mta Krakowa 9° Martii 1756°

Z odebranego Listu ex die 29° elapsi odbieramy magnum Sensum JW^o Pana y Nayosobliwszego Protektora w interessie utrzymania Praw Mta Krakowa, zacą z głęboką adoracyą podziękowawszy, w dalszych Okolicznościach, wielkiey Protekcyi JW^o Pana y Dobrodzieia oddaiemy się. Jeżeliby Jchmć Proceres do iakich wielkich z Uszczerbkiem Prawa pociągali Nas Obligacyi, tych sposobami wszelkiemi unikać zechcemy, Boga wzywaiąc ufamy mocno Protekcyi J^o K. Mći y osobliwey JW. Pana y Nay osobliwszego Protektora Łasce, ktorey się pilnie z nayglębszym uszanowaniem oddaiemy y wyznawamy się bydź JW. Pana y Nayosobliwszego Protektora Nayn. Sludzy Prezydent y Rada Mta Stołecznego Krakowa.

Rescriptum ad Nblēm et Spblēm Magistratum Leopoliēn Curatoresq Frankianos pro extradenda Substantia Nbli bus Soltkim Ogbūs Varsaviæ 24º Martii 1756º expeditum Augustus IIIus &c.

Nobilibus et Spectabilibus Pro Consuli Consulibus Totiq Magistratui Ctvtis Nrae Metropolitanæ Leopoliensis, tum Nobili et Honorato Nicolao Schultz Scabino, et Antonio Zuboeki Negotii infrascripti Curatoribus, fideliter Nobis dilectis Gratiam Nram Ram. Nobiles et Spectabiles fideliter Nobis dilecti. Cum nobis expositum sit Causam et actionem inter Nobiles et Honoratos Franciscum Xaverium Soltki Dūe Seniorem Scabinum et Margaretham de Maynone primarum olim Nobilis et Honorati Mathiæ Franki Scabini Leopoliensis, secundarum ad præsens Nuptiarum dicti Nobilis Soltki Consortem, et respective Coninges ab una, atq Nblēm Thomam Franki Medicinæ Doctorem et Consulem Leopoliensem parte ab altera, respectu Successionis post supradictum Nobilem Mathiam Franki devolutæ in Officio fidelitatum Vrūm agitatam esse. Post Cujus quidem Nobilis Mathiæ Franki fata, per Sententiam fidelitatum Vrūm, Substantia tam Nobilis ejusq Margarethæ Soltka, quam fatis sæpé dicti Nobilis Mathiæ Franki derelicta in Manus Nobilis et Honoratorum Nicolai Schultz Sabini atq Antonii Zuboeki Leopoliensium additorum Curatorum tradita extitit et huccusq extat. Quia veró derelicta post Maritum Substantiæ massa, penes relictam Consortem ex æquatæ possessionatam manere debeat, præfatiq Nobiles Soltkie Coninges sint bene possessionati, Creditoribusq et esse interessantibus respondere et Satisfacere valent, ea propter ne Creditores in Summis pecuniariis, ac in Commissum rebus datis, retardationem et Moram in Satisfactione sui patiantur, mercesque ne deteriorentur, et ne lucrum cessans emergat, fidelitatibus Vrū injungendum esse duximus, et injungimus Mandantes, quatenus supra expressam totam et integram Substantiam, mediante Inventario ab insinuatione præsentium Literarum Nrūm inspatio unius septimanæ, prædictis Nobilibus Soltkim Conjugibus prævio Reversali de recepta substantia per Ipsos dando, fidelitates Vrāe extradant et extradi curent, idq non attentis Citationibus ad reponendum præsens Rescriptum Nrūm edendis, nec obstantibus quibus vis Conclusis, sive etiam Sententiis in Officio Fidelitatum Vrūm in Contrarium præsentis Mandati et Literum Nrūm factis et latis sub rigore refusionis damni, lucriq cessantis contra fidelitates Vrās irremissibiliter extendendo præcipimus. In quorum fidem & Datum Varsaviæ die ut supra. Joannes Malachowski S. R. Cancell.

Response de S. E. Mr le Marechal de la Cour á S. E. Mr le Grand Chancelier de la Couronne en Date de Dresde ce 29º Mars. 1756º

Monsieur: C'est en reponse á celle que V. E. M'a fait l'honneur de m'ecrire le 20 du Courrent que je lui adresse la presente. Pour Vous a Vouer franchement Mr: que j'ai communiqué á S. E. Mr le Premier Ministre ce que Vous me marquez de la Lettre Circulaire du Roy,

a la quelle Vous ne jugez pas á propos de repondre, parceque les Universeaux sont signés, et Vous y ajoutez que Sa Mté ayant beaucoup d'autres affaires, ne sauroit entrer dans les moindres Circonstances, mais que c'est aux soins de la Chancelliere de prendre garde dans des pareilles recontres que les Choses ne soient baptisées avant que d'avoir etées nées. Sur quoi mon Beau Pere de meme que S. E. Mr. le Vice Chancelier me prenant á temoin se ressouviennent, et de l'avis de V. E. que le Roy a signé les dites Expeditions á Fraustadt, et comme Vous ne Vous y etes pas opposé pour lors Mr. on est fort surpris de Voir, que Vous en temoignez Votre ressentiment á present; C'est pourquoi mon Beau Pere sans en informer le Roy N. tres G. Maitre, qui ne pourroit qu'en etre mecontent, m'a chargé de faire des remontrances á V. E. que comme cette demarche de Sa Mté est faite et publiée, il ne reste qu'á la maintenir, et on espere que Vous Mr. comme Grand Chancelier sera le premier á soutenir ce que le Roi a fait, puisque la Chose a etée resolue aprés de la Communication faite á V. E. et que le Roy seroit fort surpris de cette contrarieté. Je vous prie de m'honorer de Votre Reponse la dessus, et demandant votre Constante Amitié, et bienveillance je suis avec un parfait et respectueux Attachements.

Replique de S. E. Mr. le Grand Chancelier de la Couronne á S. E. Mr. le Marechal de la Cour en date de Varsovie le 3e Avril 1756e. Mr.! Sur ma Reponse du 20 Mars je recois de V. E. en date du 27. une Replique, qui me surprend infiniment, et si S. E. le Premier Ministre a eté surpris de Ma dte Reponse, comme V. E. me Marque, sa surprise ne peut jamais egaler la mienne de voir que l'on est convenu de me rendre responsable des fautes d'autrui. J'ai ecrit alors á V. E. que je n'avois rien, á repondre sur la lettre Circulaire du Roy, puisque les Universeaux en vue des quels Sa Mté me demande mon avis, sont signés depuis long tems; Sur quoi V. E. avance dans sa dite Replique que Mr. son Beau pere, et S. E. le Vice Chancelier Vous prenant á temoin, se ressouviennent, et soutiennent que c'etoit á mon sçû, et de mon avis que le Roi a signé les expeditions á Fraustadt, et que je ne m'y suis point opposé alors; De cette imputation je me repose sur l'integrité du Roy; Sa Mté se ressouviendra qu'Elle ne m'a pas parlé le mot de ces Expeditions: Mr. le Vice Chancelier m'avoit bien ecrit que Sa Mté etoit dans l'Intention de Signer les Universeaux á Fraustadt mais il y a doubles expeditions. Pour la Diette Extraordinaire les Lettres Circulaires n'ont pas lieu, et pour une Diette Ordinaire Elles precedent les Expeditions des Universeaux. Mr. le Vice Chancelier sachant les Intentions du Maitre, il auroit dû proceder selon les formalités et la Nature de la Diette, mais il ne faut pas Confondre les Lettres Circulaires avec l'Expeditions de la Diette Celles la le Roi les signe hors meme du Royaume, au lieu que ce n'est que dans le Roiaume, que Sa Mté peut signer l'expedition des Universeaux: Je n'ai jamais eû en pensée d'accuser la petite Chancelliere d'avoir mal dressé l'Expeditions pour la Diette, puisque si je l'ai lu, ou non, du que Sa Mté en a decidé, Je dois me conformer á Sa Volonté; Mais cela n'excuse pas Mr. le Vice Chancelier, que les Lettres Circulaires

n'ayent pas dû preceder l'Expedition des Universeaux. Je suppose que quelques Idées dans les Re=
ponses des Senateur pourront etre quotées du Maitre et que sa Mté trouveroit necessaire de les in=
serer dans les Universeaux: Il n'est pas possible de s'imaginer, que sa Mté fasse un second voia=
ge pour en signer des autres, sa Volonté cependant dans un tel cas sera generé par la faute de la
Chanceliere. J'avoue que pour moi des deux, j'aurois choisis de me mettre aux pieds de S. M. et
la supplier de me pardonner la faute d'avoit oublié de lui presenter, et d'envoyer les Lettres Circulaires
plustot, que de les envoier hors du tems, et de compromettre ainsi son Authorité Roiale. C'est ce que j'ai
voulu faire entendre dans ma dite Lettre a V. E. mais je n'ai point parlé des Expeditions de la
Diette signées à Fraustadt. Car premierement je ne me souviens point que l'on m'en ayt fait men=
tion, outre que le Resultat du Senat, l'Expedition de Turquie, et autres Interets publics m'ont pris
tout le tems pendant ces peu de Jours que j'ai passé dans cette Ville; ce qui est certain que je n'
ai vû les Sudits Universeaux que depuis 15 jours, que le Secretaire de Mr le Vice Chancelier les
a communiqué au Mien: Mais quoiqui il en soit la question n'est point, s'ils sont bien ou mal faits, si
je les ai approuvé ou non, je n'ai rien à dire à cela, le Roi et le Mtre. Il s'agit que S. M. a signé les
Universeaux à Fraustadt, qu'on le sçait et que les lettres Circulaires n'arrivent qu'à present. Au re=
ste j'ai l'honneur d'etre avec la plus parfaite Consideration et Attachement.

Rescriptum pro Parte Con=
tubernii Sartorum Antiquæ Varsaviæ intuitu faciendæ Executionis Privilegiorum et
Augendorum Articulorum ex Cancellaria Anni d. 20 Martii 1755 expeditum
Augustus IIIus- Significamus praesentibus Literis Nris quorum interest Universis et Singulis
Intelleximus ex relatione Certorum Consiliariorum Nrum ingenuos Artis Sartoreæ vulgo Krawcy
Roboty Socios, in Civitate Nra Varsaviensi commorantes, se a natura Articulorum boni Ordinis Con=
tubernio Sartorum ejusd Civitatis Nræ Antiquæ Varsaviæ servientium, et Privilegiorum Nrum Ei=
dem Contubernio collatorum exemptos esse praesumentes, hic inde vagari, laborem Sartoreum non ex di=
spositione Hospitii pro iisdem sociis Privilegiis Nris Ordinati, verum pro libitu suo suscipere, susceptumq
quousq Ipsimet voluerint continuare, a Magistris suis tot ulnas materiæ ad elaborandas vestes, uti ex ea
ipsis notabilia fruta obveniant, ultro exigere, aliis in locis, non apud Magistros pernoctari, sessiones pri=
vatas inter se practicari, ac in eisdem poenas super dictos Magistros arrogan ter imponere, penitusq Con=
tubernio Sartorum obedire nolle: Cum verò iuxta praescriptum Articulorum a Privilegiorum a Nobis et
Serenissimis Praedecessoribus Nris supra dicto Contubernio Sartorum boni Ordinis Causa concessorum
Legeq Publica Nri istius approbatorum, tam Magistri citra susceptionem Juris Contubernalis et fra=
ternitatis, quam et Socii sine scitu et dispositione Seniorum Contubernalium in eadem Civitate Varsa=

crinti ac eius Sub Urbiis exercere nequeanti, iidem socii postquam dictam Civitatem Nrām aliunde advenerint, omnino Hospitio Artis Sartoreæ Sociorum se præsentare, et ad exercendam suam Artem seu laborem, nonnisi apud eundem Magistrum, quem Contubernii Seniores assignabunt, se locari teneantur potestatiq; et Regimini Seniorum et totius Contubernii subsint; Jd circo in sistendo suprascriptis Privilegiis Nrīs, dicto Contubernio servientibus, taliter licentiosos Artis Sartoreæ Socios arcentibus, obedientiamq; omnimodam Contubernio Suo per illos præstandam tribuentibus, mandamus Universis et Singulis Jurisdictionibus, Judiciis, ac Subselliis, et quibusvis Magistratibus, quatenus ex sæpé mentionatis vulgo dzienney Roboty Sociis, quotiescunq; à Senioribus Contubernii præfati Sartorum requisiti fuerint, Justitiam ex Prescripto Juris administrent, et contra Jpsos tanquam licentiosos & Privilegia Nrā convellentes, bonumq; Ordinem turbantes procedant, ad obedientiam et Observantiam Articulorum Contubernalium adigant, et compellant; Præterea, quoniam necessitas modemi Temporis, et defectus Ordinationis respectu Boni Ordinis per prædictos Socios /: quorum numerus modo primum crevit :/ Servandi, urgeat novos Articulos; Proinde committimus Nobili et Spectabili Magistratui Civitatis Nrǣ Antiquæ Varsaviæ, quatenus Articulos prædictos Boni Ordinis pro mentionatis Sociis dzienney Roboty constituat, modumq; tam quo ad laborem eorum, quam et mercedis præscribat, et adinveniat, pro Gratia Nrā et Officiorum suorum debito. Jn quorum & datum ut Supra. Aō Mandatum Sæ Rᵉ Mtis proprium Jannes Malachowski S. R. Can: &

Rescriptum additionis Commissariorum ad disiudicandam una cum Nbli et Spbli Magistratu Causam Pupillarem Nobilis et Honorati Tomaszkiewicz Scabini Cracoviensis. ex Cancellaria Rni die 26ᵉ Aprilis 1756ᵉ expeditum Augustus IIIᵘˢ Venerabilibus Hyacintho Łopacki, Casimiro Załanowski Canonicis Cathedralibus Cracoviensibus, Antonio Grzymała Collegæ Maiori Collegiatæ Sancti Floriani Clepardiæ Præposito, tum Gñi Moszkowski Capitaneo Nrō Barcinensi, Petro Gordon Judici Palatinali, Theloneorum Nrūm Superintendenti, & Christophoro Rudnicki Magnæ Procurationis Arcis Nræ Cracoviensis Judici, fideliter Nobis Dilectis, Gratiam Nrām Aūm. Venerabiles et Gñi fideliter Nbis Dilecti. Jntercesserat Decretum Judiciorum Nrūm Assessorialium, inter Nblēm et Honoratum Joannem Tomaszkiewicz Seniorem Scabinum Cracoviensem Actorem ab una, atq; Nobilem et Spectabilem Magistratum eiusdem Civitatis Nræ Cracoviensis citatos parte ab altera; Jn causa citatione respectu Jnventarii Bonorum generaliter omnium Pupillarium, post fata Parentis et Nblis Julianna Constantiæ Sororis, Jure Naturalis

Successionis Eundem Actorem tunc minorennem concernen productionis, Bonorum eorundem et Massæ Substantiæ liquidationis, Munimentorum quevis debita et credita enucleantium comportationis, seu verius summæ pro eidem Bonis proveniẽn una cum eiu fructu Ipsi uti Hæredi et legitimo Successori restitutionis prædictt. Nobili et Splli Magistratui Cracoviensi uti Primariis Bonorum et rerum Pupillarium sub sua Jurisdictione existentium Tutoribus, instituta, et intentata, de Actu Varsaviæ feria Sexta ante Dominicam Exaudi proxima, die scilicet prima Junii Aᵒ Dñi, ex seriis earundem Partium Controversii prolatum. Quo Decreto Nrō pro neglecta additione Tutorum Sufficientium, dispersioneq̃ ejusdem Substantiæ Nobilis et Honorati Tomaszkiewicz, Nblm̃ et Spblm̃ Magistratum Præsentaneum, ad respondendum non teneri, verum ante Actum, seu Personas particulares protunc in eodem Magistratu existentes Afficere debere, et post illos fata ad Posteros videlicet Successores Hæredesq̃ Bonorum eorum actionem hanc, uti realem transire, eiq̃ Nobili Tomaszkiewicz ut Pupillo laeso, de Jure dari et competere decreveramus, salvamq̃ Ipsi ejusmodi Actionem intuitu Vindicationis dispersæ Substantiæ contra quovis Consules, siqui ex Antecedaneo Magistratu superviverent, sive Posteros Successores et Hæredes Bonorum eorum reservaveramus et facultatem Causæ super eo, ad Judicium Nobilis et Splis Magistratus Cracoviensis instituendæ dederamus: Nobili vero et Spectabili Magistratui quatenus promptam sæpedicto Actori in præmissis Justitiam administrent, demandaveramus, Decreto eodem Nrō inde latiore existen. Cum itaq̃ Iidem Nobili et Honoratus Tomaszkiewicz Nbles et Splles Consules nonnullos superviventes in Magistratu ad præsens esse, non nullos vero Antecedaneorum Consulum Successores et Bonorum Hæredes, nunc in Officiis Consularibus existere, qui supradicti Nobiles et Spectabiles Consules, post quam ratione præmissorum eo in Causa ad Judicium Nobilis et Spectabilis Magistratus Cracoviensis citati fuerint, tanquam Judices assidere nequibunt, Qua propter Supplicatum Nobis est Nomine et pro Parte ejusdem Nobilis et Honorati Tomaszkiewicz, ut Fidelitates Vrãs pro Cognitione et decisione præmissi Negotii in Commissarios designaremus et deputaremus, prout de facto præsentibus designamus et deputamus, Iisdem Committentes, quatenus modo duo ex Fidelitatibus Vrũ adsint, simul cum reliquis Nobilibus et Spectabilibus Consulibus Civitatis Nrǣ Cracoviensis ad Causam præfatam ex reatu et actione non intrantibus eandem Causam ad præscriptum supra de Actu expressi Decreti Nrĩ pro æquo et Justo dijudicent, et finaliter decidant, Eidemq̃ Nobili et Honsto Tomaszkiewicz satisfactionem intuitu dispersitæ Ipsius Substantiæ Pupillaris a quo competierit præstandam injungant, appellatione a Sola definitiva Sententia Parti gravatam se sentienti ad Nos Judiciaq̃ Nrã salva manente. Facturæ sunt præmissa Fidelitates Vrǣ pro Gratia Nrã. In cujus rei fidem præsentibus, Sigillum Nrũ est appressum datum in Canctt. Nrã die ut supra–

Literæ Citationis una cum Inhibitione intuitu Juris Patronatûs et præsentandi
ad Mansionarias Varsavien ad Judicium S^æ^ Nunciaturæ Varsaviæ 22ª Aprilis 1756 data.
Nicolaus Serra Dei et Apostolicæ Sedis gratia Archi Episcopus Mitylenensis, Smi Dni Nri Dni
Benedicti Divina Providentia Papæ eius Nominis XIV. Prælatus Domesticus et Assistens, Eius=
demq et S^æ^ Sedis Aplicæ in Regno Poloniæ et Magno Ducatu Lithvaniæ cum facultatibus Legati
de Latere Nuntius. Admodum Reverendis, Reverendis, Venerabilibus, Honorandisq Dnis, Præpositis, Paro=
chis, Commendariis, Vicariis, Mansionariis, Altaristis, Psalteristis, cæterisq Presbyteris, Ecclesiarum qua=
rumvis Beneficiatis, quibusvis Clericis, Notariis, ac Tabellionibus Publicis, Scholarum Rectoribus, Can=
toribus, et Aliis Ecclesiarum quarumvis Ministris, legitimis Executoribus, tenore præsentium requiren=
dis, Salutem in Dno. Et nris imo verius Aplicis firmiter debere obedire Mandatis. Noveritis expositum
tum Nobis fuisse ac esse pro Parte et ad Instantiam Admodum Reverendi Adami Grądzki Mansionarii
in Ecclesia Collegiata Varsavien, qualiter Ipse obveniente Vacatione Mansionariæ, Juris Patronatus
Ecclesiastici Venerabilis Capituli Collegiatæ Varsavien in Mense reservato S^æ^ Sedi Aplicæ vigore
Concordatorum notorissimorum S^æ^ Sedis Apostolicæ cum inclyto Regno Poloniæ initorum, et in vo=
lumen Constitutionum Rni Poloniæ insertorum, eandem Mansionariam præditus debitis qualita=
tibus, et eo Nomine Commendatitiis tam in singulari Personarum Primariarum Capitularium,
quam etiam Resultatis & Decretis totius Capituli coadunati a Nobis obtinuerit, expeditis Literis
Provisionis Nræ sub datum Varsaviæ die 20 Novembris A^o^ Dni 1755to. Verum circa executionem ea=
rundem literarum Oppositorem invenerit Provisus quendam Reverendum Joannem Ma~~łachowski~~ ranowicz, quem
promoverant aliqui ex Perillustribus DD. Capitularibus Collegiatæ Varsavien admittentem se debere institui,
tanquam Præsentatum a Vnbli Capitulo; expeditis literis Citatorialibus contra eundem adm Rndum Jo=
annem Maranowicz ac Compulsorialibus pro extradendis Documentis, taliterq inchoato Processu in
Tribli Nro Decretum prodierit sub die Mercurii 3^a^ Decembris 1755. quo mediante declaratum li=
teras Aplicas favore Exponentis exequendas esse, Provisumq instituendum. Expeditis in Sequelam
eiusmodi Decreti Literis Executorialibus, prædictus Exponens Institutus, introductus, ac in realem, a=
ctualem, et corporalem possessionem controversæ Mansionariæ immissus, in possessione illius extiterit.
Hic stantibus aliquæ Personæ Capitulares adhærentes suo Admodum Rndo Maranowicz introduxerint
Causam sub Nomine Mfci Dni Instigatoris Rni ad Judicium incompetens contra Venerabile Capitulum
Varsaviense ratione eiusdem Juris Patronatûs ad Mansionarias illi competentis, et licet fuerint Citati Capi=
tulares ad Tribunal Rnum pro eo: quod eidem Judicio incompetenti se subjecerunt, Jurisdictionem prorogarunt,
taliq modo præjudicium Immunitati personali in dedecus totius Ordinis Clericalis inducere intulerunt, pæ

naiq promeruerunt, tamen incidente Termino ex tali Citatione ob spem resipiscentiæ ex benignitate Judicii Tribunal Nrûm supersedendum esse à Causa ista duxerit, et supersederit, tamen saepedictæ aliquæ Personæ Capitulares sustinentes suum Admodum Rndûm Maranowicz Decretum in illo incompetenti Judicio extorserint; Quo mediante Capitulum obligatum extiterit ad amovendum Exponentem Provisum, à Mansionaria possessa, manutenendumq Adm Rndûm Joannem Maranowicz intrusum, et per nos mediante Sententia amotum, aliaq irregulariter et incompetenter decreta fuerint cumq ista in gravæ præiudicium Exponentis et Jurium S^{ae} Sedis Apostolicæ tendant, propterea Nobis humiliter Nomine Exponentis supplicatum fuit, quatenus de opportuno Remedio Exponenti providere. Literasq Inhibitionis contra Vnblo Capitulum Collegiatæ Varsaviensis, nec non contra Adm Rndûm Joannem Maranowicz, et Citationis, dare & concedere dignaremur. Nos igitur attenta eius modi expositione, petitam Inhibitionem cum Citatione dandas et concedendas esse duximus, prout damus et concedimus per præsentes, Mandantes Vobis suprascriptis Executoribus in Virtute S^{ae} Obedientiæ, et sub excommunicationis pæna, Quatenus ad Instantiam Adm Rndi Adami Gradzki Mansionarii in Ecclesia Collegiata Varsavien Principali Recurrên in Assistentia V. Fiscali Tribunali Nri agenti personaliter accedentes Vnble Capitulum Insignis Ecclesiæ Collegiatæ Varsavien si commodo poteritis, alias per dimissionem Copiarum præsentium in Manibus Perillium Adm Rndorum Petri Mohl Procuratoris Capitularis, Ignatii Minasowicz Locumtenentis Illmi et Rmi Dni Decani Ecclesiæ Collegiatæ Varsavien, tum Adm R. Joannis Maranowicz. Quo ad Capitulum Omnibus Prælatis, Canonicis, totiq Venerabili Capitulo Collegiatæ Varsavien, præcipiatis, Inhibeatis, quibus etiam Nos præsentibus districte præcipimus et inhibemus: ne ipsi quovis sub prætextu, colore, et ingenio, et signanter vigore asserti Decreti Judicii incompetentis de amovendo Adm Rndo Adama Gradzki a possessione Beneficii Mansionariæ Ecclesiæ Collegiatæ tam per se, quam submittas quasvis & subordinatas Personas sæculares seu Spirituales eundem Adm Rndûm Adamum Gradzki per Decretum Nrûm manutentum, immissum et in possessione saepedictæ Mansionariæ existentem, molestare, inquietare, et quomodolibet tentare, amovere, tam ab Altari hora, quam residentia Mansionariali, audeant et præsumant, seu audeat et præsumat, idq sub pæna mille Aureorum Hungaricalium, et in Subsidium contra singulares Personas Excommunicationis, aliisq in casum renitentiæ Arbitrio Nro irremissibiliter irrogandis, Contra vero Capitulum totum interdicti ab ingressu Ecclesiæ. Quo veró ad Personam Adm Rndi Joannis Maranowicz Ipsi eadem Authoritate Nra imo verius Aplica præcipiatis, et inhibeatis, cui etiam Nos præsentibus districte præcipimus et inhibemus, ne Ipse quovis sub prætextu, colore et ingenio, et quomodolibet ad dictam Mansionariam se interessare, intromittere, et quocunq modo directe seu indirecte ingerere audeat et præsumat idq sub pæna mille Talerorum Imperialium et in Subsidium Excommunicationis, rigoreq rea-

reassumendarum Contra Ipsum Censurarum Mandati executivi iam alias ante hac Decreti et extraditi; de non Contradicendo nec se opponendo Proviso Adm̃ Rndo Grodzki. Alioquin secus fecerint, et huius modi Mandato parere spreverint, extunc citentur, quatenus ad Instantiam Adm̃ Rndi Adami Grodzki Mansionarii in Collegiata Varsaviensi in Assistentia fiscalis Tribunalis Nrõ Aplico Varsaviæ Primo Juri post Pascha post intimationem præsentium. hora et loco Audientiæ Causarum fieri solitt. personaliter. legitime, ac peremptorie compareant, ad videndum et audiendum suspensa declaratione pœnarum contra Vnblẽ Capitulum incursarum pro eo: quod in præjudicium Privilegii toti Ordini Clericali servienti. Jurisdictionem Judicii incompetentis in Actione Personali prorogaverit; et se submiserit. in Casu seu eventu Contraventionis huius modi Inhibitioni Nrœ in pœnas supra comminatas incidisse, et succubuisse declarari, declaratorias decerni, et extradi mandari. Si vero contraventum non fuerint præsentes Inhibitionis literas in suo robore Conservari. Cæteraque d. certificanq. Ingrossum. Datum ut supra. Joannes Evangelista Stefanini Gnalis Auditor & Judex. Locus sigilli. Petrus Jastrzemski Cancell.

Explanatio Causæ respectu Juris Patronatus et præsentandi ad Mansionarias Varsavienses intercedentis.

In Ecclesia Collegiata Varsaviensi extat Capella Erectionis et Dottationis Ducum, et Regum Poloniæ, pro septem Mansionariis; ad unam Mansionariam Sigismundus Rex Magistratui Varsaviensi de Jure suo præsentandi cesserat, super qua nulla disquisitio, ex quo Magistratus itiler Jure cesso. In Aº 1533. 18 Julii Sigismundus Ius in eadem Capella duas Mansionarias Venerabili Capitulo præsentare concessit. 1560. 15 Junii Sigismundus Augustus Jus præsentandi quatuor Mansionarias, contulit dicto Capitulo, hoc adiecto: Quod Vnblis Decani potestatis erit, de vita et moribus Præsentati investigandi, et si minus idoneum judicaverit: eum non admittendi.

Quia vero irrepserant non nulli abusus in præmissis; ea propter Joannes III. 1695. 22. Augusti, tollendo discordias, avertendoq Scandala in promotione Subiectorum ad dictas Mansionarias practicata, ordinavit, quatenus vacante Mansionaria, tali modo procedatur. 1º Ut obveniente Vacatione, Mansionarii conveniant, Personamq Capacem Capitulo recommendent. 2º Capitulum ex recommendatis idoneo Mansionariam Conferat, et præsentet, alias invitis Mansionariis, Persona non Præsentetur, nec instituatur. 3º Quod tam Recommendatio, quam Præsentatio fiat favore Presbyteri Sæcularis Antiquæ observantiæ. Cum ergo accidit Vacatio Mansionariæ post Resignationem R. Kossowski, Collegium Mansionariorum. Presbyterum Antiquæ Observantiæ R. Maranowicz recommendavit Capitulo, et Capitulum præsentavit Eundem 1755. 18. 8bris Quem etiam P. R. Vices Gerens Illmi Decani instituit 1755. die 3. 9bris Stante huius modi R. Maranowicz possessione, S. Nunciatura providit R. Grodzki 1755. 26. 9bris

Presbyterium non Saecularem de antiqua observantia, sed Bartholomitam in Communi viventem, nec à Mansionariis recommendatum, ergo processum est contra obloquentiam Ordinationis Rgiæ, et Conditioni appositæ contraventum. Qui provisus citavit ad idem Nunciaturæ Judicium Rdum Maranowicz, legitimè ut præmissum est præsentatum et institutum, pro Cassatione tam Præsentationis, quam Institutionis; In eodemq Judicio Actor favore sui Sententiam obtinuit. Quam Sententiam, licet Capitulum exequi denegaverat, et Manifestationes eo nomine fecerat. Quia tamen Mandata Executiva, et Excommunicationes à Nunciatura extradebantur, ea propter metu Censurarum, prædictum Capitulum ad Executionem coactivè procedere debuerat, et processit.
Mfus Instigator Rni adstrictus Juramendo, et Legibus Patriæ, ad defensionem Jurium Maiestaticorum, citari fecit ad Judicia Post Curialia Sæ Ræ Mtis tam Capitulum Canonicorum et Collegium Mansionariūm, quam et R. Gradzki, quia in derogationem Jurium Regalium, Mansionarios non præsentant, Privilegiisq abutuntur ac eisdem contraveniunt. Concludendo ex dicto abusu, Privilegia revocari, et Jura præsentandi ad S. R. M. devolvi, statui. In termino cadenti, dum R. Gradzki contumaciter se gessit; Ideo Decretum Rnum 1756 21. Januarii intercessit, quô suspensa Actio cum Capitulo et Collegio ad Convictionem R. Gradzki. Itaq ad pleniorem Convictionem Citatus fuerat, saepèfatus R. Gradzki ad dicta Judicia S. R. M. simul et Capitulum ratione præmissorum: In quo Termino, prout et ante, R. Gradzki contumaciter se gessit, contra quem permissum est luctum, cum Capitulo vero Decretum intercessit, quo ulterior suspensa prorogata, et interim demandata Amotio R. Gradzki, tanquam contra obloquentiam Jurium et Privilegiorum intrusi. Ne verò eiusmodi Decretum Rnum exequatur, R. D. Auditor Nunciaturæ Inhibitionem extradidit de 22. Aprilis 1756, in eademq Litera, multa cum injuria Authoritatis et Jurisdictionis Rgiæ apponendo: quod nimirum Personæ Capitulares hancce Causam ad Judicium Rgiū, sub nomine Mfsi Instigatoris introduxerint, /: quod alienum est à veritate:/ quod Judicium Regium sit Causæ incompetens, et irregulariter processerit, conflictatq in dicta Litera Inhibitoria, ne Decretum Rnum Attendatur, et ne exequatur. Nunc itaq videndum 1o utrum Judicium Regium sit huic Causæ Competens? 2o quid mereatur prædicta Inhibitio lœsiva. Quo ad primum, patuit ex Contextu mandati seu Citationis, institutam esse Actionem ex Instantia Mfsi Instigatoris Rni contra Capitulum et Mansionarios ratione abusus Privilegiorum Regiorum, et Contraventionis Conditionumq in eisdem Privilegiis appositarum nonadimpletionis, per idq Jurium concessorum Amissionis &. In hac propositione et probatione est recurrendum non ad oppiniones Authorum, sed ad Statuta, et constitutiones Rni, ex iisdemq fundamenta, et rationes sumere. Indubitatum itaq est, Jus Patronatus, ad Mansionarias Varsavien. non ex alio forte competere Capitulo, nisi ex Privilegio Regum; Privilegia itaq tanquam Jus ad præsentandum Capitulo tribuentia, et conditiones appositæ, non nisi in

Judicio Regio trutinari et pensari, in eodemq solo Judicio, inquantum de Abusu constiterit, revocari et cassari possunt. Pro fulcienda eius modi Propositione adducitur pro principali Constitutio Rnũ Anni 1557 enumerans, qualitates Causarum, in quibus unus quisq ad Instantiam Instigatoris Rnĩ coram Judicio S. R. M. conveniendus sit; In qua Specie, Causæ quoq Juris Maiestatici a Privilegiis dependentes comprehenduntur, Unde patet et Mfeum Instigatorem competentem Actorem, et Judicium Regium competens Forum esse.

Insuper recensentur Constitutiones Rnũ 1641 determinans Causas Omnes Cognitionis Privilegiis, spectare ad Judicia Regia. Constt quoq Anni 1674 designat Forum in Causis Cassationis Privilegiorum propter abusum; Id ipsum Constt 1668. Et Capitaneus Jurisdictionalis, si abusum in suo Officio committit vigore recensitarum Constitutionum in Judicio Regio privari potest Privilegio et Dignitate; Non obstante Juramento super Dignitatem sive Officium præstito, et non Attento Contextu Privilegii, quo Rex obstrinxit se et suos Successores non amoturum, neq amovendi Cuipiam potestatem daturum; Validitas enim Privilegii consistit in adimpletione appositarum Conditionum, et econtra ex non adimpletione orit abusus, ac consequenter robur Privilegii invalidatur. Quæ præmissa non in alio Foro, præterquam S. R. M. cognoscenda et trutinanda veniunt, abusq per Mfeum Instigatorem Rnĩ allegatus, et in parte deductus, in solo Judicio Regio trutinari potest. Nec valet opinio Doctorum Covarruvii et aliorum a R. D. Auditore Nunciaturæ allegatorum, putantium Beneficia de Jure Patronatus Regum, Spiritualibus cessa, subesse per Alternativam Dispositioni S. Sedis. Rege enim Contemplatione Prælatorum et Canonicorum Collegiatæ Suæ Residentialis Varsavien, cum Ecclesiis Cathedralibus coæquatæ cesserant de Jure suo præsentandi, certis sub conditionibus (prout supra deductum fuit) nulla habita reflexione ad provisiones Apostolicas; Conditiones enim adiectæ, et Ordo recommendationis, ac præsentationis præscriptus, ligat solum Capitulum, adeoque mens et intentio Principum consentientium observanda, non supprimenda; admissa vero asserta in talibus Alternativâ, sequerentur plurimæ Consequentiæ; Gaudent enim simili Jure Cuo Patres Soc: Jesu ad Ecclesiam Thorunensem Patres Missionarii ad Mlavensem Patres Paulini ad Brzozovien, variaq Capitula ad diversa Beneficia præsentant Jure Regio, quibus si alternativa implicaretur, cessaret Jus Regium, Intentiaq Principum frustraretur, nec Jus Maiestaticum ex emergenti aliquo abusu, et non adimpletione Appositæ Conditionis reintegrari valet, accedente dispositione S. Sedis.

Cautum enim fuit tam Statutis Rnĩ Annorum 1496 sub Alberto, 1505 sub Alexandro Regibus ante cessionem Jurium Patronatûs lãdatis, quam Constitutionibus 1641. 1699. et 1726. post eiusmodi cessiones subsecutis: Ne quispiam audeat procurare Beneficium Juris Regii sub pœna Confiscationis Bonorum et Bannitionis.

Obtruditur per R. D. Auditorem Nunciaturæ, quod Causa præfata tanquam Juris Patronatûs cognoscenda est in Judicio Spirituali, iuxta Statutum 1543. sub Sigismundo Primo. Placeat allegandi perpendere dictum Statutum, et videbit: Quod idem Rex differentias inter Spirituales et Seculares suos Subditos sopire volens, constituit competentiam fori Spiritualis, pro Causis certis. ergo prudenter intelligendum de Causis Juris Patronatus Nobilium, non Regum; de Jure enim Patronatûs Regûm nemo cognoscere potest, nisi Rex; eiusq Judicium iuxta Jura supraadducta. Deducta. Deducto enim eo, quod Causa hæc coram Judicio S. R. M. tractari debeat; Nunc condescenditur Inhibitio R. D. Auditorio contra Decretum Regium, cum læsione, Authoritatis Maiestaticæ compillata et extradita? Patuit ex supra adductis Judicium Regium esse Causæ forum Competentissimum, ergo peccatum est. dicere contra Jura et Authoritatem Regiam, acsi esset incompetens. Patuit pro 2do Insigne Capitulum non fuisse citatum ex Personis, sed ex nexu et contextu Privilegiorum, ergo non minus peccatum est in asserta Inhibitione dicere, acsi Spirituales contra decus Ordinis Clericalis subiecerint se Judicio Regio Laicali, et incompetenti. Arguit idem R. D. Auditor Judicium Regium, acsi irregulariter et incompetenter Decretum tulisset: Nonne hæc expressio et censura in sæpedicta Inhibitione exposita, sit læsiva? Talis autem Inhibitio Nunciaturæ, quia repugnat Statutis Regni Joannis Alberti 1496. et Sigismundi 1538. atq Const: 1726. de non extradenda Inhibitione a Judicio Spirituali, contra Judicium et Decreta Sæcularia sub pœnis vetita, est irregularis et incompetens. Etenim Sancita et Decreta Principum, ubiq habent suum respectum reverentiam, et obedientiam, in Regno quoque Poloniæ non minoris, nec postremi sunt ponderis. quæ R. D. Stephanini arroganter contemnit, et invalidat, Clerumq ad recalcitrandum superinducit: adeoq hæc læsio Mtis et contemptus Jurisdictionis condigne vindicandus est.

Literæ Præ Nobli Magistratu Thorunensi, ad Illmum Supremum Regni Cancellarium intuitu Dni Konopka Thorunio die 27a Aprilis 1756 anno Scriptæ. Speravimus equidem post repetitam Illmæ Exllæ Vræ Sublimem Interpositionem apud Inclytum Tribunal Regni, quo Processus a Dno Konopka contra hanc civitatem intentatus, a limine incompetentis Judicii repelleretur, Nos tandem ex his Vexis feliciter emersuros, præsertim cum ab eodem Judicio binis jam vicibus ad forum Nrum competens Sequestoriale remissus fuerit: at præter spem Nram evenit, ut Idem in hoc Judicio Tribunalitio Decretum Contumaciale in solitum lucrum in se continens, haud ita pridem exportaverit, ita ut denuo spes Nras licet in Authoritate Regia Clarissimoq Jure fundatas, irritas, Nosq iterata vice per eiusmodi illegalitates Civiumvis violentiis, in Convulsionem Jurium Maiestaticorum inq summum Commerciorum detrimentum et Civitatis ruinam expositos esse videamus, præsertim cum Mtus

Spinck fortem executionem non acceptato Judicio Compromissoriali ab ipso proposito, minetur, prout Illmâ Exllâ Drâ ex literis ipsius copiatim adiacentibus suvius perspicere dignabitur. Cum vero hocce, seu periculorum inire nequeamus, eo considerato, quod a Jure Nrô contra Gsûm Konopka, ne speciem ullius praetensionis ad Nos habentem, evicto, dimus veró a peracta, secundum omnes Solennitates Juris ex ejusdem Actoratu in Judiciis Assessorialibus Inquisitione, ut et ab interventione ex Parte Thesauri Rni facta recederemus, Nosq Civitatem hanc novo periculo tam in Causa Juris quam facti exponeremus; Proinde apud Illmâm Exllâm Drâm huic Nrô dolori levamen debita Veneratione quaerimus, flagrantissime rogantes, dignetur Eadem perplexo Nrô Statu perpenso incertas res Nrâs gratiosissime respicere, atq quantocius efficere, ut Regali Authoritate Jura Nrâ manuteneantur, Nosq contra ejus modi Decreta et imminentem executionem, sufficienter protegamur, et cum aliud instantaneum remedium eix succurrat, saltem Mgcô Instigatori Rni, ad quem liberaliter recurrimus, benignissime commendare, ut Gsûm Konopka ad futura Judicia Tribunalis Rni Petricoviensis pro repositione hujus Decreti Contumacialis in tempore citari curent, quo mediante istius Citationis relatione executionem imminentem impugnare possemus. Cum quoq rumor spargatur Gsûm Konopka Copias Militares circa executionem adhibiturum, hinc certissime confidimus Illmâm Exllâm Drâm pro innata sua benignitate remonstrationibus Nris gratiosissimis idem apud Illmôs et Excellmôs Exercituum Duces esse impedituram. Novum hocce et eximium Illmae Exllae Drae rebus Nris periclitantibus efficacissimae Assistentiae et protectionis Documentum, venerabundi depraedicabimus, et pro Salute Eiusdem et incolumitate indefessa vota fundere haud desinemus. Cui de reliquo Gratiae Illmae Exllae Drae Senatoriae Nos cum Juribus et Privilegiis Nris devoto pectore observantissime; Commendamus. Dabantur Thorunii die et Aº quibus supra.

Copia Literarum Dñi Spinck ad Gsum Nobilem Praesidem Civitatis Thorunensis scriptarum (P. P.)

Pamiętaiąc na Jego dawną przyiaźń, z ktorą się zawsze zaszczycam, y ktorą konserwuię, odzywam się do WMPa moią Stateczną estymacyą. Słyszałem od Pa Sekretarza Miasta WW. Panstwa Torunia, że Pan Prezydentem dirigującym tegoż Mtâ na ten Rok został. Jako Jego dawny Przyiaciel po przyiacielsku postempuię. Gdy iestem coaequali Sukcessor P. Konopki, wszystkich Summ y dobr ś. pamięci Pa Kazimierza Kowalkowskiego Pisarza Naywyższego Skarbowego, iakoteż y tey Summy y pretensyi maiącey w Mie Toruniu, z ktorey tak wielkie Processa et fatalitates pullularunt, niechcę ie enumerare, ale wszystkie wiadome WMP. Ja będąc tylo lat w cudzych kraiach, y w służbie zostaiąc Francuskiey nie wiedziałem, teraz powrociwszy, od familii moiey byłem obligowany, całego Domu mego coaequaliter w Trybunale abym utrzymywał pretensyą po Pa Kowalskim do Mie Torunia. Już wiadomo Pu że w tym teraźnieyszym Trybunale Piotrkowskim stanęła Kassata Dekretu kondiktowego, ktory uczynił P. Konopka ze P. Vice Instigatorem Kor. pro vili recompensa in perniciem aliorum

Comsuccessorum et sine eorum Consensu recedendo a foro Tribunalitio ad forum Curiale. W tym Trybunale Consuccessores otrzymaliśmy forum Tribunalitium, w ktorym cassando omnes laesivos Actus y dodawnego Processu y Dekretow dawnych otrzymanych Trybunał Nas przywrocił. Ponieważ od Magistratu nikt defensyi niebrał, ultimaria et fortis convictio stancta et Confirmando anteriores. Wiem że WPanu rigores nakazane są wiadome, y iaka moc Nam dana iest pro executiones. Niechcę iednak uźić, ale iako dobry Przyiaciel WPanu mowiłem tutay z P. Sekretarzem Miasta Torunia, ieżeli chcecie końca y zakonczenia tey Sprawy, aby ani dependencyi niebyło Trybunalskiey ani Dworskiey, to Kompromis zapisać z Obudwoch Stron y zdać się zupełnie na kompromissionalny Dekret y decyzyą, od ktorey żadna Strona ani movere, ani recedere nie może, ale firmiter trzymać musza decyzyą Sadu kompromissionalnego, bo od każdego Sądu może być ruszenie, od Trybunalskiego Dekretu Manifest contra vim Legis sapientia, od Kanclerskich może na Seym appellować, ale od kompromissionalnego nulla datur Apellatio, bo z obudwoch Stron pohibiony Dekret, y ten naypewnieyszy może Omnes Causas Juris et Criminales rozsądzić. Super Arbitra trzeba żeby ab utraq Parte tak od Miasta iako y Konsukcessorow był obrany y konfirmowany, ia iestem gotow z memi Konsukcessorami z P. Konopką zgodzić się na Superarbitra, ktorego WMM Państwo Sobie życzycie, ktoryby mogł być z dobry y niedaleki od WMM Państwa. Pokażemy nasze sprawiedliwe pretensye y Nasze Prawo dobre, spodziewam się, że iako Prezydent suo Consilio aequanimiter rzecz uczynić, y proszę abyś mi WMPan przez naypierwszą poczę dał rezolucyą y Respons na Moy List, ieżeli iest Jch Intencya do zakonczenia, to zaraz po Jego Rezolucyi ziadę tam do Prus, abyśmy się z sobą lepiey umowili y wszystek Interess determinowali iako nayprędzey zakonczyć, proszę Uniżenie po Przyiacielsku iako nayprędzey swoię rezolucyę tu do mnie do Warszawy odesłać, abym dłużey czasu nie trawił nadaremnie, ale według Prawa z swemi Konsukcessorami mogł daley postąpić. Cotygraliwy. W Warszawie dnia 15. Kwietnia 1756.

Responsum Illmi Supremi Rni Cancellarii Magistratui Thorunensi ad literas antepraecedentes Konskiis 2. Maii 1756 datum. Indoleo summe Dicissitudinibus, quibus premuntur Dominationes Vrae specialiter ex intentato noviter Processu per Gnum Dnum Konopka; Legi literas Gsi Dni Szpinek, non miror in illis extravagantes Legis rationes Illum inducere, quia Vir gradus militares novit non Juris, ideo adducit posse a Regiis Judiciis ad Judicia Comitiorum Causam provocare, per Appellationem. Interim Caveant Dominationes Vrae, ne per submissionem Judicio Compromissoriali videantur renuntiare foro Judiciorum Regiorum, potest enim esse Actus magis per Causidicos adinventus, quam Animus promptus ad sopiendam litem. Ad Judicium Compromissoriale requiritur Juridica submissio Dominationum Vrum alterius velle pati sententiam, non per Legem assignati Judicis. Intrabit Cognitio Processus in Judicio Regio agitati, ac in simili et in Judiciis Tribunalis Rni, Judex Compromissorialis, si remittet Causam ad Judicia Tribunalitia, tunc Dominationes Vrae non Regio Judicio parebitis, sed Tribunalitio, quia perelectionem Judicis Compromissorialis spontaneam, renuntiabitis Regio Judicio, quales deinde ferales Sequelae nasci possunt, ipsi videsint. Si dicti Gsus Dnus Szpinek amans pacis vult negotium hoc sopire, eligat Amicos ex utraq Parte locandos, documentis realitatem debiti probet, doceat Magistratum Tho=

runenjem substantiam defuncti adeo recepisse vel traxisse, si hoc pro Parte sui demonstrabit, certe Dominationes Vrae in satisfactione non debent esse morosi. Sin secus Actio incompetens probabitur, et tale responsum dare Jfo de Supremo Judicio esse competens. Interim Dominationes Vrae ad Protectorem totius Rni et suum Principaliter recurrati. Rex et Dnus Clementissimus Solatia dabit, et Jrum Dnum Instigatorem Rni compellet ad suscipiendum Onus defensoris ad Avocationem causae ad forum Competens; Ego nunc maneo propenso animo: Konitkiis die et Anno quibus supra.

List J. K. Mci do JW. Kanclerza W. Kor. in kuitu Mta Wieliczki z Drezna dnia 4. Maia 1756. pisany. August Trzeci. Wiel. Janowi Małachowskiemu Kanclerzowi W. Kor. Uprzeymie Nam Miłemu Łaskę Naszą Krolewską. W. Uprzey: Nam miły. Kiedy od Obywatelow M. Dobr Naszych Stołowych Wielicki, iako y od Robotnikow w Żupach Naszych Wielickich przez Suppliki od nich pokornie do Nas podane zostaliśmy uwiadomieni, iż niektore osoby w Magistracie tegoż Mta predominuiące, udawać iakoś nowym sposobem do Podatkowania znacznie cięzką na Robotnika Skarbu Naszego, Mieszczan, y Cechy Arbitrario, de recenti to iest dnia 12. Marca w Roku teraznieyszym in exsolutionem długow (o ktorych M. całemu nie constat) na lat 3. postanowili, w ktorym to M. y inno abusus, znaczne praejudicia, od tychże moznieyszych Osob iuz nie od małego czasu praktykuią się: Zaczym że res nie patit moram, owszem temu czym predzey zabiezyc, y Robotnika J. na ktorego Konserwacyi Skarbowi Naszemu siła należy, aby się nie rozszedł, utrzymać, umyśliliśmy tak dla racyi, iako parcen do sumptibus M. dosyć exwiscerowanego, Kommissyą Naszą ad locum loci, iako do Dobr Naszych Stołowych zesłać, iakoż actu oraz zesłaliśmy, y Zakommissarzow Naszych Wielebnego Gabriela Podoskiego Proboszcza Kathedralnego Krakowskiego, y Ur. Karola Schmidt Intimum Belli Drum Consiliarium naznaczyliśmy. Wczym Uprzeymość Wasza dla opaczney iakiey a latere Informacyi, y uczynienia do siebie rekursu, nie in Contrarium tey Woli Naszey wydawać niechciał, y Curam Justitiae, Pacis, et Tranquillitati czym predzey w tym mieście Naszym Wieliczce restabiliendae, Osobom in turbido piscari w tymże mieście Zwykłym tamować zadaiącym niedopuszczać. Oczym po Uprzeymości Waszey iako zawsze ku Interessom Naszym Przychylney bynaymniey niewątpiemy, tak dobrego od P. Boga Uprzeymości Waszey życzemy zdrowia w Dreznie etc.

Literae a prae Nobili Magistratu Gedanensi ad Illmum Supremum Rni Cancell. initu aperte Hypothecae Morderiae per Casparum Labes Gedano 10 Junii 1756.

Exhibitas, quas Illma Exllia Vra die 2. Junii ad Nos gratiosissime dedit et iuncto iisdem Memoriali, innotuit Nobis conqueri Illustrem Regis Christianissimi Ministrum Varsaviae commorantem, de Nro initu hypothecae cuiusdam a Jo: Gottlieb Morder, Caspari Labes iudicialiter constitutae procedenti modo. Venerantes debitas gratias, quod Illma Exllia Vra querelas has Nobiscum communicare, et nullum Nobis inauditi Responsum dare dignata sit, et non possumus, quin ea, quae Hypothecam istam concernunt, fideliter et observantissime praesentibus exponamus. Paulo ante Clancularium Morderi evasionem, Casper Labes Officium Dni Judicis adiit, petendo et petendo, ut Hypotheca sibi a Mordero judicialiter constituta aperiatur, quo facto dictus Labes executionem demandavit, et prout hic Juris est, obtinuit. Postquam vero Morderus fuga se subduxerat, et creatores, qui iniecta, ne Bona eius in fraudem

Creditorum tam domesticorum quam extraneorum dissipentur, constituti erant. Curatores isti dictam hypothecam coram eodem Officio impugnare et contra Casparem Sabes agere coeperunt. Ex quo autem desperatus Sabes etiam foro cesserat, et Curatores bonis Suis dati erant, Controversia de hypotheca ista coram Officio Dni Judicis coepta ad praescriptum Ordinationis in Banci ceptores sancitae ad Judicium Scabinale devoluta est, in quo adhuc dum inter Curatores utrimq[ue] de costoris haeret, et ita haeret, ut etiam Cuivis Creditori liberum sit, vel per se, vel per Mandatarium Juri suo invigilare, et nemini, qui per Sententiam Judicii Scabinalis gravatum se sentiet, ad Nos tanquam Secundam instantiam, et deinde a Nro Subsellio ad Sacrae Regiae Mtis Judicia Assessorialia provocatio denegabitur. Ex hac Summaria sed genuina expositione Illma Exllma Vra pro aequanimitate et perspicaci prudentia Sua facile perspiciet, a Nobis in toto hypothecam istam concernente Negotio nihil actum, quod Legibus Civitatis huius contrariatur, Nihilq[ue] intermissum, quod Juri a Nobis exigi potuit, et nulla Nra culpa damnum, quod Creditores Mordesi tam extra quam domestici sentient, caussatum esse. Illmam Exllam Vram proinde submississime rogamus, ut innocentiae Nrae patrocinari, et simul Jura ac Commercia Civitati sibi velit habere quam commendatissima; quam gratiam longe pretiosissimam partinimis Officiorum studiis semper demerebimur, intime optantes, ut Illma Exllia Vra, omnigena gaudeat et quam diutissime fruatur prosperitate. Dab: Gedani die et Anno quibus supra. Illmae Exlliae Vrae ad Officia paratissimi. Pro Consules et Consules Civitt Gedanensis.

Rescriptum ad Dnum Czacki Capitaneum Novogrodensem pro terminandis Litibus inter Personas Consulares Leopolienses intercedentibus ex Cancellaria Sui 14a Julii 1750a expeditum Augustus IIIus. Gsô felici Czacki Capitaneo Nrô Novogrodensi fideliter Nobis dilecto. Gratiam Nram Rgiam. Gsô fideliter Nobis dilecte. Supplicatum Nobis est per Nobiles et Spectabiles Pro Consulem, Consules, Totumq[ue] Magistratum Civitatis Nrae Leopoliensis, quatenus fidelitati Tuae omnimodam facultatem et potestatem sopiendarum dissensionum inter Personas Consulares, quomodocunque intercedentium, praecisis omnibus appellationibus et diffugiis, daremus et Conferremus. Nos Supplicationi Earundem, uti iustae, et ad faciendam discordium Animorum unanimitatem, et pacem Bono Publico proficuam tendenti, benigne annuentes, Fidelitati Tuae decusius tenerritudine Conscientiae et in agendis rebus dexteritate, optime persuasi sumus, id negotium committendum esse duximus, prout praesentibus committimus, mandantes fidelitati Tuae, quatenus captato opportuno tempore, ad Civitatem Nram Leopoliensem assumpto aliquo Gsô Notario in adjutorium, qui fidelitati Tuae idoneus videbitur, praevia avisatione aut innotescentiis Nobilibus et Spectabilibus Pro Consuli Consulibus extradendis, condescendas, ibidemq[ue] in loco fidelitati Tuae commodiori, fundata Jurisdictione tua, acclamatisq[ue] ad tui praesentiam Partibus, non obstante Cuiusvis Personae Contumacia, nec attentis quibusvis Citationibus ad reponendum praesens Rescriptum Nrum, edendis, intercedentes inter easdem Personas Consulares, omnes in genere dissensiones, aut Controversias, integritatem Jurium et Bonum Regimen Magistratus tangentes, Cognoscas, et si quae amicabiliter complanari poterint, Complanes, reliquas quascunq[ue] in genere dissensiones et differentias dijudices, et poenas juxta demeritum pro qualitate facti extendas, Omnesq[ue] Controversias finaliter, prae=

cius omnibus appellationibus, aut Mandati gravaminis quibus omnibus partes abrenuntiarunt et abrenuntiant, sopitas et debitæ executioni non obstante cujusvis Personæ oppositione demandes, actumq̨ Tuæ Complanationis aut Judicati, Actis Civilibus Leopoliensibus ingrossari mandes pro Gratia Nrã Regia, Officiiq̨ fidelitati Tuæ debito. Jn cujus rei fidem præsentibus, Sigillum Regni est appressum. Datum in Cancellar: Regni die ut supra.

Literæ ad Mfcos ac Gños Dnós Jncolas Districtus Piltinensis ab Illmo Supremo Rñi Cancellario Varsaviæ die 2a Augusti 1756. scriptæ.

Non ignorant Mfcæ ac Gñæ Dominationes Vræ, quod causą Episcopi Livoniæ & Piltinensis coeptam per olim Illmum Poplawski intuitu exemptionis Bonorum nominati Episcopatus, licet interpellatam per Annos plurimos, tamen assiduo continuare non desinunt literis, molestiisq̨ Mti Ministerio, ac Senatui super fine ipsius (quem desiderant) consequendo, esse non cessant. Nec dubitare possum quod et pro futura Octobrali imminenti Cadentia Omnes Possessores Bonorum Episcopalium Piltinensium iterum a Moderno Illmo Ostrowski Episcopo Livoniæ hac in Causa, uti et ante, nova Citatione ad Judicia Relationum propriarum S. R. M. interpellabuntur. Quapropter optarem, quatenus Mfcæ Dominationes Vræ, et coeteri horum Bonorum Hypothecarii Possessores pro hac sequenti Cadentia mittant aliquos Plenipotentiarios bene instructos, ac cum sufficienti Mandato procuræ ad terminandam omnino ea de re juridicé vel amicé cum Episcopo quæstionem. Sintq̨ certi de mea constanti erga se semper Amicitia, ac sollicita Cura servari, & tandem dari posse media, quibus huic odiosæ liti imponi valebit finis, quem ut corde ipsius opto, ita maneo propenso semper Animo. Varsaviæ die ut supra.

Rescriptum ad Spectabilem Magistratum Starogardien pro reimpositione ad Officium Scabinatûs Honorati Joannis Gorke. ex Cancellarią Rñi die 4a Augusti 1756a expeditum Augustus IIItius

Spectabilibus Vræ Consuli Consulibus Totiq̨ Magistratui Civitatis Nrã Starogardiensis fidelibus Nobis Dilectis Gratiam Nrãm. Spectabiles fideles Nobis dilecti. Expositum Nobis est per certos Consiliarios Nrõs Lateri Nrõ assidentes, quomodo Vos Complanationi certæ inter Honoratum Joannem Gorke Scabinum ejusdem Civitatis Nrã Starogardiensis, et Gfum olim Antonium Abramson Vexilliferum Regiminis Draganorum Exercitus Borussici ex occasione Violentiarum ibidem Starogardiæ eidem Honorato Gorke illatarum, evitando quodvis periculum sibi imminens, factæ, Actis Vrĩs Civilibus inscriptæ, ultra mentem Partium earundem inter se Complanatarum, quandam Sententiam Vrãm, pœnalem & infamatoriam addideritis, eaq̨ Sententia Vrã prædictum Honoratum Gorke ab Officio Scabinatûs, hac adiecta Clausula, ut sibi idem Officium ademptum pecunia a Vobis redimere posset, amovistis, nec ad demonstrationem Jnnocentiæ suæ per Jurata Nobilium testimonia, Decretumq̨ Judicii Terrestris Dorschaviensis, Officio Suo Scabinali Ipsum restituere voluistis, et non restituistis, quarum ratione Vos ad Judicia Nrã citare coactus est. Supplicatumq̨ Nobis Nomine et pro Parte ejusdem Honorati Gorke.

ne ante Judicium per privationem Officii Sui supplicium pateretur, Ipsum ad idem Officium Scabinale reimponi mandaremus; Cui supplicationi uti iustæ et æquitati congruæ Nos benignè annuentes, super præmissis Sdos requirendos esse duximus, prout requirimus præsentibus Literis Nris, quatenus sæpedictum Honoratum Joannem Sorke, donec Causa hæc in Judiciis Nris determinabitur, Officio Suo Scabinali fungi non impediatis, imo Eundem ad illud reimponi quantocius curetis. Facturi præmissa estis pro Gratia Nra, Officiorum Suorum debito, et sub pænis contra Convulsores Literarum Nrum in Legibus Rni sancitis. In cuius rei fidem præsentibus Sigillum Rni est appressum. Datum in Cancellaria Rni die ut supra. Joannes Malachowski Supremus Regni Cancellarius. Locus Sigilli.

Literæ à Præ Nobili Magistratu Gedanensi Commendantes Nobilem Joannem Hyeronimum Skuborium, eiusdem Civitatis Secretarium, ad Illmum Supremum Regni Cancellarium. Gedano 4e Augusti 1756e scriptæ.

Non perfectissimæ solum, quam erga Sm Rm Mm Dmum Nrum Clemmum, Omnes Civitatis Ordines servant, fidei, sed et profundi, quo Illmam Exllam Sram iidem Ordines Venerantur, Cultus, prolixiorem aget interpretem Secretarius Civitatis huius Nobilis Joannes Hieronymus Skuborius, quem ad aulam Sæ Ræ Mtis procurandis ibidem Civitatis huius Negotiis Mittimus, plurimum optantes, ut felici rerum, quas tractaturus est gaudeat Successu. ad quem obtinendum necesse est et iuvabit omnino, eximiæ, qua Illma Exlla Sra singulos, qui se in Clientelam Eius conferunt, recipit ac fovet, illum existimare Gratiæ, idq eo certiori præstamus fiducia, quo magis cunctis Ordinibus cognita est et probata Singularis Illmæ Exllæ Sræ in Civitatem hanc propensio. Commendamus itaque Eidem et Nro, et Reliquorum Ordinum Nomine de omni meliori nota prædictum Secretarium, submississ rogantes precibus, ut et benignissime illum admittere, et iis, quæ prout obvenient occasiones, in rem Civitatis expositurus et petiturus est, plenissimam habere fidem, nec minus pro Summa, qua apud. S. R. Mm valet et claret. Gratia, efficacissimo suo adesse velit Patrocinio. Perpetuis tanta exuberantioris affectus pignora demerebimur promptissimorum, Officiorum Studiis, assiduis Votis precantes, ut Illmæ Exllæ Sræ prosperitates sint in ultimam Eiusdem Senectam quam cumulatissimæ. Dabantur Gedani die et Anno quibus supra Illmæ Exllæ Sræ ad Officia paratissimi Pro Consules et Consules Civitatis Gedanen.

Literæ Innotescentiales ad Ducatus Curlandiæ et Semigalliæ pro reassumenda eorundem Ducatuum Iuridica Legibus Regni præscripta. ex Cancellaria Rni 16e Augusti 1756. expeditæ Augustus III.

Universis et Singulis, quorum interest. signanter vero Gosis Consiliariis Supremis Regentibus, Capitaneis Maioribus et Minoribus, totiq Gso Equestri Ordini, atq Magistratibus Civitatum Ducatuum Curlandiæ

et Semigalliæ fideliter Nobis dilecti Gratiam Nram Ram. Innotescimus. Quia Nos Leges Regni Publicas, signanter formulam Regiminis Ducatus Curlandiæ et Semigalliæ de iudicandis Causis ad Tribunal Nrum Rum. quovis modo devolutis, in Mensibus Martio et Octobri Juridicæ Curlandiæ præscripti et Constitutis, ad executionem deducere cupientes, Justitiamq sitientibus, post felicem reditum Nrum in Regnum Nrum administrare volentes, constituendum esse censuimus, ut eandem Juridicam Ducatus Curlandiæ et Semigalliæ prævijs præsentibus Innotescentialibus Literis Nris, Varsaviæ in futuro Octobri Aº 1756. sub tempus Comitiorum Rni et Magni Ducatus Lithvaniæ Generalium indiceremus, prout indicimus et præfigimus præsentibus Literis Nris. Pro quo quidem Termino futuri Octobris, quatenus omnes, quicunq iudiciale experimentum in Judicijs Relationum Nrum propriarum habituri sint cum Juribus et actionibus suis, coram Nobis compareant, illisq intenti sint, præmonemus præsentibus Literis Nris Innotescentialibus. Mandantes & committentes Sris supremis Consiliarijs, Regentibus Ducatus Curlandiæ et Semigalliæ, quatenus in Absentia Illmi Ducis Curlandiæ et Semigalliæ hasce Universales Innotescentiales Literas in Acta sua Ducalia inscribi, atq solito more publicari, ad notitiamq totius Sri Equestris Ordinis, Magistratibus Civitatum, atq omnium Incolarum prædicti Ducatus deducant. Ipsiq etiam ad defendendas Causas Ducales, suasq signas habent in Judicijs Nris pendentes, per se sive legitimos Plenipotentes suos compareant, isq attendant. pro Gratia Nra Regia et Officiorum Suorum debito. In cuius rei fidem præsentes Manu Nra subscriptas, Sigillis Rni et Magni Ducatus Lithvaniæ communiri jussimus. Datum in Cancell. Rni Augustus Rex.

Similes ad districtum Piltinen intuitu reassumendæ Juridicæ die et Anno ex eademq Cancellaria Rni expeditæ. Augustus IIItius.

Universis et Singulis, quorum interest, præsertim vero Sris Præsidi, Consiliarijs, Judicibus, Terrestribus, Officialibus, totiq Sro Equestri Ordini, tum Magistratibus Civilibus et Omnibus Incolis Districtus Piltinensis fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nram Ram. Sri fideliter Nobis Dilecti. Singularem Curam et sollicitudinem Nram Ram esse, ut Ordo Equestris, Omnesq Incolæ, nontantum Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ, verum etiam Districtus Nri Piltinensis, desideratam in Causis suis, Actionibus, et controversijs quibusvis per Judicium Nrum obtineant decisionem. Quare inhærendo Legibus Rni Publicis, et Formulæ Regiminis Districtus Nri Piltinensis, eorundem præscripto, prout Judicia Nra Causis et Actionibus Incolarum Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ cognoscendis et decidendis Varsaviæ in Mense futuro Octobri 1756. præfiximus, ita etiam hæc eadem Judicia Nra Causis et Actionibus Incolarum Districtus Nri Piltinensis eodem loco et Mense, ac Anno præsenti per præsentes Innotescentiales Nras præfigimus. Pro quibus ut Omnes quicunq iudiciale experimentum habituri sint, cum Juribus et Actionibus suis compareant, illisq intenti sint præmonemus, atq Magistratibus quibusvis committimus et mandamus, ut hasce intimatorias Universales Nras Literas, in Acta sua inscribi, atq solito more publicari, ad

notitiamq[ue] Omniumq[ue] omnium deduci faciant pro Gratia Nrã et Officiorum Suorum debito. In quorum et Magni Ducatus ditt. & Datum – Augustus Rex.

Literae Illmi Supremi Rni Cancellarii ad Ducatus Curlandiae et Semigalliae cum transmissione praecedentium Innotescentialium reassumendae Juridicae eorundem Ducatuum. Konskii die 22º Augusti 1756º scriptae. – Illmi ac Rdi Dni Amici Observandissimi. S. R. Mas Dnus Nr Clemmus, invigilans semper Bono Subditorum Suorum, Nontantum Comitiis Generalibus Varsaviae vacare intendit, sed etiam ad Particularia uniuscuiusq[ue] descendens desideria, et Octobri Judiciis Relationum suarum aliquod vult dare tempus. Idcirco Intimationem eorundem Judiciorum Meorum transmitto, et maneo propenso semper animo. Konskii –

Rescriptum pro transportandis Lublino Varsaviam mercibus Famatorum Miller et Ogilvie Sociorum ex Cancellaria Rni Varsaviae die 3. Septembris 1756º expeditum Augustus Tertius. Significamus praesentibus Literis Nrîs, quorum interest, Universis et Singulis. Allatum Nobis esse per certos Consiliarios Nrôs. Quomodo Famati Vilhelmus Miller et Fridericus Ogilvie Incolae et Mercatores Varsavienses in Societate Mercaturae existentes, contractis variis debitis, cum non sint in solvendo, Merces, substantiamq[ue] suam et suppellectilem domesticam Creditoribus in satisfactionem obtulerint, et subhastationi obiecerint, non nullis Mercibus Varsaviae extantibus, non nullis vero ad divendendum Lublinum evectis et transportatis, dumq[ue] Creditores coram Nobili Magistratu Varsaviensi suprafatos Debitores suos convenerint, et priusquam ad Classificationem Jurium et praetensionum perveniatur, Massa generalis totius Substantiae confici debeat; Ea propter mediante declaratione Judicii Nri Post Curialis injunctum erat, quatenus supra fatae merces Lublini existentes primo conscribantur, demum juxta Registrum Varsaviam transportentur. Cui declarationi parendo, tam Officium Consulare, quam Advocatiale Lublinense, dum praedictas Merces Lublino Varsaviam transportare intenderent, tunc non nulli Creditores praemissa impediendo, Arresta super dictis Mercibus imponi curarunt, Processumq[ue] Ordinarium in Concursu Creditorum observari debitum impedierunt. Cum itaq[ue] justum sit, ut sub ea Jurisdictione, ubi Creditores incolatum, domiciliumq[ue] agant, et explicationem ex Libris Mercatorialibus, Actoribus ac Judicio personaliter residentes facere possint, Varsaviaeq[ue] potior pars Substantiae existat, Creditores Jura sua legitiment, et unusquisq[ue] pro satisfactione sua insistat, unoq[ue] Processu Negotiorum Creditorum terminetur; Idcirco Statuimus et haberi volumus, ut supra fatae Merces Lublino Varsaviam transportentur, ex iisq[ue] et Varsaviae extantibus, ~~per~~ Officium Consulare Varsaviense, Inventarium conficiatur, Massaq[ue] pro Creditoribus constituatur, tandem et Jurium et Classificatio, ac demum satisfactio subsequatur. Quocirca mandamus Omnibus et Singulis Jura

et prætensiones ad substantiam supradictorum Debitorum habentibus, ut ab Arrestis super Mercibus
existentibus Sublimi, impositis recedant, Creditaq sua coram Judicio competenti scilicet Officii Con-
sularis Varsaviensis vindicent, nec transportationem dictarum Mercium Varsaviam faciendam quo
quomodo impediant, idq sub gravi animadversione Nrâ iniungimus. Jam vero Officiis Consula-
ri et Advocatiali Sublinensi, quatenus præfatas Merces non obstantibus quibusvis Arrestis et im-
pedimentis Varsaviam sumptu Creditorum transportari curent, idq sub pœnis contra Convulsores Li-
terarum et Mandatorum Nrûm præcipimus et demandamus. In quorum fidem & Datum in Cancella-
ria Sui Augustus Rex. Locus Sigilli Maioris Sui. Adalbertus Rakowski S. R. M. Sigilli Maioris
Sui Secretarius mpp.

List J. K. Mci do JO. Xcia Prymasa z Obozu pod Koenigstey-
nem leżącego dnia 21. Września 1756. intuitu następuiącego Seymu
pisany August etc. — Doznawać rożnych przeciwności na tym świecie, że y My z uprzedną do
Woli Boskiey rezygnacyą powinniśmy. Nieprzyniosłoby nam żadnego nad teraźnieyszą cyrkum-
stancyą zadumienia, gdybyśmy znali się do tego, że do zapalaiących się Woiennych Ogniow, lub z osoby
Naszey, lub z influencyi Państw Naszych Dziedzicznych byli iaką kolwiek do tego przyczyną, lub też samo
przez nas podniecali Ognie. Tabyła Intencya Nasza, obwarowawszy bezpieczeństwo Kraiom Naszym Dzie-
dzicznym, y assekurowawszy Neutralitatis pokoiem, powracać iako nay prędzey do Polski, abyśmy przy
zgromadzeniu Stanow Rptey, złączywszy wszystkich iedności Ogniwem, dążyli do uszczęśliwienia nazawsze
całego Kraiu. Aliści przy oświadczeniu zrazu Przyiaźni, y Wolnego Woyskom przechodu przez Kraie Nasze Dzie-
dziczne pretendowania, razem Kray nasz cały licznym Woyska Pruskiego Żołnierzem Opasani znaleźliśmy
się, y doznawać tego musiemy, bez żadnego wypowiedzenia Nam Woyny, czego nay cięższa żołnierza Nie-
przyiacielskiego niewazy się czynić ręka. Wtenczas zgromadziwszy Woyska nasze przy mocney Sytua-
cyi Kraiu, proponowane nam do Pokoiu bez zaczęcia Woyny Kondycye, przyiąć niemogliśmy, kondycye
mowiemy ktore przy ostrości swoiey nietylko Elektora Saskiego, ale y Krola tak wspaniałego Narodu
zdobićby niemogły. Te tedy wszystkie racye, ktore Wnŷ Kanclerz W. Kor. obszernie moze wyrazić, przy-
trzymuią Osobę Naszę. Mamy iednak w Bogu ufność że wkrotce Smutek ten obroci w weselsze Chwile,
y cokolwiek teraz traci Polska przez Utratę Nad swoich, będziemy chcieli nadgrodzić nowym za zdaniem przy-
tomnego Senatu Extraordynaryinym Seymem. Przy tak ciężkim Państw Naszych desolacyi Widowisku
ta iedna dla nas zostaie Konsolacya, iż lubo, że Krolestwo Naszego Kraiu nie iest podobnym Nieszczęśliwościom
podległe; a lubo rozrożniono między sobą w Krolestwie Naszym znayduią się serca, iednak dla miłości Oyczyzny
wszystkie iednak do drugiego umorzyćby powinien (?) Mamy tę nadzieię, że W Przezorność Wasza zwykłą
swoią przezornością poiąć (?) wszystkich głęboką swoią reprezentacyą do iedności; Jnie wątpiemy że tak

chwalebną przez Uprzeymość Waszą pracę Bóg sekundować będzie, yże miłość Oyczyzny przeważny ditą nay-
większą moc ieden do drugiego miałci. Dotego celu zawsze y My zmierzać będziemy, y przy otwarciu pełnym
łask Naszych Serca, wszelkiego od Boga życzemy szczęścia etc.

List drugi intuitu Trybunatu

dnia y Miesiąca tegoż 2ḡo dźe pisany. Niemało przez to iest całego kraiu uświadczenie pokoiu,
kiedy Trybunały swoim przez Prawo opisane zaczynaią się trybem y sądzą. Zaczym lubo niewątpiemy że pre-
zorność Uprzeymości Waszey będzie wtym pracowała, aby następuiący teraz w Piotrkowie Trybunał iak nay
spokoyniey przy przyiściu obranych Sędziow zaczynał się, iednak kiedy Uprzeymość Wasza y wtym sekundo-
wać Nasze będziesz Intencye, znaydziesz pełne wdzięczności u nas Serce, przy ktorym wszelkiego od Boga
życzemy szczęścia. Datt. wobozie naszym pod Kenigsteynem etc.

Rescriptum prorogationis Ter-

mini inter Gsos Dismam Pawłowski et Kozuchowskie. Varsaviae 14ᵃ Octo-
bris 1756ᵒ emanatum. Augustus IIIᵘˢ etc. Gsis Judici, Subiudici, Notario Terrestribus et Castren-
sibus Camenecensibus Podoliae, Commissariis Nris fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nram Ram. Gsi fideli-
ter Nobis Dilecti. Intelleximus ex Relatione certorum Consiliariorum Nrum lateri Nro assidentium, qua-
liter Gsus Disma Pawłowski executionem Decreti Nri, ex Partium Controversiis inter eundem ab una, et Gsos Ko-
zuchowskie fratres, aliosq citatos ad Bona Nra Kozuchow dicta intercedentes, Varsaviae feria Sexta in Crastino festi
Sanctae Mariae Magdalenae die scilicet 23ᵗⁱᵃ Julii 1756. in Causa occasione expulsionis ex Sortibus eiusdem Villae
Kozuchow, tum Violentiarum circa praefatam expulsionem actu secutarum prolati, attentare volens, cum ob
intercedentes Legalitates fidelitatum Vrum id in praefixo Termino 3. Mensium ad praesens consequi non potest.
Proinde Nomine ejusdem Nobis Supplicatum fuit, ut Illi hunce Terminum ad huc ad duos sequentes Menses
prorogare dignaremur, Nos supplicationi huic uti justae /: praecipue ne praecitati Decreti Nri executio, la-
psu assignati in eo Termini evanescat / benigne deferendum esse duximus prout praesentibus literis Nris
deferimus, atq terminum executionis Contentorum ejusdem Decreti adhuc ad duos menses prorogamus Man-
dantes Fidelitatibus Vris, ut intra hosce duos Menses, dummodo Unus ex illis addit, memoratum Decretum Nrum
ad executionem indilatam deducatis. pro Gratia Nra Rgia et Officiorum Suorum debito. Inguoromnes Datum
Varsaviae die ut Supra. Ad Mandatum S. R. M. Dni Nri Clmi proprium Joannes Małachowski S. R. Cance-
llarius.

Rescriptum pro Executione Decretorum super Incolis utriusq Suburbii

Javorovien Varsaviae 15ᵃ Octobris 1756ᵒ expeditum Augustus IIIᵘˢ etc.

Gsis Korzowski Judici Castrensi Zydaczoviensi, Tenutario tum Commissario et oeconomo Capitaneatus Nri Ja-
voroviensis tam pro tempore existentibus, quam de futuro surrogandis, fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nram
Ram. Gsi fideliter Nobis Dilecti. Expositum nobis est per Certos Consiliarios Nros Lateri Nro assidentes ex dela-
tione Gsi Instigatoris Rni, qualiter Incolae Utriusq Suburbii Javoroviensis Decreto tam Nro in Judiciis Assessorialibus

Varsaviæ feria Tertia ipso die festi Gloriosissimæ Virginis Mariæ Scapularis Die scilicet 15 Julii 1756. ex contraversiis cum Ipsis in rem Ecclesiæ Præpositurae Javoroviensis Titulatim prolato, quam Commissoriali ex limitatione die scilicet Tercia quarta post Dominicam Invocavit Quadragesimalem proxima Anno immediate elapso 1756. in executione præallegati Decreti Nri, tum ex spontanea ipsorum Suburbanorum Javoroviensium submissione subsecuto, intantum contravenire audent, ut non modo missalia in natura grani siliginis et avenæ prædictæ Ecclesiæ ex Agricorum inseminatis eodem Decreto Nrô adjudicata pro Termino festi Sancti Martini Pontificis et Confessoris Anni currentis proxime venturo, iuxta Regulam præcedentibus Decretis ordinatam se non extradituros declarent, verum neguidem pro retentis iisdem missalibus solutionem quandam pecuniariam in quota incomparabiliter minori, quam quæ ex judiciali liquidatione apparuerat, convenam utrinq Parti, cum evidenti vero alleviatione ipsorum Suburbanorum reductam, præallegatoq Decreto Executivo Commissoriali firmatam et Ratham(at) absolvi demandatam præstare renuant, iamq casdem Rathas solutioni prælactæ Ipsis præfixas in vanum prætrlabi fecerint, imo absq spe satisfactionis et rei Judicatæ Passionis, Citationem quandam ad forum Spirituale in Causa hac missalium de cætero foro Nrô ex re Cognitioni Privilegiorum, quam à Nobis, tam Serenissimis Antecessoribus Nris Regibus Poloniæ emanatorum, tum ex Ipsorum met Actoratu et Processu subiecta, et ut præmittitur, definitive terminata et decisa exportare non sine rei Judicatæ, Decretiq Nri prælegati convulsione audenter attentaverint. Quapropter cum frustra proferentur Decreta, si Executionem suam sortiri non valeant, fidelitati Vrâe requirimus, eiq mandamus, quatenus tenore præsentium exhibito requisiti, prædictos Incolas utriusq suburbii Javoroviensis adhibita etiam forti Manu, rigore in præallegatis tam Nrô, quam Commissoriali Ultimario Decretis ordinato et præscripto, usq ad plenariam eisdem Decretis (a quibus nulla datur appellatio) satisfactionem, toties quoties rebelles fuerint, nonattentis quibusvis Mandatis ad reponendum eius modi Rescriptum edendis, compellatis, Citatione et Processu fori spiritualis (cuius continuationem Ipsis suburbanis Javorovien sive eorum Delegatis Principalibus Actoribus et Innovatoribus Causæ præsentis in foro Spirituali tam omnibus Conjunctim, quam Singulis divisim, serio ac sub pœnis Convulsionis Decretorum Nrûm personalibus, etiam Carcerum ac aliis Arbitrariis per Officium Capitaneale exequendis de Cætero inhibemus) minime in præmissis obstante. Facturæ sunt præmissa fidelitates Vestræ, pro Gratia Nrâ Officiiq sui debito. In cuius rei fidem præsentibus Sigillum Rûi est subimpressum. Datum Varsaviæ die ut supra. ad Mandatum S.R.M. proprium Joannes Małachowski S. R. Cancellarius.

Rescriptum Restitutionis famati Katuszewicz Incolæ Posnaniensis in Contubernium Lanionum eiusdem Civitatis. Varsaviæ die 16ª Octobris 1756. expeditum. Augustus IIItius. Famatis Senioribus, Magistris, Eorumq sociis ac toti Contubernio Lanionum Civitatis Nrâe Posnaniensis Gratiam Nram Rêam. Expositum nobis est per certos Consiliarios Nrôs lateri Nrô assidentes pro Parte famati Mathæi Katusiewicz Magistri prædicti Contubernii Lanionum Posnaniensium

Qualiter Ipsum pro quadam loquacitate verbotenus in caute commissa, ex mandato Nobilis Magistratus Posnaniensis pœnis quibusdam personalibus affectum per Seniorem Vrum Contubernalem non solum e gremio Contubernii ea ratione prædictæ pœnalitatis exclusserit, verum etiam exercitium Lanionarium eidem interdixerit, Supplicatum Nobis est, quatenus supradicto famato Katuszewicz in præmissis clementer subvenire, Eidemq modum vivendi restituere dignaremur. Nos huius modi Supplicationi uti justæ benigne annuentes Eundem famatum Mathæum Katuszewicz tanquam Magistrum Contubernii Vri, minimeq ab Incolatu Civitatis proscriptum, imo anteactis temporibus per Annos circiter duodecim Incolatus Sui in Civitate Nra Posnaniensi morigate atq absq ulla nota malæ famæ versatum, ad idem Contubernium Vrum, tum ad exercitium Lanionarium, non obstante prædicta exclusione Contubernali, imo ea penitus abolita, restituimus, restituiq per Vos Omnino Volumus et Mandamus, Eundemq ab omni Malæ famæ Censura, si quam forte ex prædicta pœnalitate incurrerit, cohonestamus, præmissamq pœnam, uti absq Processu et Sententia inflictam Nihil bonæ famæ Ipsius nocere debere declaramus. Facturi estis præmissa pro Gratia Nra, ac sub pœnis Convulsionis Mandatorum Nrum sancitis. In cujus Rei fidem Præsentibus Sigillum Rni est subimpressum. Datum Varsaviæ die ut supra. Ad Mandatum S. R. M. proprium. Joannes Małachowski S. R. Cancellarius. Locus Sigilli.

Rescriptum ad Mcum Vladislaum Szołdrski Pltnum Junivladislaviensem, ut circa separationem Platearum Judaicarum a Civitate Posnaniensi, Januas et Ostia relinquenda determinet. Ex Cancellaria Rni Varsaviæ die 16a 8bris 1756o expeditum. Augustus IIIus. Mco Vladislao Szołdrski Palatino Junivladislaviensi, Generali Maioris Poloniæ Capitaneo, Sincere Nobis Dilecto Gratiam Nram Regiam. Mce Sincere Nobis Dilecte. Intercesserat Decretum Judiciorum Nrum Post Curialium sub Actu Varsaviæ feria Sexta, ipso die festi Beatissimæ Virginis Mariæ ad nives, die scilicet Quinta Augusti 1756, inter famatum Jabłonowicz Suburbanum Posnaniensem ab una, atq Synagogam Judæorum Posnaniensium parte ab altra; Quo mediante, ut iidem Judæi á Christianis Muro vel sepimento alto et inaccessibili separentur, Nobili et Spectabili Magistratui Posnaniensi commissum erat, et cum Anno adpræsens currenti 1756. itidem Varsaviæ 16 post festum Sanctæ Annæ Matris Gloriosissimæ Virginis Mariæ proxima die scilicet Vigesima Julii inter Communitatem et Nobilem ac Spectabilem Magistratum Posnaniensem Causa coram iisdem Judiciis Nris Post Curialibus agitaretur, inhærendo anteriori Decreto Supra de actu expresso, quatenus idem Nobilis et Spectabilis Magistratus præmissam Separationem Judæorum iuxta limites ex Decreti eorundem Judiciorum Nrum Regiorum 1756. Constitutos Muro impensis Civitatis construendo perfici curet, statueramus, et demandamus; Prædicta autem separatio cum sit generaliter posita, nec Portæ, nec Ostia pro trahendis Mediis et Curribus, atque Januæ propter aditum relinquendæ et elaborandæ per Judicium Nrum indigitari possunt: Ea propter id Negotium Sinceritati Vræ committendum esse duximus, committimusq præsentibus literis Nris, injungendo,

quatenus Sinceritas Vrã ad Civitatem Posnaniensem condescendat, ibidemq́ in praesentia Nobilium et Spectabilium Consulum ad id e medio Magistratus deputandorum visis documentis super Portis, quae dicti Judaei habere, sibique inservire allegant, tutiorataq́ exigentia relinquendorum Ostiorum et Januarum pro trahendis Curribus et Rhedis, tum pro transeuntibus atq́ evectione de Plateis Judaicis quisquiliarum et Cadaverum, Necessariorum, easdem Portas seu Ostia tum Januas in quibus nam dicis perfici debeant, ex oculis subiecta pro sua prudentia determinet, determinationemq́ suam in Scriptis Nobili et Spectabili Magistratui ad exequendum tradat, committimus. In quorum &. Datum in Cancellaria Rñi Varsaviae dicta quibus supra. ad Mandatum S. R. M. proprium. Joannes Małachowski S. R. Cancellarius mpp. &.

Rescriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Posnaniensem, ut circa separationem platearum Judaicarum á Civitate et plateis Christianorum Dispositioni Mfci Palatini Junivladislaviensis se conformet. ex cancellaria Rñi Varsaviae die eadem eiusdem eodem anno Augustus Rex &c.

Nobilibus et Spectabilibus Pro Consuli Consulibus, Totiq Magistratui et Ordinibus Civitatis Nrae Posnaniensis fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nrãm Rgãm. Nobiles et Spectabiles fideliter Nobis Dilecti. Intercesserat Decretum Judiciorum Nrũm Regalium sub Actis Varsaviae feria Sexta ipso die festi Beatissimae Virginis Mariae ad nives, die scilicet quinta Augusti 1756. inter famatum Jablonowicz Sub Urbanum Posnaniensem ab una, atq́ Synagogam Judaeorum Posnaniensium parte ab altera; quo mediante, ut iidem Judaei á Christianis muro vel sepimento alto et inaccessibili separentur, id Negotium Fidelitatibus Vris, nempe Nobili et Spectabili Magistratui commissum erat; cum itaque Anno praesenti ibidem Varsaviae feria Quinta post festum Sae Annae Matris Gloriosissimae Virginis Mariae proxima die scilicet Vigesima Julii inter fidelitates Vrãs Causas coram iisdem Judiciis Nris Post curialibus agitabatur, inhaerendo Anteriori Decreto supra de Actis expresso, quatenus fidelitates Vrae praemissam transmurationem seu separationem Judaeorum, eorumq́ Platearum iuxta limites vi Decreti eorundem Judiciorum Nrũm Regiorum Anni 1756. Constitutos, muro impensis Civitatis construendo, perfici curarent, statueramus et demandaveramus. Praedicta autem separatio cum sit generaliter posita, ideo ut ad specialitatem reducatur, utq́ Ostia seu Portae pro trahendis Rhedis tum Curribus, atq́ Januae ad Commoditatem pedester transeuntium in praedictis separationibus relinquantur & elaborentur, maxime cum iidem Judaei ad nonnulla Ostia Compositiones et documenta se habere allegant, id negotium Mfco Vladislao Swidziński Palatino Junivladislaviensi, qua Generali Maioris Poloniae Capitaneo committimus; Ea propter fidelitatibus Vrũ injungimus, quatenus in praemisso separationis Negotio sensui et dispositioni praedicti Mfci Palatini Junivladislaviensis sese conforment, et iuxta Eius adinventionem saepedictam segregationem fieri curent. Se mandamus secus fidelitates Vrae non facturae pro Gratia Nrã et Officiorum Suor debito. Datum in Cancellaria Rñi Varsaviae die 16. Obrũ &. ad Mandatum S. R. M. proprium. Joannes Małachowski S. R. Cancellarius. Locus

Sigilli &c.

List od Mta Krakowa do JW^o Kanclerza W^o Kor^o w Interes-
sie Cechow Krawieckiego y Kuśnierskiego Krakowskich pisany, z Kra-
kowa 6° Listopada 1756°.

Doznaiemy zawsze wielowładney JW^o Pana y Dobr: Protekcyi,
do ktorey y teraz z nayniższą Submissyą rekurs czyniemy. Zanieśli skargę Żydzi Kazmierscy przy Krako-
wie na Nas y Cechy Krawiecki y Kuśnierski Krakowskie do JW^o Wdy Krakow: iakoby im Suknie dla
Karcha y Kuchlera Dyssydentow na handel robione zabrać mieli, iakoż w tey okoliczności odebraliśmy
Kompulsy od JW^o Wdy Krak: in ordine uczynienia w tym satisfakcyi; Mto Krakow ma originalne Com-
pactata, ktore Żydzi Kazmierscy na Siebie dali, iako Mtu, Kupcom y Cechom w handlach y rzemiosłach prze-
szkadzać niepowinni, ktore Kompaktata przez JW^o godney Pamięci Jana Amora Wdę Krakow: approbowane,
y przez JKM Zygmunta Krola Polskiego we wszystkim stwierdzone, y tak wiele dekretami JKMci export ra-
tifikowane przeciwko ktorym Żydzi postępuiąc sobie nietylko wielkie przeszkody Kupcom y Rzemieślnikom
czynią, ale też ad praesens uwiązawszy ligę z temiż przeszkodnikami dissidentami ważyli się im Suknie na
handel robić y podszywać. Cechy Krawiecki y Kuśnierski maiący Prawo od Nayiaś. Monarchow Pols-
kich Teraz nadane na Przeszkodnikow y Żydow, niecco pomienionych robot Summę Zło: 280 według Urzę-
dowey taxy, a nie na 280. Zło. Polskich, ut ministre przed JW. Wdą udano tymże Żydom przenoszą, czym na-
fundamencie pomienionych Praw zabrali w czym Żydzi maią sobie za krzywdę, lubo te Suknie nie ich,
ale Karcha y Kuchlera Przeszkodnikow. Supplikuiemy przeto JW^o Panu y Nayosobliwszemu Protekto-
rowi, abyś Mto to przy Prawach manutenere, oraz y Nas wielowładną Protekcyą swoią JW. Panu
Wdzie Krakowskiemu zalecić raczył. oco iterato Supplikuiąc z nayglębszą weneracyą, pisze-
my się &c.

Reskrypt do Ur^o Jana Łomińskiego Metrykanta Kor^o, aby
z aktami na przyięcie Tranzakcyi od Ur^o Piaseckiego, wyiechał, z Kancella-
ryi Koronney dnia y Miesiąca tego dany: August Krol &c.

Ur^o Janowi Łomińskiemu Metrykantowi Pieczęci Mnieyszey Kor. Wiernie nam Miłemu. Łaskę Naszą Kro-
lewską. Ur^e Wiernie nam miły. Przełożono Nam iest przez Panow Rad Naszych przy Boku Naszym będą-
cych, Ur. Franciszek Piasecki Podczaszy Smoleński dla słabości zdrowia swego żadną miarą adire na zezna-
nie Tranzakcyi Acta Publica Grodu Warszawskiego niemoże, y oraz Jmieniem tegoż Ur^o Podczaszego, Suppli-
kowano abyśmy pozwolili z Aktami Metryki Kor. dla przyięcia tylko Tranzakcyi do iego condescendere
rezydencyi; Przeto My przychylaiąc się do takowey Suppliki Wierności Twoiey pozwalamy, y ponim mieć
chcemy, aby Wierność Twoia za pokazaniem Sobie tego listu Naszego, z Aktami Metryki Kor. do iego rezyden-
cyi ~~iego~~ w ktorey chory decumbit, zjechał, y tam te Tranzakcyą, ktorą on coram iisdem Actis zeznać pragnie,
podług należytości Prawa przyiął. Uczyni To Wierność Twoia dla Łaski Naszey powinności Urzędu swego.
Na co dla lepszey Wiary Pieczęć Kor. przycisnąć roskazaliśmy. Ja Małachowski Kanclerz W. Kor. mpp.

List Mta Lublina do JWo Kanclerza Wo Korno imieniu kupcow Müllera y Ogilwie z Lublina dnia 7o 9bris 1756o pisany — Otrzymawszy deklaracyi in Scriptis JO. Trybunału Korno na wydanie Towarow Sławetnych Müllera y Ogilwiego kupcow Warszawskich, JWo Potockiemu Mtwa Wołynskiego na Trybunał Kor. Deputatowi, tudziez JO. Xciu Arcy Biskupowi Gnieznienskiemu Prymasowi Korno, iakotez JO. Xcia Lubomirskiego Wdy Lubelskiego, donosiemy JWo y Protektorowi Naszemu, o ktorey sie dowiedziawszy chodzi teraz Magistratus Lublinensis na Ratusz chcąc uniknąc exekucyi tey deklaracyi: y przydano do exekucyi tey deklaracyi Po Trembinskiego Instygatora Trybunału Korno cum adminiculo, ktory kazawszy otworzyc Zamek y kłutki do tego Sklepu, gdzie Towary Sławetnych Müllera y Ogilwiego zostawały, a otworzywszy sprowadził dopiero Urząd Woytowski do rewizyi, y extradycyi wzwyz JJ. OO. Xiązom, y JW. Wołynskiemu, vigore Urzędowych cessyi, tak JWo Wołynskiemu, iako JO. Xciu Wdzie Lubelskiemu zeznanych, y służących, o czym dowiedziawszy sie Urząd Woytowski, ze iuz Zamek y kłutki otwarte były, zeby iakiey szkody w Towarach niebyło, poniewolnie musiał zeyść do tego Sklepu Urząd Woytowski, ktorey to deklaracyi J. Oo Trybunału Kor. przesyłamy kopią JWo Po y Protektorowi Naszemu iakotez kopią Plenipotencyi JO. Xcia Prymasa, piszac sie cum profundissimo Cultu.

Responsum a Throno Sae Rae Mtis Magistratui Civitatis Varsaviensis ex Cancellaria Sui 8o Novembris 1756o datum.

Sentitis Prostantes Viri potiorem lætitiæ partem præ cæteris ad pedes Regis Dominiq Nri provoluti, et non mirum. Exhilarat mentem totius Poloniæ Adventus Principis Clessmi Vos visione beatifica fortunationes aliis denuntiare poteritis, quod videre Vobis conceditur. Hic est Rex Dnus que Nr, qui felicem se non credit, nisi simul et subditos tales reddat, quem cum Vota Populi ad longævos destinant Annos, et Vos Vra ingitis. Grata est Dno hæc cordium Vrum oblatio, et in signum benevolentiæ Ssmus Rex ad osculu Manus Suæ Vos Clement admittit.

Instrukcya do Jo KMi od Ziemi Zakroczymskiey Wm Panom Szymeonowi Szydłowskiemu Podstolemu, y Franciszkowi Zembrzuskiemu Woyskiemu Zakroczymskim z Seymiku Przed Seymowego Delegowanym Posłom w Zakroczymiu dnia 28o Sierpnia 1756o spisana.

Widoczna Całemu Swiatu wpospolitosci, a szczegolnosci Panstwu Naszemu nieograniczona dobroc Monarchi Naszego, y cziste Jo KMi około Dobra Pospolitego Oycowskie y nieustanne pieczołowanie, za ktore Wi JPP. Posłowie Ziemi Naszey Jo KMi głębokie uczynią podziekowanie, zwyznaniem ut Deus Dla Dobra Pospolitego diuturnos faciat z Nią Krolową y całą familią. Ciz WW. Posłowie od Ziemi Naszey powinne złozą w głębokiey pokorze Mći Jo KMi, tudziez y Ney Krolowey Homagium, oddaiąc tez

Ziemi Zakroczymska Oycowskiey Wc. K. Mci protekcyi. A iako cała Polska ma zawsze ukontentowania zupełne z przybycia do Kraiow Polskich Nyśl. Krolewiczow, tak Ziemia nasza tymże WW. Ichmc. PP. Posłom zaleca, aby osobliwszym powitaniem powinne Krolewiczom złozyli Uszanowanie, rekommenduiąc się Respektom Ich Pańskim; Maiąc zaś przed oczami tak wielkie Zasługi WW. PP. Wągrodzkiego Podkomorzego, Młockiego Starosty Zakroczymskich cum dispendio Zdrowia y Fortuny przyiaźnie dla Ziemi Zakroczymskiey uczynione, za ktore Ichmcm zgodnieyszey y dostarczaiącey niemogąc upatrzyć nadgrody, nad Zupełne oddanie Łaskawey pamięci Wc. K. Mci, azeby in distributiva gratia pomieszczeni byli. Datum ut Supra in Loco Consultationum. Tomasz Mierznikowski Komornik Graniczny Marszałek Koła Rycerskiego Ziemi Zakroczymskiey mpp.

Respons na tęż Instrukcyą z Kancell. W. Kor. dnia 8. 9bris 1756 dany.

Zacna Ziemia Zakroczymska prezentuiąca się przez godnych Posłow swoich, kiedy szczerliwe y Wierności pełne dzieła u Tronu Pańskiego Serca, zbiera ią Nyś. Pan z wielkim ukontentowaniem, poniewaz przychylność ku Panu Poddanych nayważnieyszym Łaskawego Monarchy iest skarbym, do ktorego szczegulnie Wc. K. Mc prawdziwe ma przywiązanie. Zapatruiąc się tedy Wmc. W. Pana, a Wc. K. Mc obiecuie sobie po zacnych Sentymentach Waszych, ze powrociwszy do pozostałych Braci swoich w domach, wprzod Wam powiedzieć przyidzie, zeście widzieli Oyca Oyczyzny niżeli o Łaskawie przyiętym od Wc. K. Mci Poselstwie zacznicie czynić relacyą. Rekommendowanym Wc. K. Mci Pańskie swoie nie zapomni swiadczyć respektach. —

Instrukcya WW. PP. Stanisławowi Wybranowskiemu Chorązemu Znaku Pancernego JW. Potockiego Stra Sieradzkiego, Jozefowi Roiewskiemu Podczaszycowi Urzędowskiemu, od Wdwa Lubelskiego do Wc. K. Mci Delegowanym Posłom w Lublinie na Mieyscu Obradom zwyczaynym 23. Augusta 1756 dana.

z Zwykłą Maiestatowi Wc. K. Mci Subiekcyą a dowodnie będą WW. Posłowie, Pana szczęśliwie in Regiam powracaiącego wszelkiego pozdrowienia Zdrowia, day Boze wiek naydłuższe Wieki. Przełożą niemnieysze zupełne Ukontentowanie nietylko Wdwa, ale y całego Narodu Polskiego z przybycia Nc. Pana, ogłaszaiąc nayważnieysze uszczęśliwienie z potrzebney przytomności. Podziękuią z Oświadczeniem iak naydoskonalszey wdzięczności Łaskawemu Panu za starania Oycowskie około Dobra Pospolitego, ktore się y w tym Punkcie wydaie, że dobrotliwy Pan dał czas obradom Pospolitym, gdzie partycypuiąc Wdwo z generalnego szczęścia przy wielkiey y niekomparowaney pracy Wielkiego Senatora JO. Xcia Wdy Lubelskiego pozadanym Skutkiem Seymiku Poselskiego uszczęśliwione, ktorego Posłowie stawią się Publico Consiliorum Theatro. Będą Supplikowali WW. PP. Posłowie, aby Wc. K. Mc z przezorney w wszelkich Okolicznościach konsyderacyi miał oycowską o Wdwie Pamięć. Rekomenduią partykularnie wielkie Imienia y znakomite osoby, JO. Xcia Wdy Lubelskiego Zasługi y szczere zawsze dla Maiestatu

J. K. Mci attencyo. Działo się w Lublinie na Miejscu zwyczaynym Obradom Naszym Naznaczonym dnia 23. Sierpnia 1756. – Tomasz na Wierzykach Wierzykowski Regent Grodzki Łukowski Marszałek Koła Rycerskiego Wtwa Lubelskiego manu propria. Tomasz Suchodolski Assessor z Wtwa Lubelskiego mpp. Tomasz Jędrzey na Świcie Rzewuski Assessor Seymiku Poselskiego z Powiatu Urzędowskiego mpp. Marcin z Sobieszczan Sobieszczański Seymiku Poselskiego z Powiatu Urz: Assessor mpp.

Respons na tę Instrukcyą od J. K. Mci z Kancellaryi W. Kor. diebus Novembris 1756 dany.

Wspaniałości Sentymentow N. Pana, nic milszy nic przyzwoitszego sobie, iako przychylności y Wierności Poddanych. Dla tego kiedy Zacne Wtwo Lubelskie przy Publicznym z przyiazdu Pańskiego Weselu odgłosie, do wyrażenia życzliwych chęci Szczerym Posłom swoim otwiera usta, natychmiast y J. K. Mc Łaskawe Swoie otwiera serce, które iako iest Zrzodłem szczęśliwości dla Oyczyzny, tak że Zacne Wtwo Lubelskie oświadcza w tym swoią N. Panu wdzięczność. Przyimnie się J. K. Mc Z zupełnym Ukontentowaniem, iako y że W. Wdza Lubelski znalazł tak Łaskawą akceptacyą, że Uniżona do Respektow Pańskich za nim uczyniono prozby Mc zaś Posłom nie skarcona wzrafałowaniu Łask dobroczynnych do pocałowania podać raczy.

Instrukcya JWW. Felixowi Turskiemu Kanonikowi Gnieznienskiemu Vice Prezydentowi, JW. Antoniemu Potockiemu Starości Błońskiemu Deputatowi z Wtwa Wołyńskiego od Trybunatu Kor. Lubelskiego do J. K. Mci delegowanym Posłom 26. Maii 1756. Dana.

Nieporownane Wiekami, y by naywiększe Ardui Molimenis Conatus, przewyższaiące około Dobra Królestwa tego Starania, około szczęścia Publicznego nieprzestannie trwaiącego w tym Państwie pieczołowanie, nieogarnione ku swoim Poddanym Dobroć N. Augusta IIIo Króla Polskiego, iżeli tak, iak Słońce atomy pociąga Serca Poddanych, obliguie wszystkie Magistratus et Subdellia, obowiązuie Status et Ordines Rni, aby rozyscy Pana swoiego intra fines Rni, wraz adorowali, Myślcy y Piewyli do Tronu Jego, Myśley Regem post Reges Optimum wraz stawili, wychwalali. Tym zaś barziey Trybunał Kor, iako Vicarie Potestatis in administranda Justitia et authoritate od Królow swoich, zaszczycony opiekuje się, powinien in adorationem Maiestatu P., iako przez Posłow Swoich, tę gdy iako tylko bydź może adorcie Rekognicyą P. wyznaie oraz circumquoq exultante laetitia, że dobrocią Staraniem J. K. Mci umyślniona Królestwa tego stronę, y Prerogatywy Corpl. et Omnem retro labentem aetatem, et tali fortunam, Fortunae integritatem, integritati augmentum widzę doskonałe, w tych Państwach, Świat Polski mirator sortis beatus semper Secundae in Augusto III. oraz plaudit et exultat, że Augusto Augusta orbe, Augustus dominio, Augustior Rna felicitate. Niechże tedy Rex Regum, Dnus dominantium Pana tego prosper dominantem Bog z wszystkim Jego Państwem uwielokrotnione konserwuie Lata, hoc Omnium desiderium, hoc Votum Votorum est. A Posłowie od Trybunału Naszego Kor. powinnie nay przed N. Panu pro Manutentione Praw, Wolności, y tey Trybunalskiey Publicae Libertatis Jurysdykcyi, pro Conservatione Tranquillitatis Publicae w Państwach tych wszystkich wprawdzie, a nay barziey administrantibus, także ditentibus Justitiam potrzebny

y nigdy nieustaiącey. Przytym ci PP. Posłowie Rekommendowac będą desideria Trybunatu Kor.º

N.º Jchmć PP. Posłowie JW.º Prezydenta Naszego iuż na kilku wypracowanego Jurisdykcyach chwalebnie expedyowanych, wraz JW.º Marszałka, ktory Jchmć obadway non parcendo Zdrowiu y Fortunom ad Satisfactionem Populi, pro decore Maiestatis utrzymuią Sprawiedliwość, et Authoritatem Vicariæ Sądu Trybunalskiego JKMći Łasce y Protekcyi usilniey rekommendowac będą N.º Pana, aby ex distributiva Miłościwego Pana Gratia, Prace ich votivis coronentur Successibus. 2.º N.º Panu wszystkich swoich Kollegow, tak Duchownych iak świeckich Protekcyi Pańskiey insinuowac będą, wszczegulności JW.º Wołyńskiego, e medio Nri Poslaobranego, iako w Aptecy Wiekami zasłużone Jmie, y Panom Krolom swoim zawsze wiernie łaskawey N.º Tronowi oddadzą pamięci. 3.º Ze Msto Piotrkow y Lublin tak zubożone, że Trybunał Nasz nietylko Stancyi Prawem wyznaczonych miec niemoże, dla dezolacyi, ato dla zubożonych Mieszczan, et necessitatem victualium, Więc Jchmć PP. Posłowie Supplikowac będą JKMci, aby succurrat Protekcya swoią tym Mstom. Alexander Gembartk Prezydent Trybunatu Kor.º m.p. (locus Sigilli) W. H. Z. B. Opaleński Sędzia Bocławski Mar: Try: Kor.º m.p.

Respons na tez Instrukcya od JKMći z Kancellaryi W. Kor.º Dnia 26.º Listopada 1756.º dany.

Uwolnił Rękę swoię od ciężaru JKMć, ktory oddawszy miecz y Władzę w Sądach Zacnym Trybunałom, wolną uczynił do Samego Szafunku Chleba. Znałto zacny Trybunał Lubelski, idzie z Upragnionym Sercem do powitania Stolicy swoiego przez Godnych, Wielebnego zacnemi przymiotami, Ur.º spadłemi z Wielkich Antenatow Cnotami przyozdobionych Posłow. Przyimnie mile JKMć to Poselstwo, bo odgłos Sprawiedliwości wdzięcznym brzmi w uszach Pańskich wdziękiem. Oddał kiedy Nyś Pan Ziemskie Dobra y Osoby Sądom Trybunałow, ale że swoiey tylko władzy zostawił JKMć y dystrybucie Pańskiey Podległe Dobro, przypominać zawsze zacnemu Trybunałowi każe y iasno w tym Konstytucye. Wielebnego Prezydenta, chwalebnie podięte prace, Ur.º Marszałka trudy y fatygi, w Respekcie Pańskim zapomnione niebędą; a na znak dla wszystkich łaskawego serca swego, Wielebnemu y Ur.º Posłom do pocałowania podaie Rękę

Rescriptum S.ª R.ª Mtis ad Ordines Civitatis Gedanen. ad augendum Maiorem Presidii Numerum. Varsaviæ die 11. Xbris 1756. expeditum. Augustus III.

Nobilibus et Spectabilibus, Burgrabio Præsidenti, Pro Consulibus et Consulibus, Honoratis Scabinis ac Centum Viratui, Omnibusq Ordinibus Civitatis Nræ Gedanensis fideliter Nobis Dilectis, Gratiam Nram Ram. Nobiles et Sp.bles, tum Honti fideliter Nobis Dilecti. Cum Vigore Ordinationis Nræ Varsaviæ die Vigesima Julii 1756. promulgata; atq Decreti Judiciorum Nrum Post Curialium Gedani die quarta Februarii, inter fidelitates Vras lati, ad augendum Maiorem Præsidii Numerum Consensus Nr. requiratur; Ea propter spectata præsenti necessitate dicti Præsidii, Officialium et gregariorum Militum ad augendi, et iuxta Vires Civitatis ad Maiorem Computum reducendi facultatem et potestatem damus et concedimus præsentibus Literis Nostris.

Quas manu Nra Subscriptas, Sigillo Rni communiri jussimus. Datum Varsaviae dictâ supra. Augustus Rex. Locus Sigilli &

Rescriptum ad Gnum Czacki Capnum Novogroden pro sopiendis et diiudicandis Negotiis in Civitate Leopoliensi intercedentibus. Varsaviae die 16. Decembris 1756. expeditum Augustus III &

Gnô Felici Czacki Capitaneo Novogrodensi & judiciorum Nrum Post Curialium Rni Assessori fideliter Nobis Dilecto Gratiam Nram Rgam: Gnê fideliter Nobis Dilecte. Emanatum fuerat ex Cancellaria Rni Rescriptum Nrum sub die decima quarta Julii Anno nunc currenti 1756. quo mediante, fidelitati tuae intercedentes quasvis inter Personas Magistratus Leopoliensis dissensiones sopire, et finaliter praecisis appellationibus, non attentisq prosecutionibus ac Mandatis gravaminis, decidere commiseramus. Cum itaq de recte factis Fidelitati Tuae plenam habuerimus Relationem, ea propter facultates ampliando, committimus, potestatemq damus, Mandantes fidelitati Tuae, quatenus adveniente ex limitatione Termino, praeviis Innotescentiarum Tuarum literis, duabus Septimanis tam Successoribus Bonorum, fundorumq Civilium Onera non ferentium, atq Dictum in civitate quaeritantibus Jus Civitatis Non habentibus, ponendis, ad Praetorium Civitatis Leopoliensis condescendas, ibidemq reassumpta Juridictione Commissoriali, acclamatisq ad praesentiam Tui partibus, nonobstante Cuiusvis Partis Contumacia, Rescriptum Nrum anterius ad executionem deducas, Successoresq demortuorum Consulum ad dandas rationes Archivi Civilis, comportandaq deposita in quavis Materia & forma existentia, literatoriaq documenta adigas. Possessores Bonorum et fundorum Civilium insistendo Constitutionibus Rni Annorum, ad ferenda Onera Civilia, et recognoscendam Juridictionem Civilem, stringas, retentas Contributiones si in tanta eê solvere injungas, Dictum in Civitate quoquomodo quaeritantes ad suscipiendum Jus Civitatis compellas, Sententiasq Judicii Tui ferendas, praecisis quibusvis Appellationibus, nec attentis Prosecutionibus et mandatis gravaminis, vel ad reponendum praesens Rescriptum edendis, ad executionem finalem deducas, Executioniq debitae, nonobstante Cuiusvis Personae oppositione, demandes, actumq Commissionis Actis Civilibus Leopolien ingrossari facias, pro Gratia Nra Rgâ, Officiiq fidelitati Tuae debito. In quorum fidem & Datum Varsaviae Augustus Rex. &

Rescriptum Boni Regiminis ad Urbem Cracoviensem Varsaviae die 13a Decembris 1756. emanatum Augustus III & Nobilibus & Spectabilibus Pro Consuli Consulibus, totiq Magistratui, tum Honoratis Scabinis, Quadraginta Viris, Confraternitatis Mercatoriali atq Contuberniorum Senioribus, totiq Communitati, ac omnibus Civibus Urbis Nrae Cracoviensis, fideliter Nobis Dilectis. Gratiam Nram Regiam Nobiles et Spectabiles, Honorati et Famati fideliter Nobis Dilecti. Intercesserat Decretum in Judiciis Nris Post Curialibus Varsaviae feria tertia Post Dominicam oculi Quadragesimalem proxima die scilicet tertia Martii 1756., ex Seriis Controversiis

inter fidelitates Vrãs, super mutuis Actoratibus et reatibus latum cum adjuncta Boni Regiminis
Ordinatione perpetuó observanda; quibus praecedentibus spes affulgebat pacis desideratae inter fideli=
tates Vrãs coalescendae; verum cũ nonnulli ex fidelitatibus Vrũ tranquillitati adversantes, Conten=
tiones jam sopitas renovare, odiaq ampliare intendant. Eapropter habita in praemissis Consiliario-
rum Nrũm plenaria relatione, mandamus prae primis Nobili et Spectabili Magistratui, quatenus
memoratum Decretum Nrũm cum Ordinatione superius de actu indagitata, quae praesentibus cor-
roborando pro semper duraturis habere volumus, tam in punctis per idem Judicium Nrũm decisis,
quam etiam in Punctis á Decreto Commissariorum 1756. in appellatis nec pro illo tempore controver-
tibilibus, per Judiciumq Nrũm stare injunctis, ad executionem deducant, deduciq curent; Et quoni-
am in Regestris Contribualibus Theloneum cum exactionem Sztukowego. ignorantia sive errore Pro-
ventualis Notarii simul conjuncta extabant, et respectu talis Conjunctionis tam coram Commissariis, tam
in Judiciis Nrĩs per Communitatem nulla fuit Contradictio, nec pro distinctione et segregatione Thel=
lonei ab exactione Sztukowego ullus institerat, imo eadem Regestra et continuativa per Deputatos
ab Ordinibus usq ad annum acquietata extant, ideo dicta Regestra, seu Ratiocinia valida esse decla
ramus, ne á quopiam Fidelitatum Vrũm quaestionentur, serió interdicimus; In futurum autem inhae-
rendo Privilegio Serenissimi Vladislai, quatenus totum Theolneum medietas Sztukowego aerario Ci-
vili, altera vero medietas dictae exactionis Sztukowego ab Omnibus Mercatoribus, seu ab Eorum Merci=
moniis cujusvis generis et speciei, cedat pro Consolatione Nobilium et Spblium Consulum, statuimus.
Confraternitas quoq Mercatorialis, siquidem non ad obloquentiam Jurium et Privilegiorum sese inter
dum gerendo Seniores dictae Confraternitatis, notabiles et inanes expensas ex Cista Mercatoriali, non
vocatis aliis Conseniosibus privato motu erogantes, Calculum seu rationem Perceptarum expensarum
coram Nobili Magistratu reddere recusare solebant, ea propter bonum Ordinem ad sonantiam Privilegio=
rum, juxta normam aliarum Civitatum praescribendo, Ordinamus, et immediatae dictae Ordinationi ad
jungimus, mandando quatenus Personae quatuor Capaces & idoneae ac Possessionatae in Seniores, per Merca=
tores Annuatim Dominica Secunda post festum Sanctorum trium Regium eligantur, taliterq ut prae-
missum est legitime electi, per Nblem et Spectabilem Magistratum confirmentur, Juramentum solitum
Officiose praestent, post promissa Munus Suum Senioratus ritegerant, nullasq Summas ex Cista Confrater-
nitatis sine assensu omnium Conseniorum expendant, circa vero expirationem Officiorum Suorum, Calcu=
lum de perceptis et expensis, coram Deputatis á Nbili Magistratu Consulibus faciant, et liquident, prae ci
pimus. Caeterum ut juxta Ordinationem et Decretum Nrũm praerecensita, fidelitates Vrae procedant, omniaq
in illis et praesentibus Literis Nrĩs contenta adimpleant, sub poenis rigorosissimis contra secus facien=
tes irrogandis injungimus, Utq praesentes Literae Vim et robur perpetuae firmitatis obtineant, et non attentis
tis quibusvis Citationibus aut Rescriptis per fidelitates Vrãs adimpleantur, eas Manu Nrã subscriptas,

Sigillo Regni communiri iussimus. Datum Varsaviæ die ut supra Augustus Rex. Locus Sigilli maioris Regni Adalbertus Rakowski Pocillator Terræ Viznensis, Sigilli maioris Regni Secretarius mpp.

Rescriptum S.æ R.æ M.tis ad Gños Supremos Consiliarios Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ, quo injungitur iisdem exsolutio Summæ 5761. florenor. et viginti Grũm Albertinorum. Gño Ottoni Friderico Krummes Camerario, vigore Jurium eidem cessorum debitæ. Varsaviæ die 18.a Decembris 1756. expeditum Augustus III. etc. Gñi Supremi Consiliarii, Regentibus Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ, fideliter Nobis Dilecti. Gratiam Nrãm Regiam. Gñi fideliter Nobis Dilecti. Relatum Nobis est per certos Consiliarios Nrõs Lateri Nrõ assidentes, Gño dum fideliter Nobis dilecto Wilhelmo Henrico de Lieven Capitaneo quondam minori Grobinensi, post hæc autem Capitaneo Maiori Selburgensi, et S.æ Imperatoriæ M.tis Russiæ Consiliario Intimo, Bonorum Bersensium Hæreditario, ad rationem salariorum pro præstitis ab eodem præmentionatorum Capitaneatuum Officiis tenore Calculi Cameræ Ducalis ad Mandatum Regiminis dictorum Ducatuum desuper instituti, ad liquidum perducti, et sub dato Mitaviæ, sub sigillo et subscriptione ejusdem Cameræ Ducalis extraditi, Maiestatiq Nrã exhibiti, Quatuor Millia Septingentos et Quadraginta florenos, Viginti Grõs Albertinos; Nec non Gño itidem Hermano Friderico Grothus, Capitaneo minori Doblenensi, ad rationem Salarii ejusdem Capitaneatus Trecentos Quinquaginta florenos Albertinos, et Francisco Georgio Pfeilitzer dicto Franck Moderno Capitaneo Maiori Tuckumensi ad rationem Salarii Capitaneatus Vindaviensis Sexcentos, Septuaginta et unum florenos Albertinos tenore liquidationis, itidem a Camera Ducali desuper extraditæ, Nobisq exhibitæ pro residuo adhuc exsolvendos restare, Eosdemq Gños de Lieven, de Grothus, et Franck, supramentionatas Summas, iustamq et legitimam Eorundem a Domo Ducali Curlandica prætensionem, mediantibus instrumentis Cessionum, de Dato Bersen die Duodecima Decembris, nec non de Dato Mitaviæ die decima Octobris, et de Dato Mitaviæ die octava Januarii, Nobis pariter exhibitis, in Personam Gñi fideliter Nobis Dilecti Ottonis Friderici Krummes Camerarii cum omni onere et commodo hunc in modum cessisse, ac transtulisse, ut præfatas Summas Capitales à Domo Ducali Sibi exsolvi curare, nec non iisdem, tanquam re sua propria, absq omni Grũm Cedentium, Eorumq Hæredum ac Successorum præpeditione vel impetitione, libere uti ac frui posset. Indeq Nobis nomine et pro Parte mentionati Gñi Krummes Supplicatum est, ut Cessiones hac Authoritate Nrã Regã Confirmare, præfatorum Ducatuum Regimini, quo supra expressas Summas Eidem ex Ærario Ducali in paratis exsolvi faceret, iniungere, atq demandare Clemũe dignaremur. Nos itaq pro sua Æquitate et Justitia nonminus quam etiam fidelissimorum Officiorum Serenissimis Prædecessoribus Nris et Reipcæ, a Gñi quondam prædicti Camerarii Krumess Maioribus, Toga Sagoq sæpenumero præstitorum; nec non præclarorum Ipsiusmet Gñi

Camerarii Kummen omni tempore, et noviter adhuc cum Marechalli Deputatorum in Conventu Publico Mitaviæ celebrato, in Spatiam Meritorum, exactissimaq Eiusdem in Negotiis et Commissionibus a Nobis Ipsi Injunctis, fidelitatis, dexteritatis et Vigilantiæ, rationem habendo, prædictas Cessiones non solum confirmamus, sed et Vobis Gsis fideliter Nobis Dilectis Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliariis, Regentibus, vigore præsentium serio nominus quam Clssime mandamus, ut sæpedicto Gso Camerario Ottoni Friderico Kummen, fideliter Nobis Dilecto supra specificatas Sum̃as, tenore Calculi Cameræ Ducalis liquidissimas, nimirum Quatuor mille Septingentos Quadraginta florenos et viginti Gsos Albertinos, a Gso Wilhelmo Henrico de Lieven, Trecentos Quinquaginta florenos Albertinos, a Gso Hermano Friderico de Grotthuss; et Sexcentos Septuaginta Unum florenos Albertinos, a Gso Francisco Georgio Pfelitzer dicto Franck, Eidem legitime cessos, adeoq ingenere Summam Quinque Mille Septingentorum et Sexaginta Unius florenorum et viginti Grum Albertinorum, simulac Vobis præsens Rescriptum Nrum Regium exhibitum fuerit, quantocius et sine ulla mora ex Ærario Ducali in paratis exsolvi faciatis. Facturæ sunt premissa Gsæ fidelitates Vræ pro Gratia Nra Regia, Officiorumq Suorum debito. In quorum et et m. d. dilt. communiri jussimus. Datum ut supra.
Augustus Rex.

Rescriptum S. R. M., quo injungitur Cameræ Ducali Curlandiæ, ex solutio Summæ Capitalis, simul ac cum Usuris ab eadem provenientibus 13500. florenorum Albertinorum, Successoribus Blüchertianis rite et legitime debitæ 18. Decembris 1756. expeditum. Augustus III. etc. Gsis Consiliariis Supremis Regentibus Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nram Regiam. Gsi fideliter Nobis Dilecti. Expositum Nobis est per Certos Consiliarios, Lateri Nro assidentes, quatenus Spectabilis olim Petrus Blüchert, Illmæ quondam Illmi olim Friderici Casimiri in Livonia Curlandiæ et Semigalliæ Ducis Conjugi, Septendecim Millia florenorum Albertinorum, in probis Thaleris Hollandicis et Cruciferis mutuo dederit, et in securitatem istius Summæ Capitalis Præfecturam Ducalem Ziepelhoff in Pignus acceperit, post fata vero istius Petri Blüchert, Eius relictæ Viduæ Margarethæ Blüchert natæ Kühn per Contractum inter Illmum olim Fridericum Casimirum in Livonia Curlandiæ et Semigalliæ Ducem, et modo dictam Viduam Blüchert Mitaviæ, et modo dictam 14 Julii initum, loco præfecturæ Ziepelhoff Prædium Ducale Casimirshoff pro Septendecim Millibus florenorum Albertinorum in Possessionem Pignoratitiam ita traditum fuerit, ut huius Prædii reditus pro Usuris Summæ Capitalis decem Millium Ducentorum Viginti florenorum Albertinor., Sex de Centum quotannis computatis perciperet, reliquæ autem Summæ Capitalis, nempe Sex Millium Septingentorum et Octuaginta florenorum Albertinorum, Usuras quotannis vel ex Camera Ducali, vel ex Præfectura Ducali Brandeburgensi in qua Præfectura pro integra Summa Capitali et usuris eventualis hypotheca Ipsi fuerit constituta, accipere deberet: Hæ usuræ quoq sæpius dictæ Viduæ ex præfectura Brandeburgensi, quotannis usq ad ultimam pestem fuissent exsolutæ, ab ultima Peste vero Hæredes Blüchertiani

istas Usuras nec ex Camera Ducali, nec ex Praefectura Brandeburgen accepissent, quamvis Ducalis Camera, quotannis reditus Praefecturae Ducalis Brandeburg percepisset. Anno Millesimo Septingentesimo Trigesimo nono Petri Blüchert, Eiusq relictae Viduae defunctae Heredes Illmo Ernesto Joanni in Livonia Curlandiae et Semigalliae Duci ex Mandato pro Summa Decem Millium ducentorum Septuaginta florenorum Albertinorum deductis octingentis Octuaginta quinque florenis Albertinis pro Reservati ex Soluta, Praedium Casimirshoff cedere debuissent, et quia tum temporis exsolutionem reliquae Summae Capitalis sex Millium Septingentorum Octuaginta florenorum Albertinorum una cum Usuris a tempore ultimae pestis restantibus obtinere non potuissent, in ista Cessione modo dictam Summam, et omne Jus in Praefecturam Brandeburgen Competens sibi reservassent. Saepius quidem Regimen Ducale Curlandicum Literis supplicibus adiissent, et ut Ipsis in summa indigentia viventibus Summa sex millium Septingentorum Octuaginta florenorum Albertinorum una cum Usuris a tempore Ultimae pestis restantibus, usq ad alterum tantum exsolverentur, petiissent, nihil autem impetrassent, ideoq Auxilium Nrum implorarent, quatenus fidelitatibus Vrisexolutionem Summae Capitalis sex Millium Septingentorum Octuaginta florenorum Albertinorum una cum Usuris usq ad Alterum tantum demandare dignaremur. Nos itaq Haeredum Blüchertianorum humillimae Supplicationi uti iustiae omnino conformi benigne annuentes, fidelitatibus Vris mandamus, ut in hac causa tam justa, tamq liquida serio iniungimus, quatenus ad primam huius Rescripti Nri exhibilitionem, Summam istam Capitalem sex millium Septingentorum Octuaginta florenorum Albertinorum, et eo attento, quod a tempore Ultimae Pestis reditus Praefecturae Ducalis Brandeborg in Cameram Ducalem semper pervenerunt, nihilominus tamen Heredibus Blüchertianis Usuras debitas, licet in ista Praefectura hypotheca sit Constituta, Camera Ducalis in culpa et mora, sit quod Heredes Blüchertiani per tot Annos istis Usuris Carere debuerunt. Usuras usq ad alterum tantum, quae cum Summa Capitali Summam Tredecim Millium Quingentorum Sexaginta florenorum Albertinorum constituunt, ex Proventibus Camerae Ducalis exsolvi faciant. Facturae sunt praemissa fidelitates Vrae pro Gratia Nra Regia et Officiorum Suorum debito. In quorum fidem & Datum Varsaviae die et Supra. Augustus Rex. Locus Sigilli Regni et Magni Ducatus Litt.

List JW. Kanclerza W. Kor. do Magistratu Lubelskiego względem wydania Towarow tamże będących Kupcow Millera y Ogilwie, z Warszawy 28. Xbris 1756. pisany.

Lubelcio się WWo podług Reskryptu J. KMci względem transportowania Towarow z bankructowanych Kupcow Millera y Ogilwie z Kancellaryi odemnie expedyowanego niedobrze obeszli, et ani Madversionem zasłużyli, za co in particulari Szlachetny Woyt ofiarować się będzie powinien, kiedy iezzze znayduią się Towary Kupcow pomienionych tamże w Lublinie zostaiące, Więc pilnie zalecam

Wmôm. arcbyście reparando in Ante acum gesta na uczynioną circa exhibitionem praesentium o też pozostałe Towary Rekwizycyą, niezwłocznie ona dla sprowadzenia tu do Warszawy, y uczynienia z nich sprawiedliwey, iaka bydź może kredytorom Satisfakcyi, insistendo Tenori Reskryptu oddać rozkazali; idą sub Onere powinności Officio WWMców przyzwoitey, tudzież abyście WMć oczy przełożony wanali Suam temeritatem, y lepiey widzieć mogli, iaka to może subsequi kara, za nie obserwanego Prawa, y Rozkazów Królewskich. Powtornie zatym zalecaiąc praemissa zostaię 23o Xbris 1756o w Warszawie.

ANNUS 1757mus

Rescriptum Sac. Rae Mtis ad Magistratum Leopoliensem favore famati Johnston Mercatoris Leopoliensis, Varsaviae die 3e Januarii 1757o expeditum Augustus IIIus. Nobilibus & Spectabilibus Pro Consuli Consulibus, Totiq Magistratui Civitatis Nrae Leopoliensis, fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nram Regiam. Nobiles & Spectabiles fideliter Nobis Dilecti. Expositum Nobis per Certos Consiliarios Nros Lateri Nro assidentes, qualiter Instigator Consistorii Leopoliensis in aggravationem Mercatorum Scotorum divi:dentium sub Privilegiis Nris in Civitate Nra Leopoliensi commorantium ex Officgurato Sibi praetextu ad famatum Andream Johnston Mercatorem et Incolam Leopoliensem, quod ille, et famatus Sprins Mercatoriales dosse cognominatus, acsi Privilegio Confraternitati Mercatoriali Juventutis Leopoliensi contravenerint, formicem Illius cum mercibus sigillare, ubi residentiam praesumpsit, et nisi certum poenalitatem Eidem solverit, resigillationem Mercium renuavit: et insimul pro parte Ejusdem Mercatoris Johnston Nobis supplicatum, ut illi in hoc casu violento et extraordinario, Protectione Nra Regia succurrere dignaremur; Cui Supplicationi Nos benigne annuentes, et Similia praeiudicia in civitatibus Nris soli Jurisdictioni Nrae Regiae subiectis ac Subditis Nris avertere cupientes, fidelitatibus Vris serio demandandum et praecipiendum esse duximus, prout praesentibus ditissi Nris demandamus et praecipimus, ut ad primam hujusce Rescripti Nri, fidelitatibus Vris exhibitionem, omnino formicam Illius Mercatorialem resigillare curent, Eundemq contra impetitiones dicti Instigatoris Consistorialis, tanquam Incolam et Mercatorem Leopoliensem tueantur & defendent. Facturae sunt, praemissa omnia fidelitates Vrae pro Gratia Nra Regia et Officiorum Suorum debito. Ingnorum & Datum Varsaviae die ut supra. Augustus Rex locus Sigilli Nri Adalbertus

Rakowski Pocillator Terrae Visnensis, Sigilli Maioris Regni Secretarius mppria

Rescriptum ad Nobiles et Spectabilem Magistratum Lublinensem pro eligendis Consulibus in locum obiin firmitatem inhabilium. Varsaviae die 5ta Januarii 1757mo emanatum. Augustus Tertius Nobilibus et Spectabilibus Pro Consuli Consulibus, totiq Magistratui Civitatis Lublinensis, Gratiam Nostram Regiam. Nobiles et spectabiles fideliter Nobis Dilecti. Cum nobis ex Relatione Consiliariorum Nostrorum constet, Nobiles et Spectabiles Celli et Klon Consules Lublinenses permittente Deo infirmitate jam ab aliquot Annis pressos esse, qui ea de Causa Muneri suo Consulari satisfacere, Judiciisq assidere, et in Praetorium condescendere non valent, defectuq residentium Consulum inde oritur, et administratio Justitiae retardatur; Proinde ut requisitus Numerus fidelitatum Vestrarum compleatur, damus Eis facultatem et omnimodam potestatem, alias Personas Capaces et idoneas in locum praefatorum Nobilium Celli et Klonek quos tamen circa titulum Nobilitatis ad obloquentiam Constitutionis Regni Anni 1503. Conservamus, eligendi, dictamq electionem juxta praescriptum Literarum Nostrarum in Anno emanatarum peragendi. In quorum & Datum Varsaviae die ut supra. Ad Mandatum Sacrae Regiae Majestatis proprium. Joannes Malachowski Supremus Regni Cancellarius. Locus Sigilli Maioris Regni. Adalbertus Rakowski Pocillator Terrae Visnensis, Sigilli Maioris Regni Secretarius.

List JW. Pª de Apraxym Feld Marszałka Woysk Rossyiskich do JW. Kanclerza W. Kor. in Puncto Prowiantow dla tegoż Woyska przez Polskę przechodzić maiącego. z Rygi 22. Decembris 1757. pisany. Monseigneur. Iuż JW. WPan tak rozumiem musi bydź wiadomo, że Nayś. Imp. podług wolidwiney Generalną Kommendę Auxiliarnych Woysk lądem y Wodą postanowionych, nadchodzącym się z Sobą w alianse Wielkim Państwom, powierzyć mi raczyła, iednak y Ia za osobliwą sobie powinność y ukontentowanie poczytam, po przyiściu oney, y po przybyciu tu moim, JW. WPana tym dzisiejszym uwiadomić, z tym tylko oświadczeniem się, że iako Nay. Imp. z znaczną Armią szczególnie tylko z taką intencyą wyznaczyć raczyła, ażeby attakowanym Państwom zupełne Subsidium podać, y Wolności y całości Praw Przyiaznego Państwa Rzpltey Polskiey w nienaruszonym dobrym zachowaniu stanie, tak ia mam pochlebną nadzieię, że JW. WPan będą tak godni w Rzpltey Osoby, y maiąc we wszystkich kredyt, zgodnie y tak życzliwie w tarnieyszych Kraiach rozporządzenie uczynić będzie raczył, że Posłancom dla zagotowania y kupienia Prowiantu, y furażu Generał Maiorowi Dorowskiemu, y drugim dla tegoż postanowionym w dott Officyerom, wszelka przyiacielska wspomoga, y łatwość uczyniona będzie. A ponieważ wystawienie Generalnego Magazynu, y przesłanie znaczney kwoty Summy dla zapłacenia Possessorom y drugim Obywatelom za wystarczenie prowiantu y furażu podług teraznieyszych koniunktur, nieco

przypadkowi y obawianiu się, karze się być podległe. Więc JW. WPD. nie będzieszli raczył przy teraźnieyszym Następuiącym Woysk przyiściu, takim sposobem tę potrzebne dzieło dysponować, aczby wyż namienione Osoby kontentowali na pierwszy czas iednym tylko Zadatkiem wziętym od pomienionego Generał Maiora y drugich Officyerow, a ostatek Summy przy samym przyiściu Woysk, wzięli sobie; Prowiant zaś y furaż aby do tych czas każdy z nich u siebie zatrzymał, póki onego potrzebować będą, albo też zgodziwszy się o cenie, y wziąwszy zadatek dla zupełney Zapłaty, wexeli tu do Mnie przysłali, podług których tegoż czasu nieodwłocznie ma być zapłacono. JW. WPD. naymnieyszey przyczyny do wątpienia w tym punkcie nie będzie miał, kiedy niedawno bywszy przyiściu posłanych od Ney Imp^ci Morskim Potencyom pomocnych Woysk, takimże sposobem przez Państwa Rzpltey czyniono było, to dostatecznym dowodem tego być może, iż od Całego Państwa Rzpltey, za zachowanie dobrego porządku, sprawiedliwość onemu oddana była. Ja mam honor JW. WPD. upewnić, iż iako do wypełnienia Nayważnieyszego Rozkazu Ney Imp^ci takowym sposobem, y dla pozyskania Nay-miłościwszey Approbacyi wszelkie naypilnieysze z Moiey strony staranie przykładano będzie, aczby w zachowaniu wszystkiego tego żadnym sposobem y naymnieysza okazya do żalob podana być nie mogła, a per consequens tę mam dobrą nadzieię, iż takie moie postępki, w ten sam czas, znaydą mi Approbacyą iak u Rzpltey, tak y przyiaźń u JW. WPD. o którą upraszaiąc ze wszelką estymacyą y adhezyą zostaię. Mon: de Votre Excellence &c.

Respons na ten List od JW. Kanclerza W. Kor. z Warszawy die 10 Januarii 1757 dany. Monseigneur. List JW. WPD. z Rygi 22 Xbris w Roku immediate przeszłym 1756 do mnie pisany czytaiąc, mam honor poznawać wspaniałe Sentymenta Ney Imp^ci, że nie tylko dziś gaią się do Kraiów Rządom swoim podległych, ale y do Sąsiedzkich, kiedy dla uskutecznienia bespieczeństwem Potężnyi Monarchow sobie dobrze sprzyiaiących idą ta na posiłek Woyska swoie. Rozumiem że każdy Obywatel z kraiow Rzpltey nie mniey ni zatrudnienia w dodawaniu wszelkich żywności takiemu Żołnierzowi, który y bez naprzykrzenia się Mieszkańcom przechodzić będzie pod tak doskonałym y rozsądnym Generałem y Feld Marszałkiem, iakie się Osoby w osobie JW. WPD. znayduią, wszelkiey się będzie trzymał ostrożności. Dotąd niewątpię musiał być Sekret, którędy Woyska pod kommendą WPD. zostaiące Marsz swoy obrócą, ale poruszeniem się wszystkim wiadomo być musi; Ja byłem wiedział tu w Polszcze, to rozpiszę listy, asekuruiąc tak za zapłatę, iako y dobrą w Marszu dyscyplinę, aby się z Furażami y Prowiantami nie ukrywali, y chętnie dowozili Woysku. Rzecz prawdziwa że tegoroczny nieurodzay, skąpość Młewa po Młynach dla małości Wod y mrozow tęgich, uczyni cokolwiek trudności, ale experyencya WPD. y sławna Rządzieniu z Sprawiedliwością złączona doskonałość Jego, temu wszystkiemu zabieży; Ja sobie winszuię y wszystkim, że N. Imperatorowa włożyła ten ciężar kommendy na Osobę JW. WPD. którego Godność iest nam Dobrze znaioma. A teraz zostawam z wszelką weneracyą. &c.

List Napominalny z Zakładem do Ur. Tadeusza Ryka względem niepustoszenia Dobr y Lasow Struzanskich, z Warszawy 18. Stycznia 1757 expedyowany. August III.

Ur. Tadeuszowi Rykowi Wiernie nam Miłemu Łaskę Naszą Królewską. Ur. Wiernie Nam Miły. Przełożono nam iest przez PP. Rad Naszych przy Boku Naszym zostaiących, iakoby Wierność Twoia, nieuważaiąc nato, iż o Dobra Struzany nazwane w Xtwie Inflantskim sytuowane, y o ostatność Onych z Ur. Franciszkiem Łoyko Podkomorzym Naszym, Sprawa w Sądach Naszych Zadwornych Kor. Wierności Twoiey intentowana y dotąd wisząca zostaie, pomienione Dobra pustoszyć, Towary leśne na Spław Ryski wycinać kazać, y Lasy tychże Dobr dezolować. Zczas watpliwy skutek Prawa w przysądzeniu często wspomnionych Dobr lub Wierności twoiey, lub też Ur. Łoykowi, a z takowego pustoszenia wyniknąćby mogła druga sprawa, czemu zabiegaiąc, napominamy Wierność Twoię, y mocno przestrzegamy, azebyś za pokazaniem Niniejszego Listu Naszego, wspomnionego pustoszenia zaprzestał, Lasow wycinać y Drzewa do Rygi opławiać nie ważył się, pod zakładem y winą 10000 Talarow bitych w niezachowaniu Niniejszego Rozkazu Naszego popadnioną. Dla czego na Niniejszy List nasz Ręką własną Naszą podpisany pieczęci Kor. y W. X. Litt. przycisnąć roskazaliśmy. Dan w Warszawie Augustus Rex.

Pisarstwo Nadworne Naywyższe Skarbu Krolewskiego post liberam Resignationem Ur. Waleryana Kicinskiego Starosty Trzeczowskiego, wakuiące, Ur. Piotrowi Zapolskiemu Woyskiemu Czerskiemu. 15. Stycz. 1757. dane. August III.

Oznaymuiemy Niniejszym Listem Naszym Wszem wobec y y każdemu z osobna komu otym wiedzieć należy. Iż maiąc dostateczny reflexyi Wierne usługi, ustawiczne prace, y nieodstępną ini Usus Rzpltej applikacyą Ur. Piotra Celestyna Zapolskiego Woyskiego Ziemi Czerskiey Pisarza Naywyższego Skarbu Kor., które Nam intaminata virtute et indefesso Studio abunde praestitit, a uważaiąc przy wszelkich attrybutow doskonałości osobliwą w Dobrach Naszych Ekonomicznych experyencyą, Umyśliliśmy Mu Urząd Pisarstwa Naywyższego Skarbu Naszego Nadwornego post liberam Resignationem Ur. Waleryana Kicinskiego Starosty Naszego Trzeczowskiego dać y konferować, iakoż tym Przywileiem Naszym ze wszystkiemi Prawami, Prerogatywami, y Obwencyami zdawna temu Urzędowi przyzwoitemi, tudzież Regestrami, Kommissyami, aktami Skarbowemi, Rewizyami, Lustracyami, y wszelkiemi Dokumentami Ekonomicznemi daiemy y konferuiemy, aż do ostatniego Życia Iego kresu y terminu. Nadto pensye roczne, ktore kolwiek intuitu Urzędu tego, y konserwacyi Ksiąg Skarbowych tak dawnieyszym Pisarzom, iako osobliwie immediato Possessori Ur. Kicinskiemu, Ekonomie y Dobra Nasze Stołowe generaliter wszystkie tak w Koronie iako y W. X. Litt. zwykły płacić y wydawać, Ur. Zapolskiemu płacić y wydawać praesentibus roskazuiemy y naznaczamy: Co do wiadomości Wszem wobec y osobliwie WW. Ur. Dworu Naszego Ministrom, Officyalistom Skarbowym, tudzież Admini-

stratorom, kontrahentom, Ekonomom, Vice Ekonomom Dobr y Ekonomiy Naszey, ktorekolwiek ad Mensam Regiam ex Dispositione & ordinatione Rptey naszey, donosze, mieć chcemy y przykazuiemy, aby pomienionego Ur. Zapolskiego za Własnego y Aktualnego Pisarza Nayważnego Skarbu Naszego Nadwornego, mieli y Jemu Prawa, Prerogatywy y obwencyi zdawna temu Urzędowi przyzwoitych ustąpili y od innych ustąpić starali się Dla Łaski Naszey. Dan w Warszawie dnia &. Augustus IIIus & Locus Sigilli Rni et Magni Ducatus Lithvaniae. §

Iuramentum Notarii Thesauri S.ae R.ae Maiestatis.

Ego N. iuro DEO omnipotenti, quod in Officio meo Notariatus Thesauri S.ae R.ae M.tis Dni mei Chlmi fidelis ero, eiusq[ue] Bona oeconomica integerrime curabo, Proventus indagabo, Contractus Arendarum seu Administrationum in emolumentum S.ae R.ae M.tis Thesauri, statuam & conscribam, et quid quid nocivum ei video, avertam et praecustodiam; Pecunias et Rathas sedulo repetam et levabo, Omniaq[ue] quae ad bonum ordinem et fructum Bonorum oeconomicorum, et Thesauri S.ae R.ae M.tis spectant, fideliter peragam; Sic me Deus adjuvet, hoc Sancta DEI Crux. §

Literae Dimissoriales a Regimine Guardiae Pedestris S.R.M. et Reipublicae, una cum Officio Colloneli in Exercitu Rni Gso Kicinski Varsaviae 18.o Januarii 1756.o datae. Augustus Rex IIIus.

Significamus &. Quod cum G.us Kicinski Praefectus Actualis in Regimine Pedestri Guardiae Nrae et Reipcae plurimis Annis sub eodem Regimine servivisset, totoq[ue] Servitii Sui tempore multae scientiae rei Militaris usu ac experientia acquisitae, Constantisq[ue] fidelitatis in Nos documenta Variis in Occasionibus comprobasset, modo deniq[ue] legalibus Suis rationibus id exigentibus, ut eum a Militia et Servitia in Nro & Rpcae Regimine Guardiae absolveremus, humiliter exposuisset; Nos pro ea propensione, qua in Viros fortes et bellicosos ferimur, aequum esse censuimus, ut Ipsum uti Virum egregie de Nobis et Rpca meritum singulari favore & benevolentia Nra prosequamur, atq[ue] a bellico Exercitu Regni, Nostroq[ue] Servitio, liberum faceremus atq[ue] dimitteremus, quemadmodum dimittimus et liberum facimus praesentibus literis Nris. Pro documento autem verae propensionis Nrae, eidem Officium Colonelli in Exercitu Regni Nri damus et conferimus. Quod Omnibus, quorum interest, praesertim vero M.fcis ac G.us Exercituum Rni Ducibus, aliisq[ue] Generalibus & Commendantibus, notum esse volentes, mandamus, ut praedictum G.um Kicinski a Nris et Rpcae obsequiis dimissum esse agnoscant, Dimissionemq[ue] eius, quorum interest, notam faciant, Eundemq[ue] abhinc pro vero, legitimo, et indubitato Colonello in Exercitu Rni habeant, nominent et reputent pro Gratia Nra et officiorum suorum debito. In quorum & Datum Varsaviae Augustus Rex. Locus Sigilli Rni &.

Uniwersał względem nieprzedawania Zboż za granicę 1757.o

Januarii z Mnieyszey Kancellaryi Kor. expedyowany. August Trze-

Wszem wobec y kaźdemu z Osobna Komu otym wiedzieć należy, Mianowicie iednak WW. y Ur. Starostom Naszym Grodowym na pograniczu będącym Uprzeymie Nam miłym przy Ofiarowaniu Łaski Naszey Krolewskiey, do Wiadomości podaiemy. WW. Ur. Uprzeymie Nam mili. Poniewaź przełoźono Nam iest przez PP. Rad Naszych, iź dla ukarania Nas podobno, hoyna Ręka Boska ukrociła darow swoich iuź to drugi Rok wrozny(ch) Panstwach Krolestwa naszego, źe tego Chleba, ktorego Obywatele Panstw Naszych wszyscy Obfitym zwykli byli kraiom, to teraz dla sustentacyi wOkręgu Krolestwa Naszego Mieszkaiącym cięźkie zostaie wzpytywenie; Więc my przychylaiąc się do Chwalebnego ustanowienia Antecessorow Naszych, a osobliwie Statutu Zygmunta I.° 1532. folio 505, ustanawiamy abyś Uprzeymość Wasza wszelkie dał nato baczenie, aby przekupnie Zboźa za granicę niewywozili; Agdyby nad zakaz ten osobie postępowali, abyś Uprzeymość Wasza takowych idących nieprzepuszczał. et in Casum renitentiæ dat assistentiam ex Officio suo debitam; Azeby zaś Wola ta Nasza tym Skuteczniejsza miała exekucyą, obwieściliśmy wtym Listem Naszym WW. Hetmanow Oboyga Narodow, aby dla Obserwancyi tego kraiowi pozytecznego Prawa, idących z Wywozem Zboza za Granicę zwracali przez Zołnierzy Furtwachty trzymaiących y tym sposobem widoczny od kraiu głod odwracali. Uczynisz to Uprzeymość Wasza dla Łaski Naszey et Officii sui debito. Iten Uniwersał, aby do wiadomości wszystkich doszedł, w Grodzie bez odwłoki publikować zlecamy. w Warszawie. Augustus Rex

Literæ Illmi Supremi Rni Cancell. ad prænoblem Magistratum Gedanensem in Negotio fortioris Præsidii eiusdem Civitati, Varsavia 23.° Januarii 1757.° scriptæ. Illmi ad præ Nobles et Spectabiles Dnos Dnos Rescriptum, quod in dubiorum præsentium Circumstantiis Amor Boni Publici, et Regia Vigilantia suggerit necessarium, quippe S.a R.a M.as esse duxit fortiori Præsidio muniri Civitatem tanta extraneorum Hominum Multitudine repletam, quorum maxima pars, nec Legi, nec Hospitali Patriæ, sed Gentium suarum Drumq Partibus undiq videtur addicta, quorumq Viribus comprimendi, si forte contra Rpcam ferrerentur, non sufficeirent exigenti Milites, qui præsens constituunt Præsidium. Hanc S.æ R.æ M.tis Curam circa modernos Armorum Motus tota Rpca summa gratitudine revolvit, in custodienda Civitate, Cuius tanti interest, nonsatis, qua propter miror Præ Nobles et Spectabiles Dnationes Dras tam diuturno Silentio præterire hanc Regiam Gratiam, seq tam parum de propria atq publica securitate sollicitas ostendi et Smo Dno grates humillimas referre negligant, Regiaq uti Concessione contra pericula, si quæ futura forent, quævis providendo; Nemini nocemus propriæ autem Consulimus Securitati. His igitur meis acceptis a Dominationibus Dris, par est, ut mihi de Rescripto immediate rationem reddant, qualem S. R. M. referre possim. Quod superest omnia fausta et prospera a Deo optimo Maximo apprecor. Dabantur Varsaviæ. PræNobilium ac Spectabilium Dnationum Drarum Amicus ad Officia paratus. J. Małachowski S. R. C. Cff.

Rescriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Leopoliensem, pro parte Nobilis ac Spectabilis Nuszczynski 3° februarii 1757° expeditum Augustus III.us Nobilibus ac Spectabilibus Pro Consulibus totiq́ Magistratui Civitatis Nrǽ Leopoliensi fideliter Nobis Dilectis, Gratiam Nrám Regám. Nobiles ac Spectabiles fideliter Nobis Dilecti. Expositum Nobis est per Certos Consiliarios Nrôs Lateri Nrô Assidentes Nomine et pro Parte Nobilis ac Spectabilis Stanislai Nuszczynski Vice Senioris Consulis Civitatis eiusdem Nrǽ Leopoliensis. Qualiter Illé Causam et actionem Judiciariam Cuidam famato Ignatio Jorgiewicz Nationis græcæ Mercatori Leopoliensi, occasione restitutionis Certorum Clenodiorum ab ipso ante plurimos Annos bona fide acceptorum ad pretium notabile ascendentium; tum horsive intuitu debiti Quinque Millium florenorum mutuo ad Obligationem manualem concreditorum. ad Officium fidelitatum Vrûm instituere intendit; Cum vero prædictum Debitorem Suum de Civitate Leopoliensi alibi migrare, et extra fines, ubi oriundus, Substantiam mobilem transferre fortiter suspicatur, etiam de facto eundem Debitorem in Regionem Valachorum Merces et Mercimonia habuisse, ibidemq́ transtulisse allegat, eiusdq́ Debitoris substantiam immobilem debito suo non sufficere advertit: Qua ratione supplicatum Nobis est Nomine Eiusdem, quatenus Ipsi Authoritate Nrâ Rgâ in præmissis subvenire dignaremur; quo circa fidelitatibus Vris præsentibus Mandamus, ut quam primum Justitiam Causæ Nobilis ac Spectabilis Nuszczynski cognoverint, securitati omnimodæ Summarum eiusdem a famato Jorgiewicz provenientium, ante Omnia prospiciant, et ne idem Debitor in elusionem Creditoris sui Substantiam Suam mobilem de civitate Leopoliensi alibi transferat, Creditoremq́ suum eludat, attendentiam suam præbeant, et Causam eiusmodi coram se vertentem Summario Processu, præcisis inutilibus dilationibus ac exceptionibus, finaliter disiudicent. Facturæ sunt præmissa fidelitates Vrǽ pro Gratia Nrâ, et sub Rigore Contra Negligentes Officiales Legibus sancito. In cuius rei fidem & Datum Varsaviæ. Joannes Malachowski S. R. Cancell: Locus Sigilli Sni.

Commissio pro expedienda Suppletoria Inquisitione in Causa famati Malinowski Civis Samboriensis cum Judicio Advocatiali Samborien. tum Infidelibus Judæis, aliisq́ intrantibus Varsaviæ die 5° februarii 1757° data Augustus III.us

Gsis Joanni Zderkiewicz Pincernæ Livoniæ, Ludwikowski Superintendenti Zupparum Nrûm Salinarium, Basilio Wolczanski Notario Arcis Nrǽ Samboriensis, et Caietano Minasowicz Secretario Nrô, fideliter Nobis Dilectis. Gratiam Nrám Rgám. Gsi fideliter Nobis Dilecti. Intelleximus & ex Relatione Certorum Consiliariorum Nrûm. Lateri Nrô Assidentium; Quomodo Gsi Commissarii Nri die trigesima Novembris 1757. ad Supplicationem famati Gregorii Malinowski Civis et Incolæ Civitatis Nrǽ Nowy Sambor

dicta, scrivio Instrumento Deputati in Causa ejusdem Supplicantis cum Spectabili Advocato Scabinis, Notariis Utriusq Officii, tum Infidelibus Judeis Samboriensibus seu Variis Personis Nominatis occasione ex inculpato et incarcerato Iwan Wasilewicz, Criminis furti reo, non administratæ Justitiæ, quinimo ipsius Complicibus, rerumq furtivarum non indagationis, et clandestinæ ex Carceribus Prætorianis dimissionis, ac extra Civitatem Samboriensem evectionis, aliorumq damnorum exinde prætensorum, Inquisitionem plenariam non expediverint, ex eo quod Idem famatus Malinowski de aliis testibus rei gestæ bene gnaris, protunc ignoraverit: Proinde Supplicatum Nobis est, ut Eidem iteratam Commissionem Nrām ad supplendam super præmissis Inquisitionem, dare & concedere dignaremur. Proinde Nos id Negotium fidelitatibus Vrīs committendum esse duximus, & committimus per præsentes, quatenus fidelitates Vræ innotescita Parte, cuius interest, Captato opportuno tempore Samboriæ sive in alio loco, qui Ipsis commodior videbitur Testes per dictum Famatum Malinowski nominandos ad præsentiam Sui citari faciant, Juramentum super dicenda rei Veritate ab Illis ante omnia recipiant, quô recepto Ipsos iuxta Interrogatoria porrigenda examinent, depositiones eorum fideliter Connotent, depositiones eorum fideliter Connotent Nrūm Ancesoriale adimindentiam Causæ istius in Occluso rotulo remittant. Facturæ sunt præmissa fidelitates Vræ pro Gratia Nrā et Officiorum Suorum debito. In cuius rei fidem & Datum Varsaviæ die ut Supra. Augustus Rex Sumi Sigilli Maioris Aūi. Adalbertus Satowski Pocillator Terræ Viznensis Sigilli Maioris Rni Secretarius. p

Rescriptum Commissionis in Executione Decretorum Sac. Rc. Mis Ancesorialium in Ordine Satisfactionis, paritionisq eisdem Decretis inter Msūm Rzewuski Palatinum Podlachiæ et Incolas Oppidorum Strumiłowa, Kamionka et Dobrotwor, latis, Varsaviæ 15to Martii 1757mo expeditum. Augustus IIIus Dēi Gratia Rex. Gui feliciano Czacki Pocillatori Regni, Adamo Worcell Dapifero Bracłaviensi, Egidio Grzybowski, Sub dapifero Ciechanoviensi, Josepho Łopuski Ensifero Chełmēn, Stephano Hordyński Ensifero Chelmen, Stephano Dworzicki Notario Castrensi Premisliensi, Stanislao Worcell Tribuno Kolomiiscensi, Stanislao Krogulecki Vices gerenti Castrensi Zydaczoviensi, fidelibus Nobis Dilectis Gratiam Nrām Rām. Gēi fideles Nobis Dilecti: Intelleximus ex Relatione Certorum Consiliariorum Nrūm lateri Nrō assidentium pro Parte Sinceri Nobis Dilecti Msiā Michaelis in Rozdol et Kołodno Rzewuski Palatini et Generalis Terrarum Podlachiæ, Capitanei Camionacensis Nobis facta. Qualiter Incolæ ac sub Urbani Oppidorum Nrūm Strumiłowa Kamionka et Dobrotwor ad Capitaneatum Nrūm Camionacensem spectantium binis Decretis Nrīs suburro actu Varsaviæ feria Sexta ante Dominicam Ramis palmarum proxima die scilicet Vigesima prima Martii 1654. prolatis, necnon distinctis Actibus Executorialibus, et quidem in Oppido Strumiłowa Kamionka de feria Secunda in Crastino festi Sancti Mathiæ Apostoli Anno eodem 1757, in oppido vero Dobrotwor de feria Tertia in

Crastino festi Sancti Michaelis Archangeli; tum ex Limitationibus subsequentibus per Officium Castrense Capitaneale Zydaczoviense expeditis, atq Inventario sub Tractu eorundem Actuum executorialium nempe de Feria tertia post festum Sancti Andreæ Apostoli Anno quo supra millesimo Septingentesimo Quinquagesimo Quinto per memoratum Officium Castrense Capitaneale Zydaczoviense ad praescriptum, et in executione praelibatorum Decretorum Nrûm erga Incolas et sub urbanos tam Strumilowa Kamionka, quam Dobrotwor Oppidorum cum Attinentiis subscripto contraveniunt, nec ad obsequentiam eorundem Ordinationum decisivè per Decreta Nrâ, Officiiq executorialis factarum, Proventus, Datias, aliaq Ipsis incumbentia subire, et praedicto Mgfcô Suo Capitaneo praestare intendunt. Propterea fidelitatibus Vrîs, quorum prudentiæ et in rebus gerendis dexteritati confidimus, Negotium praesens committendum esse duximus, prout committimus in modum sequentem; Requirentes Videlicet easdem, quatenus, absentia aliquorum, dum modo duo ex fidelitatibus Vrû adsint, non obstantæ, capto tempore opportuno, tamen avisatis per Innotescentiales suas duabus septimanis ante terminum ponendas, Incolis et sub Urbanis praedictis, aliisq quibus opus fuerit, ad locum sibi bene visum condescendant, ibidemq in praesentia Partium alias in Contumaciam Avisatæ non tamen Comparentis super eo, an et quatenus? tum in quibus vis punctis? et qualiter tam Decretis Nrîs praememoratis ex controversiis Partium prolatis, quam Actibus Executorialibus Officii Castrensis Capitnealis Zydaczoviensi in appellatis, et Inventario praedicto in executione Rei iudicatæ Ordinato, per saepedictos Incolas et sub Urbanos Oppidorum Nrûm Strumilowa Kamionka et Dobrotwor, aliorq contraventum fuerit? sive ad huc contraveniatur? necne? sese informent, et ex Testibus fide dignis, Contraventioni huic non obnoxiis Juramento corporali de veritate dicenda obstringendis, iuxta Interrogatoria punctuatim, quod ad Contraventiones eiusmodi ex parte Mgfcî Capitanei Camiona censis producenda servatis de Jure servandis inquirant; et quos Contraventionis reos Testibus convictos comperierint Eos pro qualitate Culpæ exemplariter puniant, ad satisfactionem omnimodam praeallegatorum Decretorum tam Nrûm quam executorialium, et Inventarii, adhibito etiam forti brachio; tum si opus fuerit, exigentiaq inevitabili poposcerit, etiam sequestrationibus Personalibus compellant, inobedientes et rebelles compescant, manifestationes laesivas ex actis eliminari demandent, idq quod pro authoritate ad implendæ Decretorum Nrûm executionis prudentia sua animadverterint, peragant, et statuant. Praemissa Omnia facturi pro Gratia Nrâ, Officiiq Sibi Commissi debito. In cuius rei fidem & Datum Varsaviæ die ut supra. ad Mandatum Sac. Rae. Mtis proprium. Joannes Malachowski Supremus Rni Cancellarius. Locus Sigilli Maioris Rni. Adalbertus Stakowski Pocillator Terræ Vizensis Sigilli Maioris Rni Secretarius.

Rescriptum.

Super additionis Commissariorum in Causa inter Spectabilem Magistratum

totamq̃ Communitatem Civitatis Petricoviensis Actores ab una, et Nobilem Mathiam Antonium Mostowski Canonicum Metropolitanum Gnesnensem et Cathedralem Plocensem aliosq̃ fundorum in Civitate Petricoviensi sitorum Possessores ab altera partibus. Varsaviæ die 15ᵃ Martii 1757 Anno datum. Augustus IIIᵘˢ &c. Gñs Stanislao Pruszynski Vexillifero plocensi, Francisco Zaborowski Ensifero Gostinensi, Adalberto Czarnocki Thesaurario Varsaviensi Dominico Trzcinkowski Venatori Livensi, Vladislao Gurowski, Alexandro Gurowski Castellanidæ Posnaniensi Camerario Nrõ Dionysio Trzciszewski Camerario Granitiali Plocensi, Laurentio Czarnecki Regenti Castrẽ Sanciciensi, Francisco Ciołkowski Pincernidæ Wissogrodiensi, fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nrãm Rãm. Gñi fideliter Nobis dilecti. Intercesserant Decretum in Judiciis Nrĩs Assessorialibus Regni inter Spectabiles ac Honoratos Proconsulem Consules, totumq̃ Magistratum et Communitatem Civitatis Nrǣ Petricoviensis ab una, atq̃ Venerabilem Mathiam Antonium Mostowski Canonicum Metropolitanum Gnesnensem et Cathedralem Plocensem Præpositum Petricoviensem, nec non Religiosos Priorem, Suppriorem totumq̃ Conventum Ordinis Prædicatorum Sancti Dominici, Religiosos Guardianum et totum Conventum Ordinis Sancti Francisci Minorum Conventualium, itidem Petricoviẽns, Religiosos Rectorem ac totum Collegium Societatis Jesu Petricovien, Venerabile Capitulum Prælatorum et Canonicorum Plocen, Religiosos Abbatem, Priorem, Suppriorem et totum Conventum Witoviensem Ordinis Præmonstratensium, aliosq̃ Citatos parte ab altera, atq̃ Gñm Paulum Mostowski Capitaneum Petricoviensem ad eandem Causam intervenientem, sub actu Varsaviæ feria sexta ante Dominicam Oculi Quadragesimalem proxima die scilicet Vigesima Octava februarii 1757, Ratione per eosdem Citatos fundorum Civilium et Capitaneatus Petricoviensis Appropriationis, Tabernarum erectionis, Cerevisiæ braxationis, cremationis, aliorum liquorum in Magnum detrimentum Proventuum Civilium et Capitanealium propinationis, Lapidearum, Domuum Hortorum, Pratorum, Molendinorum, Piscinarum, Prædiorum Summis reemptionalibus præaggravationis, tum ex fundis, Domibus, Omnibusq̃ ædificiis per Citatos indebite possessis, Onerum Civilium nolle præstationis, Dationis Avenariæ Capitaneatui Petricoviensi debitæ, non extraditionis, ac respectu variorum prætensionum fusius in Originalibus Citationibus expressarum, ex Controversiis Partium latum. Quo Decreto Nrõ Necessariam esse in præmissis Commissionem, Jurium Revisionem, fundorum, Arearum, Domuum, aliorumq̃ ædificiorum Visionem, usus fructus liquidationem, Calculationem et inquisitionem adinveneramus. Ad quam expediendam Judicium Terrestræ Zakroczymense, et Officium Opoczense ac Chęcinense Castrensia Assignaveramus deputaveramusq̃. Sed quoniam idem Decretum Nrũm est ad executionem deductum, nec suum sortitum effectum, præfataq̃ Officia difficiliter conduci possunt; Ideo supplicatum est Nobis nomine prælibatorum Actorum et

Intervenienti, quatenus fidelitates Vrãs Rescripto Nrõ superaddere dignaremur. Cui supplicationi benigne annuentes, faciendum esse duximus, ut fidelitates Vrãs, de quorum industria et in rebus agendis dexteritate optime persuasi sumus, superadderemus, prout praesentibus Literis Nrĭs superaddimus. Injungentes fidelitatibus Vrĭs, quatenus praeviis Innotescentiarum suarum Literis, duabus septimanis ante Terminum extradendis, ad Civitatem Nrãm Petricovień condescendant, ibidemq absentia non nullorum ex Fidelitatibus Vrŭ, dummodo una cum Grŏ Officiali conducendo, aut in casum non conductionis, Ipsi etiam Tres adsint, non obstante, fundata Jurisdictione sua, acclamatisq ad Praesentiam sui Partibus, adcitatisq reliquis in Judicio Nrŏ disparentibus, ad Causam hanc spectantibus, non attenta Contumacia Partis Citatae, et ad Actum eundem adcitandorum, ante omnia, Jura, Privilegia, et quaevis Literatoria documenta, super Lapideas, Domos, Praedia, Areas, Hortos, Prata, Piscinas, Tabernas, Molendina, aliosq fundos, a Civitate Nrã et Capitaneatu Petricoviensi, prout praetenditur, avulsos, Citatis omnibus et adcitandis, tam scilicet Spiritualibus Religiosis, quam et Saecularibus Grĭs, et Nobilibus, eorundem Possessoribus, sibi produci mandent, illa perlegant, Connotentq, Visionem Omnium ejus modi Possessionum, tum fundorum, peragant, et in Supplementum, Inquisitionem si opus fuerit, ex Testibus fide dignis tam de Civibus, quam Incolis Capitaneatibus eligendis, Depositiones suas Juramento Corporali comprobaturis expediant, et si ex iisdem Juribus, Visione, ac Inquisitionibus illegitimae Possessio, Lapidearumq, Domuum, Praediorum ac Aliorum Bonorum et fundorum tam Civitatensium quam Capitanealium per quasvis Personas Spirituales sive Saeculares usurpatio apparuerit, easdem Lapideas, Domos, Praedia, Hortos, ac alia avulsa, a quo venerit, Capitaneatui et Civitati Petricovien, restitui, in Possessionemq tradi, demandent, Usus fructus, ex Bonis et fundis, nullo Jure possessis, tum Contributiones quasvis retentas et per Civitatem intercedendo erogatas, liquident, Calculum peragant, ac eosdem tam Capitaneatui, quam Civitati persolvi injungant; Si vero aliquae Possessiones Civiles et fundi Capitaneales Jure legitimo ad manus Spiritualium vel Saecularium Personarum devenerint, aut in Summis aliquibus reemptionalibus Ecclesiasticis /: legatis quibusvis rejectis :/ traditae extiterint, liberam exemptionem eorundem tam Grŏ Capitaneo, quam Civitati permittant, Contributionesq ac alia Onera, ex praedictis Possessionibus et fundis provenientia tam retenta, quam in futurum solvi aeque cum Civibus decernant; nec non intuitu Propinationum variorum Liquorum per citatos et adcitatos exercitarum, quo Jure eas sibi vendicant, indagent; Et si ejus modi Propinationes cum praejudicio Jurium Capitanealium, ac detrimento Civitatis Petricovień introductae, compertae fuerint, eas abrogent, et in futurum exerceri prohibeant; Tabernas quas vis eo Nomine extructas demoliri mandent; atq respectu Dationum Avenarium, Grŏ Capitaneo provenien tium et retentarum, Stationumq Militum in fundis Civilibus

nolle susceptionis, indagationem faciant, et quidquid ex eadem indagatione deductum fuerit, in
his et aliis Protestationibus Jūi Capitanei ac Civitatis Nrā Petricovien, in Citationibus et Mani=
festationibus expressis. ausq ad Actum Commissionis intercedentibus, satisfactionem omni mo=
dam, a quo competierit, adinveniant, et Causam hanc finaliter, salva appellatione á sola de=
finitiva Sententia Parti gravatam se sentienti ad Nos et Judicia Nrā manente:) decidant; Zeby
Partes complanare poterint; complanent; actum quoq Commissionis et divisionis in aperto, In=
quisitiones vero in occluso Rotulo Partibus extradant, prolibatumq Decretum Nrūm supradeo
Actu specificatum in toto exequantur. Facturae sunt Fidelitates Vrā pro Gratia Nrā Regia et Offi=
ciorum Suorum debito. In quorum fidem etc. Datum Varsaviae die ut Supra. Ad Mandatum S.ae
R.ae M.tis proprium. Joannes Malachowski Supremus R. Cancell.

List napominalny do
Gromad Wszystkich Wsiow do Starostwa Libuskiego należących w
Warszawie dnia 17.o Marca 1757.o Dany August III etc.

Oznaymuiemy etc. Przełożono Nam iest przez Panow Rad Naszych przy Boku Naszym zasiadaiących,
na Stronę Ur. Joanny de Sitcyn Xżny Lubomirskiey Chorążyny W. Kor. Starościny Naszey Libu=
skiey Wdowy, przeciwko Gromadom Wszystkich Wsiow do Starostwa tegoż Libuskiego należących; Iż oni
zaintencyonowane, y daiwniey w zamysłach swoich ukrowane bunty, y nieposłuszeństwow swoie
przeciwko Dworowi Naszemu Starościńskiemu Libuskiemu, chcąc do skutku przywieść, y one pre=
textem Protekcyi Naszey zaszczycić y okrasić, wzięli się na opaczną Kancellaryi Kor. informacyą, Przywi=
ley, czyli dawnieyszych Przywileiow konfirmacyą, poźnieyszemi Ordynacyami, Lustracyami y Dekreta=
mi Naszemi zniesionymi, w kt.o niniejszym od Nas wynieść od wszystkich dni robienia, Czynszow, danin,
s powodowania, y innych powinności pełnienia, zdawna dawien. za przeszłych Starostow Naszych Libuskich
są y byli obligowani. y Dekretem Sądow N.ch Assessorskich Kor. na kommissyą z Kontrowersyi w Warszawie
dnia 4.o Września 1755.o ferowanym przyjąwszy, ktorym też to Dekretem lubo wszystkie Obudwu Stron
pretensye y kwerele niektorym Ur.m Kommissarzom Naszym były do rozsądzenia zlecone, przecież pomie=
nieni Poddani Wsiow przerzeczonego Starostwa Libuskiego, na Kommissyą stawać niechcąc, teraz za
expostowanemi wzmienionemi od nas wyżey Przywileiami, Prawu, Dekretom, Lustracyom, tudzież
dawnym Zwyczaiom sprzeciwiaiącemi się, tym większe bunty, rebellie, nieposłuszeństwa czyniąc, Roboci=
zny zwyczayney odprawiać, Danin, Spow, czynszow oddawać, niechcą, owszem Ur. Dzierżawcy, y innym
Administratorom Dworu Starościńskiego Libuskiego odgrażaią, przez co do ostatniego upadku Prowen=
tow są znaczną okazyą. Bunty ustawiczne y szkodzki czynią Iurysdykcyi Dworskiey hardo się sta=
wiaią, dla tego Skutku onym pozwolonego Spokoynie y dobrze nie używaią. Supplikowano Nam tedy iest,
abyśmy onych wspomnionych nieposłuszeństwie napomnieć raczyli. My do Samey słuszności stosuiąc
się.

tyczy poddanych pomienionych Wᵒ Starostwa Nᵒ Libuskiego Niniejszym Listem Nᵐ napominamy, y onym surowo zalecamy, aby poki się w Sądach Naszych Referendarskich Kor. y Assessorskich z tey Wᵒ Starościny Nᵃ finalnie nierozeprania, y decyzyi nieodbiorą, wszelkie powinności które za Antecessorow Possessorow Starostwa tego, także teraznieyszey Starościny odbywali, teyże Wᵒ Starościny Nᵉʸ Libuskiey y teraz odbywali y pełnili, a to pod surową exekucyą Dworską, tudziesz ieżeli potrzeba będzie Zołnierską, y karami na nieposłusznych w Prawie opisanemi, y innemi przez Sąd Nasz na Nich maiącemi być skazanemi, dan w Warszawie. August Rex.

Reskrypt do Wielebnego w Bogu Szembeka Biskupa Płockiego, aby prezydował w Trybunale Skarbowym Radomskim 17º Marca 1757º expedyowany August IIIᵘˢ.

Wielebnemu w Bogu Jozefowi Szembekowi Biskupowi Płockiemu Uprzeymie Nam Miłemu Łaskę Naszę Krolewską. Wielebny w Bogu Uprzeymie Nam Miły. Przywodząc do Exekucyi Konstytucye 1717. 1726. y 1736. które Prezydenta Duchownego na Trybunale Skarbowym Radomskim mieć chcą, a Wielebny w Bogu Wacław Sierakowski Biskup Przemyski, iuż tę swoią przez dwie lecie odprawił y zakończył funkcyą; Za czym niniejszym Reskryptem Naszym Convenimus Uprzeymość Waszę, abyś dla zadosyć uczynienia wyżey wspomnionym Konstytucyom, Correspondendo żądaniu Naszemu, na tenże Trybunał Skarbowy Radomski zieżdżaiący, Prezydencyą Onego na osobę swoią przyjął, y oraz cokolwiek oporządku et de disciplina Militari postanowiono iest, in executione utrzymywał, y nie tylko Contraveniento Legi sądził, ale też cokolwiek dawnieyszemi deklaracyami obiaśniono, do skutku przyprowadzić starał się, maiąc osobliwą baczność, ażeby liquidacye Woyskowe rzetelne były, y zwykłą przezorności swoiey Wszystkie Negotia ad hoc Subsellium należące, podług wzwyż wyrażonych Konstytucyi do porządanego skończenia Końca przez co pomnożysz sobie Uprzeymości Wasza dalsze Nasze Respecta, któremu zatym dobrego od P. Boga życzemy zdrowia dan w Warszawie d.

Rescriptum Provinciæ Sᵗⁱ Jesu minoris Poloniæ serviens. Varsaviæ 17ᵘ Martii 1757ᵘ expeditum Augustus IIIᵘˢ.

Significamus præsentibus Literis Nrīs quorum interest Universis et Singulis. Quod licet mediantibus Literis Nrīs 1757ᵒ 17ᵃ Martii benigniter concessimus Reverendo Dño Głowiński Suffraganeo Leopoliensi erigendi privatum Convictum seu Alumnatum pro educatione Juvenum octodecem, et cum tempore plurium, sub directione Religiosorum Patrum Scholarum Piarum: Vi quarum Literarum Nrūm in Anno 1757ᵒ die Julii Leopoli, prædictus Reverendus Głowiński, perficiendo prædictam fundationem, Scriptum quoddam cum dictis Patribus Scholarum Piarum inivit, et hoc mediante Viginti quatuor Personas, videlicet duodecem Nobiles Pauperes alendos et studiendos, ac Mendicos Pauperes non nisi sustentandos, Numerum inclusit et determinavit; Ne itaq futuris temporibus de Numero educandorum Nobilium in præfato Convictu seu Alumnatu difficultas oriatur, præfatæq Literæ Nrǣ supra expressæ ad certum Numerum Alumnorum reducantur; expositum est Nobis per Consiliarios Nrōs,

quatenus dictum numerum in praefato Alumnatu educandorum vel sustentandorum determinare dignaremur. Nos igitur occurrendo futuris difficultatibus exinde oriundis, et ne ex Augmento Numeri Alumnorum vel quoque Titulo erudiendorum praejudicium Antiquioribus Scholis ac Convictui Leopoliensi Stis JESU, a tot Annis erecto, tum et Privilegio, per Nos iisdem Patribus Stis JESU benigne collato inferatur, serio et sub gravissimis poenis inhibemus, ne in praefato Alumnatu seu Convictu ultra determinatum Numerum videlicet duodecim Alumnos Nobiles Pauperes erudiendos, et duodecim Mendicos sustentandos, Patres Scholarum Piarum quovis praetextu privatim sive publice alant, instruant, erudiant, foveant. In quorum fidem etc. Datum Varsaviae Augustus Rex. etc.

Literae Illmi Supremi Rgni Cancellarii ad Supremos Ducatuum Curlandiae et Semigalliae Consiliarios, intuitu non venditionis alio frumentorum Militi Rossico appromissorum. Varsaviae die 20. Martii 1757o scriptae. Etsi non dubitem, pro rei necessitate, quin Mrcae et Gsae Dominationes Vrae nec in Animo, nec in sollicitudine defecerint, occasionem qualemcunque declinandi Russicis Copiis stationes habentibus in Curlandia et Semigallia conquerendi, prouti ex Illarum parte nullum intercentum fuisse gravamen contra Gsam Nobilitatem Arbitror: tamen aegre non ferent, me pro Amore, quo erga has Provincias Constanter vehor, iterum instare Magnificis et Gsis Dominationibus Vris ut omne Studium et Operam apud Gsum Equestrem Ordinem adhibeant, ut nec generaliter ab omnibus, nec Particulariter a quopiam locum detur juste conquerendi vocatos esse Milites, veluti perfertur, alio fiat venditio frumentorum, quae Russorum sustentationi fuerunt appromissa. Mfrum et Gsrum Dominationum Vrum silentium per totam hyemem super his, quae in praefatis Ducatibus aguntur, me persuasum faciunt, nec Supremum Regimen, nec Gsum Equestrem Ordinem ulla in parte gravari per Copias praedictas, quinimo has se gerere juxta exactam, quam demandatam habent ab Aula Imperiali disciplinam. Nihil omnimus, qualiscunque sit rerum Suarum Status, a Mfcis et Gsis Donibus Vris mihi relatum fieri expecto, et prosperrima quaeque cordicitus Iisdem, totique Gso Equestri Ordini apprecans, constanti existimatione permaneo etc.

Interpretatio Literarum ab Illmo Hano Crimensi ad Sam Rm Mtem in 1757o scriptar. Praemissis Amicabilibus Salutationibus exhibitisque his, quae ad tam antiquam firmamque Amicitiam pertinent, ut et solidae vicinitati quicquid jure debetur, interrogantes de Statu incolumitatis Ssmae Mtis Vrae, amicabiliter Scamus, notumque facimus, quod iam ab antiquo cum inter Serenissimos Tartariae Hanos, Antecessoresque Ssmo Mti Vrae una cum Polonicarum Regno, semper firmus, ac roboratus Divinitatis gratia validus affectus extiterit, hocque a pie defuncto Nro Parente Ssmo Sadet Phirai, qui cum Ssmo, famigeratissimoque Augusto IIo solidam constantemque semper contraxit Amicitiam, in haereditatem Nobis praestitum, cogitantesque assidue perennari

-necesse esse D. O. Maximi gratia in praesens Serenissimi, Potentissimi, Augustissimi Imperatoris Ottomanici favore, Collata Nobis Anno Hegirae Millesimo Centesimo Sexagesimo Nono, decima Muharrem Tartarorum Crimeae potestate et imperio e re duximus juxta Antecessorum Nrūm Normam, antiquam hanc primam solidamq Amicitiamq renovandi, faustos securosq Amicitiam Candoris stabiliendi Nexus gratia, ut pote res tam Nrō felicis Aulae Negotiis Consentanea Nobisq grata, aliquem expresse ablegare ea de Causa, nunc D. O. M. gratia cum interna Nri Principatus placida quoq solidaq existant, vigore Mutuae antiquae amicitiae non tantum renovandae, ut et confirmandae praesertim quod Tractatibus Carlovicensibus innixa ac confirmata sunt, moribusq antiquis literas hasce Amicas faustasq exaravimus, ac una cum Nrō Aulico Crimensi ex tribu Subhan Phazi Perillustri Sultan Ghieldi Aga expresse legavimus. Deo annuente cum praedictus Ablegatus Serenissimae Mti Vrae propinquus dixit, quae Ipsi oretenus commissimus exponendo, ut pote Vir fide dignus, Eidem omnimodam fidem praestare rogamus. Hinc solida haec et antiqua amicitia, ac vicinatus exigentia cum omni modo, viribusq cunctis curetur, imposterum etiam á Serenissima Mte Vrā cultum iri procul est á dubio, rogantes in simul, tantam Nrām Amicitiam haereditarie Nobis consignatam non oblitum iri, eodemq Ablegato de Statu incolumitatis Serenissimae Mtis Vrae omni desiderio certioratos fieri. de reliquo omnia fausta et propitia apprecantur etc.

P. S. Nrō hae amicabiles literae ne vacuae videantur, duplicem transmisimus equum, ornatum nempé unum, alterum vero incompositum, quos grato animo suscipi speratur.

Respons na ten List od JKMci w Warszawie dany, z Kancellaryi W. Kor. 14o Marca 1757o expedyowany.

Przez wszystek czas Panowania Nº, starali(?)smy się oto usilnie, aby tak z Przeswietną Portą Ottomanską, iako y z Antecessorami Was Brata y Przyiaciela Nº, nienaruszoną nigdy utrzymywali przyiaźń; Nie możemy tedy y teraz, tylko zupełne wiście Naszym ukontentowanie wyrazić, że od Was Brata y Przyiaciela Nº odbieramy tak Przyiacielskie oswiadczenie, z którego gruntowną nazawsze Państwo Obodwoch Sąsiedzkich dobrey Harmonii bierzemy otuchę. Winszuiemy z Ochotą Serca radości, Wam Bratu y Przyiacielowi Nº, obięcia Szczęsliwie Rządow Państw Hord Krymskich, y życzemy Panowania iak naydłuższego z wielkiemi pomyslnosciami. A iako N. Oyciec Nasz August II. z Jo: Hanem Saadet Ghiray Oycem Was Brata y Przyiaciela Nº nierozerwanym nigdy Przyiaźni Ogniwem byli złączeni tak y My prawdziwą czuiemy wdzięczność, że od Was Brata y Przyiaciela Nº podobne życzliwości odbieramy dowody, upewniaiące z Naszey Strony, y Całey Rptey, że raz zawarte Traktaty Karłowickie, utrzymywać z wielkim nieprzestaniemy Staraniem, y w tym obowiązku zostaiące ustawicznym, niedawno od Powracaiącego Posła Nº od Przeswietney Porty Ottomanskiey, kiedyśmy dobrey Przyiaźni z Zupełnym Ukontentowaniem Nm świeże mieli dowody, niemniey y teraz wdzięczni iesteśmy Wam Bratu y Przyiacielowi Nº, że przez Dystyngowaną Osobę Ur. Sultan Ghieldi Aga, życzliwości swoiey Nas utwierdzić raczył. Pokazuiąc

zas iak Sobie znaczniemy Poselstwo od tak przyiazney Strony pochodzące, z wszelką przystoynością y serca Laskawością, tegoż Urᵘ Agę, zacnemi przymiotami y doskonałościami zaszczyconego przyięliśmy. Niechayże tedy rządy Państw Sobie poleconych Wam Bratu y Przyiacielowi Nᵘ będą iak nayszczęśliwsze, niechay zdrowie przy wszelkich pomyślnych Sukcessach nieskończone pędzi lata, otwartym życzemy Sercem etc.

Interpretatio alterar. Literar. abeodem Illᵐᵒ Hano Crimen: ad S. R. M. Scriptar.

Praemissis Amicabilibus Salutationibus, exhibitisq. his, quae ad tam Antiquam firmamq. Amicitiam pertinent, ut et solidae vicinitati quicquid Jure debetur desiderantes de Statu Incolumitatis Serenissimae Mᵗⁱˢ Vrae amicabiliter Significamus, notumq. facimus, quod iam ab antiquo cum inter Praefulgidam Portam Ottomanicam, Regnumq. Poloniae firmus ac roboratus juxta Amicitiae Leges, validus Affectus nexus semper extiterit, et cui omne Studium adhibitum, ut crescat, augeaturq. ac de die in diem roboret. Serᵐᵃ Ottomanorum Aula rei tam necessario tuendae totis viribus, indefessoq. Conatu assidue studens, imo respiciens semper ad Magnatum huius Serᵐᵃᵉ Repᶜᵃᵉ quietem, Subditorum, Incolarumq. tranquillitatem, et ad modum ipsam conservandi acquirendiq., statim ac aliquid adversae fortunae, Urgentisq. necessitatis ad praesens usq. tempus indicatum fuit, amicas semper praestitit Manus. Imposterum eam respectu ejusdem Amicitiae, in Omnibus quae accidere possunt juxta rerum exigentiam statim ac indicabitur propitiandi auxiliandiq. modum, magis ac magis, nunc ut amicitia valide elucescat et roboretur omni Studio tueri Praefulgidae Ottomanorum Aulae in Mente est. Igitur Valore ejusdem Amicitiae Vicinatusq. exigentia Serᵐᵃᵉ Mᵗⁱˢ Vrae statim ~~anim~~ ac interni animi Sensus eruperint, veraeq. Causae per expressum Nobis indicatae fuerint, eadem Amicitiae vi ducti, huic satagere ex Praefulgida Porta declinati sumus. Hinc cum intercedens valida Amicitia mutuusq. Amor ex Parte Praefulgidae Portae Ottomanicae, ad quem usq. gradum eveniter, studiosq. colantur, nota ac in apertorint, ex Nrae quoq. Parte, respectu Vicinitatis omni Conatu ac viribus curatum iri, ut elucescat hac vice expresse, amicas hasce Literas exarari jussimus, quas una cum Ablegato Nrō Sultan Shieldi Aga Serᵐᵃᵉ Mᵗⁱ Vrae transmisimus. DEO annuente, ut superius annotatum fuit. Solida haec Amicitia ad hoc usq. tempus a Praefulgida Porta omni modo et forma viribus cunctis curata, imposterum etiam, juxta ac requirunt Amicitiae Leges, Polonorum Affectus, Regni ac subditorum tranquillitas ac quies, studio omni etiam a Nobis cultum iri; Statim ac Serᵐᵃᵉ Mᵗⁱ Vrae notum fuerit. Serᵐᵃ Mᵃˢ Vrā moribus Praedecessorum Suorum innitendo, velut ac requirit firma Amicitia, Amor Sincerus, ac attentum Studium, haec cum Nobis indicaverit, amicaq. relata transmiserit, certo certius, haec omnia Praefulgidae indicaturi erimus Ottomanorum Aulae: qua de Causa amicabiliter sensus diffusio exprimi, quibusq. praeoccupari rogatur et attenditur. de reliquo fausta Omnia ac propitia apprecamur.

Respons na tenże List od Jᵉᵍᵒ KMci w Warszawie dany 14ᵒ Marca 1757ᵒ expedyowany

Jedli pierwszy List, ktoryśmy od Was Brata y Przyiaciela Nro przez Wo Sultan Ghieldi Aga z Zupełnym odebrali Ukontentowaniem, że w nim przyiaznego oswiadczenia razem z Przeswietną Portą Ottomańską, od Was Brata y Przyiaciela Nro są dowody, ale tym więcey przez ten powtorny, ktory otworem wyrażenia Sąsiedzkiey Obudwoch Panstw dobrey Harmonii, pokazuie wexplikowanych swoich partykularną ku Nam tak Przeswietney Porty Ottomanskiey, iako y Was Brata y Przyiaciela Nro Przychylność. Staraliśmy się przez cały bieg Panowania Nro zaszczycać Narod Polski Pokoiem ktorego aby y wszystkie Postronne Sąsiedzkiey, a partykularnie Przeswietna Porta Ottomanska doznała skutkow, y w tym połozeniu, aby miłość Poddanych Naszych ku Nam krzewiła się, z ząd wszelka spokoyność, nienaruszona ku nam wierność, wszelkich prac naszych okoł Dobra Pospolitego, iest Nam nadgrodą. Acz iednak Monarchowie nayspraweidliwiey prowadzący rządy, mogą podlegać nieszczęściu, iakowey od Poddanych niewdzięczności, ani lermy o tym zawsze słyszeli, że Przeswietna Porta Ottomanska, iako y Antecessorowie Was Brata y Przyiaciela Nro, pobocznych nigdy nieprzyimowali Insynuacyi. Za uprzeyma tedy Przyiacielstwa z Nami Konfidencyą, powtornie w Liście drugim wyrażone expressye odbieramy, y wdzięczność prawdziwą oswiadczamy: A iako upewniamy o Naszey y całey Rzptey, tak ku Przeswietney Porcie Ottomanskiey, iako y Wam Bratu y Przyiacielowi Nro Stateczney Przyiazni, tak potym Przyiazni dowodach żądamy, aby ieżeli kto od całości całey Rzptey partykularnie się odrywaiąc, chciał co pobocznie wznawiać, ażeby tak u Przeswietney Porty Ottomanskiey, iako y Was Brata y Przyiaciela Nro, żadna mu niebyła dana Wiara, ale raczey, abyśmy o tym byli przestrzeżeni: Też Naszey strony pełne życzliwości expressye, iako y żądania Nro niewątpiemy, że Wy Brat y Przyiaciel Nasz, Przeswietney Porcie Ottomanskiey kommunikować będziecie. Przyimuiemy Otwartym Sercem Przyiacielskie Nam w Liście wyrażone życzliwe Ofiarowanie, do ktorego Ścieżce podufało myśli nasze, nie tylko w okolicznościach teraznieyszych y wyzey wyrażonych przez nas, ale w każdych pełne zobopolney Życzliwości życzemy Sobie otwarte zawsze mieć wrota, tak do Przeswietney Porty Ottomanskiey, iako y Was Brata y Przyiaciela Nro ktorému od Boga wszelkiego dobra pomnożenia życzemy.

Interpretatio

Literarum ab eodem Illmo Hano Crimensi, ad Illmum Supremum Regni Cancellarium scriptar. Maximo inter Magnates Populi Christiani, ac Selectiori inter Dnos in JESU credentes, in presens Munere Magni Cancellarii Poloniarum Illmo Comiti Małachowski, cujus extrema semper sint felicia, amicabiliter, ac ut Vicinitatis Jus competit, praemissis amicabilibus Salutationibus, Nos Halim Ghiraii Han filius Saadet Ghiray Han, interrogantes de statu Incolumitatis Illae Vrae amice Significamus, quod cum ab antiquo inter Serenos Tartariae Hanos, a Serenam Poloniae Rempublicam firma semper ac solida extitit Amicitia, ac Bonae Vicinitatis intelligentia, volentes hoc renovare, Ipsiq validum ac firmum robur superaddere, juxta Antecessorum Normam

Serenissimo Poloniarum Regi Nostro Amico Charissimo, una cum Universa Republica, Officiosis exaratis Literis, medio Nobilis ac Perillustris Sultan Chieldi Aga ex Tribu Sultan Ghazi Agazade ipsas transmisimus: Hac data occasione Eodem Allegato, hisce Amice praetermittere noluimus sciscitari de Statu Incolumitatis Excellentiae Vestrae. Sperantes imposterum, nota hac Nostra erga Illustrissimam Vestram Amicitia, simile quid Officiorum, Vicinitatique Juri consentaneum praestari; id quod cum Nullimode a Nobis in dubium revocetur. Omnia fausta et felicia bono Omine apprecamur. Ne hae Literae vacuae apud Excellentiam Vestram perveniant, ornatum ex Circassia transmisimus equum, hac facti spe, ut grato Animo, a Parte tam Amica suscipiatur.

Respons na tenze List od JW. Kanclerza W. Kor. z Warszawy dnia 13. Marca 1757. dany.

Przypisuie to niemałemu szczęściu memu, że z rąk Imci P. Sultan Chieldi Aga; odebrałem łaskawoścu mnie WW. Hanskiey Mości listowne expressye, którymi gdy się szczycić będę, przed całym Narodem Polskim, znaydę u wszystkich Polakach zupełne ukontentowanie, że Prześwietna Porta Ottomanska, y WW. Hanska Mość ku Rzeczypospolitey Polskiey pełne Przyiacielskie dla niey maią sentymenta. Od początku Traktatu Karłowickiego z wolnemi Sąsiadami Polska miała różne w Przyiaźni odmiany, ale z Prześwietną Portą Ottomańską nierozerwaney trwałe dla przymierza, którego Oyciec moy Stanisław Małachowski Wda Poznański szczęśliwe położył fundamenta. Wyrażam WW. Hanskiey Mci prawdziwą wdzięczność, że oświadczyw- szy całey Oyczyźnie Moiey nienaruszoney przyiaźni nazawsze trwałość, kłaniać raczysz dobroci serca swoiego y ku mnie, kiedy do łaskawych swoich expressyi, przydałeś y podarunek konia z siedzeniem, który trzy- mam u siebie za dystyngowany ku sobie moiey attencyi, zaco nayniższe składam podziękowanie, y życząc iak nayszczęśliwszego y nay dłuższego w Rządach swoich Panowania, zostawam z należytym Respektem &c.

Traduction du ferman du Grand Seigneur adressé au Pacha de Cothim et à saga Conducteur.

O toy qui es un entre les grands de mon Empire, homme de dignité et de Gloire le Gouverneur de Cothim [illegible] Pacha et a toy illustre entre mes Courti- sans le destiné Conducteur à l'arrivée de ce Mandement Imperial soit notiffié qu'étant la Coutume des Puissances Chrétiennes de saluer les Empereurs Ottomans à leur avenement au thrône par des personnes envoyées exprès pour cette fonction accompagnées de Lettres de Creance, la Republique de Pologne, par la voye de l'interprête de Pologne cy existant, aiant donné la nouvelle que l'envoyé [illegible] nommé de cette Cour étoit sur son depart et proche des frontieres, afin de nous feliciter, selon la Coutume pratiquée en telle occasion, sur notre avenement au Thrône; nous avons fait examiner les Registres de la Chancellerie sans y aiouter, ny diminuer aucunne Chose dûe à tel Caractere, et selon ce registre et mandement Imperial, nous avons expedié le Conducteur cy dessus mentionné: toi [illegible] qui es un des Distingués

parmi les Grandes de mon Empire, selon la teneur de ses Lettres qui portoient que le Ministre destiné étant arrivé sur les Confins de Pologne et proprement à Zwanice au Commencement du mois de Rebiül-Surl: selon la Coutume de cette Ville frontiere les principaux de Cothim s'étant assemblés, le susdit Ministre fit sçavoir etre un des plus distingués de la Repûe de Pologne, et que par Consequent le Registre emané de la Chancellerie Ottomanne étant modique et non Convenable, yl fit rendre par le Secretaire de Legation qui étoit Venu à Cothim, le Registre necessaire et propre à son entretien: ajoutant que si le dit Registre seroit accordé, yl se mettroit en voiage; ce que tu nous a notifié. Selon les Etiquetes de mon Empire qui sont toujours Reglées sur le Pied des anciennes loix Connües de tout le monde, l'interprète de Pologne cy-existant devoit venir avec des Lettres de Creance pour nous feliciter nous fimes visiter les Registres de la Chancellerie pour sçavoir quelle étoit la coûtume en pareille ocasion, nomément le Registre selon lequel fût traité l'envoyé qui vint feliciter Notre Predecesseur dans l'année 1143. ce fut Mr Sierakowski en 1731. ce que nous avons envoyé tel quel sans aucune de faire sçavoir qu'a avec cette proportion de Tain a luy assigné yl se porte a Notre Cour, et selon l'etiquête presentant les Lettres de Creance; dés qu'il nous sera Connû le Caractere plus relevé que d'envoyé ou internonce: alors nous luy ferons tous les honneurs possibles et dus a son grade en question. Avant donc presenter les Lettres de Creance à son lieu, étant comme dés obligeant et hors de propos de faire des propositions semblables sur tout qui sont tout à fait Contraires aux anciennes Coutûmes de Notre Sublime Porte, ferás de maniere que le Ministre, a pres luy avoir signifié, Nos Sentimens d'amitié, et de cordialité, passe à Cothim avec tous les honneurs possibles, sur le pied du Registre que Nous t'avons envoyé, et le consignant au Conducteur destiné tu l'expedieras à Notre Cour. avec l'aide du Seigneur etant icy arrivé, nous manquerons pas selon le Caractere exprimé dans ses lettres de Creance et selon son grade, de luy accorder tout ce qui sera necessaire pour son honneur, sans manquer à la moindre Chose; ce que Je t'ordonne de nouveau de luy Communiquer et d'executer selon Notre Ordre Imperial etc.

Rescriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Civitatis Gedanensis, intuitu providendæ Securitati eidem Civitati 22a Martii 1757o Varsaviæ expeditum. Augustus IIIus Nobilibus Spectabilibus Burgrabio, Praesidenti, Pro Consulibus, Consulibus, tum Honorati Scabinis ac Centum Viris, Omnibq Ordinibus Civitatis Nrae Gedanensis, fidelibus Nobis Dilectis Gratiam Nram Regiam. Nobiles et Spectabiles, tum Honorati fideles Nobis Dilecti: Emanavit Rescriptum Nrum sub die 20 Decembris Ai immediate elapsi ad fidelitates Vras directum; quo mediante Consensum Nrum ad augendum majorem Praesidii Militaris Numerum praebueramus. Cum itaq relatum Nobis sit, non nullos fidelitatum Vrum, scilicet secundum et tertium Ordinem super modo sumptum pro agenda Milite necessariorum discordes fuisse, idcirco man=

mandamus fidelitatibus Vrīs, quatenus juncto studio de certo modo sustentandi dicti Praesidii et comparando reliquo apparatu, absq̃ Unius prae alio aggravatione conveniant, ibidemq̃ Praesidium ad duo Millia augeri faciant, ac simul Primarium Praefectum seu commendantem Belli expertum, eligant, tum reliqua ad securitatem Civitatis necessaria comparent, ac praemissa omnia intra duos menses, ab insinuatione praesentis Rescripti Nrī perficiant, injungimus. Cum igitur attenti simus integritati totius Corporis Rpcae multumq̃ intersit, ut dicta Civitas in securo constituatur, ea propter in casum faciendae per fidelitates Vrās praemissorum Retardationis, obstricti erimus, alias Mensuras arripere et procurare Nos aliter ad avertenda pericula Civitati, declaramus. Datum Varsaviae. Augustus Rex.

List z Kongressu Wwa Podolskiego do JW. P. Kanclerza W. Kor. w Sprawie PP. Kumanowskich, z Kamieńca Podolskiego 6. Martii 1757. pisany. Partykularny PP. Kumanowskich Braci y wspol Ziemian Naszych, a zatym y powszechny Wwa Całego Interess, daie Nam sposobność do Powinney JW. WPD. złożenia Rewerencyi, przy ktorey z Kongressu Naszego szukamy dla siebie Honoru Instancyalnie za PP. Kumanowskiemi zaniesić Prozby, abyci Podolanie Nasi, wodze od P. Mioduszewskiego ukrzywdzeni, o broczenie Wsi Dziedziczney Ich Kumanowiec tak wich Ziemstwa Podolskiego, iako y Trybunalskiemi Dekretami wyprobowancy w Krolewszczyznę, dobrodzieyna JW. WPD. w Sądach Jego Assessorskich mogli tenże decisione, przez odesłanie totius Negotii do Trybunatu Kor. albowiem in duplici Foro pilnuiąc się ostatniey wyzuci fortuny, nay mnieyszego do wsparcia sprawiedliwey Sprawy niemieliby sposobu, o co z nayuniżenszą supplikuiąc demissyą, mamy profit zostawać JW. WPD. N. Sługami Josef Humiecki Kasztellan Kamieniecki; Alexander Stadnicki Podko. Grodzki; Mikolay Stadnicki Chorąży Podol.; Franciszek Stadnicki Chorąży Czerwoд.; Dominik Krokowski Sędzia Ziem. Podolski Darowski P. Z. Pod. manu propria, J. Humiecki manu propria, Woyciech Slian Stanisław Lityński Podstoli Czerwonogrodzki; Antoni Stanynski Cześnik Podolski, A. Lipinski Pisarz Ziemski Podolski, Maciey Kawiecki Woyski Latyczewski Piotr Jusowski P. B.

Respons na ten list od JW. P. Kanclerza W. Kor. z Warszawy die 24. Martii 1757. dany. List JW. WM. PP. de 6. praesentis do Mnie pisany w Interessie PP. Kumanowskich Prześwietnego Wwa Podolskiego Współ Obywatelow, z nalezytym odebrałem Respektem, ad Contenta, ktorego tę mam Honor wyrazić resolucyą: Sprawy PP. Kumanowskich o Dobra Kumanowce w Sądzie J. K. M. Assessorskim decydowaney, ullatenus odesłać do Trybunału niemogę, poznawszy z Dokumentow, że iest do Sądow Zadwornych należąca, w ktorych zapisania Prawa subest decyzyi. Kommunikuię Informacyi o zaszciu tey Sprawy

wypisaney, tudziesz y Dekretu in formalitate Prawa nastąpionego, ex motivis ktorego patebit dowodnie
obserwancya Prawa y Sprawiedliwości w ferowaniu pomienionego Dekretu pro Munere meo zachowa=
ney; Jeżeli zaś PP. Kumanowscy nowe iakie maią dokumenta, ktore przy teyże Sprawie niebyły wia=
dome. PP. Kumanowskim starać się u JK Mći o Reskrypt Restitutionis Sprawy in integrum, et in Virtu
te Reskryptu, agere ex noviter repertis, na tenczas pro Justitia mogą JMći in re aneqni judicatum, ale
nie w innym Sądzie, tylko tym, ktoremu ad Mandatem Legis subest ta sprawa: Oddaię mnie zatym
Stateczney Łasce y Przyiaźni, profiteor bydź z dystyngowanym Respektem in desinenti Cultu. /

Informacya w Sprawie Kumanowskiey. w Rō 1747ᵒ PP. Kumanowscy pozwali byli P. Miodusze=
wskiego do Sądow Zadwornych Kor. pro Repositione Privilegii super Bona Kumanowce obtenti, preten=
duiąc tychże Dobr haereditatem; Weszedł do tey sprawy per Interventionem P. Swierzawski pretenduiąc me=
dietatem Kumanowice, ad Bona Lydynowce spectantem. Pokładali PP. Kumanowscy Jura feudi od
Krolow Zygmunta 1539, approbacya Zygmunta IIIᵒ 1616. quo ad Sexum tantum Masculinum; Prze=
ciwna zaś Strona pokładała lustracye, więc zaszedł Dekret ex Comparitione Partium 23ᵒ Martii 1748ᵒ
Quo mediante P. Mioduszewski utrzymany przy Przywileiu, zaś z P. Swierzawskim distincta actio, iako en=
arrat furius Dekret, ktory adjungitur ferowany ex Actoratu PP. Kumanowskich, ktorey od prasens niemo=
gą tey sprawy wyciągać do Trybunału; Ponieważ osądzona in foro competenti, albowiem Cognitio pri=
vilegiorum do samego tylko Sądu Zadwornego należy, iuxta Constitutiones Rni Annorum 1641. fol. 18
Tit. Evocatio. 1674. fol. 21. & Jura Maiestatis. 1668, 1697, fol. 16. - 1717 fol. Ao. 1726. fol. 42.
& Pacta Moderni Regnantis fol. 59. Trybunały zaś wdawać się niemogą w sprawy Sądowi Zadwornemu
należące, sub nullitate Decretorum, et poenis evocationis podług konstytucyi Annorum 1667 fol. 12 et
1633 fol. 35. Jeżeli zaś PP. Kumanowscy maią insze Prawa y dokumenta haereditatem evincentia, prócz
wyłuszczonych w Dekrecie, więc powinni starać się o Reskrypt Restitutionis Causae in integrum / bo ina=
czey non datur relevatio: / y tym sposobem mogą promowować sprawę przeciwko zaszłemu Dekretowi,
lecz nie w innym Sądzie, tylko w Zadwornym Krolewskim. /

Facultas Testandi et disponen=
di Bonis suis Gso Joanni Blum Consiliario Regio Varsaviae 18ᵒ Mar=
tii 1757ᵒ data Augustus IIIus Significamus praesentibus Literis Nris quorum interest
Universis et Singulis. Quod cum humiliter supplicasset Gsus Joannes Bernardus Blum Consili=
arius Nr., atq non nulli Consiliarii Nri Instantiam pro Ipso fecissent ad Nos, ut illum in Protectio=
nem Nram Rgam assumeremus, Ipsiq facultatem Testandi, Bonisq suis generaliter Omnibus et
singulis tam mobilibus quam immobilibus, etiam in Ipsum Jure Magdeburgensi Culmensi port

-silium eius devolutis pro libitu disponendi daremus et concederemus. Nos supplicationi huic benigne annuentes, faciendum esse duximus, ut illum in Protectionem Nrām Rgām assumeremus, facultatemq̄ plenariam Ipsi testandi et disponendi Bonis suis in parata pecunia, Mercibus, debitis, et alia quacunq̄ materia et forma existentibus, ubicunq̄ locorum repertibilibus, sive Officiose, sive privatim, faciendam, daremus et concederemus: uti quidem damus et concedimus, ab omniq̄ impetitione fisci Nri, declarando Omnem Eiusdem Gsi Joannis Bernardi Blum Consiliarii Nri de Bonis suis Dispositionem et Voluntatem ultimam sive jam factam, sive faciendam, Vim et robur perpetuaeq̄ firmitatis Valorem obtinere debere. Si vero Ipsum intestatum ex hac Vita cedere contigerit, eo etiam Casu non fiscum Nrūm Regium, neculum alium, sed legitimos Successores Illius ab intestato iuxta praescriptum de Jure succedendi gradum, succedere debere Volumus. Quod omnibus quorum interest, praesertim vero Gsis Instigatoribus et Magni Ducatus Lithvaniae, aliisq̄ fisci Nri Officialibus, nec non Magistratibus quibusvis tam Castrensibus quam Civilibus, etiam Marschalcis Regni et Magni Ducatus Lithvaniae, notum esse Volentes, mandamus, ut Eundem Gsūm Joannem Bernardum Blum Consiliarium Nrūm, Illiusq̄ Successores utriusq̄ Sexus circa praesens Privilegium Nrūm Declaratorium, et illius Praerogativas, Immunitates et Libertates plenarie ac inviolabiliter conservent, neq̄ Bona Illius qualiacunq̄ ubivis locorum existentia, Jure fisci appetere praesumant. In quorum fidem & Datum Varsaviae die ut supra. Augustus Rex.

List JW^o P^o Kanclerza W^o Kor^o do Magistratu Toruńskiego intuitu Cechow Kupieckiego y Sukienniczego z Warszawy dnia 31° Martii 1757° pisany.

Poniewaz decydowałem nię Sprawę miante między Cechami Kupieckim y Sukienniczym agituiącą się z Dekretem Sądu JO^o KMci Assessorskiego, uczyniono iest finalne differentiarum ułatwienie; zaczym iń cumbit WMŚm. qua viris in Magistratu Prudentia et Aequanimitate pollentibus w środkach Sprawiedliwości pomienionego Sądu JO^o KMci Judicatum utrzymać, oczym iako niewątpię, tak tym pilnieyszy wzgląd y Manutencyą na wszelką słuszność zalecam. im się bardziey spodziewać mogę, że bez interessowania praktykuiącey się in Officio Consulari Conov recti atq̄ communis Boni nienicyszą moią Insynuacyą Statecznéy WMŚw nieustać pamięci, zostaię zatym animō propenso.

Rescriptum Restitutionis spectabilis Simonis Gurzowski ad Officia Consulatus et Pro Consulatus Civitatis S^ae R^ae M^ūs Gołubensis Varsaviae 2° Aprilis 1757° emanatum. Augustus Tertius.

Significamus praesentibus Literis Nris quorum interest Universis et Singulis. Expositum Nobis

esse per Certos Consiliarios Nrōs Lateri Nrō assidentes pro Parte Spblis Simonis Guzowski Pro Consulis Civitatis Nrǣ Golubensis. Qualiter Ipse eius modi Officio suo per Annos aliquot laudabiliter fungebatur, ad quod praecedenter vero ad Officium Consulare de Anno ad hunc per Ipsosmet Consules Golubenses (: eo nomine tunc obstante, quod Parens Ipsius in Numero Consulum fuisset) electus spontanee extiterat. Nunc primum autem per quandam Sententiam Arbitralem inter Civitatem Nrām Golubensem, atq Ipsum sub actu Feria Secunda post festum Immaculatae Conceptionis Beatissimae Mariae Virginis proxima Anno immediate elapso prolatam, in quam ipsae Partes minime de viribus cognitioneq praedictae electionis commiserant, verum ex motivo unico, quod Parens cum Filio in Magistratu simul esse non possint, ab eius modi utroq Officio Pro Consulari et Consulari se extitisse eo usq donec suus Parens praedictus, aut vivis decadat, aut ab Officio sui Consolatus recedat, suspensum congueratur. Et si vero illud regulare sit Patrem cum filio Magistratu fungi simul non debere, tamen in Casu ab hac Regula excepta Utilitatis Causa, non ideo omnino repugnare: praesertim vero, quod Ipsimet Consules Golubenses Eundem Spectabilem Simonem Guzowski per electionem Suam de anno, ut praemissum superius in Numero Consulum simul cum Patre eius fore voluerint, eamq electionem porsuper sequentem alteram ad Officium Pro Consulare Ratham habuerint, queriq nisi contra se, quod eius modi Electiones de Persona Eius celebraverint, non valeant, ipsaq Suspensio a praedictis Officiis aliquam Censurae notam Viro bonae famae et in eius modi functione sua a pluribus Annis cum laude versato, de Civitateq Nrā Golubensi eiusq Juribus et Immunitatibus bene merito inferre absq sua Culpa censeatur. Quo circa Nos attentis his, demum vero Statu moderno Personarum Magistratu Goluben fulgentium Supradictum Spectabilem Simonem Guzowski, tanquam Virum literatum ad Officia sua Consulare seu Pro Consulare, quibus immediate fungebatur, restituendum, suspensionemq praedictam abolendam esse censuimus, prout restituimus et abolemus praesentibus Literis Nris. Quod Omnibus quorum interest, praesertim vero Spectabili Magistratui Civitatis Nrǣ Golubensis notum esse volentes, Eidem Mandamus, quatenus Statim ab exhibitione Sibi praesentium Literarum, earumq ad Acta Sua oblatione, saepedictum Spectabilem Simonem Guzowski ad praelibata Officia Ipsius recipiant, ac in Muniis sui Senioribusq quibusvis mutua humanitate et Officio prosequantur Pro Gratia Nrā, ac sub poenis contra Convulsores Mandatorum Nrūm sancitis. In quor. fidem Datum Varsaviae die ut supra. Ad Mandatum Sae Rae Mtis proprium. Joannes Malachowski Supremus Rni Cancellarius.

Testimonium Illmi Supremi Rni Cancellarii in Negotio Sacerdotum Studzianensium, Celsissimo Dni Primati Varsaviae die 20a februarii 1757o datum. Universis et Singulis ad quos spectat. Quod cum Ecclesia Studzianensis, circa quam Reverendi Sacerdotes Congregationis Sancti Philippi Neri existunt, non procul a Konskie, loco Solitae Residentiae meae distat, qua etiam quoties Varsaviam ad Regem proficiscor, itineris tractu

Ordinarius mihi est: ibidemq non solum ex auditu Multarum fide dignarum relationum percipere, sed etiam oculis propriis saepe saepius conspicere soleo, qualiter propter dictos Moru praedictae Congregationis Presbyterorum, Homines retrahuntur à devotionibus suis, frequenterq evenire solet, quod Populus conveniens, in festivitatibus nullam commoditatem habens pro adimplenda devotione, ad Domos suas non sine offendiculo redire cogitur, propter Neglectum Cultus Divini, quia multo tempore ibidem socordia Congregationis praefatae invaluit: Quod à me ita fuisse et esse toties quoties observatum, fidem facio, cum subscriptione Manus propriae, et Sigilli Armor meorum Gentilitiorum appressione. Datum. Joannes Malachowski S. R. C. Manu propria &

Facultas Regia Reverendissimo in Christo Patri Dno Ignatio à Siptow Komorowski Archi Episcopo Gnesnensi, Legato Nato Regni Poloniae Primati Primoq Principi, fundationem Studzianensem Patrum Congregationis Sancti Philippi Nerei in Melius Ecclesiae ac frequentantis Populi, redigere Commodum Varsaviae die 4ᵗᵒ Aprilis 1757ᵒ data Augustus IIIᵘˢ &

Significamus & Universis et Singulis quorum interest, aut quomodo libet interesse poterit. Quia Nos quemadmodum Rᵃ Mᵗᵉ dignum esse censemus, ut ea, quae ad Divini Cultus Ampliationem in Regno Dominiisq Nris laudabiliter sunt instituta, perpetuo, firmiter, inviolabiliter custodiantur tueri, ita ubicunq eadem salubriter instituta, Vitio Hominum ac temporum in pravos abusus, Diviniq Cultus ruinam et post portionem degenerant, Authoritatem Mᵗⁱˢ Nrae opponere. Cum itaq circa Ecclesiam Loci Studzianensis Religiosis Patribus Congregationis Sancti Philippi Nerei introductis in finem, ut in illo Loco sancto, ope et intercessione Thaumaturgae Deiparae Matris, Nobis Totiq Regno Beneficia Caelestia per quotidiana devotionum exercitia implorarentur, adversus omnes et quasvis ingruentes adversitates: qua propter etiam a Sᵐⁱˢ Regibus Praedecessoribus Nris eidem fundationi clara libertate fuit provisum; huius porro fundationis nullum Successum, quinimo indies invalescentem Divini Cultus Neglectum, ac obliterationem ibidem, sicut fideliter Nobis relatum est, Animadvertentes, Consilio Consiliariorum Nrum. faciendum esse duximus, quatenus Rmo in Christo Patri Dno Ignatio a Siptow Komorowski, Archi Episcopo Gnesnensi, Regni Nri Primati, Committeremus Commendaremusq, in cuius Dioecesi praedicta fundatio consistit, ut congregatione illa Studzianensium Sacerdotum inutili prorsus, et nullius ibidem frugis amota, aliis Operariis Utilibus Ecclesiae Dei ac Rpcae fructuosis futuris, Locus ille sacer committatur: prout actu et de facto commendamus. In quorum fidem & Datum Varsaviae Augus Rex. Adalbertus Rakowski Pocillator Terrae Viznensis, Sigilli Maioris Rnι Secretarius manu propria.

Promemoria intuitu providendae Securitati Civitati Gedanensi, Illmo Supremo Rnι Cancell: Varsav: 14ᵗᵒ Aprilis 1757ᵒ porrectum — Malgré les deux Rescrits du Roi expédies au Magistrat de Dantzig, pour l'exhorter a pourvoir a la sureté de la Ville par les moiens les plus conve-

noble, et malgré les représentations les plus pressantes, que leur ont fait à ce sujet les Résidents des Cours de Vienne, de Versailles et de Petersbourg, conjointement avec Mr le Chambellan de Leubniz, l'Echevinat et le Troisième Ordre de la dite ville, persistent toujours dans leur indifférence, sans considérer, que les Conjonctures présentes exigent des précautions indispensables, pour mettre la ville à l'abri de toute surprise, et en état de défense en cas d'attaque. Ce que le Chambellan de Leubniz a exigé d'eux par ordre du Roy, a roulé sur les 4. Points suivants, savoir. 1o. Que la Bourgeoisie monte la Garde aussi longtems, qu'on n'ait achevé l'augmentation de la Garnison. 2o. Qu'on commence à faire enroller du monde, pour renforcer cette Garnison, et qu'on continue ces enrollements, jusqu'à ce qu'elle soit portée à 2000 hommes. 3o. Qu'on engage quelques habiles Officiers pour commander la Garnison, et qu'on cherche sur tout un Commendant experimenté.
4o. Qu'on songe à trouver les fonds nécessaires pour l'entretien de la Garnison, et pour les autres dépenses, relatives à la défense de la ville. Les excuses qu'on a alléguées à Mr de Leubniz pour se dispenser de prendre ces arrangements, sont des plus frivoles, savoir, que la ville de Danzig, faisant partie de la Rpque, a voit raison de se régler sur son exemple, et comme elle restoit dans une parfaite inaction se reposant sur la foy des Traités, la ville, ne pouvoit prendre aucun autre parti qu'elle devoit apprehender sans cela son dangereux voisin, dont il falloit d'ailleurs presumer, qu'il ne voudroit pas rompre avec la Rpque, ni s'attirer plus d'ennemis; qu'elle etoit enfin trop foible pour luy résister sans autre secours. Comme dans la présente situation des Affaires, on ne sauroit abandonner une Place si importante au hasard et à la Nonchalance du Magistrat, quoique le premier Ordre de ce Corps soit tres bien intentionné, et ait fait tout son possible, pour inspirer aux deux autres Ordres la vigueur nécessaire, et l'obéissance due aux Rescrits du Roy, on pourroit tenter encore par la voie de la Médiation, de porter le Magistrat, à prendre incessament des mesures plus efficaces pour la conservation de la ville conformement aux Ordres du Roy. Pour cet effet Sa Mté voudroit ordonner à l'Echevinat et au troisième Ordre par un Rescrit addressé au Magistrat, d'acceder sans difficulté et sans replique, à ce que le premier Ordre de ce Corps leur avoit proposé, par rapport à la Sureté de la ville, le 23. du mois passé, et le 1o du courant. On presume avec raison que le Magistrat connoit le mieux ce qui convient au bien de la ville, et qu'il rectifiera l'Echevinat et le 3e Ordre, dont le premier n'a pas voulu s'expliquer sur le centième denier, et le second s'y est attaché d'une manière si vague, qu'aucune disposition ou impot à établir pour la sureté de la ville, ne sauroit avoir lieu, avant que l'Echevinat n'ait agréé ce genre d'imposition. On remit à la disposition de Son Excellence Mr le Grand Chancellier de projetter un Rescrit dans ce sens, et de le presenter ensuite à la Signature de Sa Mté, à Varsovie.

Rescriptum S.R.M. in eadem Materia ad Spblem atq Famatum Scabinatum, tum tertium Ordinem Civitt. Gedanensis Varsaviæ 17o April. eodem expeditum. Augustus IIIus. Spectabilibus et Famatis Scabinis, atq Tertio Ordini Civitatis Nrae Dilectis Gratiam Nram Regiam. Spectabiles ac Famati fideliter Nobis Dilecti. Post expedita bina

ā Nobis Rescripta, quibus exhortare Civitatem Nrām Gedanēn visum est Nobis, ut cum violata Europæ firmē, ardentes sint motus, Civitas Gedanēn suæ defensioni attenta, promptum adinveniat modum Auctionis Præsidiariorum Militum:, Cum tamen ex Relatione Certorum Consiliariorum Lateri Nrō assidentium Constet Nobis, Ordines Civitatis Variis tergiversationibus uti, et nolle descendere ad media salvandæ Patriæ, omnisq̄ difficultas emanat ex Scabinatūs et Tertii Ordinis diversitate sensus; Quapropter ne pereat tali modo Civitas, Vobis Scabinatui et Tertio Ordini mandamus et præcipimus, ut se ad vota Magistratus conformandos, prompta adinveniatis media salutis, et amplius non rationibus sed Auctionato Milite Præsidiario, Patriam defendatis. Primus enim Ordo, in tam gravi necessitate dum modum Contributionis adinvenit, ac alium non inveniunt faciliorem Cæteri Ordines, necessitas urget, potius ad vota Magistratus convolare, quam perdere Civitatem. Ex his itaq̄ rationibus Vobis Scabinatui et tertio Ordini mandamus et præcipimus, ut amore Boni Publici juncti; ad Sensum Magistratus declinetis, et ad Eius Vota sese conformando, ex Auctione Præsidiarii Militis, ad statum defensionis Civitatis solidem audatis. Facturæ sunt præmissa fidelitati Vrā pro Gratia Nrā et officiorum suorum debito. In quorum & Datum Varsaviæ Augustus Rex. Locus Sigilli Maioris Regni &.

Applicatio Fundi Jastrzembia, Stara Nizna dicti, Ecclesiæ Skavicensi cum Libertatione Villanorum Skavicensium à præstatione Dationum ex eodem fundo Capitaneo proventionem 22ᵃ Aprilis 1757ᵐᵒ emanata Augustus &

Significamus &. Relatum Nobis esse per Certos Consiliarios Nrōs Mgfcum Joannem Wielopolski, Palatinum Sandomiriensem Capitaneum Lanckoronensem, in Villa dicti Capitaneatus Skavica vocitata, pro Commoditate et utilitate Populi, de dicta Villa ad Ecclesiam Parochialem in Bonis Makow dictis duobis Milliaribus a Villa Skavica existentem, ob diluvia aquarum, aliaq̄ mali Itineris impedimenta, adire, et frequentare non valentis, ac sine dispositione animarum sæpiussæpius de hac luce descendentis. intencionatum esse, filialem Ecclesiam seu Capellam in dicta villa Skawica, tum mansionem pro Rectore dictæ Capellæ seu Filialis Ecclesiæ, atq̄ Domum pro servitore Ecclesiastico in fundis Jastrzembie Stara Nizna appellatis, latitudine Cubitorum Centum Viginti. longitudine vero Ducentorum circiter Cubitorum sese extendentibus, extruere. Cum vero præmissa Consensum Nrūm requirant, ex dictisq̄ fundis Jastrzembia Stara Nizna vocitatis villani Skavicenses Capitanei Lanckoronensibus, Census, Dationes, ac labores præstare solebant; Ea propter supplicatum Nobis est, quatenus prædictum fundum Usui Ecclesiastico applicare, Villanosq̄ Skavicēn â præstatione Omnium Censuum, laborum, ac quarumcunq̄ Dationum ex memoratis fundis provenientium in perpetuum liberare dignaremur. Nos Supplicationi Eidem tanquam iustæ benignè annuentes, Zelumq̄ Religionis accipium intentionem suprafati Mgfci Wielopolski Palatini Sandomiriensis, Capitanei Lanckoronensis comprobando, in

Applicationem Usui Ecclesiastico supraexcensitorum fundorum facile consentimus, eosq Ecclesiae Skavicensi applicamus, ac proinde Communicatem et Subditos Skavicensis, a laboribus, Censibus & Dationibus, ac praestationibus quibusvis ex praedictis fundis provenientibus in perpetuum liberamus et eximimus, praecipientes Moderno, et futuris Capitaneis Lanckorunensibus, ne ex praerecensitis fundis sub quocunq Praetextu a Communitate et subditis Skavicensibus minimos etiam Census, vel labores, aut Dationes qualescunq exigere praesumant. In quorum & Datum Varsaviae die ut supra.

Nominatio ad Archi Episcopatum Leopoliensem Rndi in Xto Patris Nicolai Dembowski Episcopi Cameneceñ, post Obitum Admodum Rndi in Christo Patris Nicolai Wyzycki vacañ. Varsaviae d: 27a Apri: 1757o expedita.

Post Oscula Beatorum Pedum Sanctitati Vrae mei Agni ac Dominiorum meorum humillimam Commendationem. Cum post nupera facta Admodum Reverendi in Christo Patris Nicolai Wyzycki Archi Episcopi Leopoliensis, Sedes illa Metropolitana Pastore suo orbata evenerit, opportunum illico censui, non minus ad dandum Sanctitati Vrae solatium, quam etiam Voto meo Capacem idoneumq pro Loco Praesulem providere; Ea propter conspicuum Virtutibus ac meritis, tum in Ecclesia DEI, tum in Publicis Regni Mei Obsequiis Praelatum Reverendum in Christo Patrem Nicolaum Dembowski, ex Cathedra Camenecensi Podoliae, ad Archi Episcopatum Leopoliensem, nunc vacantem transferendum, Sanctitati Vrae pro Jure meo humillime praesento, nomino, ac recommendo. Non ignota puto Sanctitati Vrae Praesulis huius Meritoria Opera, restabilitam in Dioecesi sua disciplinam Ecclesiasticam, in fructum adeo ampla Christianae pietati Populum, inter Schismatis errores versantem, restauratas collapsas DEI aedes, ac praecipue Cathedralem Camenecii, a Bello ad hunc Turcico ruinatam erectum pro Cleri institutione Seminarium, vindicatos et asseuratos Ecclesiae illius fundos, olim per Crebras Bellorum ea in parte revolutiones, distractos. Nec minora Ipsius obsequia, quae Reipublica in Tribunalibus Regni, aliisq Publicis Negotiis laudabiliter praestitit, adeo, ut Jure merito Ipsum dignum censeam Singulari Sanctitatis Vrae Gratiae recommendandum, prout nunc instantissimis precibus Meis Commendo, proeteum Ego supplicans Sanctitati Vrae, quatenus per Approbationem Apostolicam praesentis Nominationis Meae, Bullarumq desuper requisitarum expeditionem, Nominato huic meo favere clementer dignetur, Eumq circa Retentionem Praepositurae Miechoviensis gratiose conservet; Archi Episcopatus enim ad quem transfertur, cum minores Proventus habeat, quam Dignitas Metropolitana iuncta Senatoriae requirat, tali praecipue Praelato, qui Obsequiis Ecclesiae ac Reipcae praestet semper, ideo Maiorem in Modum Sanctitatem Vram precor, quatenus cum Retentione dictae Praepositurae Miechoviensis, etiam diminutione et pensionum circa solitos expeditionis Sumptus

praestare huic emerito Praelato non dedignetur. Cui dum insigne hoc documentum Benignitatis Suae Sanctitas Vra testabitur, Mihi praestitum favorem reputabo. Felix interea ac diuturnum Orbi Christiani Regimen Sanctitati Vrae ex Animo apprecor, ac maneo. Sanctitatis Vrae Obedientissimus Filius Augustus Rex.

Literae à S. R. Mte in eadem materia ad Illmum Cardinalem Regni Poloniae Protectorem, die eadem eiusdem, ibidem quê, prout supra expeditae. Augustus IIItius.

Illmo Rmo in Christo Patri Dno Joanni Francisco Tituli Sancti Caesarei, S. Romanae Ecclesiae Cardinali Albani, Regni Nri Charissimo et Honorando, Salutem & omnis felicitatis Continuum incrementum. Illme et Rme in Christo Pater Amice Nri Charissime et Honorande. Post nuper fata Admodum Reverendi in Christo Patris Nicolai Wyzycki Archi Episcopi Leopoliensis, ne Dioecesis haec Metropolitana diutius Pastore suo orbata existat, dignum et emeritum Pastorem Eidem providere incunctanter censuimus, scilicet Reverendum in Christo Patrem Nicolaum Dembowski ex Cathedra Camenecensi Podoliae ad hanc Archi Episcopalem Sedem transferendum, Eumquê Literis Nominationis Nrae, quas per manus Illustritatis Vrae remittimus Sanctitati Suae praesentamus, minime dubitantes, justam suae Sanctitati satisfactionem non allaturos in talis Praelati praesentatione, qui zelo in Deum, fidelitate in Patriam, exemplo in Gregem, cura in Clerum, Studio denique in promovendo Ecclesiae Camenecensis emolumento, decore atque bono Regimine Dioecesis suae enituit, adeo, ut juste credamus, quin et in hac Altera Vinea Christi, ad quam Eum transferimus, toto Sanctitatis suae, Nraêque expectationi digne respondeat; Cum vero Archi Episcopatum Leopoliensem modicis pro sustentanda Metropolitana, simul ac Senatoria Dignitate Proventibus dotatum, comperiamus tali praecipue Praelato, qui Ecclesiae a Rpcae Obsequiis Capax et Opportunus existit, proinde prout in Literis Nris Sanctitatem suam imploramus, ut Nominatum hunc Nrum circa Retentionem Praepositurae Miechoviensis conservare dignetur, solitos quoque circa expeditionem Bullarum sumptus diminuere velit, ita et ab Illmi Vra Amice Contendimus, quatenus efficaci Cooperatione sua, Petitioni ac Desiderio Nro validum momentum suum addere non recuset. Impensam hoc in passu Operam Illmi Vrae testificationibus Nris Regiis rependere nonintermittemus. Prospera interea Successus Illmi Vrae ex animo apprecamur. Dabantur Varsaviae die ut supra.

Literae in eadem materia ad Venerabile Capitulum Archi Cathedrale Leopolien die eadem eiusdem directae. Augustus IIItius.

Reverende in Christo Pater, Venerabiles Sincere et fideliter Nobis Dilecti. Cum ex Cathedra Camenecensi ad Archi Episcopalem Sedem Sinceritatum et fidelitatum Vrum admodum Reverendum in Chto Nicolaum Dembowski, modernum Archi Episcopum Leopoliensem, Pastorem in Ecclesia DEI.

Zelosissimum, tum de Nobis atq; Rpca concritum incunctanter transferendum censuerimus. Literas nominationis Nrae Regiae Sae Sedi Apostolicae praesentandum haud intermiserimus, Sinceritates Fidelitates quoq; Vras ex more certos facimus, requirentes easdem, quatenus memoratum Admodum Rndum in Chto Patrem Nicolaum Dembowski a Nobis Nominatum in Suum Archi Praesulem postulent, concordiaq; in eum et non alium conferant Suffragia. De reliquo Sinceritates et fidelitates Vras bene valere cupimus. Dabantur &.

Literae in eadem materia ad Nuntium Regium ut condescendat pro Capitulo die eadem ejusdem, ibidemq; emanatae.

Augustus IIIus. Venerabilibus fidelitates Nobis Dilecte. Minime dubitantes de intenso Fidelitatis Vrae benemerendi de Nobis Studio, atq; singulari in rebus agendis dexteritate Eidem committendum duximus, committimusq; praesentibus, requirent, quatenus Nomine Nro Regio fidelitas Vra ad Venerabile Capitulum Ecclesiae Archi Cathedralis Leopoliensis condescendat: Eidemq; Literas Declaratorias Nominationis Nrae Regiae in Personam Admodum Reverendi in Christo Patris Nicolai Dembowski Archi Episcopi Leopoliensis praesentet atq; Venerabiles Praelati et Canonici dictae Ecclesiae in Eundem a Nobis nominatum et Non alium, Vota sua conferant, Voluntatiq; Nrae sese accommodent, diligenter, atq; efficaciter operetur. Dabantur Varsaviae.

Nominatio ad Episcopatum Camenecensem Podoliae Rndi in Chto Patris Hyeronimi Szeptycki, post ascensum in Archi Episcopatum Leopoliensem Admodum Rndi in Chto Patris Nicolai Dembowski Vacantem. a S. R. M. ad Summum Romanum Pontificem Varsaviae 27a Aprilis 1757o expedita.

Post oscula Beatorum Pedum Sanctitatis Vrae, Mei, Regniq; ac Dominiorum Meorum humillimam Commendationem. Tempore modo elapso, Obitu Admodum Rndi in Chto Patris Nicolai Wyzycki Archi Episcopi Leopoliensis suo Pastore Orbatae huic Archi diecesi, cum pro Jure meo, ac vigili mente nominaverim promovendum ad hanc Praesuleam ac Pastoralem Dignitatem Venerabilem Nicolaum Dembowski Episcopum Camenecensem Podoliae, cujus in altiorem gradum occurrerit ascensu, cum deniq; Camenecensis ille Episcopatus talimodo sit Vacans, Universus autem Christianus Orbis ac Singulariter Egomet Ipse expertus sim Sanctitati Vrae, uti Zelantissimo, Primoq; in Terris ac Ecclesia Dei Capiti hanc vel maximam Cordi inesse Sollicitudinem, quomodo Virtutibus praestantiores Gregi Christiano initiarent Pastores, ea propter optime commendatam habentes Venerabilis Hyeronimi Szeptycki Suffraganei Luceoriensis, in partibus Episcopi Saldinensis, Vitae Normam, ad imbuendosq; sacri Instituti Chti fideles, continuum Studium, tum quoq; in Regno Meo functionibus Publicis amore tantummodo Communis Boni laudabiliter gestis, Virum apprime emeritum Eundem libenter advocantem Dignitatem Episcopalem

Camenecensem, nominandum duxi, praesentibusque Nomino, simul ac ob tenues dicti Episcopatus Proventus Publicis erogandos impensis, Retentionem Praepositurae Medericensis in Dioecesi Luceoriensi extantis, á Sanctitate Vrã Eidem benigne concedendam, reverenter imploro. Hunc igitur circa Generis ac familiae suae Claritudinem, eque qualificatas dotes suas, intimissimis Sanctitati Vrae proque divina desideriis, ita Animo Regio satisfactum, intendo, ut Singularis ex Illius Virtutum Compendio Sanctitas Vrã percepturа sit Solatium, pro et cum Eo itaque exoro, ut Eidem Sae expeditio, Paterno largiri dignetur Affectu: hanc Benevolentiam Paternam plenus optimae spei dum posco, felix Simul ac diuturnum Orbis Christiani Regimen Sanctitati Vrae ex animo precor et maneo

Literae in eadem Materia ad Illmum Cardinalem Rmi Protectorem á S. R. M. die eadem eiusdem expeditae. Succurendo Rebus afflictis Archi Dioecesis Leopoliensis, Nominavimus ad vacantem Morte Admodum Rndi in Chto Patris Nicolai Wyzycki Archi Episcopi Leopoliensis Archi Cathedralem dignitatem, Virum in propagando Cultu Divino Zelosissimum Rndum in Chto Patrem Nicolaum Dembowski, Episcopum Camenecensem Podoliae, Cuius taliter occurente ascensu, ad vacantem denuó Episcopatum Camenecensem, parem Zelo ac pietate Venerabilem Hyeronimum Szeptycki Suffraganeum Luceoriensem, Saldinensem in Partibus Episcopum. Generis Claritudine conspicuum, ac functionibus Publicis emeritum, itidem Nominavimus, atque Retentionem Praepositurae Medericensis, tum et Canonicatus Leopoliensis, ob tenues, eosque exratione proximae vicinitatis Turcarum quandoque summo periculo expositos Proventus, pro Dignitate Episcopali circa functiones Publicae Utilitati opportune erogandos, a Sa Sede Apostolica Sibi benigne concedendam assequi valeat, reverenter Sanctitatem suam implorare haud intermisimus. Dignabitur itaque Illma Vrã, pro innato erga afflictos Dioecesanos Amore, Orbatae eiusdem Ecclesiae Negotium promovere, ut quantocius fructus suos Spirituales circa Proxime colligere queat dum, propitius ac gratiosius Sae Expeditio unacum Retentione dictae Praepositurae tum et Canonicatus, Eidem transmittetur, accedente ad id Illmae Vrae valido Patrocinio, atque Singulari sua Cura, quam sollicitis Regiis requirentes desideriis, nullam non captaturi sumus occasionem, quae de Benevolentia Nostra et praecipua Personae suae Dignissimae existimatione; Ipsi futura accerta non sit. De reliquo Illmam Vrãm, optime valere cupimus, ac Eidem faustissimos rerum successus, apprime precamur. Dabantur &

Literae Sae Rae Mtis in eadem Materia ad Venerabile Capitulum Camenecense Varsaviae die eadem eiusdemque Ai directae. Augustus IIIus. Rndo in Chto Pater, Venerabiles, Sincere et fideliter Nobis Dilecti. Occurrente ascensu in Archi Episcopalem Dignitatem Immediati Praesulis Sinceritatum et fidelitatum Vrum, moderni Admodum Rndi in Chto Patris Nicolai Dembowski

Archiepiscopi Leopoliensis, quantocius vacanti ad præsens diœcesi Camenecensi in providendo optimo Pastore restituere Solatia cupientes singularium in Rpêa Meritorum solidi circa cultum Divinum Zeli Reverendum in Chtô Patrem Hyeronymum Szeptycki Suffraganeum Luccoriensem, ad eundem Episcopatum Camenecensem Sanctæ sedi Nos per Nominationem Nām, pro Jure quod nobis competit, præsentasse denuntiamus, de quo Sinceritates et fidelitates Vrās ex more Certiores facimus, simulq́ hortamur, quatenus memoratum Reverendum in Chtô Patrem Hyeronymum Szeptycki, á Nobis designatum et Nominatum in Suum Pastorem et Episcopum postulent, Suffragiaq́ Concordia in eum et non alium conferant. De reliquo Sinceritates et fidelitates Vrās bene valere cupimus.

Literæ S^æ R^æ M^tis in eadem Materia ad Nuntium Regium, pro Capitulo Camenecensi, ibidem eademq́ die et A^o datæ Augustus III

Venerabilis fideliter Nobis Dilecte. Perspectum habentes Fidelitatis Vræ bene merendi de nobis studium, singularemq́ rerum agendarum dexteritatem. Eidem committendum esse duximus, prout et committimus præsentibus, quatenus Fidelitas Vrā Nomine Nrô Regio ad Venerabile Capitulum Ecclesiæ Cathedralis Camenecen Podoliæ, condescendat, Eidemq́ Literas Declaratorias Nominationis Nræ Regiæ in Personam Reverendi in Christo Patris Hyeronymi Szeptycki Episcopi Camenecensis, præsentet, ac ut Venerabiles Prælati et Canonici Dictæ Ecclesiæ Suffragia Sua in Eundem a Nobis nominatum et non alium conferant, Voluntatiq́ Nræ sese accomodent, diligenter atq́ efficaciter operetur. de cætero fidelitatem Vrām bene valere cupimus Datum ut Augustus III.

Literæ a S^æ R^æ M^te ad Summum Pontificem Romanum in Negotio Venerabilis Patris Alberti Ziemnicki Abbatis Andrzeioviensis. Varsaviæ 27^a Aprilis 1757° expeditæ. Post Oscula Beatorum Pedum Sanctitatis Vræ, Mei Regniq́ ac Dominiorum Meorum humillimam Commendationem Viris Regiis, quos Virtus a recte facta conspicuos faciunt, Ope Commendationis Meæ apud Sanctitatem Vrām, Eiusq́ Sedem Apostolicam, prodesse, inter partes solicitæ mentis reputo; Cum itaq́ exponeret Religiosus Pater Albertus Ziemnicki Ordinis cisterciensis Monachus Professus, Colbacensis Abbas in Partibus, Monasterii vero Andrzeioviensis in Polonia Prior perpetuus, ab Ordinis Sui totius, Venerabili Præposito Generali, Abbas Auctralis in prædicto Monasterio Andrzeioviensi sit declaratus, idq́ in præmium laudabiliter gesti per multos Annos Prioratus perpetui, quod Munus hactenus continuat, Cum Gloria Dei incremento, Ecclesiæ et fabricæ diligenti Cura, Ipsiusq́ Monasterii Magno commodo a utilitate; atq́ Meriti suis

á præfato totius Ordinis Cisterciensis Generali suo, sibi concessam hujus modi Prærogativam, etiam de Gratia Sanctitatis Vræ pro sua Persona confirmari imploret, prædictum Oratorem Sanctitati Vræ impensius Commendandum suscepi eo nomine, ad effectum obtinendæ in Personam Illius expetitæ Confirmationis Apostolicæ, prout plenius ejusdem Oratoris Agens in Urbe exponet. Ad extremum, felix ac diuturnum Orbis Christiani Regimen Sanctitati Vræ ex Animo apprecor, et maneo. Sanctitatis Vræ. filius Obedientissimus. Augustus Rex.

Literæ Sacræ Regiæ Maiestatis in eadem Materia, ad Illustrissimum Cardinalem Albani Regni Poloniæ Protectorem. die eadem ejusdem. expeditæ. Venerabilis Pater Albertus Ziemnicki Ordinis Cisterciensis professus, Colbacensis Abbas in Partibus, in Regno autem Nostro Monasterii Andrzejoviensis Prior perpetuus, Vir in Ecclesia DEI exemplariter Religiosus, Virtute ac qualificatis dotibus Summé Conspicuus, Cujus Negotium cum seorsivis Literis Nris ad Sanctissimum Dnum modo nunc directis, promovendum duximus. Illmam Vram, qua Specialem Regni Nri Protectorem enixe regardum arbitramur, dignetur dicti Abbatis Curialis desiderium ab ejusdem Agente in Urbe plenius exponendum efficaciter manutenere: quod dum pro Singulari in rebus Poloniæ Zelo Illmi Vræ Nobis procul dubio pollicemur, eidem faustissimos rerum successus apprime precamur &.

Literæ ab Illmo Supremo Regni Cancellario, ad Supremos Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliarios Varsaviæ 25a Aprilis 1757o scriptæ. Iteratis Instantiis Exmi Dni Baronis de Hopken Ablegati Sueciæ apud Regem et Rempam recursore non potui Literas ad Msfcas et Gsas Dominationes Vras dare in Illustris Comitis de Bielike Sueciæ Senatoris Interesse, cujus promovendi in mandatis ab Aula sua serio habet. Neminem latent temporum Angustiæ, nec ignoro præsentia adeo minus debitorum repetitioni convenire, quo Cameram Ducalem ordinariis reditibus hoc Anno carere intelligo, attamen ut in ea saltem parte, qua possumus, requisitioni Aulæ Sueciæ, favore præfati Dni Comitis Bielicke, satisfaciamus, illud interea cum Msfcis et Gsis Dominibus Vris statuere posse Visus sum, modum nempe prædictam prætensionem sopiendi atq Aulæ Sueciæ testandi Msfcas et Gsas Domes Vras nec Animo nec voluntate hac de Causa deficere. Ex Responsis Supremi Regiminis 1742. hac in re Sacræ Regiæ Mtis et Cancellariæ datis, video Præfecturas Grentzen et Jrmlaueu Illustri Comiti et Campis Mareschalco Bielik hypothecatas ad Sermam et Potentissimam Russorum Imperatricem Annam Vidui Nomine, deinde transiisse. Qua autem ratione et Titulo in harum Præfecturarum possessionem venerit absq debiti exsolutione Capitalis, quo oneratæ erant. Msfcæ a Generosæ Dominationes Vræ non exposuerunt, ita ut directa contra Cameram Ducalem maneat Actio, pro dicta Summa Capitali et usuris a tempore interceptæ contra Dnos Comites de Bielke dictarum Præfecturarum Possessionis. Qua pro

pter opus esset ut Mtâ et Grâ Dominationes Vrâ Informationem sufficientem ad me mitterent, ex qua prospectum Mihi fiat Praefecturas Subus Grentken et Insläu ab Illri familia Bielkiana possessas fuisse ab anno Hypothecae nempe 1691. ad annum usq 1718, qualiter hoc Anno viduviu nomine fuerint in possessionem capta, et quo deiu modo Praefectura Subus ad haeredes redierit, reliquis duabus sub aliena dispositione manentibus: ita arbitrot Mtâs et Grâs Dnâs Vrâs Mihi relaturas, ut ea qua pareat Considerationem erga Aulam Suecicam, petitis eius respondere possim et demonstrare Dnôs Comites de Bielcke vel Praefaturas de servisse, vel de illi cessisse, vel ab illis expôlso fuisse, nullatenus verò Culpa Supremi Reginiinis id esse subsecutum. de Caetero Omnia fausta et prospera a Deo. Optimo Maximo Eidem cordicitus apprecans, indesinenti existimatione permanco Joan: Małachowski.

Skrypt Gabinetowy do JW Wdy Wilenskiego Hetmana Wo Wo Ho Litto, favore Ur Jozefa Sosnowskiego Pisarza tegoż Wo Ho Litto w Warszawie 2o Maii 1757o expedyowany August IIIs

JWo Xciu Michałowi Radziwiłłowi Wdzie Wilenskiemu Hetmanowi Wo Wo Ho Litto Uprzeymie Nam Miłemu Łaskę Naszą Krolewską. JW. Uprzeymie Nam Miły. Oznaymuiemy, iż z Nayzwyzszey Władzy Naszey nad Woyskami Obojga Onych Koro y Litto Narodow, obowiązaliśmy Ordynansem Naszym Uro Jozefa Sosnowskiego Pisarza Wo Ho Litto Pułkownika Petehorskiego, aby Przy Boku Naszym zostaiąc nie oddalał się; Że iednak tenże Ur Sosnowski Pisarz Wo Ho Litto Pułkownik Petehorski, dla rożnych Interessow supplikował nam, abyśmy go na krotki czas uwolnili, od Rezydencyi przy Boku Naszym: Zaczym donosiemy Uprzeymości Waszey, że go z pod Obowiązku Ordynansu Naszego, na krotki czas wypuszczamy, tak iednak, aby tu do Boku Naszego, na 16 Maia roku teraźnieyszego sam Osobą swoią stanął. Więc lubo przez ten czas niebytności swoiey oddalony zostanie, iednak zawsze Protekcyą Naszą zasłoniony pomieniony Ur Jozef Sosnowski Pisarz Wo Ho Litto Pułkownik Petehorski będzie, y przy wszelkim bespieczeństwie Osoby y Honoru swego do Boku No powracać ma. Zatym wstrzymasz Uprzeymość Wasza w sądach swoich Hetmanskich dalszy Proceder prawny przeciwko Uro Jozefowi Sosnowskiemu Pisarzowi WHLitto Pułkownikowi Petehorskiemu y Publikować niebędziesz żadnego przeciwko niemu dekretu, Jnaczey iakoby to nie mogło bydź bez krzywdy Naszey, tak nierozumiemy, aby Uprzey: Wasza przez kontynuacyą mimo żądania No procedera prawnego chciał nas do tym zawszey dania Protekcyi Uro Jozefowi Sosnowskiemu Pisarzowi WHLitto Pułko: Petehorskiemu pociągnąć. A teraz dany od nas Ordynans na powrot pomienionemu Uro Jozefowi Sosnowskiemu Pułk: Petehor; aby do Wiadomości Uprzey: Waszey doszedł, y pod zasłoną tegoż Ordynansu Wszelkie miał bespieczeństwo, dan w Warszawie etc.

Skrypt podobny drugi z Gabinetu JoKMi favore tegoż Uro Sosnowskiego, do WWo Hetmanow Oboyga Narodow

w Warszawie expedyowany Augustus IIItius. Oznaymuiemy ꝫ Wiadomo czyniemy iednak W.W. Hetmanom y całemu Woysku Obuyga Narodow, iż dawny Ordynans W. Jozefowi Sosnowskiemu Pisarzowi W. W. Litt. Pułkownikowi Petyhorskiemu, aby przy Boku Naszym bawił się, że dla pewnych Interessow swoich musi się oddalić na krotki czas. Skłoniliśmy się do prozby Jego y oznaymiliśmy o tym JW. Xiążęciu Radziwiłłowi Woiewodzie Wilen. Hetmanowi W. W. Litt. tak iednak, aby tenże Ur. Sosnowski Pisarz W. W. Litt. Protekcyą Naszą zasłoniony, chociaż na krotki czas oddali się od Boku Naszego wszelkie pod niebytność swoie miał bezpieczenstwo, Osoby, życia, y Honoru, y tu według naznaczonego czasu od Nas przy zupełnym bezpieczenstwie do Boku Naszego powracał. Co aby do Wiadomości każdego z Rycerstwa Obuyga Narodow doszło, Ręką Naszą stwierdzamy. &

Lit. favore tegoż Ur. Sosnowskiego Pisarza W. W. Litt. od J. K. Mci do W. Sapiehy Podkanclerzego W. W. Litt. z Kancelaryi W. kor. dnia 2. Maii 1757. expedyowany. August IIItius. W. Uprzey. nam miły. Oznaymiliśmy JW. WW. tak kor. iako y W. W. Litt. Hetmanom, iż mocy z Naywyższey Władzy Naszey nad Woyskami Obuyga Narodow Ur. Jozefa Sosnowskiego Pisarza W. W. Litt. Pułkow. Petyhor. obowiązali Ordynansem Naszym, aby przy Boku Naszym bawił się, że zaś zaszła do Nas Supplika tegoż pomienionego Pisarza W. W. Litt. abyśmy go na krotki czas uwolnili od Obowiązku Ordynansu Naszego, Skłoniliśmy się do tey milney prozby Jego. Życzylibyśmy tedy, aby tenże pomieniony Ur. Sosnowski Pisarz W. W. Litt. w pozwolonym od Nas czasie bawiący się w W. X. Litt. mogł zakonczyć wszelkie zachodzące w Sądach Hetmańskich trudności; Zazywamy tedy doskonałey Uprzeymości Wasz roztropności, aby zniosłszy się z JW. Woiewodą Wilenskim Hetmanem W. W. Litt., dopomogł do zakonczenia finalnego tego Interessu, y oświadczał, że cokolwiek doznamy łatwości w JW. Woiewodzie Wilenskim H. W. W. Litt. będzie Nam miło y przyiemno. Niewątpiemy zatym że Uprzey. Wasza zażyiesz starania swoiego w tey Okoliczności, przez co pociągniesz Nas do Oświadczenia Łask Naszych w podaiących się Okazyach. A tym wszelkiego od P. Boga życzemy dobra. Dan w Warszawie. &

Literæ liberi Passus per Regnum Poloniæ transeuntibus Legionibus Exercitus Saxonici ad Dnum Suu ex Marchia Brandeburgica 3. Maii 1757. datæ. Augustus IIItius. Universis et Singulis quorum interest aut interesse poterit, notum testatumq facimus. Quod cum ex Marchia Brandeburgica Legiones quadam Exercitus Nri Electoratus Saxoniæ, ad Nos directum Dnum redierint, Ipsisq per Regnum Nrum Poloniæ, eiusq Ditiones circa Omnem Disciplinam Militarem, et sine quavis Incolarum aggravatione a Nobis transitum in necnum designavimus; Propterea dictas Legiones Nras sub Patrocinio liberi passus transeuntes Omnibus et Singulis Commendamus, præsentibusq benevole requirimus, quatenus Omnes Dni Nri Poloniæ Incolæ Legiones

prædictas cum illarum Officialibus et Commendantibus, Jure Hospitum recipiant, Omnisq; Civitatis Offi=
cia Ipsimet præstent, et ab aliis præstari curent, tum in exigentibus eorundem Necessitatibus, efficaci
adsint adjutorio. Quod ad Notitiam Omnium præsertim vero Mscorum Exercituum Rni Supremis
Campestris Ducum, Eorumq; Subalternorum Officialium atq; Universi Exercitus Rni Nri Poloniæ,
tum & Omnium Incolarum, deducendo præs præsentibus Liberi Passus Literis Sigillum Rni est sub
impressum Datum Varsaviæ. Ad mandatum S. R. M. Dni Dni Clmi proprium Joannes Malachow
ski S. R. Poloniæ Cancellarius.

Literæ ad Magistratus Civitatum Gedanensis, Thorunen
et Elbingensis, Commendantes iisdem Mscum Dnum de Languet, ab Illmo Su
premo Regni Cancellario Varsaviæ 6a Maii 1757o Scriptæ. Cum Mscus Dnus de
Languet Srmi Regis Galliarum Cubicularius Intimus, Genere, Meritis, Antiquitatum et moder
narum rerum Notione distinctus, exteras petierit Regiones, et hic existens omnium sibi acquisi
ta existimatione in Prussiam se conferre voluerit, intuitu Civitates huius Provinciæ perlu=
strandi, et ea videndi, quæ ibidem curiosa sunt vel fuerunt, pristinum designantia florentiorem,
quem Deus det redire, Statum harum Civitatum, Condignum duxi Prænobilibus et Spectabilibus Do
minationibus Vrs, Eundem Mscum Dnum commendare, ut in eius per Civilitatis Officia ex=
periatur, iuxta Generis et qualitatis Ipsius distinctionem. Mihi gratissimum pariter fuisse suo
tempore à Prænobilibus & Spectabilibus Dominationibus Vrs testabor, quod præfatus Mscus Dnus
de Languel Commendationem meam Ipsi utilem esse senserit, qui eisdem fausta omnia appre
cans, solita Propensione maneo &.

Literæ à Mascis & Gsis Supremis Ducatuum Cur=
landiæ et Semigalliæ Consilliariis ad S. R. M. intuitu insinuatorum
petitorum Suorum Aulæ Petroburgensi, Mitavia 11a Martii 1757o scriptæ.
Ad Sam Rm Mm Vram ea quoq;, quæ post insinuationem Petitorum Nrum Aulæ Imperiali Petro=
burgi factam evenerunt, subiectissime referre nos humillime obstrictos arbitramur, non tamen ne=
cessarium erit prolixa enarratione Omnium Momentorum Sam Rm Mm Vram morari, summa enim
negotii in eo consistit, quod ex Parte Aulæ Imperialis Petita Nra ad Excellmum Generalem Feld
Marschallum Comitem Apraxin sint remissa, quodq; ab eodem benevolam quidem Appromissio=
nem de salute horum Ducatuum Conservanda impetraverimus, de Cætero vero Petitis Nris Sa Imperia
li Mti expositis non annuerit, siquidem novissime ad literas Nras non nisi mediante Nota Nobi
prælecta exterius per Excellmum Dnum Generalem Bronn recusationem camq; gravem retulimus.
Tristis interim totius fere Europæ facies, Nos quoq; quieto ac tranquillo Animo Sortem Nram perferre
docet, et non Consolatione solum, sed et lætitia eximia perfruemur, modo Numen Ter Optimum Maximum

precibus Nris ardentissimis annuat, et omnia in Gloriam & Commodum S. R. Mtis Vrae Patris Patriae Nrae desideratissimi cedere sinat. Devotissima haec spes Animos Nros recipit et erigit. Nihil itaq superest, quod hac Vice addamus, nisi ut S. R. Mti Vrae pro perpetua Conservatione Paternae suae Clementiae et Benevolentiae erga Nos et Ducatus hosce subiectissime supplicemus, & inaestimabilem Valetudinem Vitamq eiusdem DEO omnipotenti precibus indefessis commendemus. Quibus peractis ad extremumq Vitae halitum, Subiectione, fide, ac pietate intemerata permanemus. Serenissime atq Potentissime Rex Rex ac Dne longe Clemmo S. R. Mtis Vrae. Subiectissimi obedientissimi. Christophorus Fridericus a Sacken Landhoffmeister Hermanus Christophorus Finck de Finckenstein Cancell. Otto Christophorus ab Hoven Oberburggrabius. Christophorus Levin Manteuffelius dictus Zoegius Mareschallus Eqi Ordinis Equestris. ~

Literae ab Iisdem ad Illmum Supremum Regni Cancellarium in eodem Negotio die eadem eiusdem Mitaviae scriptae. Non talem ut speravimus fuisse Successum Petitorum Nrum Aulae Imperiali Russicae insinuatorum, ex annexis supplicibus Literis ad S. R. M. Dominum Nrum longe Clemmum directis Illmae Exllae Vrae satis constabit. Quamvis vero hac rerum facie vix immutatio quaedam speranda sit, attamen summam et eventum quoq Negotii praeteritis Literis supplicibus Nris relati ad S. R. Mtem subiectissime referre obstrictos Nos aestimavimus, ad eoq Illmam Excellentiam Vram humillime imploramus, ut Literas has supplices Regi et Dno Nro Clmo exhibere gratiosissime dignetur. Quod superest Gratiae et Benevolentiae Illmae Excellmae Vrae Nos perquam humillime commendamus, utq Protectione et providentia sua gravissima Nos constanter et perpetuo reficere, atq complecti non dedignetur, instantissime rogamus & Venerabundi ad humillima cum observantia permanemus. Illme atq Exllme Dne Supreme Rni Poloniae Cancellarie Dne Gratiosissime. Illustrissimae Vrae Excellae. humillimi Obedientissimi Servitores. Christophorus Fridericus a Sacken Landhoffmeisterus. H. C. Fink de Finkenstein Cancellarius. Otto Christophorus ab hoven Oberburggrabius Christophorus Levinus Manteuffelius dictus Zoegius Marescallus Eqi Ordinis Equestris. ~

Literae alterae ab Iisdem ad eundemq Illmum Cancellarium de una eademq datata conquerentes contra Exmum Camerarium de Buttlar. Expeditis jam Literis prioribus, novi quid accidit, quod Illmae Exllae Vrae enarratum exponere omnino obligamur. Exhibuit nempe Exmus Dnus Camerarius de Buttlar Minister Aulae Imperialis Russicae Nobis die quinta Mensis huius vix praetatum

Pro memoria: quo mediante inculpamur, ac si male animati essemus, et Commeatum Pabulumq ad granaria constituta conferre nollemus, imo comminatus additur, quod nisi quam citissime hæc deportarentur, nihilq horum retineretur, nisi quod cuiq pro extrema exigentia, summe necessarium esset, Omne far, hordeum, fœnum, nec non Avena Omnis, Omnibus horum Ducatuum Incolis Militari Manu pro parata pecunia aufferri, nihilq Ipsis relinqui deberet. Quo minus vero ejus modi inculpationem promeruimus, et quo graviores ejus modi sunt minæ, siquidem iis executioni datis, Incolæ horum Ducatuum lugubri liberis maq fame deperirent, eo magis ad Pro memoria, id ea quæ veritate indubitata innituntur, modeste ac demisse reponere non dubitavimus, quæ Omnia Illmā Exllā Vrā ex Annexis sub Numeris 1. et 2. pluribus perspicere dignetur. Ne vero dubium occurrat ac si forsan anteactis Animum Exllmi Dnī Generalis feld Mareschalli irritassemus, Illmæ Exllæ Vræ simul sub 3. usq ad 9. inclusive, Copias Literarum Nrūm ad Sm Imperialem Mtem ad Exllmos Dnos Generalem Feld Mareschallum Apraxin, Supremum Cancellarium Bestucheff, et vice Cancellarium Woronzoff datas, nec non benevolas Literas Responsorias Excellmūm Dnrūm Supremi et Vice cancellarii, una cum nota Drō Cubiculario de Bottsching Petroburgi extradita humillime exhibemus, quæ satis evincent, Nihil Nos extra modum fecisse. Posteaquam Exllmus Dnūs Feld Mareschallus Mitaviam venerat, eadem statim hora ad debitum honorem ac cultum Ipsi exhibendum. hacq Intentione Illum adire parati eramus, quoniam vero comperiebamus, hoc die Nobis Copiam Illum adeundi non facturum esse, altera die adventum ejus gratualita sumus, Nosq et Ducatus hosce Gratiæ Ejusdem commendavimus. Die insequente in initio Petitorum Nrūm Nobiscum colloqui cœpit, statimq ingratum Ipsi esse patefaciebat, quod Petita Nrā ad Aulam Imperialem detulissemus, neq potius adventum Ejusdem expectassemus, ad quæ quod neq de adventu Ejus, neq de eo quod ejus arbitrio hæc fuerint Commissa, certiorati fuerimus, quodq potius a Ministra Aulæ Imperialis relatum Nobi fuisset, pretia pro frumentis constituta, a Sa Imperiali Mte confirmata esse declarabat, quod nulla pretiorum melioratio, neq hybernorum imminutio locum habere posset, ad quæ sapienter tacere Nos debere arbitrati sumus, hicq rei eventus per me Deputatorum Mareschallum, ad Deputatos Sūi Ordinis Equestris Literis Scriptis refferebatur, et posteaquam Deputati Sūi Ordinis Equestris Literis Scriptis referebatur, et posteaquam Deputati Sūi Ordinis Equestris pro Continuando Conventu Publico, quid ad diem 22. Januarii limitatus erat, convenare, non abs re fore existimavimus, si per Deputatos Certos, Exllmo Dnō Generali feld Mareschallo solenni ritu Rigæ, idem honor ac cultus ex conventu Publico exhiberetur, quem jam hic Mitaviæ Ipsi exhibueramus, adeoq Dnūm Dnūm Camerarium Regiūm de Medem: et Dnūm Dnūm de Klopmann cum Instructione sub Numero 10. Ri=

gam delegavimus, quos et ibidem gratiose ac benevole excepit, id quod Annexa sub numeris 11. 12. et 13. pluribus testantur. Prout vero Delegati Nri qui Nullam de Negotiis Patriæ colloquendi occasionem arripuerant, arbitrabantur non inutile fore, si iam Scorsivis Literis Exllmo Dno Generali Feld Marechallo petita quædam exponerentur, Literæ sub No 14. expediebantur. Nullas vero ad easdem obtinuimus Responsorias, sed die 23 februari Excellmus Dnus Generalis en Chef Brown Amice Nos requirebat, ut Illum adiremus, id quod eadem die facere non intermisimus; Statimac ad Palatium, in quo habitabat, Nos contuleramus, ibi quem Exllmum Generalem en chef Brown et Generalem Maiorem Bestoucheff inveneramus, certiores Nos reddebant Excellentissimum Dnum Generalem Feld Marechallum Notam quandam ad Illos remisisse, quo eandem Nobis prælegant; Prælecta hac Notâ Statim comperimus Dnum Generalem Feld Marechallum Literas Novissimas ægre excepisse, prout expressè in eadem asserebatur, mirari Excellam suam, quod in Congruus Petitis Illmum adire conati essemus, comminatioq́ addita erat, quod nisi absq́ remoratione Pabulum Commeatusq́ ad granaria conferrentur, Omnia eius generis Militari manu, quamvis pro parata pecunia auferre ordinasset. Dolorem exinde resultantem prudenti silentio tegendum esse Arbitrantes, Copia Notæ eiusdem Nobis ut communicetur Sallem rogavimus, hac vero itidem recusata conquievimus, et facta prius solenni declaratione, quod omnino quilibet ad Collationem Pabuli Commeatusq́ paratus esset, Conventum Nrum finire, et non nisi summarie, quæ evenerant, ad Sam Ram Mtem Dnum Nrum longè Clmum referre constituimus, antequam vero plenarie omnia expedita erant, Dnus Camerarius de Buttlar Nobis Deputatorum Marechallo significabat, quod antequam Conventus finiretur, ex Commisso Exmi Dni Generalis Feld Marechalli, quædam Nro Ordini Equestri exponere obstrictus esset. adierunt itaq́ quidem duo ex Numero Dnum Deputatorum 4o Martii Eundem, attamen humaniter ab eodem rogarunt, ut si quæ proponenda haberet, illa in scriptis exhibere non dedignetur, cumq́ denuo Exllmus Dnus Generalis en Chef Brown, apud quem Dnus Camerarius de Buttlar, et Dnus Generalis Bestoucheff convenerant 5o eiusdem, ut illum adiremus, Nos requisivisset, eadem nos, ut in scriptis Propositiones Nobis exhibeantur, decenter rogavimus. Varii enim nos edocuerunt Casus prostare, quam intuitu eorum, quæ non nisi oraliter expediunt aliæ et aliæ relationi et explicationi locum relinquere. Post in decantam hanc Declarationem Nram, statim Promemoria illud sub No 1. sub dato diei Anterioris nempe quartæ Martii Nobis transmittebatur, ad quam tandem responsionem ob intercedentem Diem Deam, die lunæ nempe 7o Martii Dno Camerario de Buttlar per Deputatos duos remisimus, Copiamq́ eiusdem Exllmo Dno Generali en Chef Brown Communicavimus, in quo Statu Negotium hocce, dum hodie Conventum Nrum Generalem Provincialem finivimus, perstitit, Nobisq́ spes ad huc superest ad Remonstrationes hasce Exmum Dnum Generalem Feld Marechallum Mandatum proexecatione Militari jam extraditum, benevole immutaturum esse. Non igitur querulandi Animo hac Omnia Illmæ Exllæ Vrae

humillime exponimus, multo minus Curas prægraves S. R. M. Dni Nri longe Clmi relatione hac adaugere ullo modo Animus Nobis est. Siquidem vero ea quæ hactenus acciderunt alia ac præmissa ratione ad Regem Smum, vel Illmam Exllam Vram forsan defferi possent, necessarium omnino deputavimus, Illmæ Exllæ Vræ Capialiter omnia ad Negotium hocce pertinentia scripta tempestive communicare, Nobisq firmissimé habemus persvasum, eandem limatissimo Suo Judicio facile ponderaturam esse, nulla ratione ex præmissis Omnibus, male Nos Animatos esse, inferri potuisse. Tam certum enim est, quam quod Certissimus, Magnam frumentorum et Commeatus, ut pote farris, hordei, Avenæ et fœni Copiam, per Militiam Russicam in hybernis hic collocatam consumptam jam esse, Messem vero præteriti Anni non adeo frugiferam fuisse, et nihilo secius, Multos jam frumenta Varii generis, fœnumq ad granaria contulisse, quantumq fieri potuit, ad hæc in constanter collaturos esse. Et quamvis Exmo Dno Generali Feld-Marescallo ingratum forsan fuerit, quod pretia pro frumentis Nobis solvenda ex Parte aulæ Imperialis constituta, meliorari, aliaq in literis Contenta rogaverimus, non tamen in eo quicquam peccavimus. Petita enim sua insinuare omni tempore liberum fuit, sufficitq, quod iis denegatis conquieverimus, nulloq unquam tempore in Animum induxerimus ea propter Pabulum et Commeatum ad granaria conferre non velle, id Ipsum enim Nobis Ipsis magis damnosum esset, siquidem in habita frumentorum exportatione, præstat illa pro constitutis pretiis divendere, quam illa penitus retinere. Præterea neq vana fuerunt Petita Nra, dum Juramentis Mercatorum evictum est, et evinci potest, quod tam Inhibitionem exportationis frumentorum, quam in hunc usq diem multo meliora fuerint et ad huc sint pretia, quæ ab exteris et in Civitate Rigensi pro frumentis offeruntur, quam quæ ex Parte Aulæ Imperialis sunt determinata. Si qualiacunq itaq præjudicia in aula Regia contra Exercit. Ducatus hosce deferrentur, Illmam Exllam Vram, quam demississimo imploramus, ut Protectione Sua gravissima Nos tueri, et quod si præter Spem Nram Necessitas postulaverit S. R. M. Vræ totius Negotii Circumstantias subjectissime exponere, adeoq Regi ac Dno Nro Clmo fidem Nram intemeratam, Obsequium plenissimum, ac devotissimum pro salute sua Regia Affectum Nrum confirmare gratiosissime dignetur. Quam Illmæ Excellæ Vræ inæstimabilem gratiam perpetuis temporibus humillima cum Observantia celebrabimus, hacq Mente ad Urnam permanemus.

Copiæ Promemorialis atq Literarum ad eandem Literas á Mseiis Supremis Consiliariis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ, ad Illmum Supremum Regni Cancellarium scriptas, sese regulantium, atq Numeris seorsivis specificat.

Promemoria.

No. 1. Nachdem eine Hochwohlgeborene Ritter und Landschaft der Herzogthümer Curland und Semigallen

auf mein geschehenes Ersuchen durch ein
paar Herren Deputirte mir die Ehre ihrer
Gegenwart werden, aber auch zugleich wis-
sen lassen, daß Sie die Proposition die ich
an Selbige etwas zu thun hätte, nicht anders
als schriftlich acceptiren könnte, So habe hier-
mit denen Hochwohlgebohrnen Herren Ober-
Räthen und Einer Hochwohlgebohrnen Ritter-
und Landschaft eröffnen wollen, was mas-
sen ich mittelst der heute eingelaufenen
Ringischen Post von Sr Excellence dem Hochge-
bohrnen Herrn Stephann Fedorowitz Apra-
xin Ihro Kaiserl: Majestät meiner Allergnä-
digsten Souveraine commandirenden General-
Feldmarschall und Ritter der beyden Ru-
ßischen und des weißen Adlers Ordens, ei-
nen schriftlichen Befehl vom 20. Febr: st: vel:
a. c. erhalten, in welchem Sr Excellence nicht
nur zu erkennen geben, wie Selbige aus
den erhaltenen Rapports mit äußersten
Mißvergnügen vernommen, daß die Herren
Ober-Räthe, und der hiesige Adel ohnerachtet
der Ihnen zu allen Zeiten von Ihro Kaiserl:
Majestät allerhuldreichst erzeigten Clemence,
den Proviant und die Fourage nicht an die
Magazins liefern wollen, sondern auch bei
solchen widrigen Betragen sich gezwun-
gen sehen, sich der von Ihro Kaiserl: Maje-
stät bey allen Gelegenheiten Ihnen aller-
gnädigst anvertrauten Gewalt zu bedienen,
damit diejenigen Macht, die zur Beschützung
der Länder Sr Königl: Majestät von Poh-
len folglich auch ihrer Herzogthümer be-
stimmt, durch den Mangel des Proviants
und der Fourage, nicht in Verderben ge-
rathen möge: und daher Hochgedachten
Sr Excellence bereits die Befehle ertheilet
haben daß daferne die Herren Possessores

den in diesen Herzogthümern gelegenen Güter ihr würdiges Betragen nicht un-vorzüglich durch eine von der bereits fest-gesetzten Preis zu beschleunigende Liefe-rung des Provionts und der Fourage in die Magazins verbessern, die Verfügung getroffen werden soll, alles das Korn und Fourage ohne einigen Verschluß sowohl bey dem sämtlichen Adel, als übrigen Ein-wohnern in die hiesige Kaiserl: Maga-zins gegen baare Bezahlung zu nehmen.—

Ob nun zwar durch etliche in die Kirchspiele dieser Herzogthümer von mir zu unterschiedenen malen, und auch noch ganz neuerlich ergangenen umbschreiben en Conformité deßen alle die Herren Possessores der Güther ausdrücklich ersucht habe die Liverances in die Magazins zu beschleunigen, bis dato aber die Rapports von den angelegten Magazins allhier ein-gegangen daß wenig Getreide und Fourage in selbige geliefert werden, so habe ich Endes Unterzeichneter Ihro Kaiserl: Maiestät, aller Reußen z.z. würklicher Cammerherr in hiesigen Herzogthümern accreditirter Mi-nistre auch Ritter des St: Annen Ordens dem-nach hiemit zugleich sowohl die hiesige Herren Ober-Räthe, als auch Einer Hochwohlgeb: Ritter-und Landschafft, da der Landtag anjetzo geschlo-ßen wird, und die Herren Deputirte in ihre Kirchspiele reisen, auf das ansehnlichste er-suchen wollen: dergleichen Veranstaltun-gen noch durch den jetzigen Landtag zu treffen, daß ein jeder Possessor und Einwohner die-ses Landes allen Vorrath, den er an Rog-gen, Gersten, Haber und Heu mehr als er zu seiner äußersten Nothdurft höchst unum-

behrlich

brauchet, übrig hat ohne den geringsten Auf-
fand in das ihnen zu nächstgelegenen Kayserl.
Magazin die ich bekannt gemacht habe, liefern,
aber im widrigen Fall sich hernachmahlen
daraus entstehende Weitläuftigkeit selbsten
beymeßen und zurechnen können. –

Mietau den 4.ten Marty 1757.

Ern. Joh. von Buttlar.

Pro Memoria.

No 2.

Auf das von dem Hochwohlgebohrnen Herrn Ernst Johann von Buttlar Ihro Kayserl. Majestät aller Reußen p. p. wirklichen Cammerherrn in hiesigen Herzogthümern accreditirten Ministre, auch Ritter des St: Annen Ordens den 5.ten hujus eingesandte pro Memoria, wird von der Curländischen Landesregierung und einer Hochwohlgebohrn. Ritter und Landschafft dieser Herzogthümer zum ergebensten Antwort ertheilet, wasmaßen des Herrn General en Cheff von Brown und des Herrn General Majors von Bestoucheff Excellences gewißtens ohne vermuthlich seyn würde, daß nach der den 23.ten des Monaths Februarij der Regierung, und den Herren Landbothen Marschall vorgelegten, jedoch nicht in Abschrift ertheilten Note von Sr. Excellence dem Hochgebohrnen Herrn Stephann Fedorowitz Apraxin Ihro Kayserl. Majestät aller Reußen commandirenden General: Feldmarschall und Ritter der beyden Rußischen, und des weißen Adler Ordens, und nach der hinzugefügten Entschließung des Herrn General en Cheff von Brown Excellence sie befriedigt wären, wenn die Besitzer der in diesen Herzogthümern gelegenen Güther nicht die Lieferung des Proviants und der Fourage in die Magazins vor dem bereits

hochgeschätzten Herrn beschleunigten, alles Korn
und Furage gegen baare Bezahlung nehmen
zu laßen, hochgedachten Herrn General en Cheff
Excellence nach Dero Verlangen durch ein paar
Deputirte aus dem Mittel E. Hochwohlgebohrn R-
ff und Ldschff die bündlichste Erklärung gesche-
hen, daß ein jeder ohne Verzug so viel er an
Proviant und Fourage entbehren könnte, in
die nächsten Magazins liefern würde, welchem
zu Folge denn auch noch von diesem Landtage
solches zu jedermanns Wißenschaft zu bringen
unaufsetzlich geschloßen wären. So wenig nun
die Regierung und Landschafft sich jemahls bey-
gehen laßen gegen die Allergnädigste Ge-
sinnung Ihro Königl: Majestät von Pohlen,
Dero Allergnädigsten Königes und Ober Herrn
und gegen die Allertiefsten Ehrfurcht welche
von Ihro Kaiserl. Majestät aller Reußen die-
sen Herzogthümern zu allen Zeiten huldreichst
erzeigten Clemence in allen Herzen eingegra-
ben wären, sich der Lieferung von Proviant und
Fourage auf einige Art zu widersetzen, ja so
wenig Sie dergleichen zu thun vermögend wären,
oder so wenig jemandes Vortheil seyn könnte,
bey den vorhergehenden Beschlüßen nicht alles Pro-
viant und Fourage, so nur immer zu entbehri-
gen wäre für baare Bezahlung in die nächsten
Magazins zu liefern, sondern unbesorgt liegen
zu behalten. So betrübend wäre es dennoch für
die Landesregierung, und E. Hochwohlgeb. R. und
Ldschff: daß hochgedachten Herrn General Feldmar-
schall Excell: durch widerwärtigen Rapports der un-
gleiche Bericht, als wenn die Herren Ober Räthe
und der hiesige Adel den Proviant und die Fourage
nicht an die Magazins liefern wollten, erstattet,
und Sie dadurch zu einem Mißvergnügen veran-
laßet worden, darauf denn ohnfehlbar herfließen,
daß an Stelle der Allerhuldreichsten und sehr
gracieusen Erklärungen und Antworten, durch
welche von Ihro Kaiserl. Majestät aller Reußen

und allerhöchst Dero Hohen Ministres Sie sonsten
ersehen worden, die jüngst eingegangene Note
und den eingezogenen Inhalt des letztern Befehls
an den Herrn Lieutenant Herrn von Buttlar Sie bekom-
men müssen. Sie höchst interessirend an das hohe
Wohlwollen Hochgedachten Herrn General Feldmar-
schall Excell: diesen Herzogthümer wäre, und so sehr
Sie selbigen zu erhalten ihr Augenmerk bis daher
seyn lassen, und mit äußerster Attention bestän-
dig seyn lassen würden, so angelegentlichst ersuchen
Sie hiermit, des Herrn Kammerherrn von Buttlar
Hochwohlgeb: durch bestmöglichste Vorstellungen bey
Ihro Excellence dem Herrn General Feldmarschall
Sie von dem schmerzhaften Vorwurf eines widrigen
Betragens zu eliberiren, und höchst Dieselben höchst-
schätzbaren Grace und Propension Sie und diese Her-
zogthümer zu empfehlen. – Andere Unterschriebene
halten aber ohnmaßgeblich dafür, daß zu solchem
Ende für ansehnlichen Ingreß finden könnte, wenn
Ihro Excell: unterlegt würde, was maßen sehr
viele Güther so starke Einquartierungen hatten, daß
alle ihre Provenues an Proviant und Fourage zu
Unterhaltung der einquartierten Russisch Kaiserl.
Trouppes hergereichet worden, ja verschiedene
damit gar nicht ausgekommen, und folglich wieder
von verschiedenen andern benachbarten Gü-
thern, und selbst aus denen Magazins geholfen
werden müssen, daß also, wenn die beträchtli-
che Anzahl deren bequartierten Güthern und der-
jenigen so nach dem ergangenen Ausschreiben
ihren Nachbarn zur Erhaltung der Russisch Kaiserl.
Trouppes helfen müssen, abgerechnet, und zu-
gleich erwogen würde, daß auch auf Bier und Brandt-
wein vor die Trouppes nicht wenig Korn gienge,
über dem viele schon den Proviant und Fourage
in die Magazins geliefert, alle auch nicht wohl
zu einer Zeit liefern könnten, ja hie und wieder
das Korn noch nicht alles ausgedroschen, wäre der
belästigende Vorwurf eines widrigen Betragens
dadurch wohl beleget werden könnte. Insonderheit
aber werden an des Herrn General Feldmarschalls

Excellence des Herrn Cammerherrn von Buttler
Hochwohlgeb. wiederholte die uneingeschränkte und
feste Versicherung auf diesem Landtage erlaubt
gewesen, die auch zur Wirklichkeit ohne Ver-
zug gebracht, und zwar jetzo durch Uebersendung
des von dem Hochwohlgeb. Herrn Cammer-
herrn von Buttler eingegebenen Pro Memoria
männiglich die nothwendige fordersamste Ab-
lieferung des Proviants und Fourage bekannt
gemacht werden soll, und also um so weniger
zu zweifeln seye, daß jeder allen Vorrath, den
er an Roggen, Gersten, Haber, und Heu mehr
als er zu seiner und seiner Wirthschaft äußer-
sten Nothdurft höchst unentbehrlich braucht ü-
brig hat, ohne den geringsten Anstand, in das
ihm zunächst gelegene Kaiserl. Magazin liefern
werde. Gleichwie aber so viel, als zu nothdürfti-
ger Consumption auf dem Lande, sowohl als
in denen Städten, zur Saat und zur Erhaltung
deren Bauern zumahlen derjenigen die ihren Vor-
rath an Vivres zum Theil aus guten Willen
denen eingequartierten Soldaten mitgenießen la-
ßen, erforderlich seyn möchte, aufzubehalten, so
äußerst nothwendig, und höchst unentbehrlich
ist, daß in Ermangelung deßen, da wir in die-
sem Jahr nicht eine so reiche Erndte als in
andern Jahren gehabt, gar bald die bitterste
Hungersnoth mit ihren nicht nur diesem Herzogthu-
me sondern selbst denen benachbarten Staa-
ten nachtheiligen Folgen, als Pest und Vieh-
sterben sich äußern müßen, Also werden
des Herrn Cammerherrn von Buttler Hochwohl-
gebe. ferner auf das angelegentlichste gebethen,
an des Hochcommandirenden Herrn General Feld-
marschalls Excellence wider die angedrohete
Wegnehmung alles Proviants und aller Fourage
ohne Ausschluß, die dienlichsten Vorstellungen
zu thun, wie denn auch die Regierung und
Ritter und Landschafft sich desgleichen zu Ihro
Excellence umso weniger versieht, als höchst

Dieselben hochgepriesene equanimität män-
niglich bekannt ist, eine solche Desolation die-
ser Herzogthümer auf den hohen Interesse
Ihro Rußisch Kayserl. Majestät und aller-
höchst Dieselben allergnädigsten Intention
so wenig als dem Interesse Ihro Königl.
Majestät von Pohlen und die Vorsorge wel-
che des Herrn General Feldmarschalls Excel-
lence selbst vor die Erhaltung des Wohl-
standes dieser Herzogthümer zu tragen
hochgeneigt zu versichern geruhet haben,
gemäß seyn könnte, über den aber sich
bald äußern wird, daß jeder was abgedach-
termaßen immer möglich ist, ohne Rück-
stand zu denen Magazins abliefern werde.
Mitau den 7. Martij Anno 1757. –

C.F. von Sacken Landhofmeister
H.C. Finck von Finkenstein Kanzler.
O.C. von der Howen Oberburggraf.
C.L. Manteufel genannt Szoege Land-
bothen Marschall. –

No 3.

Allerdurchlauchtigste Großmächtigste Kai-
serinn und Selbstherrscherinn aller Reußen

Allergnädigste Kayserinn und Große Frau.

Ewer Kayserl. Majestät abermals diesen
Herzogthümern wiederholter Versicherung
der ferneren Beybehaltung allerhöchst
Dero Huld und Gnade für dieselben, finden
wir uns auf gegenwärtigem Landtagsversamm-
lung öffentlich, und demüthigst zu rühmen,
aufs höchsten verpflichtet. Wir statten denn
auch daher Ewr. Kayserl. Majestät hiemit-
telst, den allertiefsten Dank ab, und wer-
den die Dankbarkeit so großer Kayserl.
Gnade sowohl selbst Zeitlebens mit devo-
testem –

devotestem Herzen verehren, als unsere Nach-
kommen zu verehren hinterlassen. —

Auf diese allerhuldreichste Versicherung zu-
rückgehend, sind wir zugleich des vollkommen-
sten Vertrauens, es werden Ihro Kayserl.
Majestät auch in allerhöchsten Gnaden
zu erkennen geruhen, daß wir wegen
denen in diesen Herzogthümern angeordne-
ten Magazinen wovon Ihro Königl. Maje-
stät von Pohlen unser allergnädigster
König und Herr uns gleichfalls benachrich-
tiget haben, sowohl auch wegen denen von
einem Theil Ihro Kayserl. Majestät Trouppes
allhier genommenen Cantonirungs Quartiere
einige Vorstellungen Ihro Kayserl. Majestät
allerdemüthigst hiedurch unterlegen. —

Das von Ew. Kayserl. Majestät in hie-
sigen Herzogthümern accreditirten Ministre
dem Hochwohlgebohrnen Cammerherrn, und
Rittern des St. Annen Ordens von Buttler
den 11ten Septembr. dieses Jahres übergebene
pro Memoria giebt uns die mit Ihro Königl.
Majestät Unseres Allergnädigsten Ober-
herrn Benachrichtigung übereinstimmen-
de Versicherung, daß nach einem frey-
willig zu beliebenden Preise und das zum
Magazin zu liefernde Getreide bezahlt
werden sollte. Denen demnach in einem
andern von eben demselben und dem
Hochwohlgebohr. General Major Peter von Besto-
cheff Rumen den 1ten Octobr dieses Jahres
eingereichten pro Memoria die Ihnen
Preise ohne von uns vernommen zu
haben, wofür wir solche lassen kön-
nen dergestalt festgesetzt sind, daß
vor einen Last Roggen 30. rthl in alt:

vom Czetwert Gersten Grütze 3 rthlr in alb.
und vor ein Last Haber 20 rthlr in alb. gezahlet
werden sollen, dabey aber voraus gesetzet wird,
daß so theures Getraide anderweitig nicht höher
anzubringen wäre, folglich uns gleichgültig seyn
könnte, ob wenn wir unser Korn veräußerten,
und von wem wir die baare Bezahlung dafür
bekämen, So können Ew. Kayserliche Majestät
wir in tiefster Soumission nicht verhalten, daß
diese Voraussetzung nicht gehörig gegründet sey,
allermaßen wir ganz zuverläßig vergewis-
sert seyn, daß die Commissaire in Riga und
Libau auch Windau von dem Bestwege weit hö-
her gewesen, und von Zeit zu Zeit noch immer
höher steigen. —

Dieses waren Verhalten von Commissairen
kündig und also auch Ew. Kayserl. Majestät welt-
gepriesenen Großmuth und uns verheißenen
Gnade die zuversichtliche allerdemüthigste Bit-
te einlegen, so wollen Ew. Kaiserl. Majestät
allergnädigst geruhen den gemessenen Befehl
allhier zu ertheilen, daß uns der von Ew. Kaiserl.
Majestät hier einquartierten Trouppes sowohl
als in denen einem jeden gelegenen Ma-
gazinen zuliefernden Roggen die Last künftig
mit 45 rthlr. alb. Gersten mit 32 rthlr alb. und
den Haber mit 26⅔ rthlr alb. auch nach Inhalt
des pro Memoria vom 1. October, und wie es son-
sten gebräuchlich gewesen, dieses, und alles übri-
ge Getraide in Albertus Gelde den rthlr. à 21.
Groschen, aber in Ansehung dessen mit Rubeln
den Rubel zu Achtzehn Groschen gerechnet vor
bey denen Magazinen wohin es geliefert wird
auch ohne Aufenthalt, und ohne weitere As-
signationes bezahlet werden mögen. —

Hiernächst dringet uns die äußerste Noth
Ew. Kayserl. Majestät auch das soumisseste
zu unterlegen, daß da nun mehro es nicht
nach Inhalt des den 1.ten October a.c. übergebe-
nen pro Memoria dabey sein Bewenden zu
haben scheint, daß ein Theil Ew. Kayserl. Ma-
jestät Trouppes auf eine kurze Zeit in die
Cantonirungs

Cantonirungs Quartire verlegt werden sollen, sondern auf 7. Monate Proviant und Furage auch Holz vor die eingerückte Trouppes verlangt wird, dieses dem Lande zur höchsten Bedrängniß gereichen will, ja die allermeisten gar nicht im Stande sind mit Hinzuziehung aller Revenues ihrer Güther vor so viele Trouppes auf 7. Monate Proviant und Fourage anzuschaffen, auch bey denen die Kräfte des Landes übersteigenden Holz Liefferungen einen totalen Ruin der Unterthanen, und Bauerschaft solchenfalls entgegen sehen müssen, zumahlen wenn die Besitzer der Güther wenn sie selbst keinen Proviant oder Fourage herzunehmen haben, solches wie es verlangt wird, durch ihre Leute und Pferde aus denen Magazinen anführen lassen sollen. Solchemnach flehen Ew. Kaiserl. Maiestät wir auf das allerbeweglichste an, hierinnen eine Abänderung allerhuldmüthigst zu verordnen, und entweder die Zeit des Auffenthalts der einquartirten Trouppes verkürzen, oder ihre Anzahl vermindern zu lassen, auch wegen der Zufuhr des Proviants und der Fourage aus denen Magazinen es dergestalt allergnädigst zu verfügen, daß unsere Bauerschaft, und mithin unsere Güter, nicht dem äussersten Verderben ausgesetzt werden. – So ungezweifelt wir uns in diesem Vertrauen auf Ew. Kaiserl. Majestaet höchstgepriesene Gerechtigkeits Liebe und aller Welt bekannten Großmüthigsten Gesinnungen gegründeten Gesuch einer allergnädigsten Erhörung versehen, so inständigst flehen allerhöchst Dieselben wir auch hierdurch an überzeugt dieser Fürstenthümer von dem Korn beschlagen, welches in Ansehung des dadurch cessirenden hiesigen Haupt-Commercij, Land und Städte mit großem Nachtheil drohet, nicht minder von der Einquartierung, sobalde es nur immer thunlich seyn können, uns hinwiederum allergnädigst zu befreyen. Die- mit Ew. Kaiserl. Majestaet beharrlichen Huld

und Gnade wir uns nochmahls in tiefster Ehrfurcht empfehlen, und in allen demüthigsten Respect verbleiben. –

Allerdurchlauchtigste Grossmächtigste Kaiserinn und Selbstherrscherinn aller Reussen

Allergnädigste Kayserinn und
Grosse Frau. –
Ew. Kayserl. Majestät
allerdemüthigst gehorsamste
C. F. von Sacken Landhoffmeister.
H. E. Finck von Finckenstein Cantzler. –
O. E. von der Howen Oberburggraff. –
C. L. Manteuffel gen. Stoege Landbotten
Marschall im Nahmen sämtlicher auf die-
sem Extraordinairen Landtage ver-
sammleten Ritter und Landschafft. –

Mitau. d. 17. Novbr. Anno 1756.

No. 4

Erlauchter Hochgebohrner Reichs Graff und Ritter. –

Höchstzuverehrender Herr Gross Cantzler. –

Da die gegenwärtigen Umbstände dieser Fürstenthümer uns bey jetziger Landes Versammlung determiniret haben, zu Ihro Kaiserl. Majestät aller Reussen [illegible] Huld und Gnade allerdemüthigst zu recurriren, so werden Ew. Hochgräfl. Excell. hochgeneigt erlauben, dass wir Selbsten unser Gesuch, welches aus denen Anschlüssen mit mehreren zu ersehen seyn wird, zugleich höchst Deroselben bey [illegible] anempfehlen. So gewiss Ihro Kayserl. Majestät allergnädigsten und allerhuldreichsten Denkungsart uns bey unseren von Recht und Billigkeit nicht bloss gehaltenen und Theils höchstgenau bezogenen Gesuch getrost zu seyn heisst, und so gewiss Ew. Hochgräfl. Excell. hohe Leutseligkeit und erhabenen Eigenschafften die Hoffnung einer allergnädigsten Erhörung bey uns noch mehr verstärket, so hoch wird auch das gantze Land Ew. Hochgräfl.

Excell: und hierbey zu erzeigende höchst schätzbare Grace, mit tiefstem Danke annehmen, und in dem Ew. Hochgräfl. Excell: uns die gütigste Beförderung der allerhöchsten Kayserl. Entschlie-ßung auf unser eingereichtes Gesuch ganz gehorsamst, und inständigst hierdurch bitten, so versichern zugleich, daß wir heute, und forderst mit der größten Veneration bis ans Ende unseres Lebens seyn werden. —

Erlauchter Hochgebohrner Reichs Graf und Ritter Höchstzuehrender Herr Gross Canzler.

Ew. Hochgräfl. Excellence

ganz gehorsamste Diener —
C. F. von Sacken Landhofmeister. —
H. C. Finck von Finckenstein Canzler.
O. C. von der Howen Ober Burggraff.
O. L. Manteuffel gen. Szoege Land-
Bothen Marschall im Namen Einer
auf diesem Extraordinairen Land-
tag versamleten Ritter und Ldschafft

Mietau d. 17. Novembr
1756. —

No 5.

Erlauchter Hochgebohrner Graf und Ritter.
Höchstzuehrender Herr Reichs Canzler.

Mit so großer allerdemüthigster Zuversicht zu Ihro Kayserl: Maiestät aller äußern Welt bekannten Huld und Gnade wir bey denen gegenwärtigen Begebenheiten unseres Vaterlandes aus dieser Landes Versamlung uns zu wenden schlüßig geworden, mit so ausnehmendem Vertrauen haben auch Ew: Hochgräfl. Excell: unser Anliegen gehorsamst zu empfehlen, wir uns nicht entbrechen können. Die Abschriftliche Beyfügen an Ihro Ew: Kayserl. Maiestät allerdemüthigst zu insinuirenden Bitte wird Ew. Hochgräfl. Excellenz unser Gesuch des mehreren darstellen,

Weil wir uns nun versichert halten können, daß solches nicht ohngegründet seye, insonderheit aber auf die unschätzbare Clemence Ihro Kayserl: Maiestät hiebey sicher zählen dürfen, so zweifeln auch keines weges es werden Ew: Hochgräfl. Excell: dero hohe Erkenntnisse von diesen Fürstenthümern und ein gewiß zu verhoffende Equanimitaet durch Beförderung einer allergnädigsten Kaiserl. Resolution auch auf dieses unser Gesuch zu erstrecken Hochgeneigt geruhen. Dieses ist also warum wir hiedurch Ew: Excell: inständigst gehorsamst ersuchen mit der aufrichtigsten Versicherung, daß wir forthin und fernerhin allewege mit der größesten Hochachtung beharren werden –

Erlauchter Hochgebohrner Graff und Ritter
Höchstgebietender Herr Reichs Kanzler.
Ew. Hochgräffl. Excellence –
ganz gehorsamste Diener.
C. F. von Sacken Landhofmeister.
H. C. Finck von Finckenstein Kanzler.
O. C. von der Howen Oberburggraff.
C. L. Manteüffel gen. Szoege Landbothen Marschall im Nahmen sämtl. auf diesem extraordinairen Landtage versamleten Ritter und Landschafft. —

Mitau d. 17. Novembr. 1756.

No 6.

Erlauchter Hochgebohrner Graff und Ritter –
Höchstgebietender Herr General Feldmarshall. –

Die Welt hat Ew: Hochgräfl. Excellence seltenen und Großmüthigen Tugenden längst die Gerechtigkeit widerfahren lassen, daß Sie in höchstdenenselben so hoch den erhabensten Feldherrn als den würdigsten Freund der Menschen verehret.

Das Haupt Commando welches Ihro Kayserl.

Kaiserl. Maiestät allerdurchl. Ew: Hochfürstl.
Excell: über allerhöchst dero Auxiliaire Troup-
pes zu übertragen geruhet haben, soulagiret
diese Herzogthümer bey der Einquartirung eines
Theils sothaner Trouppes, durch die daher geschöpf-
te Hoffnung, daß ein so großer als Edelmü-
thiger Commandeur Dero Hochfürstlichen Equa-
nimität auch auf die möglichste Menagirung
dieser Herzogthümer bey denen durch Marches
und Einquartirung gerne erstrecken werden,
damit es nicht durch eine zu lange anhaltende Einquar-
tirung eines so großen Corps das Land über
seine Kräften beschweret, und folglich auf sol-
che oder andere Art einem unersetzlichen Verderb
ausgesetzet werde. –

Nächst der ausnehmenden Hochachtung, welche
auch gegenwärtige Landes Verwaltung Ew:
Hochfürstl: Excellenz ohnverbrüchlichst zu continuiren
wir uns nicht entbrechen können, ist der unse-
re einzige Wunsch Ew: Hochfürstl: Excellence
fortdauerndes Wohlwollen vor diese Her-
zogthümer und deren Eingesessene hierdurch ganz
angelegenst zu erbitten, und in dem wir solches
auf das inständigste thun, auch des vollkom-
mensten Vertrauens leben hiermit kei-
nen Fehlbitte zu thun, so sehen wir auch aller-
möglichsten remedirung wegen der Zeit
von selben Monat, auf welche die Verpflegung
von Proviant Fourage und Holz vor die hier ein-
gerückten Trouppes verlanget wird, so zuver-
sichtlicher, wie allen künftigen guten Folgen
von diesen Herzogthümern hierbey entgegen, als
wir gewiß glauben, daß Ew: Hochfürstl: Excell:
nach eingenommenen genauen Nachrichten
selbsten höchst erleuchtet im Effect befin-
den werden, daß auch bey gänzlicher Erschöp-
fung der Revenues deren unsrigen Güther
solche auf sieben Monath von einer so großen
Anzahl

Anzahl einquartierten Trouppes nicht hin-
reichen möge, auch sonst nie zu großer
Mangel der Consumption von den Einwoh-
ner des Landes, mithin weit eine sich erei-
gnende Landplage zu befahren seyn dürfte.—

Wir empfehlen dieses, und was außer-
dem zu guter Conservation des Landes hie-
rüber bey diesen Einquartierungen, und so
weiter gereichen mag, Ew. Hochgräfl. Excell:
gehorsamst und auf das angelegentlichste
mit der aufrichtigsten Versicherung, daß
wir mit der größten und unwandelbar-
en Hochachtung stets uns bekennen werden
als

Erlauchter Hochgebohrener Graf und Ritter
Hochzuehrender Herr General-Feldmarschall.
Ew. Hochgräfl. Excellence

gehorsamst ergebenste Diener
C. F. von Sacken Landhofmeister.
H. C. Finck von Finckenstein Kanzler.
O. C. von der Howen Oberburggraf.
O. L. Manteuffel genannt Szoege
Landbotschen Marschall im Namen
der auf diesem Extraordinairen Landtage Versammelten
Ritter und Landschafft.—

Mitau d. 17ten Novembr 1756.—

No 7. Note

Für den Herrn Cammer Juncker von Bolschwing.

Da diejenigen Angelegenheit und deren Willen der
Herr Kammerjunker von Bolschwing hierher deputiret wor-
den der völligen disposition Sr. Excell: des Herrn General
Feldmarschall von Apraxin übertragen ist, so wird
Er der Herr Cammerjuncker sowohl die Reso-
lution darauf, als auch alle nur immer mögliche
Willfahrung in seinem Gesuche von gedachten
Ihro Excell: erhalten können, daher er sich denn auch
desfalls directe an dieselben zu wenden hat, als welches
dem Herrn Cammer Juncker von Bolschwing hiemit zur
Nachricht zu erkennen gegeben wird.—
St. Petersburg d. 29ten November 1756.—

No 8.

Hochwohlgebohrner Herr, hochzuehrender Herr Ober-Raths. –

Ew: Hochwohlgeb. geehrtes Schreiben vom 17ten Novembr ist mir durch den Herrn Cammer Juncker von Bolswing richtig eingehändiget worden. –

Das Vertrauen welches Ew. Hochwohlgeb. im Nahmen einer auf dem Landtage versammelten Ritter und Landschafft bey dero gegenwärtigen Gesuche in mir setzen wollen, würde ich mit allermöglichsten Erkenntlichkeit zu erwiedern beflissen seyn, wenn Ihro Kayserl. Majeste meine allergnädigste Souveraine nicht für gut gefunden hätten Sr. Excell: dem Herrn General Feldmarschall von Apraxin das Haupt-Commando über die in dortigen Gegenden zusammengezogenen Troppen, nebst der Disposition über alles was dazu gehöret, mithin auch die Entscheidung dieser gegenwärtigen Angelegenheit allergnädigst zu übertragen. Ew. Hochwohlgeb. werden solchem nach belieben dero Gesuch directe an Sr. Excellence bringen zu lassen, und von demselben alle mögliche Willfährigkeit zu gewärtigen. Das geschickte Benehmen mit welchem der Herr Cammer Juncker von Bolschwing sich von dieser Commission zu acquitiren bemüht gewesen, verdienet meinen besondern Zufriedenheit. –

Ich kann daher nicht um hin diesen geschickten Cavalier Ew. Hochwohlgeb. Wohlwollen Freundschafft bestens zu empfehlen, und verharre übrigens, mit unveränderter Consideration.

Ew. Hochwohlgebohrne
ergebenster Diener
G: Bestucheff. –

St. Petersburg
d. 29ten Novembr.
1756. –

No 9.

Hochwohlgebohrner Herr, hochzuehrender Herr Ober Räthe.

Ew. Hochwohlgeb. geehrtes Schreiben vom 17ten November ist mir durch den Cammer Juncker von Bolswing richtig behändiget worden. –

Ich würde mir gewiß ein Vergnügen gemacht haben zu der Beförderung Ew. Hochwohlgeb. Gesuches in so weit es von mir dependiret hätte alles mögliche

beyzutragen, wenn Ihro Kayserl. Majesté nicht für gut befunden hätten das Haupt Commando über Dero sämbtl. Trouppes in Liefland und Curland des- gleichen auch die Besorgung dieser Angelegenheit Ihro Excellence dem Herren General Feldmarschall Apraxin allergnädigst aufzutragen. Da also die Entscheidung dieser Sache jetzt Ihm allein zu- kommt, so werden Ew. Hochwohlgebl. Sich mit Dero Gesuch an besagten S.r Excell: zu wenden belie- ben, Selbiger wird nicht unterlaßen denenselben darin alle nur mögliche condescendence zu erweisen. Ich verbleibe übrigens mit vieler Hochachtung

Ew. Hochwohlgebohrne
ergebenster Diener
C. Mich. Woronzow.

St Petersburg
d. 29ten November
1756. –

No. 10.

Instruction.

Welche auf diesem jetzigen conservirten Landtage dem Hochwohlgebohrnen Herren Otto Ernst von Ke dem Königl. Pohlnischen und Curfürstl. Sächsischen wirklichen Cammer Herrn jetzigen Deputirten der Kirchspiele Gramsden Hassenpoth et Dur- ben Erb Herren der Sadderschen Güther wie auch gleichfalls dem Hochwohlgebl. Herren Johann Ernst von Klopmann jetzigen Deputirten der Kirchspie- le Bauske Eckau und Baldohnen Erbherrn der Patzenschen Güther ertheilet worden. –

Es werden obgedachte beyde Herren Deputirte sich in diesen Tagen nach Riga zu S.r Excell: dem Hl. Herren General Feldmarschall und Ritter Grafen Apraxin verfügen, Und gleich wie Eine hohe Curländische Landes Versammlung ihre selbst zu thun die Gelegenheit gehabt, also nochmahls jetzo in Ihnen, und d. Hochwohlgebl. Ritter und Landsch: Nahmen hochgeehrtester S.r Excell: zu dem glückli- chen arrivement in diesen Gegenden die Gratula- tion nicht allein abstatten, sondern auch höchst dem- selben die größesten Hochachtung Einer hohen Landes-

Versammlung

Landes Regierung und Ihr. Hochwohlgeb. Ritter und Landschafft bestens contestiren. Fürnehmlich haben Sie Ihro Excell. für die gute Mannszucht, welche Sie bishero die in diesen Herzogthümern einquartirten Trouppes halten laßen, den verpflichteten Dank abzustatten, und Hochdieselben ferneres Wohlwollen und Propension für diese Herzogthümer zu erbitten. –

Und obwohl wir aus bewegenden Ursachen nicht für gut finden unsern Herren Herren Delegirte mit einer weiteren Commission für dieses mahl dorthin zu chargiren, So werden doch dieselben wenn Ihro Excellence der Herr General Feld Marschall etwa dem Gesuch, so eine hohe Landes Regierung und E. Hochwohlgeb. Ritter und Landschafft directe nach St. Petersburg gelangen, laßen Selbst zu Schreiben anfangen sollen, und sich etwa der aus St. Petersburg genommenen Hoffnung gemäß anders als vorhin geschehen zu erklären geneigt seyn möchten, oder sich sonst eine bequeme Gelegenheit hiezu zu schreiben ereignen würden, als wahre Patrioten das beste des Geliebten Vaterlandes auch dabey wahrnehmen, und nicht allein die möglichste Verkürzung und Verminderung des Beytrages und der Einquartirung, so viel es Zeit Gelegenheit, und Umbstände erlauben, ihr Augenmerk seyn laßen, sondern auch was hiernechst etwa bemerket, und vorgenommen werden könnte, auch in soweit es die zunehmende bessern Plätze betrifft, die gracieuse Genehmigung Ihro Excell: hiebey berichten. Ueberall aber sich dahin bestreben des Herren General Feldmarschall Excell: höchstschätzbare Grace für diese Herzogthümer zu erhalten. Wobey wir unseren Herren Herren Delegirten beyderseits eine glückliche Hin und Her Reise von Hertzen anwünschen, und die Abstattung ihrer Reise und Zehrungskosten nach deren Berechnung zu vergüten versichern. Gegeben in der Lire der Versamlung zu Mitau d. 22. January 1757. —

(LS) Cristopher

(LS) Christopher Friederich von Sacken Land Hoffmeister und Oberrath. –
(LS) H. C. Finck von Finckenstein Canzler und Oberrath.
(LS) Otto Christopher von der Hoven Ober Burggraff und Ober Rath. –
(LS) H. C. von Offenberg Landmarschall und Ober Rath. –
(LS) Cristoph Lewin Manteüffel genannt Schoege Land Rathen Marschall als Deputirter der Kirchspielen Sessau et Grentzhoff. –
(LS) Eberhard Christoph Philip Hahn als Talssen und Substituirter Tuckumscher Deputirter. –
(LS). Christopher Johann von Sacken als Goldingscher Deputirter. –
(LS) Carl Philip [illegible] Roenne als Candauscher Deputirter. –
(LS). Otto Christopher von Medem als Autzscher Deputatus und als Bevollmächtigter von dem Herren Franck aus Sessau als Mitauscher Deputirter. –
(LS) Friedrich Koschubl als Zabeln Deputirt. –
(LS) Friedrich Krummes Neuenburgscher Deputirter. [illegible] vor mich auch Krafft habender Vollmacht des [illegible] Cammer Juncker von d: Osten genannt Sacken Grabinschen Deputirten
(LS). Carl Ludwig Stempel als Allschwangscher und Windauscher Deputirter. –
(LS) Friedrich Reinhold Schulte als Doblenscher Deputirter. –
(LS) Magnus Heinrich von Haudring als Überlautz und Dünaburg Deputat. –
(LS) Johann Hermann von Brunnau Frauenburgscher Deputat. –

No 11. Relation.

Den 28ten Januarij machten wir, nach Mittags von Mittau ab, trafen mit einbrechendem Abend in der Oley, einmächtigten, daselbst setzten unsere Reise folgenden Tages als den 29ten dieses

dieses weiter fort und langten in Riga nach 10. Uhr vor Mittags an. Wir waren gleich bey unserer Ankunft bemüht die uns nöthigen Nachrichten von Sr. Hochf. Excell: einzuziehen, und erfuhren, daß höchst dieselben außer dem Kayserl. Pallais logiren würden. Ehe wir nun dadurch keine Hoffnung hatten uns Sr. Hochf. Excell: heut unterthänigst vorstellen zu können, so erkundigten wir uns mittlerweile nach dem General du jour und vernahmen, daß in diesen Tagen der Herr General Major von Pannin du jour hatten bey so bewandten Umständen verblieben wir heute in unserem Quartier.—

Den folgenden Tag als den 30sten dieses, machten wir dem Herrn General Major von Panin unsere Ankunft bekannt, mit dem Vermelden daß wir bey derhero Ihm aufzuwarten denselben ersuchen wollten, uns diesen Vormittag Sr. Hochf. Excell: zu presentieren. Er ließ uns zur Antworte wissen, wie er uns ohnmöglich diesen Morgen bey sich sehen könnte, weilen er in dem Augenblick sich zu Sr. Hochf. Excell: dem Herrn General Feldmarschall verfügen müßte, würde aber unsere Personen dorten erwarten.—

Auf diese Nachricht verfügten wir uns bey dem Herrn General Major von Pannin und warteten hieselbst auf die Gegenwart Sr. Hochf. Excell: nicht sehr lange, darauf erfolgten auch dieselbe, wir wurden durch den Herrn General Major von Panin höchst denenselben vorgestellet, und nachdem wir Seiner Hochf. Excell: von dem Herrn Cammerherrn von Medem erhaltenen Ordre die der uns aufgetragenen Instruction gemäß ist, geruheten Höchstdieselben, die von der Landes Regierung und Landschafft bezeigte Attention mit den gracieusesten Ausdrücken zu beantworten, versicherten auch unter andern nun weiter darauf, wie höchst dieselben wegen der Sicherheit der Post in Curland schon die nöthigen Veranstaltungen treffen lassen, und befohlen uns diesen Mittag zur Tafel zu bleiben.—

Ueber der Tafel bezeigten sich Sr. Hochf. Excell: über-

machte

abermahls sehr gnädig, und da Sie machten Ihr gnädi-
ges Wohlgefallen über diese Delegation zu erken-
nen geben, verlangten höchst Dieselben auch zu-
gleich die Abschrift von der an Ihn gehaltenen An-
rede, um solche Seinem Allerhöchsten Hofe mit-
theilen zu können. Die Tafel wurde aufgehoben, wir
hatten die Ehre Sr. hochgr. Excell: in höchst Deroselben
Zimmer zu folgen, genossen noch verschiedene Gna-
denbezeugungen, verfügten uns aber, weil es schon
ziemlich spät war wieder nach unserm Quartier,
und besorgten diesen Abend die Abschrift von der
Vormittags gehaltenen, und hier beygefügten An-
rede. —

№ 12.

Erlauchter Hochgebohrner Graf und Ritter
Höchstzuverehrender Herr General Feldmarschall.

„Schon auf dem vorigten extraordinairen Landta-
„ge sahen Ew. hochgr. Excell: glücklichen Ankunft sowohl
„die Landes Regierung als Ritter und Landschaft der
„Herzogthümer Limburg und Geldern mit dem sehn-
„lichsten Verlangen entgegen, um höchst denenselben
„bey einer so glorieusen Gelegenheit ihre voll-
„kommenste Ehrfurcht und Verehrung durch die ge-
„treuesten Glückwünsche bezeigen zu können. —
„Die Ungewißheit aber von Ew. hochgr. Excell:
„Ankunft, und die herannahende späte Jahreszeit
„nöthigten die Landes Regierung und Ritter und
„Landschaft den Landtag damahls zu schließen, ihre
„bis auf die gegenwärtige Zeit auszusetzen, und
„die Ausübung der größten und ehrfurchtsvollen
„Aufmerksamkeit bis hieher aufzuschieben. Es ist
„dem also Gnädigem Herrn im Nahmen der Landes
„Regierung, und einer jetzt versammelten Ritter
„und Landschaft die besondere Ehre, und das un-
„schätzbare Glück Ew. hochgr. Excell: zu höchst Dero-
selben

„Deroselben glücklichen Ankunft unterthänigst und
„demüthigst zu gratuliren und höchst Denenselben
„für die nicht genug zu lobende gute Mannszucht der
„unter höchst Deroselben Commando stehenden Kaiserl.
„Trouppen in diesen Herzogthümern nicht allein den
„allerverbündlichsten, und gehorsamsten Dank abzu-
„statten, sondern auch Ew. Hoch. Excell: Allbe-
„kannten Großmuth Leutseligkeit, und gnädigen
„Protection die fernern weitigen Angelegenheiten und
„das Wohl unseres geliebten Vaterlandes mit der
„vollkommensten Hochachtung einer wahren Ehrfurcht
„gehorsamst zu empfehlen. —

„Die ewige Vorsehung wache über das kostbare
„Leben Ew. Hoch. Excell: bis in die spätesten Zeiten
„und krönen die Unternehmungen der siegreichen
„Waffen der Kaiserl. Trouppen, welche höchst Dero-
„selben erhabenen Weisheit anvertraut sind, mit
„beständigem Glück und Siege." —

Den 31ten dieses machten wir den sämbtl.
hohen Generalität und denen daselbst befindlichen
Standes Personen unsere Visiten, stellten uns auch
umb die gewöhnliche Zeit wiederumb in dem
Kaiserl. Pallais ein, und nachdem wir Sr. Hoch.
Excellence unser Cour abgelegt, die vorgedachte
Rede schriftlich eingereicht, und höchst Dieselbe
solche bey reiterirung der wohlgeneigtesten gra-
ciosen Versicherungen entgegen genommen, so
hatten die Ehre auf höchst Deroselben Befehl die-
sen Mittag wieder bey Sr. Hoch. Excellence zu
speisen. —
Nach gehobener Tafel erkündigten sich Sr. Hoch. Excell:
wegen unserer Abreise, wir versetzten, daß wir
willens wären uns morgen bey höchst Denensel-
ben zu beurlauben umb je eher je lieber der Lan-
des Regierung und einer annoch versammelten
Ritter und Landschaft die generose und gnädige
Gesinnung Sr. Hoch. Excell: als eine der angenehm-
sten und glückseligsten Nachrichten von dieser

Herzogthümer verdienten zu können. —
Weilen die Gesellschaft sich mehrentheils nach der Mahlzeit wegbegiebt, und nur erst nach 6 Uhr gegen Abend sich wieder daselbst einfindet, so begaben wir uns gleichfalls nach unserem Quartier, hatten aber die Ehre Sr. Hoch. Excell. abermahls diesen Abend umb die gewöhnliche Zeit unterthänigst aufzuwarten. —
Tages darauf als den 1.ten Februarij nahmen wir die Gelegenheit Sr. Hoch. Excell. unsere Abreise wieder zu eröffnen, auch zugleich umb die uns gnädigst versprochene schriftliche Antwort zu bitten, höchst dieselben erwiederten: wie daß wir solche ungezweifelt erhalten sollten.

Auf hohen Befehl genoßen wir die Gnade noch diesen Mittag bey Sr. Hoch. Excell. zu speisen, und nach gehobener Tafel, als höchst dieselben sich in dero Schlafzimmer retirirt, und wir die gnädige Erlaubniß hatten denenselben zu folgen erhalten, und noch dergleichen neue merkwürdige seiner gnädigen Gesinnung gegen unser Vaterland verspürt hatten, so empfahlen wir in einem unterthänigen Abschieds Compliment die Landes Regierung, Ritter und Landschafft und weiteren Angelegenheiten unseres geliebten Vaterlandes zu Sr. Hoch. Excell. hohen Propension und ferneren gnädigen Wohlwollen, welches denn Sr. Hoch. Excell. mit vieler Grace und besonderen gnädigen Ausdrücken zu beantworten geruheten. —

Diese schriftliche Antwort so Sr. Hoch. Excell. durch einen ihrer Garde Officier uns zugesandt und in unserem Quartier mit nochmahliger Versicherung seines gnädigen Andenkens zustellen ließen, wird den völligen Beweis von der gracieusen Aufnahme Sr. Hoch. Excellence über die von diesen Herzogthümern höchst denenselben bezeigten Attention deutlich — Mitau in der Landes Versammlung den 4ten Februarij 1757. —

Otto Ernst von Medem. als Landes Delegirter. —
Joh: Ern: Klopmann als Landes Delegirter.

No. 13.

№ 13

Antwort auf den Antrag ge=halten von Sr Excellence dem General Feld Marschall Ober Leut: des Semenowschen Leib Gwarde Regiments Ritter derer Orden des heiligen Andreas und Alexander Newski wie auch des weißen Adlers Ordens Stephan Feodorowitz Apraxin. —

Ich vernehme mit ganz besonderem Vergnügen, daß die Herren Deputirte beyder Herzogthümer Curland und Semgallen im Nahmen der Landes Regierung, und der jetzt versammleten Ritter und Landschafft mich zu meiner Ankunft an diesem Orte gratuliren, und mich auf das allerverbindlichste vor die haltende Discipline, über der mir allergnädigst anvertrauten und in ihren Ländern stehenden Armee danken. —

Da die Herren Deputirte schon die deutlichsten Merkmahlen haben von der allerhöchsten Gnade, mit welcher meine Allergnädigste Souveraine in allen Fällen diese Herzogthümer so hülfreich zu überhäufen gesucht; So können dieselben ihrer Landes Regierung, und der sämbtl. Ritter und Landschafft versichern, daß da mir bey denen jetzigen critischen Zeitläuften allergnädigst anbefohlen von der vor der ausnehmendsten Beybehaltung der Sicherheit und des Wohlstandes der Herzogthümer Curland und Semgallen Sorge zu tragen, ich nicht ermangeln werde, auf die allermöglichsten Arten meinen Fleiß anzuwenden, und auf eine augenscheinliche Art dadurch das hohe Wohlwollen Ihro Kaiserl. Majestät, wie

wir nicht weniger Merkmahle einer Freund-
schaftlichen Gesinnung gegen die Landes Regie-
rung und der sämmtlichen Ritter und Landschafft
an den Tag zu legen. —

Assessor und Secretair der
geheimen Expedition Sr. Excellen-
ce des Herrn General Feld Mar-
schalls von Apraxin —

Peter v. Wesselitzki mpp

№ 14.

Erlauchter Hochgebohrner Graf und Ritter
Hochzuehrender Herr General Feld Marschall.

Ew: Erlauchten Excellence haben uns durch die an Hoch
Dieselben neulich von uns abgeschickten Deputirte
den Herrn Cammer Herren von Medem und den Herrn
von Klopmann, die grösten Merkmahle der diesen
Herzogthümern zugewandten hochschätzbaren Grace
zu erkennen zu geben, hochgeneigt geruhet: So
vollkommen wir nun diesen Beweis Ew: Erl:
Excellence, aus Menschenliebe Erbarmens mit
wahrer Hochachtung gehorsamst erkennen, so
sehr schmeichlen wir uns daher, bey denen ge-
genwärtigen Umständen unseres geliebten Va-
terlandes, und der damit verknüpften Beschwer-
den, wie auch nach Anleitung der aus St: Peters-
burg erhaltenen Note unsere Zuflucht mit denen ge-
gründetsten Vertrauen zu Ew: Erl: Excellence Ed-
len und erhabensten Eigenschaften, unsere und
denen Beschwerden Hochdenenselben zur gra-
cieusen Abänderung gehorsamst empfehlen zu
dürfen. In der vollkommenen Zuversicht also,
daß Ew: Erl: Excellence allen den Übelständen
dieser Herzogthümer nachtheiligen, so viel Zeit
und Umstände erlauben, möglichst abzuhelfen
hochgeneigt geruhen werden, ersuchen Hochdiesel-
ben wir ganz gehorsamst eine Verfügung er-
gehen zu laßen, daß nicht allein bey der Liefe-
rung an denen Magazinen nirgends dasselbst
gleich baar und ohne Aufenthalt, sondern

sondern auch mit Albertus Gulden, oder
in Entstehung dessen, statt eines Albertus
rth. mit einem Rubel, und dazu Sechser
bezahlt werden, sintemahlen hier im Lan-
de weder an Capitalien noch Interessen ande-
re Sorten von Gulden gangbar sind, der
Cours von Rubeln gegen Albertus Geld
auch nicht anders ist, folglich wann wir die
Rubeln höher annehmen müßen, ein merk-
licher Verlust daraus vor uns entstünde.
Wir machen uns zugleich die ungezweifel-
te Hofnung daß der in Ansehung deren zu er-
richtenden Magazine ergangene Befehl auch
wieder so bald es möglich seyn wird, werde
gehoben werden, und sind Ew. Hochf. Excellence
mit der inständigsten Bitte hierum anzu-
gehen um desto mehr gemüßiget, als da-
durch das hauptsächlichste Commercium dieses
Landes wegfält, und die zu nothwendigem Ge-
brauch erforderliche ausländische Waaren als-
dann immer höher und theurer bezahlt
werden müßen, wann die Kaufleute in de-
nen Städten kein Korn dagegen zu
verschiften haben, sondern alles vor baa-
res Geld einkommen zu laßen genöthi-
get sind, wodurch wir denn den Unter-
schied der Preiße welcher uns vor Beschlä-
ge in denen Seestädten offeriret wor-
den und welchen auch noch jetzo die Ein-
sassen des Groß Herzogthums Lithauen
wenn sie in denen Magazinen Korn lie-
fern wirklich genießen, desto merklicher
empfinden zu geschweigen daß selbst hier
im Lande die Einwohner die Roggen, Gersten
und Haber zu ihrer eigenen Benöthigung
kaufen müßen, solches in merklich höhern

Preiß, als er und gesetzet worden, ihm zu bezahlen genommen sind. —

Da nichts als Leutseeligkeit und Großmuth Ew. Excellence edlen Entschluß zum Grunde bestimmen, so unterlegen Hoch Denenselben wir diese Bezeugniße für dem Wohlstand unseres Vaterlandes mit der größten Ehrerbietigkeit versehen und demienen einer gracieusen Deferirung, und beharren mit der vollkommensten Hochachtung und Observance. —

Erlauchter Hochgebohrner Graff
und Ritter. —
Hochstzuehrender Herr General Feld-
Marschall.

Ew. Erlauchten Excellence
ganz gehorsamste Diener. —
C. F. von Sacken Landhofmeister
H. C. Finck von Finckenstein Canzler.
O. C. von der Howen Ober Burggraff.
H. E. von Offenberg Land Marschall.
C. L. Manteuffel genannt Szoege Land Boten Marschall im Nahmen Einer auf diesem extra ordinairen Convocirten Landtage versamleten Ritter und Landschafft. —

Mitau d. 14ten Febr
1757. —

Literæ a Sræ Nobili Magistratu Gedanensi ad Illmûm Supremum Regni Cancellarium intuitu binorum Rescriptor. Regiorum ex Ratione providendæ Civitati Gedanensi Securitati, emanatorum. Gedanô die 29e Aprilis 1757e Anno scriptæ.

Postulat tum Officiorum Nrûm, ad devota Illmæ Exctiæ Vræ peculiaris Observantia Nrâ et fiducia, tum ipsa rei necessitas, ut sine longiore mora Eidem significemus, quid tulerint Consilia Ordinum Civitatis, post receptas binas Rescriptorum Regiorum Literas, Unas de die 22 Martii ad omnes Civitatis huius Ordines, alteras de Decima Septima Aprilis, more quidem minus consveto ad Secundum et tertium Civitatis huius Ordines Alteras de decima, utrasq sub sigillo Rnô maiori expeditas, in Negotio momentoso de promovenda huius civitatis securitate per media in iisdem Rescriptis proposita: Prius Rescriptum ab Ipsamet Illmâ Exctiâ Vrâ Secretario Nrô Varsaviæ traditum et ab hoc ad Nos transmissum cum reliquis Civitatis Ordinibus iam Ante festum Paschalis communicaveramus, exhortantes, suadentes, et insistentes, ut unanimia pro salute et securitate Civitatis ad Regium placitum caperent Consilia; nec intermisimus posterioris etiam Rescripti a Msîo Drô de Leubnitz Sæ Ræ Mtîs Cubiculario prima huius hebdomadis die exhibiti Copiam sequenti mox die facere Nobili Scabinatui, qui Secundus est Ordo, et spectabili Tertio Ordini. Illud utiq in Antecessum ex rei veritate et bona fide affirmare sustinemus, nô Nrâm solum primi scilicet Ordinis, sed etiam amborum reliquorum Ordinum, nullo eorum excepto, seriam fuisse et esse voluntatem Civitatis securitati debite et caute prospiciendi; ita, ut hoc quidem in passu nihil tergiversationis adsit, et sponte currentibus Calcar addi vix fere opus esse videatur. Quod autem de adaequato modo contribuendi sumptus eam in rem Necessarios ad id tempus inter Ordines non plene convenerit, in Causa et Culpa potissimum sunt attrita civitatis et Privatorum facultates. Quare non mirum haud leves in Communibus deliberationibus, ubi ex antiqua et per Ssmôs Reges stabilita Regiminis forma plures consultant, ac unicuiq' sententiam suam libere dicendi Jus et facultas competit, intervenisse difficultates. quas tamen non omnino insuperabiles fuisse, eventus nunc docet; Felici enim Successu, quod perlibenter Illustmæ Exctiæ Vræ nunciamus, in id iam Omnes Tres Ordines inter se amice conspirarunt ut ad augendum Notabili Numero Militum Presidiarium opere ipso incunctanter progrediendum sit. Complacuit enim initium fieri per conscriptionem Trecentorum et adhuc plurium Militum Novorum, qui partim in stationibus, quas vacuas amplius relinqui minus tutum esset, excubias agent, partim ad operas infirmandis Urbis Munitionibus adhibendi, omnes autem parati erunt in casu necessitatis, quem Deus avertat' ad sublevandos ceteros Milites, Et tuendam Civitatis securitatem. Ista Conscriptio abiis, quibus illa commissa est, sicuti jam cæpta, ita quam celeriter fieri poterit, perficietur. Non tamen hic erit necesse poterit et debebit laborum et Consiliorum terminus, sed plus ultra peragemus indefesso studio cum reliquis Ordinibus collaturi, ut ea porro per Concordia trium Ordinum suffragia pro viribus Civitatis constituantur et Ordinentur, quæ Pa=

ferne S.ᵃᵉ R.ᵃᵉ M.ᵗⁱˢ D.ⁿⁱ N.ⁱ Clem.ⁱ Curæ et sollicitudini, Intentioniq respondeant. Illm.am Excell.am D.ⁿᵉᵐ submisse rogamus, velit, ut solet, tam Vi Sublimis Ministerii sui, quam ex singulari Propensione sua, qua Civitatem dignatur, Ordinibus eiusdem apud S.am R.am M.tem efficaciter adesse, de iis Omnibus, quæ ab Ordinibus ex subiectissima sua et Obsequiosa erga Regem indulgentissimum fide, acta et agenda sint, favorabiliter referendo, ac gratiose intercedendo, ne vagis et sinistris hinc inde sparsis rumoribus ac delationibus male fundatis, forte ad suscitandas inter Ordines discordias et Confusiones, ut occasio adsit in turbido piscandi, confictis, fides habeatur, nec Contra salutem et Jura Civitatis, ad quæ Singulariter etiam Jus Præsidii, et liber Consultandi modus pertinet, quicquam adversi intentur, aut statuatur. Quam benignè patrocinaturam Operam, Omni Cultu Veneratione Officiorumq studio Universi Civitatis Ordines demereri sedulo contendent. DEum precamur, ut Illm.æ Excell.æ D.ⁿᵉ Incolumitatem et fortunas præstet securas. Noviq Honorum supplementis, et prosperitatum accessionibus augeat.

Responsum ad easdem ab Illm.o Supremo R.ⁿⁱ Cancellario Magistratui Gedanensi Varsaviæ 9.ᵃ Maii 1757.ᵒ Anno Datum. Recepi Literas Dominationum V.rum 29 Aprilis, quibus me intimant quod tandem ad Securitatem Civitatis omnes tres Ordines Consensum dederint. Notitia hæc multum mihi lætitiæ attulit, sed Dominationum V.rum magis recreasse mentem arbitror, cum viderint una Voce acclamatum fuisse ad Defensionem Patriæ. Urget me ad huc proxima Occasio hortari Dominationes V.ras, ut in his Omnibus celeritate utantur; Maturitatem Consilii innatam sibi habent et acquisitam, in hac verò circumstantia non pudeat Vos celeritatem etiam à Juvenibus quærere, et deposito flegmate ad tempus armare pectus fervido et veloci Animo. Jam Exercitus Russicus movit pedem, e contra Exercitus Borussicus non procedet, neq hic, neq Alter ad expugnationem Civitatis arma parat, sed Necessitas Belli frangit Leges, dormientes quos invenit, trahit volentes in Societatem non fortunæ, sed omnium Malorum. Hæc Omnia cum sincere Dominationibus V.ris expono, si id fieri posset, et tempus aliis Negotiis me obruens permitteret Gedanum transferre, viderent me, ubi salvandæ Patriæ exposceret ratio, non Cancellarium ad lentos pannos assuetum, sed celeriorem aliis Egregiis Militibus ad Fossam Propugnaculi insomnes agere Noctes; Nunc Maneo Solita Propensione. Pro Illm.um ac Spl.ium Dnationum V.rum Amicus ad Officia paratus. J. Malachowski S.R.C.

Rescriptum ad G.um Weyher, ne admittat executionem in Bonis Langofort Condemnationis evocatoriæ obtentæ. Varsaviæ die 15.ᵃ Maii 1757.ᵒ expeditum Augustus III.ᵘˢ. G.ᵒ Georgio Weyher Camerario N.ro Bonorum Langofort Hæredi fideliter Nobis Dilecto. Gratiam N.ram Regiam. G.ᵉ fideliter Nobis Dilecte. Relatum est Nobis à Consiliariis Lateri N.ro assidentibus, G.um Ernestum Bogulaum Krockowski, Judicem Terrestrem Districtus Pucensis Palatinatus Pomeraniæ Possessorem Villæ Kleynkatz in eodem Palatinatu sitæ, violatis Legibus De non evocando Magistratu Civitatum, Civibusq ad forum incompetens, Nobilem Christianum Gabrielem

de Schroeder Præ Consulem Civitatis Nræ Gedanensis, tum temporis Præsidem, ratione puniti ab ipso ex Præscripto Legis, ad Instantiam Contubernii Sartorum modo dictæ Civitatis, Nocivi Cuiusdam Hominis vulgo Benhaß in domo, quam prædictus Gñus Krockowski Gedani ex Conducto, in habitat, Artem Sartoriam contra Jura et cum illusione Sartoria memorati exercentis, quasi præfato Gñô Krockowski per hanc administratam Justitiam a præfato Nobili Præ Consule injuria Notabilis illata esset, primum ad Judicia Terrestria Derschaviensia posita inordinate in fundo Lango furtensi Citatione, evocasse; Cumq dictum Judicium Causam hanc, utpote foro suo non Subiectam ad Judicia Nostra Post Curialia remitteret, per Viam Appellationis ad Judicia Regni Generalia Tribunalitia Petricoviensia traxisse, ibidemq Condemnationem contra prædictum Nobilem Præ-Consulem Civitatis Nræ Gedanensis obtinuisse, idq in villa Langofurtensi, quæ Jurisdictioni fidelitatis Tuæ subest, ubi sæpefatus Præ Consul Domum cum Horto Jure emphyteutico possidet, exequi velle. Cum autem talis procedendi modus, tam notissimis Legibus de evocationibus sancitis, quam illis, quæ Decreta in foro incompetenti lata, ut pote ipso Jure nulla, exequi nequeant, præfatus vero Gñus Krockowski dictam Condemnationem contra sæpefatum Nobilem Præ Consulem Gedanensem malé et illegitimé obtentam in villa Langofurtensi in domo et Horto Illius ad executionem deducere tentare posset. Proinde fidelitatem Tuam hortamur, et authoritate Nrâ Regia præcipimus, ne intentam eius modi executionem in Fundo fidelitati Tuæ Lango furtensi subiecto Langofurtensi, et in Domo ac Horto sæpedicti Præ Consulis Gedanensis Nobilis Christiani Gabrielis de Schroeder ibidem sito, fieri patiaris, sed eandem, ut poté illegitimam, omnibus adæquatis efficacissimisq mediis impugnari demandes; Secus fidelitas tua non factura pro Gratia Nrâ. Datum Varsaviæ Die ut sup. Supra Augustus Rex.

Rescriptum ad Gñôs Metrices Regni Præfectos, ut cum Actis quandocunq et quo á Mcô Bielinski Supremo Regni Mareschalco requisiti fuerint condescendant. Die eadem Eiusdem Varsaviæ eodem Aº emanatum Augustus Tertius.

Gñô Ignatio Ludovico Nowicki Metricis Maioris, Ioanni Nepomuceno Tominski Minoris Cancellariæ Regni Præfectis Secretariis Nris fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nrâm Rêgiâm. Gñi fideliter Nobis Dilecti. Expositum Nobis fuit Nomine et Pro parte Mci Francisci Bielinski Supremi Rñi Mareschalci, Capitanei Nri Garvoliensis: Qualiter Ille quandoq accidentali in proveta ætate sua affectus debilitate, Acta Publica pro recognoscendis per se Transactionibus commodé adire non valeat. Ea propter supplicatum est Nobis Nomine Ipsius, quatenus fidelitatibus Vrîs, sive uni fidelitatum Vrûm condescendendi cum Actis Metrices Regni propter recognoscendas per dictum Mcûm Mareschalcum quasvis Transactiones, tam ad Palatium Eius hic Varsaviæ situm, quam ad Bona Otwock, sive quo et quotiescunq requisiti a memorato Mcô Mareschalco fuerint, semel pro Semper facultatem dare et concedere dignaremur. Nos huic Supplicationi benigné annuentes, concedimus hisce literis Nrîs Fidelitatibus Vrîs, seu verius Uni fidelitatum Vrûm cum prælibatis Metrices Regni Actis pro suscipiendis Cessionibus, Donationibus, et quibus vis transactionibus per mentionatum Mcûm Supremum Regni

Actis pro suscipiendis Cessionibus, Donationibus, et quibusvis Transactionibus per Mentionatum Illtrum Supremum Regni Mareschalcum recognoscendis, tam ad Palatium hic Varsaviæ situm, quam ad Bona Otwock Eius hæreditaria, sive quo et quotiescunq̃ eo nomine à sæpefato Illmo Mareschalco requisiti fueritis, vel unus fidelitatum Vrum requisitus fuerit, Condescendere, Cessionesq̃ sive Donationes et Transactiones quasvis per Ipsum recognoscendas ad Acta Metrices Regni suscipere, facultatem damus. In quorum fidem &. Datum Varsaviæ Augustus Rex.

Literæ ab Illmo Supremo Regni Cancellario ad Præ Nobilem Magistratum Elbingensem intuitu Necessarii Privilegii de non appellando in Causis Cambialium. Varsaviâ die 9a Maii 1757o scriptæ.

Nunquam fallet Præ Nobiles et Spectabiles Dominationes Vras fiducia Mei, quemadmodum in Ultimis suis ad me Scriptis sub 30. Aprilis testantur. Non in hoc solummodo de quo agitur, Negotio, sollicitus sum conservandi Jura et Privilegia tam Terrarum Prussiæ, quam Civitatis huius in specie, eadem Mihi semper præsentia sunt, et quovis tempore me premunt, pro Publica et Singulariter Vrâ utilitate. Nolim igitur Dominationes Vras vererime subscriptos absq̃ Clausula salvis Juribus, Articulos, unquam in Earundem detrimentum conversurum, ea quinimo quæ in præfato Negotio concludenda sunt, nonnisi communicato cum Dominationibus Vris statuentur. Privilegium de non appellando in Causis Cambialium sentio esse necessarium et expediendum duco, prius tamen aliquot Puncta examinare debeo, ut nihil pariter Contrarium Regni Constitutionibus inveniant. Omnia interea Eisdem fausta apprecans, permaneo.

Rescriptum Sae Rae Mtis favore Gsæ Mariæ Theresiæ de Kinner Varsaviæ die 26a Maii 1757o expeditum.

Augustus IIIus

Significamus præsentibus Literis Nris quorum interest Universis et Singulis. Expositum Nobis esse per Certos Consiliarios Nros, quomodo Mortuo ante duos Annos olim Gso Francisco Vilhelmo Kinner de Schaffenstain Ministro Cæsareo ad Aulam Nram Regiam, relicta Consorte sua vidua Gsâ Maria Theresia matrimonialiter procreata, omnem rei familiaris et Negotiorum Agendorum Curam, Directionemq̃ Ipsa Gsâ Maria Theresia jam adulta, attenta eiusdem suæ Matris decrepita ætate, etiam ad quascunq̃ vel minimas res domesticas peragendas totaliter inhabilis, immediate ab illo sui Patris tempore, suscepit, administravit, et laudabiliter inhabilis, immediate ab illo sui Patris tempore, suscepit, administravit, et laudabiliter tractavit; Cumq̃ eadem Gsâ Maria Theresia hodie recognoscat sibi esse Necessarios Aliquos distinctos, et Authoritate præditos Viros, tanquam Tutores & Curatores, ratione rerum domesticarum agendarum et ordinandarum, præcipuè cum suis Affinibus et Prætensoribus, tam ad Bona hæreditaria dicti olim sui Patris, quorum Ipsa Mater Gsâ Elisabeth nunc est usufructuaria, quam ad ea, quæ post mortem supradictæ Suæ Matris poterunt in totali hæreditate inveniri: Proindeq̃ Nobis supplicatumq̃ fuerit, ut tam præfatæ Matri Gsæ Elisabeth quam eius filiæ Gsæ Mariæ Theresiæ

Tutores et curatores dare et assignare dignaremur, id circo huiusmodi Supplicationi benigne annuentes Mfcôs Franciscum Comitem Bielinski Supremum Regni Marechalcum et Joannem itidem Comitem Małachowski Supremum Rñi Cancellarium, tum Venerabilem Gabrielem Podgski Praepositum Cracoviensem, in Tutores et Curatores damus et assignamus praesentibus literis Nris: Quarum vigore supra fati Tutores et Curatores habebunt potestatem, omnimodamq facultatem tam respectu Bonorum mobilium et immobilium per supradictam Grãm Elisabeth Matrem possessorum ad effectum nunc conficiendi de illis Inventarium, si illud factum non reperiretur ob imbecillitatem Matris, quam ratione Dotis et aliarum pretensionum dictam Grãm Virginem Mariam Theresiam concernentium in rebus et Negotiis cum quibuscunq Personis, etiam affinibus intercedentibus tam durante vita dedpedictae Matris tecedentibus tam durante, aut iuridice autem per Compositiones amicabiles, dictae Gfẽ Mariae Theresiae in Omnibus actibus assistentiam praebere, et eorum authoritate Ipsam fulcire, ut sub Illorum Dispositione vel uniter, vel seperatim, quaecunq ad dictas Successiones nunc et in futurum pertinentia diriganter, et manuteneantur. In cuius rei fidem &. Datum Varsaviae. Augustus Rex. Locus Sigilli Maioris Rñi.

Reskrypt do Wo Augusta Alexandra Xcia Czartoryiskiego Wwdy Ruskiego, y Generała Ziemm Podolskich, Kamienieckiego y Latyczewskiego Starosty względem pozwolenia Drzewa z Lasow tychże Starostw na reparacyą Palisadow Fortecy Kamienieckiey potrzebnego w Warszawie dnia 24o Maia 1757o roku expedyowany. August III &.

Wo Augustowi Alexandrowi Xciu Czartoryiskiemu Wwdzie Ruskiemu y Generałowi Ziemm Podolskich, Kamienieckiemu y Latyczewskiemu Staroście, Uprzey: nam Miłemu Łaskę Naszą Krolewską. Wo Uprzey: nam Miły. Doniesiono Nam iest przez Panow Rad Naszych przy Boku Naszym zostaiących, tudziesz z uczynioney Remonstracyi przez WW. Hetmanow Wo y Polo Korskich iest Nam wiadomo, że pograniczna Forteca Kamieniec Podolskiego, Zastawa Krolestwa bydąc, nietylko w Murach y Bastyonach do znaczney przychodzi Ruiny, ale y w potrzebnym in circumferentia Oneyże Opalisadowaniu, wielka dziś się widzieć dezolacya, przez ktorey, y czasem, oczywista Kraiowi Podolskiemu bespieczenstwa swoiego strata y upadek ominąć mogła: a zatym supplikowano Nam iest przez tychże PP. Rad Naszych, ażebyśmy, nim dostatecznieysze potrzebnych kosztow na Reparacyą teyże Fortecy obmyslone bydą sposoby, przynaymniey w należytym opalisadowaniu przez stoiąca iuż upadaiącym, niedostatnią obmyślili Reparacyą; dlatego wolny wrąb w Lasach Starostwa Kamienieckiego lub Latyczewskiego na samą tylko Fortecy Kamienieckiey Reparacyą, a nie inną, potym pretextem pozwalaney żądaiąc po Uprzey: Waszey, ażebyś na Rekwizycyą Wo Wwdy Krakow: Hetmana Wo Korso lub Wdã Podolskiego Concivium Drzewa do wspomnioney Palisadow Reparacyi w Lasach albo Puszczach pomienionych Starostw znayduiącego się, wywozić na tę Reparacyą nie zabraniał, ani aby kto inny ważył się zabraniać dopuszczał, czyniąc to dla Publiczney Rptey Przysługi, y Łaski Na:

szey Krolewskiey: Na co Niniieyszy Reskrypt dla tym większey Wagi y Wiary Ręką Naszą podpisany, Pieczęcią Kor. Stwierdzic roskazalismy. Dan w Warszawie Augustus Rex.

Reskrypt podobnyż J. K. M. do W. Konstancyi z Danilowiczow Potockiey Kasztellanowey Bracławskiey, Starościney Smotryckiey względem pozwolenia Drzewa z Lasow tegoż Starostwa na reparacyą Palisadowania Fortecy Kamienieckiey potrzebnego dnia i Roku tegoż Expedyowany August III.

Wielm. Konstancyi z Danilowiczow Potockiey Kasztell. Bracławskiey Starościney Smotryckiey Uprzey. Nam Miley Łaskę Naszą Krolewską W. Uprzey. Nam Mila. Doniesiono Nam iest przez PP. Rad Naszych przy Boku Naszym zostaiących, tudziez z Uczynioney Remonstracyi przez WW. Hetmanow etc.

Podobnyż Reskrypt J. K. M. do W. Mikołaia Stadnickiego Chorążego Podolskiego Starosty Trębińskiego względem pozwolenia Drzewa z Lasow tegoż Starostwa na Reparacyą Palisadow Fortecy Kamienieckiey potrzebnego etc.

Takiż Reskrypt do W. Jana Gołyzynskiego y Skalskiego Starosty, względem pozwolenia Drzewa z Lasow tychże Starostw na Reparacyą Palisadowania Fortecy Kamienieckiey potrzebnego etc.

List od J. K. M. w tey że Materyi do W. Wdy Krakow: Hetmana W. Kor. 24. Maia 1757. roku Expedyowany August III.

Wielmozny Uprzey. Nam miły. Poniewaz Forteca Kamieńca Podolskiego nieodkładney potrzebuiąca Reparacyi, ażeby straża y pilnośćią pogranicznego bezpieczenstwa przez Uprzey. Waszą, zawsze pro Bono Publico praktykuiącą się. Władzy y Staraniu Naszemu iest zalecona, przeto w tey Nam przełożoney okolicznośći przyzwoite proviendo media, expedyowalismy Reskrypta do Possessorow Starostw Fortecy Kamienieckiey, bliższych, ażeby pozwolonego od nas temiż Reskryptami w Lasach y Puszczach pomienionych Starostw na danią reparacyą Palisadow wolnego wyrębu, na Wzrelka Uprzey. Waszey lub Wtwa Podol. Concivium Rekwizycyą nie zabraniali. Ażeby in Cumbit obmyślec y sposob do Transportowania Drzewa z Lasow na pomienione opalisadowanie potrzebnego, więc pisalismy w tym osobne Listy, do WW. Wdy Podolskiego H. Pol. Kor. y Kasztellana Kamienieckiego, ażeby o tym quantocius cum Concivibus tegoż Wtwa iak nayskuteczniey conferre chcieli, co gdy z Powinnośći swoich uczynią, nie wątpiemy ze Uprzeym. Wasza przez Chwalebne dla Dobra Publicznego czyny dołożyc zechcesz względu y Starania swoiego, ażeby tak Potrzebna pro Commodo Publico, a mianowicie dla Podolskiego Kraiu bezpieczenstwa Fortecy Kamienieckiey przynaymniey w opalisadowaniu Reparacya nieodkładnie do skutku, przyprowadzona była, przez co pomnoyżz w Nas Uprzey. Wasza uznaną dla Siebie ku Zasługi Publicznej rekognicyą y oswiadczenie dalszych Łask y faworow Naszych, ktoremu dobrego

od Pa Boga życzemy zdrowia. w Warszawie.

List wteyże Materyi do Wo Wdy Podolskiego H. Pol. kor. od Jo K. Mi dnia y Roku tegoż expedyowany. Augustus.

W. Uprzeymie Nam miły. Przy uczynioney przed nami PP. Rad Naszych Remonstracyi, że Forteca Kamieńca Podolskiego Zasłona tamteyszego kraiu będąca, nieodkładney iest potrzebna Reparacyi. przyłożyliśmy chętnie starania Naszego przez wydanie Reskryptów do W.W. Augusta Alexandra Xiąż. Czartoryiskiego Wdy Ruskiego, y Generała Ziem Podolskich, Starosty Ngo Kamienieckiego y Latyczewskiego, Konstancyi z Daniłowiczów Potockiey Kasztellanowey Bracławskiey Starościny Smotryckiey, do Wo Mikołaia Stadnickiego Chorążego Podolskiego Baranieckiego, Jarta Goszczynskiego y Skalskiego Starostów. Fortecy Kamienieckiey pobliższych, tudzież zaleciliśmy Wu Branickiemu Wdzie Krak. Het. Wo kor. ażeby pilnym względem na Pograniczne bezpieczeństwo, tę potrzebną w opalisadowaniu przerzeczoney Fortecy Kamienieckiey, chciał do Skutku przywieść Reparacyą: Aże iednakże non sufficit tey Reparacyi Potrzebie na samym Lasów pozwoleniu, Zaczym nim dostateczniejsze eum tempore teyże reparacyi mogą adinveniri media, tym czasem aby samym przynaymniey Opalisadowaniem stwierdzone być mogło bezpieczeństwo Fortecy, ni ambit ante omnia obmyśleć sposób do transportowania Drzewa z Lasów na też opalisadowanie potrzebnego, w czym zażywamy dexteritatem Uprzey. Waszey, y Jegoż inter Concives a Bracią swemi Activitatem, ażebyś ex innato ku Dobru Pospolitemu Zelo, y publiczney w tym pomnożenia Zasługi, chciał iak nayskuteczniey y nayprzyzwoitszey o sposobie transportowania Drzewa z Lasów na też Opalisadowanie potrzebnego do Fortecy, rownie z innemi tegoż Onego Wdztwa Patryotami znieść się y niezawodny do transportowania umowić sposób, przez co nietylko da Uprzeymość Wasza dowód wierney ku Nam Przychylności swoiey usłuchaniem iegoszym Żądaniu naszym, ale y całemu woiewodztwu Wtwu staraniem swoim przyczynisz bezpieczeństwa: A teraz przy oświadczeniu Łask Naszych dobrego od Pa Boga życzemy zdrowia. w Warszawie

Takiż List do Wo Kasztellana Kamienieckiego wteyże Materyi.

Instrukcya od Trybunału Skarbowego Radomskiego JW.W. Stanisławowi Wybranowskiemu Chorążemu Znaku Pancernego Xcia Wdy Lubel. z Wtwa Lubelskiego. y Alexandrowi Miączynskiemu Staroście Lubomskiemu z Ziemi Wieluńskiey Kommissarzom, do Jo K. Mi Delegowanym Posłom 20. Maia 1757o dana.

Lubo ani naywymownieysze ięzyki oświadczyć, ani Pióro naywybornieysze okryślić, tey wdzięczności, którą cały Naród Ny Pci, za Jego Oycowskie około Dobra Pospolitego pieczołowanie, za utrzymaną do tych czas in aestu Belli w inszych Sąsiedzkich Państwach flagrante, niepraktykowaną prawie w Oyczyźnie Naszey spokoyność, powinien, nie potrafi, iednak PP. Posłowie Nasi, zupełną Jo K. Mi Imieniem całey Izby Ney. iako vicariae Eius potestatis naymocnieyszemi y wszelkiey pełnemi Adoracyi słowami wyrażą rekognicyą. Podzięki naypierwsze PP. Posłowie, za nayważnieyszą Jo K. Mi temu Królestwu Opiekę y Protekcyą, iż pod Jego pobożnym Panowaniem, y słodkości pokoiu zażywamy, y Sła sprawiedliwość przy tym z pokoiu wzwoiey porze y biegu

nieustannym zostaie. Przełożą wyborem słow swoich Prace y fatygi Kollegow Nˢ, zaczowszy od JW. Xdza
Prezydenta przykładnego w pobożnosci y Sprawiedliwosci Biskupa, y JW. Michała Suffczynskiego
Chorążego Ziemi Czerskiey Oboźnego Polnego Kor. Marszałka, zaszczyconego Funkcyami Publicznemi, y
Kommendami Regimentarskiemi wszystkiey cum distinctionem Meritorum Kawalera, aby Jch zasługi y
podięte pro Publico trudy łaskawym y dobroczynnym a przytym pamiętnym na Jch osoby piastował Ser-
cu. Nayprzod zaś zaleca J. K. Mci niefatygowane przez całe życie z Azardem Zdrowia y Fortuny na Pu-
blicznych Funkcyach in Pago et Toga JW. Kazimierza na Miniku Rudzienskiego Wdy Mazowieckiego
usługi, ktory co rocznie od lat przeszło 20. nieustanną pilnoscią Sam iuż tylko ieden ex Ordine Senatorio
pozostałych innych vi fatorum, kommissarz, przykładny oraz sprawiedliwoscią y Sentymentami potrzebny
Oyczyznie Senator, tuteyszy Skarbowy zaszczyca Trybunał. Podobneyże łaske y Pamięci circa distributi-
vam Panis bene Merentium Gratiam rekommendowac będą N. P. przykładne y wielkie JW. P. Stani-
sława Dłogockiego przeszłego Strażnika Polnego Kor. a teraz Wtwa Kijowskiego kommissarza, indefessa
sollicitudine podięte Prace y fatygi, ktory przez częste na Seymy Poselstwa, na Trybunały przez funkcye y
Kommissarstwo w Woysku Regimentarskie kommendy, pracowicie służąc, dał dowody y przykład innym,
iak powinni poczciwi Oyczyzny Synowie, y Wierność N. P. zachować, y wdzięczność Rzpltey pokazać.
Rowne wniosą Jnstancye za JW. W. Trzebinskim Starostą Kopygrodzkim, krakow. y Dembickim Sędzią Nowo-
mieyskim Sandomirskim, kommissarzami, aby J. K. Mc osobliwy miał wzgląd na Jch Straty fortuny przez
Publiczne funkcye poczynione, y Panskiey szczodrobliwosci dla nich przypadaiących się okazyach, dał
Oycowskie dowody. Uczynią też PP. Posłowie należytą Remonstracyą J. K. Mci wielkich zasług JWW. Hetma-
now, ktorzy Wierność ku Maiestatowi, Miłość ku Oyczyznie, Rady, przezornoscią, y wszelkim o utrzymaniu
spokoynosci domowey Staraniem, mocne y żywe dawali y daią dowody. Niezapomną wyrazic Zasług, zale-
cic wspaniałosci y Łaskawosci Serca J. K. Mci JWW. Kazimierza Choieckiego Porucznika Ordynacyi Ostrog
skiey, iako Sędziego Pogranicznego, wielu funkcyami w Rzpltey y w Woysku zaszczyconego, y Antoniego Sta-
rzenskiego Chorążego Pancernego N. Krolewica Xawiera, kommissarzow Woyskowych, y innych Kollegow swo-
ich, aby przez baczność na Jch zasługi wzywcy Pamięci N. P. zostawali. Przypomną PP. Posłowie iuż zaleconą
przeszłemi Kommissyami JW. Granowskiego Wdy Rawskiego Starosty Radomskiego dla Honoru Rzpltey y o-
zdoby Trybunału tuteyszego, na reparacyą Zamku zruynowanego, koszta, y expensy, aby te Hoynoscią y szczo-
drobliwoscią Panską nadgrodzone były. Poniewaz zaś Xdz Żurawski Kanonik Kathedralny Płocki przez Nasze
Jnstancye, kołace do P. J. K. Mci Serca, aby miał wzgląd na Jego Straty y Zasługi, upraszac będą, żeby ta Nasza
Rekommendacya mogła bydz iak naypomyslnieyszym opatrzona y zakonczona skutkiem. Naostatek, ciż PP. Po-
słowie Jmieniem Jchy Nsz wyrażą iak nayusilnieyszą Prozbę J. K. Mci aby Oycowskie swoie Staranie iako zawsze
dobrotliwie, tak y zakonczył Łaskawie przy teraznieyszych całą Europę mieszaiących koniunkturach, żebyśmy w tym
Miłym Pokoiu, o niczym bardziey niemysleli, tylko o ustawicznych do P. Boga zasłanych, per quem Reges regnant,
et Principes iusta decernunt, Modlitwach, aby Nam tak przykładnego, tak Łaskawego, Swiąt. y Pobożnego P.
z całą Nay. Jego Familią na zazdrosc innym Monarchom Nam na korzysc przez długie wieki wnieszamie=

szone przy wielkich pomyślnościach chować Lata. Mnie nasze partykularne desideria Activitati PP. Posłów zalecamy. Ich samych pod Nogi Tronu Pańskiego ścielemy, a nayszczęśliwszego powrotu życzemy. X. Józef Sembek Biskup Płocki Prezydent (LS) Michał na Suffczynie Suffczyński Ch. Z. C. O. P. Kor. Marszałek Trybunału Radomskiego. L.S.

Respons na tę Instrukcyą tymże Wm Posłom, od JO K. Mci z Kancellaryi W. Kor. dnia 28o tegoż Mca y Roku w Warszawie dany.

Założył JO K. Mc szczęśliwość swoię wszczęściu Oyczyzny, szczęście Oyczyzny w Pokoiu, Pokoy zaś mieni bydź dwoiaki, ieden zewnętrzny, ten zapomnieniem własnych Interessow, drugi wewnętrzny ten Sąd Sprawiedliwości mocą Ustą Pan utrzymuie; Dlatego cieszy się JO K. Mc, że w zacnym Trybunale Radomskim Sprawiedliwość Sła Godnemi Sędziow Sentymentami wsparta, rozpościera władzę swoię tak daleko, iako iey Prawa mu daią, y Uciśnionych wyciąga potrzeba. Przyznaie JO K. Mc, że Wielebnego Prezydenta przy Podniesioney do Boga myśli rozsądek, Wo Marszałka Roztropność, Wo Sędziego Mazowieckiego wyprobowana całość, Wo Długockiego wkorzeniona w Publicznych pracach Usługa, y wszystkich Zasiadaiących Godność, sprawuie tego Trybunału ozdobę, a zatym wpodaiących się Okazyach, wszystkich w Respektach swoich zapominać niebędzie. LS.

List od JWo Pa Kanclerza Kor. do Xdza Ciapinskiego Prowincyała Karmelitańskiego imieniu Konwentu Mohilowskiego z Warszawy 28o Maii 1757o pisany.

Podaniem Skargi przez Ministrow Dworu Rossyiskiego na Jchmciow Wielebnych Podroża Przeora Konwentu Karmelitańskiego w Mohilowie, y Ambrożego tegoż Zakonu y Konwentu Xdza, dana mi przyczyna nadgłoszenia się zwyrazeniem wszelkiey Obserwancyi WPD, ktorego exemplaris pietas, iako niewątpię że iest y innym pro Norma przyzwoitey Modestyi, tak pozwolić in occurentibus querimoniis czynię reflexye, że wszczynaiące się takowemi sposobami Nienawiści ustawiczne między Duchownemi, y inney Religii Osobami, mogą etiam y Sąsiedzkiey Przyiaźni dobrą harmonią wdalsze prowadzić niechęci, przeto uniżenie upraszam WPa, abyś Authoritate sua uczyniwszy wzgląd, co mieć mogł za racyą, Xdz Przeor Konwentu Mohilowskiego do czynienia Kłotni z Xdzem Konikim Episcopem Białoruskim, raczył go do iak nayprzyzwoitszego tych Interweniencyi adigere ustawienia, albo Usiłowawszy, pomienionych Wielebnych Przeora y Xdza do innego przenieść Konwentu, a na Ich mieysce spokoynieysze ulokować Subiekta: Jeżeli się stała w czym komu krzywda, są sposoby do sprawiedliwego Onego windykowania, nie udawaiąc się w kłotliwość, gdyby iakowe, utamecitur, nastąpić mogły Dia facti postępki; ktorych oddaleniem Uczynisz WPD. Godności swoiey zaszczyt, a oraz przyprowadzeniem do spokoyności Osob sobie nienawistnych, pokażesz gloriosum Zelum, a we mnie partykularnie wdzięczną accumulabis Obligacyą, z ktorą piszę się bydź indesinenti cultu WPD. &.

Literæ ab Illmo Supremo Regni Cancellario ad Magistratum Gedanensem Varsavia 2o Julii 1757o Anno scriptæ.

Mitto Dominationibus Vrîs querelas copiatim, quas mi ad manus porrexit Dnûs Minister Regis Christianissimi hic Varsaviæ ad Latus Regis Nrûs commorans. Nullum ad porrectum Memoriale dedi Responsum, donec Dominationibus Vrîs communicaverim rem de qua agitur. Roga itaq ut me in hoc Negotio informent, et quod erit Justitiæ, faciant. Interim maneo Animo propenso &.

Pro memoria á Ministro Regis Christianissimi Mrcô Supremo Cancellario Regni porrectum, et Magistratui Gedanensi transmissum.

La banqueroute recente du S. Morder et les circonstances qui l'accompagnent, interessent trop le Commerce de la Ville de Dantzig independement de la Part qu'y doivent prendre plusieurs Negociants de differentes Villes de l'Europe, pour n'en pas mettre l'exposé sous les yeux des Ministres de la Republique. Il est d'usage, et il semble que le bon Ordre exige, qu'aussitot une banqueroute declarée par la cessation des payements et l'evasion du Banqueroutier: toutes les Marchandises effets papiers, livres, memories, factures &c etant chez luy soient mis sous le scellé par le Juge auquel il appartient de le faire, les formalités Ordinaires prealablement observées, a fin de donner a ses Creanciers eloignes le tems d'etre informés de cet evenement, de produire les titres et renseignements de leurs creances, et d'aviser aux moyens d'en poursuivre les payements dan la Maison et Magasin du quel tout doit en attendant rester en place, les Creanciers hypotecaires ne pouvant pas avoir plus de Privilege a cet egard que les Chirographaires. Mais le S: Labes Marchand de Dantzig a pense sans doute tout autrement: car d'esle meme Jour que la banqueroute du S. Morder a eté publique et sur le fondement d'un acte obligatoire que celuy cy luy avait passé quelque tems avant sa banqueroute pour une somme tres considerable, il a en consequence d'une procedure particuliere, fait enlever au vû de toute la ville la meilleure partie des Marchandises qui etoient dan la maison de son debiteur et les a fait transporter chez luy; de sorte que ce qui devoit faire la resource naturelle des Creanciers de Morder se trouve aujourd'huy entre les mains d'un seul d'entre eux qui a eté le plus hardy et le plus diligent a se l'approprier.
Plusieurs fabricants de Lion et autres Marchands francois se trouvant interessés pour des sommes Considerables dans cette banqueroute, M. Dumont Resident de france a Dantzig a cru devoir suppleer a ce que leur eloignement ne leurs permettoit pas de faire, et a requis tres instamment Mrs les Magistrats et Conseil de cette Ville d'employer leur Autorité pour faire reintegrer promptement dans la Maison de Morder ou dans tel autre endroit que bon leur sembleroit toutes les Marchandises generalement quelconques qui en avoient eté enlevées, ensemble les papiers livres et autres documents de Commerce de ce Marchand, pour le tout etre mis aussi tot sous le scellé en la maniere Ordinaire, même pour faire Arreter ses Commis, agents et Domestiques si le cas le requeroit. Les Magistrats de Dantzig ont envoyé un de leurs Secretaires a M. Dumont pour assurer quils veilleroient sur la Conduite des Juges a qui il appartient de Connoitre de ces sortes d'affaires, et que s'il y avoit quelque irregularité de la part de ces Juges dans les premieres procedures, ils feroient ensorte qu'elle seroit rectifiée; cependant

bien loin de faire reintegres dans la Maison de Mörder les Marchandises et autres effets qui en avoient été enlevées par Labes, les Magistrats ont accordé de dernier un Sauf conduit qui met sa personne a l'abri de toute poursuite et les Creanciers de Mörder se trouvent par l'a privés de toute resource. Une pareille Conduite de la part de Magistrats qui doivent être les protecteurs du Comerce de leur Ville et des Negotiants etrangers qui y ont des Relations d'Interets, ne peut qu'avoir les Consequences les plus pernicieuses et merite toute l'Attention des Ministres qui ont l'Autorité de faire respecter leur loix.

Responsum a Magistratu Gedanensi, tam ad praecedentes literas Illmi Supremi Rni Cancellarii, quam ad hocce Memoriale legatur folio 628.

List JW. Kanclerza W. Kor. do JW. Xdza Szembeka Biskupa Płockiego Prezydenta Trybunału Skarbowego Radomskiego intuitu Landmilicyi Wdztwa Podolskiego, z Warszawy dnia 3. Czerwca 1757. pisany.

Rzecz prawdziwa, że z początku, jak Wdztwo Kijowskie Milicyą ustanowiło, całe byłem tey Opinii że PP. Obywatele Wszyscy periculum fortun swoich widząc od Haydamaków, przymuszone było, ad hanc extremitatem, żeby uchyliwszy Prawa in Necessitate salwowania się, postanowiło Landmilicyą, dla tego zapatrywałem się super hoc peccatum contra Legem ex ultima Necessitate Commissum, ale kiedy potym ex consequenti pokazało się, że samiż Obywatele nie Wszyscy kontenci, et Maior pars, a coraz większe dzieią się abusus ditates, Obrona żadna, a na przykrzenie się Mieszkańcom pewne, y że potym hoc exemplo Wdztwo Bracławskie y Podolskie poszło, muszę ex vi Ministeryi mei mówić, y Reflexye moie Wielkiemu podać Sędziemu y Senatorowi, że gdyby innym Wdztwom tensam Land Milicyi Modus podobał się; kto im zabroni, quo casu by Prześwietny Trybunał Radomski, miał autorisare, vel tolerantiam pokazać tey Milicyi. Powiedzą na to, że tylko Pograniczne Wdztwa szukaią swoiey Obrony. na to odpowiadam, że inne Wdztwa, inszy będą miały Pretext, to iest ten: Rzptta iest bez rady, Seymy nie dochodzą. więc in tali Casu szuka u siebie Wdztwo obrony, było iedno górne Wdztwo zaczęło, poydzie ta Choroba Zaraźliwa po drugich, y iuż ci Tranquillitas nulla; Szlachta Componens Landmilicyą będzie im Armis, ergo y Seymiki sub Armis, kto nie żołnierz, nie będzie miał Campum loquendi, et tacite w Konfederacyi osobno zostanie Każde Wdztwo. P. Tarło Wda Sandomirski S. P. mówił ze mną długo, że chciał w Wdztwie Sandomirskim wznieście to Landmilicyą. ale kiedy zmiarkowałem, że chciał takie mieć tylko Woysko, któreby od siebie dependowało, nie od Hetmanów, nie będąc w ten czas w dobrey Harmonii z Hetmanem W. Kor., bardzom był temu przeciwny. Jeżeli Wdztwo Podolskie Starego Prawa chce zażyć favore sui, trudno tam z Starym Prawem wyieżdżać, które poślednieysze znosi, bo Konstytucya 1717. absolutnie Auctionem żoł nierza bez swoiey decyzyi zakazała. Wszak do tey pisania Konstytucyi zażyty był ex Senatorio Ordine S. P. P. Stephan Humiecki Wda Podolski, ozemuż non praecustodivit exceptionem Wdztwu Podolskiemu, vigore dawnego Prawa, ale całek wielki W. Rzptey, nie chciał takiego Woyska, któreby Confusionem Status robiło, y nie uczynił żadney klauzuli, salva Constitutione, która służy Wdztwu Podolskiemu. JJgo K. Mc nie może patrzeć indifferenti oculo na takie Woysko, nad którym żadney

niema władzy; Qua Rex et qua Pater Patriae pozwolić nie może na takie zaciągi, z kąd cały kray cum tempore może się łzami zalać. Ustanowiwszy Rzplta Płacę Woysku Prawem 1717mo regularną, z tym wszystkim dla ukarania cięższych się Braci od Żołnierzy postanowiła Trybunał Radomski, a na tey Land Milicyi excessa, gdzie Szlachcic poydzie się skarżyć, chyba na Seymik, który kolwiek componens Land Milicyą zerwie, a rabunki continuabant. Naostatek, ieżeli każdy z Nas ono powinien Inconvenientias tych Land Milicyi, to Pan Hetman W. Kor. Niechay tą Chorobą osiągnie Wtwa. Woyska Land Milicyi będą mocnieysze od Woyska Komputowego, będzie ie chciał do swoiey kommendy pociągnąć, nie pozwolą, chyba z łaski, y choć oprzeć się pro laudum. że poddaią się pod władzę Hetmańską Land Milicyą, to za drugim razem zieclawszy się mogą odmienić, maiąc u Siebie płacę, bez odpowiadania w żadnym Sądzie, będzie ie chciał przymusić, poydą Wtwa do konfederacyi przeciwko Pu Hetmanowi: dalszych nie piszę konsekwencyi, których nie życzę widzieć. Z tych tedy Racyi uniżenie upraszam WmP. Amore Patriae, abyś chciał totis viribus pracować, żeby Sprawiedliwe Judicatum Prześwietnego Trybunału zniosło abusum hunc, żeby cum tempore straszliwsze nie urosło Monstrum; Co niewątpię że WmP. magna Sua zważywszy prudentia, mocno do tego przyłożysz starania; A teraz circa Venerationem debitam, zostaię etc.

List od tegoż do JJWch Kommissarzów tegoż Trybunału pisany.

Im więcey de Inconvenientiis Land Milicyi myślę, tym więcey z tych konsekwencyi pro Publico widzę, a zatym kiedy teraz będzie o te Land Milicyą w Prześwietnym Trybunale Radomskim Sprawa, uniżenie WmPa upraszam, abyś Amore Boni Publici contribuere raczył do skassowania iey Contra expressam Legem 1717 postanowioney. Ponieważ zaś z memi Reflexyami rozszerzyłem się w Liście moim do Xdza Prezydenta więc od tegoż Listu referuię się; A teraz nieustanney oddaię się mnie Łasce y Przyiaźni etc.

Literae à Mscis et Gñs Supremis Ducatuum Curlandiae et Semigalliae Consiliariis ad Sm Rm Mm intuitu Feld Marschalli Comitis Apraxin 28o Maii 1757o Mitaviae.

Ex quo Excellmus Dnus Generalis Feld Marechallus Comes Apraxin hesterna die ab hac Urbe in Lithuaniam profectus est, exhibuit Nobis hodie Mscus Dnus Generalis Maior de Bestoucheff Rumin Pro Memoria sub A. quo mediante ut Correspondentiam omnem, Postarumq Cursum in Regnum Prussiae Incolis horum Ducatuum interdicamus, a Nobis contendit. Quem ad Modum vero ex una parte omnino sentimus, Nrûm partium non esse eius modi quid ordinare, ita ex altera parte non unius generis discrimen Nobis Incolisq horum Ducatuum metuendum fore existimavimus, si requisitionibus huius nullam plane rationem habuissemus. In medio itaq consistendo, dum hoc subiectissimè ad Sm Rm Mm referimus, hoc desideria Incolis horum Ducatuum simpliciter notificanda esse, indicavimus, idq ipsum Teste annexo sub B. Mscô Dnô Generali Maiori Bestoucheff responso, dedimus. Ad Sm itaq Mm Vrâm Confugientes, subiectione devotissima supplicamus, ut hanc Nrâm agendi rationem Animo Affectuq suo innato Clementissimo accipere, et quid forsan ulterius hoc in passu statuendum sit Nobis Clemè demandare dignetur. Ad hanc Regulam Actiones Nrâs adamussim componemus. et quamvis vix dubitamus omnem Postarum Cursum,

antequam S. R. M. V. Mandata obtinere poterimus, ipso facto impeditum iri, si tamen averti possit, ut ne immo cursus Postarum per Prussiam Cursus plenarie tollatur, a plusquam Paterna S. R. M. V. sollicitudine ac Gratia Regia hoc expectamus. Quod enim alias Commerciorum et redituum Ducalium imminutio, quae inhibitionem evectionis frumentorum secuta est, exinde omnino ingravesceret, perspectu difficile non est. Quod superest S. R. M. V. Nos Omniaq. Nostra reliqua quam subiectissime commendamus, atq. animi submissione, fide, Votisq. devotissimis plenis permanemus.

Przetłumaczenie wspomnionego w tym liście Pro memoria pod literą A.

Kiedy Auxyliarne Carowey Pani Moiey Woyska przeciwko Królowi Pruskiemu są w Marszu, y iuż w Pruskie wkroczyły Granice, za czym wielka tego wyciąga potrzeba, aby wszystkie korrespondencye dotąd między Kurlandyą y Prusami Wodą y Lądem utrzymywane, całe zapuszczane były, a osobliwie Ordynaryine y Extraordynaryine Poczty, które dotąd do Prus chodziły, aby te raz ustały, y zupełnie zniesione były; Dla czego P. Apraxin General Feld Marszałek zdał mi Ordynans, abym Regencyi tuteyszey Curlandiae et Semigalliae tę potrzebę oświadczył, według którego Ordynansu też wielką potrzebę Regencyi tuteyszey donieść y zalecić umyśliłem, aby nie tylko dotąd wszystkie Poczty y korrespondencye cało ustać mogły, ale też aby każdemu tuteyszego kraiu Obywatelowi było wiadomo, aby pod wielką karą nikt odtąd nieważył się ani wodą, ani lądem z Prussami korrespondować, ani z Pruskiemi Poddanemi wdawać się, a broń Boże listy iakie przewozić; Wiadomo iuż każdemu być musi, iż Carowey Woysko na pomoc Królowi y Rzpltey Polskiey, tudzież na obronę tego Xtwa destynowane maszeruie, a zatym Regencya tuteysza przez Miłość ku P. swoiemu tę potrzebę z wszystkiemi zniesienie Poczt nakazać powinna, y swoy o tym ponkcie Ordynans starać się do skutku przyprowadzić, a gdyby ktokolwiek potym nieposłuszny tego Ordynansu temu się sprzeciwiał, Więc gdyby; za to mocno odpowiedzieć y nieomylną karę odebrać będzie musiał, swey własney zuchwałości y nieposłuszeństwu takową karę przypisać będzie powinien. Mitawa 2/13 Maii 1757 Peter Br. Bestouzeff Rumin General Maior.

Przetłumaczenie także z Niemieckiego danego od Regencyi Kurlandzkiey na tez Promemoria Responsu w tymże liście pod literą B.

Na podane dnia dzisieyszego Promemoria od P. Petra de Bestouzeff Rumina Generała Maiora Carowey, Nieomieszkała Regencya Kurlandzka tey daie odpowiedzi, iż lubo niema tey mocy, korrespondencyą Lądem y Wodą, tudzież Ordynaryine y Extra Ordynaryine Poczty między Prusami y Xięstwem tuteyszym dotąd utrzymywane znieść totaliter, iednak nieomieszka nie tylko Królowi Polskiemu, o tym donieść, a le też y po wszystkich M., y innych kraiu tuteyszego Mieyscach tę Carowey intencyą y wolą, iak nayprędzey rozgłosić, donieść y zalecić, aby się potym strzegł każdy, aby karze y winie założoney nie podpadał. C. F. a Sacken Landhoffmeisterus. O. C. ab Hoven Oberburgrabius. H. C. Finck de Finckenstein Cancellarius. H. C. Finck ab Offenberg Land Marschallus.

Literae ab Iisdem in eadem

materya ad Illmūm Supremūm Regni Cancellarium die 28ᵒ Maii 1757ᵒ anno scriptæ.

Quid hodierna die ratione interdicenti Cursus Postarum in Prusiam expostulatum a Nobis sit, qualemq desuper dederimus Responsumem, ea mediante supplicatione Annexa ad Sᵐ Rᵐ Mᵐ Dnūm Nrūm longe Clmūm subiectissime et absq ulla cunctatione referre Officiorum Nrūm esse reputavimus; Et quo Illmæ quoq Excellæ Vræ hæc innolescant, neq Nos Acta agamus, Tandem venerabundi imploramus, ut pro Gratia sua, erga hos Ducatus Nunquam satis deprædicanda Contenta expostulatorum et Responsionis Nræ ex Annexa supplicatione Nra cum adjunctis Numeris non solum gratiosissime inspicere, sed et ad Sᵐ Rᵐ Mᵐ hæc benevole deferre, et quæ tandem Serni Regis ac Dni Nri desuper erunt imperata, ac Excellentiæ Vræ mentis sensa, Nobis gratiosissimé aperire non dedignetur. Quod superest submissa Animorum cum observantia ad Urnam usq Nos profitemur. Servitores humillimi Christophorus Fridericus a Sacken Landhoffmeister, H. C. Finck de Finckenstein Cancellarius. Hc. ab Offenberg Land Marschallus. mppʳ

Responsum ad eadem Literas ab Illmo Supremo Regni Cancellario Varsavia 13ᵒ Junii 1757ᵒ anno datum.

Recursus Dominationum Vrūm sive in Lotis, sive in ærumnis ad Regem Dnū Nrūm semper et Mihi gratus. Quo vero ad præsentes rerum Circumstantias, dum tota plané Europa sentit Amorum pondus et Curlandia quoq ab aliquibus Molestiis non est excepta; Persuasas Dominationes Vrūm Rex vult, ut sint securi de Regia erga se propensione, et ubi poterit lenimentum fieri apponet Clmūs gratiosam manum, et ubi totaliter tolli Molestias dabitur modus, arripiet alacriter talem occasionem. Quo ad Meam Personam, hac inservire prompta Ducatibus, idcirco Mtæ ac Vræ Dominationes Vræ, confidenter denuntient Mihi prospera vel contra, ut in prosperis in Communi gaudeam, in Molestiis quæram ad Latus Regium medelam; Nunc maneo intima Propensione et Voto.

Rescriptum Sᵃ Rᵃ Mᵗⁱˢ quo Dⁿⁱ Mathias Dzierzek Notarius, et Mathæus Trzeszczkowski Vicesgerens Terrestres Bielcenses, Vræ Mariannæ de Zdrodowskie Sobolewska in Curatores assignantur. Varsaviæ die 20ᵒ Junii 1757ᵒ expeditum Augustus Rex.

Gᵒ Mathæo Trzeszczkowski Vices Gerenti Terrestri Bielcensi, fideliter Nobis dilecto Gratiam Nrām Regiam. Gᵉ fideliter Nobis Dilecte. Pro supremo erga Animo imbecilles Patrocinio & Benevolentia Nrā Regia, ad Supplicationem ea propter ad Nos humiliter factam, tum reproducta suæ imbecillitatis Authentica Testimonia, dederamus, ac speciali Instrumento de data ejus Varsaviæ 20 Januarii Anno 1757 ex Cancellaria Regni expedito constitueramus in Curatorem super Gᵘ

Marianna de Zdrodowskie Sobolewska Animo imbecilli Gnūm Matthiam Dzieżek Notarium Terræ Bielscensis, quatenus Munus Curatorii, tam quo ad honesté providendum proporcionatum Victum et amictum, quam etiam recté administrandam eiusdem Gñæ Mariannæ Sobolewska, totam ac Universalem Substantiam, gerat et exequatur. Cum autem paritas gradus Consanguinitatis, id legaliter exigat, ut et Fidelitas Tua ad gerendum hocce Curatoris Munus eoa sumarii, proinde Authoritate Nrā Regia imbecillitati dictæ Gñæ Sobolewska suffragando, eiusq Substantiæ providendo, faciendum esse duximus, ut Fidelitatem Tuam, Cuius Animi probitatem, ac Conscientiæ tenevitudinem apprimé commendabilem minimé dubitamus, una ac insimul cum eodem Gño Dzieżek, in legitimum, verum, et indubitatum Curatorem superadderemus et assignaremus, prout de facto præsenti Rescripto Nrō, superaddimus, constituimus, et assignamus; Dantes et Concedentes Fidelitatibus Vris á Nobis designatis Tutoribus una ac insimul plenam et omnimodam facultatem, prædictam Gnām Mariannam Sobolewska, Victu pariter et amictu honeste providendi, Bona eiusdem Omnia et Singula in Possessionem apprehendendi, quovis meliori modo gubernandi, summas levandi, si opus fuerit, Jure vindicandi, easdemq securé locandi, Omniumq Optimorum Tutorum ac Curatorum Munia exequendi; Ita tamen, ut si eadem Gñā Sobolewska Compos rationis, ac sanæ Mentis extiterit, Fidelitates Vræ, a Nobis designati Tutores, iuxta præsciptum Juris Communis, a tempore gestæ Curatelæ rationem reddere, teneamini; pro Gratia Nrā et Officiorum Suorum debito. In quorum &. Datum Varsaviæ Augustus Rex.

Rescriptum designationis Gnūm Commissariorum ad superintendendum Juribus Capitaneatûs Drohoviscensis circa delimitationem eius á Bonis Terrestribus eidem Capitaneatui adiacentibus, ex Cancellaria Regni die 5ᵗᵉ Julii 1757 anno expeditum.

Augustus IIIus.

Gñū Francisco Zielonka Subdapifero Smolenscensi Alexandro Stanynski Thesaurio Nurensi, Francisco Dzyskiewicz Ciechanoviensi, et Francisco Poitpski Buscensi Pincernis fidelites Nobis Dilectis Gratiam Nrām Regiam. Gñū fideliter Nobis Dilecti. Deputavimus Seorsivo Rescripto Nrō quosdam Commissarios Nrōs ad faciendos et Constituendos Limites, inter Bona Villarum Boryniec, et Drohowicze, tum mediatatis Laski Mfrūm Michaelis in Rozdol et Kolodno Rzewuski, et Franciscæ de Cetner Conjugum legitimorum Palatinorum Podlachiæ hereditaria, aliaq aliorum Heredum Vicinorum Bona Terrestria Bonis Capitaneatus Nri Drohoviscensis in Duplici parte Contigua et adjacentia ab una, atq Eundem Capitaneatum Nrūm Drohoviscensem, Tenutæ et Possessionis Eorundem Mfrūm Palatinorum Podlachiæ parte exaltera. Quandoquidem veró suprascripti Mfi Palatini Conjuges, tum Bonorum suprascriptorum suorum hæreditariorum, tum Ipsiusmet Capitaneatûs prædicti;

simul sint Possessores; Distimitationis vero prædictæ Negotium non ex placito et Arbitrio suo, sed ex Decreto Tribunalis Regni Generalis Lublinensis sub actu feriæ Secundæ post Dominicam Jubilate proximæ Anno Currenti ex Controversiis prolato, non sibi solum, sed etiam aliis veliquorum similium Bonorum Terrestrium eidem Capitaneatui Nro adiacentium Hæredibus, habeant desuper impositum. Quo circa etiam si integritati et fidei Senatoriæ prolibati Msci Palatini Podlachiæ sincere Nobis Dilecti, quominus ullam fundorum Capitaneatus Nri distimitationem admittere, Juribusq Nris præiudicare censeatur, confidere tuto vellemus. Nihillominus ne vel opinio aut præsumptio quævis alicujus tacitæ avulsionis Conniventiæ, figurari valeat, fundosq Capitaneatus Nri in limitibus suis indefensos fuisse quispiam Causari queat, propterea hisce de Causis promoventibus, fidelitatibus Vris Mandamus, omnino habere volentes, ut posteaquam per literas prædictorum Commissariorum Nrum in et Pro Termino Feriæ Secundæ post Dominicam Jubilate Anno Deo dante venturo, incidenti ex parte duntaxat Bonorum Nrum Regalium prædicti Capitaneatus Nri Drohoviscensis vocatæ et requisitæ fuerint, coram eidem compareant, Negotiumq totum defensionis fundorum Nrum Capitanealium, Juriumq & extensionis ipsorum pro Jure & Justitia ?suo Conscientiæ fidelitatum Vrum onerramus, sive omnes conjunctim, sive alter Ipsorum in Solidum in se assumant. providcantq ne prædictus Capitaneatus Nri Drohoviscensis in extensione fundorum Nrum, quæ et quanta ipsi de Jure Competierit, diminutionem fieri conniventer simuletur. Facturæ sunt præmissa fidelitates Vrae pro Gratia Nra, Officiiq sibi per præsentes commissi debito. In quorum fidem & Datum Varsaviæ dicut supra Augustus Rex.

Superadditio Commissarior in Causa inter Successores Mamczynscianos ab una, & Nobilem Sokolowski parte ab Altera. ex Cancellaria Regni 9a Julii 1757a emanatum Augustus IIIus

Venerabilibus Hyeronymo Wielogłowski et Francisco Czerny, Canonicis Cracoviensibus, fidelibus Nobis Dilectis. Gratiam Nrum Regiam. Venerabiles fidelitates Nobis Dilecti. Intercesserat Decretum Judiciorum Nrum Assessorialium Regni inter Nobilem Michaelem Sokolowski originaliter citatum. Prosecutionem Actorem ab una, atq Nobilem et Spectabilem Magistratum Cracoviensem, tanquam Judices, et Nobiles ac Spectabiles Successores Nobilis olim Mamczynska, tum Executores Eiusdem Testamenti uti Partem Judicio præfato adhærentem, originaliter actt. Prosecutionum citt. parte ab altera; ratione variarum prætensionum ex negotiatione et Contractu Societatis pullulantium, sub Actu Varsaviæ sabbatho pridie Dominicæ Rogationum, die Videlicet, ex controversiis prolatum. Quo mediante Causam integram ad Venerabilem Hyacinthum Łopacki Archy Præsbyterum Cracoviensem, tum Gsum Christophorum Rudnicki Subdelegatum Castrensem Cracoviensem Judicem Magnæ Procurationis Arcis Cracoviensis, et Petrum Gordon, Superintendentem Theloneorum Nrum et Rpcæ, Commissarios Motu proprio Judicii Nri designatos, remittendam esse censueramus, ac subsequenter non nullos Commissarios Rescripto Nro mediante ex instantia totica Dicti Nobilis Sokolowski, superaddideramus. Sed quoniam idem Decretum Nrum non est ad hunc ad executionem deductum, ne suum obs?estas, iustas, & legales rationes(:) nisi plura Commissarii ad

hocce Negotium expediendum superaddantur et deputentur) sortiri potest effectum, ideo Supplicatum est Nobis Nomine præmemoratorum Successorum Mamczynscianorum, quatenus fidelitates Vrãs itidem superaddere dignaremur. Cui supplicationi benigne annuendo, Fidelitates Vrãs de quorum industria et in rebus agendis dexteritate optime persuasi sumus, superaddimus, injungentes fidelitatibus Vris, quatenus junctim cum præfatis Commissariis iuxta Præscriptum memorati Decreti Nri procedant, Causamq; pro Jure et Justitia decidant et determinent. Committimus præsentibus literis Nris. In quorum & Varsaviæ in Cancellaria Nra die ut supra. Ad Mandatum S. R. M. proprium.

Copia Literarum à Magistratu Gedanen. ad Sm Rm Mm, intuitu Novi Commerciorum Consiliarii Bößert Gedano d. 15e Julii 1757e scriptarum.

Sae Rae Mis Vrã Privilegium die Aprilis præsentis Anni, in Cancellaria Regni Maiore datum, quo Civis Nr et Incola Spectabilis Joannes Christophorus Bößert, actualis Commerciorum Consiliarii Munere et dignitate condecoratus, designatur, ac distinguitur, simul declaratur, ut idem in quibusvis Societatibus seu Amicorum Consessu, exceptis Consultationibus Prætorianis, non alio distinguatur ac fungatur Caractere, nisi eo, quo primus in Ordine fungitur Caractere ac distinguitur Scabinus, Nobis die prima Julii Regius Notarius exhibuit, lectumq; coram Nobis cum Cœteris Civitatis Ordinibus communicavimus, quod fieri debuit, cum dictum Privilegium Illi notum reddi, Sae Rae Mas Vrã iusserit. Non invidemus Civi Nrõ Consiliarii Titulum, neq; Illorum exemplis destituimur, qui Mercatorii fastidito, Commerciorum Consiliarii Nomen Affectarunt, sed per Nomen illud dignitate inter Cives eminere, aut munus aliquod exercere velle, id non minus Civitatis huius Constitutioni, quam perpetuæ Consvetudini ac Legibus repugnat. Sic enim Civitas hæc fundata est, ut sub supremo Serenissimi Regis Poloniæ Imperio Omnes Incolæ, præter exteros advenas et infimam plebem, in Magistratus et cives dividantur, Consiliarii autem Nomen pro Plane Peregrino habeatur, neq; Munus aliquod exerceatur ab aliis, quam qui vel in Magistratuum vel civium Numero sunt. Quare cum Sæculo Decimo Sexto essent, qui sibi persvaderent, se per titulum Aulicum Jurisdictione civitatis exsolvi, aut supra Conditionem Civium efferri posse, Divus Stephanus in Tractatibus Portorii Suo et Suorum Successorum Nomine promisit, a Jurisdictionem et Communibus Muneribus et Oneribus Civitatis Personalibus et realibus Neminem exemptum iri, ac usu in hunc diem servatum est, ut Aulico Titulo Condecorati Cives, et sub Jurisdictione Civitatis manserint, et Civibus Cœteris pares sint habiti, nisi maluerint in Peregrinorum Classem referri, et Juribus civium carere. Ut vero Nobilis Joannes Christophorus Bößert, iam declaratus Commerciorum Consiliarius, in privatis Societatibus seu Amicorum Consensu non alio distinguatur ac fungat. Caractere, quam eo, quo primus in Ordine Actualis Civitatis huius in gerendo suo Officio fungitur ac distinguitur Scabinus, id plane novum, sine exemplo, et contra Divi Stephani in citatis Tractatibus Portorii mentem, qui nihil in Conditione Civili per Titulum Aulicum Mutari voluit, ac eius modi Regio Privilegio in aliorum injuriam abuti vetuit, quæ tamen Nobili Scabinorum Collegio inferretur, si inserto et quasi intruso Commerciorum Consiliario, primus Scabinus

a suis Collegii divelleretur. Accedit, quod singuli, quiali cujus dignitatis in Civitate sunt, suum locum, quem in publicis privatisq Congressibus servent, aut longa consvetudine, aut Legibus scriptis assignatus sit, in quo aliquid mutare, sine reliquorum Civitatis Ordinum Consensu, Nobis non licet, qui, tantum abest, ut in novum pro Nobili Bošiet locum consensuri sint, ut potius Nos etiam atq etiam vehementer rogaverint, S. R. M. Vram submississime orare, ut quod Civitatis Constitutioni, Legibus, consvetudini consentaneum, servetur et illibatum maneat; qui simul Nobiscum S. R. Mis Vrae Celeberrimae toto orbe aequitati et Paternae in Civitatem hanc Clementiae, ita confidunt, ut submississimas has preces ratas fore, minimé dubitent. Ita Deus Ssmi S. M. Vram salvam, incolumem, et florentissimam praestare velit quam diutissimé.

Rescriptum ad Nblem et Spblem Magistratum Leopolien. ne impediat Rsos Ords Praedicatorum in conducendis Materialibus pro erigenda Ecclesia. 18. Julii 1757. expeditum Augustus III.

Nobilibus et Spblibus Proconsulibus, Totiq Magistratui, tum Honoratae Communitati, omnibusq Ordinibus Civitatis Nrae Leopoliensis fidelibus Nobis Dilectis Gratiam Nram Regiam. Nobiles et Spectabiles ac Honorati fideliter Nobis Dilecti. Intelleximus ex Relatione Certorum Consiliariorum Nrum, qualiter Vos optime scientes per Religiosos Ordinis Praedicatorum ad Odes Ssmi Corporis Christi Dni, intra moenia ejusdem Civitatis Leopoliensis degentes, Lapides, Lateres, Coctos, aliaq Materialia pro aedificanda Ecclesia apta, publicis duci et advehi Stratis, Vos hucce ductum non denegastis, quinimo eundem fieri permisistis; Et dum reliqua necessaria Materialia conducebantur, extunc Vos, assumpto praetextu Contributionis ad reparationem Pontium ac Stratarum per dictos Religiosos ac si desolatarum, supraescriptam adductionem Materialium eis impedivistis, et ne ulterius peragatur, Inhibitionem in Citatione Mandati ex Instantia Vri, praefatis Religiosis ad Judicia Nra ratione praemissorum edi-ti, posuistis, Portasq Civitatenses, ne sae praedicta Materialia devehantur, claudi et occludi mandastis, taliterq Continuationem prohibitae structurae praepedivistis. Ea propter supplicatum est Nobis Nomine altefatorum Religiosorum Dominicanorum, quatenus eisdem hac in parte prospiceremus. Nos huic supplicationi, tanquam iustae benigni annuendo, habentesq in Consideratione proximam praefatae Ecclesiae ruinam per dessitationem Fabricae subsequendam, injungimus, atq sub rigore refusionis damnorum, et aliis poenis praecipimus fidelitatibus Vris, ut totis dictos Religiosos Dominicanos in Conducendis Materialibus, convehendisq sive trahendis per Publicas Stratas ac Pontes, pro terminanda mentionata Ecclesia, necessariis, perturbetis, vel quoquomodo praepediatis, usq ad decisionem Causae in Judiciis Nris pendentis, Nos vero tum demum statuemus id, quod Juris et Justitiae erit. Inquorum &. Datum Varsaviae in Cancellaria Nra. ad Mandatum S. R. Majestatis proprium.

Rescriptum ad Gsos Officiales Castren. Capneales Leopolien. pro expediendis Probationibus ex parte Gsae Laska. Uxorisq Succorum in Causa cum Gsu Boguckio et Succoribus Gordonovianis ex Cancellaria Regni die 20. Julii 1757. Annorum datum Augustus Rex III.

Gñi Blazewski Judici, et Hordynski Notario Castrensibus Capitanealibus Leopoliensibus, fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nrãm Regiam. Gñi fideliter Nobis Dilecti. Intercesserat Decretum in Judiciis Nrĩs Assessorialibus, inter Nobiles et Spectabiles Tutores minorennium Successorum olim Nobilis et Spectabilis Gordon Consulis Leopolieñ ab una, atq Gños Josephum Bogucki Exercitus Nri Saxonici Praefectum, et Elisabetham de Gordon Conjuges, ab altera, nec non Gñum Joannem Laski filium, et Gñam Mariannam de Olszewskie, olim Gñi Joannis Laski Pocillatoris Podoliae Consortem, Viduam relictam Matrem, tum Successores, eius videlicet Gñum Stanislaum Olszewski Ensiferum Czernichoviensem, et Annam de Laskie Conjuges, Sophiam et Annam Laskie, parte ex tertia mutuos Actores et citatos, de Actu eius Varsaviae feria Quarta post Dominicam Cantate proxima die scilicet Undecima Maii prolatum. Quo decreto Nrõ, quantum spectabat, Donationem Substantiae immobilis Szymonovicianae in Personas Gñum Laskiorum per olim Nobilem Petrum Szymonowicz recognitam, Resolutione Legalitatis et Validitatis nec ne? eiusdem Donationis, aliorumq Actuum suspensa, Partes utrasq ad Judicium Civile Advocatiale et scabinale Leopoliense pro expediendis probationibus remiseramus, Cui Judicio, quatenus Probationes Ordinarias, utrum olim Nobilis Petrus Szymonowicz ante, circa, et post factam Donationem, aliosque Actus Officiosos, aliquam mentis variationem aut delirium patiebatur nec ne? et quanta intervalla sanae Mentis habeat, tum de aliis circumstantiis ad id sese referentibus, tam ex documentis, quam et Testibus fide dignis Juratis, reciperet, easq in occluso ad Judicia Nrã remitteret, commiseramus, Decreto eodem inscelatiori existeñ. Cum vero per Certos Consiliarios Nrõs Nobis Expositum sit. praemissas Probationes super legalitate necnõ supradictae Donationis, aliorumq actuum in Actis Castrensibus Capitanealibus Leopoliensibus per dictum olim Nobilem Petrum Szymonowicz recognitarum duntaxat ex Personis Civilibus in Officio Civili Advocatiali Leopoliensi, non autem ex Personis Nobilitaribus et Equestris Ordinis, uti foro Ipsi incompetenti expediri posse; Proinde Supplicatum Nobis est Nomine et pro Parte eiusdem Gñae Laska eiusq Successorum, ut id Negotium Fidelitatibus Vrĩs, tanquam Officio Ordinario et competenti Castrensi Capitaneali Leopolieñ committere dignaremur, Uti quidem committimus per praesentes, Mandantes fidelitatibus Vrĩs, quorum dexteritatem in rebus gerendis perspectam habemus, eisq confidimus, ut easdem Probationes iuxta praescriptum Decreti Nrĩ supra de Actu expressi, praesertim ex Testibus Equestris Ordinis, per Gñum Laska, eiusq Successores ad Officium Castrense Capitaneale Leopoliense Fidelitatum Vrũm inducendis, Depositiones suas Juramento Corporali comprobaturis, tum ex Documentis producendis expediant, easq Probationes et Testium depositiones in Actis suis connotari faciant, et ex illis depromptas in occluso ad Judicia Nrã remittant. Facturae sunt praemissa fidelitates Vrãe pro Gratia Nrã &. Datum in Cancellaria Nrã die ut supra. Ad mandatum Sacrae Regiae Maiestatis proprium.

Copia Literarum á Celsissimo Moldaviae Principe ad Illmũm Supremum Rñi Cancellarium cum Significatione mutuae amicitiae. Jassiis die 12° Junii 1757° scriptarum.

Sub Ipsissimis statim auspiciis noviter occupati Principatus Moldaviae Regiminis,

properiq Jassiis adventus, canddidam addictissimi mei Animi demonstraturus integritatem, desideratissimam Excellentiæ Vræ Amicitiam Officio expetens, felicis huius Successus notitiam, quo parest honore communicare sustinui, spem interim concipio certissimam, quod Excellentia Vra, eadem bona Convenientia me honorabit, qua pro prosequi non dedignata fuit meos Prædecessores. Dnus de Mille Vrî Potifer et actualis Starosta Czernauziensis oretenus felicitatem habebit fusius explicandi; in quantum reciproca Excellentiæ Vræ amicitia, Curæ, Cordiq mihi sit. Nil etenim maius, nilq solennius evenire mihi posse auguror, quam Excellentiam Vrãm indentidem convincendi; quod omni Honoris et observantiæ Cultu sim Excellentiæ Vræ Humillimus Servus Carolus Ghika mppria

Responsum ad easdem Literas ab Illmõ Supremo Rni Cancellario Varsaviæ die 22° Julii 1757° datum.

Cum Celsitudo Vra de filici suo Successu circa Auspicia Regiminis Principatus Moldaviæ certum me reddit, iungitq statim gratiosas Propensionis suæ erga Me expressiones, Gratulor Cordicitus Celsitudini Vræ occupare hanc sedem, quæ excelso suo animo et Magnis dotibus pridem debebatur. Mfcus Dnus de Mille Potifer Celsitudinis Vræ Vir eximius, fusius oretenus explicavit Mentem Celsitudini Vræ, plenam Affectus erga Polonam Gentem esse. Cuius cum et Ego participem me esse sentio, meæ Obligationi debebo circa singularem Celsitudini Vræ Cultum et observantiam ulteriorem Amicitiæ mereri Cursum. Velit Celsitudo Vra interea intro contentum Pro memoria perlegere, et pensata bonæ viciniæ Caura, toti Poloniæ dare Amicitiæ exinde emanatura documenta. Ego vero magni honoris loco ducam, inter Amicorum Numerum me intimius admittere celsitudinem Vrãm Velle et manco. Joannes Malachowski mppria

Pro memoria

Illmi Supremi Rni Cancellarii, Eidem Celsissimo Moldaviæ Principi transmissum. Joan Comes Malachowski S: Rni Poloniæ Cancell: insinuat Gratiæ Celsissimi Principis hæc subseq:

1° Ut Præsbyteri Catholicam Romanam fidem profitentes, Jassiis Commorantes, in toti Moldaviæ Oris Protectione Smi Poloniarum Regis et Rpcæ Polonæ gaudentes, gaudeant pariter Benevolentia Celsissimi Principis, sine Omni metu Molestiarum. 2° Locus Nundinarum, ad quem congregantur, ex Imperio Othomanico, tam natione Armeni, quam et Natione Masulmani, et ex aliis Nationibus, ut non immutetur, videlicet in Mohilow, Otaki, et Horodenka servato usu Antiquo, quod ad Thelonea consueta.

3° Ut libertas Pascuorum Non denegetur Polonis iuxta Antiquum usum solutionis et ut Celsissimus Princeps eo intuitu Mandata det sua. 4° Ne Mercatores Curribus Vina transvehentes et alia Mercimonia, graventur in solitis, sed solvant usitata Thelonea. Hæc omnia speranda á prudenti Celsissimi Principis Regimine, et a Cordiali Moldaviæ et Poloniæ amicitiæ Nexu. Datum Varsaviæ die 22 Julii

1757mo Anno Joannes Malachowski ♯

Rescriptum ad Gnos Officiales Regiminis Pedestris Præsidii Posnaniensis, tum Nobilem et Spectabilem Magistratum Posnaniensem, pro Civibus ejusdem Civitatis cum Annexo Salvo Conductu. Varsaviæ die 23a Julii 1757o expeditum Augustus etc.

Gnõ Augusto Goltz Colonello, aliisq Officialibus Regiminis Pedestris Sermi Principis Rñi Regii Poloniarum in Præsidio Civitatis Nræ Posnaniensis consistentibus, tum Nobilibus ac Spectabilibus Pro Consuli Consulibus, Totiq Magistratui ac Advocato et scabinis ejusdem civitatis fideliter Nobis dilectis Gratiam Nrãm Regiam. Gñi tum Nobiles et Spectabiles fideliter Nobis dilecti. Expositum Nobis per Consiliarios Nrõs, qualiter in Actione inter Fidelitates Vrãs mutuo ad Judicium Ordinarium Generale Tribunalis Regni Radomiense Camarum fisci occasione quarundam prætensionum Personalium instituta, Decreto ejusdem Tribunalis feria Sexta post festa solemnia Sacri Pentecosten proxima Anno præsenti 1757o prolato, famati Valentinus Pawlikowski, Adalbertus Tusz, Franciscus Morowicz, et Gasparus Fiatkowski, ad Carcerem in Turma inferiori Posnaniensi per Annum et sex Septimanas subeundum, distinctim, prædictus Famatus Tusz præter incarcerationem ejus modi, ad fustigationem Centum virgis per sex menses, qualibet mense in foro Publico per Ministrum Justitiæ peragendam, reliqui vero eorum Concives Posnanienses, ut pote famati Vincentius Murowski, Mathias Juwski, Antonius Jagielski, Valentinus Klinicki, Georgius Schegiel ad eundem Carcerem per medium Annum sustinen sub pœna Infamiæ, ac redimendo Caput, condemnati extiterunt, ejus modi vero pœnarum executio Fidelitatibus Vrĩs commissa sit. Quia verò prædicti Cives nullam notitiam de reatu sibi inprælibato Tribunali Radomiensi formato habuisse, nec ad Actum condescensionis se adcitatos fuisse asserunt, et ex præmisso, tum in virtute Constitutionum Juri Publicorum Annorum, aliarumq Similium pro relevatione mentionati Decreti coram eodem met Tribunali Radomiensi agere intendunt, ad idemq Tribunal Citationem suam prævis Manifestationibus pro relevatione prælibati Decreti extraditi fecerant. Quocirca supplicatum Nobis est, quatenus, donec suprafata Causa terminetur, Ipsis opportunè subvenire dignaremur. Nos hujus modi Supplicationi benignè annuentes, attentisq præmissis, supradictos Cives tam conjunctim, quam Singulos divisim in Protectionem Nrãm Regiam assumimus, iisdemq Salvum Conductum à vi et potentia quarumvis Personarum, usq ad decisionem sæpedictæ causæ per Eorundem met cives fidelitatibus Vrĩs tam ad idem tribunal Regni Radomiense pro Relevatione, quam ad Judicia Nostra Post Curialia Regni pro Manutentione Eorum circa Leges Regni intentata dandum et concedendum esse duximus, prout per præsentes damus et concedimus. Quibus Literis Ipsi muniti, tuto, libere et secure in Nrõ Dominioq Nrõ ac in Civitate Nrã Posnaniensi agere, permanere, Causam supra expressam per Ipsos intentatam continuare valebunt. Personis, Bonis, Rebusq Ipsorum sub hac Nrã Protectione salvis

manentibus. Requirimus autem fidelitates Vr̃as, ne stantibus præmissis executionem præallegati Decreti Tribunalis Radomiensis, pro cujus relevatione agitur, commissam attentent, verum ab eo usq; ad decisionem prælibatæ Causæ abstineant pro Gratia Nr̃a ac sub pœnis in Convulsores Literarum nr̃arum sancitis Inquorum fidem &. Datum Varsaviæ Augustus Rex.

Pro memoria Illm̃i Supremi Regni Cancellarij Magistratui Gedanensi intuitu Securitatis ejusdem Civitatis Gedani 3ᵃ Augusti 1757 Anno porrectum.

Supremus Regni Poloniæ Cancellarius de prompto sensu suo oretenus Deputatis Prænobilis Magistratus Civitatis Gedañen qualiter Civitas hoc in Medio vicinarum Potentiarum Belli æstu securitati suæ studere possit, voluit et in scriptum ea, quæ dixit reducere, ut facilius menti inhæreant. Et quidem 1ᵒ Serm̃us Rex Dnus Nr̃ Clm̃us Paterna sua sollicitudine toti Regno Poloniæ, et Provinciis Annexis demonstrat Cordi Ejus continuo hanc mentem impressam esse, ut Regnum hoc cum Provinciis Annexis, in quam florentissimo maneat statu, et cum Omnes experientia edocti, depredicant Regem simulq; Communem Patriæ Patrem nolle se felicem reddere, nisi simul ut et omnes subditos suos felices reddat; gaudere multum Supremum Regni Cancellarium, et Civitatem Gedanensem similem venerationis sensum erga Regem Dnumq; suum præseferre. 2ᵒ Serm̃us Rex Dnus Nr̃ Clm̃us fidelitati et Amori Subditorum Suorum confidens, succurrendo hæreditariorum Dnorum Suorum Afflicto Statui, potuisset quærere Medelam in Suis et Sibi vere propensis Polonorum Animis, sed Paternum Cor Ejus retinuit Illm̃um, ne Armatus ex adverso Miles non satis Armatos Polonos omnibus, quas Bellum post se trahit, affligat. Voluit satius optimus Princeps succurrere sibi conjunctione Armorum bene Amicarum sibi Potentiarum. Cum igitur totum Regnum Poloniæ et Provinciæ annexæ optata pace fruuntur, non prætenditur, ut et Civitas Gedanensis aliud induat sistemma. Nihilominus cum in Polonia tardiora ex forma Regiminis Consilia, non suppeditant prompta ad Offerentes sese occasiones remedia, non evitur ex inde Consequentia, ut Poloni dulcedine pacis gustata obdormise debeant. Fidit Polonia non fortalitiis, sed Vastitati Provinciarum suarum et si, quod Deus avertat, inimicus Miles unam invaderet Provinciam, sunt cæteræ quæ ad repellendum aggressorem, promptiora ingruente Necessitate arriperent Consilia, et Arma opponerent. Non idem sentiendum de Civitate Gedanensi, hæc vallo, fossa, muro circum data, soli bene Ordinatæ Munitioni fidere potest. Si vallum neglectum, si fossa impedimentis aliquibus obruta, si rei armamentariæ non satis provisum, si ad defensionem fortalitii non sufficientes Militum manipuli, quali ergo fato salutem suam Civitas Recursum ad Rpām Polonam, ut aliquod Regimina Peditum pro defensione Fortalitii sui mittantur, quia id Privilegiis Civitati concessis obstat, neq; videtur Consilium tutum amicæ unius Potentiæ subsidiarum in Civitatem immittere Militem. Quid ergo agendum? tuti ment, et cito Ordines Civitatis ipsi velint Justiniant et alios. Legum Codices in Vallo loco Militum disponere, sed una

econtra roborans impetu Bellica Machina Omnes hos libros in Cinerem convertet, et una ratio Belli, mille evertet rationes Juris. Non ita pridem dissensionibus internis laborantem Civitatem mediante Authoritate Regia Supremus Regni Cancellarius ad Ordinum Concordicum et pacificum reduxit Statum cum summo sui solatio. Det Deus utex mandato Clementissimi et nunc Idem advenerit. Redux gratuletur toti Poloniæ, ut hæc Civitas circa sua maneat in tuto Privilegia, sed sine cura sui salva esse non potest. Appropinquant utraq Belligerantium Potentiarum Arma, Deo Ipsi notum est cuinam felices destinavit successus, Obruta una pars ab alia Recepta culum quæret. Quis scit si ratio Belli non jubebit quærere salutem in circum data Vallo et fossa Civitate Gedanensi, et occupabit; Veniet Victor, quæret Hostem in medio Civitatis; Admotæ Belli Machinæ solo æquabunt Muros, Cum tristi ad futura Sæcula Memoria. In primo ad hunc Bellorum Motu Simus Rex ex Paterna cura sua, prævidens ea, quæ possunt evenire mala, ex quo auctioni Præsidiarii Militis obstabat ultimaria Ordinatio, expedivit Rescriptum suum Regium ad Civitatem. ut his Stantibus circumstantiis omnino curet augere Numerum Militum, et aliquoties repetiit. Elapsum tot temporis spatium sine Decisione. Si adducetur ratio exhausti ærarii Publici; Verum est scripsisse multum Senecam de Parsimonia, sed si nunc viveret hic Philosophus, ubi de salute totius Civitatis agitur, ipsam prodigalitatem, alii Vitii Nomen portantem in tali casu Virtutem appellaret. Sed non est timendum, ut Auctio Præsidiarii Militis consumat Vires Incolarum Civitatis, Supremus enim Regni Cancellarius expensas supponit nonnisi hoc certu Belli necessarias et duraturas, finita hac ratione status, cessabit et expensarum ratio. Propinat ergo Supremus Regni Cancellarius hæc salutaria media, ut suis Viribus confisi, conquirant quantocius pecuniam, Militem Præsidiarium augeant, Rei tormentariæ bene provideant, fossas ab impedimentis, ubi sunt, eliberent, et omnia ad Tuitionem Patriæ sine mora exequantur. Supremus Regni Cancellarius qua Minister Status obligatus est invigilare, ne a Corpore Rpbcæ Polonæ membra cadant. Idcirco Credit Ordines Civitatis persuasos esse Supremum Regni Cancellarium Motivo solo promovendi Bonum Publicum nunc agere, et sperat juncto cum Illmo Consilio Omnia ad Conservationem sui perficere velle. Dabantur ut Supra.

Pro memoria alterum ab eodem Illmo Supremo Rni Cancellario eidem Magistratui in eadem Materia, seu verius posteritati rei gestæ causa notitiæ relictum 30° Augusti 1757° Gedani conscriptum.

Supremus Regni Cancellarius quam primum de hoc Contulit, sine mora Ordinibus Civitatis Gedanensis exponere non intermisit, adesse nunc prægnantem Necessitatem, ut Civitas Præsidiarii Militis Numerum augeat, et omnia, quæ ad optimum defensionis Civitatis Statum pertinent, disponat. Expositæ rationes in scripto, ut melius menti inhæreant, cum ab Ordinibus gustata fuerant, aluit spes Supremum Regni Cancella:

Omnes Ordines concurrere velle animo veloci ad perficienda ea, quæ in securo Civitatem ponere
possunt. Et quidem cum de expensis ageretur, magnaq́ oriretur disceptatio, quinam Contribuendi
modus esset expensis applicandus, orta difficultas multum sine omni fructu absumpsit tempo-
ris, quasi non de salute Patriæ ageretur, Cui omnia debentur, et ubi nulla Parsimonia locum
habet. Proposuit Primus Ordo varia Contributionis genera declinantia tamen á Denario Centesi=
mo ex summis Capitalibus sumendo, ex quo hic contribuendi modus paulatim Corrodit summas
Capitales plerumq́ Hominum alimenta vitæ aliunde non habentium. Tertius ordo econtra nisi
sumeretur hic pro expensis Centesimus Denarius ex Summis Capitalibus, alios contribuendi modos
non admisit. Hic Supremus Regni Cancell: dat fidele Testimonium Primo et Secundo Ordini, ex Con-
cessione Denarii Centesimi quarti pro expensis, fecisse Sacrificium Saluti Patriæ, Secundus autem
Ordo Centesimum Denarium quartum sufficere non posse pro his expensis apud se conclusit; qua pro=
pter Summam Centum Millium florenorum Monetæ currentis adiiciendam Centesimo Denario quarto
esse, mutuoq́ summendam aliis Ordinibus suasit. Cum iterum Tertius Ordo mutuo sumendæ pecu=
niæ obstitit, rationesq́ obtrusit non esse Onera Nova Contrahenda, ex quo Centesimus Denarius quartus
expensis sufficere potest; jam autem quantitas denarii Centesimi quarti plané est ignota, nisiq́ finita
Collectione definiri potest, idcirco suasu Supremi Regni Cancell: ad Summam 50^{m} florenorum mutuó
summendam Tertius Ordo animum deflexit. Cumq́ demum Secundus Ordo in totali summa Centum Milli=
um florenorum mutuo sumenda persistere voluit, Tertiusq́ Ordo ultra 50^{m} florenorum mutuo sumen=
da plus ultra nihil admisit. Supremus Regni Cancellarius quærens Media, quæ Tribus Ordinibus
placerent, suasit scindere hunc nodum taliter; ut Concluso ordinum inserêretur, hæc Verba: Post
levatum Denarium Centesimum, atq́ Summam 50^{m} florenorum Monetæ currentis mutuo sum=
ptam, quod si plus expensis deberetur, tunc in illo Casu altera summa 50^{m} florenorum sumeretur
mutuo. Tertius Ordo iterum Propositioni huic non acquievit. Et cum Supremus Regni Cancellarius, tan=
quam Mediator Deputatos ex Tertio Ordine ad unanimitatem flectere non potuit, petiitq́ ut ratio-
nes suas darent, quare in Casu illo, dum Denarius Centesimus quartus non sufficiet, una cum Sum=
ma 50^{m} flor sumatur, sequentia opposuerunt. Tertium Ordinem non solum 50^{m} florenorum, verum
et 60^{m} et plus, si id necessitas postulaverit, mutuo sumere velle, sed si Necessitas loco 50^{m} non nisi de-
cem vel quindecem Millia florenorum exposcet, nolle in tali casu 50^{m} onerare Civitatem, et usu=
ris a maiori summa, cum Minor sufficiet. Et hic est ultima difficultas, quam facile absorbere po=
sunt Primus et Secundus Ordo. Supremus Regni Cancellarius non adhæret Propositioni Tertii Ordi=
nis, ex aliqua prædilectione favore eius, sed quia Justitias vadet, ne sumatur summa Maior Mu=
tuo, quam est necessaria; ex quo Usuris a Summa Maiori Oneratur Civitas. Supremus Rni Cancella:

licet si propinovit primo Summam altera vice 50ta florenorum Ruthenicalium sumendam, sed pertinaciter nonitat in proposito suo, salutem Civitati solummodo præ oculis habet. et ad Unionem Omnes Tres Ordines hortatur. Responsumq Deus det Optimum et felix in scripto expetit. Datum Gedani die 30 Augusti 1757o.

Litera a Sro Nobili Magistratu Elbingensi ad Illmum Supremum Regni Cancellarium intuitu impositæ per Cameram Regiomontanam Borussicam Exactionis in Pagum Ellerwald & in Territorium Elbingense. Elbingæ die 19o Augusti 1757o scriptæ.

Illma Exclla Vra, gratiosissima, uti confidimus, revolvet Memoriâ literis ad Eandem brevi abhinc ex parte Nra exaratis. Illmam Excllam Vram de exactionibus a Mfco Territorii Elbingensis Intendente ad Mandatum Cameræ Regiæ Borussicæ, quæ Regiomonti est, ab Incolis Territorii Elbingensis noviter prætensis informatam, eidemq expositum a Nobis fuisse, quod intuitu huius exactionis ad preces Incolarum Territorialium, literas Intercessionales ad prædictam Cameram Regiam Regiomontanam direxerimus, tantum vero abest, ut ad ductis in iisdem literis Intercessionalibus urgentissimis responderit effectus, ut potius dato ea propter à Camera Regia Borussica Responso, eo in opinatiorem tulerimus repulsam, quo graviores sunt Calamitates, quæ Incolas Territoriales misere angunt, eosq præstandæ huic exactioni prorsus impares reddunt. Nihil vero magis Nos reddit sollicitos, quam quod Pago Ellerwald, qui alioquin nexui Territoriali nullatenus subiacet, sed ad Cives Elbingenses separatim pertinet, quibus ratione prædiorum et agrorum ibidem sitorum, ab Incolis memorati Pagi Census Annui solvuntur, eadem exactio imposita sit. Ne igitur ullam Officii Nri partem inobservatam reliquisse videamur, Illmam Excllam Vram repetitis obtestamur precibus, cum Territorium Civitatis Elbingensis Patronymicum Supremum Sae Rae Mtis Dni Nri Clmi Dnum agnoscat, ac in fundamento huius Dominii directi Jurisdictioni Magistratus tanquam Proprietariorum subsit, nec minus Capitationes pro Regimine Pedestri Sae Rae Mtis pro parte quotannis solvat, quarum Capitationum solutio eiusmodi exactionibus impeditur, et impossibilis redditur, e contra Sermo in Borussia Regi tanquam usufructuario Territorii, tenore Tractatus retraditæ Elbingæ nonnisi usus fructus solitus stipulatus fuerit, sub quo Titulo usus fructus soliti eiusmodi exactiones nunquam comprehendi possunt, dignetur Illma Exclla Vra gratiosissimam Sae Rae Mtis Dni Nri Clmi Interpositione, ope, et auxilio Residentis Regii Borussici Varsaviæ Commorantis, Territorium Elbingense, et præsertim Pagus Ellerwald, utut Bonum ad Cives Elbingenses pertinens, cæteris Territorii Pagis minimè annumerandus, a supra memorata Exactione liberentur, quin de cætero Nos Sortemq Nram intuitu hocce Regum statu Vigilantissimæ Illmæ Excllæ Vræ Curæ de Meliori Commendantes, Summa, qua decet animorum Veneratione permanemus, Illmæ Excllæ Vræ etc.

Literæ ab eodem Magistratu ad eundem Illmum Supremum Regni Cancella-
rium, intuitu iniunctæ ex Mandato eiusdem Cameræ ad impletionis Publici Ho-
rrei intra Vallum Elbingense vario frumenti genere. Elbinga die 11° 8bris 1757°
Anno scriptæ.

Quandoquidem Mgfco Territorii Civitatis huius Intendenti ab Inclyta Seni in Bo-
russia Regia Camera Bellica et œconomica, quæ Regiomonti est, paucis ab hinc diebus iniunctum fu-
it, ut Horreum Publicum proventibus Copiarum Borussicarum vario frumenti genere implendum intra Val-
lum Civitatis adornari faciat, partium Nrum esse duximus, ut Illmam Exclmam Vram de maxima Animo-
rum Nrum sollicitudine, qua inopinatus hicce Nos affecit Nuntius, tam Mediantibus literis hisce, quam
per Secretarium Nrum profundissimo Venerationis cultu informaremus, pariterq quomodo Nobis in tam an-
cipiti eventu agendum sit? Gratiosissimum Nobis ex peteremus Consilium. Speramus certissima fore, ut
Illma Exclma Vra Secretario Nro Negotium hocce fusius expondturo gratiosum concedat aditum, qui cæteroquin
civitatis huius Salutem ac Securitatem Illmæ Exclmæ Vræ protectrici Gratiæ de meliori commendantes, imm-
sa, qua par est Mentium Veneratione permanemus.

Responsum ad easdem literas ab Illmo Supre-
mo Regni Cancellario, Sedano die 15° 8bris 1757° datum.

Circa hos Vicinarum Potentiarum Belli
Motus, cum Rpca Polona conjunctionem Armorum nullam fecerit, mirari satis non possum Domina-
tiones Vras ita frigide cum Intendente Territorii Elbingensis egisse respectu Horrei Publici pro usibus
Copiarum Borussicarum collocandi intra Vallum Civitatis Elbingensis. Supponere debeo Intendentem
Territorii Elbingensis voluntate propria, non Mandato Superiorum fecisse hanc Propositionem Dominatio-
nibus Vris, ex quo totaliter Pactis, quæ habet Polonia cum Rege Borussiæ hæc Propositio est repugnans.
Territorii enim Elbingensis Srmus Rex Borussiæ est usufructuarius Dnus, ad Civitatem vero cum extensio-
ne locorum defensioni et Munitioni Civitatis designatorum, nullum Jus habet. Idcirco Dominationes Vras hor-
tari Mihi incumbit, ut absolute hanc Propositionem Dni Intendentis denegent, alias incurrerent indigna-
tionem Regis Clmi et Rpcæ Polonæ. Quod si vero ultra omnem spem Violenta Manus Horreum hoc Publi-
cum pro usu Copiarum Borussicarum in Vallo vel intra Vallum Civitatis extruet, ut hoc momento me infor-
ent, fortiter expeto, quatenus Regem Clmum de hac Violentia informare possim. De cætero miror relatio-
nem horum Omnium aliunde, quam a Dominationibus Vris, me habere, et maneo propenso Animo.

Responsum ad has literas a Magistratu Elbingensi, Illmo Supremo
Rni Cancellario Elbingæ die 20° 8bris 1757° datum.

Illmæ Exclmæ Vræ nunquam satis depraedican-
dum Ardorem fluctuanti inter præsentes Belli motus Civitatis huius saluti et Consilio et Auxilio succu-
rrendi gratiosissimo Venerabunda Mentium Nrum agnoscimus gratitudine. Haud enim evidentius Illma
Exclma Vra exhibere Nobis potuisset tutelaris Gratiæ documentum, quam literas transmittendo benignissi-

enas, quibus Paternovere studio admonemur, ne permittendo Adornationem Horei Publici Borussici intra Vallum Civitatis huius erigendi, indignationem incurramus Regiam. Maxime nobis, uti devotissimis competit subditis, cura, cordiq́ erit intaminatam semper erga S^{ae} R^{ae} M^{tis} Dnum Nrum Clmum servare fidem ac subiectionem, eaq́ omnia sollicite evitare, quae indulgentissimi Patris Patriae indignationem Nobis concitare possent; hinc literis Illmae Exciae Vrae suffulti omnes, quas possumus, impendemus Vires, ne forte rumor publicus de instruendo memorato Hordeo Publico, certo inperniciem Nram comprobetur eventu. Singularem quoq́ exosculamur Benevolentiam, qua Illma Excellma Vra Territorium Civitatis huius Patronymicum amplecti, literasq́ pro Conservatione eiusdem ad Supremum Exercitus Russici Praefectum Excellmum Dnum de Apraxin directas Nobis transmittere digna fuit. Saluberrimum praedictarum literarum sperantes effectum iisdem data occasione in commodum Nrum, uti haud intermittemus, qui de caetero Civitatem hancce perennanti Illmae Exciae Vrae ac favori demississime commendantes, summo, quo parest, Venerationis Cultu, permanemus.

Responsum ad easdem ab Illmo Supremo Rni Cancellario Regni die 24^a 8bris 1757° Anno rum datum.

Iam binas a Dominationibus Vris recepi Literas in Negotio Gravaminum Territorii Elbingensis, ex quibus cum coniicio non aliam aerumnarum nisi Belli esse rationem, neq́ nunc adesse tempus, ut Aulae Berolinensi fieri posset insinuatio, optime arbitror Dominationes Vras id facere, quod Prudentia dictat, scilicet quae relas exponendo Regiomonti, ut notum sit Illis de laesionibus, deinde recurrerunt ad Regem Dominumq́ suum, qui succurrere suo tempore non intermittet afflictis rebus. Interim hac gravamina connotent, ut feliciori vel pacaciori Curia Aulae Berolinensi exponantur. In reliquo maneo propenso semper Animo.

Instrukcya od Trybunału W^o X^o Litt^o JWW. Panom Antoniemu Rzewuskiemu Baykowskiemu Staroście Tulliekiemu y Pisarzowi teyże Kadencyi Deputatowi Minskiemu, Piotrowi Minskiemu Deputatowi Brzesławskiemu, e medio Tegoż Trybunału do J^e K. M^i delegowanym Posłom w Wilnie 1757° Roku dana.

Sześćdziesiąt letnią, dwoch Wielkich za wieku Naszego Augustow słodką y nigdy nie przerwaną Władzą uszczęśliwiony W^o X^o Litt^o Narod, gdy zobowiązków swoich caności przez wolne Stany gratitudinis depromit Thesseras, za nay pierwsza Trybunał Generalny W^o X^o Litt^o Namiestnicy Dostoyności Pańskiey oddziony powagą sądzi powinność, złożyć Ofiarę J^e K. M^i

szczerey życzliwey y Nayglębszey wierności Naszey. Przetoż PP. Posłowie Koła Naszego niepowierzchowną nec intra verba zawartą Maiestatowi Pańskiemu Rekognicyą, tak za powszechną ku wszystkim Poddanym Rzeczypospolitey J. K. Mci dobroć, iako osobliwości za usilne około Zachowania Praw Naszych ubespieczenia Swiątnicy y Sprawiedliwości Trybunału Litt. staranie; doświadczamy bowiem dalej experto, iako przez ustawiczną Pańską cautią y Opatrzność od początków Nayłaskawszego Nam Panowania nieprzerwanym porządkiem iezeli kiedy nadwątloney teraz zumocnioney y ugruntowaney swobod Naszych cieszemy się całości. Zaleca pilność w Wierności ku Oyczyznie y Maiestatowi niepoślakowanych. Praw. swobod. y Sprawiedliwości Strożow JO. Xiążęcia Radziwiłła Woiewody Wileńskiego Hetmana W. W. X. Litt. JW. Ogińskiego Marszałka W. W. X. Litt. JW. Pana Ogińskiego Kasztellana Trockiego. JO. Xiążęcia Radziwiłła Chorążego W. W. X. Litt. JW. Abramowicza Kasztellana Brzeskiego, JW. Pocieia Strażnika W. X. Litt. JW. Paca Pisarza W. Litt. ktorych iak wierną dla Maiestatu Pańskiego Przyiemną y pożyteczną, dla całey Oyczyzny wyświadczamy pracowitość, tak obfitey J. K. Mci oddaiemy szczodrobliwości. Wspomina iawno całey Oyczyznie y godnie powierzonych sobie Urzędow piastowanie JWW. Jasieńskiego W. Wawrzeckiego Skarbowego. Sankiewicza Duchownego Marszałkow, Sołłohuba Litt. Baykowskiego Ruskiey kadencyi Pisarzow. Giedroyca Podskarbiego Trybunalskiego, Jodko Deputata Lidzkiego, nie mniey pracowitą w Administrowaniu Sprawiedliwości wszystkich kollegow pilność y hoyney J. K. Mci porucza dobroczynność. A nakoniec za iawne Oycowskiego J. K. Mci Serca świadczone nam dotąd dowody przy nayposłusznieyszym dziękczynieniu, pokorną zcząd prośbę, aby J. K. Mci ktoremu wniesprzczyta przytomność nieprzerwanych życzemy pomyślności, ażeby utrzymywanym dotych czas z podziwieniem Całey Europy, y na daley data uszczęśliwiać raczył pokoiem, Następuiącym Trybunałom bycie, całości y powagę łaskawie opatrzniło. Caetera iako fidei, dexteritati JWW. Panow Posłow committuntur. tak tę Instrukcyą przy Pieczęci Trybunalskiey ręką JW. Pana Marszałka Utwierdzamy. Jan Bogusław Jasieński Marszałek Trybunału W. X. Litt. (L. S.) Kazimierz Sołłohob Pisarz T. G. W. W. X. Litt.)

Respons na tez Instrukcyą od J. K. Mci z kancellaryi W. Kor. w Warszawie 3. Października 1757. dany.

Niżeli ieszcze stanęli przed Obliczem Pańskim UUr. Posłowie zacnego Trybunału W. X. Litt. popisuiący się z Chwalebną w Sądach swoich pracą iuż Jch Publicznego od Stron przed Maiestatem poprzedziło Swiadectwo, że Sprawiedliwość Skwarczących zawiadaiących Sędziow Sentymentach, gruntowne ubespieczyła sobie siedlisko; Aza=

tym J. K. Mci oddaiąc oko Pańskie dla uszczęśliwienia kraiu, nadchylaiąc ucha dla wewnętrznych Państwo swoich rządow, otwiera serce tym, ktorzy ich Publiczney konsekwencyi szukaią, a ztąd nieomylna dla Ich Mci Marszałka Trybunału Wo Nego Litt. y wspoł pracuiących kollegow otucha, że y oyca Pańskiego dla posiłku swego wspaniałego Chlebem napełnionego podaiących się Okazyach znaydą. y oraz rekommendowanych w Instrukcyi upewnić mogą, że wspolnym szukaniem Pańskim ozy Sokowani Sceau Sigilli Rni Maioris na własne Ichmci rozkazanie ∫

Literæ a Srma Aula Berolinensi ad Serenissimum Regem Poloniæ in Negotio transitus Copiarum Berolinensium per Oras Poloniæ, Berolini 4ta octobris 1757o scriptæ.

Serenissime ac Potentissime Rex

Frater et Amice plurimum Colende. Cum Securitas defensioq Ditionum Nrum Contra imminentem Hostium invasionem exposcat, ut Copiæ Nræ expeditionem suscipiant, in qua Territorium Regni Poloniæ transire necessum habebunt, ex Tenore Pactorum Velavien sium Regiæ Vræ Maiestati huncce Copiarum Nrum transitum indicare voluimus. Uti nunc ex lege eorundem Pactorum Velaviensium, nec non ex arctissimis illis Amicitiæ Vinculis, quæ Nos et Srmam Poloniæ Rpcam intercedunt, sperare Nobis licet, amicum et innoxium, quem rogamus, transitum Copiarum Nrum per Ditiones Poloniæ non solum libenter permissum, sed dictas quoq Copias benevole ibi et amice exceptum iri, ita etiam Regiæ Vræ Mti protestamur Nos hac expeditione ingressuq Copiarum Nrum intra fines Regni Poloniæ, nullum Srmam Poloniæ Rmpcam offendendi Animum habere, nec dictam expeditionem unquam suscepisse, nisi periculosissimis Hostium Nrum Conatibus, hocce Unicum rebus Nris, saluti q Ditionum Nrum consulendi medium arripere coacti fuissemus. Ut tamen Srma Rpca de summo illo Studio, quo Amicitiam eius colere cupimus, eo minus dubitare possit, Supremo Exercitus Nri Duci, Omnibusq Copiarum Præfectis serio iniunximus, ut Copiæ, quibus præsunt, ubiq Terrarum in Regno Poloniæ, severissimum observent Disciplinam, Nulli subditorum Poloniæ inferant damnum, et ita ubiq se gerant, ut nemini iustam querendi Causam præbeant. De reliquo nunquam non eximus nunquam non eximus Regiæ Mti Vræ Bonus frater et Amicus Fridericus Rex. H. C. de Podewils Finckenstein ∫

Instrukcya WW. P.P. Bartłomiejowi z Steczanki Steckiemu kawalerowi Maltańskiemu, kommendantowi Poznańskiemu, y Janowi na Steczance kustynie Steckiemu kasztelanicowi kijowskiemu Staroście Stawiskiemu od Wtwa kijowskiego do J. K. Mci Delegowanym Posłom 13o 8bris 1757o na Seymi=

ku Gospodarskim dana.

Naypierw Stodła pokoy pod Panowaniem N^o P^a Króla Augusta III°, którym Pograniczne Wtwa Nasze od Szwedzkich Potencyi karmi się y tuczy, oświadczywszy, y aby daley w tym Nienaruszonym Pokoiu y Szwedzkiey Przyiazni Wtwo Nasze zostawało, maią WW. PP. Posłowie remonstrowawszy Wtwa Naszego ku N^o Maiestatowi statecznę y nigdy nienaruszoną Wierność, Szczęśliwość, przy Jego Dostoienstwie życ y umierac upragnienia, doprasząc, aby ieżeliby iakowe Woyska Szwedzkie przez Wtwo Nasze przechodzic miały, Powagą N^o Króla, którego pragniemy mieć diuturnum gdyby niemoże aeternum, Odwrócone były, z tych prawdziwych przyczyn, żadnego Szwedzkiego Woyska Wtwo nasze przyiąć niemoże, będąc znacznie z Woli Boga Nayższego nieurodzaiem y gradobiciem dotknięte, przez Haydamaków ustawicznie grassuiących prawie omni substantia zdarte, z koni y Bydła per pestiferam luem ogołocone; Woyska kor w Ukrainie swego Wtwa maiące y one sustentuiące, którym Woysku Partyi Ukrainskiey na wyżywienie choć za Pieniądze ledwie sufficere Wtwo Nasze w tym Roku bez Chlebne będzie mogło. A naybardziey exponowac będą N^o Maiestatowi WW. PP. Posłowie, aby Poddaństwo Nasze Ubóstwem przyciśnione podczas iakowego przyiścia Woysk Cudzych niewzięło z nim ochoty do Maszerowania dla żywienia się Łatwieyszego, a z tąd do ogołocenia Kraiu. Prospiciendo tedy integritati Fortun Wtwa Naszego, evitando futurum damnum, circa plenam activitatem y mocy od Wtwa sobie daney y powierzoney, WW. PP. Posłowie exponowac żądania Wtwa Naszego będą, et pro effectu obtinendo omni Cura et Solicitudine znosząc się z JWW. Ministrami imitabunt. Et pro meliori robore tę Naszą Instrukcyą W^u P^u Marszałkowi Koła Naszego Rycerskiego podpisać zlecilismy. Jakub Ant. z Pilcy na Korcinach Koryciński Łowczy Owrucki, Koła Rycerskiego Wtwa Kijowskiego Seymiku Gospodarskiego Marszałek. Locus Sigilli initati eiusdem.

Respons na tę Instrukcyą od J^o K^o M^i z Kancellaryi W. kor. w Warszawie 15° Pazdziernika 1757° roku dany.

Uważa to dobrze J^o K^o M^o, że oddalone Mieyscem, bliskie zawsze Maiestatu swego Umysłem zacne Wtwo Kijowskie, niemoże w głębokości serca swego tłumić życzliwych chęci: A tak ięgo Godnych Posłów swoich, aby na podnorze Pańskim Wierności y Miłości oddali Offiarę. Przyimuie N. Pan z Ukontentowaniem zupełnym te tak miłe ku sobie oświadczenie, y że ulubiony lud swoy poznaie, pielęgnowany od Początku Panowania swego Pokoy piastuie staranie na Potym Oyczyzny. Dlatego Cokolwiekby zacne Wtwo Kijowskie obawiać się mogło z iakkolwiek przyczyny, zastępować ie Powagą swoią y odwracać nieomieszka, a Wielebny y W. Posłowie każdego z pozostałych w domach Braci swoich o takie dobroczynney J^o K^o M^i upewnić będą mogli. Nawdane J^o K^o M^i rozkazanie (Locus Sigilli Regni.

Litteræ Mfcii ac Gnsi Supremus Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliarius ad Illmum Supremum Regni Cancellarium

intuitu Præfecti Martimi Thelonei Libaviensis. Mitavia die 8ᵛ Octobris 1757ᵒ Anno Scriptæ.

Post novissimas Literas, ad Illmam Exllam Vram à Nobis humillime exaratas, nihil adeo singulare hic accidit, quod ad Sᵃᵐ Rᵃᵐ Mᵗᵉᵐ Dnum Nrum longe Clmum referre, necessarium judicassemus, quam vis enim Calamitates, quæ Bellum sequuntur, et quarum mentionem in Literis præcedentibus fecimus, neq̃ hic adhuc essent, siquidem inhibitio exportationis frumentorum adhuc perdurat, et Vectura frumentorum et fæni, et quæ sunt similia, multos adgravavit, non tamen querelis continuis Sᵃᵉ Rᵃᵉ Mᵗⁱ vel Illmæ Exllæ Vræ oneri esse volumus. Hisce diebus Præfectus Thelonei Martimi Libaviensis querelas non nullas ad nos detulit, quæ partim securitatem Portus, et retentionem Navium Mercatorialium, partim ipsum Telonium a Navibus Russicis solvendum, nec non Jura a Navi in Vadum illias debita respiciunt, prout subiunctæ ejusdem Nobis exhibitæ Literæ supplices pluribus easdem continent. Quod securitatem Portus et relaxationem Navium Mercatorialium retinendarum attinent, per Promemoria annexum Mſcô Drô Generali Maiori Bestoucheff semper remonstranda remonstravimus, utq̃ damno malisq̃ inde metuendis consulere dignetur, instantissime, rogavimus: quo ad reliqua vero Puncta hoc tempore querulari, Nrâ quidem sententia importunum Nobis visum est. prudentissimo vero Illmæ Exllæ Vræ Judicio quam demississime relinquimus, utrum repræsentationi à Nobis iam factæ acquiescere, vel et ratione reliquorum momentorum quædam exponere debeamus. Qualis remonstrationis a Nobis jam factæ futurus est effectus, ad Illmam Exllam Vram referre non intermittemus, tandemq̃ venerabundis Animis imploramus, ut Sᵃᵐ Rᵃᵐ Mᵗᵉᵐ Subiectionem Nram profundissimam, fidemq̃ illibatam tutari, Ducatus hosce Nosq̃ ipsos quavis occasione Clmæ ac Protectioni Regiæ commendare, utq̃ et ipsa Gratia sua inæstimabili Salutem horum Ducatuum Curæ Cordiq̃ habere non dedignetur, Quod superest, ad cineres usq̃ summo ac indefesso cum venerationis Cultu permanemus. Christophorus Fridericus a Sacken Landhofmeisterus. H. C. Finck de Finckenstein Cancellarius. Otto Christophorus ab Hoven Oberburggrabius.

Responsum ad easdem Literas ab Illmo Supremo Regni Cancellario Varsavia 16ᵒ 8bris 1757ᵒ datum.

Receptæ a me Literæ Mſcarum à Gnum Dominationum Vrum de data 8ᵛ Octobris, tristem Ducatuum faciem ante oculos Smi Regis exponunt. et quidem adhuc cum Sᵗᵃ modestia. Superaddidi et Ego quam plurima vero erga hos Ducatus propenso semper Animo, sed vix meis finem imposui verbis, supervenit ex parte Ministrorum Aulæ Petroburgensis nova ad Smum Regem petitio, quæ gravare aliquantum itrum poterit, sed necessitas Belli exa=

iat omnia. Illmũs Princeps de Menzykow Locumtenens Generalis Mandatis ab aula Petroburgensi instructus, ut attendat Commeatui et alimentis ad sustentationem Militis Necessarii, quibus ut provideatur necessario, ut hæ provisiones Riga advenientes Mitaviam, Vecturis Memeliam usq; devehantur, quare Dominationes Vræ dispositiones faciant, ut hæc alimenta et Commeatus ex Bonis Ducalibus tam sequestratis, quam non sequestratis transportentur. Voluntate Regis Smi ad hoc accedente, adiecta tamen Conditione, ut de Certo quanto pro qualibet Vectura Dominationes Vræ conveniant cum his, qui Curam Commeatus huius habebunt. Ut autem cum maiori facilitate possit transportari hic Commeatus proposui, si modus facilior non esset Hos Commeatus transportandi Libaviam versus, Libaviâ vero Navibus levioribus Memeliam, si hic modus videbitur Dominationibus Vris promptior et minus gravis, tunc Dominationes Vræ et hæc proponent, quod Ego Ministris Russiæ insinuavi. Quantum ex me, maneo propenso semper animo.

Rescriptum ad Nobilem et spectabilem Magistratum Cracoviensem ex Instantia Dñæ Cegłowska pro acceleratione decisionis Causæ 24ᵗᵉ Octobris 1757ᵒ Anno expeditum.

Augustus III. &.

Nobilibus et spectabilibus Pro Consulibus, Totiq Magistratui et Officio Consulari Civitatis Nræ Cracoviensis, fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nrãm Regiam. Nobiles ac Spectabiles fideliter Nobis Dilecti. Expositum Nobis est per Certos Consiliarios Nrõs Lateri Nrõ assidentes, qualiter Dñâ Magdalena Dñi Josephi Cegłowski consors, tanquam Successtrix Aquiliniana in virtute Decreti Judiciorum Nrũm, intesse et Successores Guillamovianos hic Varsaviæ die 1ᵒ Augusti 1752ᵒ ex Controversiis Partium prolati, reservatam Sibi habens Actionem contra Successores Maffeia et Guillaumovianos intuitu Substantiæ Aquilinianæ Paternæ atq Maternæ, Causam ratione præmissorum Successoribus Guillaumovianis tanquam superstantibus, videlicet Nobili primi Voti Lukinia, secundi Ungerowa, tertii ad præsens Nuptus Hiltmannowa, ad Officium Fidelitatum Vrũm instituit, ac illam prosequitur: Cum vero hæc Causa in Officio Fidelitatum Vrũm instituit, ac illam prosequitur, ac Justitiam se consequi non posse conqueritur: Hinc Nos succurrendo Justitiæ, ut quantocius unicuiq administret, fidelitatibus Vrii commendamus, ac Authoritate Nrã Regia demandamus, quatenus ab insinuatione præsenti Nri Rescripti, intra spatium unius mensis, Causam præfatæ Exponentis summario Processu, præcisis inutilibus dilationibus et exceptionibus etiam de die in diem, si Necessitas exiget, Jure Hospitum finaliter, salva nonnisi a sola sua definitiva Sententia appellatione Parti gravatam se

currenti ad Judicia Nra reservata decidant, ac definiant. Facturæ sunt pro omnia fidelitate Vrã pro Gracia Nostra Regia, ac officiorum Suorum debito. Inquorum & Datum Varsaviæ feria Secunda ante festum S.S. Simonis et Judæ Apostolorum proxima die scilicet ut supra. ad Mandatum S^o R^o M^tis proprium. Joannes Małachowski S. R. C.

Addycya Kommissarzow do rozsądzenia Sprawy między Sławetnym Grzegorzem Malinowskim, Mieszczaninem Samborskim, a Urzędem Woytowskim, tudziesz Sławetnymi Sakieratowiczami Urzędnikami tegoż M^ta, y innemi w tęż Sprawę wchodzącemi. dnia 25° Pazdziernika 1757° roku dana August III.

Ur^m Józefowi Gurskiewiczowi Stolnikowi Żydaczewskiemu, Stefanowi Ludwikowskiemu Super intendentowi, Michałowi Jastrzębskiemu Chorążemu, Kaietanowi Minaszewiczowi Sekretarzowi Naszym Wiernie Nam miłym łaskę Naszą Krolewską Ur^i Wierni nam mili. Naznaczyliśmy byli osobliwym Reskryptem Naszym dnia 30. Listopada w 1756° danym, pewnych Kommissarzow Naszych, daiąc im moc, aby Oni czasu sposobnego do M^ta Naszego Sambora ziechawszy, Jurisdykcyę swoię Kommissarską zafundowawszy w sprawie z Powodu Sławetnego Grzegorza Malinowskiego Mieszczanina Samborskiego z Sławetnym Urzędem Woytowskim, y iakich kolwiek Imion Sakieratowiczami, y innemi w Urzędach Miasta tegoż Sambora zostaiącemi, tudziesz z Żydami Samborskiemi względem windykacyi szkod Jego przez kradzież dla wypuszczenia zwiezienia Złodzieia y iego wspołecznikow dotąd nieodzyskanych, z Swiadkow wiary godnych należytą indagacyę uczyniwszy, krzywdy wszelkie, o ktorych tenże Sławetny Malinowski kogo przypozwał, rozeznali, tę Sprawę finalnie rozsądzili, y nadgrodę Ukrzywdzonemu od kogo należy z osob y Dobr nakazali, iako pomieniony Reskrypt Nasz wyżey do Actu wyrażony szerzey w sobie wyraża. Ale gdy przerzeczeni Nasi Kommissarze Kommissyi takowey nieodprawili, przeto supplikowano Nam iest, przez Panow Rad Naszych, Imieniem przerzeczonego Sławetnego Grzegorza Malinowskiego, abyśmy Wierności Wasze do Ur^ch Kommissarzow Naszych w pierwszym Reskrypcie Naszym nominowanych, przydać, deputować, y wspolną moc dać raczyli, iakoż Niniejszym Listem Reskryptem Naszym Wierności Wasze za Kommissarzow Naszych z tąż mocą y władzą przydaiemy, deputuiemy, y Onym zlecamy, abyście Wierności Wasze wespoł z przerzeczonemi Kommissarzami Naszemi Czas sposobny upatrzywszy, Innotescencyę dwiema Tygodniami przed Terminem Stronom na Ratuszu, lub na innym Mieyscu, ktore Im sposobnieysze zdawać się będzie, byle Wierności Waszych 3. albo 2. było, Jurisdykcyę swoię Kommissarską zafundowawszy Strony Powodową y zapozwaną przed siebie przywołać kazali; Skargę Propozycyi tegoż Sławetnego Malinowskiego, a na przeciw odpowiedzi, y Justyfikacyi Przypozwanych y obwi=

nionych wystudali, probacye y dowody podług Prawa ordynaryinego w czym y komu będą potrzebne, etiam z Swiadkow Wiary godnych zeznania swoie przysięgą cielesną potwierdzaiących, nakazali; Szkody y pretensye wszelkie tegoż Starostego Malinowskiego, do kogo się regulowaić będą rozeznali, y całą tę sprawę, in suo Negotio iuxta Contenta pierwszego Reskryptu Naszego y teraznieyszego finalnie rozsądzili, satysfakcyą od kogo komu będzie należała, nakazali; przewinionych y Prawem pokonanych podług Swiętey Sprawiedliwości ukarali; Appellacyi iednak od Ostatniego Dekretu swego Kommissarskiego Stronie uciężliwą się być rozumiejącey do Nas y Sądu Naszego Assessorskiego Kor. dopuścili, Stronom Akt swoy Kommissarski inaperto, Inkwizycye zaś w Rotule zawartym Stronie mianowicie Powodowey wydali; Uczynicie to Wierności Wasze dla Łaski Naszey Krolewskiey. Na co dla lepszey Wiary Reskrypt Nineyszy Ręką Naszą podpisawszy, Pieczęcią Kor. stwierdzić rozkazaliśmy. Dan w Warszawie Augustus Rex. Locus Sigilli Maioris Regni.

Rescriptum S. R. M. favore G. Marianna de Sapiehy Kozminska Capitanea Vschovensis 26. 8bris 1757. expeditum. Augustus III.

Significamus praesentibus Literis Nris, quorum interest, Universis et Singulis. Expositum Nobis est per Certos Consiliarios Lateri Nro Assidentes Nomine et pro Parte G. Marianna de Sapiehy Kozminska, olim G. Ignatii Kozminski Capitanei Vschovensis Consortis, derelicta Viduae; Qualiter Ipsa contra Testamentum quoddam, non agnoscens in illo Voluntatem G. olim Mariti mi Sui, imo suppositorium declarans ad Judicia Regni Actionem pro Cassatione eiusdem Testamenti instituerint, proindeq se ad Naturalem Tutelam Filiarum Suarum trahit, ideirco Nos relicta Cognitione huius Testamenti foro Competenti, ad quod Pars se trahit, Rescriptum quoddam de data Septembris Anno nunc currenti ex minori Cancellaria Regni expeditum, nihil Praeiudicii ferre posse Juri Naturali eiusdem dictae G. Marianna de Sapiehy Kozminska Capitaneae Vschovensis declaramus praesentibus, utq Pars Rescriptum Obtinens, tam in decernenda Justitia quam in accelerando, hocce Rescripto superius nominato non abutatur, neq sibi aliquid Juris, solius vi huius Instrumenti vendicet, mandamus. In quorum & Datum Varsaviae Augustus Rex. Locus Sigilli Regni Adalbertus Rakowski, Pocillator Terrae Visnen. Sigilli Maioris Regni Secretarius.

Rescriptum Commissionis ratione dissipationis unius Scopuli inter Bona Zawada dicta haereditaria, et Ca-

pitaneatum Novensem 26° Octobris 1757° expeditum Augustus.

Dñi & Commissarius Nri a. Intercesserat Decretum in Judiciis Ordinariis Tribunalis Regni Petricoviensis, inter Dñum Tiburtium Białobłocki Judicem Terrestrem Michaloviensem actorem ab una, atq Dñum Josephum Zborinski Capitaneum Nrum Novensem Colonellum Exercitus Nri et Rpcæ, tum Dñum Jacobum Lipinski Citatos ex altra; nec non Dñum Alexandrum Jackowski adcitatum ex tertia partibus, feria Tertia post Dominicam Oculi Quadragesimalem proxima Anno nunc currenti, ratione dissipationis Unius Scopuli Bonorum Terrestrium Zawada, et Capitaneatus Castri Novensis, erectionisq eiusdem, ex Controversiis latum. Quo mediante in fundamento Statuti et Constitutionem Rni, injunctum erat Dñō Białobłocki; uta nobis, impetret Rescriptum Commissionis. Igitur supplicatum est Nobis Nomine ac pro Parte Dñi Białobłocki, quatenus Eidem praetactum Rescriptum dare, Commissariosq Nrōs pro sopiendis respectu altē fati Scopuli quaestionibus assignare dignaremur. Nos huic Supplicationi uti iustæ benignē annuentes, Volentesq Decreto supra de Actu expresso, Fidelitatibus Vrũ, de quorum industria, ac in rebus gerendis dexteritate optimē persvasi sumus, id Negotium committendum esse duximus, prout hisce Literis Nrũs committimus, Mandantes fidelitatibus Vrũ, ut captato ac inter se constituto certo die et tempore, praeviis Innotescentiarum Suarum Literis, duabus Septimanis ante Terminum ponendis, adcitatis etiam Collateralibus, ad Scopulum supra indigitatum condescendant, ibidemq fundata Jurisdictione sua Commissoriali, absentia non nullorum ex fidelitatibus Vrũ, dum modo quinque adsint, ac Contumacia Alterius Partis minimē obstante, scopulum, de quo res, utrum in rectilinio cum aliis Scopulis in Actu Commissoriali nomi specificatis consistat, perpendant, cum eodemq Actu Commissoriali conferant, ac utrum dictus Scopulus dissipatus, et per quemnam? investigent, Inquisitiones eo nomine ex Testibus fide dignis, et praecipue ex Senibus, ac Collateralibus huius rei Notitiam habentibus educant, et si memoratus Scopulus in recti linio cum aliis Scopulis existens per Alterutram Partium dirutus fuerit, eidem Parti erectionem ad Mentem Legis iniungant, reliquos Scopulos parietales renovari faciant, qui scopuli ultum Numerum Scopulorum in Actu Commissoriali nomi excesserint, tollant, et si Fundus aliquis per aliquam Partem indebite ademptus apparuerit, eundem cum usu fructu Parti Jure vincenti restitui demandent, et si Altesutra Partium ab usu fundi controversi vigore Decreti Tribunalitii non abstinuerit, supra eadem poenas extendant, totumq Negotium finaliter praecisa appellatione decidant, ac determinent pro Gratia Nra & Officior Suorum Debito. In quorum fidem. Datum Varsaviae die ut Supra. Augustus Rex. Locus Sigilli Regni M. a–

Literæ ab Illmo Supremo Regni Cancellario ad Præ Nobilem Magistratum Gedanensem intuitu auctionis Præsidiarii Militis. Varsaviæ die 27o 8bris 1757o scriptæ.

Quod videbatur prematurum fuisse iniungere reflexiones meas Præ Nobilibus ac Spectabilibus Dominationibus Vris respectu Auctionis Præsidiarii Militis, ponendique munitionem Civitatis in Optimo defensionis statu, nunc advenit tempus quod porro necessariam esse petitionem meam palpabiliter demonstrat. Jam Borussicus Miles, prout literæ a Regentibus Regiomonti scriptæ ad Nos elucidant, appropinquat Civitati; Velint ergo Dominationes Vræ servare fidem Regi et Rpcæ, velint servare etiam qua nihil carius. Missus fuit Gnus Dnus de Haubitz Dantiscum ad occupandum Munus Commendantis visum est Dominationibus Vris. habent Privilegium iuxta velle suum Commendantem creare, neque me opposui, sed nunc demonstrent, quod actenus reposuerunt, posse assumere Onus defensionis Civitatis sine adminiculo Exterorum. Ego maneo solita Propensione.

Instrukcya JWW. Ichmciom Imci Xdzu Jmcemu Cienskiemu Gnieznienskiemu Kuiawskiemu Kanonikowi Vice Prezydentowi. Imc Panu Ignacemu na Szumsku y Krzyszczowie Woroniczowi Sędziemu Grodzkiemu Zytomirskiemu Porucznikowi Pancernemu Woysk JKMci y Rptey Deputatom Trybunału korso Piotrkowskiego od tegoż do JoKMci Delegowanym Posłom 12o Octobra 1757o dana.

1o Powaga wspaniała Monarchów, przykładna pobożność, pierwsza roztropność utrzymanie Pokoiu, należytey ugruntowanie Sprawiedliwości, pierwszym zaszczytem Poddanych y całego Krolestwa fundamentem. Gdy Nyu August III Krol dotąd wsławionym Polski Krolestwo rządzący, lubo z uszczerbkiem Zdrowia y Państwo swoich Dziedzicznych szkodem dla Rptey Polskiey w Gorliwey Sądzie Ojcowskich Ogniach Publiczne pracowalnie umyślilicznie; a zatym Trybunał Kor. w początkach swoich Serca Pańskiego dowodów należytą rekognicyą naypierwsza przywodzi decyzyą, żeby Delegowani Posłowie u Tronu JoKMci nietylko ogłoszą, ale oraz o kontynuacyą dalszey Supplikuią Protekcyi, Naydłuższego z Naią familią Nro Państwu Wieku y Panowania vovebunt. 2o Jako zaś Trybunał Kor. namiestnicza JoKMci zaszczyca się Jurisdykcyą, tak niczem Jego Urzędowania, tylko wpowinney Wierności JoKMci Powadze, exekucya Prawa, więtey sprawiedliwości poznawać, y Excelerować administracya; do ktorego to tak pożądanego dzieła: Nietylko Oycowskiego JoKMci Błogosławieństwa PP. Posłowie exorabunt, ale oraz uboziny Collegium signanter JWo Xdza Prezydenta Potrzeci raz hoc in stallo zasiadaiącego, niemniey JWo Izby swoiey Marszałka, y Sami siebie dobroci JoKMci usilnie rekommendować będą, aby prace y fatygi cooperatorum Justitiæ, wrodzoną liberalia præmiare raczył.

3° Staranie y Czułość około Pospolitego Dobra JWW Wodzow Kor. że ma swoie attencya, przeto PP. Posłowie Jch godne zasługi favoribus Regiis intimabunt. 4° Mto Piotrkow ob varias Angustias temporum, tak dla wyznaczenia Stancyi y Prowizyi Wiktuałow, dla zubożonych Mieszczan, dotąd niedostateczney nieiest Sytuacyi. Zaczym ni succursum egeno Populo temu Mtu Protekcyi J. K. Mci PP. Posłowie usilnie dopraszać się będą obligowani. Andrzey Ignacy Bayer Prezydent Trybunału Kor. Michał Skorzewski Trybunału Kor. Marszałek &. /L. S. Tri./

Respons na tę Jnstrukcyą od J. K. Mci z Kancellaryi W. Kor. w Warszawie 4° Novembris 1757° Roku dany.

Mieści się ex Officio co rok Sprawiedliwość Sta w Piotrkowie, ale że ta w Naywyższey J. K. Mci zostaie Opiece, Cieszy się Nyo Pan, że przez Godnych Zasiadaiących Sędziow z wszelką pielęgnowana pilnością; Otwarte y Pełne dobroci ku Poddanym Serce Pańskie utrzymuie w kraiu Pokoy, ale co wewnętrzny, ten sama Sprawiedliwość moca ubespieczać się, a zatym J. K. Mc nie bliżey tym Respektow swoich, ktorzy się tak Pracowitey Publiczney poddaią Usłudze. Dla czego tak Wielebny Prezydent, iako y Wo. Marszałek, tudziesz y Wszyscy Sędziowie łaskawości y hoyności w podaiących się okazyach ubespieczona do Tronu Pańskiego maią na zawsze drogę. Na wrarnie J. K. Mci rozkazanie.

Privilegium in quo Patribus Stis Jesu Provinciæ Lithvanæ datur facultas imprimendi nova Publica idiomate Polonico, Italico, Latino, et quocunq libuerit præter Gallicum Perpetuis temporibus conceditur. Varsaviæ 5° Novembris 1757° expeditum Augustus III &.

Significamus &. Quod providendo Maiori Commodo et Utilitati Rpcæ, favoreq Nrôs Patribus Stis Jesu Provinciæ Lithvanæ ampliando, permittendum et concedendum esse duximus, ut iidem Patres Stis Jesu Provinciæ Lithvanæ absq ullo per quemcunq impedimento Typis mandare possint et valeant perpetuis temporibus Nova Publica, non tantum ex toto Nrô Rgno Poloniæ, Magnoq Ducatu Lithvaniæ, sed etiam ex aliis exteris Nationibus Jdiomate Polonico, Jtalico, Latino, et quocunq placuerit, præter Gallicum, bis vel pluries in septimana atq in eo Numero et forma exemplarium, qualia et quot Jllis libuerit distrahere, transmittere, quo et qua Jlli voluerint. Volumus igitur et seria inhibemus, ne quis vel in toto, vel in parte, quocunq Colore, prætextu aut quocunq idiomate præter Gallicum imprimendi præfata Nova Publica, eoq pertinentes relationes, aut Novellarum additamenta, licentiam sibi usurpet, usurpareq præsumat, sub pœna ducentorum Aureorum toties quoties id ausus fuerit, fisco Nrô per medium, et memoratis Patribus Stis Jesu Provinciæ Lithvanæ per Alteram medietatem applicandorum. Quod Omnibus & Singulis, quorum interest, præsertim Nris Regniq Nri Nominatim Marsalcalcalibus et Assessorialibus Subselliis, notum esse Volentes, mandamus, ut supra memoratos Patres Stis Jesu Provinciæ Lithvanæ circa pacificam Po=

sessionem huius modi facultatis et concessionis Nrae, conservent, ab aliisq conservari curent et manuteneri pro Gratia Nrã Regia. Inquorum fidemq Datum Augustus Rex. locus Sigilli Regni Maioris.

Libertatio Pensionis ab impressione Novorum Publicor. Typographiæ Varsaviensi Patrum Stæ Jesu Provinciæ Lithvanæ per Privilegium Varsaviæ 5a Novembris 1757o Collata Augustus IIIus

Significamus præsentibus q, Quorum interest Universis et Singulis. Quod licet olim Gñõ Casimiro Mocki Dapifero Wysogrodensi, quodam Privilegio Nrõ Pensionem Centum Aureorum ab impressione Novorum Publicorum Stante Vita Eius concesseramus et assignaveramus; Quia tamen dicta Pensio Typographiæ Varsaviensi Patrum Stæ Jesu Provinciæ Lithvanæ, quæ plurimos labores et expensas circa impressionem Novorum Publicorum impendere consvevisset, fuit gravaminosa, atq Gratia Nrã Regia, quam ex Privilegio Typographiæ Patrum Stæ Jesu Provinciæ Lithvaniæ ad imprimenda Nova Publica indulseramus, nemini debeat esse onerosa; Proinde cum Gnũs Casimirus Mocki Dapifer Wisogrodensis recenter de hac Vita cesserit, subveniendo indemnitati et libertati præfatæ Typographiæ Patrum Stæ Jesu, supradictam Pensionem ab impressione Novorum Publicorum, ut pote in Regno Nrõ nullis Legibus circum scriptam, neq ante prædictum Gnũm Mocki ulli unquam, aliquo Privilegio Regio concessam, nunc et in perpetuum tollimus, cassamus, et abrogamus, ac ab eadem pensione Typographiam Patrum Stæ Jesu Provinciæ Lithvanæ penitus liberamus. Quod Omnibus et Singulis, signanter Supremis Subsellÿs Nrĩs Armenialibus, ad Notitiam deducentes, præsentes Manu Nrã subscriptas, Sigillo q Datum Varsaviæ Augustus Rex.

Pro memoria à Ministris Aulæ Petroburgensis in Negotio Exercitus Russici Sm Rq Mti 2a 9bris 1757o Varsaviæ porrectum.

Sa Mté l'Imperatrice ajant jugé à propos de faire de nouveau passer en Courlande deux Regimens du Corps d'observation qui se trouve sous les Ordres du Grand Maitre d'Artillerie Compte de Schuwalow, pour renforcer l'Armée destinée au Secours de Sa Mté le Roi de Pologne, il est necessaire, que pour la subsistance de ces trouppes on amasse dans le dit Duché la quantité necessaire de Vivres et de fourages: Mr. le Maior General de Bestucheff Ruminaeff chargé de convenir là dessus avec la Regence de Courlande Sa Mté Imperiale etant persuadée d'avance que la Cour de Pologne, en faveur de la quelle toutes ces dispositions se font, ne manquera pas de son Coté de faire expedier au plûtot les Ordres les plus precis pour que Mrs les Conseillers de la Regence contribuent de tout leur possible à faire remplir de grains et de fourages les Magazins qui vont être erigés d'autant plus que tout ce qui sera livré, doit être sur le Champ paijé en argeant comptant selon le prix convenant de denrées. Les Soussignés supplient en même

tems qu'on veuille bien leur Communiquer Copie des ordres qui seroient expediés au nom de sa Mté de Roi de Pologne. fait a Varsovie ce 4. Novembre 1757. Le Prince Wolkonsko Prov. 4.

Literæ in eadem Materia ad Mfcos & Dos Supremos Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliarios ab Illmo Supremo Regni Cancellario. Varsavia die 7a 9bris 1757o scriptæ.

Cum rationes Belli exigant, ut iterum duæ Legiones Militis Russici ad augendum Numerum Exercitûs in Curlandiam se conferant, eoq Nomine Ministri Aulæ Petroburgensis Sæ Rœ Mti Dnô Nrô Clmô Quarta presentis Promemoria humillime porrexerunt. Sa Ra Mas committendo mihi hoc negotium, minime dubitat, sine mora Mfcas ac Das Dominationes Vras arripere velle hancce occasionem ad demonstrandum Principi, quanta alacritate curant nonsolummodo Jussa Domini exequi, verum etiam omni fervore concurrere ad ea, quæ pro Interesse Principis Clmi aguntur. Exercitus hic sine commeatu et Annona vivere non potest: Mandata Imperatricis Russorum sunt severa, ut miles in omni disciplina se contineat, neq praetenditur, ut gratis subministretur aliquid Militi, sed hoc porro necessarium, ut Dominationes Vræ conveniant cum Dnô Generali Maiore de Betucheff Sumin de modo subministrandi hunc Commeatum et Annonam, atq de pretio eius, ut q nec miles egeat, nec Agricola conqueratur. Hæc omnia prudentia Consumata Dominationum Vrum perficiet. Ego interim Omnia fausta vovens, maneo propenso semper animo et devotione q.

Promemoria ab Illmo Dnô Comite de Broglio Legato Extra Ordinario Xmi Regis Galliarum intuitu Gi Bogatko Sæ Rœ Mti porrectum.

Monsieur Bogatko a eté dû dans toutes les formes presentes par les Loix la pretendüe irregularité qu'on Obierte, en disant, que la Dietiné s'est tenüe á Bykow, et non á Winnica n'est nullement fondée puis que c'est á cause de la peste qui etoit dans ce dernier endroit que la Noblesse n'a pas voulu ni pû y assembler et elle en a usé de meme aux Dietines tenües á peuprés dans le meme tems pour l'Election des Nonces. Onne pretend point nier, qu'il n'y ait eû quelques Manifestes contre l'Election de Mr Bogatko, outre qu'il arrive bien rarement, que ces sortes d'Elections ne souffrent aucune contradiction, il faut remarquer que ce sont les mêmes personnes, qui s'opposent ici á l'expedition du Privilege, qui ont fait naître celles qu'on allegue par des motifs d'interêt particulier, connûs de tout le monde cette seule raison paroit dont suffir, pour rendre leurs representations trés suspectes onne auroit au surplus que repeter ici, ce

qui a deja été dit dans le memoire du 10 de ce mois. Toutes les fois, que les Tribunaux du Royaume sont les Juges naturels de la legitimité des Elections, quelle raison pourroit on avoir pour soustraire à cet examen celle dont il est question aujourd'hui puis qu'elle aura le sort qu'on lui desire dans la forme la plus simple et la plus juste, si comme on veut le supposer, elle se trouve contraire aux Loix, mais le desir qu'on a d'empecher que cette Election ne puisse être examinée juridiquement est une espece d'aveu et de preuve de la Connoissance qu'on a de sa legitimité. On ne sauroit non plus dire avec raison, que l'Autorité Royale seroit dans le cas d'être compromise, en expediant un Privilege, sans etre bien sur, quelle Election sera approuvée, et en niquant outre cela, que les deux Chancelliers refusent de le seller. On pourroit citer un grand nombre de Privileges expediés dans des cas beaucoup plus douteux, que celui ci, mais on se contentera d'en rapeller un, qui est encore recent. Lorsque le Privilege pour le Nouveau Chambellan de Sendomir a été expedié tout le monde se recrioit sur l'irregularité de cette Election faite manifestement contre les Loix ce n'est que la faveur decidée qu'on a accordé à la personne qu'elle regardoit, et les graces faites au principal opposant, qui ont pu lever les obstacles veritables qui existoient, ces circonstances n'ont pas empeché d'expedier le Privilege et d'exiger de M.r le Vice Chancelier de le seller malgré les representations fondées qu'il faisoit pour s'en dispenser, on ne doit faire moijennant cela aucun doute, qu'il la refuse à ensuite de même dans une occasion bien differente, et il ne le pourroit faire sans un abus manifeste des droits de la Charge dont on ne le scauroit soupçonner. S. E. M.r l'ambas: S. E. M.r l'Ambassadeur de France espere donc que S. E. M.r le Comte de Brühl voudra bien avoir égard à ces nouvelles representations, et faire attention, que bien loin, que ce qui lui est demandé, soit opposé aux Loix, et aux Constitutions du Royaume, c'est au contraire le moijen de les laisser dans toute leur vigueur, on ne desire point, que par la voix de l'autorité, ou de la faveur on fasse cesser l'opposition qu'on suppose exister contre l'Election de M.r Bogatko, on souhaite seulement qu'elle puisse être examinée et jugée non par des personnes partiales et interessées à la condamner, mais par celles qui sont proposées pour en connoitre, et qui seules peuvent avec Justice en decider.

Refflexions sur l'Exposé de Mg.r le Ambassadeur de sa Majesté tres Chretienne.

Sa Majesté le Roi de Pologne mon Maitre non seulement est regardé par la Nation comme leur Roi, mais Comme Pere Commun de tous ses Peuples. On ne suppose pas non plus que M.r l'Ambassadeur de Sa Majesté tres Chretienne veulle par le maintien de M.r Bogatko dans la charge du Notaire de Braclaw supprimer les loix les plus delicates de la Noblesse, et de=

La la Conclusion soit: que Sa Majesté le Roi de Pologne après s'être attiré les coeurs de tous ses sujets par le Maintien des loix ne voudra pas les enfreindre par l'imposition dans la Charge du Notaire de Braclaw Mr. Bogatko. D'une autre coté on voit que Mr. l'Ambassadeur n'est informé, que des Personnes, aux quelles la Personne de Mr. Bogatko est agreable.

C'est pourquoi on deduit le fait.

La Noblesse du Palatinat de Braclaw dés qu'elle a reçu la Nouvelle de la pretendue Election n'a pas manqué d'en registrer leurs plaintes dans les Archives, et pour que les Chancelleries de Pologne en soyent informées Elle n'a pas tardé d'envoyer les Extraits Autentiques de leurs Griefs aux Chanceliers, les quels aijant fait une fois le serment de fidelité dans les rapports, qu'ils font à Sa Mté ont etés obligés de faire une relation exacte de la sudite Election pour que la liberté des suffrages ne soit pas opprimée par une autre partie, parceque si Sa Mté n'auroit pas eté avertie à tems, Elle auroit pû confirmer cette Election par son Privilege. La Personne seroit mise en Possession de la Charge, et les opposants auroient crû de n'avoir aucune sureté dans leurs biens, de la vient le mecontentement, le desespoir, et les Confederations ont leurs sources. Les Plaintes de la Noblesse du Palatinat de Braclaw consistent. Que la loi veut, qu'avant que l'on procede à l'Election les Juges et du Notaire l'Universal pour convoquer la Noblesse soit signé par le Palatin du meme Palatinat, ou ces charges vaquent, et doit etre enregistré dans les Archives du meme Palatinat, et quinze jours avant, pour que la Noblesse soit informée du tems, afin qu'Elle puisse etre presente à donner ses suffrages et le lieu de l'Election est marqué par la loix. Voyons à present comment l'Election du Notaire de Braclaw s'est fait. Le Lieu de l'Election est marqué par la loix le Bourg de Winnica, et l'Election s'est faite à Pikow à vingt lieues dela dans un Bourg qui n'est pas compris dans l'enceinte du Palatinat de Braclaw, mais il est situé dans le Palatinat de Kijovie. La loix veut que l'Universal du Palatin soit enregistré dans les Archives du Palatinat dans le quel on doit proceder a l'Election des Charges vacantes des Juges. A l'Election du Notaire du Palatinat de Braclaw l'Universal du Palatinat n'a pas eté enregistré dans les Archives du Palatinat de Braclaw, mais à Krzemieniec petite Ville dans le Palatinat de Volhynie à quarante ou cinquante lieux du Palatinat de Braclaw. Pour que la Noblesse ne soit pas frustrée de leurs suffrages, toutes les solemnités sont exprimées dans la loix. Faisons a cetteheure reflexion. L'Universal du Palatin pour la Convocation de la Noblesse etant signé l'enregistrément du dit Palatinat se fait quinze jours avant dans les Archives du meme Palatinat et la Noblesse se rassemble dans le lieu ordinaire de leurs deliberations. Dans la pretendue Election l'Election du Notaire de Braclaw s'est fait a Pikow dans le Palatinat de Kijovie et l'Universal du Palatin est enregistré dans les Archives du Palatinat

de Volhynie. La Noblesse connoit donc fort bien qu'en leur derobant par cette Methode la Connoissance de Universaux et les lieux des deliberations on deprime la loix sacré e pouvoir voter. On pourrat Objecter que la Maladie Epidemique s'etant manifestée a Winnica lieu des deliberations on etoit obligé de Choisir un autre Bourg qui n'etoit pas à porte du danger des Maladies. Mais on repond à cela, que la Maladie contagieuse ne s'etoit pas declarée tout à fait et que dans des cas pareils la Noblesse est avertie par les Universaux qu'Elle quitte le lieu de leurs deliberations et par rapport à l'enregistrement del Universal on auroit aumoins pû enregistrer dans les Archives plus voisines, comme celui du Palatinat de Podolie, mais cela etoit fait à dessein de derober la Connoissance au Publique, puis que la Noblesse du Palatinat de Braclaw ne sortant pas hors de leurs Possession est autant informée de ce qui se passe dans les Archives du Palatinat de Volhynie, comme si l'Universal etoit enregistré dans la Ville de Constantinople. Les Deux Chanceliers de Pologne n'ont pû s'empecher de faire une exacte relation de tous les abus commis dans cette pretendue Election, et que Sa Mté a fait un refus designer le Privilege. Mr le Grand Chancelier, Mr le Vice Chancelier, Mr le de Pologne a des biens dans le Palatinat de Braclaw pour qu'il puisse tirer quelque profit d'une Personne ou de l'autre, mais le serment les oblige de ne pas autoriser de si grands Inconvenient. Dans l'Exposé de Mr l'Ambassadeur est dit, que les Tribunaux sont les Juges Naturels de la legitimité des Elections, personne ne contredit à cela, Il ne tient donc qu'à Mr Bogatko de citer tous ces Messieurs, qui l'accusent de l'illegitimité, et de la procedure dans l'Election, et si, que les Tribunaux decideront que l'accusation est fausse, les Accusateurs seront punis, et les Chanceliers n'auront aucune raison de s'y opposer, mais les Chanceliers ne peuvent pas persuader à Sa Mté qu'Elle autorise par son Privilege une Election si illegitime il faut donc premierement, que l'homme se purge des Objections. On veut comparer l'Election du Notaire du Palatinat de Braclaw à l'Election du Chambelan de Sandomir, mais la chose differe tout à fait. L'Election du Chambelan de Sandomir, a eté rompue une fois en forme, a la Seconde Election l'Universal du Palatin a eté enregistré dans les Archives du Palatinat de Sandomir, la Noblesse, s'est rassemblé dans la lieu Ordinaire de leurs deliberations. Le Palatin de Rawa ne voulant pas paroitre lui meme, qu'il etoit contraire a l'Election du Chambelan de Sandomir, a fomenté ses amis des opposes, les quels ayant consumé une partie de la nuit à etre guais plus qu'al'ordinaire, ne se sont levés qu'après l'Election. Cependant Comme la Chose est très delicate de frustrer la Noblesse de leurs suffrages le Vice Chancelier n'a pas scellé le Privilege avant que la dite Noblesse opposante n'aye donne leur Consentement. Les Raisons de la Noblesse du Palatinat de Braclaw pour s'opposer à Mr Bogatko paroissent etre fondées sur l'Equité. Le Juge du Palatinat de Braclaw est le beau Pere, le Notaire est le Gendre ainsi au lieu de deux voix il ne reste qu'une, si l'on oppose qu'il y a un apel aux Tribunaux, le meme Notaire du Palatinat de Braclaw assiste aux Tribunaux, ainsi il ne manquera pas de faire jouer tous les ressorts.

pour aprouver par le Tribunal la sentence de son Beau Père, sur tout un homme, le quel aiiant été avocat, il a employé ses Talens pour apprendre les Chicannes.

Discussion des Objections et des Repliques au sujet de l'Election du Notaire Terrestre du Palatinat de Braclaw.

Exposé Le Palatinat de Braclaw se trouvant sans aucune administration de justice, a cause que le Jugement Terrestre n'etant pas complet sans Notaire, ne pouvoit juger les afaires de son resort et que le Grod de Winnica, dont le Starostë est innodé des Condamnatis ne peut pas non plus tenir ses jugement, la Noblesse du Palatinat fit recours a son Palatin Prince Jablonowski, pour qu'il veuille expediér l'Universal pour l'Election du Notaire Terrestre. Le Palatin comme cela est de son droit, l'expedi a du 6e. d'avout l'an 1756. et le jour de l'Election retomba au 2e d'8bre de la même année dans le Bourg de Pikow à cause qu'à Winnica lieu Ordinaire pour les actes publiques la peste s'etoit manifestée. Dans cette Election selon le prescrit des loix, on a elû quatre Candidats au choix de S. M. sous la presidence du Marechal de la Dietine Pr. Czetwertynski Vice Juge Terrestre de Braclaw. Entre les Candidats est mis Mr. Bogatko, pour le quel on implore la grace de S. M. pour qu'il soit confirmé dans la charge par le Privilege Royal. Cependant quelques uns de la Noblesse, entre le quels fut le principal Dignitaire Mr. Rzezewski Stolnik de Braclaw, n'etant pas contents de l'Election, protesterent sur le lieu, et firent ensuite le Manifest, qu'ils ont porté au Grod de Latyczow, contra totum Actum, le 22. d'8bre 1756. Les Soussignes s'y trouvent au Nombre de 23. Outre cela, y lia un pareille Manifeste de Mr. Cosnowski Starostë de Winnica, fait au Tribunal de Lublin le 20. d'8bre 1756. – Dans ces Manifestes les Objections sont suivantes.

1o Que l'Universal n'a pas eté enregistré dans le propre Grod, mais dans celui de Krzemieniec du Palatinat de Volhynie, et que par là les loix patriotiques furent blessés, et qu'on a derobé la Connoissance de l'Election à la Noblesse.

2o Que la Dietine de l'Election a eté expediée a Pikow, et non pas dans le lieu prescrit, que cet acte s'etoit passe a la sourdine, avant où au point du jour, et fut assistée plutot par la Milice, que par la Noblesse.

3o Que c'etoit empiéter sur le droit et les suffrages de la Noblesse. A ces objections enregistrées aux Grods, et portées pardevant les Ministres d'Etat, revelées d'ailleurs par des consequences nuisibles, qui pourroient venir des Juges apparentés et liés de sang et d'interet, il etoit du devoir des Chancelliers de la Couronne, d'arreter l'Expedition du Privilege pour le Notaire jusqu'a l'eclaircissement du fait, et justification du parti, qui sotient l'Election. Or comme il vient d'arriver Mr. Chambellan du Palatinat de Braclaw Pr. Czetwertynski pour justifier le procedé de cet acte, ainsi il a donné la replique et defenses suivantes.

1mum Que l'Universal du Palatin pour l'Election n'aie pas eté enregistré au propre Grod de Winnica.

c'etoit à cause de la peste, que le dicastere etoit fermé et qu'il a ete porté au Grod de Krzemieniec du Palatinat de Volhynie, par la les loix patriotiques ne sont pas blessées, puisque ces trois Palatinats de Kijovie de Braclaw, et de Volhynie jouissent d'accord des Privileges communs, au point, que dans le Tribunal par un arrangement specifique de leurs droits, ils peuvent decider su procès sur le Commun. registre et même ces trois Palatinats se joignent souvent pour leurs deliberations et on l'apelle Congrès General.

2^m Si on reclame contre l'enregistrement de l'Universal dans le Grod de Krzemieniec, comme si on voulut par la derober la Connoissance de l'Election à la Noblesse, on ne peut pas du moins s'ecrier contre le lieu de Pikow qui n'est distant que de quatre lieües de Winnica enclave dans le Palatinat de Braclaw, l'endroit bien connu à la Noblesse, puis qu'ils s'y sont tenües les Dietines d'election des Nonces à la diete, des deputés aut Tribunal et des Commissaires à Radom, et même pour l'Economie domestique Boni Ordinis. Cette Election en question se fit de bonheur à la verité mais ni avant le jour, ni à la sourdine, puis que les Protestants la trouverent à sa Conclusion et qu'on ne prouvera point, qu'elle soit assistée par la Milice.

3^m Il est constat, qu'il ne se passe presque aucun acte Electif, où il n'aye point des protestations, cependent cela ne peut pas etre censé qu'on y veuille à la liberté des suffrages. Les Protestants mêmes revenant de leur premier zele recedent ordinairement de leurs Oppositions. C'est ainsi qu'est succedé dans l'acte de cette Election Mr. Krazewski, qui etoit des premiers à protester, a fait inscrire un ample Recés de sa protestations, dans le Grod de Kijovie le 29. d'Avril 1757. declarant en termes positives, que cette Election du Notaire, acte en toute forme valable. Mr Dambrowski Czesnik de Latyczow a fait de même son Reces au Grod de Latyczow le 16. Maii de la Meme Année Mr. Swieykowski Staroste de Miedzworow dans le Grod de Zytomir le 29. d'Avril Mr. Nosalski dans le Grod de Zytomir le 7. Maii 1757 Tous ces documents nous fit voir Mr. Czetwertynski Chambellan bien legali sés. Et pour ce qui regarde les Autres Gentils hommes qui sont mis dans le premier Manifest, il en designé presque vingt qu'ils ne sont pas possessionés dans le Palatinat, de sorte que leure opposition ne scauroit etre valable. Voila ce que le dit Mr. le Chambellan de Braclaw a opposé aux objections alleguées, contre l'Election du Notaire, etant persuadé, que le Ministre de la Couronne recevant cette justification jointe aux Reces des principaux Opposants, voudra bien lever l'obstacle à la grace du Roi, en faveur de Mr. Bogatko comme le plus capable des Candidats Aurate, pour ce qui regarde l'Objection du Condamnat que Mr. Swidzinski, cy devant Palatin de Rawa a obtenu au Tribunal sur le Palatinat de Braclaw, au sujet de cinque Mille Timfs d'arrérages. Mr. le Chambellan de Braclaw fait foi, que cette somme est deposée dans le depot du Grod, moyennant la Manifestation comme quoi on veut la lui payer;

et puisqu'on ne scait pas par quelle raison Mr. Swidzinski ne la reprend pas, ainsi le Palatinat lui a donné Citation, pour qu'il la leve, et acquitte le Palatinat du Condamnat.

Reskrypt do Uro. Officyalistow Żupp Solnych względem Soli Samborskiey y Wieliczkiey w Warszawie 24. Octobra 1757 wydany August III.

Oznaymuiemy Niniejszym Listem Naszym, a osobliwie iednak Uro. Żupp Naszych Solnych Officyalistom do wiadomości podaiemy. Iż gdy W. Henryk Hrabia na Ocieszynie Brühl, Pierwszy Minister Nasz, Artyllerzji Kor. Generał, Lipnicki, Piaseczyński Starosta w zachodzących Potrzebach Naszych wyliczył Summę znaczną, y tę wyliczoną do Skarbu N. oddał, umyśliliśmy tęż Summę razem do Skarbu N. wniesioną wypłacić y rekompensować, a to niżey wyrażonym sposobem, to iest naznaczaiąc Mu in virtute Deklaracyi ex vi tuitu iuż wydaney de data w Warszawie 5. Quinta Octobris 1750 do Dobr Jego Dziedzicznych Sierakowszczyzna nazwanych w Wielkiey Polszcze leżących sprowadzić własnym kosztem N. 6000 Beczek Soli Samborskiey, a 2000 Beczek Zieloney Wieliczkiey bez naymnieyszey od tey Soli zapłaty et cum facultate przedania oney na Składach in hunc finem założonych kosztem tegoż W. Brühla w Bimbaum alias Międzychód y w Sierakowszczyznie alias Skwierzyna. Do Starostwa zaś Lipnickiego in virtute także iuż wyższey deklaracyi de data w Dreznie 27 Octobris 1755 Zieloney także Wieliczkiey Soli Naszym własnym kosztem sprowadzić Mu y dostawić Nasze Żuppy będą powinni 1000 Beczek bez żadney od pomienionego Hrabi zapłaty; W. zaś Hrabia Henryk na Ocieszynie Brühl obowiązuie nam się, że składy Solne wspomnionych Dobrach założone tak dla Nich, iako y Ichmościów większey wygody utrzymywać; My zaś przez Cały czas P. N. przyrzekamy mu wspomnione quantum 9000 Beczek, to iest 6000 Beczek Samborskiey, a 3,000 Beczek Soli Wieliczkiey zawsze w całości utrzymywać, y cokolwiek ex eodem quanto ubywać będzie zawsze in eadem quantitate successive dostawiać. Jeżeliby zaś przez przypadek iakowy ktoreco N. zupełnego quantum nie odebrał, tedy mu Rekurs do pozostałey po nas, a Sukcessorom N. Dziedzicznym podług ustaw y Chwalebnych Królestwa tegoż Zwyczaiow należącey Soli Remanentowa nazwaney zostawuiemy. Ręką Naszą podpisawszy, Pieczęcią Kor. stwierdzić rozkazaliśmy. Dan w Warszawie.

Responsum Magistratus Gedanensis, Illmo Supremo Regni Cancellario ad Literas Eius folio 974. Contentas. 4. 9bris 1757. datum.

Gratissima adhuc recolebamus mente indefessam pro Civitatis huius Salute curam, qua permota Illma Excellentia Vra posthabitis itineris molestiis in hanc Civitatem venerat, ut securitati eiusdem citius et efficacius prospiceretur, cum offerebantur

Nobis Literæ ab Illmâ Exltiâ Vrâ die 27ᵒ Octobris gratiosissimè ad Nos datæ, instans Militis Borussici per Prussiam Polonam versus has Oras iter Nunciantes, monentes simul, ut servata in Regem fide Servemus Patriam. Iteratum hoc Vigilantissimæ, qua Illmâ Exltiâ Vrâ pro Securitate huius Civitatis excubat, sollicitudinis documentum devinctissimo veneramur Cultu et fatemur simile quid auctoribus certis obnunciatum Nobis esse, parare dictas Copias in Prussia Orientali subsistentes transitum per Prussiam Polonam, sedita transituras, ut iter suum versus Insulam Marianam vulgo Marienwerder dirigant. Ordinata sunt hactenus maxima ex parte, quæ ad Securitatem Civitatis maxime spectant, et ad huc dum hodierna die cum cæteris Ordinibus Consilia desuper Conferimus, ut quo ad vires Nræ permittunt taliæ adhibeantur media, quæ Deo adjuvante Civitatem contra ea quæ ex inopinato eveniunt, tutam securamq reddere possunt, quo fidem in Regem Dnum Nrum Clmum, quam à Maioribus Nris intaminatam accepimus, ad posteros inconcussam transmittere queamus. Secundet Divinum Numen Consilia Nrâ, et Conservet quam diutissime Civitati huic gratiam longe pretiosissimam Illmæ Exllæ Vræ, Cui difficillimis hisce temporibus Nos et res Civitatis observantissime ac studiosissimè recommendamus. dabant. Gedani.

Literæ Responsoriales a Mfcis et Gñis Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliariis Illmô Supremo Regni Cancellario ad Eius Literas foliô 983. reperibiles Mitaviâ 5ᵒ Novembris 1757ᵒ anno datæ.

Antequam novissimas Illmæ Exltiæ Vræ literas acceperamus, Mfcus Dnus Generalis Maior Bestoucheff jam Nos ratione vecturarum suppeditandarum requisiverat ad quam eiusdem requisitionem literis Publicis Copialiter hic annexis. Illum Equestrem Ordinem compellavimus, ut quelibet pro viribus in eo ad Clmam Sae Rae Mtis Dni Nri longe Clmi. nec non Sinæ Imperatricis Russiæ voluntatem se conformet; acceptis itaq gratiosissimis Illmæ Exltiæ Vræ literis, eundem Generalem Bestoucheff percontanti sumus, utrum aliam forsan Ordinationem à Nobis desideraret, responsum verò tulimus, literas Nrâs Publicas desiderio huic iam satisfecisse, quare et Nos acquievimus. Præterea vix Coniectura prospicimus necesse futurum, ut frumenta Riga advenientia, Vecturis Nris Memeliam devehantur, siquidem de novo non mediocris Pars Copiarum Russicarum ex Prussia redux in Hibernis hic Collocatur. Exlmus Dnus Generalis feld Mareschallus Comes Apraxin hodierna die Memeliâ hic Mitaviam advenit, Petroburgam profecturus. Quod super est Illmæ Exltiæ Vræ Gratiam incomparabilem, qua Nos et Ducatus hosce fovere indesinenter dignatur, ad cinera usq venerabundi prædicabimus, ejusdemq continuationem quam demississimè efflagitantes, devotissimis Animis emoriemur. Illmæ Exltiæ

Christophorus Fridericus a Sacken Landhoffmeisters H. C. finck de finckenstein Cancellarius

Otto Christophorus ab Hoven Oberburgrabius.

Literae Publicae ad Suum Equestrem Ordinem Ducatuum Curlandiae et Semigalliae Mitaviae die 15a Octobris 1757.

Von Gottes Gnaden.

Augustus der Dritte König in Polen Großherzog in Litthauen Reußen Preußen Erbherzog zu Sachsen und Churfürst.–

Unseren Gnädigen Gruß zuvor. Wohlgebohrne Liebe getreuen. Wir geben euch aus der Anlage mit mehrern zu ersehen, was der Wohlgebohrne Peter von Bestouchef Roumin Ihro Kayserl. Majestät aller Reußen General Major mittelst eines übergebenen Pro memoria an unsere Curländische Regierung gelangen laßen, und vorgestellet hat, daß nun dabey aufs kräftigste ersuchet wird, daß für die erforderliche Fuhren und Posten denen Einwohnern dieses Landes die gehörige und baldige Bezahlung werden gemachet werden. Also zweifeln wir nicht, daß ihr dieser und mehreren Gründen, wie jeder nach denen gegenwärtigen Umständen der Zeit bereit und willig gerne werden, wenn Fuhren und Posten verlanget werden, so viel er dergleichen stellen kann, ohne eigentlich zu liefern und hierdurch was zu ... und den Rußisch Kayserl. Majestät ... befehlen gemachet zu vollbringen. Wobey Euch mit Königl. Huld und Gnade wohl beygethan verbleiben. Gegeben zu Mitau d. 15.ten October Anno 1757.–

H.C. v. Finckenstein Cantzler.
C.F. v. Sacken Landhofmeister.–
O.C. von der Howen Oberburggraf.–

An sämtliche Kirchspiele der Herzogthümer Curland und Semgallen.

Rescriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Gedanensem pro extradendis Actis et Documentis, famato Joanni Lambert necessariis, una cum Salvo Conductu. Varsaviae die 14a Novembris 1757a expeditum Augusti IIIa.

Nobilibus et Spectabilibus Praesidenti, Vice Praesidi, Proconsulibus, Consulibus, Totiq Magistratui Civitatis Nrae Gedanensis fidelibus Nobis Dilectis, Gratiam Nram Regiam. Nobiles et Spectabiles fideliter Nobis Dilecti. Expositum Nobis est per Certos Consiliarios Nros, quo modo famatus Joannes Lambert Bohon Civis Gedanensis Causam respectu Servitutum Domui suae per Vicinum famatum Gabrielem Schmidt Sutorem et Civem Gedanensem illatarum coram Judicio, seu Officio Vice Praesidentiali institutam, et per Viam appellationis, ad Judicium sive Officium

Fidelitatum Vrûm devolutam, postquam amiserat, Sententiaq pro Parte ac favore suprafati famati Schmidt lata et promulgata fuerat, ideo famatus Bohon ab eius modi Sententia, ad Nos Judiciaq Nrâ Post Curialia appellationem interposuerat, quæ sub prætextu Causæ aedilitii, nedum Ipsi concessa, verum nec connotata fuerat. Quo circa sæpefatus famatus Lambert Bohon coram aliis Actis perse, sive Mandatarium suum, dictam appellationem prævia manifestatione contestatus est, eandemq Causam, et respective appellationem coram Nobis Judicioq Nostro prosequi intendit. Ne vero ex ratione memoratæ prosequi intendit: vel aliud quodvis Judicium Gedanense inferatur, utq ad promotionem sæpefatæ Causæ nontantum Acta, verum etiam Documenta necessaria habere valeat, Supplicatum Nobis est Nomine et pro Parte Ipsius, quatenus Eidem de opportunis Remediis providere, Ipsum in Protectionem Nrâm assumere, extraditionemq tam Actorum coram Judicio Vice Præsidentiali, et coram Officio fidelitatum Vrûm, hac in Causa gestorum, quam etiam Documentorum ad præmissa Necessariorum fidelitatibus Vrîs injungere dignaremur, Nos Supplicationi præfatæ, tanquam justæ, benigne annuendo, sæpefatum famatum Joannem Lambert Bohon in Protectionem Nrâm Regiam assumimus, Eidemq Salvum Conductum a Vi et potentia impertimur, et ne ex Odio Eiusdem Litis aliqua pœna, vel terror Ipsi infligat, interdicimus, utq sæpedictam Causam absq omni perhorrescentia coram Judiciis Nrîs promovere valeat, habere Volumus; Cum autem Nræ Jurisdictionis sit discernere, utrum fuerit Negotium Servitutum, an aedilitii, ac de subsistentia necne Sententiarum in memoratis Judiciis seu Officiis latarum, cognoscere; ea propter Mandamus fidelitatibus Vrîs, quatenus Acta omnia hac in Causa gesta, tum Jura et Documenta Causæ inservientia, quæ Idem famatus Bohon indigitabit, Domumq Eius Stuba dictam, et Domum Vicinam famati Gabrielis Schmidt concernentia, videlicet Transactiones, Venditiones, emptiones, alienationes, Resignationes, ac alia Munimenta inservientia, per Eundem famatum Bohon indigitanda extradi faciant, Suisq Cancellariis salva competenti solutione extradi demandent. In quorum Datum Varsaviæ die ut supra. Augustus Rex.

Rescriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Elbingensem, quatenus Punctum Hypothecæ in Causa Famati Burtzel, ad executionem deducat. Varsaviæ die 14ᵒ Novembris 1757ᵒ Anno expeditum Augustus Rex ttt.

Nobilibus et Spectabilibus Præsidenti Pro Consulibus, Consulibus, Totiq Magistratui Civitatis Nræ Elbingensis, fideliter Nobis Dilectis. Gratiam Nrâm Regiam. Nobiles et Spectabiles, fideliter Nobis Dilecti. Expositum Nobis est per Certos Consiliarios Nrôs, agitatam fuisse Causam et Actionem inter Spectabilem Christianum Silber, eiusq Socios Actores ab una, atq famatum Abrahamum Burtzel Civem Elbingensem citatum parte ab altera, idq ratione Summæ Duodecem Milli-

um Trecentorum Viginti Octo florenorum bonæ Monetæ et grossorum octo primo coram Nobili Judicio resolutam, et expost Via appellationis ad Officium Fidelitatum Vrũm devolutam, ibidemq decisam, in qua Causa utraq Sententia dictus famatus Burtzel ad solutionem debiti per Rathas in iisdem Sententiis determinatas obligatus extitit, et Securitati Causâ Domum et Fabricam Tinctoriam cum omnibus ad id pertinentiis Judiciali Hypothecæ inscriptione adstrictus erat, a quibus Sententiis dum appellatio ad Nos Judiciaq Nrâ intercessisset, idemq Debitor condemnari de permisisset, ex taliq protractione Causæ et mora periculum Creditoribus subsequi posset: Eapropter supplicatum Nobis est, quatenus Securitati Creditoriali prospiciendo, Res & Bona saepefati Debitoris Judiciali Hypothecæ ad obsequentiam Decreti fidelitatum Vrũm sub die decima quinta Januarii lati, et Die 22. 1757 publicati, subiiciendas esse provisionaliter statueremus. Cui supplicationi uti justæ benigne annuentes, habitaq ratione protractionis Causæ per supradictum Famatum Burtzel procuratæ, iustum esse Censemus, quatenus non obstante litis pendentia in Judiciis Nris, Sententia Fidelitatum Vrũm in puncto duntaxat hypothecæ promulgata, executionem consequatur; Quo circa injungimus fidelitatibus Vris, ut non attenta Citatione ad reponendum praesens Rescriptum Nrũm, si et quatenus per praedictum Debitorem extra denda, Sententiam suam in puncto tantum supra expressæ hypothecæ ad executionem deducant, omniq meliori modo Securitati Creditorum prospiciant, et ne in praejudicium eorum res et bona debitis obnoxia dispendantur: alienentur, aut diminuant, provideant. Secus fidelitates Vræ non facturæ pro Gratia Nrâ, et Officio (L.S.) In quorum &
Datum Varsaviæ Augustus Rex L. S. M. R.

Kopia listu JW. Jabłonowskiego Wojewody Bracławskiego do JW. Kanclerza W. Kor. intuitu avulsorum od Starostwa Czehryńskiego w Possessyi Moskiewskiey zostaiących. z Wysokiego Lubelskiego 19. Novembris 1757. pisany.

Monseigneur. Powracaiąc z Warszawy ad Propria, zaszczycony Przyiaźnią JW. WP., nay pierwszą czynię odezwę z oświadczeniem prawdziwych Obsequiów moich JW. WP. Teraz zaś Archivo Nieboszczyka S. P. Szembeka Kanclerza W. Kor. ieszcze in Anno 1732. ratione owczas avulsorum od Starostwa Czehryńskiego mam Honor kommunikować JW. WP. ile to świeżey ieszcze Pamięci owczas kiedy wstałem S. P. JW. Mniszka Marszałka natenczas W. Kor. post hac Kasztellana Krakow., Miałem sprzeczkę z Panem Levenvoldem, od tego tedy czasu ieszcze te grunta prawdziwe Aptey są in Possessione Moskwy, et in Parte na tych Gruntach osadzony Generał Horwat Kolonii Serbskiey: od którego y teraznieysze krzywdy in Maio poczynione, ut liberarem in Con conscientia powierzonego od Króla Starostwa, exonero Conscientiam przez tę repræsentacyą, aby in Archivo JW. WP. była konserwowana ta pretensia.

uniżenie upraszam, jednak życzyłbym z Xięciem Wołkonskim potym nie expostulować o tak sprawiedliwą pretensyę, póki od Dworu Peterzburskiego nieodbiorę rezolucyi. Nietylko in Munere Officii Ministerialis JWWPD. oddaię łaski, ale oświadczaiący się z moiey osoby do wszelkich rozkazów szukać będę gloriam Obsequii bydź y pisać się nazawsze P. Jabłonowski Pala: de Bracław.

Rapport du 6e 9bre 1732e au suiet des Procedures Moscovites en Ukraine

Mr. Jablonowski Staroste de Czehryn donna part au Primat et au Vice Chancellr de la Couronne qu'un detachement des Moscovites et des Cosaques sous le Commendement du Gnl. Quartier Maitre Stoffel étant posté sur le frontieres de Pologne presque aux faux bourgs de Czehryn a pour ainsi dire confisqué et pris sous sa puissance neuf Villages et moitié du Bourg Krylow avec leur usufruit tous appartenans a la dite Starostie, de plus il y mette des barrieres des pilliers comme pour delimiter le Païs et pretende de faire la meme chose toute au long des frontieres, faisant voir l'Ordre du Gnl. Weisbach comme qui il en est Authorisé de la Cour Carienne. Cet Ordre du General Weisbach et les remarques sous les Procedures du Gnl. Stoffel sont enjoints sous A. B. Mr. Primat fit faire des plaintes la dessus a Mr. Lovenvold par le Palatin de Belz mais il n'a eu autre reponse, si non que Mr. Lovenvold n'en est point informé et qu'il rapportera a sa Cour les instances et representations de Mr. le Primat. Cependant ont Suplié S. M. de vouloir ecrire la dessus à S. M. Carienne comme aussi touchant les Griefs de Curlande et de Sr. Finck qui y est enlevé et Comme les Conseillers et la Noblesse de Courlande firent voir à S. M. leur fidelité en cette recontre, en temoignant par sa lettre qu'ils veulent obeir et dependre uniquement des Ordres de S. M. ainsi ont supplié pareillement que S. M. fasse dresser une reponse favorable aux dits Conseillers pour les exhorter et encourager a la meme fidelité.

Traduction de L'Ordre du General Weysbach touchant les limites de l'Ukraine.

De Armées de S. M. l'Imperatrice de toute la Russie Gnl. en Chef Chevalier de l'Ordre de St. Alexandre Gouverneur Gnl. du Gouvernement de Kijovie et Colonel du Regiment des Dragons de Siberie Jean Bernard Comte de Weisbach. Puisque conformement aux Ordres de Sa M. l'Imperatrice Tres puissante il m'est ordonné a moy General et Chevalier de la Part du College Imperiale pour les affaires etrangeres de faire la perquisition touchant les violences et Meurtres causées aux suiets de S. M. Impl. qui sont de la petite Russie et de la legion de Mirohorodski et qui ont leur Colonies de l'autre coté du Dniepr

sur les bords de la riviere en remontant depuis Sicz de Zaporow jusqu' a la riviere Tasmina Comme aussi d'envoyer sur les lieux pour y faire la revüe et description du Païs et de ses frontieres conformement au Traité conclu avec la Couronne de Pologne et que pour cet effet il m'est enjoint d'envoyer des Officiers qui en aïent Connoissance comme aussi les Cheff de la petite Russie avec une escorte necessaire des Cosaques que le Hetman et Chevalier Apostol doit fournir afin d'y dresser une Carte Geografique et d'examiner surement si de la part des Polonois on n'a pas usurpé quelque Terain apartenant a S. M. L'Imperatrice pour se l'approprier et si on n'a pas fait du Tort aux sujets de sa ditte Mté Imperiale. Ainsi en conformitté de ce qui m'est ordonné a moy General et Chevalier de ne se pas permetre et de demander a ceux qui ont leur Juridictions en Pologne la satisfactions pour toute usurpation du Païs, qui se trouveroit detaché contre le Traité. J'ai commendé pour cela le General Lieutenant Quartier Maitre Stoffel avec quelques Dragons et Cosaques aussi bien qu'avec qelques Dragons et Cosaques la Riviere Diepr et d'y faire selon les ordres de Sa M. Impl. et selon la Teneur du Traité avec la Couronne du Pologne une exacte investigation du Païs et des frotieres appartenantes aux Legions Cosaques de la petite Russie de Marquer la proprosition du Terain leurs Colonies et leurs Isles, en remontant la Riviere Dniepr depuis Sicz jusqu' a celle de Tasmina qui se jette dans le Dniepr et d'en faire une Carte Geografique. Et si aprés une telle perquisition du General Lieutenant Quartier Maitre Stoffel et apres les document et temoins il sera trouvé qu'on aije usurpé de la part des Polonois quelque Terrain appartenant a S. M. L'Impl. et qui ont massacré ses sujets, alors toutes les Colonies qui fussent etablie sur le Terrain de l'Empire Russien doivent etre confisqueés avec leur usufruit jusqu' a l'ordre ulterieure de Sa M. Impl. Il est cependant defendu au dit General Lieutenant Quartier Maitre et a tous ceux qui seront sous son commendement de ne pas passer dans les frontieres de Pologne ni meme dans le Païs qui selon le Traitte doit resté vuide jusqu' a ce que le College Imperial pour les affaires etrangers ne tombe la dessus sur quelque accomodement avec la Cour de Sa Mté Polonoise. Et pour ce qui regarde les Invasions Violences et Autres dommages causés de la part des Polonois aux sujets de S. M. Impl. Je prie tous ces Mrs qui en ont la Juridiction, et a qui celle appartiendra d'administrer la Justice pour que selon la teneur du bon voisinage et l'amitie entre ces deux Monarchies et selon les Inquisitions produits on fasse restituer tout ce qu'on aura pris sur nos sujets de chatier ceux qui par leur temerité ont enfreint le Traité de Paix en faisant des grands torts aux sujets Russiens et de leur defendre a l'avenir faire des exces si contraires au Traité de Paix. Et de plus le dit General Quartier Maitre Stoffel faira connoitre a Mrs Polonois qui en auront la Juridiction et a ceux a qui il appartiendra les Comptes des dommages causées de la part des Polonois selon le Raport du Hetman Apostol et Colonel de la Legion Mirhorodzki et en echange en vüe d'un ~~amiable~~ voisinage s'il on fait voir quelques dommages causeés aux Polonois par les sujets de S. M. Imple on leur en fera la Satisfaction mutuelle.

Remarques sur les Procedures du General Stoffel.

1e Il est dit dans l'ordre que le General Stoffel seroit envoié au de la du Dniepr avec quelques Dragons et Cosaques, cependant il y vint avec quelques centaines des Chevaux degens.

2e Il est defendu dans l'ordre de ne pas pousser dans le Païs qui doit rester vuide selon le Traité Cependant il se porte sur les frontiers de Pologne presque aux Faux bourg de Czehryn.

3e L'ordre porte qu'il n'y doit faire autre chose que la visite et description du Pais et de sa situation et d'en dresser une carte, neanmoins il y dresse des barrieres, et des Pilliers pour delimiter ce qui doit etre ouvrage de deux Couronnes ensemble.

4e Le meme General Stoffel a confisqué sept villages nouvellement etablies et moitie du Bourg Krytow avec leur usufruit tous appartenans a la Starostie de Czehryn trois villages anciennes nommées Andrzeiowka, Kotomaiowka, et Adamowka appartenants anciennement a la meme Starostie de Czehryn. 5e Il a prit trois Administrateurs en arret nommée Szymakowski, Czaykowski et Pastowski. 6e Le dit General declara au Gouverneur de Czehryn qu'il a ordre de raser tous les Bourgs et Villages le long de cinq lieux depuis le Dniepr jusque vers le Czerkasy. 7e Ce qui est dit des meurtres, ne regarde aucunement la Starostie de Czehryn mais la Compagnie qui y reste en quartiers, car c'est quelqu'un de cette Compagnie qui doit avoir tué un Cosaque d'ailleurs cette meme Compagnie aiant fait bien du desordre dans la Starostie de Czehryn, le Tribunal de Radom destina une commission pour les examiner sur le lieu au mois de decembre prochain.

8e Il est Notoire que cet Ordre de la Czarine est procuré par le colonel Mirhorodzki sous les faux rapports qu'aura fait cet homme inquiet, car aiant des Forwark set des Colonies dans les endroits qui doivent rester vuides il avoit les garentir sous faveur de cette dilimitation.

9e L'approche de cette invasion Militaire du Gnl Stoffel la plus part des habitans a quitté leurs demeures le reste n'attend que quelque Conjoncture pour se revolter, selon le genie de ce pais la.

10e Pour cette attaque et Confiscation de neuf villages et demie Bourg de Krytow le Starostie de Czehryn compte deia des dommages pres de 30. florins de revenus.

Memoire

Pour Son Altesse le Prince de Jablonowski Staroste de Czehryn.

Le Prince de Jablonowski Chevalier de la Toison d'or et de l'Ordre de l'aigle blanc Palatin de Brzeslan et Possesseur actuel de la Starostie de Czehryn en Ukraine a deia eu l'honneur d'adresser une lettre a S. M. Imperiale de Russie pour se plaindre et demander Satisfactions et excés Commis par les sujets de la Russie sur les terres de la Starostie. Mais dans cette exposé a de nouvelles invasions et

a des depredations continuelles de leur part. Le Prince de Jablonowski se voit obligé de renouveller ses plaintes et ses instances et de rappeller au Ministre de S. M. Impl.e La suite des vexations et des ravages extraordinaires qui depuis 25 Années ruine et depeuple la Starostie de Czehryn. Le Ministere de Russie n'aura point oublié qu'en 1732 sur l'ordre du General Weissbach le General Stoffel entra avec un detachement de Dragons et de Cosaques sur les frontieres de l'Ukraine limitrophes de la Starostie de Czehryn y commit les plus grandes hostilités enleva les habitans, detruisit les biens, envahit ce qu'il jugea à propos, et s'empara de neuf Villages entre autres d'Andruszowka de Kotontaiowka et Adamowka, de la moitié du Bourg de Krilow et de la forêt de Czarny tous biens dependans de la meme Starostie et qui avoient été possedés de tous tems et sans interruption par les Starostes de Czehryn et en dernier lieu par les Princes Jablonowski l'un grand General de la Couronne et l'autre Palatin de Russie ayeul et Pere du Prince Possesseur Actuel. Ces faits evidement constatés et raportés au feu Roi Auguste II. et communiqués ensuite aux Ministres de S. M. Imperiale on avoit tout lieu d'en attendre une satisfaction legitime, mais sa mort qui suivit depres cette malheureuse Epoque suspendit le succés de cette Negotiation. Privé de plus de 30000 florins de revenu par les suites de l'invasion du General Stoffel le Prince de Jablonowski apres avoir ainsi que ses Predecesseurs continué ses sollicitations et ses instances aupres de la Cour Imperiale de Russie attendoit le secours du tems pour obtenir l'effet de ses justes pretentions mais les nouvelles hostilitez et les Violences qui viennent tout recement de surgir dans les terres de sa Starostie le mettent dans la necessité d'avoir recours a la Justice du Ministere de Sa Majesté Imperiale et de lui faire le detail des excés commis en dernier lieu dans ses Possessions. La Ville de Pudkilow vient d'etre reduite en cendre et ses habitans, et ceux de trois Villages voisines ont été emmenés hors des frontieres de Pologne avec leurs Meubles leurs bestiaux et Autres Effets. Les nouveaux Serbes ont enlevés les Ruches a miel de Subotow dans les forets de Boltysz et d'Uczubay ce qui fait le principal et presque le seul revenû des habitans de ces Cantons. Quelques habitans et des Marchands de la Ville de Czehryn à leur retour des rimes ont été enlevés avec leurs Marchandises, et leurs bestiaux et trois Cosaques ont été mortellement blessés. Les memes Serbes ont de leur autorité etabli de Nouvelles limites et planté des termes et des bornes le long du bois de Boltisz et Uczubay depuis la Riviere de Jugalec jusqu'a Ptorki bayrak et par ce moien ils ont usurpé plus d'un demi mille de terrein, d'ailleurs ils laissent passer les Haydamaks par leurs etablissemens sur les Terres de Pologne a charge de partager le butin a leur retour le General Horwat etranger et Protopopa de Krilow excite lui même

les Haydamaks mutine les peuples et les determine a faire des degats dans la Starostie de Czehryn. Par cet Exposé vrai dans tous les Points. Le Ministere Imperial de Russie sentira aisement que l'incendie de la Ville de Krilow dont il n'est pas resté une seule maison et la devastations de plusieurs Villages sont un obiet de plus de 2000 Roubles de perte pour le Prince Jablonowski. La ruine seule des Cabarets et la privation de la consomation des boissons qui se vendoient à Krilow monte de plus a 1000 Roubles. La destruction des lieux ou on fabriquoit le Salpetre ne peut etre moins aprecie qu'a 2000 Roubles de Maniere que sans compter les Nouvelles usurpations faites par les Serbes le long de la riviere de Jugalec l'enlevement les Ruches a miel de Subotow celui de Bestiaux, des habitans, des Marchands de Krilow de leurs effets et les Violences commises contre les Cosaques il est evident que le Prince de Jablonowski vient de souffrir une perte de plus 5000 Roubles. Dans une circonstance aussi facheuse le Pr. de Jablonowski a recours a l'autorité, e a la Justice de S. M. Imperiale et a l'equité de son Ministere pour arrêter dans la suite des pareils brigandages et des Violences aussi extraordinaires et obtenir une satisfaction convenable et une iuste indemnité tant sur les anciennes torts que sur les anciennes torts recement commis dans la Starostie de Czehryn. La Cour de Russie avoit de ja eu sa bonté de lui faire promettre par Mr. le Baron de Keyserling des dedomagemens proportionnés a la diminution du revenu qu'il a soufferte dans la Starostie de Czehryn depuis l'invasion du General Lieutenant Hoffel en 1732. Mais lorsque la Justice de ces Nouvelles plaintes et pretentions sera parvenu jusqu'au pieds du Throne de S. M. Impl. le Pr. de Jablonowski croit pouvoir d'autant plus se flatter d'obtenir l'execution des Anciennes promesses qu'on lui a fait et la reparation de Violences recentes dont il vient de faire le detail qu'il espere que Sa M. Czarienne voudra bien avoir egard a la bonne intelligence et au voisinage des deux Etats à la puissance qui il intercede pour lui et à sa propre personne qui n'a jamais donné suiet à des pareils excés.

Privilegium conservationis Commerciorum in Causis Cambii, debitorum liquidorum et confessatorum atq rumationum Civitati Elbingensi Varsaviae die 29. Novembris 1757. datum. Augustus III. S.

Significamus praesentibus literis Nostris quorum interest, Universis et Singulis. Expositum Nobis fuisse per certos Consiliarios Nros: Qualiter in Civitate Nra Elbingensi propter varia non nullorum Hominum plurima diffugia circa Cambiorum aliorumq Debitorum liquidorum et Confessatorum exolutionem, nec non in Causis Rumationum, hoc est de occupationis Conductorum Judiciali Autorita-

te faciendæ querentium Lites eo nomine movendæ in elusionem Creditorum perperam excogitatis exceptionibus de Anno in Annum protrahantur, imprimis vero Appellationibus ad Nos, Judiciaq Nra Regia levissimis ut plurimum de Causis interpositis in immensum fere extendantur, Supplicatumq Nobis a Magistratu Civitatis Nræ Elbingensis esse, ut tanto malo condigne prospicere, utilitati, incrementoq Commerciorum convenienti remedio Subvenire, Appellationes in memoratis Causis amputare et inhibere Clmmè dignaremur. Dum igitur non tantum fidei, quam inter Mercatores exuberantissimam esse oportet, congruit, ut pro semel data illibate custodiatur, sed etiam publicæ rei Negotiationibus ac Commerciis plurimum interest, ut Causæ Cambiorum debitorum liquidorum et Confessatorum nec non Rumationum Summarissimo Processu expediantur, et paratissimam in illis executio demandetur, certoq Nobis constat plurimum inde Commodi in alias Provincias ac Civitates promanere, quod celerrime Negotia Mercatorialia peragantur, nec cuiquam in illis diffugia, protestationes, et provocationes concedantur. Proinde Nos Civitati Nræ Elbingensi, ejusq Negotiationibus et Commerciis omni modo consultum cupientes, præsidendo in his Causis omnes prolixitates remotas, et diffugia, obviandoq dolo morosorum, aliisq ægre facientium Debitorum, pro Nobis Successoribusq Nris nullum amplius in præfatis Causis Cambiorum Debitorumq liquidorum et confessatorum, nec non Rumationum Apellationi seu Provocationi ad Nos Judiciaq Nra locum esse debere in Vim perpetuo duraturæ Legis, Statuimus et decernimus, prouti tales appellationes seu Provocationes de certa scientia plane et omnino tollimus, abrogamus, et nullius ponderis esse volumus, serio mandantes, nequisquam (: excepta tamen Nobilitate Regni Poloniæ, Magni Ducatus Litthvaniæ, et Provinciæ Prussiæ :) in posterum in illis Causis ullas apellationes ad Nos Judiciaq Nra sub quocunq prætextu & Colore interponere, prosequi, atq opera sua promovere praesumat, sed in Sententia Magistratus Civitatis Nræ Elbingensis Omnino et Ultimario acquiescat, sub pæna Quingentorum Aureorum Hungaricalium infallibiliter in Refractarios et Violatores huius Privilegii, quoties Casus obvenerit decernenda. In quorum & Datum Varsaviæ die ut Supra. Augustus Rex. Locus Sigilli Mi.

Rescriptum Sæ Ræ Mtis, quo declaratur pacifica Possessio Gñi Adalberti Olszewski cuiusdam sortis in Villa Leszczanka sitæ, ab Eodem in ante continuata die 29. Novembris 1757. Varsaviæ expeditum Augustus III. &.

Significamus &. quorum interest, Universis et Singulis. Emanatas esse Literas Donationis Nræ, seu Privilegium Juris Caduci super Bona mobilia et immobilia

ubivis Locorum reperibilia, praesertim vero super sortem quandam in Villa Leszczanka sitam, in Possessione Gi Adalberti Olszewski existentem ast ex Rationibus Juris ad fiscum Dispositionem Nram Regiam devolutam idque favore Gi Thomae Grodzicki ex minori Cancellaria Regni Varsaviae 21. Augusti 1757o expeditum. Cum autem per Certos Consiliarios Lateri Nro assidentes Notitiam acceperimus, Eundem Gnum Adalbertum Olszewski vi Legum ac Statutorum Regni, eandem Supradictam Sortem legitime insante possidere, nec aliquopiam Jure convictum esse: Proinde supra nominatas Literas Donationis Nrae, uti ad sinistram Cancellariae informationem obtentas, amovendo quasvis exinde subsequendas impetitiones, tranquillae Possessioni supra dicti Gi Adalberti Olszewski, Suisque Successorum Juri Naturae, minime nocere debere declaramus, de legalitate vero mentionatae Possessionis, et de illatis damnis Partibus Utrisque nisi juxta Praeceptum Legum Regni Jure experiri licitum fore censemus, secus vero facientes poenalitatibus foro Competenti decernendis, atque indignationi Nrae Regiae succumbendos esse Arbitramur. In quorum et Datum Varsaviae die ut supra. Augustus Rex.

Reskrypt do Urо Nгu Dimitra Jabłonowskiego Starosty kowelskiego względem exekucyi Konstytucyi 1647o o duchownych Ruskich zaszły. w Warszawie 29o Listopada 1757o expedyowany.

August IIIci

Uro Dimitrowi Nгu Jabłonowskiemu Staroście kowelskiemu Wiernie nam Miłemu Łaskę Naszę Krolewską. Ur. Wiernie Nam Miły. Przełożono Nam iest przez PP. Rad Naszych iakoby Wierność Twoia miał mieć iakowe przeszkody od Zwierzchności Duchowney Religii Greckiey złączoney w Prezentowaniu do Cerkiew w dobrach Naszych zostaiących Swieszczennikow czyli Parochow: Więc My przychylaiąc się do Konstytucyi 1647o a Titulo o duchownych Ruskich. Zlecamy Wierności Twoiey, abyś niedaiąc Sobie wtym czynić uszczerbku, Prawo wspomnione do Skutku przywodził, y w dobrach Naszych w Possessyi Wierności Twoiey będących ad vacantia Beneficia Jmieniem Naszym prezentował; Jnaczey Wierność Twoia nieuczyni dla Łaski Naszey y obowiązku Urzędu Twego. Na co dla lepszey Wiary. Niniejszy List, Ręką Naszą podpisany Pieczęcią Kor. stwierdzić rozkazaliśmy. Augustus Rex.

Nominatio ad Archi Episcopatum Leopoliensem post obitum olim admodum Reverendi in Christo Patris Nicolai Dembowski Nominati Archi Episcopi Leopoliensis vacantem, favore Admodum Rndi in Christo Patris Vladislai Lubinski Notarii Spiritualis Rni. Varsaviae 1o Decembris 1757o Romam expedita.

Post oscula Beatorum Pedum Sanctitati Vrâ Mei Regniq ac Dominiorum Meorum humillimam Commendationem. Sedis Archi Episcopalis Leopoliensis recentissima Vacantia post immediatam Nominationem Meam favore Admodum Rdi in Christo Patris Nicolai Dembowski expeditam, nec quidem Sta expeditione Bullarum a Sanctitate Vrâ insigniri valentem, denuo Novi Praesulis postulat Nominationem; Plurimum enim de Nobis et Patria bene meritus Admodum Rdus in Christo Pater Nicolaus Dembowski Nominatus Archi Episcopus Leopoliensis, mortem cum Vita commutavit; Meritorum Eius Consideratio novam Mihi excitat Afflictionem, omnesq propensos erga Regnum sensus eo maiori advertimus reddi sollicitudini, quo Is Idem modo vitâ functus olim Nominatus Bono Publico Manutenendo studuit intensius. Quoniam vero Sancta Sedes in Zelanti pro Ecclesia Dei Pastore non minus amisit, ut Rpcâ in Optimarum Qualitatum Concive, Ego utrumq ague dolendo, quantum Sanctitati Vrâ sim devotus, Mente sollicita Contestor; Huius itaq Amissionis recordationem, ut quo fieri potest reddere valeam Paternae Sanctitatis Vrâ Benevolentiae leniorem, ad Vacantem recentissime hancce Archi Episcopatum Leopoliensem, Admodum Reverendum in Christo Patrem Vladislaum Lubinski immediatum Notarium Regni Spiritualem, Abbatem Paradisiensem, atq Custodem Collegiatae Sandomiriensis, Omnibus qualitatibus, ac Virtutum gravitate, tum veteris in Regno Prosapiae claritudine parem, idq ob nimis tenues Archi Praesuleae Dignitatis Proventus cum retentione tam Abbatiae Paradisiensis, quam et Custodiae Collegiatae Sandomiriensis, pro Iure meo congrue nominandum duxi. Talia enim, doctrinae, pietatis, Zeli erga Divina, atq in exercendis Publicis functionibus testimonia, cum facile meruit demonstrari, eam Sancti Vrâ in hac promotione mea plurimum acceptam fore decenter existimo, et ea propter humillime supplico, quatenus Bullas desuper Apostolicas favore Memorati Nominati Mei Sanctitas Vrâ Clmô impertiri dignetur. Quod religiosum est felix ac diuturnum Orbis Christiani Regimen Sanctitati Vrâ ex animo apprecor. Dabantur Varsaviae. Sanctitatis Vrâ Obedientissimus filius Augustus Rex.

Literae in eadem Materia ad Illmum Cardinalem Regni Poloniae Protectorem die eadem eiusdem expeditae.

Ea omnia quae Regnum aeque ac Rpcam Poloniarum tangunt Illmati Vrâ cordi esse praecipue procul dubio arbitramur testatumq habemus; Humanae itaq Conditionis vicissitudo, Immediato super Archi Episcopatum Leopoliensem olim Nominato Rdo Admodum Rndo in Christo Patri Nicolao Dembowski, nec quidem a Sanctae Sede Apostolica Bulla insignito

recentissima modo acceleravit fata, ne autem suo Pastore orbata Ecclesia diutiori expectationi, atq Archi Praesulea Dignitas ulteriori Committatur Vacantiae, denuo ad Vacantem tali modo Archi Episcopatum Leopoliensem nominavimus Sanctitati Suae ea qua par est mente devota. Admodum Reverendum in Christo Patrem Vladislaum Lubinski Immediatum Notarium Rni Nostri, Abbatem Paradisiensem, atq Custodem Collegiatae Sandomiriensis, cuius in promovendis rebus Divinis apprime commendabilis Zelus, consumata eruditio, exemplaris pietas, tum circa Veteris Prosapiae Suae in Regno Poloniae claritudinem, eximia Merita functionibus Publicis suffulta, cum ita Nobis rite postulent, ut hancce Nominationem modo primum a Nobis Collatam, etiam cum retentione tam Abbatiae Paradisiensis, quam et Custodiae Collegiatae Sandomiriensis Eidem benevole impertiamus, quam defacto impertimus. Illustritatem Vestram qua Celeberrimum Negotiorum Regni Protectorem decenter expetimus, dignetur quatenus supera Bullam a Sª Sede Apostolica necessariam, ac sine mora expediantam, sua protectionali efficere promotione. Navatam hoc in passu operam Illmo Dnae, testificatione Regia rependere non intermittemus. Nunc vero fausta et prospera cuncta Eidem a Deo Ter Optimo Maximo apprecamur. Dabantur Varsaviae 1º Decembris 1757. Regni Vero Nri 25 Anno Augustus Rex.

Literae in eadem Materia ad Venerabile Capitulum Archi Cathedrale Leopoliense Denunciatoriae Nominationem a Sª Rª Mte die eadem ejusdem 1757º directae Anno Augusti Rex.

Reverende in Christo Pater, et Venerabiles Sincere et fideliter Nobis Dilecti. Cum placuit DEO Admodum Reverendum in Christo Patrem olim Nicolaum Dembowski nonita pridem Nominatum a Nobis Archi Episcopum Leopoliensem ex temporanea Vita ad aeternam transferre Beatitudinem, tali itaq modo Ecclesia Vrum Archi Praesulem, Patria prudentem Senatorem futurum amisisse sentit, qua propter similium Virtutum ac qualitatum Antistitem in solatium Sinceritatis et fidelitatum Vrum praeficere cupientes, Admodum Reverendum in Christo Patrem Vladislaum Lubinski Notarium Regni Abbatem Paradisiensem et Custodem Collegiatae Sandomiriensis Sanctissimo Dno ac Pontifici Maximo nominavimus, de quo cum Sinceritatem et fidelitates Vras demore et Consvetudine certiores facimus, simul easdem hortamur, quatenus Eundem Admodum Reverendum in Christo Patrem a Nobis modo nominatum, in suum Pastorem et Archi Episcopum postulent, Suffragiaq concordia in eum et non alium Conferant; Juri Patronatus Nostri sese Conformando, ac ex aequo respondendo. De reliquo Sinceritatem et fidelitates Vras bene valere cupimus.

Dabantur Varsaviæ.

Literæ S. R. Mtis in eadem materia ad Nobilem Nuntium Regium, ut condescendat ad Venerabile Capitulum ArchiCathedrale Leopoliense Varsaviæ die Prima Decembris 1757. Anno expeditæ. Augustus IIIus. Venerabilis fideliter Nobis dilecte. Perspectum habentes fidelitatis Vræ bene merendi de Nobis Studium, singularemq in rebus agendis dexteritatem, Eidem committendum esse duximus, prout et committimus præsentibus, quatenus Fidelitas Vra Nomine Nro Regio ad Venerabile Capitulum Ecclesiæ ArchiCathedralis Leopolien. descendat, Eidemq literas Declaratorias Nominationis Nostræ Regiæ Admodum Reverendi in Christo Patris Vladislai Lubinski, Immediati Notarii Regni, Abbatis Paradisiensis ac Custodis Collegiatæ Sandomiriensis ad ArchiEpiscopatum Leopoliensem præsentet, ac ut Venerabiles Prælati ac Canonici dictæ Ecclesiæ Suffragia sua in Eundem a Nobis Nominatum conferant, Voluntatiq Nræ sese accommodent, diligenter persvadeat, atq efficaciter operetur. De cætero fidelitatem Vram bene valere cupimus. Datum Varsaviæ.

Officium Notariatus Regni Spiritualis post subsecutam in ArchiEpiscopatum Leopoliensem Adm Rndi in Xto Patris Vladislai Lubinski nominationem vacans, Nobili Podoski 9. Decembris 1757. Varsaviæ collatum Augustus IIIus.

Significamus etc. Quod cum ex Nri Instituti ac Negotiorum Publicorum necessitate apprime convenientes advertamus, quatenus Personam Legum Patriarum Cognitione, Ingenii Maturitate, ac in rebus tractandis consummata experientia, Officio Notariatus Regni Spiritualis adcisceremus, Proinde singulariter Commendatam habentes Venerabilis Joannis Gabrielis Junosza Podoski Præpositi Cathedralis Cracoviensis illibatam erga Nos fidem, consummatam Animi eruditionem, ac in omni scientia qualificatas dotes, antequam ad præmianda præmissa commodior Nobis sese offerat occasio, nunc facile mente Nra arbitrati sumus, ut Eidem Notariatum Regni Spiritualem post subsecutam in ArchiEpiscopatum Leopoliensem Admodum Reverendi in Xto Patris Vladislai Lubinski Nominationem, vacantem, et ad dispositionem Nram Regiam Devolutum daremus et Conferremus, prout de facto præsentibus Literis Nris damus et Conferimus. Quod quidem Officium Notariatus Regni Spiritualis, Idem Venerabilis Joannes Gabriel Junosza Podoski Præpositus ArchiCathedralis Cracoviensis cum Omnibus Juribus, Jurisdictionibus, Prærogativis, Immunitatibus, Muniis, et et quibusvis Muneri Suo conve-

nientibus utilitatibus, tenebit, habebit et uti fructur ad extrema vitæ suæ tempora, vel alti-
oris Dignitatis assecutionem. Promittimus autem pro Nobis et Serm̃is Successoribus Nr̃is,
nonesse Nos Serm̃osq Successores Nr̃os ab hocce Officio, Juribus, et Utilitatibus supra
dicti Notariatus Regni Spiritualis eundem Venerabilem Joannem Gabrielem Junosza Podoski Præpositum Cathedralem Cracoviensem amoturos, neq amovendi potestatem cuipiam daturos, sed salvum et integrum Jus Possessorium, seu ad tempus altioris Dignitatis usufructuarium, conservaturos, quod et Serenissimi Successores Nostri præstabunt. Quod omnibus et Singulis, præsertim vero Mscus Senatoribus, Ministris, ac Jus Regni Nri Omnibus Dignitariis, notum esse volentes, mandamus, ut præfatum Vnblem Joannem Gabrielem Junosza Podoski Præpositum Cathedralem Cracoviensem abhinc pro vero et indubitato Regni Nri Notario Spirituali, habeant, nominent, et agnoscant, Eiq de loco, Juribus, Juridictionibus, Prærogativis, Immunitatibus hocce Officium concernentibus, et Ipsi respondeant, et ab aliis responderi curent. Juribus Nris Regalibus, Rpcæ, Ecclesiæq Romano Catholicæ salvis manentibus. In quorum &. Datum Varsaviæ Augustus Rex.

Nominatio ad Præposituram Miechoviensem Reverendi in Christo Patris Caietani Soltyk Episcopi Kijoviensis, post obitum Admodum Reverendi in Christo Patris Nicolai Dembowski Nominati Archi Eppiscopi Leopolien vacantem. a Sa Ra Mte Romam Varsaviæ die 10 Decembris 1757o expedita.

Post oscula &. Subsidia felicibus Regni mei Gubernaculis quæsiturus ab alto, nullo breviori compendio supernarum Benedictionum affluentiam in me Regnumq Meum derivari posse confido, quam si pro gerendis rebus Divinis hanc meam impendam sollicitudinem, quam Ipsi meo site incumbere censeo; Cum itaq Præposituram Miechoviensem Ordinis Canonicorum Regularium Sanctissimi Sepulchri Congregationis Miechoviensis Concordato de Abbatiis cum Sancta Sede non ita pridem inito comprehensam, obitu olim Reverendi in Christo Patris Nicolai Dembowski Episcopi Camenecensis Podoliæ, ac Nominati Archi Episcopi Leopoliensis, Immediati Præpositi Miechoviensis, vacare contingat, ad vacantem itaq dictam Præposituram Miechoviensem, nominandum duxi Reverendum in Xto Patrem Caietanum Soltyk Episco-

pum Kijoviensem, quem non tantum splendida in Regnoq emerita exornat, pros a piaverum propriæ Virtutes suo fulgore clariorem reddunt, Eum enim Sanctitati Vræ præsentibus supplex nomino, pro et cum eodem humillime supplicans, quatenus Sm Expeditionem ad præmissa necessariam pro paterna Sanctitatis Vræ alcat assequi Benevolentia. Quoddum solemnis optimæ spei expeto, felix, simul ac diuturnum Orbis Christiani Regimen ex animo apprecor. Dabantur Varsaviæ. Sanctitatis Vræ Obedientissimus Filius Augustus Rex.

Literæ Sæ Rae Mttis in eadem materia ad Illmum et Reverendissimum Cardinalem Regni Poloniæ protectorem eadem die et Anno Romam directæ Augustus Rex.

Cum Peculiarem Illmitati Vræ ergo Nos affectum celeberrimumq in manutenendis Nrũ ac Rpcæ Juribus Studium multis experimur Testimoniis, non intermittimus et in præsenti validissimam Illmi Vræ operam in favorem Reverendi in Xto Patris Caietani Soltyk Episcopi Kijoviensis, ac nunc ob nimis tenues ejusdem Episcopatus Proventus â Nobis Nominati Præpositi Miechoviensis Ordinis Canonicorum Regularium Sanctissimi Sepulchri Congregationis Miechoviensis, decenter invocare, cujus quidem eximia in Rpcã Merita, consumata eruditionum, atq exemplaris pietas dictam Nominationem super eandem Præposituram Miechoviensem in Cordato de Abbatiis cum Sancta Sede inito Comprehensam, ac post Obitum Reverendi olim in Christo Patris Nicolai Dembowski Episcopi Camenecensis Podoliæ ac Nominati Archi Episcopi Leopoliensis, vacantem, apud Nos assequi facile meruit. Dignetur itaq Illmitas Vra Nomine Nostro Suæ Sanctitati supplicare, ut ad tot Paternæ suæ Gratiæ documenta, quæ semper grata recolimus mente, quod nunc precamur benigne præstare dignetur, videlicet necessariam â Sa Sede quantocius demandare expeditionem. Præmissorum itaq Illmis Vræ efficax promotio, ad augebit dignissimo Nomini suo existimationem, ac Regno Nrô semper Celeberrimum reddet Protectorem. De reliquo Illmitati Vræ felices rerum successus, cum bona a Deo precamur valetudine. Dabantur Varsaviæ 10a Decembris 1757a Regni Vero Nri 22a Augustus Rex.

Extrait d'une lettre de Mr Hübsch Charge d'affaires du Roi a Constantinople, en date du 17e Decembre 1757e.

Les Marchands Polonois, qui viennent ici de tems en tems pour des Affaires de leur Commerce sont ordinairement si mal vetûs, et ressemblement par leur habillement si bien aux sujets de la Porte etablis sur les bords du Danuble, que les Officiers Turcs, chargés d'exiger la Capitation, que tout sujet Chretien est obligé de payer, demandent le même Tribut des dits Marchands Polonois, les prenant pour des Sujets de la Porte. Il n'y a que deux jours, qu'on arreta ici deux de ces Polonois, qui vendoient de la Toile, et qu'on vouloit forcer á payer le même Tribut. Pour remedier á ce desordre une fois pour toutes, j'ai eû soin de faire expedier un Ordre du Grand Seigneur au Gouverneur de cette Residence, portant defense, de molester les Polonois, qui viendront ici pour leurs affaires, ou d'en exiger la Capitation. Mais pour me fournir l'occasion de les proteger, et pour m'autoriser de prendre connoissance de pareilles vexations, il est trés necessaire, comme j'en ai souvent prié Mr. le Grand General de la Couronne, de Notifier á tous les Grands Seigneurs Polonois, dont les sujets viennent ici qu'ils ayent á munir ces gens d'un Passe port. Ce passeport me metra aussi á portée de les assister á la Douane d'ici, soit á leur arrivée soit á leur depart. Jus qu'á present ils ont été obligés de payer a la Douane 5 pour cent: Mais comme le Grand Douanier est mon ami, il se contentera de 3. pour cent, ce qui est Douane que payent les Autres Puinances Cretiennes, qui trafiquent ici en ventû des Traités de Commerce conclus avec la Porte.

Literæ á Mrûs et Grûs Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliariis, ad Illmum Supremum Regni Cancellarium, exprimentes dolorem ex Obitu Srmæ Reginæ Poloniarum. Mitaviæ die 3e Decembris 1757e. scriptæ.

Cum fama, quamvis debité nondum firmata Obitum non satis deplorandum Sæ Ræ Mtis Reginæ Poloniæ hisce diebus hic pervulgaverit, ut ne quid in Religiosissimo Nrô erga Dnum Nrum Clmum Officio circa quemvis eventum desideretur, tempestivé ad Illmam Exlliam Vram confugere nostrum esse partium judicavimus. Quodsi igitur acerbus iste Casus existeret, et Sa Ra Mas Dnûs Nri longe Clmus Mortem hanc luctuosissimam Nobis renunciari demandaret, maturé libenter Eiusdem Clma Mandata præsentiremus, quali ratione hoc tempore, quo Augustissimo Sæ Rae Mis Nomine, Regimen horum Ducatuum gerimus, luctum publicum deinceps instituere deberemus. Illmam itaq Exliam Vram per quam humillime rogamus, ut pro Benevolentia sua Nobis sæpius gratiosissime probata, hoc etiam in gratiam Regis Serimi ianua Nobis significare non gravaté dignetur, quia humillima Obsequia devoti ac Venerabundi perseveramus. Illmæ Exliæ Vræ. Christophorus Fridericus a Sacken Landhoffmeisterus. H. C. Finck de Finckenstein Cancellarius. Otto Christophorus ab Howen Oberburgrafius.

Responsum ad easdem ab Illmo Supremo Rni Cancellario. Varsavia 21ª ejusdem 1757º datum.

Recepia Mtis ac Illis Dominationibus Vrîs literas de data Mitaviâ Tertia præsenti, quibus cum adjungunt lachrymas suas Toti Regno Poloniæ post dolendum obitum Srmæ Mariæ Josephæ Reginæ Poloniarum, volunt etiam et externum demonstrare luctum, ut Omnibus innotescat, posse desiderari semper tantarum Virtutum Reginam pro Bono Subditorum, sed Meliorem inveniri nunquam; Qualiter autem Polonia, dies luctûs observat, et quanto tempore, mitto Dominationibus Vrîs exemplar. Interim circa exordium Novi anni Omnia felicia apprecor, et maneo propenso semper Animo.

Rescriptum quo Venerabili Joanni Gabrieli Junosza Podoski Notario Regni Spirituali injungitur Jurium totius Capitaneatus Scepusiensis revisio ad plenariam Sæ Rae Mtis Informationem deferenda. Varsaviæ die 24ª Decembris 1757º Anno expeditum Augustus Rex III.

Venerabili Joanni Gabrieli Junosza Podoski Notario Rni Nri Spirituali ac Præposito Cathedrali Cracoviensi Sincere Nobis Dilecto Gratiam Nrâm Regiam. Venerabilis Sincere Nobis Dilecte. Cum intercedentibus fatis Srmæ divæ Memoriæ Mariæ Josephæ Amaliæ Archi Ducissæ Austriæ, Reginæ Poloniarum desideratissimæ Conjugis Nræ, Capitaneatum Nrûm Scepusiensem cum Tredecem Oppidis in Palatinatu Cracoviensi situm, vacare, ac ad Dispositionem Nrâm Regiam devolvi contigerit, demum idem Capitaneatus cum Oppidis ac Villis eo adjacentibus Mcô Henrico Comiti de Ocieszyno Brühl Rei Tormentariæ Supremo Præfecto, ac Nrô Intimo Status Ministro illico a Nobis gratiose sit collatus, supra dicta autem Oppida in Juribus suis Per Privilegia Sibi a Serenissimis Prædecessoribus Nris benigne concessis, æque ac eiusdem totius Capitaneatûs Incolæ atque Possessores fundorum, tam intuitu immediatæ administrationis, quam etiam cujusdam invalidæ nec ad mentem Legis non ita pridem expeditæ Commissionis, de Præjudiciis et damnis querulosi, Nrâmque supremam Authoritatem hac circa per suos supplices libellos implorare minime desistant: Proinde Supplicationibus eorundem benigne annuendo, Sinceritati Tuæ, de cujus prudentia, Legum Patriæ Notitia, Conscientiæ teneritudine, ac in rebus gerendis dexteritate, bene persuasi summus Negotium id Committendum esse duximus, committimusque præsentibus Literis Nris Dantes et Concedentes Eidem plenariam potestatem ad hunce Capitaneatum Scepusiensem condescendendi, ibidemque omnia Jura ac quævis Privilegia seu Rescripta tam Uniuscujusque Oppidi, quam etiam et Villarum Omnium

eo Spectantium revidendi, et utrum in immunitatibus & Libertatibus dictorum Jurium suorum Incolæ graventur, Præjudicia, seu aliquas Fundorum avulsiones privata Authoritate subsecutas patiantur nec ne? Authoritate Sua Commissoriali secundum Justitiam & Instituta Legum Regni, prudentis Ingenii sui maturitate perspecte ac soletter investigandi, inquirendi, et connotandi, idq omne opus ad plenam Nrām deferendi Informationem. Facturva est Sinceritas Tua præmissa omnia pro Gratia Nrā & Officiorum suorum debito. Ingeorum & Datum Varsaviæ Die ut Supra. Augus Rex. L. S. Maioris Regni. Adalbertus Rakowski Pocillator Terræ Dizinensis, Sigilli Maioris Rnī Secretarius.

Kopia Listu JW^o Kanclerza W^o kor. do P^o Jezowickiego Stolnika Zwinogrodzkiego intuitu mniakiego Delinquenta z Warszawy 28° Decembris 1757° pisanego.

Przyjmuję tu Umnie P. Sbiewski Czesnikowicz Wichowski, exponit mi okoliczności Interessu, w którym tu do Warszawy ziechał, y dubo w tak niepomyślney WMP^e rekwizycyi Chętnie bym rad prodesse Stey Sprawiedliwości, y Prawu ferre suppetias, przecież że to Negotium by nayminiey do Moiey Jurisdykcyi regulari nie może, ale bardziey subest Foro lege Præscripto, więc niemogę w tym Punkcie inney dać rezolucyi, iakto: że obwiniony Kryminalista Sądem przyzwoitym, choćby sub ignoto Nomine convinci powinien, y takowym Convictus sposobem, aczby dla Godności Imienia, atq Posteritati od Godnego Życia Akcyami non impingat labem, snadno w to przezorność Sądania Cognati Nominis sprawiedliwie potrafić może; żeby zaś tylko do Gdańska ad Carceres pomieniony Delinquens miał destinari, niemógłbym inaczey procommittere Magistratowi Gdańskiemu, ut pareat w tey Akkurrencyi, ażbym o to sam był conventus nie prywatnemi Listami, ale z Seymiku Całego WWā uczynioną do Mnie o to Listowną Rekwizycyą, w obore którey byłaby zawsze dostateczna æquanimitati mea ewikcya, że niczego prze Sobie tey Władzy y mocy, którey mi Apta Præscripto Legum Patriarum niepozwala; Tyle zaś Manutentio, że mi ex Munere Ministerii mei incumbit, a zatym racżyż WMP. nie inney być o mnie Perswazyi, tylko że wszelkie pro Bono Publico Staranie, y Partykularne Przysługi moie tymi Krokami czynić intendo, któreby nec ex Orbita Legum, ani nad powodom Authoritati Meæ Władzy excedere mogły; Co pro Teneritudine mea wyrażaiąc oddaię Mnie Statecznej Przyjaźni y Affektowi będąc omni propensione et Voto.

Commissio in Ordine expediendi boni Ordinis in Bonis Regalibus Villæ Przezołki min-

cubati Possessioni Gsi Joannis Czapski Capnei Sobovicen. subiectt. Varsaviæ 29o Xbris 1757o expeditum Augustus tlg.

Gsu Stanislao Skorzewski Castellano Elbingensi, Stanislao Jasinski Derschavien., Michaeli Tuchołka Tucholiensi, Nikolao Pawłowski Stuchoviensi, Judicibus Terrestribus, Mathæo Grzymbrzewski Notorio Terrestri Palatinatus Pomeraniæ, Joanni Trembecki, Petro Klinski, Assessoribus Terrestribus Derslaviensibus, Joanni Lubomski Venatori Livoniæ Regenti Castrensi Palatinatus Pomeraniæ, Jacobo Orwicki Regenti Terrestri ejusdem Palatinatus Pomeraniæ, Antonio Wiszkowski Pocillatori Braclaviensi, Petro Lewinski Burgrabio Leoburgensi, fideliter Nobis dilectis Gratiam Nram Regiam. Gsi fideliter Nobis Dilecti. Intelleximus ex Relatione Certorum Consiliariorum Nrum, qualiter Subditi et Incolæ Bonorum Nrum Przczołki, alias Honenstein dictt. in Palatinatu Pomeraniæ sitt. Possessioni Gsi Joannis Czapski Capitanei Sobovicensis subiectt. In fundamento assi quorundam Jurium Sibi Servientium, dationes, labores, ac alia Onera de recepto et antiquo usu, consuetudineq. nec non Juribus Tenutariorum præscripta, et hucusq. practicari solita obire, et pendere recusent, ac pertinaciter renuant, taliterq. Proventum dictorum Bonorum Przczołki diminuant. Quapropter supplicatum est Nobis Nomine supraefati Gsi Tenutarii, quatenus Illi hac in parte prospicere dignaremur. Nos huic Supplicationi benigne annuentes, id Negotium Fidelitatibus Vris, de quorum industria, ac in rebus gerendis dexteritate, optime persuasi sumus, committendum esse duximus; Prout quidem committimus plenariamq. potestatem et facultatem rite et legitime peragendi omnia, damus præsentibus literis Nris. Mandantes Fidelitatibus Vris, quatenus captato ac inter se Constituto certo dicet. tempore, prævisis Innotescentiarum Suarum literis, duabus Septimanis ante Terminum extradendis, ad Bona prædicta Przczołki, Condescendant, ibidemq. absentia non nullorum ex Fidelitatibus Vris, dum modo Quinque vel Tres ad sint, Contumaciaq. Alterius Partis, omnibusq. Rescriptis et Mandatis Nris ad Sinistram informationem editis, non obstantibus, fundata Jurisdictione Sua Commissoriali, Jura quæ se Partes habere prætendunt, revideant, Inquisitiones ratione laborum, Dationum, aliorumq. Onerum ex Testibus fide dignis educant, damna per Partem Parti illata resarciri instantanee demandent, et bonum Ordinem inter Partes, more Incolarum ac Mansionariorumq. Capitaneatus Sobovicensis, aliorumq. Bonorum Nrum Regalium constituant, Mansos revideant, Commensurationemq. eorum etiam adhibito Geometra, si opus fuerit expediant,

Omnesq Partium Controversias, et querelas fidelitatem sopiant et decidant, Pro Gratia Nrã & Officiorum Suorum Debito. In quorum fidem &. Datum Varsaviæ Die qua Supra, videlicet 20o Decembris 1757o Regni Verò Nostri 25o anno. Augustus. Rex. Locus Sigilli Regni Maioris. Adalbertus Rakowski Pocillator Terræ Viznensis, Sigilli Maioris Regni Secretarius

Finis Anni 1757o

INDEX Transactionum intra CONTENTARUM ANNUS 1754tus

Tranzakcye niektore do Dobr Ostrogskich regulujące się

Folio:

ANNUS 1755ᵘˢ

ANNUS 1756o

ANNUS 1757mo

